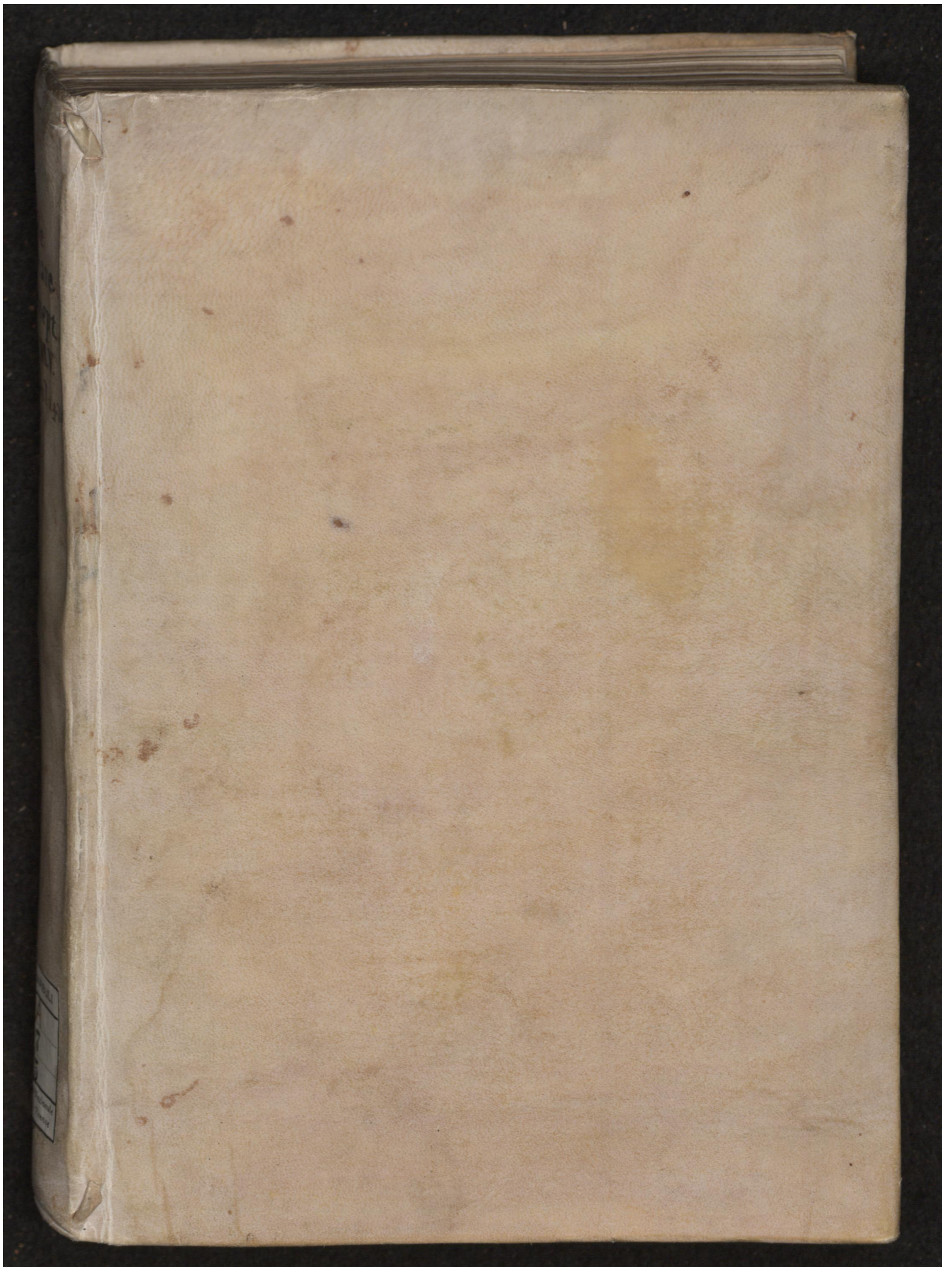
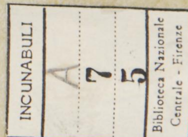

de Veritate Concept. B.M.V. Mediol: 1475

961

N° 192

Tractatus beate virginis per fratrem uincentium de castro nouo ordinis predicatorum ex auctoritatibus sanctorum doctorum compillatus

ERITATEM meditabitur
Cor meum. et labia mea detestabũ
tur impium prov. 8° ❡ Cum apud
ueteres philosophãtes Generose
Petre . Comes Magnifice. uarie
forent de ultima felicitate opinio
nes. illorum sñia preualuit q in ue
ritatis agnitione ex sũmi dei ĩtel
ligentia pfecta beatitudinẽ consis
tere diffinierũt: Ex hoc enĩ ⁊ deo
similior homo efficitur ⁊ sibi con
uenientius propriũqꝫ magis exer
cet offm̃. Soli enim hõi ab ĩmor
tali deo donatum ẽ rõnis esse par
ticipẽ. qua quidez ad primã cogno
scendã ueritatem. unde oĩs huma
na cognitio sumit exordium possit
attingere. Contemplatio enim di
uine ueritatis ut btũs ait Augu.
propoĩt nobis oĩuz actionũ nrãꝝ
fĩs ⁊. eťna pfectio gaudioꝝ. Quo
fit ut sicut mortales om̃s beatidu
dinẽ naturalr̃ appetunt. ita ⁊ pme
ueritatis cognitiõez sũme cõcupis
cunt. Uñ ⁊ si diuitiis ĩ fĩtis exube
ret hõ uoluptatibꝰ oĩbus pfruať
potẽtia fama honoreqꝫ sũme pre
emineat. nisi tñ ĩtellectus ipã ueri
tatis cognitiõe illustreť amplĩꝰ q̄
rit. q̄ se possit reꝝ acqsitõe satiare
Om̃e siqdẽ hoĩnuz studiũ omĩs la
bor omĩs deniqꝫ ĩdustria ad hoc
se totũ cõfert. ut ĩ ueritatis cogni
tionẽ deueniat. et quaꝝ reruz cãs
ignorat eaꝝ ĩuestiget origiẽz. Sz
quia ut phi. tradũt eadẽ ẽ opposi
toꝝ disciplina. et cuius ẽ unũ ꝯrto
rum pseq eius ẽ et aliud refutare
sicut medicina que sanitatẽ ĩducit
ꝯriã expellit egritudinem. Ideo
sapientis cuius ẽ ueritatẽ toto cor
de tota m̃te. totaqꝫ uirtute ãplecti
ac meditari. eius ẽt erit falsũ erro
rẽ q ueritati opponiť impugnare
et tota aĩmi fortitudine refellere
Qua de re in uerbis ppoĩtis du
plex sapiẽtis offm̃ designatur Pri
mũ ueritatẽ meditari diam. ĩ cuiꝰ
spectõẽ suauis et amena dulcedo ꝯ
sistit. Quod ut scriptura nobis in
sinuaret ĩ persona sapiẽtis. dcm ẽ
Ueritatẽ meditabĩ gutur meum.
Altum uero ẽ falsitates erroresqꝫ
ueritati aduersãtes elidere. ac de
bellãdo cõfutare. Et ad hoc expli
cãdũ dcm ẽ. Et labia mea detesta
bũť impiũ. q uidelicet ꝯ diaz ueri
tatẽ mẽdatiũ loquiť. Uñ ⁊ philo
sophꝰ hoc duplex sapiẽtis offm̃ in
p° ethic. li. describẽs. Sapiẽtis ĩqt
est nõ mẽtiri. de qbus nouit ⁊ mẽ
tientes posse detegere ⁊ maĩfesta
re. Nõ enim nobis ad salutẽ satis
est litteraꝝ studio diligenť ĩtẽdere

ueritatis cogitõnez acqrere. ꝛ p di
uersa mdi climata discurrẽdo doc
trinã euãgelicaz mortaliũ pp̃lis ex
plicare nisi ẽt oblatrantes h̃ticos
cõtra diuinũ dogma impie garriẽ
tes q̃ xp̃ianis pectoribus labẽ dya
bolici erroris conãt̃ infigere uiri
liter oppugnãtes exuberemꝰ. eosqꝫ
ueluti lupos a xp̃ianis gregibus ꝓ
cul expellẽtes. ĩfirmissimos quosqꝫ
ab eorũ erroribꝰ liberatos ad iter
celeste dirigamꝰ. Uñ dñs p ꝓphe
tã suũ ezechielez quosdã ĩdiscreta
quadã hũilitate tacentes nec ꝯ er
rores uiril̃r se opponentes redar
guit dicẽs. Nõ ascẽdistis ex aduer
so nec posuistis uos murũ pro do
mo isr̃l. Error. n. cui non resistit̃
approbat̃ ꝛ ueritas cũ mĩme defẽ
sat̃ opprimit̃. Cõsẽtire quippe ur̃
errãti q ad resecanda q̃ corrigi de
bẽt dilligẽti solicitudine nõ occur
rit. nec grãdi scrupulo caret cõsciẽ
cie q ul̃ ex negligẽtia uel hũano ti
more manifesto errori desinit ob
uiare. Inter ceteros aũt errores ꝯ
ueritatẽ exortos ille longe piculo
sior est q̃ beatissimã uirginẽ a xp̃i
redemptõe segregare moliit̃. Nã
dũ qdam minus sapiẽtes ĩ suis edi
tõibꝰ almã gẽtricẽ ab origĩali pcõ
ĩ sui ꝯceptiõe inmunez fuisse affir
mãt redẽptõnis p̃ciosi sanguĩs ye
su xp̃i precium euacuãt ꝛ in erroꝝ
multiplicitatẽ catholica uirtute de
serta aufracte labunt̃. Est enin er
rantiũ quasi naturalis cõsuetudo
ut q̇a in ueritatis medio cõsistere
non possũt dũ unũ erroez ĩtẽpate
defẽdũt in alium cõfestĩ dillabũt̃
Sic ꝛ isti diuinarũ litterarũ ignã
ri dũ uirginẽ dei genetricem sub
specie pietatis falsis honoribꝰ ex
tollũt xp̃i dignitati nephãdissime
detrahũt· sacras scripturas puerse
exponũt. sãctorũ patrũ sñĩas spnũt
ꝛ tãdẽ pp humanũ fauorez ac ter
renũ lucrũ nouos errores ꝯfigũt
Hi secũdũ hyeronimũ ueluti ad
ulteri filij a patruz suorũ uestigijs
discedẽtes ueritatẽ uertunt in mẽ
datiuz ꝛ supsticiosa temeritate ar
mati terminos trãsfere presumũt
quos posuerũt pr̃es eoruz: Isti de
domo domini populos seducunt ꝛ
ut suum pertinaciter defendãt er
rorez diuinas scripturas pniciose
depravãt. doctores antiquos ꝯdẽp
nant. ꝛ imperito uulgo predicãtes
audẽt alijs edissere q̄ ipi nõ ĩtelli
gũt. nec fateri ẽt uerẽt̃ se aliqd ui
dere q̄ eoꝝ ñ ĩtellexere magr̃i. O
stupẽdũ ꝓdigiũ ut q̇dã ut ita dicã
scalciati moderni uẽto pleni sapiẽ
cia uacui tã facile ĩtellexerũt quod
doctores ãtiq̇ uita sãctissimi ĩgenio
preclari fide feruentes ueritate p
spicui ignorauere. Hi ꝑfecto igno
rantie tenebris ĩuoluti uolentes
sape plusquã oporteat sapere no
uas nõ cessãt adĩuentões confinge
re. nec dignãt̃ discere quid aposto
li· quid euãgeliste. ꝛ quid sãcti doc
tores diuina gratia illuminati de
hac materia senserũt. sed sãctorũ
ueritatẽ flocipẽdentes ad fabulas

ſeſe ↄuertãt. ⁊ ad ſẽſũ erroꝛẽq; ſuũ
pniciosũ incõgrua adaptãt teſtioꝛ
q̃i grãde ſit. ⁊ ñ uiciosũ dicẽdi genꝰ
deprauare ſniãs ⁊ ad uolũtatẽ ſuã
ſacᷓz ſcripturã trahere repugnãtẽ
Hij p̄tea ſuos cumulatiꝰ errores
pſonãtes quoſdã ãpliſſiõs magꝰq;
et excellẽti ĩgenio uiros. tũ uirtute
aĩmi tũ oĩ huãna diãq; ſapĩa p̄cla
ros nõ mõ crĩnoſe diffamauere. ue
rũ ẽt ⁊ ſplẽdorẽ rutilãtis doctriᵉ
ac nitoꝛẽ uite. ⁊ ſcĩtatis ĩpoꝝ auſi
ſũt turpiter maclare quoꝝ ꝓfecto
calciamẽti fimbrias nõ mõ ſoluere
ſ; ne tãgere q̃dẽ apti ſũt. Ne igit̃
tã pflatis buccis ueritas numĩs al
mi ĩſidere credat̃. ut ĩdoctũ uulgꝰ
tãq; q̃d piĳſſimũ ĩ uirgĩe; pſonat.
Huc ↄpẽdiosũ libellũ de v̄itate cõ
ceptꝰ uirginal̃ dĩno fretꝰ auxilio
ex ſcõꝝ dictis ↄfeci. eũq; tue ãplitu
dini Inclite Petre Comes magni
fice ſtatui d̾dicare. Cũ ut ſiglr̃ẽ ob
ſuãtiã meã erga te tuoſq; õs aliq̃
ex p̄te tibi oſtẽdere;. Cum ut ma
gnificẽtia tua q̃; mortales fere om
nes nõ tã ꝑ maioꝝ tuoꝝ gl̃ia. q̃; ꝑ
ãpliſſiãrũ uirtutũ tuarũ excellẽtia
nõ ĩmerito ⁊ collũt ⁊ obſuãt ueꝛita
te perſpecta eſſ; nobis ab irrũpẽ
tibꝰ hoſtibꝰ tutiſſimũ refugiu;. et
q̃i q̃d̾dã ĩexpugnabile ꝓpugnaculũ
Noui ⁊ eĩ; ĩuictiſſimi aĩmi tui ma
gnitudinẽ. Noui prudẽtiã. noui ↄ
ſiliũ. noui deniq; diuinũ ut ita lo
quaꝛ ingeniũ tuũ. Neq;. n. alio me
uocablo uti fas eſſe cenſeo. cum et
regie uirtutes ãgl̃iciq; mores tui
d̾intatẽ quandã ꝓculdubio p̄ſe fe
rant. ⁊ celeſte illud ĩſigne. q̃d̾ in p
ma geſtas poſt feliciſſimu; exitum
tuũ oĩno ĩter ĩpos celicolas te col
locãdũ eſſe demonſtret. Suſcipiat
itaq; amplitudo tua ſinglr̃i ea hu
manitate qua ſuos complecti ſolet
hoc munus exiguũ/ q̃d̾ ĩter occupa
tõu; meaꝝ ſollicitudiẽs breui trac
tactlo ex multoꝝ d̾octorũ auc̃tibꝰ
ↄpoĩtu; noĩ tuo deuotiſſĩe d̾dicaui
In quo q̃dẽ m̃ pfacile erit ĩp; quẽ
tam põpatice ſuſtentare conantur
errorem tuis freto auſpicĳs ac ue
ritate comite pro cuius amore cer
tãdũ duximus: ut mortale. ut fugiẽ
dum ut fl̃itate plenũ refellere. Im
pium q; fore ac prophanum ut po
te fidei dĩniſq; l̃ris aduerſatiſſimũ
hunc pernitiosũ errorem. obſtina
ta fronte credere aut deffenſare.
tum ex diuinis oraculis. tũ ex eoꝝ
codicibus. tum etiam ualidiſſimis
rationibus. quas greci cornutas
appellant demonſtrare curabo.
Sic enim cum ipſis agendu; ſtatui
ut ratione ac manſuetudine prouo
cati ſequi nos uelint non fugere
quatinus ex eorum codicibus oſtẽ
dentes quod d̾icimus eos ad ſinu;
matris eccleſie relicto errore deo
poſſimus adiuuante conuertere.
Non enim indiget deus noſtro m̃
datio. ut pro eo loquamur dolos.
Et uirgo regia fl̃o non eget ho
nore ueris honorum titulis cumu
lata. Quin potius ut beatus ait
Auguſtinus Perhorrendum ẽ fl̃i

2

aliqd de do dicere ēt si ad laudez
ei⁹ uideat̄ ptīere. q2 nō minori sz
maiori fortalis scelere laudat̄ ī do
flitas q̄z uitupet̄ ueritas. Et uir
go gl'iosa ut ait Ber. libēter illo ca
ret honore. quo ul' pec̄m uerari ul'
fl'a īduci ur̄ scitas. quapp fabricato
res illos ōndā ēē mēdatij q beatis
simā uirginē fl'o extollētes honore
catholica ueritate debra ut'gi errā
tis secūt̄ ɔsuetudinē ⁊ tot garrit⁹
ullulat⁹ ī ethera q̄z clamores diam
detestādo ueritatē īferūt ac taz p
phane tam rabido ore ī scissimos
clarosq̄z uiros deseuiūt ut nec auc
toritate qdē freti nec ulla rōe psua
si illā absq̄z originali pec̄o fuisse con
ceptā ī iiuriā pciosi xpi sanguīs ɔ̄
tot tātosq̄z doctores pter popula
rem tm̄modo fauorē audeāt pdica
re. At nos clarissime Petre q̄ ueri
tatis lumē īsperim⁹ relicta popu
lari cōsuetudīe antiquorū piuz se
quamur ueritatē q̄ nō ex scabell' sz
ex sacris codicib⁹ nobis offert̄ et
almaz dei gētricem post origīal'
pec̄i cōtractōem excellētissime sup
ōs fuisse scificatā ac suo spuali nito
re sup oīuz āgelorū puritatē fuisse
exaltatā firma fide teneamus. sciē
tes q2 sic scriptū est apud Esdram
Ueritas sī oīa uīcit ueritas manet
⁊ īualescit ī eternuz ⁊ uiuit ⁊ obti
net ī sec'la seculorū. Amen.

Qualis ordo sit ī tractatu isto
tenēd⁹ ⁊ q̄ sit auctoris ītētio.
Quid īportet carnalis origo ⁊
quotuplex ē hōis natiuitas.
Quibus donis primus homo ī
sui pma institutōe fuerit a deo do
tatus.
In prima hōis īstitutōe corpus
subiciebat̄ aīe ⁊ sēsualitas rōi p
uirtutē supnal' sibi dit⁹ collatā.
Primus hō p iustiaz origīalem
al' fuit īmortalis q̄z sci post resu
rectōem.
Origīal' iustīa fuisset ab adā sil'
cū natura ī posteros traducta.
Ex puatōe origīal' iustīe pp pec
catū secuta ē rebellio ⁊ ī carne pas
sibilitas.
Oēs ab adam post pec̄m seīal'
ppagati iuste cū carētia origīalis
iustīe sūt ɔcepti.
Qualiter defect⁹ origīal' iustīe
possit p semē ī plē traduci.
Qual' tal' defectus ī hīs q ab
adā seīal' propagant̄ rōem culpe
possit habere.
Quod oīa supradcā sūt de mēte
Augu.
Quid sit origīale pec̄z ⁊ utrū sit
aliqs hītus corruptus.
In quo sit originale peccatum si
cut in causa ⁊ in quo sit sicut ī sub
iecto.
Quod originale pec̄m .17. uoca
bulis nōiat̄ ⁊ expoitō illor nomi
num.
Origīale pec̄m s3 fidē traducit̄
in oēs hōīes ab adam seminal'

propagatos.

Qualr pr̄ pabtizatus possit pc̄z quod nō hēt ī ꝓlē traducere.

Utrū origīale pc̄m sit a dō ⁊ q̄l̄r aīa ī sui trāsfusione maculat̄.

Utrū origīale pc̄m cāet aliquā maculā in aīa. ⁊ q̄d sit illa macl̄a.

Carētia die uisionis ⁊ rebellio ⁊ mors sunt pena pc̄i origīal̄.

Utrū sit cōueīens dm̄ aīam crea re in corpore ex quo īficit̄ ⁊ macu latur.

Secūda ps ɔtinet hāc ɔclōnez. Im piū ē tenere beatā uirgīem nō fu isse in origīali pc̄o ɔceptā. q̄ ꝓbatur tribus uijs prima p cōpatōem ad patrē. 2ª p ɔpatōez ad filiū. 3ª ad spm̄. s. Tituli rōum prime uie q̄ cōtinet quatuor rōes.

Si beata uirgo fuisset sine ōi peccato de⁹ eēt iniquus q̄ eā mori permisit. Hec rō ɔtinet duas auc̄tes scripture ⁊ tres Augu.

Si beata uirgo fuisset sine om nī pc̄o nō fuisset ei pc̄orū remissio necessaria. Hec rō ɔtiet unā auc̄tē Augu. ualde pulcraz ⁊ unā decreti

Si beata uirgo fuisset sine ori gīali pc̄o nō fuisset ex uirili semine cōcepta. Hec rō .tinet octo auc̄tes Augusti. ⁊ unā Ambro.

Si beata uirgo nullū habuisset peccatū morte corporalem nō susti nuisset. Hec ratio cōtinet septem auctoritates Augustini. uuā Iero. tres scripture ⁊ unā decreti.

Infrascripti sūt tituli secunde uie que cōtinet tredecim rōes.

Si beata uirgo sine oī pecca to fuisset non omnes homines xp̄s redemisset. Hec ratio ɔtinet duas auctoritates scripture. q̄nq3 augu stini ⁊ unā gregorij.

Si beata uirgo nullum peccatū habuisset non omnium hominum xp̄s mediator fuisset. Hec rō cōti net unā auctoritatē scripture ⁊ du as Augu. ualde pulcras.

Si beata uirgo nullum peccatū habuisset xp̄s pro ipa mortem non sustinuisset. Hec rō ɔtinet unam auctoritatē scripture ⁊ duas Au gusti. ualde pulcras.

Si beata uirgo sine peccato fuis set xp̄i sāgie nec recōciliata nec iu stificata fuisset. Hec ratio continet unaz auctoritatē scripture ⁊ duas augu. ⁊ unam Bernardi.

Si beata uirgo peccatū nō ha buisset xp̄s pro salute oīum carnē non asūpsisset. Hec ratio continet duas auctoritates scripture duas augustini ⁊ quatuor leonis pape

Si beata uirgo sine peccato cōcep ta fuisset ad populum xp̄i non pti nuisset. Hec ratio continet duas auctoritates scripture ⁊ duas au gustini.

Si beata uirgo nullum peccatum habuisset ei renasci opus nō fuiss3

3

et regnum celorum noñ intróisset Hec ratio continet qnque auctoritates augustini.⁊ unam scripture.

¶ Si beata uirgo nullũ peccatũ habuisset christus ei necessarius non fuisset. Hec ratio continet tres auctoritates augustini pulcras.

¶ Si beata uirgo se sine peccato sẽp fuisse dixisset suo redẽptori ingrata fuissꝫ. Hec ratio continet duas auctoritates augustini ualđ pulcras

¶ Si beata uirgo nllũ unqꝫ peccatũ habuisset. christ⁹ sibi ianuã regni celestis non aperuisset. Hec ratio cõtinet. 8°. auctoritates scripture. unã inocẽtii. 4. augustini. unam. s. Tho. ⁊ unã Magistri sẽtẽtiaꝝ.

¶ Qui beatã uirginẽ sĩe ullo peccato fuisse asſit. dignitati christi. nephãdissĩe detrahit. Hec rõ cõtinet duas auctoritates augustini. unaꝫ philo 5. scripture. 4. decre. ⁊. 6. rõnes.

¶ Si beata uirgo nullũ peccatum habuisset equal' xpo in puritate fuisset. hec rõ cõtinet. 9. auctorita. unã anſmi. unã magistri. duas Leonis. ⁊. 4. rõnes.

¶ Esse sine omni peccato soli x°. ex singl'ari ꝓgatiua sancti doctores attribuũt. Hec ratio continet 44. auctoritates augustini. 7. ambrosii. 4. Iheronimi. 4. gregorii 14. leonis. unam Clementis pape. unam Iohãnis crisostomi unã beđ. 2. origenis. ⁊ 6. bernardi. unam theophili. unam gregorii nisceni unam eusebii. unam casiodori. unã hylarii. unam graciani. et unam petri rauenas.

¶ Infrascripti sunt tituli rationum tertie uie que continet tredecim rationes.

¶ Si beata uirgo sine peccato concepta fuisset eius mater in concipiendo uirgo fuisset. Hec ratio continet. 7. auctoritates augustini. et. 2. bernardi. et unam gregorii. et. 2. ecclesie.

¶ Beatam uirginẽ fuisse sine peccato originali conceptã caret omni ueritate. Hec ratio continet. 5 auctoritates augustini. 4. scripture 3. ambrosii. unam magistri. unam bernardi. cum multis glosis. et duabus rationibus.

¶ Dicere beatam uirginem sine peccato fuisse conceptam est contra dicere sacre scripture. Hec ratio continet quattuor auctoritates augusti. duas decreti et duas scripture.

¶ Dicere beatam uirginem sine pcõ ꝯceptã ẽ resistere fundatissime fidei. ¶ Hec ratio continet unam auctoritatem scripture. unam athanaxii. et tres augustini pulcras.

¶ Qui beatam uirginem sine peccato originali fuisse asserit christiane fidei fũdamẽta subuertit. Hec rõ ꝯtĩet qnqꝫ pulcras auctoritates Augu. ⁊ unã decreti.

¶ Qui beatam uirginem sn̄ omni pc̄o dicit horrēda puersitate xp̄ia ne religioni ifestus existit. Hec rō ɔtinet unā pl'crā auctoritatē augustini et unam decreti.
¶ Dicere beatā uirginē peccatum nō habuisse ē dr̄e eaȝ se ipsā decepisse. Hec rō ɔtinȝ unā auctoritatē scripture.3.aug. ualde pl'cras.⁊ unam iohannis crisostomi.
¶ Beatā uirginē sn̄ peccato fuisse ɔceptā sancti dn̄t esse erroneum ⁊ temerariū. Hec rō cōtinȝ unā auctoritatē bernardi unā augu.4. sc̄i thoē ⁊ unam ambrosij.
¶ Beatam uirginē in originali peccato fuisse cōceptaȝ.cc.doctores famosissimi tenēt. Hec rō continet unā auctoritatē augusti.unam bernardi unā ierorimi duas aristotil' et.cc.doctores.
¶ Dicere.b. uirginē nō habuisse originale pec̄m ē dr̄e oppositū eius q̄ ē p eccām determinatū. Hec rō cōtinet.8.auc̄tes decreti.⁊.6.aug. quatuor conciliorꝫ ⁊ tres scripture
¶ Beatā uirginē in originali pc̄o fuisse ɔceptā sc̄i docto. approbati spal'r affirmāt. Hec rō ɔtinȝ.53.auctoritates p̄ncipales.vȝ.12.aug.2. ambrosii unā euse.3.leonis.3.grego.7.anselmi unā damiani ⁊ unā magr̄i unā bede.unā sc̄i berrardi. unā Inno.unam clemētis.18. sancti Thoē tres hugonis.unā richardi. unam comestoris.duas Alberti et unam bonauēture ¶ Continet etiā 31.auc̄tes augu.expositiuas p̄cedētiū.19.scripture q̄tuor decreti unā leonis duas ieroni. duas grego.et duas magistri.
¶ Beatā uirginē hūisse pec̄m originale clare ⁊ efficacit̄ concludit̄ ex auctib⁹ scripture Hec rō ɔtinȝ.9.auc̄tes scripture.23.augu.duas grego.unā ieroni.duas magistri ⁊ duas decreti.
¶ Beatā uirginē habuisse originale peccatū clare cōcludit̄ ex auctoritatibus sanctorꝫ doctorꝫ. Hec rō cōtinet.24. auctoritates augustini ⁊.5.dicta ambrosii.tres ieroī. duas hylarii.unam iohannis crisostomi unam grego.unam origenis Et unā bernardi ⁊ tres leōis pape

¶ Infrascripti sūt tituli rationum tercie p̄tis que cōtinȝ.30.rōnes cū solutionibus eaꝝ.

¶ Lȝ uirgo fuerit cōcepta in originali habuit tn̄ illam puritatē q̄ maior sub deo nequit intell'igi
¶ Lȝ eua originale pec̄m n̄ habuerit n̄ tn̄ uirgīe maria purior aut dignior fuit.
¶ Beata uirgo fuit ab oī pc̄o p̄seruata a q° fuerūt angeli p̄seruati.
¶ Lȝ uirgo fuerit ī pc̄o originali ɔcepta sūme tamen fuit a suo filio honorata.
¶ Lȝ uirgo fuerit ī pc̄o cōcepta.a fi° tn̄ fuit sr̄ ōs creaturas dillecta.
¶ Beata maria fuit casta ⁊ uirgo icorrupta.licet ī originali peccato fuerit concepta.

¶ Lꝫ uirgo fuerit ĩ originali con
cepta fuit tñ stella prefulgida et
dei mater ĩmaculata.
¶ Lꝫ uirgo fuerit ꝑꝓuata ab oĩ pc̃o
actuali nõ tñ oportuit ut preꝓuare
tur ab originali.
¶ Etsi uirgo fuerit ĩ originali pec
cato cõcepta oẽs tñ angelos excef
sit in gratia.
¶ Beata uirgo lꝫ originale pec̃m
habuerit ad summã tamen purita
tem sub deo peruenit.
¶ Beata uirgo lꝫ fuerit ĩ origina
li ꝯcepta. pl's tñ dilexit d̃m quam
quecunqꝫ alia pura creatura.
¶ B̃ta uirgo et si p modicũ fuerit
ĩ originali peccato meliꝰ tñ ei fuit
esse q̃ꝫ non esse. ⁊ matrem dei esse
q̃ꝫ damnatam esse.
¶ Lꝫ beata uirgo ĩ ꝯceptõe habue
rit origĩale pec̃m tñ fuit hĩtaculũ
d̃i singl'ari mõ ꝑparatum.
¶ Non oꝫ si uirgo fuit ꝑꝓuata ab
ĩcineratõe ꝙ ẽt a pec̃o fuerit pre
ꝓuata ĩ conceptione.
¶ Nõ oꝫ ꝙ si uirgo fuit ꝑꝓuata a
coruptiõe carnis ꝙ ẽt fuerit preꝓ
uata a macula mentis.
¶ De poᵃ ordinata ñ potuit nec
decuit fieri ut uirgo conciperetur
sine originali peccato.
¶ Si beata uirgo fuissꝫ ab origĩa
li preseruata xp̃i precioso sanguĩe
non fuisset redempta.
¶ Lꝫ xp̃s ꝑfectissimꝰ mediator uir
ginis fuerit. eam tñ a peccato ori
ginali non preseruauit.
¶ Int ꝯceptõeꝫ xp̃i et alioꝝ hõinũ
nõ cadit alia cõceptio media.
¶ Beata uirgo lꝫ ꝑꝫ augusti. pec̃m
nõ habuerit actuale habuit tñ ꝑm
ipsum peccatũ originale.
¶ Etsi xp̃s inqnari ñ potuerit. cũ
ex uirgĩe nasceret᷑ uirgo tñ potuit
inquinari cũ ipsa cõciperet᷑.
¶ Etsi beata uirgo cũ fieret ĩqui
nari potuerit hereticũ tñ ẽ dicere
ꝙ xp̃s potuerit ĩqnari ꝯ ex uirgĩe
nasceretur.
¶ Auc̃tas q̃ dĩ ẽẽ ambrosii ad ga
baoĩtas nihil cõtra nos ꝓbat.
¶ Postq̃ꝫ uirgo ꝯcepit filium. ĩ ea
ponere pc̃m est ualde temerarium.
¶ Peccatuꝫ qd̓ uirgo ĩ sui ꝯceptõe
cõtraxit. non illud sua propria uo
luntate admissit.
¶ Peccatũ ꝙ beata uirgo ĩ sui cõ
ceptiõe habuit a libidine pentum
ꝓpagantium causatũ fuit.
¶ Ftissimũ ẽ ꝙ beatus dñicꝰ libel
lum de conceptione composuerit.
¶ Qñ xp̃s ex uirgine carné assum
psit. tunc in ea peccati macula nul
la fuit.
¶ Beata uirgo secũdũ sanctũ tho.
qñ cõcepit filiũ a pec̃o originali et
ab omni actuali fuit ĩmunis. orgi
nale tñ pec̃m ĩ sui ꝯceptõe ꝯ̃xit.
¶ Dies cõceptõis aliquo mõ p̃ot
celebrari lꝫ fuerit cõcepta cũ pec
cato orĩgĩali. Et hoc secũdũ quĩde
cim doctores. quia eadem die fuit
sanctificata.
¶ Miracl'a q̃ adducũtur de ꝯcepti
one ul' fĩ'a sũt ul' nullã fidẽ faciũt
¶ Cõciliũ basiliẽse fuit scismaticũ

ꝛ p eugeniū papā ɔdēpnatū.

Recuellatōes q̄ dn̄t de festo conceptōis facte nō sūt autētice sꝫ sūt cū ꝛōibus ꝛeprobate.

Epl̄a q̄ all'at' de ɔceptōe n̄ fuit a beato anselmo composita sed ab aliquo parue auctoꝛitatis maliciose cōficta.

Liber de ɔceptōe uirgīs uel de exoꝛdo humane salutis nō ē āselmi nec eius auctoꝛitas eoꝛū sufragat' erroꝛi

Beata uirgo fuit cōcepta in peccato origīali ꝛ tn̄ nulla pura creatura ē ei ī dignitate eq̄l.

Uniuersitas parisiēsis dū doctoribus famosis maxime floꝛeret determinauit hereticū esse beatam uirginē oꝛiginale peccatū nō ɔtraxisse.

Nō derrogat dignitati uirgīs q̄ in pecō origīali cōcepta fuerit.

Infrascripti sūt tituli capitulorum quarte partis in qua ponūt' .20. euasiones ad ꝛōes ueras

Uirgo maria non soluꝫ peccauit de debito sed ēt de facto.

Beata uirgo non fuit exempta lege cōi per p̄uilegiū sp̄ale.

Beata uirgo nō solū habuit peccatū in coꝛpoꝛe radical'r sed ēt in anima foꝛmaliter.

Beata uirgo ī aīa n̄ solū habuit peccatum originale materialiter sed habuit esse formaliter.

Beata uirgo nec per naturam nec per gratiam fuit ab oꝛiginali peccato in sui conceptione īmunis

Beata uirgo habuit oꝛiginale peccatū nō in cōceptōe seminū sed in cōceptōe naturarū.

Anima beate uirginis in īstanti sue cōceptōnis fuit maculata culpa peccati oꝛiginalis.

Implicat contraditionem q̄ in primo īstanti sue conceptionis uirgo culpa origīali fuerit infecta et in eodem instauti ab eadē fuerit p gratiam mūdata.

Sola anima xp̄i fuit sine omni peccato quanlibet aliam animam excludendo.

Hec dictio solus addita subiecto excludit omne aliud .suppositū a cōsoꝛtio predicati

Beata uirgo non solum habuit originale peccatum quantum ad contrahendi modum sed etiam illud habuit formaliter quantū ad reatum.

¶ Scriptura dicēdo omnes pecca uerūt neīem excipit nisi illū cui⁹ gratia omnes homines egent.
¶ Si beata uirgo ꝯxit de lege sta tuta originale peccatū oportet ꝙ de facto illud contraxerit.
¶ Beata uirgo mortua ē pp pecm̄ positiue sicut ceteri ⁊ nō ꝑuatiue.
¶ Beata uirgo mortua est nō pp peccatū pentū. sꝫ pp suū quod for maliter contraxit.
¶ Beata uirgo p redēptōeꝫ xp̄i ñ fuit ꝑ̄uata sꝫ a captiuitate pc̄i sub qua aliqñ fuit p xp̄m liberata
¶ Et si angl̄i qui nūq̄ꝫ sub pc̄o fu erūt possint aliquo modo dici re dēpti. nullus tñ hō pōt dici redēp tus nisi sub ꝯuitute peccati fuerit captiuus.
¶ Hereticū ē aserere ꝙ post mor tem bernardus maculam haburit in pectore.
¶ Mētiūt᷑ qui dicūt alexādrū et bonauētura suā opinionē reuocasse
¶ Opinio ātiquorū doctorū ē ma gis pia ⁊ securior q̄ꝫ opinio quorū dam modernorum.

¶ Incipit libellus recollectorius auctoritatum de ueritate cōceptio nis beate uirginis gl'iose editꝰ a fr̄e vincentio d castronouo.

IN NOMINE AUTEM li bello quē ex diuesis anti quorū p̄rum auctoritati bus cōtexere intēdimus ad laudē ⁊ gloriā Uirgi nis gl'iose cuius honor debitus et digna reuerētia ꝑuat᷑. Cū de eius passiua cōceptione ueritas asꝑitas et falsitas impugnat᷑ hūc ordineꝫ tenendum duximus.
¶ Primo nāqꝫ quosdā terminos ī hac materia de qua agendū est ual de pnecessarios declarabim⁹ hanc qꝫ declaratōeꝫ ex diuersis scī Tho: doctoris angl'ci ⁊ alioꝝ sāctorum dc̄is recolligemus.
¶ Deīn ualidissis rōnib⁹ ī aucto ritatib⁹ di' scripture ⁊ ī approba toꝝ doctoꝝ sn̄ciis fūdatis beatissi mā uirginē ī originali pc̄o fuisse cōceptā ostēdem⁹ Impiū ēt fore et erroneū opositū ptinacit᷑ credere aut p̄dicare luce clarius p multas scōꝝ auctoritates demōstrabim⁹.
¶ Tertio ut ueritas q̄ꝫ seq̄mur do cem⁹ ⁊ p̄dicamus magis īpugnata clarescat. rōnes qb⁹ oppinio cōtra ria fulcit᷑ in mediū fidel'r adducā. ac illas iux̄ sāctoꝝ doctoꝝ fūdamēta clare apteqꝫ dissoluam.
¶ postremo ut rōnes nr̄e catholi cā ueritatē cōcludētes ī suo magis uigore stabiliantur. ac maior illis fides adhibeatur. euasioēs quasdā contrarie partis friuolas ac pueri les quas ipsi solutiones appellant subiciam. ac illas tum diuinis ora culis. tum sanctorum patrum testi moniis tum etiam ualidissimis rō nibus improbans tanquam temera rias ac fidei catholice multum sus pectas nullius roboris nullius ap rētie nll'i⁹qꝫ auc̄tis aut uirtutis ēē duce dīna gr̄a ꝺmōstrare curabim⁹

Nō ītēdo tn̄ p hāc ꝺclaratōeꝫ siue snīaꝝ recollectōeꝫ aliquid asserere ī offensā seu ꝓuocatōneꝫ cuiuscūqꝫ stat⁹ ul' pso͡e. sꝫ nīi ꝓpoīti ītētō ē caritatē custodire ueritatē defēde re f'litatē ī ꝓbare ꝛ cuꝫ spāli adiu torio uirgīs gl'iose paucas ex mul tis dīarū scripturarū ac scōꝝ doc torū auc̄tes q̄s hīc iñ dispsas recol legi q̄ ipaꝫ ī orīgīali pc̄o ꝯceptam manifeste cōcludūt ī mediū ut ꝯpē diosi⁹ potero deducere. ut hec ueri tas nō iā sub modio sꝫ. s̄. candela brū poita luceat ꝛ clarescat oībus his q̄ ī domo dī sūt. Cōfido aūt q̄ qc̄qd in h° libello recollectorio af tiue dictutus sū catholicū sit. q̄ si forte qd̄ absit p̄ter ītētōem aliq̄d dixero quod sacre sciptura aut dec̄ mīatōi ul' auc̄ti eccl'ie aut cōi doc. snīe adueuset' illud ꝓ nūc sicut ꝓ tūc casso reuoco pariter ꝛ anullo subiciēs me ī his q̄ dicturus sū ꝛ ī oībus aliis correctōi sacrosacte ro mane eccl'ie cuius filius ego spālis sum sicut ꝛ ōs pn̄es mei fuerūt qui nūq̄ꝫ īuēti sūt a ueritate catholice fidei deuiasse. Tria aūt c̄c p̄nci piū occurrūt declarāda. p̄mū q̄d p origīeꝫ cārnalē ꝛ hōis ꝓpagatōem ex scōrū doctrīa ītll'at'. demū q̄d sꝫ doc. catholicos sit origīal' iustia q̄d ue orīgīale pec̄m importet. Po stremo q̄ pena sit eius ꝛ quo pc̄o ī ōes hoīes ab addā seīal'r ꝓpaga tos traducat'. qb⁹ declaratis uia nobis āpla ꝛ apta ad ueritatē pas siue ꝯceptōis uirgīs ītuēda nobis

reliquet'.

Quid origo carnalis importet ꝛ q̄ duplex ē hōis natiuitas. Ca. secūdum.

Quātū igit' ad illud q̄ primo loco nobis declarādū occurit. breui ter dico q̄ per carnaleꝫ origineꝫ ꝛ ꝓpagatōem hominis sancti docto res cōiter ītelligūt ꝓcessionē seu mutatōnem qua homo ī utero ma tris sue carnal'r ꝛ humaniter p cō mixtionē seīuꝫ uiri ꝛ ml'ieris post q̄trigesimū quītū diem aut .80. a susceptōe uirilis semīs orit' con cipit' aīat' et nascit'. Ex quo infer tur q̄ nec adā nec eua nec xp̄s nec Angeli sūt carnaliter cōcepti aut propagati. Nam adam ꝛ angeli ꝓ ducti sūt a solo deo sine uiro ꝛ mu liere. Eua aūt ꝓducta est de uiro sine muliere. xp̄s aūt cōceptus est de uirgīe sine uiro. Omnes aūt alij carnal'r ꝓpagati sūt q̄ ex uiro et ml'ie sunt predicto modo concepti Et iō q̄ñ sancti doctores dīt oēs hōīes carnal'r ꝓpagatos orīgīale pec̄m in sui cōceptōe ꝯtraxisse. ab hac snīa solū adam ꝛ euā ꝛ xp̄m q̄ non sunt carnaliter propagati ex cludūt et omnes alios homines ori ginale contraxisse peccatum firmi ter intelligunt. Notant ulterius ipsi doctores duplicem esse homi nis natiuitatē in utero uꝫ ꝛ ex uto

6

Jn utō qdem nascit᷑ hō cū post for
matōꝫ corporis fetus humanus cō
cipitur ⁊ aīatur aīa rōli. Ex utō
uero nascitur hō qn̄ utum matris
egrediēs ī hāc lucē īcipit prodire.
Hec aūt distīctio apud theologos
ualde cōis est ⁊ apud canonistas.
Tradit᷑ aūt a scō doctore sꝫ li. sen.
3° di. 3ᵃ Addit tn̄ ꝙ natiuitas ex
utō natiuitas cōit᷑ noīat᷑. lꝫ ēt nati
uitas sit ī utero q̄ ꝯceptio siue aīa
tio ꝓpe nūcupat᷑. Si qn̄ igit᷑ ī dcīs
scōꝝ ul' sacre scripture hec ul' silis
snīa īueniat᷑. Oms ab adā carnal'r
ꝓpagati nascunt᷑ cū pc̄o originali
uel nullus hō ab adā carnal'r ꝓpa
gatus nascī sn̄ pc̄o originali Uel so
lus xp̄s natus ē sn̄ peccato. Ul' bea
ta uirgo nata ē ꝯ pc̄o originali ta
les ꝓpōes. ⁊ cōsil'es ꝺ natiuitate ī
utō sūt ītell'nde. Et ꝙ ita necꝫ sit
intelligi. ex hoc clarissīe pꝫ q̄ ōs
fere doctores ponūt beatā uirginē
et Johānē baptistā ⁊ ieremiā ī ute
ro mr̄is fuisse sanctificatos. et ex
utero sine peccato natos.

Quib⁹ donis fuit ṗmus hō a ꝺo
ī sui prima īstitutōe dotat⁹. Ca. 3.

Quantū ad secūdū. ē sciēdū ꝙ
hō in sui pᵃ ꝯstitutōe tal'r īstitut⁹
fuit a deo ut eius corpus esset aīe
oīo subiectū Rursū ut ptes īferio
res aīe vꝫ sēsualitas absꝫ ulla re
pugnātia ⁊ ꝯditōe rōi subiceret᷑.
Postremo ut ipa hoīs rō suo crea
tori deo esset total'r subiecta.

Ex hoc aūt ꝙ corp⁹ erat aīe tota
lit᷑ subiectū nulla hōi passio potat
accidere q̄ dn̄io aīe supra corpus ī
pugnaret. Unde nec mors nec īfir
mitas ulla ī hoīe locū hēbat quia
hui⁹mōi defect⁹ accidūt hōi ex eo
ꝙ aīa n̄ pfecte dominat᷑ corpori.
Ex subiectiōe aūt īferioꝝ uiriū ad
rōem erat ī hoīe oīmoda mētis trā
quilitas q̄ rō humana nl'lis īordi
natis passionib⁹ turbabat᷑. ita eiꝫ
perfecte sēsualitati rō dn̄abat᷑ ut
in īferiori appetitu sēsibili null's
mot⁹ ꝯcupīe ire ceteraꝝqꝫ passio
nū nō impat⁹ a rōe possꝫ īsurgere
Ex hoc uero ꝙ huᵒ rō erat suo
creatori deo total'r subiecta refere
bat hō ōs act⁹ suos ī deū. sicut in
ultm̄ finē ī quo eius iustitia ⁊ īno
cētia ꝯsistebat. Et iō ex iᵃ rectitu
dine iustitie qdā decoris nitor. ⁊
q̄daꝫ spiritual' pulcritudo ⁊ armo
nia suauis ⁊ amena resultabat in
anima qua deo conformis existēs
in eius aīcitia ⁊ dil'cōe ꝑmanebat.

Jn ṗma hoīs īstitutōe corp⁹ subici
ebat᷑ aīe et sēsualitas rōi ꝑ uirtu
tē sibi suꝑnatural'r collatā. Ca. 4.

Qorū aūt triū q̄. s̄. dc̄a sūt ulti
mū cā erat alioꝝ duoꝝ Naꝫ
si ꝯsideret᷑ ṗnciᵃ ꝯponētia corp⁹
huānū n̄ erat ex nā ipi⁹ cōporis ꝙ
ī eo dissoluᵒ seu īfirmitas aut q̄cūqꝫ
paᵒ huāne uite repugnās locū pe
nit⁹ n̄ hēret cū ipꝫ ēēt ex ꝯrijs cō
positū q̄ agūt ⁊ patiūt᷑ adīuicē Sꝫ
n̄ erat ex natura sēsibil' appetitus

q uires inferiores absq3 ulla repu gnãtia rõni subiceret cũ uires sẽ sibiles ĩ ea q̃ sm sẽsũ delectabilia sũt nãl'r moueãt q̃ sepenumero rec te rõi repugnẽt. Cãbat ergo hec humani corporis dispõ. τ tal' ĩferi orũ uirtũ subiectio ex aliq̃ supiori uirtute nãz corporis τ corporeaꝝ uirtutũ trãscẽdentẽ. q3 gratis etn' ds aĩe rõnali ꝯtulerat. ut s̃ ꝯdõem corpis ipm ꝯtinere posset τ uires sẽites gubernare s3 q rõnali aĩe cõpetebat. Ut igit hu' rõ ĩferiora sub se firmit teneret oportebat ut ipa sub deo ĩmobl'r ꝯtineret a q° s̃ ꝯdcõem sue nature pdictam uir tutem gratis acceperat.

Prim' hõ p iustitiã originalez al'r fuit ĩmortal' τ ĩpasibilis q3 sancti futuri sit post resuretionẽ. Ca. 5.

Fuit igit hõ sic institutus ut nisi eius rõ abduceret adeo nec eius corp' a uita aĩe posset ab duci nec. sẽites uires a rõis impio ac rectitudĩe possẽt dclinare. Und quodãmõ ĩmortal' τ ĩpasibil' erat. q'r p3. nec mori nec pati potat si ñ peccaret. Peccare tñ potat uolũta te ei' nõdũ ĩ bonũ ꝯfirmata p adp tõez ulti fĩs: Et sub hoc euẽtu po terat pati τ ẽt pit mori. Et ĩ hoc differt ĩmortalitas τ ĩpasibilitas q3 pmus hõ hũit ab ea quam sacti post refrectionẽ sũt hituri q'r illi nũq3 potũt mori l' pati uoluntate eoꝝ ꝯfirmata ĩ bonũ p adeptõem et fruitõez ulti fĩs. s3 pmus pens potat mori si peccaret τ potat nõ mori si nõ peccaret. Hoc igit do nũ q s̃ ꝯditionẽ pncipioꝝ nãlium ds p' hõi gratis ꝯtul'at doc. sancti originalẽ iustiãz appellãt p q3 hu' na rõ subdita erat do p q̃ndã rec titudinẽ iusti' ex q̃ q̃dã spiritualis pl'critudo r̃sultabat ĩ aĩa q̃ ꝯformis erat do. τ oĩa ĩferiora subiciebãt ei. ut oĩu3 dñaret. τ ptes inferio res aĩe absq3 ulla repugnãtia rõi subiciebãt itm q null' mot' appe tit' sensibil' ĩsurgere potuisset nõ preordinatus a ratione.

Original' iusti' fuiss3 ab adã si ñ peccass3 simil' cũ nã per generatio nem traducta. Capl'm. 6.

Et quia hoc donũ fuit ade di uinitus collatũ nõ ut cuidam particulari persone sed ut erat pn cipium totius humane nature ab eo deriuãde ideo tale donum non erat psonale quasi ad personam p tinens. sed erat quasi donum natu rale pertinẽs ad naturam. Quia uero unũquodq3 generat sibi sile secundum naturam. τ omne gene rans comunicat genito naturam τ omnes proprietates ad naturam pertinentes. Ideo tale donum siml' cum natura in omnes posteros tra ductum fuisset. Et ob hãc cã3 doc. sci illud donũ appellauerũt iusti tiã originalẽ eo q p originem tra ductum fuisset. ita quod omnes illi

7

qui ab adã p seiale pagatões na turam accepissēt humanã siml' cuz natura ⁊ illud donum accipissent. Unde scs tho. i. q. de ma° q. 4ᵃ ar ti° 8° Fuit inquit in prin° odõis humane qdam gratuitum donuz p° homini ditus collatum. nõ rõe psone sue tm. sed rõne toti⁹ huma ne nature ab eo deriuan q donũ appellat origiãl iustia. ¶ Huiusmo di aũt doni uirt⁹ ñ solũ residebat ĩ superiori pte aĩe q̃ itellectiua dr. sz ẽt ad iferiores aĩe uires diffũd bat q̃ ḃtute doni pdicti sub rõe total' otinebat. Et ulti⁹ extẽde bat usqz ad corp⁹ in q° nil' potat accidere dono pdc̃o manẽte quod uioni ipi⁹ ad aĩaz possz ullo mõ o riari ut sũt ĩfirmitates. ⁊ alie ma le dispões qb⁹ humana uita dissol uit. ¶ Et iõ rõnabil'r fuissz hoc donũ pp duo ad postos pagatũ. ¶ P° qdẽ qr naturam oseqbat ex di munere. lz ñ ex uirtute seu odi tõe nature. ¶ 2° qr usqz ad corp⁹ ptigebat q p generatõz seial' tra ducitur. ¶ Nã generans comunicat genito accidẽtia q̃ ad corp⁹ ptinẽt ⁊ eaq naturã ipius osecut. ¶ Alia u° spũalia acc̃nᵃ q̃ p° hõi dit⁹ col lata fuerãt iqtũ erat sigl'aris pso° ut scia ⁊ uirtutes ifuse nõ fuissent ad postõs p origiẽz traducta. h° ic ibi ⁊ ĩ pᵃ pte. q. cj. ar° p° ¶ Pueri g° oẽs ab adaz seialiter pagati origĩalẽ iusticiã p actũ generatõis oxissẽt ⁊ p h° in origiali iustitia nati siue cõcepti fuissent. ¶ Iustitia ig' origial' ĩportabat rectitudinez rõis ⁊ uolũtatis ad dz cũ perfecta subiectõe corporis ad aĩaz ⁊ ĩferio rũ uiriũ ad rõem. ⁊ iõ qtũ ad suũ foiale eãt subiectĩe ĩ eẽnᵃ aĩe. qtũ u° ad suũ materiale erat subiectĩe in sẽsualitate q̃ qñz appellat caro q̃ ḃz appl'm spũi aduersat.

¶ Proter pecm fuit addã origiali iu stia priuat⁹ ex qua secuta ẽ rebel lio ⁊ passibilitas ĩ carne. Capi. 7.

Et qa h° donũ ⁊ hec ordiata status ĩtegritas ex subiectõe huãne uolũtatis ad dz cãbat oñs ẽt fuit ut subducta hu⁹ uolũtate a sub iectõe dĩa p ĩgratitudinẽ iobẽ Illud ẽt donũ gratis collatũ ab eo iuste subtraheret. ¶ Ex subtrac tõe aũt illius celestis doni. P° rõ ⁊ uolũtas huᵃ puata ẽ illo decore ac spirituali pulcritudine quam pus hẽbat. in cuius priuatõe deformitas ⁊ macl'a culpe cõsistit. ¶ 2° rebtũ est frenũ ⁊ retinaculũ quo uires ĩ ferioes sine ulla oditõne rõi subici ebãt ex cuius rõe secuta ẽ rebellio ⁊ cõcupiscẽcia q̃ fomes dicitur. unũ factũ est ut homo sẽtiret in appe titu sẽsibili inordinatos mot⁹ ire ⁊ cõcupiscẽcie ac ceterarũ passionũ rõi repugnãtes ⁊ plerũqz eã obnu bilãtes ⁊ qi a bo° total' retraben tes. Et hec est illa repugnãtia car nis ad spiritum de qua apl's loqt dicẽs Caro cõcupiscit aduersus spt ritũ ⁊ spiritus aduersus carnẽ ut

nō qcūqꝫ uľtis faciatis. Et iterū ui
deo aliam legē in mēbris meis re
pugnātē legi mētis mee ⁊ captiuā
tem me in lege peccati. Zꝰ ablata
est obediētia corporis ad aīam. unū
cōsecutū ē ut sentiret homo corpo
ris defectus ⁊ per hoc īcureret ne
cessitatē moriēdi. qꝛ aīa nō ualēte
corꝰ ī ꝑpetuitate cōtinere uitā ei p
bēdo. ⁊ iō factus ē homo passibiľ
⁊ mortalis nō solū quasi potēs pa
ti ⁊ mori sꝫ q̄si iā hn̄s necessitatē
ad paciēdū ⁊ ad moriēdū. Et ideo
bn̄ dicit Aug. in. 3°. de ciui. di qꝛ
postq̄ pcc̄ti facta ē trāsgressio ꝯse
stī grā debēte dīa de corporū suoꝝ
nuditate cōfusi sūt. Senserūt. n. mo
tū īobediētis carnis sue tāqꝫ reci
procā penā inobīe sue. hꝰ iꝰ Et
beatus Ambro.. ut hēť in glo. ad
Ro. 7. legiptīe inq̄t. factū ē ut qui
non obediuit suo superiori ei non
seruiat suū inferius. Iustissime fac
tū est ut ex quo rō se subtraxit a
do inferiores uires rebellent rōni
Hec iꝰ

Oēs hoīes ab adā pꝰt pecꝫ seīalr
ꝑpagati cū carēcia originalis iusti
cie sūt cōcepti. Capi. 8.

Et qꝛ pdc̄ꝫ origīaľ iustīe donū
sic huāo gēri ī pꝰ pēte ditus
collatū fuit ut p ipꝫ solū deriuare
tur ī pꝰtoś ab ipo seīalr ꝑpagatos
reōta aē cā reōueť effectꝰ. ꝯn̄s fuit
ut pꝰ hoc p ꝑpū iobīe pecꝫ pdc̄o
dono ꝑuato ōs ēt posti eiꝰ tali do

no ꝑuareť. Et ꝑter hꝰ oēs posti
eiꝰ q̄ ab eo seīaľr sūt ꝑpagati cuꝫ
carēcia iustīe origīaľ q̄ eis debeba
tur si primꝰ hoꝰ nō peccasset con
cepti sunt. Et hac de cā oēs pueri
ab adā seīaliter ꝑpagati ꝯhere di
cūť ī sui ꝯceptōe origi. pecꝫ qꝛ niľ
aliud ē q̄ carēcia iustīe origi. debi
te. ¶ Nec hꝰ ē ꝯ ordīeꝫ dīe iustīe
q̄i do puniēte ī filijs qd. pmꝰ pens
deliq̄t. qꝛ hec peᵃ n̄ ē nisi subtracꝰ
eoꝝ que superāturaľr pꝰ hōi ditꝰ
sūt cōcessa p ipꝫ hoīem si stetisset
ī posteros deriuāda. nā illud donū
posteris non debebať nisi q̄tenus
p primū parētēꝫ in eos erat trāsi
turū. ⁊ cū nemo det alteri qꝛ n̄ hēt
n̄ per ipꝫ ad posteros trāsiret nisi
illud p obīaꝫ sibi ipi cōꝑuasset. iō
adaꝫ per inobediēciā tali dono ꝑ
uato. iustuꝫ fuit ut ōs posteri eius
eodē dono ꝑuareť. sicut si rex det
fundum milliti trāsiturum per ipꝫ
ad hēdes et miles cōtra regeꝫ pe
cet tali pecato qꝛ funduꝫ mereať
amittere nō poterit postmodum
funduꝫ ad eius posteros deuenire
Vn̄ iuste tūc puunť posteri ꝑter
culpā pētis ex carēcia siue ꝑuatōe
fūdi qꝛ gratis pn̄ collatū fuerat p
ipm si nō peccasset ad filiuꝫ trāsi
turum. Sic in ꝑposito pꝰ parēti ī
sui pꝰᵃ īstitutōe ditꝰ collatū fuerat
hꝰ donū īq̄stū erat ꝑncipiū huāne
nature. ut. s ab eo per originē de
riuareť in posteros. hoc auteꝫ do
nū acceptū pꝰtmōꝫ hō p liberū ar
bitriū pecāľ aīsit eo teōre ⁊ ꝯditōe

qᵃ sibi datū fuerat.s. p se ⁊ p sua posteritate ⁊ iō defect⁹ hui⁹ doni totā ei⁹ posteritatē ɔsequit̄. ¶ Defect⁹ aūt iste eo mō traduci ī posteros q° traducit̄ hūa natura q̄ qdē traducit̄ ñ s̄z se totaz sz s̄z aliq̄z sui ptē.s.s̄z carnē cui d̄s aīaz sibi pportōatā īfundit. Et sic aīa dīt⁹ infusa ptinz ad naturā humanam ab adā origīr d̄riuatā pp carnē cui cō iūgit̄. ita defc̄s isti⁹ doni quod huᵃne nature ī p° hoē collatū fuerat ptinz ad aīaz īq̄ztū ɔiūgit̄ carni q̄ ab adā s̄z seīalē rōnē ppagat̄. ¶ Est aūt scien̄ q̄ sic bonū pē est duplex. qꝛ qd̄dā ē qd̄ ɔueīt pē s̄z se ut gramatica logica ⁊ aᵃ p̄nᵃ īdīduātia. qd̄dā uero ē qd̄ ɔīt ei ex dono gratuito. ut pphetia ⁊ grā ⁊ scīa infusa. ita ēt ē duplex bonū natur̄ qꝛ qd̄dā ē q̄ ɔueīt ei s̄z se ipaz. qꝛ .s. ɔseqt̄ p̄nᵃ ei⁹ ut ēē bipedē ⁊ ēē risibilē. ⁊ alia q̄ ɔsequūt̄ p̄nciᵃ humane nature. qd̄dā u° ɔīt ei ex dono gratuito. ⁊ h° mō iustīa origīal' erat. qd̄dā bonum diuīt⁹ toti huē nē ī p̄mo pēte collatuz. ¶ Bonum aūt nē traducit̄ a generāte ī posteros. qa hō risibil' hoīnē risibilē generat ⁊ bipes generat bipedez et ocl'at⁹ hoīē generat ocl'atū nisi accidat aliqs d̄fc̄s ī seīe. et iō sic origil' iustiᵃ q̄ erat bonū nē. simil' cū natura fuiss̄z ī posteros a p° pēte traducta. ita dicere oz q̄ postq̄ā illaz amissit d̄fc̄s illi⁹ origīāl' iustitie simil' cū nᵃ tali p̄uata dono in p⁹sos traducat̄. Vē si qdē gērans ut d̄cm ē sibi sil'e s̄znaturaz gērat ita q̄ si fuerit ī gērāte nᵃ integra filiū cū nᵃ ītegra gērabit. si uero ī eo fuerit nᵃ corupta naturā etiam coruptā fi° deficientē cōicabit. Defc̄s g° originalis iusticie debite in quolibz hoē ab adam seīal'r propagato dī origīale pec̄m ita q̄ pec̄m origīale nil' aliud ē q̄z fomes siue ɔcupiᵃ cū carēcia original' iusticie unicuiq̄z hōni debite si adaz nō pecass̄z ex actu gēratōis ī ple cāta.

¶ Qual'r possit p corporale semē defcūs origiāl' iustiē ī plē traduci.

SED cc p̄dc̄a poss̄z aliqs q̄rere quō p sem̄ possit defcūs originalis iustiē ī plē traduci. tū qꝛ subiectū tal' defect⁹ ē aīa rōal' q̄ ñ traducit̄ ex seīe. tū ēt qa min⁹ nobile ñ d̄z agere īficiēdo magis nobile Aīa aūt ē nobilior q̄z sem̄ ⁊ q̄z corpus qd̄ p semē traducit̄. igr ñ uīr possibile q̄ p sem̄ possit tal' defcūs traduci p quē aīa īficit̄. ¶ Ad h° rñdī s̄z doctrīaz sc̄i Thoē. q̄ lz in seīe ñ sit aīa ē tñ in ip̄o uirt⁹ q̄dā deriāta ab aīa gērātis q̄ ē dispositiua corporis ad aīe receptōem. q̄ qdē aīa cū a d̄o corpori sic disposito īfūdī ei ēt suo mō ɔforāt̄ ex eo q̄ receptū ē ī recipiēte p mōz recipiētis ⁊ q̄libz forᵃ ē ɔmēsata sue materie. Et exīn uidem⁹ q̄ filij assilant̄ pētib⁹ nō solū ī defectibus corporalibus sicut leprosus. gērat leprosū ⁊ podagricus podagricuz

ſed etiam eis aſſilant̄ in defectibꝰ aīe ſic iracūdus generat iracūdū. ⁊ amētes ex amētibꝰ naſcūt̄ Quā uis eiꝫ pes q̄ ē ſubiectū podagre ñ ſit ī ſeīe nec aīa q̄ ē ſubiectum ire uel amītie ſit etiā actu ī ſeīe. eſt tñ in ſeīe uirtus formatiua corporaliū mēbroꝝ et diſpoſitiua corporis ad ſuſcepōem aīe. Et qꝛ ex unione corporis et anime hēt hō ꝙ ſit hō uirtus aūt ſeīs egrediēs de femore generātis opat̄ ad unionē corporis ⁊ aīe diſponēdo materiā ultīa diſpoſitōe q̄ dr̄ neceſſitas ad formā pp hᵒ ſolꝫ dici ꝙ totꝰ hō cuiꝰ pars ē aīa egredit̄ de femore geneārtis. ſic dr̄ gñ. 46. ꝙ aīe que egreſſe ſūt de femore iacob fuerūt 66. ⁊ acipit̄ ibi pars ꝑ toto homine. Similit̄ ex eo ꝙ ſem̄ ē cā unionis corpis ⁊ aīe dr̄ eſſe cā peccati originalis ſiue defectꝰ carentie iuſtitie originalis q̄ cōuenit anīe ex eo ꝙ unitur tali corpori pec̄m enī originale ſiue defectꝰ originalis iuſtitie nō ē in aīa niſi īq̄ꝫtum ptinet ad huānā naturā. Huāna aūt natura traducit̄ uirtute ſeīs a pente ī filiū ꝑ traductionē carīs. ideo oꝫ ꝙ defectꝰ iſte humanam naturā cōſeq̄ns traducat̄ p tradu ctionē carnis. cui poſtmodū anima īfūdit̄. que ex hoc īfectionē īcurrit ꝙ cōſtituit humanā naturā per carnē traductā. Si enī aīa uniret̄ carni nō. ad cōſtituēdū humanam naturā ſicut āgelꝰ unit̄ corpori aſſūpto ñ īcurreret īfectōnē aliquā

ex unione ad corpꝰ. ſed qa unitur ei ad conſtitutionem nature ꝓpter hoc cōtrahit ī ipſa unione originale peccatū. quod dī peccatū totius nature ſicut pec̄m actuale dī peccatū ꝑſonale. Lꝫ ergo ſem̄ non ſit cā anime rōnalis ē tñ cā unionis talis aīe ad corpus ꝑ hoc ꝙ diſponit naturā ultima diſpoſitione ad formā. Et qꝛ defectus originalis iuſtīe ut dictū ē ptinet ad animā īq̄ꝫtum unit̄ tali corpori ſic diſ poſitio ꝑ uirtutē ſeminis. ꝓpt̄ hoc dicit̄ peccatū origīale. ſiue defectꝰ originalis. iuſtitie traduci a parēte ī ꝓlē ꝑ ſemē. hec. s. tho. ī 2ᵒ. ſen. di. 30. ⁊ q. 5. de potētia. arᵒ. 9. ī reſpōſioībꝰ argumētoꝝ. Ad primum gᵒ dī ſm̄ ſāctū tho. ubi. s. ꝙ peccatū originale ſiue defc̄s iuſtitie originalis nō traducit̄ p traductionē ſui ſubiecti. qđ ē aīa rōal̄. ſꝫ ꝑ traductionē corporis ex ſeīe generato. Nā ex eo ꝙ aīa pr̄is ꝑ pecꝫ īfecta fuit ſequta ē ī corpore eiꝰ inordinatō q̄dā ſubtracto iᵒ ordīe quē nā in ſui īſtitutiōe ꝑmitꝰ acceperat. quo fit ut ex ſeīe a tali corpe dciſo generet̄ corpꝰ tali ordīe dſtitutū Et īo aīa q̄ tali corpi ſic dſtituto īfūdit̄ dordinatioēꝫ culpe contrahit. ex hoc ipſo ꝙ tal̄ corporis forma efficit̄. cū oporteat formā ſuo ꝑfectibili eſſe ꝓportionatam. Ad diſpoſitioēꝫ enī corporis ſeq̄t̄ diſ poītō aīe q̄ ſꝫ diuerſitatē materie diuerſificāt̄ fore. Et ex hᵒ cōtigit ꝙ filij aſſimilāt̄ pētibꝰ nō ſolū in

his q̄ ꝑtinēt ad corpus.ſz ēt ī his
q̄ ꝑtinent ad aīaȝ.ſic ꝑꝑ aliq̄m co
ruptōeȝ ſeīs contigit ī ꝓle gērata
ex illo ſeīe ñ ſolū defectꝰ ī corpore
ſz ēt ī aīa ut lepra ⁊ podagra ſz ēt
amētia ſicut pȝ ī his q̇ ſūt nāl'r ſto
lidi .ita ex peco ꝑmi pētis ꝯſecuta
ē īfectō q̄dā in ſeīne totius huāne
nāe uirtual'r cōtinētē pecȝ ſiue de
fectū iuſtīe original' a quo cāta ē.⁊
ob hoc ſeq̄t ꝙ q̄libȝ gēratꝰ ex tali
ſemīe ſic īfecto ꝯhat defectū iuſtitie
origīalis q uirtual'r ī tali ſeīe ſic in
fecto cōtinebat̄.Ad ſecūdū dicitur
ꝙ aīa nō īficit̄ ꝑ īfectōeȝ corporis
q̄i corpore agēte ī aīam ⁊ ei aliq̄d
imprimēte ſed inficit̄ per quandā
collimitatōem ⁊ ꝯmēſuratōem ac
ꝓportōem unius ad alteꝝ q̇a forma
recipit̄ ī materia ſ̄m cōditōeȝ ipiꝰ
materie cū omne ꝙ ē in altero ſit
ī eo ꝑ modū recipientis.⁊ iō ex
hᵒ ipō ꝙ corpꝰ a pente ꝑ uirtuteȝ
ſeīs ꝓpagatū iᵃ diſpoītōe ul' uirtu
te ſiue ordīabilitate ꝑuat̄ q̄ȝ ī pᵒ
ſta tu corpꝰ huānū hēbat ꝑ quā ꝑ
fecte erat ſuſceptibile aīe ſeq̄t ꝙ
aīa q̄ tali corpori ſic deſtituto uit̄
illa ēt uirtute careat q̄ pſcte corpꝰ
ſubditū ī ꝑmo ſtatu regebat. carē
tia aūt tal' uirtutis eſt defcs iuſtīe
origīal' q̄ dī culpa nature ꝓut ꝯſiđ
rat̄ ꝯñs ex uolūtate alicuiꝰ hñtis
naturā ītegrā ex qᵒ tal' defectꝰ uo
lūtarie cauſatus ē.

Qual'r defectus origīal' iuſtīe ī oī
bus ab adā ſeīl'r ꝓpagatis poſſit
hēre rōneȝ culpe Capl'ȝ.x.

SEd remanēt adhuc q̄ſtio ma
gis urgēs q: nō uidet̄ ꝙ dfcs
original' iuſtīe in his q ex uiciata
origīe ꝑmi pētis ꝓpagāt̄ rōnē cul
pe poſſit hēre. Nil' eīȝ de aliquo
defectu culpari dȝ niſi ī eiꝰ potāte
fuerit ipm hīe et non hēre.Unde
philo.dic in 3ᵒ ethi.ꝙ nā turpes
nullus increpat ſz eos tm̄ q ꝓter
negligentiam et deſidiam turpes
ſunt. Nullus eīȝ impropabit ceco
nato ſed magis miſebit̄.ſz nō ē ī
potāte eiꝰ q ab adā ſeīal'r ꝓpagat̄
ut naſcat̄ cū dfcū origīal' iuſtiᵉ ul'
ſñ tali dfcū.ergo uidet̄ ꝙ tal' dfcs
ꝑ originē ꝯctꝰ rōnē culpe nullo mō
poſſit hēre. Ad hāc dubitationē
rñdet.S. Tho.ī 2ᵒ ſen.di.30.q.iᵃ
ar.2ᵒ dicēs ꝙ hec tria vȝ defectꝰ
malum.⁊ culpa ex additōe ſe hñt.
Defectꝰ eīȝ ſimplicē negationē ali
cuiꝰ boni ul' pſectioīs īportat ſiue
illud bonū ſit aptū natū hīi ſiue
ñ.Sīc carētia uite ī lapide pōt dici
defcs.ſz malū dīc carētiā iliꝰ boni
qđ ē aptū natū hīi.Et hoc mō īfir
mitas ⁊ mors.⁊ ignorantia ⁊ ceci
tas ī hoᵉ ñ ſolū dñt̄ dfcs ſz ēt ma
lū.Culpa aūt dīc carētiā illiꝰ boni
qđ ē aptū natū hīi ſz ē uolūtarie
amiſſū.Uñ culpa addit rōnē uolū
tarij ſr̄ ꝑmiſſa.Ex hoc eīȝ aliq̇s cul
pat̄.ꝙ caret aliqᵒ bono qđ ꝑ ſuaȝ
uolūtatē hīe potuit ſz ex defectu
ſue uolūtatis amiſit.Et ſic pȝ ꝙ ſ̄ȝ
hᵒ aliq̄d hȝ rōnē culpe ſ̄ȝ ꝙ rō uo
lūtarij ī ipō repit̄.Sīc aūt ē qđdā
bonū ꝙ reſpicit nāȝ.⁊ qđdam qđ

respicit psonā ut dictū ē ita ēt ē q̄ dā cl'pa nature τ cl'pa pᵉ.ad cl'pā aūt pᵉ reqrit' defecs ex ꝓpria uo lūtate pᵉ cātus cui attribuit' cl'pa sicut pȝ ī cl'pa actuali q̄ p ꝓpriuȝ actū uolūtariū pᵉ peccātis cōmitti tur.ad culpā uº nᵉ nō reqrit' nisi defcs cāt⁹ ex uolūtate p̄mi p̄ncipii nᵉ in qº erat nᵃ ītegra p cui⁹ īor dinatā uolūtatē nᵃ huᵃ ī ipo τ in oībus aliis ab ipo seīal'r descēden tibus tali dono p̄uet'.sic gº dō est q̄ ðfecs origīal' iustie q̄ pº pēti in q̄ʒtū erat prīcipiū toti⁹ huᵉ nᵉ fu erat gratis dit⁹ collata ex uolūtate p̄mi hoīs cāt⁹ ē .et sic illud donū nature ī totā fuiss͛ naturā per ori ginē traductū hoᵉ ī sua iustīa per sistēte.ita ēt τ priuatō illius boni q̄ ex īordinata uolūtate p̄mi hoīs accidit in totā naturā per origiem traducit' q̄i p̄uatō ul' uiciū nᵉ.ad idē.n. gen⁹ p̄uatō τ hit⁹ refer̄ut' uñ sic iustīa origīal' erat bonū nᵉ ita oȝ q̄ p̄uatio ul' defect⁹ ei⁹ uici um nᵉ dicat' .hȝ.n.priuatō talis boni ī quolȝ hoᵉ ab adā seīal'r pro pagato rōeȝ culpe ex hoc q̄ p uo lūtatē p̄mi p̄ncipii nᵉ ⱪȝ adōe ca usata ē ¶Qual'r aūt hº fieri pos sit idē.S.doctor clarius deducit ī .q.de maº.q.4.arti.pº Cōsideran dū ē īquit q̄ aliqs sigl'aris hō pōt dupl'r cōsiderari.unoº ut ē q̄dā pᵃ sigl'aris.alio mō ⱪȝ q̄ ē ps ul'mē brū alicui⁹ collegii.τ utroqȝ modo pōt ad euȝ aliquid ptinere.Jnq̄ʒtū eni est q̄dā psona sigl'aris ad eum

ille solus actus ptinet quē p se ip ꝓprio arbitrio facit. Jnq̄ʒtū uero est ps collegii ad eū pōt aliqs act⁹ ptinere quē nec p se ipm nec ꝓpo facit arbitrio sȝ q̄ fit a toto colle gio ul' a plibus de coll'io ul' a p̄nᵉ coll'ii.sic illud qð prīceps facit to ta ciuitas dr̄ facere ut ait phi .hu iusmodi .n.collegiuȝ hōinuȝ repu tat' q̄i un⁹ hō ita q̄ diuersi hoīes in diuersis officiis ꝯstituti sūt q̄i diuersa mēbra unius corporis na turalis.ut apl's īducit de mēbris eccl'ie pᵉ ad coꝛ.xii.τ pp hº illud qð fit a p̄ncipe collegii attribuit' ēt oīb⁹ τ sigl'is mēbris collegii.sic igit' tota ml'titudo hōinum a p̄mo pente huānā naturā accipiētiū pōt ꝯsiderari q̄i ut unū collegiū ul' po tius sicut unū corpus.sicut et ī ciui libus ōs q sūt uni⁹ ciuitatis repu tāt' q̄i unū corp⁹ τ tota cōitas q̄i un⁹ hō .sicut.n.ī una pᵃ ml'ta sūt mēbra ī huᵃ nᵃ ml'te sūt pᵉ ut p ticipatōe speciei huᵉ ml'ti hōes sūt q̄i un⁹ hō sic ꝓhi.dic τ sic diuerᵃ corpis mēbra sūt ptes uni⁹ pᵉ ita ōs hoīes ab adā deriuati sūt ptes τ q̄i q̄uā mēbra huᵉ nᵉ.Jn hac igi tur ml'titudīe siue coll'io hoīuȝ u nusq̄sqȝ hō pōt dupʳ ꝯsiderari.uº modo ut ē sigl'aris psona.alio mō ut ē q̄ðā mēbrū huius ml'titudīs que per naturalem originem deri uat' a pº hoᵉ.huic aūt pº hōi ori gīal' iustīᵃ dit⁹ collata fuerat ñ ut sigl'ari pᵉ tm̄ sȝ ut cuidā p̄nº toti⁹ huᵉ nᵉ.ut.s.ab eo p origieȝ sit' cū

10

nã traducere͛t ĩ posteros hᵒ autē
donū diuīt⁹ acceptū ꝑm⁹ hō ꝑ li
berū arbitriū peccās amisit eo te
nore qᵒ sibi datū fuerat ꝟʒ ꝓ se et
ꝓ tota posťitate sua. Et ĩo sĩli mō
defc̄s iustĩe origĩal̕ a pᵒ pc̄te ꝑ ori
ginē siť cū nā traducere͛t ĩ posťos
Si gᵒ ꝯsidere͛t iste hō ĩ quē ē tal̕ ꝺ
fect⁹ ꝑ originē ꝺriuat⁹ ƀʒ ꝙ est. q̄
dā sigl̕ris pꝰ sic tal̕ ꝺfc̄s rōnē cl̕pe
hēre n̄ pōt ad cui⁹ rōnē reqri͛t ꝙ
sit uolūtaria Sʒ si ꝯsiꝺre͛t iste hō
ut ē qꝺdā m̄brū toti⁹ huᵉ nature
ab adā seĩal̕r ꝓpagate ac si ōs hōi
nes essēt hō un⁹ sic ꝺfc̄s iustĩe origĩ
nal̕ ĩ hᵒ hoᵉ ab adā seĩal̕r ꝓpagato
hēt rōeʒ culpe pp uolūtariū eius
ꝑncipiū ꝙ ē actuale pecʒ ꝑmi pc̄tis
Sic si dicamus ꝙ mot⁹ manus ad
homicidiū ꝑpetrādū ƀʒ ꝙ man⁹ ꝑ
se ꝯsidera͛t n̄ hēt rōeʒ cl̕pe qꝛ ma
n⁹ n̄ uolūtarie moue͛t sʒ ꝺ necessita
te moue͛t ab alio. Nō eīʒ ē ĩ potāte
man⁹ ut pcuciat ul̕ n̄ pcutiat. sʒ nō
pōt n̄ pcutere hōis uolūtate. iubē
te. Si aūt ꝯsiꝺre͛t ut ps l̕ m̄brū to
ti⁹ hōis q uolūtate agit sic hēt rō
nē culpe qꝛ ei⁹ mot⁹ ad homicidiū
ē uolūtari⁹ n̄ uolūtate man⁹ sʒ uo
lūtᵉ toti⁹ hoīs a q̈ sic a quodā ꝑnꝰ
ꝺriua͛t ip̄e motus homicidij ad ma
nū. Et sic ip̄ʒ homicidiū n̄ dꝛ̄ cl̕pa
man⁹ sʒ cl̕pa toti⁹ hoīs ex cui⁹ uolū
tate tale homicidiū ꝑ manū ꝑpetra
͛t ita ꝺfc̄s origĩal̕ iustiᵉ ex uolūtate
ꝑmi pc̄tis cāt⁹ ⁊ ꝑ ꝓpagōeʒ ĩ ōs pos
ťos seĩal̕r ꝺriuat⁹ n̄ dꝛ̄ pecʒ ꝑsonale
q̈i uolūtate isti⁹ pᵉ ꝑpetratrū sed

dꝛ̄ pcc̄m toti⁹ nᵉ qꝛ ex uolūtate ꝑ
mi ꝑncipij a qᵒ tota nā ĩ posťos ē
traducta cā͛t. Sic eīʒ un⁹ hō ꝑ diu͛
sa sui corporis m̄bra diuersa pcc̄a
ꝑpetra͛t ⁊ tñ n̄ reqꝛi͛t ad rōeʒ cl̕pe
ꝙ sigl̕a pcc̄a sit uolūtaria uolūtate
m̄broꝝ qb⁹ exercē͛t. sʒ uolūtᵉ eius
qꝺ ē ĩ hoīe ꝑncipale ꝟʒ ĩtell̕ciᵉ ꝑ
tis aq̈ sigl̕a m̄bra ad act⁹ ĩordina
tos moue͛t. Ita ⁊ ĩordinatio siue
ꝺfc̄s oꝛigĩal̕ iustiᵉ q̇ ē ĩ isto hoᵉ ab
adā seĩal̕r ꝓpagato n̄ ē uolūtarius
uolūtᵉ ip̄ius pᵉ generate. sʒ uolūtᵉ
ꝑmi pc̄tis siū ꝑncipij nᵉ qui mouet
motōe generatōnis ōs q̇ ab ip̄o seĩ
nal̕r generā͛t sic uolūtas aīe mouet
oꝰ m̄bra ad actū. Et ĩō ĩordinatio
tal̕ ꝺfc̄s q̄ a pᵒ pc̄te ĩ posťos deri
ua͛t dꝛ̄ pecʒ origĩale sic ĩordinatio
actus q̄ ab aīa ad m̄bra ip̄i⁹ corpo
ꝛis ꝺꝛiua͛t dꝛ̄ pecʒ actuale et sic pc̄ʒ
actuale ꝙ ꝑ m̄brū corporis comit
ti͛t n̄ ē pecʒ illi⁹ m̄bri nisi ĩq̈tum
ill̕d m̄bꝛū ē aliqd ip̄i⁹ hoīs ab ei⁹ uo
lūtᵉ motū pp ꝙ uoca͛t pcc̄m huma
nū ita pecʒ origĩale ꝙ ē ꝺfc̄s iustiᵉ
origĩalis n̄ ē pcc̄m h⁹ pᵉ nisi ĩq̈tū
ꝑ motōeʒ generationis recipit na
turā cū tali ꝺfectu a pᵒ pc̄te. Et ĩō
dꝛ̄ a beato aug. ꝙ ĩ ꝓcessu origĩal̕
peccati pꝰ ĩfecit naturā. qꝛ ꝟʒ adā
ꝑ pcc̄m suū humanā nāʒ quā inte
grā cū iᵒ s͛naturali dono accepat
uiciauit ⁊ ꝑ ĩgratitudĩeʒ ĩobedĩe
illud s͛naturale donū ꝙ nᵉ huᵉ q̄ ĩ
ip̄o erat gratis collatū fuerat ami
sit dīa iustīa dono iᵒ subtrahente
Sʒ postmōʒ nꝰ huꝰ ĩ adā uiciata ꝑ

ſonā infecit ab adam pecōre ſeīalꝫ
ꝓpagatā. Et hoc qdē ipē. S. Tho.
opti᷒ declarat in 2° ſen. di. 31. q. i.
ar° p°. In ꝓceſſu igt peci origīalis
talis fuit ordo ꝙ p᷒ naturā īfecit
p actū peci. Et poſtmōm infectio
nature ī pſonā trāſiuit q̄ a p᷒ ha
bēte pp pecm nāꝫ īfectā fuit ꝓpa
gata Nā ſic dcm ē h° donū deus
hu᷒ n᷒ ꝯtulerat ut eſſꝫ ī rōne rec
titudo q̄dā origīal᷒ iuſti᷒ quā poſſꝫ
ſñ ulla reſiſtētia uirib᷒ īferiorib᷒
īpmere. Et qꝛ h° donū ſibi gratis
collatū fuerat iō iuſte p īgratitudi
nē īobīe ſubtractū ē. Un̄ fcm ē ut
p° ho᷒ peccāte nā hu᷒ q̄ ī ipo erat
pp pecm tali ſr̄naturali dono ꝑua
ret᷒ ac ſic deſtituta ſibi ipi reliq̄re
tur ut ꝯſiſtet ꝫ ꝯditōeꝫ ſuoꝝ ꝑnci
pioꝝ naturaliū ⁊ p iſtū mōꝫ defcs
origīal᷒ iuſti᷒ ex actu p᷒ peccātis ī
nāꝫ trāſiuit. et ob h° dī pſonā īfecſ
ſe naturā et qꝛ nā ꝺficiēs. ab eo ꝙ
ſibi gratis īpēſū fuerat ñ pōt cāre
ī a° illud qꝺ erat. s. naturā ſibi di
uit᷒ collatū. ut nl᷒ agat ultra ſuaꝫ
ſpēꝫ. Iꝺo ſeqt᷒ ꝙ q̄cūqꝫ p᷒ gnāt᷒ ab
habēte naturā h° m° ꝺficiētē nāꝫ
ab ipo cū ſil᷒ defcū ſuſcipiat. Nā
act᷒ p᷒ generātis ꝓcedit ꝫ n᷒ ſue
ꝯditōeꝫ ⁊ ultra ñ extēdī qꝛ ōe ge
nerās generat ſibi ſil᷒e ꝫ naturā.
et iō oꝫ ꝙ defcs nature generātis
ī ipāꝫ pſonā gnātā redūdet. Et pp
h° dcm ē ꝙ nā īfecta pſonā īfecit
q̄. ſ. ab hn̄te naturā īfectā ſeīalꝫ ꝓ
pagata ē. Quia u° ī potāte nature
a ꝺo cū tali dono iuſtie erat ut
tal᷒ iuſti᷒ ſibi dīt᷒ collata ī ea ſua
ret᷒. ſꝫ p uolūtatē p᷒ p᷒ exiſtētis ī
natura hu᷒ fcm ē ut illud ſr̄natura
le donū pꝺret᷒. iō defcs origīal᷒ iu
ſtie ꝯpat᷒ ad nāꝫ hēt rōnē clpe in
oīb᷒ pſoīs ī q̄b᷒ īuenit᷒ cū nā ſeīalꝫ
accepta a p᷒ p᷒ peccāte īde ē ēt ꝙ
iſta īfectio q̄ ꝓceſſit ex īordinata
uolūtate ꝑmi pētis ī ipo qdē p° p
ente fuit ꝺ᷒uꝫ p modū peci actual᷒
īq̄ꝫtū p actū ꝓpe uolūtatis ei᷒ īor
dinatū talē īfectionē ꝯtrit. Et ulti᷒
fuit ī eo p modū peci nāl᷒ īq̄ꝫtū p il
lū actū īordinatū nā quā ītegrā ac
cepat ī eo īfca fuit. In ſequētib᷒ ue
ro q ab eo nāꝫ ſeīalꝫ accipiūt tal᷒ ī
fectio ñ ē niſi pecꝫ naturale qꝛ ñ p
ꝓpā uolūtatē eoꝝ q ſeīalꝫ generāt᷒
ſed ſolū p uolūtatē ꝓpriā ꝑmi pec
cantis ī natura iſta ꝯcta eſt. ¶ Ex
his igit᷒ patet ꝙ defcs origīal iuſ
titie in oībus q̇ ab adā naturā hu
manā cū tali defectu ſeīalꝫ accipi
unt hēt rōnē culpē ꝓt uolūtatē in
ordinatā ꝑmi ꝑncipij nature a q°
natura cū tali ꝺefectu p generatio
nē accepta ē. ¶ Ad argumentū ꝺi
cendū ē ꝙ cū peccatū originale nō
ſit uiciū pſone ut pſona ē. ſꝫ eſt q̄i
p accidēs uiciū ei᷒ inq̄ꝫtū p᷒ hēt
talē naturā a p᷒ p᷒ peccāte ſeīalꝫ
acceptā. Iꝺo nō oꝫ ꝙ ſit in potāte
hui᷒ p᷒ generate hūc defcm origi
nal᷒ iuſti᷒ hīe ul᷒ ñ hīe. ſꝫ ſufficit ꝙ
fuerit ī potāte alicui᷒ exiſtētis in
nā i᷒. Qꝛ ex h° ꝙ aliq̄s hēt nāꝫ il
lā ītegrā p ꝓpā uolūtatē peccauit
nā ī ipo īfca ē īq̄ꝫtū iuſtitiā origīa

lē amiſſit ⁊ p ꝯñs īficit̄ in oībꝰ q̄
ab illo nãz ſeīal'r trahūt. Et iō de
fc̄s hꝰ origīal' iuſtīe pōt dici cl'pa
nº qꝛ ꝑmꝰ ſubſiſtēs ī huꝰ nã hūc
ꝺfc̄m ī totā nãz ab ip̄o ſeīal'r propa
gatā uolūtarie peccādo cāuit īq̃ʒtū
ī eiꝰ potātē fuit ut nã huꝰ origīalꝛ
iuſtiꝰ careret l' ñ careret ſic dc̄z ē.

Quod oīa q̄ ſupradicta ſūt ꝺ m̄te
uidentur eſſe Aguſtini doctoris
clariſſimi. Capitulū .xj.

HEc autē oīa q̄ ſupradicta ſūt
ꝺ m̄te augu. doctoris clariſſī
ēē uidet̄ q̄ ꝯ̈ pellagianos ⁊ celeſti
nos negātes origīale pec̄z ī poſtos
a ꝑmo pētē traduci ī liº yponoſti
con ꝯ̈ ħaz blaſſemiam ſic ait Ade
ſi q̇dē fc̄a ē abſq̃ pec̄o nã. Cū uero
peccauit hō nã peccauit ⁊ fc̄a ē nã
peccatrix. i. uiciū hñs pec̄i Et ideo
peccator hō genuit hoīnē ſñ dubio
peccatorē qꝛ ꝺ nã ut dixi pec̄o uici
ata ñ niſi nã naſcit̄ uicioſa. i. pecca
trix ħz q̄ ait apl'us Qual' ṫrenꝰ ta
les ⁊ ṫrent. Et qūo hº niſi p ſeīs
ſpſiōez uiciū eīz ñ trahī ꝑthoplau
ſti niſi p ſeīs effuſionē q̄ ꝯfirmat
apl's dicēs. p unū hoīnē pec̄m ī mū
dū ītrauit ⁊ p pec̄z mors ⁊ ita in
oēs hoīes ꝑtrāſiſt. In qº ōs pecca
uerūt. Solus aūt doꝰ yꝰ qꝛ abſz ſe
mine ex uirgīe fc̄s ē hō. iō ſolꝰ ip̄e
expers delicti natꝰ ē deꝰ ⁊ hō hec
iᵉ. Itē idē modicū īfra uere non
mox imitatōe ſʒ ſeīs ſpſiōe ꝯſtat p
unū hoīnē pec̄m ītraſſe ī mōdū et
per pec̄m mors et ita in ōs homi
nes ꝑtrāſiſſe ī qº ōs peccauerunt
peccatore gº adā pº genitore. caꝰz
ꝑmꝰ ī uētrē m̄ris ſeīatꝰ pec̄m attra
xit. Et aliꝰ hō natꝰ ē peccator ī uē
tre m̄ris eiꝰ ſeīal'r natꝰ. Sic ſcriptū
ē. Ecce eīz ī iniq̄tatibꝰ ꝯceptꝰ ſum
et ī peccatis ꝯcepit me m̄r mea. et
ob hoc nª filij ire ab apl'o fuiſſe di
cimur. Oīs eīz ſeīal'r naſcēs nª filiꝰ
ire recte dr̄ qꝛ nª ē ꝑthoplauſti q̄
ꝑor ī illo pp delictū irā iuſti iudi
cis dei iuſte ſuſcepit Si eīz ꝺlictuz
eiꝰ p qꝺ ut dixi ad irā deū ꝓuoca
uit ñ traheremꝰ non nª filij ire di
ceremur. Et iō pec̄m eiꝰ ñ ſolū ip
ſū ſʒ ⁊ totū nocuit l' peccauit genꝰ
humanū cū eiꝰ damnatōez ſimul' et
culpā ſuſcepimꝰ hec iᵉ. Itē augu.
ſr̄ pſalmū. 50. pp īgt uīculū morta
lis ꝯcupīe euitādū. natꝰ ē xp̄s ſine
maſcl'o ex uirgīe ꝺ ſp̄u ſc̄o ꝯcipien
te ⁊ ob hº dici ñ pōt ī iniq̄tate cō
cepꝰ nec q̄ ī pec̄is eū eiꝰ m̄r ī utō
alat cui dictū ē ſp̄s. ſ. ſupueniet ī te
⁊ uirtꝰ altiſſī ob. tibi. Qūo gº ſñ
pec̄i uīculo naſcūt̄ q̇ ſeīant̄ ⁊ ꝯcipi
unt̄ ī corᵉ mortuo pp pec̄m. Solus
gº īfans iᵉ īnocēs eſſe potuit q̄ ex
ope adā hoc ē ſeīal'r natꝰ ñ fuit hec
ille. Itē augu. ī 4º ꝯ̈ iulianū ego
īgt beati ambroſij exp̄ſſā ſñiā tibi
oppoſui qua dicit xp̄m nō aliter ex
ptez eſſe potuiſſe delicti. niſi exp̄s
fuiſſet illiꝰ ꝯceptionis quam cōmix
tio uiri et mulieris operatur. hec
ille. Item in 2º de nup. et concu
piſcētia Dicimus īgt ōs eos q̄ de

cōmixtōe maris ⁊ feīe nascūt̄ que sīn pudēda libidine nō pōt ēt quod honestū ē opari trahere origīale pecm̄ eosq₃ de pentib⁹ q̄libuscūq₃ nascāt̄ nō negam⁹ adhuc esse sub dyabolo nisi renascant̄ ī x°. qui de eadē sex⁹ utriusq₃ ↄmixtione nasci uoluit. dixit eī₃ beatissime memorie ambrosi⁹ eps̄ cū xp̄i carnalem natiuitatē īsinuaret. Jō xp̄m expte ēsse delicti q₂ ↄceptus ei⁹ utriusq₃ sex⁹ ↄmixtōis exps fuit. Nullū aūt hoīnū dixit esse sīn delicto q̄ d illa cōceptōe ↄcept⁹ ē nā ei⁹ uerba ista sūt Oīs eī₃ hō mēdax ⁊ nemo sine pecō nisi un⁹ solus deus fuatū est igit̄ ut ex uiro ⁊ mliere. i. p illam corporum ↄmixtionem ne° ↄcept⁹ exps sit delicti. Qui aūt exps ē delicti exps ē ēt hui⁹ ↄcēptōis hec i°.

Jtē ī li° de bap° puu. Adā igt pt̄ imitatōis exēplū occl'ta ēt tabe carnal̄ ↄcu° sue tabefecit ī se ōs de sua stirpe uēturos. Ex qb⁹ p₃ q₂ p sem̄ traduci origiale pecm̄ ī posteros. qd q̄dē pecm̄ ē uolūtariū nō uolūtate p°genite s₃ uolūtate p̄mi p̄ncipii n° ī cui⁹ potāte fuit iustia origiāli carere ⁊ n̄ carēre. P₃ ēt q̄ꝛ p⁹ īfecit naturā quā ītegrā acceperat ⁊ postmodū n° īfecit p̄sonā.

Quid sit originale pecm̄. et utrum sit aliqs bit⁹ ul' pura p̄ua° Cap. xii.

Dubitatur ult̄i° utrū origiale pecm̄ sit aliqs bit⁹. Et uī q₂ nō. q₂ oīs bit⁹. aut est natural̄ aut acquisit⁹. aut īfusus. s₃ pecm̄ originale nō ē habitus natural̄. q₂ f̄m dyonisiū ī 4°c° de di. no. nihil q₂ inest alicui a natura ē illi malum culpe n̄ est ēt habit⁹ acq̄sit⁹ q₂ oīs tal̄ habit⁹ acq̄rit̄ ex actib⁹ ut dicit philoso. in 2° ethi. pecm̄ aūt originale nō acq̄rit̄ ex actib⁹ s₃ trahit̄ p originē nō ē ēt habit⁹ infus°. q₂ taliū solus ds ē cā. q̄ nō pōt ēē causa peci g° pecm̄ originale n̄ ē bit⁹.

Preterea pecm̄ originale ē priua° cū sit carētia original̄ iustie s₃ nulla p̄ua° ē bit⁹ s₃ opponit̄ ei g° pecm̄ nō ē habit⁹. Sz ī oppositū ē augu. ī li°. de bap° puu. dicens q₂ p pecm̄ origīale puuli sūt ↄcupiscibiles l₃ n̄ sit actu ↄcupiscētes sed bilitas ad aliqd ageñ. ē f₃ aliquē bitū igit̄ pecm̄ origīale q° puuli sūt biles ad ↄcupiscēdū ē habitus.

R° dd q₂ origīale pecm̄ est p̄uatio origīal̄ iustie ex q̄ reliquit̄ q̄dam bilitas ī inferiorib⁹ uirib⁹ ad aliqd īordinate appetend ex eo q₂ ab appetitu. sēsibili subtractū ē frenū et retinaculū rōis quo detinebāt̄ huiusmōi uires ne effrenate ī sua possent obediētia tendere. Et iō dicit̄ q₂ originale pec₃ ē q̄dā bit⁹ corrupt⁹. Ad cui° euidētiā sciēdū ē f̄m. S. Tho. ī. 4°. q. de ma°. ar° 2° q₂ pecm̄ origīale ī h° hoīe ul' illo nil' aliud ē q₃ id qd ad ip̄m puenit p originē ex pecō p̄mi pētis. Sic pecm̄ ī manu ul' ī oclo nil' aliud est q₃ id qd puenit ad manū l' oculū ex motōe p̄mi p̄ncipij peccantis

12

ꝙ ē uolūtas Jllud aūt qꝺ ꝑuenit
ad manū de peͨo uni⁹ hoīs singu
laris ē qdā defc̄s ṗmi mot⁹ īordina
ti q̇ erat ī uolūtate Un̄ oꝫ ꝙ ei⁹ sili
tudinem gerat ut .s.sit q̇d īordīa
tū. Si igit̄ mot⁹ īordinat⁹ uolūta
tis ꝑuenerit ad aliquā ꝑtē hoīs q̄
aliqͦ mō peͨi sit suscepti⁹ tūc dice
m⁹ peͨm hoīs esse ī iͦ m̄bro sic in
ordinate moto. Sicut ex īordīata
uolūtate gule ꝑuenit ꝯcupi⁹ īordi
nata cibi ad ꝯcupiscibilē et sūptio
cibi ad manū ⁊ ad os. q̄ īq̇ꝫtū mo
uet̄ a uolūtate ad actū īordinatū
peͨi ꝑtinꝫ ad īpaꝫ aliquo mō peͨꝫ
ul' formal'r uel īstrum̄tal'r Si uero
mot⁹ īordinat⁹ uolūtatis ꝑueniat
ad aliq̇d ꝙ n̄ sit susceptiuum peͨi
puta ad lāceā l' gladiū n̄ dicemus
ibi esse peͨm nisi uirtual'r et p mo
dū efc̄s īq̇ꝫtū .s. gladius l' lācea mo
uet̄ p actū peͨi ⁊ ꝑficit efc̄m peͨi
Nō tn̄ gladi⁹ ul' lācea peccat q2 n̄
sūt aliqd hoīs peccātis sic sūt ꝯcu
piscibil' ⁊ man⁹ q̄ aliqͦ mō pecca
re dn̄r. Sic ī ꝓposito ē dꝺ Nā in
peͨo ṗmi pētis fuit aliqd formale
uꝫ auersio ab īcōmutabili bono ⁊
aliqd materiale uꝫ ꝯuersio ad bo
nū ꝯmutabile. Ex hͦ aūt ꝙ auers⁹
fuit ab īcōmutabili bono donū ius
tīe origīal' amisit. Ex hͦ uero ꝙ ꝯ
uers⁹ fuit īordinate ad bonū ꝯmu
tabile uires īferiores q̄ erigi debe
bāt ad rōnē depsse sūt ad īferiora
Sic ēt ī his q ex ei⁹ stirpe seīaliter
generāt̄ ⁊ supior ps aīe caret de
bito ordine ad ꝺm quē cābat origi
nal' iustīa ⁊ īferiores uires n̄ sub
dunt̄ rōi ablato freno ⁊ retinacl'o
origīal' iustīe. sꝫ effrenate ad īferi
ora ſm ꝓpuꝫ īpetū cōuertūt̄. Jpꝫ
ēt corp⁹ ī corruptionē tēdit ſm ī
clinationē ꝯioꝝ ex q̇b⁹ cōponitur.
Hec eīꝫ tria ex peͨo ṗmi pētis p
quādā originē deriuāt̄ ad ōs poste
ros ab ipso seīal'r ꝓpagatos Sꝫ su
ꝑior ps aīe ⁊ ēt q̄dā īferioꝝ uiriū
q̄ dn̄r rōales p ꝑtipationē inq̇ꝫtuꝫ
sūt apte nate obedire rōi ⁊ uolūta
ti recipiūt huiusmōi seq̄lā ṗmi pc̄i
ſꝫ rōnē cl'pe cū sit huiusmōi ꝑtes
cl'pe susceptiue. Sꝫ alie īferiores
uires q̄ n̄ subdūt̄ rōi et uolūtati ut
sūt poͤ uegetabiles ⁊ ēt ip̄ꝫ corp⁹
suscipiūt huiusmōi ṗmi peͨi seq̄lā
p modū pene et n̄ ſꝫ rōnē cl'pe nisi
forte uirtual'r ꝓut talis pena peͨꝫ
ꝯn̄s ē ꝓductiua peͨi ſꝫ ꝙ uis gene
ratiua p decisionē seīs opat̄ ad tra
ductionē origīal' peͨi sil' cū traduc
tione huͤ nͤ. Jnt̄ ōs aūt uires que
suscipiūt huiusmōi ꝺfc̄m p originē
a pͦ pēte traductū ſm rōnē culpe
una ē ṗncipal' q̄ ōs alias mouet .s.
uolūtas oēs uero aͤ ab ea mouent̄
ad suos act⁹. Et q2 sup id qꝺ ē ex
ꝑte agētis ⁊ mouētis ē sic formale
qꝺ aūt ē ex ꝑte mobilis ⁊ patiētis
ē sic materiale. Jdeo cū carētia ori
gīal' iustīe p originē a pͦ pēte tra
ducta se teneat ex ꝑte uolūtatis ex
ꝑte aūt uiriū a uolūtate motaꝝ .sit
ꝓnitas ad īordinate appetēꝺ. q̄ cō
cupi⁹ ul' fomes appll'at̄ quā etiam
huiusmōi uires p originē ex peͨo

p̄mi pc̄tis ꝯbūt seqͬ q̄ pcc̄m origi nale ī hoc hoīe ut iͦ nil aliud sit q̄ꝫ fomes siue cōcupi cū carētia iu stitie origīal debite actū generati onis ex adā sil' cū nā traducta ita tñ q̄ carētia origīal iustic ē q̄i for male ī ipo foēs uero siū cōcu est q̄i materiale. Sic ꝛ ī pc̄o actuali auersio a boͦ īcōmutabili ē q̄i for male cōuersio uero ad bonum con mutabile ē q̄i materiale. Et ideo sic ī reb artifitialib mā q̄nq̄ꝫ p̄di cat de toto puta cū dicim cl'tell est ferrū.et statua est lignū ita ēt illud qd ē materiale ī pc̄o pōt p̄ dicari de ipo. Et pp hoc q̄ñ dī q̄ pcc̄m origīale ē ꝯcu q biles su mus ad male concupiscēdū. Et ad hūc sēsū ex dcīs augu.dicit Mr in 2ͦ sen.di.30.q̄ origīale pcc̄ ē ui ciū cōcuc qd ī ōs cōcupisibilit na tos p adā ītrauit eosq̄ꝫ uiciauit.
Ad argumētū dō ē q̄ duplex ē bīt un q̄dē qͦ po īclinat ad agēduꝫ. sic scie ꝛ uirtutes bīt dñi. Et hͦ mō pcc̄m origīale ñ ē bīt alio mō dī bīt dispō alicuius nc ex mīis ꝯposite ꝫ quā nā i se hēt bene l' male ad aliq̄d.et p̄cic q̄ñ tal' dispō mltū fuerit radicata ꝛ q̄i ī nāꝫ cō uersa sic sāitas ꝛ egritudo bītus dñi. Et hͦ mō origīale pcc̄ ē bīt Est eīꝫ q̄dā īordinata dispō p̄ue niēs ex dissolutōe illi armonie in q̄ ꝯsistebat rō origīal' iustic Sic ēt egritu corpal ē q̄dā īordiata dispō corpis ꝫ q̄ꝫ soluī eq̄litas ꝛ armo humorꝫ ī q̄ ꝯsistit rō sāitatis.uñ ori gīale pcc̄ dr lāgor nc ab augu.in xv. d ciui dei .argumētū aūt p̄cedit d habitu qͦ po directe īclīat ī ac tum.tal' aut bīt nō est pcc̄m ori gīale .q̄ꝫuis.n.ex pc̄o origīali seq̄ tur aliq̄ īclinatio ī.actū īordiatum hͦ tñ nō ē directe sꝫ īdirecte.s.p remotōeꝫ freni ꝛ retinaculi.i. ori gīalis iustīe p̄hibentis motus īor dinatos. ꝛ iō pc̄m originale nō est bīt qui aliq̄d pure positiue dicat et ad agēdū directe inclinet sed ē q̄dā dispō īordīata ul' bilitas q̄ re linq̄t ī īferiorib uirib ad īordiate ꝯcupiscēdū īdirecte tñ pp hͦ uꝫ q̄ ab appetitu sēsibili subtrahit re tinaculū ꝛ frenū rōis quo detine bāt ne posset ī sua obiecta īordia te tēdere .Et iō sicut habit uicio sus hui pc p̄pri ē acq̄situs ex p̄ priis actibus huius pc.ita ꝛ bītu alis ꝯcup q̄ ptiet ad pcc̄ nc ē ac q̄sita p uolūtariū actū p̄mi p̄ncipij nc ꝛ q̄i iata ī oībus hoībus q̄ p ui ciatā originē ab adā p̄pāgāt ad quos p actū nc deriat.ꝛ pp hͦ dic apl's q̄ sum nā filii ire . pꝫ gͦ q̄ tal' bīt corrupt ñ ē īfus nec p̄pc acq̄sit p actū p̄pū h pc sꝫ solū p actū p̄mi pc̄tis a quo p actum nc ad ōs posteros tal' haitus corrup tus deriuat ꝛ iō ē aliquo mō nāl' ītq̄tum ex uiciata origie ī oīb ab adā seīalr p̄pagatis sit cū nā con trahit:talē aūt habitū simul cuꝫ nāꝯctū nihil p̄hibꝫ ēe naturalē ꝫ sñiam Aristo.q̄ dicit in libro p̄di camētorū q̄ q̄dā sūt naturalr lasci

13

b

sciui ⁊ qdā naturalꝛ egrotatiui cū
tñ sanitas ⁊ egritudo dicāť hītus
ꝭo mō ut ipē dicit.in.5º matha.⁊
in.7º.phi.Et lꝫ talis habitꝰ natu
ralis ꝯpatus ad hūc hōiē ut q̄dā
singl'aris psona ē nō habeat ꝛōem
culpe qꝛ nō ē uolūtariꝰ .si tñ cōpe
tur ad hūc hōiē ut est q̈i mēbrū
qꝺdā hūane naᵉ ab adā seminal'r
propagate sic hēt ꝛōm culpe pro
ter uolūtatē principij nᵉ. ¶ Ad
ꝭm ꝺicēdū ꝙ sicut egritudo corpo
ral' hēt aliqd de ꝓuatōe inq̈ꝫtū per
ipam tollitur equalitas sanitatis
⁊ poīt ēt aliqd poītiue uꝫ ipos hu
mores iordinate dispositos ita ēt
pecm origiale dicit ꝓuatōez origia
lis iustīe et cū hoc ēt iordinatā dis
poītōem ptiū aīe.uñ nō ē ꝓuatio
pura sꝫ ē q̇dā hītus corruptꝰ hītuꝫ
accipiēdo ꝭo mō ut dictū est

In quo sit origiale pecm sic ī cau
sa ⁊ in quo sit tanquaꝫ in subiecto
Capitulum.iꝫ.

EX pdictis apparere pōt ī qº
sit origiale pecm pōt.n.ēē in
aliqº dupl'r.unoº sic ī cā l' pncipali
ul' istrumtali.alio modo sic in sub
iecto.pecꝫ igiť origiale oīuꝫ hoīuꝫ
fuit in addā sic in cā prima ⁊ prici
pali ꝭm illud appl'i.In quo ōs pec
cauerūt.In seīe aūt corporali ē ori
giale pecm sicut ī cā istrumētali.si
cut aūt ī subiecto pecm origiale ē
ī ēēᵃ aīe q̈ꝫtū qdē ad suū forāle ī p
te supiori q̈ꝫtū uº ad suū māle ī uiri
bus iferioribꝰ.ē tñ ꝓus ī ēētia a
nime q̈ꝫ ī potēcijs eius.Pᵉ q̇dē qꝛ

pecꝫ origiale ꝯhit aīa ex uīone ad
corpꝰ ut dcꝫ ē uiť aūt corpori īme
diate p suā ēētiā ut forma ⁊ non
mediātibꝰ suis potētijs.gº ꝓus est
ī essēcia aīe q̈ꝫ ī suis potēciis ¶ 2º
qꝛ origiale pecm p carnalē origieꝫ
ꝯhiť origo aūt ad ēētiā aīe īme
diate ⁊ p se termīať qꝛ finis gēra
tōis ē forā gērati ut dī in.2º phi.
gº origiale pecm directe ⁊ īmedia
te respicit ēētiā aīe .3º qꝛ pecm
origiale ꝭꝫ Ansel.ē ꝓuatō dīe iu
stīe.Iustīa aūt origialis fuit qꝺdaꝫ
donū huᵉ nᵉ collatū.uñ nō fuit do
nū psonale.Aliogn nō fuisset p ge
neratōeꝫ traducta.Et qꝛ ēēᵃ aīe ē
nᵃ ⁊ forā corporis ꝯstituēs huānā
naturā.Ideo tal' iustīa ptiebat ad
ēēnciaꝫ aīe .Cū aūt hītꝰ ⁊ ꝓuatio
hēant fieri circa idē subiectū oꝫ di
cere pari rōe ꝙ origiale pecꝫ sit p
priꝰ ī ēēnᵃ aīe q̈ꝫ ī potenciis eius
4º.qꝛ pecꝫ origiale ī uno hoīe ē
tm̄ unū.potētie aūt īfecte ī q̇bꝰ ēē
dī sūt plures uꝫ ꝛō uolūtas irasibi
lis ⁊ cūcupisibilis.unū aūt accidēs
ñ pōt ēē ī pl'ibꝰ subiectis nisi īq̈ꝫtū
uniunť ī aliqº .Poᵉ aūt ñ uiunť
nisi ī ēēᵃ aīe ⁊ p ꝯñs priꝰ ē ī ēēnᵃ
aīe q̈ꝫ in ipis .priꝰ gº nᵃ origiale
pecꝫ ē ī ēētia aīe q̄ cōstituit natu
rā gērati posteriꝰ aūt in potēciis
eiꝰ ē ⁊ iter potēcias ꝓus ē ī uolū
tate ⁊ ꝛōe ī qᵃ ē q̈ꝫtū ad suū forāle
⁊ posteriꝰ ē ī sꝭualitate ī qᵃ ē solū
q̈ꝫtū ad suū materiale.

¶ Qꝺ origiale pecꝫ.xvii uocabul' no
miať ⁊ expō illoꝝ noīnū.Ca. 14.

ET ulteri⁹ sciēdū q̄ peccatū ori
ginale a magr̄o sen. ⁊ ab alijs
sacis docto. mltis uocabul' ↄsueuit
noīari. P° nāq3 dr̄ fomes pec̄i q̄i
ad peccādū fomētū p̄bēs sic̄ siccita
tē lignoꝝ fouet̄ ignis. 2° dr̄ concu
pisēcia q2 cāt actualē delectatōez ī
ptib⁹ īferiorib⁹ q̄ caro ↄcupiscit ad
uersus spūz. 3° dr̄ cōcupisibilitas
q2 īcliat appetitū sēsitiuū ī dlecta
bilia s̄m sēsū p̄ter ordinē ⁊ īperiū
rōis. 4° dr̄ lāgor n̄e q2 ē p̄uatō ori
gīalis iustīe q̄ naturā ī sua ītegri
tate cōfuabāt ex cui⁹ subtratōe n̄a
hu̇ q̄3tū ad ōs suas potātes ulne
rata ⁊ īfirmata ē. 5° dr̄ tirāpn⁹
q2 p īordīatōez īferiorū uiriū īiu
ste ⁊ quoddāmō tirāpice rōez ī ser
uitute pec̄i trahere conat̄. exigit
.n. id qd sibi n̄ debet̄ ⁊ ult spūi ↄ
debitū ordinē dn̄ari. 6° dr̄ lex car
nis q2 p traductōez carnis origīal'r
simul cū n̄a ↄbit̄. 7° dr̄ lex pec̄i
q2 ē radix ⁊ origo oīs pec̄i īq̄3tum
p ip̄z p̄nitātē hēmus ad ōe pec̄m
8°. dr̄ lex mēbrorū q2 ī mēbris p
fecte dn̄at̄ ⁊ quoddāmō īcliat mē
bra ī dlectabilia s3 tactū. mouet ēt
mēbra ut exhibeam⁹ ea fuire pec̄o
ad iniq̄tatē. 9° dr̄ ira q2 d3 ad irā
p̄uocat ut nos tāq̄3 inīcos a regno
suo excludat. X°. dr̄ tenebra q2 lu
mē di̇ gr̄e a nobis excludit. Xj°.
dr̄ debitū q2 ad p̄e reatū nos obli
gat. 12° dr̄ fuit⁹ siue captiuitas q̄a
nos a d̄o alienare facit ⁊ sub dia
boli nos potāte redigit. 13. dr̄ pec̄z
p̄thoplausti q2 p uolūtatē p̄mi pē
tis p̄petratū ē ut ī oīb⁹ posťis ei⁹
rōez c'lpe hēat. 14. dr̄ p̄pucīū q2
p uirile mēbrū gērātis ī oībus ab
adā seīal'r p̄pagatis traducī. 15°
dr̄ mors q2 spūali uita aīam p̄uat
et corporalē mortē ul' moriēdi ne
cessitatē ī oīb⁹ cāt. 16° dr̄ impie
tas iniq̄tas ⁊ īiustīa q2 oēm recti
tudinē debiti ordīs tollit a nobis.
et iō nos rebelles effi̇t. 17. dr̄. ci
rographū q2 p ip̄m deus n̄roꝝ de
bitorū memoriā fuat. ⁊ ad solutio
nē p̄cij p debito nos obligat. Su
fitiētia aūt istoꝝ nominū ponit̄ a
.S. Tho. ī. 3. sen. di. 30a.

Quod originale pec̄m ī oībus hoī
b⁹ ab adā seīal'r p̄pagatis s̄m ca
tholicā fidē traducit̄. Capl'z. 15.

EX p̄dc̄is aūt ↄcludi pōt illud
qd. 3°. loco declarādu3 p̄missi
mus u3 q̄ origīale pec̄z ī ōs hoīes
ab adā seīal'r p̄pagatos forāl'r tra
ducat̄. Hāc aūt ↄclonē sāct⁹ tho.
poīt ī. q. de ma°. q. 4. arti. 6. sic di
cēs errōeū ē dicere q̄ aliq̄s ab adā
seīal'r deriuet̄ absq̄3 origīal' pec̄i
contratōe. sic. n. aliqui homines
essēt q nō īdigerēt redēptōe facta
p xp̄m. Et iō simpl'r cōcludēdum
est q̄ oēs hoīes qui ab adā seīal'r
propagant̄ mox in ipsa sui aīatōe
orginale pec̄m contrahūt. hec ille
Et ī p̄a. 2e. q. 81. arti. 3. sic dic̄. s̄m
fidē catholicā ē firmiter tenēdum
q̄ oēs hoīes preter solū xp̄m ex a

14

dam deriuati pec̄m origīale ex eo
cōtrahūt. alioq̇n nō ōs īdigerēt re
dēptōe fc̄a per xp̄z qđ ē erroneū. rō
aūt sūmi pōt ex hoc qđ. s̄. dictū ē
uidelicet ꝙ ex pec̄o ṗmi parentis
sic traducit̄ ī postos origīalis cl̄pa
sicut a uolūtate aīe ꝑ motōem mē
broꝝ đriuat̄ pec̄m actuale ad mē
bra. sic̄. n. mouet̄ partes ⁊ mēbra
uniꝰ hōis ꝑ īperiū uoluntatis. ita
mouet̄ filius a pr̄e ꝑ uiꝫ gēratiuā
q̄ꝛ ut dicit philoso. ī 2° phi. pr̄ ē
cā filii ut mouēs ⁊ ī libro de gēra
tōe aīaliū dicit ꝙ ī seīe ē q̇dā mo
tio ab aīa pr̄is q̄ mouet naturā ad
formā cōcepti. Maīfestū ē aūt ꝙ
peccatum actuale pōt traduci ad
omnia illa mēbra que nata sūt mo
ueri a uolūtate ⁊ iō oꝫ ꝙ culpa ori
gīalis a p° parēte traducat̄ ad ōs
illos q̇ mouēt̄ ab ip̄o motōe gēra
tōis. Mouent̄ aūt ab ip̄o ōs illi q
ab eo seīalr̄ ꝓcedūt. Igit̄ oꝫ ōs il
los q̇ ab adā seīalr̄ ꝓcedūt origi
nale pec̄m ꝯhere. q̄ꝛ u° solus xp̄s
nō ꝓcessit ab addā ſꝫ seīalē rōem
q̄ꝛ eiꝰ corpus nō ex seīe huāno sed
opatōe sp̄us sancti formatū ē. Iđo
solus ip̄e origīale pec̄m nō contra
xit. similiter si aliq̇s alius uirtute
diuina ex carne humana ul' ex q̄cū
que materia formaret̄ non con
traheret originale peccatum quia
talis per uirtutē actiuam que mo
uet ad formatōem corporis nō deri
uaret̄ ab addam sicut nec actus
manus pertinerēt ad peccatū hu
manū si nō a uolūtate hōis ſꝫ ab

aliquo extrīseco moueret̄ hec ille
Cū g° ⁊ beata uirgo ⁊ oēs alii ho
mines ab addā semīalr̄ descēderit
necesse ē dicere ꝙ beata uirgo et
ōes alii hoīes ṗter xp̄m ꝯtrahunt
origīale pec̄m. Hāc ēt cōclōnē cla
rius deducit ī. 2°. sen. di. 31. arti. 2.
sic dicēs. necessariū ē ōs hoīes ex
adā ꝑ uiā coitus gēratos origīale
pec̄m cōtrahere ī ip̄a ꝯceptōe cuiꝰ
rō ex dc̄is accipi pōt Ad eē. n. pec
cati origīal' duo cōcurrūt uꝫ defc̄s q
dā ṗnꝰ nͤ huͤ ꝯn̄s ⁊ iterꝫ ꝙ fue
rit ī potāte nͤ isto đfc̄u carere ul'
nō carere sn̄ q° rō cl̄pe ī h° đfc̄u n̄
eēt sed utrūq3 necessariū ē īueīri ī
oībꝰ illis q ꝑ uiā coitꝰ gērāt̄ ex a
dā ⁊ h° sic đclāt̄. nā ꝙ iͤ đfc̄s nͤ
uꝫ carētia iustīe origīal' n̄ traduce
ret̄ a gērāte ī postos n̄ possꝫ cōtī
gere nisi ꝑ h° ꝙ nꝰ gērātis pfecte
reītegrata eēt. n̄. n. pōt ꝯtigere ut
uirtute nͤ đficiētis aliq̇s cū nꝰ nō
đficiēte gēret̄ nꝰ u° huꝰ ī statu uie
nō reītegrat̄ q̄ꝫtū ad id ꝙ nͤ ē lꝫ
ꝑ gr̄aꝫ reītegret̄ q̄ꝫtū ad id ꝙ ad
ꝑsonā ptīet ī futuro aūt in beatis
pfecte reītegrabit̄. ⁊ iō oꝫ ꝙ ſꝫ to
tū decursū huiꝰ uie defc̄s iste ex pa
rētibꝰ ī filios traducat̄ Sr̄ aūt et
rō uolūtarii q̄ cl̄pā cābat ī nꝰ trā
sit ī oēs hoīes q ab addā huānā na
turā seīalr̄ accipiūt. Erat. n. ut. s̄.
dc̄ꝫ ē origīal' iustīa p° pēti tali cō
đōe ꝯcessa ut ōs q̇ ab ip̄o nati sūt
tali iustīa careāt qđ ex uoluntate
ip̄ius ade consecutum est Ideo ra
tio uolūtarii in omnes qui ab eo

nāꝫ huāꝫ ſeīalꝛ accipiūt ſıl̄ ꝯ ꝺſcu
trāſit.⁊ qꝛ nāꝫ accipit gnātꝰ a gērā
te oꝫ ꝙ ī ōs hoīes q̇ ſꝫ ſeīalē rōeꝫ
q̄ ē uirtꝰ actīa ab addā ꝓpagant᷑
cl̄pa oꝛigīal̄ tāducat᷑ hᵉ ıᵉ.Cū gᵒ
.b.uiꝛ.fuerit ab adā ſeīalꝛ ꝓpaga
ta ſeqꝛ᷑ ꝙ fueꝛit ī oꝛigīali peċo ꝯcep
ta.hāc ēt ꝯcl̄onē declarat ī .4.ſen.
.ꝺ.43.articulo.4.ad.3.

Qualꝛ pꝛ̄ baptizatus cū ſit īmuīs
a pc̄o oꝛigīalı poſſit illud ī pꝛoleꝫ
traducere.Cap.16.

SEd circa hoc dubitat᷑ pᵒ qꝛ
cū nıl̄ det alteri·qꝺ nō hēt
ꝯtigit aūt qn̄ꝫ ut pꝛ̄ gērās ſit per
babtiſmum inmuīs a peċo oꝛigīalı
nō igit᷑ uidet᷑ ꝙ peċm oꝛigīale qꝺ
nō hēt poſſit ī ꝓlē traducere .p̄te
rea libido gērātis uꝛ̄ ēē cā traduc
tōis peċi oꝛigīal̄ cōtigit aūt pꝛ̄eꝫ a
tali libidīe ꝑ dīaꝫ grāꝫ· liberari
igit᷑ n̄ poterit ab eo oꝛigiāle peċm
ī ꝓlē traduci.Ad hāc dubitatōem
rn̄t.S. doctoꝛ ī.2ᵒ.ſen .dı.32.q.pᵃ
arᵒ pᵒ dicēs ꝙ de reīſſiōe cl̄pe oꝛi
gīal̄ oꝫ nos loq ꝓpoꝛciōabilꝛ ad re
miſſionē cl̄pe actual̄.Ex actu aūt
peċi actualis duplex effectꝰ ī pec
cāte reliq̄t᷑ .ꝑmꝰ ē ꝑuatō gr̄e in qᵃ
cōſiſtit macl̄a quā īducit actus peċi
ex rōe auerſioīs a fine .Secūdꝰ ef
fectꝰ q̇ ex actu peċı ī peccāte reliq̄t᷑
ē diſpō q̄dā ad ſilꝛ̄eꝫ actū opādum
quā actus peċi īducit ex rōe ꝯuerſi
oīs ad bonū ꝯmutabile .ex hᵒ aūt
ipo ꝙ peccās gr̄a ꝑuatus ē ꝓpa uo

lūtate reatū pene incurit ut.ſ.ca
reat illo premio quod gratie debe
bat᷑ qn̄ aūt ꝑ penitēciaꝫ gr̄a ſibi
reſtituit᷑ tūc ⁊ macula illa tollit᷑
q̄ in defectu gr̄e ꝯſiſtebat ⁊ ēt ob
ligatio illa ad penā q̇ reatus dicit᷑
auffert᷑ .diſpō uero ex actu peċi in
ducta nō ex toto ſtatī tollit᷑ gr̄a
reſtituta ſed aliq̄lꝛ minuit᷑ īq̄ꝫtnꝫ
igit᷑ īclinat ad ꝯ̈riū actū illius diſ
poītōis.poſtmodum tn̄ ꝑ conſuetu
dīeꝫ bonoꝝ opū ēt illa diſpō tolli
Silꝛ ēt ex actu nᵉ q̇ ē carnis ꝓpa
gatio reliq̄t᷑ in ipā nᵃ gērati q̄dā
diſpō īclinās ad malū q̄ ꝯcupiſēcia
ul̄ fomes peċı dicit᷑ .⁊ ex hᵒ ꝙ illa
nature coruptio ꝯtinēs ī ſe uirtu
tem peċi ex quo cāta ē ꝑſonā geītā
attigit eā indignā dei gr̄a efficit
unde reliq̄t᷑ macula defectus gr̄e ī
aīa ipius ⁊ ꝑ hoc ēt ad reatuꝫ pe
ne obligat᷑ ut.ſ.ꝑuiᵒ illo careat ui
delicet dīa uiſioue quod gratie de
bebat᷑ .ꝑ baptiſmū aūt gratia bap
tizato cūfert᷑ cuius uirtute illa in
fectio ab hoᵉ tollit᷑ q̄ ex natura in
ꝑſonā diuoluebat᷑ .et ſꝫ hoc pur
gat᷑ aīa a macula culpe ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſol
uit᷑ .reatus pene . Illa aūt diſpoſi
tio inclinans ad malū non ex toto
tollituꝛ quia conditionem nature
conſequitur ¶ Batiſmus autem
nō purgat naturam niſi inquantū
pertinet ad perſone infectionem
Ideo illa diſpoſitio ex toto nō tol
litur uſque in ſtatum beatitudinis
quo natura perfecte cauſabatur
et perfecte libertati reſtitueretur

in glia filiox dei p baptiſmū tam
diſpō iᵃ ad malū iclinās minuit᷑ .i
ꝗ̃tū gr̃a quā qs i bapº cōſequitur
iclinat i ꝯriū eiꝰ ad qđ fomes diſ
ponebat et ita uirtꝰ fomitis in no
bis p auxiliū gr̃e minuit᷑ ut nō no
bis dn̄et᷑ .ut dī de cōſec̄.di.4ᵃ ca.
per bap.hec iᵉ ¶ Ad pmū gº ar
gu.dī ꝙ i originali iuſtia erāt duo
unū q̄i formale vȝ ipa rectituº uo
lūtatis ⁊ rōnis ad ꝺuȝ ꝗ quedā de
corem ſpiritualis nitoris cauſabat
i aīa.Et ꝗ̃tū ad hº ſibi opponitur
culpe deformitas.Erat ēt i ea ali
ud q̄i materiale vȝ ordo rectitudīs
impſſꝰ i inferiorib⁹ uirib⁹.ut.ſ.rō
ſn̄ ulla penitꝰ reſiſtētia appetitui
ſēſibili imperaret.⁊ aīa abſȝ ulla
corruptōe corpꝰ ꝯſuaret. Et ꝗ̃tū
ad hº ſibi opponit᷑ fomes ſiue cō
cuᵃ Per baptiſmū gº tollit᷑ peccm
origīale ꝗ̃tū ad id ꝙ rectitudineȝ
uolūtatis tollebat ex cuiꝰ puatōe
rō clpe ⁊ macl'a ſiue ꝺformitas in
aīa cābat᷑ .Et iō p ipm reſtituitur
nobis iuſtia origīal' ꝗ̃tū ad ſuum
formale iꝗ̃tū ꝯfert nobis grām p
ꝗ̃ ſrºʳ ps aīe ꝺo ꝯiūgī ⁊ ꝯformat᷑
Remanȝ tn̄ adhuc peccm originale
ꝗ̃tū ad ſuū mālē q̄ p bap.n̄ ꝯfert᷑
aīe uirtꝰ aliq̄ per quā poſſit corpꝰ
a corrputōe ꝯſuare aut p ꝗ̃ poſſit
ſrºʳ ps aīe inferiores uires abſq̄
ōi rebelliōe ꝯtinere.Un̄ manȝ per
baptiſmū neceſſitas moriēdi ⁊ fo
mes ſiue ꝯcupᵃ ꝗ ē mālē i origīali
pecco.Et ſic ꝗ̃tū ad ſupiorē ptē aīe
pticipat baptizatꝰ natiuitate xpi

ſȝ ꝗ̃tū ad iferiores aīe uires.⁊ ꝗ̃
tū ad corpꝰ remanȝ adhuc i eo ue
tuſtas ꝗ ē ex ada.manifeſtū ē aūt ꝙ
hō baptizatꝰ n̄ gnāt ple ſȝ ſupio
rē ptē aīe ſȝ;ſȝ iferiores.⁊ ſȝ cor
pꝰ.Et iō hō baptizatꝰ n̄ trāſfūdit
i plē nouitatē xpi ſȝ uetuſtatē ađ
Quō aūt hoc fieri poſſit.b. aug.ꝺ
clāt p exēplū ⁊ hī in 2º ſen.di.3ᵃ
ſic ꝺicēs Quō palea ꝗ ope huº tā
ta diligētia a tritico ſepat᷑ manet
tn̄ i fructu ꝗ de purgato naſceret᷑
tritico.ita ⁊ peccm ꝙ i pētib⁹ per
baptiſmū mūdat᷑ manȝ i eis quos
generauerūt.Ex hº eiȝ gignūt ꝙ
uetuſtū trahūt.nō eiȝ generāt ſȝ
illā generationē ꝗ de nouo ſūt ſpi
ritual' nati.ſȝ potiꝰ ſȝ eā ꝗ carna
lit' ⁊ ipi pmū ſūt generati hec iᵉ
¶ Et pt hº lȝ baptizatꝰ n̄ hēat i ſe
peccm originale iꝗ̃tū ē clpa q̄ tn̄
remanȝ i eo ꝯcuᵃ ex ipo pecco cāta
trāſmittit ipm peccm i plē ſic triti
cū lȝ ſit mūdū ⁊ purgatū a palea
generat tn̄ fructū cū palea. ¶ Et
hº ē qđ dicit augu.i liº ꝺ nup. et
ꝯcuᵃ ꝙ lȝ i regeneratis ꝯcuᵃ n̄ ſit
peccm ē tn̄ filia pecci.iō ꝗcūq̄ ples
ex tali ꝯcuᵃ naſceret᷑ origīali ē ob
ligata pecco hec iᵉ ¶ Ad ſecūdum
dī ꝙ libido pōt accipi tʳ uno mō p
ut ꝯſiſtit i actu uolūtatis illicite.⁊
iordīate aliq̄d ꝺſiderātis. Et hoc
modo libido eſt actuale peccatum
Alio modo accipitur libido pro
inordinata. delectatione ſenſuali
tatis et precipue pro illa que ap
paret in actu generatiue uirtutis

nisi fortior delcatõis sexcedit rõ
nē. ꝛ hoc mõ libido ē quedã ex peco
derelictũ Nõ qꝛ sñ pecato ñ eet ꝺ
lectatio sẽsualitatis ĩ actu genera
tioĩs. sꝫ qꝛ sñ peccato ñ eẽt ꝙ nomẽ
libidis iportat 3ᵒ mõ põt capi li
bido q̃ hĩtualr ꝑ iᵃ hĩtualr iordi
natõe ex q̃ ē ĩ nobis ꝓnitas ad in
ordinate ꝯcupiscẽdũ q̃ ꝓueit ex hᵒ
ꝙ rõ ñ hẽt uirtutẽ totalr uires ĩfe
riores refrenandi. Et hoc mõ libi
do ē mãle ĩ peco origiãli q̃ aᵒ noĩe
dr fomes ul' ꝯcuᵃ siue ꝯcupiscitas.
¶ A pma ergo libidĩe mens iusti
generãtis liberat'. cũ ꝯtigat actum
mr̃iõiale sñ oĩ culpa tã mortali q̃ꝫ
ueiali exerceri sic dic augu. ĩ li. de
nuptiis. ꝛ ꝯcuᵃ Et iõ hec nõ ē iᵃ li
bido q̃ ſꝫ aug. transmittit origina
le pecm in ꝓlẽ Sʳ nec libido q̃ ē ac
tual ꝛ sexcedẽs delcaᵒ sẽsualitat'
ĩ coytu trãsmittit originale pecm
ĩ ꝓlẽ. sꝫ ē signũ illiᵒ libidis q̃ dici
tur fomes l ꝯcupiᵃ q̃ pecm ĩ ꝓlem
transmittit. Uñ ꝛ si p miraclm fie
ret. ut tal' libido q̃ actualẽ iordina
tõez sexcedẽtis ꝺlcatõis iportat
totalit a coytu generãtis tolleret'
nulliᵒ tñ ꝓles ex tali coytu genera
ta pecꝫ origiale ꝯheret. reliqt' gᵒ ꝙ
libido 3ᵒᵒ dca sit q̃ trãsmittit ori
ginale pecm ĩ ꝓlẽ Nã oẽ generãs
generat sibi sile ſꝫ naturaꝫ Uñ cã
tal' sit ꝯditio humane nature orgi
nali iustĩa destinate ut tal' iordina
tio uiriũ ĩferiorꝫ existat ĩ ea neces
se ē ut ẽt tal' ꝯditio ĩ ꝓlẽ cui huᵃ
natura cõicat' iueniat' Et si feruor
coytᵒ inueniat' dici aliqñ cã pecĩ
originał hᵒ nõ p se dicit'. sꝫ ĩqʒtũ
ē signũ eius qꝺ ē uera causa qꝛ ex
ĩordinatõe uiriũ ꝺlectatio inordi
nata ĩ coytu cat'. Tal' aũt libido ñ
põt ab aliquo remoueri nisi nã tot
talr ĩ eo reĩtegret'. ¶ Et de hac
libidĩe loqt' Augᵒ. ĩ li de fide ad
pe. dicẽs. Dũ uir ꝛ mulier sibi inuĩ
cẽ miscẽt'. ut filios generẽt nõ est
sñ libidĩe pentũ ꝯcubitᵒ ꝛ ob hoc
filiorꝫ ex eorꝫ carᵉ nascẽtiũ nõ põt
esse sñ peco ꝯceptᵒ. ubi pecm ĩ puu
los nõ trãsmittit ꝓpago. sꝫ libido
Nec fecunditas huᵉ nature facit
hoĩes ꝯ peco nasci sꝫ feditas libi
dis q̃ꝫ hoĩes hñt ex illiᵒ pmi iustis
sia ꝯdẽnatione peccati. hec ille.
¶ Hec aũt habitualis libido prout
est in patre est causa peccati origi
nalis qꝺ est in filio et precedit ip
sum sicut causa suum effectum. Sꝫ
prout est in filio est quasi effectus
peccati. quia ut dicit Augustinus
concupiᵃ est filia peccati et nemĩ
accidit nisi ex peccato. et hoc modo
est posterior ipso peccato in gene
re cause efficientis. Precedit tam
ipsum peccatum in genere cause
materialis ordine generationis in
quantum ex carne ad quam perti
net carẽtia originaıs iustitie. hec
.S. Tho. in summa.

¶ Quod originale peccatum non est
a deo. sed a parentibus. et qualit
aĩa sui infusione uel creatione ma
culetur. ¶ Capitulũ. 17.

Dubitat᷑ .2°. utrū origīale pec̄ꝫ
sit a deo. uidet᷑ eīm q̇ꝺ sic. q̇a
aīa dū creat᷑ infūdit᷑ .sꝫ aīa ex sui ī
fusione macłat᷑ .g° ꝛc̄. ¶ Preterea
defect⁹ q simlˀ īcipit cū ēē rei atri
buit᷑ agēti. Uñ magist̄ ī 2° senten.
dicit ꝙ si angłs ī pn° sue creatioīs
malus fuissꝫ illi⁹ malīe de⁹ cā fuis
set. sꝫ aīa in pnci° sue creatioīs est
macłata. g° deus illi⁹ est cā. ¶ Ad
hoc respōdet. S. Tho. in 2° sn̄iaꝝ.
di. 32. dicēs ꝙ īfectio pecati origi
nalˀ ſm ꝙ hēt rōnē culpe a deo esse
nō pōt. sꝫ inordinata uolūtate pri
mi pētis ꝓcedit. Et hec infectio ꝯ̄
hit᷑ ab aīa pˀ generata inq̄ꝫtū uni
tur tali corpori ex infecto semine
ꝓpagato. Et qꝛ generās ē cā unio
nis aīe ad tale corpus inq̄ꝫtū dispo
nit naturā ultima dispositione ad
aīam. iō patˀ generās dicit᷑ esse cā
effectiua originalˀ pecī ut augu. di
cit ī li° de bap° pu. Si uero ꝯside
ret᷑ ut hēt rōnem pene sic deus ē
causa ei⁹ nō qdē p modū aliq̇d īflu
gētis. sꝫ p modū nō īfluētis. īq̄ꝫtū.
uidelicet nō cōfert originalē iusti
tiā puero nato quā p° hōi ꝯtuleāt
cui⁹ nō īfluētie cā meritoria fuit
actuale pecm̄ inobīe pmi pētis.
¶ Ad pmū g° argu. dicēdū ē ꝙ licet
creatō ꝛ īfusio simlˀ sint respectu
aīe differūt tñ rōne. Nam creatio
dic̄ solū respectū ad pnci. a q° aīa
ē. Infu° uero dic̄ respectū ad duo.
uꝫ ad prī. a q° ꝓcedit ꝛ ad nāꝫ quā
pficit. Cū g° dr̄ ꝙ aīa sua creatōe
macłat᷑. ulˀ i° abłti⁹ denotat hitu
dinē cause. et sic illa propositio fal
sa est quia creatio anime non est cā
quod ipa maculet᷑ cum nihil hēat
aīa ex creatōe ꝙ nō sit a deo q nō
pōt ēē cā culpe ulˀ i° abłts denotat
ꝯcomitātiā. et sic ꝓpositio illa uera
est qꝛ dū creat᷑ ī eodē īstāti macu
lat᷑ nō tñ ex hoc seq̇t᷑ ꝙ illi⁹ ma
cule ds̄ auctor existat. Cū uero dr̄
aīa sua īfusione macłat᷑ si ille ab
latiuus designet cōcomitātiā sic p
poīo illa absolute uera ē. si aūt de
notet hītudinē cāe tūc dupr̄ pōt ī
telligi illa ꝓpositō. qꝛ uel infuxio
intelligit᷑ esse cā macule ex pte pn
cipii a deo ꝓcedit ꝛ sic ꝓpō i⁴ fłſa
est ulˀ intellꝫ ēē cā illius macłe ex
parte termini ad quē īfuxio ṫmīa
tur ꝛ sic uerū ē ꝙ anima ex sui in
fuxione maculat᷑ non tñ sequit᷑ ꝙ
deus sit cā illi⁹ macłe. Ad secūdū
dicēdū ꝙ nō est silˀe de anima ꝛ de
anglo. qꝛ āgłs nō est creat⁹ ut sit
forma alicuius corporis. iō nō pote
rat ex parte materie in ipm aliq̇s
defectus incidere sed oportebat ꝙ
si in pricipio sue creatōis pecī ma
culam habuisset ꝙ talis macule cā
creator extitissꝫ. Anima aūt crea
tur ut actus corporis ex corupto se
mine propagati ex cuius cōiūctōne
pōt aliquā macłaꝫ trahere. nec tñ
seq̇t᷑ ꝙ ds̄ sit cā illius macłe sꝫ ge
nerās q est cā talˀ unionis disponē
do naturā ultima dispoītōe. ꝛ iō si
tale gērās ñ hēret illū defectū nāᷓ
lꝫ ī se ñ possꝫ aīa ī pri° sue īfusiōis
talem defectum cōtrahere qꝛ sicut

17

dictuȝ est defectus qui simul īcipit
cū esse rei īest ei ab agēte deficien
te quapp si aliqua res sit q̄ nō ha
beat esse nisi ab illo agente qui
nullo modo deficere pōt tal' res in
prīcipio sui esse nullū ī se defectū
poterit hēre. Ex quo seqt' ꝙ nec
adā nec eua nec xp̄s nec āgeli nec
ēt quicūq3 alius de nouo a deo cre
aret' potuerūt ul' possēt ī prīcipio
sui esse aliq̄ habere pecm̄ q2 cā ef
ficiēs ip̄orū ē sol⁹ deus cui nullus
defectus pōt accidere. Sil'r si de⁹
crearet unā animā sine corpore ul'
in corpore uirtute dīa uel angelica
organiȝato uel per uirtutē cuiuscū
q3 agentis habētis naturā sine de
fectu talis aīa in principio sue cre
atōis nō hēret in se aliquod pecm̄
Et est simile sicut si aliqs uinū pu
rū ꝛ optimū p manū purā ꝛ mūdis
simā infūderet ī aliquo uase ab ali
quo alio infecto ꝛ deturpato. tūc
illud uinū ex sui īfuxione ꝯheret ī
fectōem uegetis uel uasis cuius in
fectōis nō ēēt cā ille qui p manum
mōdissimā uinū purū ꝛ optimum
īfudit in uase sed ille qui uas illud
infecit et deturpauit. Sil'r cā peci
origīalis nō ē deus qui aīam purā
et mūdā corpori iufūdit. s3 ille qui
corpus uirtute seīs īfecti disponit
unde magister sen. ī secūdo li. di.
32. nō ē oīo īquit tal' aīa ī corpore
qualis eā deus fecit. deus. n. illam
bonā ꝛ absq3 peco creauit. s3 ex u
nione ad corpus ex uiciata origine
ppagātiū īfectōem cōtraxit. ꝛ iō

nō ē oīo aīa tal' in corpore an̄ bap
tismuȝ q̄l' a deo ē creata. sic̄ si q̄s
polutas hn̄s manus mūdū pomum
a me accipiēs nō tale hēt pomum
in manu quale mūdis maībus ego
dedi. ego. n. dedi mūdū ip̄e aūt po
mū hēt īmūdū. hec ille.

Utrū sit cōueīes deū aīam creare
in corpore ex quo īficit' ꝛ maculat'
Capi. 18.

Sed dubitat' tertio q2 cū nul
lus sapiēs ponat thesaurū su
um in loco ubi īquinat'. aīa aūt sit
preciosus thesaurus dei eius ima
gine īsignita nō uidet' ꝙ deceat di
uinam sapiēciā aīam tali corpori
infundere ex quo hēat maculam cō
trahere. ¶ Ad hoc respōdet sanc
tus Ubo in. 2o senten. di. 32. articu
lo secūdo dicēs. sicut nō ēēt sapiēs
qui thesaurū mūdo cōseruabilem
ī loco reponeret in īmundo. ita ēt
ualde insipiēs esset qui thesauruȝ
nō aliter cōseruabilem in loco eti
am īmūdo nō collocaretet p̄cipue
si possibillitas adhuc emūdandi ꝛ
purgādi thesaurū remaneret. dico
ergo ꝙ aīa hēt talē naturā ut tali
corpori uiat'. Et si tali corpori non
uniret' oporteret uel ꝙ omnino n̄
crearet' uel ꝙ ēēt alterius n^e. ꝛ si
aīa alterius n^e ēēt tūc humana n^a
nō ēēt unde ꝯstat ꝙ hāc naturam
impossibile ē cōseruari nisi p hūc
modū ut uidelicet uniat' tali cor
pori ex quo inficit'. ꝛ ideo bene di
cit glo. magistral' ad 20. q̄nto que ē

17

extractā ex uerbis Augusti. ī li° ꝺ
pap° ꝑuu. ꝙ de⁹ creauit corpus ꝑ
mi hoīs absqꝫ ullo defetu cui aīaꝫ
mūdā ⁊ purā īfudit sꝫ ꝑ īobediē
tiā pecādo aīꝫ īfecit ⁊ corruptiōeꝫ
ī suo ꝓpo corᵉ cāuit ex q° corrup
to corpore ꝑ corruptū sem̄ oīa suc
cessoꝝ corpa corruptionē ꝯxerūt. q̄
⁊ si ita sint īfecta ⁊ corrupta: tn̄ ꝺs
qꝺ suū ē facere nō cessat sꝫ in ipis
corporib⁹ ꝑ corruptū sem̄ sic dispo
sitis solita bonitate aīas īfūdit. In
ficit᷑ itaqꝫ aīa ꝯmixtione corrupti
corporis deprauata quāuis bona
et mūda. bōa mūdaqꝫ manu sit cor
pori īfco īfusa Queādmodū semen
bonū a bona manu t̄re īfusum cor
ruptōe t̄re reddī corruptū. Deus
g° q̄ a⁹ꝑn° īstituit ut aīa n̄ nisi in
corᵉ crearet᷑ ꝙ purū ⁊ mūdū crea
uerat n̄ debuit ꝑꝑ peccatū ꝑmi ho
minis īstitutionē nᵉ mutare. sꝫ ad
ei⁹ sapīaꝫ ꝑtinꝫ corporib⁹ per cor
ruptū sem̄ sic dispositis solita sua
bonitate aīas īfūdere. hec ibi.

Utrū origīale pc̄m aliquam macu
lam causet ī aīa. ⁊ q̇d sit iᵃ macl'a.
Cap. 19.

Dubitat᷑ 4° utrū pecꝫ aliq̄m
macl'am ponat ī aīa. Uī ꝙ nō
q̄ illa macl'a aut ē aliq̇d positiue.
aut ē aliqd ꝑuatiue. Si sit aliq̇d po
sitiue n̄ pōt ēē nisi dispō ul' hit⁹. ma
cula aūt neutrū hoꝝ ē q̄ remota
dispōe ul' hitu adhuc remanꝫ ma
cula ut pꝫ ī eo q peccauit mortal'r
peco ꝓdigalitatis ⁊ postmodū trās
mutat᷑ peccādo peco auaritie remo
to hitu ꝓdigalitatis ꝑ hitū oposi
tū reāꝫ adhuc macl'a peci ꝓdiga
litatis. nō dicit ēt ꝑuatiōeꝫ puram
ipi⁹ gr̄e. q̄ ī hoc oīa peca ꝯueniūt
Et iō seq̄ret᷑ ꝙ cū aliqs post bap
tismū peccaret statim in eo macl'a
peci origīal' rediret ꝙ ē absurdū.
g° ⁊c̄. Ad hāc dubitationē rn̄t᷑
bꝫ. S. Tho. in pᵃ 2ᵉ. q. 85. arti. p°
ꝙ macl'a ī rebus spūalib⁹ dicit q̄n
dā defectū spiritual' nitoris ꝑꝑ re
cessū a luīe rōis ul' dīe legis quem
nitorē spiritualē diuini luīs reful
gentia cābat in aīa. Et ideo aīa ꝯ
lumē rōnis ac dīe legis rebus infe
rioribus iordinate adherendo se
ipam īquinat ⁊ maculā incurrit
inq̄ꝫtū ex īordinata affectōe reꝝ
īferioꝝ spirituali nitore priuat᷑.
Et quādiu aīa manꝫ ex huiusmōi
lumē qꝺ spiritualē nitorē cābat tā
diu dicit᷑ in ea peci macl'a manere
Postquā uero redit ad diuinū lum̄
qꝺ fit ꝑ gr̄aꝫ tūc discedit macula et
spiritual' pulcritudo reuertit᷑. Et
iō trāseūte actu peci adhuc macl'a
ī aīa remanꝫ. Q̄ lꝫ act⁹ ille q° hō
discessit a luīe rōis ul' legis dīe trā
sierit nō tn̄ statī redit hō ad illud
lum̄ ī quo pri⁹ fuerat sꝫ req̇ritur
ultius aliq̇s mot⁹ uolūtatis ꝯrius
p° motui ut sicut ꝑ motū peci dis
cessit et elōgatus ē a deo ita ꝑ istū
ꝯriū motuꝫ reuertat᷑ ad ꝺꝫ. Sic si
aliqs elōget᷑ ⁊ fiat distās ab aliq°
ꝑ aliquē motū nō statim cessante
motu fit ei ꝓpīqu⁹. sꝫ oꝫ ꝙ ꝑ ꝯiū

motū rediēs illi appinquet. Et iō sicut cessāte motu quo aliqs discessit ab aliquo nō totali distātia ita nec ēt cessāte actu peci totalit̄ macula q̄ ex distātia a dīno lūie quaz facit act⁹ peci cāt̄. Sz quandiu aīa post actū peci dīa grā puat̄ tādiu manet ī aīa macl'a peci. Et iō ecclesia ī orōib⁹ missaꝝ rogat dz ut maculas nr̄oꝝ pecoꝝ dignetur absterge q̄ n̄ faceret nisi post actū peci macl'a remaneret ī aīa. Et iō f'lissimū ē illud qd dicit frācisc⁹ d̄ mayronis ī s̄mone d̄ sceptione q̄ pecz nō causet ul' reliquat macl'az ī aīa Uñ Josue.22°. dī de peco qd iā cō misserāt filij isrl'. an parū uobis ē q̄ peccastis in belphegor. ⁊ usz in p̄ntez diē macl'a h⁹ scel'is ī uobis pmanz. q: uz. nūdū fecerāt d̄ peco p̄niaz. Itē ecclesi. 48. dī de sal'oe. Dedisti maculā in gl'ia tua. Et dd dicit q̄ ille solus hitabit ī tabernaculo dñi q īgredī s̄n macula q̄ non diceret nisi pecm maculā ī aīa reliqueret quā p̄nia delet. ¶ Ad argumētū g° dī q̄ macula nō est aliqd poitiue ī aīa nec significat puatōez solā sed dicit puationē spiritualis nitoris ī ordine ad suā cām Et iō diuersa peca diuersas maculas īducūt. Nā lz oīuz pecoꝝ genera hoc cōe hāt q̄ gratiā tollūt tñ nō est oīuz pecoꝝ una macula sz sunt diuerse macl'e. s̄m q̄ defectus grē ad diuersas cās refert̄. Uñ defectus grē ex actu auarie pueniēs dī macula auaritie et defēs grē ex actu luxurie proueniēs dicitur macula luxurie et sic de alijs. Et iō nō redit macula peccati alicuius quātū cūqz gratia subtrahat̄ nisi per reiterationē cāe cā aūt pp quā macl'a peci originalis relinquebat̄ ī aīa erat ipsa purgatio humane nature quā impossibile est reiterari circa eundem hoiez. Et iō hec macula redire nō pōt per qdcūqz peccatū factū post baptismum sed defectus gratie qui per peccatū mortale cātur in aīa erit macula luxurie uel homicidij uel cuiuscūqz alterius actualis peccati Et est simile in umbra que ē priuatio luminis ex obiectu alicuius corporis. Et quāuis omnes umbre cōueniāt ī hoc q̄ dicant priuationē luminis diuersificant̄ tñ umbre s̄m diuersitatē corpoꝝ obiectoꝝ a quibus cānt̄.

¶ Qual'r carentia die uisionis ⁊ rebellio ⁊ mors sit pena peccati originalis. ¶ Capitulū. 20.

Dubitatur ulterius. Utrum carētia diuine uisionis et mors et alij defectus ad mortē disponentes sint pena original' peccati. Et uidet̄ q̄ nō q: illud quod cōuenit alicui etiā si nullū habeat peccatū non est pena peccati sed homini ī puris naturalibus constituto etiā si nullum haberet peccatum debetur carentia diuine uisionis ergo carentia diuine uisionis non est pena peci. ¶ Preterea pe͛ debet ēē

18

ꝓportionata culpe.deutono.26. se cūdū mēsurā delicti erit ⁊ plagarū mo⁹ sed culpa originalꝫ ē eq̄lis ī oīb⁹ qui ex adā seīalꝫ nascūtꝰ.defcūs aūt pdicti nō sūt equales ī oībus. Nā qdam nascunt̄ stati egrotatiui qdā diuersimode lesi.qdā ī iuuētu te q̄dā uero ī senectute moriūt̄ g° ⁊c. ¶ Ad hāc dubitationē.rñt̄ bꝫ .S.Tho.ī 2ª 2ᵉ q.164.arti.p° ⁊ .q.5.de ma° arti.p° q̄ꝫ si aliqs p culpā suā puet̄ aliq° benefitio gra tis sibi collato.carētia ⁊ subtrac tio illi⁹ bñficij ē pe° culpe illi⁹.sed hōi ut dēm ē collatū fuit hoc diui nuꝫ bñficiū ut quādiu mēs ei⁹esset deo subiecta sēsualitas rōi subice ret̄ et corpus sñ ulla corruptione obediēs esset aīᵉ sed q2 rō hoīs p pecm a dīa subiectōe recessit ē ꝯse cutū ut nec īferiores uires rōi to taliter subicerēt̄.et īn cāta est re bellio carnalꝫ appetitus ad rōnem ꝯsecutū ē ēt ut nec corpus subicere tur aīe et īde seqt̄ mors cum alijs corporalib⁹ defectibus.Nā uita ⁊ īcolumitas corporis ꝯsistit ī hoc q̄ꝫ ipꝫ subiciat̄ aīe sic pfectibile sue pfectioni.ūde p oppositū mors et egritudo ptinēt ad defectū subiec tionis corpis ad aīaꝫ. ¶ Et ex his manifeste pꝫ q̄ꝫ ꝯueniēs pe° origi nalis peci ē subtractio dīe grē ⁊ p ꝯñs puatio uisionis dīne ad quā p grām ordinabat̄ hō.et rebellio sē sibilꝫ appetit⁹ et mors cū alijs de fectib⁹ corporalib⁹ q̄ oīa ꝓueniūt ex subtractōe origīalꝫ iustie q̄ hōi

pp pecm spōte comissū subtracta fuit ī penā. ¶ Ad pmū g° dicēdū q̄ꝫ carētia dīe uisionis pōt dʳ ali cui ꝯpetere.uno mō q2 hēt in se ali q̄d p qd possit ad diuinā uisionem pueire.Et hoc mō carētia dīe uisi onis cōpeteret ei q̄ ī puris natura libus absꝫ peco decederet q2 nulla creatura ex puris naturalib⁹ pōt ad dīaꝫ uisionē puenire.alio modo pōt carētia dīe uisionis alicui cōpe tere.q2 uꝫ ille aliqd hēt ī se per q̄ꝫ sibi debeat̄ qd careat dīa uisione Et hoc mō carētia dīe uisionis est peª peci originalꝫ ⁊ actualꝫ Q2 ex quo aliqs hēt ī se tale pecm debe tur sibi ut diuina uisione careat. Carētia aūt diuine uisionis h° mō ñ deberet̄ ei q ī puris naturalib⁹ sñ peco decederet.Talꝫ eiꝫ sic dece dēs licet nō debeat hīe dīaꝫ uisio neꝫ q2 nō hēt ī se grāꝫ sine q̄ nulli debet̄ dīa uisio.nō tñ hēt ī se de bitū nō habēdi dīam uisionē sicut hēt ille q cū peco decedit. Aliud ē eiꝫ nō debere aliqd hīe. Et aliud est habere debitū nō habēdi illud Primū hēt rōnē defectus tm̄ ⁊ ñ peᵉ ut conueniret cuilibet creatu re ī puris naturalib⁹ cōstitute ēt si nō haberet peccatū.Secūdū aūt hēt rōnē peᵉ et nō cōuenit nisi ha benti pecm. Sicut si dominiū ue netoꝝ ordinaret ut nullus effice ret̄ ciuis ⁊ nobilis nisi faceret ali quid dignū laude pro statu dñij et essēt duo uiri quoꝝ un⁹ nūquā ali q̄d laude dignū fecisset ꝓ statu nec

etiā fecisset aliqd ɔ̄ statū. Alius ue
ro fecisset aliqd ɔ̄ statū .primus ñ
deberet habere illā dignitatē ut
essʒ nobilis. Secūdꝰ uero hēret de
bitū nō hñdi illā dignitatem.
¶ Ex his aūt clare hri pōt inteꝰ eiꝰ
qd dici solet uʒ ꝙ pecꝫ origīale est
carētia iustīe original' debite. Ex
h° eīʒ ꝙ aliqs generat' ex ho͛ ha
bēte naturā īfectā dbet' ei ut ca
reat originali iustīa pp pecm pmi
pētis sic si adā ñ peccassʒ unicuiqꝫ
ex ipo seīal' generato debebat' ut
iustitiā origīalē hēret. Si aūt ali
qs a deo ex car͛ huᵃ uel ex q̄cunqꝫ
mā formaret' tal' ñ hēret qdē iusti
tiā originalē ñ tñ hēret debitū nō
hñdi illā .et iō non haberet pecm
originale q̄ꝫuis careret iustitia ori
ginali q: tal' carētia ñ essʒ sibi de
bita. Et iō dicimꝰ ꝙ debitū ñ ha
bēdi originalē iustitiā .et dbitū nō
uidēdi diaʒ essētiā et debitū moriē
di ex peco sūt cāta, nec nobis ines
sēt si pmus hō ñ peccasset. ¶ Ad
sm dicit' ꝙ duplex ē peᵃ peci una
qdē q̄i taxata p peco. Alia uero q̄i
ɔcomitās penā taxatā. Sic uidemꝰ
ꝙ iudex p aliq° crimīe facit hoīeʒ
excecari. sʒ ad cecitatē eiꝰ cōsequū
tur mlta īcomoda puta ꝙ mēdicet
ul' cadat ī uia et alia huiusmodi.
Jpa igit' cecitas ē peᵃ a iudice ta
xata p crīe comisso. ad hoc eīʒ ten
dit ītētio iudicis ut peccātē uisu p
uet. Defcs aūt ɔn̄tes cecitatē ñ pō
derat ipe iudex. unde si ɔtīgat plu
res idē crimen comittere ōs illos

faciet eq̄lit' excecari. pl'a tñ īcōmo
da pp cecitatē ɔseq̄t' unꝰ q̄ꝫ alter.
uʒ paup q̄ꝫ diues ⁊ delicatus q̄ꝫ ro
bustꝰ. Nō tñ h° redūdat ī iniusti
tiā iudicis q: talia īcōmoda ñ fue
rūt ab ipo p peco īflicta. sʒ ɔsequ
ta sūt q̄i per accidēs q̄ꝫtū ad eius
introductionē taxatā penaʒ quā p
peco oībus eq̄l' īflixit. Et sīl' pōt
dici ī pposito ꝙ peᵃ taxata p p°
peco uʒ originali ei pportionalit'
correspōdēs fuit subtractō dīni be
neficij. q° rectitudo et integritas
nature humane cōsuabat'. Et hu
iusmōi subtractio eq̄lit' repitur in
oībus ab adā seminal' ppagatis.
q: oms eq̄lit' carēt iustīa originali
Hāc aūt subtractionē ɔsequuntur
multi dfcs ut mors et a͛ penalites
pn̄tis uite. Et iō non oʒ huiusmōi
penas nō taxatas sm penā taxatā
ɔcomitātes eq̄les ēē ī his ad quos
eq̄lit' pmū peccatū sʒ sufficit penā
taxatā p pmo peco eq̄lit' in omni
bus repiri ī qbꝰ eq̄l' īuenit' pmū
pecm. Uerū q: deus est pscīꝰ oīum
futuroꝝ euētuū: ex dispēsatiōe dīe
puī͛ huiusmōi panalitates diuer
simode ī diuersis īueniūt'. Qñqꝫ
eīʒ sinit eas eueīre ī penam pecoꝝ
patruoꝝ. Cū eīʒ filiꝰ sit aliq̄d pr̄is
sm corpus qd trahit ab ipo ñ aūt
sʒ aīaʒ q̄ īmediate creat' adeo nō
ē īcōueniēs ꝙ p peco pr̄is filiꝰ cor
poral' puīat'. sic ⁊ ī alijs rebꝰ pu
nit' unde dicitur exo. Ego sum
ds zelotes uisitās iniq̄tatē pr̄is ī fi
liū ī. 3. ⁊. 4. generatione qd ītellīt'

19

de corporali pena ⁊ ñ ꝺ ſpirituali
de q̈ ꝺr̃ ĩ eze. quod filiꝰ non porta
bit iniq̃tatẽ pr̃is. Quñqꝫ aũt ordinã
tur huiuſmõi penalitates ñ ut ſint
penᵃ alicuiꝰ pec̃i. ſꝫ ꝓ ꝑ remediũ ſa
lutis eiꝰ q̇ huiuſmõi penalitatibus
ſubdit̃ ut. ſ. a pec̃is arceat̃. uel ẽt
ut ꝺ uirtute ñ ſr̃biat. ſꝫ ut magiſ de
uirtute ĩ uirtutẽ ꝓficiat uel ut per
patĩaꝫ exercitatꝰ coronã gl'ie acci
piat. ¶ Sed hoꝰ ipꝫ ꝙ hõ tal' ꝯdi
tionis ſit ut ei ſubueniat̃ ad pec̃ꝫ
euitãꝺ ul' ad ꝓfc̃m uirtutis ꝑ huiuſ
mõi penalitates ꝓcedit ex ĩfectiõe
⁊ ĩfirmitate huꝰ nꝰ q̄ ex pec̃o ꝑmi
pẽtis ĩ oĩbꝰ ab ip̃o ſeĩal'r ꝓpagatis
ꝺriuat̃. Et iõ oẽs iſti defc̃s correſ
pondẽt origĩali pec̃o ut penᵃ ꝯcomi
tãs. ¶ Sciẽdũ ẽ ꝙ aĩa huiꝰ pueri
q ſñ gr̃a decedit nõ puit̃ carentia
dĩe uiſionis ꝑꝑ pec̃m ade ſꝫ ꝙ fuit
pec̃m ꝑſonale eiꝰ q̃r filiꝰ nõ porta
bit iniq̃tatẽ pr̃is. ſꝫ aĩa q̄ peccaue
rit ip̃a moriet̃. ſꝫ punit̃ talis aĩa
ꝑꝑ ĩfectionẽ original' culpe quaꝫ ꝯ
traxit ex unione ad corpꝰ ſeĩal'r a pᵒ
pente traductũ. Iniuſtũ eĩꝫ eſſꝫ ut
reatꝰ penᵉ ſpiritual' deriuaretur in
puerũ. niſi ẽt culpe ĩfectõ ad illuꝫ
ꝑueniret. unde ap̃ls. ad ro. 5ᵒ pre
mittit deriuatõeꝫ cl'pe ꝺriuatõi pe
ne dicẽs. Per unũ hoĩnẽ pec̃ꝫ ĩtra
uit ĩ mũdũ. et per pec̃m mors. Et
ad ro. 6ᵒ Stipẽdia inq̃t pec̃i mors
Et ad ro. 8ᵒ. Corpus mortuũ ẽ ꝓt̃
peccatũ. ¶ Et gñ. 2ᵒ Quacũqꝫ ꝺie
comederitis ex eo morte moriemĩ.
¶ Et Auꝰ. in 13ᵒ de trinitate ⁊ ĩ
15ᵒ de ci. ꝺi. dicit ꝙ mors ⁊ alij de
fectꝰ ueniũt de damnatione pec̃i.
¶ Et yſydorꝰ ĩ li. de ſuᵒ boᵒ dicit
ꝙ ſi hõ nõ peccaſſꝫ nec aq̈ ſubmer
geret nec ignis hoĩnes combureret
nec alij defc̃s penales hoĩ ꝓueni
rẽt. ¶ Et Auꝰ. in liᵒ yponoſticon
Fatemur inq̃t inconctãt ꝑ unũ ho
minẽ pec̃m ĩ õs ab ip̃o ꝓpagatos ꝑ
trãſiſſe. Quaproꝑt̃ quanti ſũt et
fuerũt pul'i õs hoĩes ſũt q̇bꝰ dũ cõ
tigerit mori ꝑꝑ pec̃m qꝺ ĩ eis non
ꝓpria actione ſꝫ uterina cõceptõe
ꝑtrãſit moriũt̃. Nõ enim morirẽ
tur niſi ceno pec̃i necarentur. Ob
hoc enim natura filij ire ab ap̃lo
fuiſſe dicimur. Oĩs eĩꝫ carnaliter
naſcẽs natura filiꝰ ire recte dr̃. q̃r
nã ẽ ꝓthoplauſti q̄ ꝑor ĩ illo ꝓter
pec̃m irã iuſti iudicis ꝺi iuſte ſuſce
pit Si eĩꝫ ꝺlictũ eiꝰ ꝑ qꝺ ad iram
deũ ꝓuocauit nõ traheremꝰ nũq̈ꝫ
filij ire nã diceremur. Ob hac igit̃
ſoᵃ ſorde. pec̃i quã ꝯbit pul'us oĩs
ꝺe libidĩs maᵒ cõceptꝰ breuis uita
⁊ plenꝰ irecõdia ẽ hec iᵉ ¶ Hoc ẽ
gᵒ illud odibile malũ ⁊ abhomina
le pec̃ꝫ ſub qᵒ ex neceſſitᵉ nᵉ uicia
te õs ab adã ſeĩal'r ꝓpagati ſubeẽ
ꝯſtrĩgũt̃ hᵒ ẽ illud ul'e ⁊ mortale
uulnꝰ ad qꝺ curãdũ cel'tis medicꝰ
aduenit. hec ẽ iᵃ nãl' ⁊ odioſa ira
genꝰ totũ ĩuoluẽs humanũ. quã ut
placaret ꝺi filiꝰ carnẽ nr̃e mortali
tatis aſſũpſit. hec ẽ illa dira capti
uitas q̄ ꝑꝑ ade pec̃ꝫ eiꝰ poſteros
uniuerſos ſub diabolica potãte ob
ligatos tenebat. a q̈ ut nos ꝺi filiꝰ

liberaret fi͂n omni debito crudelē
mortē sustinuit ⁊ ei⁹ p̄ciosissimum
sāguinē tanq̄ȝ nr̄e p̄tiū redēptiōis
effudit hoc aūt origīale pec̄ꝫ hāc
naturalē irā beatissimā uirginem
mariā ī uťo mr̄is ꝯtisse sc̄i affirma
uere doctores. In nl̄o p hoc pl' ei⁹
dignitati derogātes q̄ȝ si assererēt
eā ex illo corrupto p̄mi pēt̄is seie
fuisse cōceptā lȝ eiꝫ oīs turba fide
liū firma fide teneat beatissimam
uirginē ex sīgulari p̄uilegio hāc ob
tinuisse dignitatē. ut nūq̄ȝ aliq̄ ac
tuali culpa. aut ꝓp̄e uolūtatis ď or
dinatōe odiosa d'o. aut certe abho
minabit' extiterit ip̄aꝫ tam̄ origīa
lē culpā n̄ ꝓp̄a actione sȝ uterina ꝯ
ceptione ꝯtxisse necesse ē ꝯfiteri. si
integra seruari sacre scripture ac
doctoꝝ sāctoꝝ debeat auctoritas.
Et si xp̄s ablutor saluator. media
tor redemptor. medic⁹. ⁊ recōcilia
tor beate uirginis sit cōfitēdus. sic
diuina gr̄a auxiliāte ⁊ spetiali ad
iutorio ac patrocinio glīose uirgi
nis assistēte ī hac s'a p̄te plene cla
re. aperteq̄ȝ ex diuinis codicibus
ostendemus.

Explicit p̄ma ps huius tractatus.
de cōceptione beate uirginis. in q̄
cōtinētur. xx. capitula. Incipit s'a
pars in q̄ demōstrat' q̄ impiū est
tenere beatā uirginē sine peč̄o fuis
se cōceptā. Si beata uirgo sine
originali cōcepta fuisset deus ini
quus fuisset q̄ eā pati permisit.

QONSUMALIS igi
tur q̄ ī prima hui⁹ trac
tatus parte dicen͂ ꝓpo
sueram. uidelicet q̇d sit
origo quid originalis iustīa. quid
ue originale peccatum importet. ⁊
quo pacto ī omnes ab adam semi
naliter propagatos traducat'. A
quo et causetur. et que pena sit ei⁹
Nūc in hac secūda parte ualidissi
mis rationibus in diuinis auctori
tatibus fundatis ostendendum est
beatam uirginem in originali pec
cato fuisse conceptam. et per sanc
torum doctorum manifestas sen
tētias demonstrandum impium ac
temerarium fore oppositam partē
tenere aut pertinaciter defēsare.
Sit igitur huius secūde partis
hec firma et indubitāda cōcl'o. Di
cere beatam uirginem non fuisse
in originali peccato cōceptam est
ualde impium ⁊ temerarium. hāc
autem conclusionem triginta ra
tionibus fortissimis probabimus.
Quarum p̄me quatuor sumentur
ex parte eterni patris. qui iuste ⁊
ordinate cuncta disponit. Alie ue
ro tredecim immediate sequētes
sumūtur ex parte unigeniti dei fi
lij qui suo precioso sanguine uniuer
sum genus redemit humanum. Re
lique uero tredecim posteriores ex

parte spiritus scti sumūtur cuius gubernatione ecclesia catholica regitur et inspiratione ipius sancti i hac mā loquuti fuere doctores. Ratio prima.

Prima aūt rō est tal. Dicere deū esse iniquū ul iniustū ē ualde ipiū sz asserere beatam uirginē origna le pecc̄ non contraxisse est dicere deū esse iniquū et iniustū g° dicere beatā uirginē originale pecm̄ non ɔxisse ē ualde impiū. Consequētia pz cū maiori qr dī Jere. 22°. iustus qdē tu es domine Et in ps iustus dous et iustitias dilexit equitatē uidit uultus eius. Et si qs teneret opposītū esset hēticus. Minor uero pbat p augu. in ypon. dicētē. Si peccatū pmorū hoīnū i posteros ex eis seīalr nascētes nō trāsfūdī. quō q̄ i illos p pecō lata ē sñtia in eos trāsiuit i quos ut impie dictis nō trāsiuit et clpa. Nisi forte sz uos iniquus sit deus q exptes eorum ɗlicti passus ē nos eorum pec. colligari hec ille ɔ hāz blasfemiā pellagij et celestij cum ergo. b. uirgo sit mortua et passa multas penalitates seqt' q si nō ɔxit origiale pecc̄ q iniquus sit ds g° et c̄. Itē augu. in eodē li. ɔ. 5. blasfemiā sic dicit Dic g° q̄rēti m̄ si pecc̄ puulus nllū carnalr natus attraxit. Cur tā breui dierum forte mortis astringī. ubi eiz pecc̄ ñ ē mors uti qz esse ñ dz. Nō eiz me figēte. sz aplo pdicāte dēm ē pp pecc̄ mors et corpus mortuū ē pp pecc̄. Sz sz errorē nr̄z iniquus ē deus. ut mori puulū patiat' ñ hn̄tē pecc̄ p quod possit uita puari hec ille. Cū g° deus passus sit. b. uirginē uita. puari seqt' q iniquus sit deus si beata uirgo nullū hūit pecc̄. Nō. q au gu. hūc librū yponosticon edidit ɔ 5. blasfeīas pelagij et celestij. Quarum pa ē ista. Adā siue peccasset siue nō peccasset mortuus fuisset. 2a pecm̄ ade nemini nisi sibi soli nocuit. 3a hō p liberū arbitriū pōt p se suffitiēt' implere qcquid uult. et ex meritis opū gr̄a unicuiqz datur a deo. 4a. ē ista. libido est qd dā naturale bonum. nec in ea est aliqd qd pudeat. 5a blasfea est ista paruuli nō ɔhunt originale pecm̄. Cōtra has aūt. 5. blasfemias augus in illo li°. qui dī ypōn. disputat. q incipit Aduersarij catholice fidei. et c̄. Nomina aūt istaruz blasfemiarum hac de causa ponere uolui. qr liber iste inferius multotiēs allegabitur. Item Augustinus in . 6°. li°. contra Julianum hereticum negantem pueros xpianorum contrahere originale peccatum sic dicit uos aūt negantes originale pecm̄ i pueros traduci profecto cogimini dicere deum esse inualidum ul in iustum sub cuius potāte ymago eius in paruulis sine ullo uel proprij ul originalis peccati merito tantis malis affligit'. hec ille. Cum ergo beata uirgo multas penalitates sustinuerit si peccatum originale ñ contraxisset iniquus esset deus qui sine culpa eam sic pati permisisset

¶ Igitur et cetera.

Si beata uirgo sine originali peccato concepta fuisset remissione peccatorum non indiguisset. Rō. 2ᵃ.

Secunda ratio talis est. Asserere esse uel fuisse aliquem hominem preter xpm cui necessaria non fuerit remissio peccatorum a deo qui solus pecca dimittit ē ualde impiū. sȝ dicere beatā uirginē nō fuisse cōceptā ī peccato originali est asserere aliqueȝ uel aliquaȝ hoīem fuiesse cui necessaria non fuerit remissio peccatorum. igitur ⁊c̄. ɔnᵃ pȝ cū minori quia remissio peccati non est necessaria nisi ei qui peccm formaliter habet et rō si beata uirgo peccm nō habuisset remissione peccatorum n̄ indiguisset. ¶ Maior uero pbatur p augu. ī liᵒ de pfectiōe iustie caᵒ ultᵒ sic dicēteȝ. Quisqȝ esse uel fuisse aliquē hoīem uł aliquos hoīes putat excepto uno mediatore dei et hoīnuȝ quibus necessaria non fuerit remiᵒ peccatorum ɔrius ē dīe scripture ubi apl's ait. Per unū hoīnē peccm intrauit ī mūdū. ⁊ p pecꝫ mors. et ita ī omnes pertrāsijt ī quo omnes peccauerūt. Et necesse ē ut impia cōtentione asserat esse posse hoīnes qui sine mediatore xᵒ liberāte at qȝ saluāte salui liberiqȝ sint a peccatis Cū ille dixerit non ē opus sanis medicus. sed male habentibꝰ. Et non ueni uocare iustos. sed peccatores hec ille. ¶ Ex quibꝰ patet quod dicere esse uel fuisse aliquem cui necessaria non fuerit remissio peccatorum est cōtradicere sacre scripture est impia cōtentione asserere esse uel fuisse aliquē qui opus non hēat xᵒ igitur ⁊c̄. ¶ Itē hoc idē hēt de cōse. di. 4. cᵒ. placuit ⁊. cᵒ. qsqȝ ubi dicitur q̄ omnis homo ex ɔcuᵗ generatꝰ regenerari spiritualꝛ hēt opꝰ ut sibi pecꝫ remittatur. Et qui tenet oppositū ē hereticus. Uide in ratione. 10ᵃ 3ᵉ ute.

¶ Si beata uirgo fuisset sn̄ origīali peccato concepta fuisset sine uirili semine propagata Ratio tercia.

Tercia rō talis ē dicere beatā uirgiem nō fuisse ɔceptam ex uirili siue ex p̄no semine ē ualde impiū q2 hec dignitas soli xᵒ filio dei. ⁊ uirgis cōpetit ut sit cōceptꝰ sine uirili semine. sed dicere beatā uirgiem nō fuisse cōceptā in origīali peccato est asserere ipam fuisse conceptam sine uirili seīe. gᵒ ⁊c̄. Conᵃ patet cū maiori quia omnes doctores sācti tenēt q̄ beata uirgo fuerit cōcepta ex cōmixtione sexuū Iohachin patris eius et anne matris eius. ¶ Minor uero probatur per Augustinum in secundo libro de eccle. dogma. q dicitur manuale caᵒ. 14. sic dicēte q2 pp primorum parentum transgressionem omnes infātes ut statī cōcepti uel nati originali peccato tenebātur et ob hāc causam diabolus in illa pētis pmi

radice suplantans sub captiuitate qua iuste tenebat oēs tal' culpa de lēda erat sȝ nō nisi p ꝛōale sacrificiū deleri poterat .requirēdus igitur hō erat q̇ ꝓ hōibus offerri debuisset ut ꝓ rōali hōe peccāte rōalis hostia mactaret̄ .sȝ q2 hō ullus sñ peċo īueīebat̄ ⁊ oblata ꝓ nobis hostia a peċo nos mūdare ñ poterat si peċi ꝯtagione ñ careret ideo hō sine peċo erat regrēdus q pro oībus hōibus se ipȝ offerēs eos ab īquiatōe peċi mūdaret .sȝ q2 ēē hō sine peċo nō poterat si ex cōmixtione seīum descēderet iō dei filiꝰ ut īq̄natos a peċo mūdaret ueīt in uterū uirgīs ⁊ sine cōmixtione seminū factus ē hō asūmēs ex uirgine naturā nō culpā factus qꝫ ē ꝓ nobis sacrificiū et corpus suū exhibuit pro peċoribꝰ uictīaȝ sine peccato q ⁊ hūanitate mori ⁊ iustīa posset īquinatos emūdare hec ille Ecce ꝙ nullus cōceptus ex ꝯmixtione seīum caret peċo. gº si .b. uirgo caruissȝ peċo origīali nō fuisset cōcepta ex cōmixtione seīum ꝙ erat ꝓbādū. ¶ Itē Augu. ī .4. ꝯ tullianū ego īquit beati ābrosii exp̄sam sñtiā tibi opposui qua dicit xp̄ȝ ñ aliī expte potuisse ēē ꝺlicti nisi expers fuisset illiꝰ ꝯceptōis quā cōmixtio uiri ⁊ mulieris opat̄ hec ille. Ex qua seqt̄ ꝙ .b. uirgo nō potuisset ēē sine peċo origīali nisi cōcepta fuisset sine uirili seīe quod erat probādū. ¶ Itē Augu. ꝯ Jullianū peċm inquit protoplausti ī ōs hōes origīal'r trāsit q̄m p cōcupisēciam trāsit. In illā aūt solā carnē trasire nō potuit quā nō p cōcupisēciā uirgo cōcepit. hec ille. ¶ Itē Au. in .13. de tri. deus īquit ex uirgine hominem asumpsit cuius cōceptus sp̄s nō caro fides nō libido p̄ueīt nec interfuit cōcupisēcia per quā seīant̄ ⁊ concipiūt̄ ceteri qui trahūt origīale peċȝ hec ille. Itē ī pº de nup. ⁊ cōcupi. ex hac īqt carnis concupiscencia quecūqꝫ nascit̄ proles origīali ē obligata peccato nisi in illo renascat̄ quē sine ista cōcupisēcia uirgo cōcepit. proterea q̄ñ in carne nasci ē dignatꝰ solus sine peċo ē natꝰ hͤ iͤ. Itē ī 2º de nup. et ꝯcupi. dicimꝰ īquit ōs q de conmixtione maris ⁊ feīe nascūt̄ trahere origiale peċm eos qꝫ de p̄etibus qualibuscūqꝫ nascāt̄ nō negamꝰ adhuc sub diabolo esse nisi renascāt̄ ī xp̄o q solus de eadē sexus utriusqꝫ ꝯmixtione ꝯceptus nō fuit hec ille. Itē idē modicū īfra. dico īquit hoīes iō exptes nō ēē delicti q2 de illa cōmixtione seīuȝ sūt concepti q̄ sine pudēda libidine ñ pōt ēt ꝙ honestū ē operari. dixit .n. beatissime memorie ābrosius ep̄s iō xp̄ȝ exptēȝ ēē delicti q2 cōceptꝰ eiꝰ utriusȝ sexꝰ ꝯixtiōis ē expſ. nl'lū aūt hoīuȝ ēē sine delicto q̇ de illa comixtione cōceptus est qui autē exps ē delicti exps ē et huius ꝯceptōis hec ille ¶ Item Augustinus de fide ad pe. capitulo primo dum sibi inuicem uir mulier qꝫ misce t̄

ut filios gerēt nō ē sine libidīe ꝑē
tū ꝯcubit⁹ ⁊ ob h° filiorū ex eorū
carne nascēciū nō pōt ēē sine peco
ꝯceptus hᵉ 1ᵉ. Ex qbus pꝫ ꝙ si.b.
uirgo nō habuisset origīale pecm
nō fuisset ex uirili seīe ꝯcepta q2
ōs ex uirili seīe cōcepti cōtrahunt
pecꝫ origīale.

¶Si.b.uirgo pecm nullū unq̄ꝫ habu
isset corporalē mortē nō sustinuissꝫ
Rō.4ᵃ

QUrta rō talis ē Asserere.b.
uirgīem mortē corporalē nō
sustinuisse ē ualde īpium .tū q2 in
orōe asūptōis cātat ecᵃ.uērāda no
bis dei festiuitas dn̄e opē ferat sa
lutarē ī qua sācta dei gētris mortē
subhiit tēporalē.⁊c̄ tū ēt q2 Jero.
⁊ au.ī serōe asūptōis h° dn̄t tū ēt
q2 ꝑ iusta pēa trāsgresiōis ꝓmorū
pētū deu⁹ ipaꝫ mortē toti gēri in
flixit hūano.un̄ dicᵗ apl̄s ꝙ ꝑ unū
hoīnē pecꝫ ītrauit ī mūdū ⁊ ꝑ pec
catū mors et ita ī ōs ꝑtrāsiit.Et
propheta dicit ꝙ oēs morimur et
q̄i aq̄ dillabimur.Sꝫ dicere.b. uir
gieꝫ n̄ fuisse cōceptā ī origīali peco
ē dicere eā mortuā nō fuisse g°. ⁊c̄
Conᵃ pꝫ cū.Ma.Mi.uero ꝓbatᵉ ꝑ
augu.ī li.ypono.ꝯ ꝓmā blassemiā
pellagii ꝗ.dicebat ꝙ adā siue pec
casset siue n̄ peccassꝫ mortu⁹ fuissꝫ
Rn̄dem⁹ iqᵗ augu.falleris hereti
ce falleris mors.n.ex īuidia diaboli
ueiens ītroiuit ī orbē terraruꝫ ⁊
deo iusto iudice ꝑ pena ī pecore ꝑ

missa ē dn̄ari.oībus.n.hōinibus tā
iustis q̄ꝫ īiustis ꝑꝑ pecm ade quod
nascētes traxerūt mors corporalis
ista debetᵉ.Nos.n.peco morimur
uicti.xp̄s aūt innocēs mori uoluit
ut moriēdo nr̄am mortē captiaret
Jō ut moriātᵉ hoīes pena peci ē ut
reuertātᵉ ad uitā ꝺn̄i miserātis est
hᵉ ille.Jtē ꝯ quītā balssemiā.hec ē
inqᵗ fides nr̄a fatemur īꝯctāt per
unū hoīeꝫ pecm ī paruulos ⁊ per
pecm mortē ꝑtrāsisse.ī ōs.n.hoīes
ꝑtrāsiit ⁊ ꝑuuli nᵃ hoīes sūt.q̄ꝑꝑ
quāti fuerūt ōs hōes sūt qbus dum
cōtigerit mori pp pecm .quod in
eis non propria actione sꝫ uterina
ꝯceptōe ꝑtrāsit moriūtᵉ nō.n.mo
rirētᵉ nisi ceno peci necarentᵉ.ob
hac Jgitᵉ sola sorde peci quā trahit
paruul⁹ de libidīs ma° ꝯcept⁹ bre
uis uita et plenus iracōdia ē hec
ille ¶Jtem augu.in primo contra
iulianuꝫ.Si diabolus īquit homi
nes qui inmortales esse potuerunt
fecit esse mortales quomō paruulī
moriuntᵉ si obnoxii peco illius pri
mi hominis non sūt.hec ille.quasi
uellit dicere effect⁹ nō dꝫ esse sine
causa.mors aūt debita est effectus
peccati.ergo nullus ꝺebitor ē mor
tis nisi habuerit in se pecc̄m ¶Jtē
Augu.in libro de perfectōe iustīe
qui negat īgt in omnem hominē
peccatum intrasse negare utique
debet mortem in illos pertrāsisse
mors enim intrare non poutit nisi
intrante peccato quia u° in hoī
nes mortuos ꝑtrāsit ī oēs necesse ē

ptrãsisse peccz. qz uero pecm origi. cũ quo puul⁹ nascit᷑ oculis carneis uidere nõ possum⁹. õs uero ex adã carnal'r natos ẽt si ĩ xᵒ postmodum renascãt uidem⁹ mortis legib⁹ con strigi p hᵒ ꝙ uidem⁹ id qd nõ ui demus cogimur cõfiteri. facili⁹. n. fieri põt ut trãseũte peccõ pena mi nime seq̃ret᷑ quã ut nullo coitãte peccõ ptẽ suãt peᵉ q nihil habuit cl' pe. hᵉ iᵉ. Jtẽ aug. ĩ. 2ᵒ ð bap. puu. nĩz ĩgt corp⁹ mortuum ẽ pp pecm xpĩ aut corp⁹ mortuũ ẽ sine pecõ ut fuso sãguĩe sine clpa oĩuz clpa rũ cirographa deleret᷑. iõ ait hᵒ ẽ sãguis me⁹ q̃ p uobis ⁊ p uobis ⁊ pro oĩbus effũdet᷑ in remissionez peccõrũ hᵉ iᵉ. ⁊ hᵒ idẽ hẽt᷑ de con. di. 4. ca. placuit ubi dr̃ ꝙ mors ẽ pena pecci. Si gᵒ. b. maria uir. ma ter ẽ mortua. oz ꝙ habuerit pecm qz si nõ habuissz peccz nõ debuissz mori. hãc aũt rõez tãgit aug. sup ps. 34. dicẽs adã mortu⁹ ẽ pp peccz maria ex adã mortuã ẽ pp peccz. ca ro aũt dñi ex maria mortua ẽ pp delẽda pecca. hᵉ iᵉ. hãc aũt aucto. ĩferi⁹ declarabo ĩ. xj. rõe tercie uie

Jncipiũt rões secũde uie q̃ sũt. 13. quarũ pᵃ hec ẽ. Si. b. uir. ĩ origiali pecõ ↄcepta nõ fuisset xps nõ oĩuz hominũ redẽptor fuissz. Rõ pᵃ.

NUnc aũt ad hãz materiã [viam] trãseũtes pbabim⁹ ẽt p cõpatõem ad dei filium redemptorem saluatorem reconci liatorem ac mediatorem oĩũ hoĩuz impiũ fore asserere. b. uirgiez ori gi. pecm ĩ sui cõceptõe ñ ↄxisse. sit igit᷑ hui⁹ hᵉ uie hec pᵃ rõ. asbere xpm nõ ẽẽ redẽptorẽ oĩuz hoĩuz ẽ ualde ĩpiũ qz dz pᵉ ad thy. 2ᵒ un⁹ ẽ mediator dei ⁊ hoĩnũ xps yesus q dedit semet ipz redẽptõez p oĩb⁹ Et eccᵃ cãtat. Jesu redẽptor oĩum ⁊c. sz dicere. b. uirgiem nõ fuisse cõceptã ĩ pecõ origĩali ẽ asbe xpm nõ fuisse redẽptorẽ oĩum hominũ gᵒ ⁊c. ↄña pz cũ maio. Mi. uᵒ pz p aug. ĩ. 3ᵒ. liᵒ ↄ Julliianũ sic dñtẽ Natura ista in tantas ⁊ tã manife stas collapsa miserias liberatorez mũdatorẽ redẽptorẽ xpm hẽt ne cessariũ. ñ iulliianũ ⁊ pallagiũ lau datorẽ. Ceterũ rogo te qũo põt in telligi ista redẽptõ nisi a maᵒ re dimẽte iᵒ. q̃ redemit isrl' ab oĩbus iniq̃tatib⁹ ei⁹. ubi. n. redẽptõ soñt intelligit᷑ ⁊ ptiũ. Et qd ẽ hᵒ pciũ nisi pciosus sãguis agni ĩmaculati yesu xpi. de hoc aũt pcio q̃re sit fu sũ qd iterogem⁹ aliũ redẽptor ipe rñdeat. dicat ipe mercator. hic est ingt sãguis meus q̃ pro oĩb⁹ effun det᷑ ĩ reĩssionẽ peccõrũ hᵉ iᵉ. Jtez Augu. ĩ libro de pfectõe iustĩe. Si potuisset ĩgt hõ sine pecõ esse non mitteret de⁹ filiũ suũ sñ pecõ q̃ re dimeret hoĩes a peccĩs. Sicut ergo non ẽ opus sanis medic⁹ sed male hñtibus ita nõ ẽ opus liberis re dẽptor sz huis ut ei dicat᷑ gratl'atõ libertatis. saluũ fecisti de necessita

tibus aīaȝ meā. hec ille. Jtē augu. ī p° de bap. puu. qs īqt audeat dicere nō ēē xp̄ȝ īfāciū saluatorē. nec redēptorē. uñ. n. eos saluos faciet si nll'a ī eis ē origīal' egrit° peci uñ eos redimet si nō sūt p origīeȝ ṗmi hōis uenūdati sub peco. negāt certe infātes redimi ac liberari qui eos sub culpa ī sui cōceptōe ēē nolūt fateri. nā unde liberāt' si null la peci seruitute astricti tenēt'. hᵉ ille. Jtē agu. in epistola ad optatū de origīe aīe. Jn ep'la inq̇t. b. zozī hec legūtur. Nullus eiȝ nisi q̇ peci suus ē liber efficit' nec redēptus dici pōt nisi qui uere p pecȝ fuerit añ captiu°. sicut scriptū ē si filius uos liberauerit uere liberi eritis. Per ip̄ȝ eiȝ spiritual'r renascimur p ip̄m crucifigimur mundo ipsius morte mortuis ab ādā oīb° uobis ītroducte atqꝫ trāsmisse uniuerse aīe illud ꝓpagatōe ꝯactū cirogra phū rūpit' ī quo q̇libet oīo natoꝝ anteqꝫ p xp̄i gratiā liberet' tenet' obnoxius. Jn his uerbis ap'lice se dis tā certa et tā clara ē catholica fides ut nephas sit de illa xp̄iano dubitare hec ille. Jtē Aug. in. 2°. libro de ec. doc. q dī manuale ca°. .13. q2 inq̇t ṗmi pētes peccauerūt ⁊ pp īobīe culpā deciderūt ī morteȝ ōs ei° posti pp illorū pecȝ sub dia boli potāte tenebāt' obnoxii. filii nāqꝫ ex suo ⁊ ācila nati qd aliđ ēē pñt qꝫ pētes eoꝝ. decretū ē dia ⁊ hu° lege ut in seruitute maneant oēs q ī seruitute nascūt'. ⁊ iō īfan

tes sub origīali peco tenēt' ut cō cepti sūt nisi postea p đi grāȝ libe rēt'. hec deīqꝫ cā ē qua diabol° in illa nos pētis primi radice ōs sup plātās sub captiuitate sua tenuit obligatos. regrēd° g° erat hō abs qꝫ peco q̇ ꝓ hōibus q sine peco in ueniri nō poterāt offerri debuissȝ ut ꝓ rōali homine peccāte rōalis hostia mactaret'. oblata. n. ꝓ nobis hostia a pecis nos mūdare nō po terat nisi peci ꝯtagiōe caruissȝ. Jn gnata quippe īq̇natos mūdare nō posset. ut ergo a pecis hōinū mū daret hō sñ peco ꝓ hōib° offerēd° erat. Sed q2 homo sine peco esse nō poterat si ex cōmistione seīnuȝ descēderet. iō filius dei sine ꝯmi stione seīs ꝓ nobis factus ē homo assumēs ex uirgīe naturā nō culpā ꝯaetus ē qꝫ pro nobis sacrificium et corp° suū exhibuit ꝓ pecorib° uictimā sine peco. q̄ ⁊ huītate mori ⁊ iustīa possȝ īq̇ātos emūdāe hᵉ iᵉ ex hac auctoritate pȝ q̄ x° ñ libera uit nec redemit nisi illos q̇ fuerūt sub culpa. ⁊ sub captītate diaboli ⁊ iō si. b. uirgo ñ fuisset aliqñ sub captītate peci ñ ꝯpetissȝ ei p xp̄ȝ re dimi. Uñ dic̄. b. gre. ī. 18. mor̄. c. 18. sūt īq̇t nō nulli q̇ sani ēē exultant suis qꝫ p̄cedētib° merittis redēptos se ēē gl'iāt' quorū ꝓfecto asstō in ueit' sibi met ip̄is ꝯīa q2 dū ⁊ īno cētes se asserūt ⁊ redēptos ex hoc ip̄i° redēptōis ī se nomē euacuant Oīs nāqꝫ q redimit' ab aliqua cap tiuitate liberat'. unde g° quilibet

istoꝝ redēptus ē si prius non fuit
sub cl̄pa captiuus. liquet g° q̄ mul
tum dissipiat quisq̄s h° sapiat. hec
ille. ¶ Ex quibꝰ pꝫ q̄ si b.ª uirgo
nūquā fuisset sub culpa originali
captiua nō fuisset p xp̄m redēpta
ꝓꝫ q̄ ecclesia capit redēptionē qua
xp̄s p sanguinē suū ōs hoīes rede
mit. Nā redimere ē q̄ fuit suū et
postmodū alienatū a se reemere
sicut īferiꝰ ī 3.ª ꝛ 4.ª pte declarabī

Si beata uirgo sine peccō ɔcepta
fuisset nō oīuꝫ hominū xp̄s media
toꝛ fuisset. Rō. 3ª.

Secunda rō talis est. Asserere
xp̄m non fuisse mediatorem
omniū hoīnū ē ualde īpiū qꝛ scrip
tura dicit q̄ unus est mediatoꝛ dei
ꝛ hoīum xp̄s yꝰ sꝫ dicere. b. uirgi.
nō fuisse cōceptā ī peccō originali ē
asserrere xp̄ꝫ nō fuisse mediatorē
oīuꝫ hoīnū g° ꝛc̄. Conª patet cuꝫ
maiori. ¶ Minor u.° ꝓbat̄ per
augu. ī p.° de bap° puu. dn̄tem uni
uersa eiꝫ tenet ecclesia oēꝫ hoīnē
separi a deo qui per mediatorem
xp̄m recōciliat̄ deo nec separi quē
quā nisi peccatis intercludētibus
posse. Nō g.° recūciliari pn̄t nisi
peccoꝝ remissione p unā grāꝫ mit̄i
cordissī saluatoris p unā uictoriaꝫ
uerissimi sacerdotis. et sic oīs filiꝰ
mulieris q̄ ꝓpēti credidit ut libidīe
corrūperet̄ nō pōt liberari a corꝯ
mortis huiꝰ nisi p filiū uirginis q̄
angelo credidit ꝛ sīn libidīe fetare
tur solus igit̄ ille sīn peccō natꝰ est
quē sīn uiri cōplexu nō cōcupi.ª car
nis sꝫ obediētia m̄tris uirgo conce
pit hec ille. ¶ Itē ī li.° ɔfessio. et
habet̄ in 3.° sen. di. 19. Mediatoꝛ
inquit xp̄s inter homines ꝛ deuꝫ
ꝓm naturā hoīs ī q̄ suscepit illa p
que recōciliamur dō. Et ꝓꝫ eādem
naturā hēt aliqd sil̄e deo et aliqd
sil̄e hoībꝰ qd mediatori ɔgruebat
ne p oīa similis hominibꝰ esset lō
ge a deo aut p oīa simil̄ deo longe
eēt ab hoībꝰ. ꝛ ita mediatoꝛ n̄ essꝫ
uerus igit̄ mediatoꝛ xꝰ int̄ morta
les peccatores ꝛ int̄ īmortalē iustū.
appuit mortal̄. cū hoībus iustꝰ cuꝫ
deo p īfirmitatē appinquās nobis
ꝛ p iustitiā deo. Nam ipe ueniens
priꝰ ī se huª associauit dīs p utri
usq̄ȝ nature ɔiūctionē ī una pª. de
inde ōs fideles p mortē reconcilia
uit deo dū sanati sūt ab īpietate.
Trinitati g.° xꝰ nos recōciliauit p
mortē p quā ēt nos redemit a ser
uitute diaboli qꝛ ut petrꝰ ait. Nō
auro et argēto sꝫ precioso sāguine
agni īmaculati redēpti sumꝰ hec iꝰ
¶ Idē ēt q̄i ad uerbū dicit ī 2.° d
ec. dog. c.° 13.° ¶ Ex qbꝰ pꝫ q̄ xp̄s
nō fuit mediatoꝛ nisi īter eos q p
peccm ul̄ reatū pecci distabāt a deo
qꝛ ut dicit Aristo. in. 10. metha. me
dium non est nisi inter extrema q̄
distāt a se inuicē . nūq̄ȝ fuisset sub
peccato nunq̄ȝ fuisset distās a deo
et per ɔn̄s xp̄s nō fuisset eius me
diatoꝛ quod īpiū ē dicere. Igitur
ꝛc̄.

Si.b.uirgo nullū pec̄ꝫ hūiſſꝫ xp̄s ꝑ ea mortuus nō̄ fuiſſet. Rō̄.5ª

TErtia rō ē tal̄:aſſerere xp̄m nō̄ ſuſtinuiſſe ꝑ uirgīc ma.⁊ ꝑ totius hūani gēris ſalute ē ipiū.ſꝫ dicere.b.uir.ñ fuiſſe ꝯceptā ī pec̄o origi.ē aſſ̄ere xp̄ꝫ ñ ſuſtinuiſſe mortē ꝑ ipā ⁊ ꝑ totiꝰ hūani gēris ſalute.igit̄ ⁊c̄.Conª pꝫ cū maiori q̄ dīc apl̄s 2º ad cor̄.5.xp̄s ꝑ oībus mortuus ē.Mi.uero ꝓbat̄ p Au. ī.6.ꝯ Jullianū.ꝯm̄dat īqt apl̄s d̄s caritatē ſuā ī nobis qm̄ cū adhuc pec̄ores ēēmꝰ.xꝰ ꝑ nobis mortuꝰ ē hoc tu dictū exceptis ꝑuulis uis. ubi ſic abſte q̄rā.ſi nō̄ ſūt īter pec̄ores ꝑuuli b̄n̄di qūo ꝑ eis xꝰ mortuus ē q ꝑ pec̄oribꝰ mortuꝰ ē.rn̄debiſ ñ ꝑ ſol̄ pec̄oribꝰ mortuū xp̄ꝫ q̄ꝫ uis ēt ſit ꝑ pec̄oribꝰ mortuꝰ.ſꝫ hº q̄dē nuſq̄ꝫ legis ī d̄is aucto. mortuum ēē xp̄ꝫ ēt ꝑ eis q nullū habuerūt oīo pec̄ꝫ.ſed attēde q̄ꝫ ualidis teſtionis urgearis.tu dicis ēt pro pec̄oribꝰ xp̄ꝫ mortuū.ego uº dº nō̄ niſi ꝑ pec̄oribꝰ mortuū.ita ut rn̄dere cogaris.ſi nullo pc̄o ꝑuuli obſtricti ſūt nō̄ ēē xp̄ꝫ ꝑ ꝑuulis mortuū.dicit.n.apl̄s qm̄ unus ꝑ oībꝰ mortuus ē ergo ō̄s mortuui ſūt et ꝑ oībus mortuꝰ ē xꝰ.nullo mō̄ hoc negare ꝑittens ñ niſi ꝑ his q mortui ſūt mortuū fuiſſe yeſū.quos gº hoc loco intelligis mortuos. nūq̄d eos q de corpore exierūt.q̄s ita deſipiat ut hº ſapiat.Eo q̄ppe mō̄ ītelligimus mortuos ꝑ q̄bus oībus mortuꝰ eſt xp̄s ſicut alibi dicit.et uos cū ēētis mortui ī delictis et ꝑ̄putio carnis ueſtre uiuificati eſtis cū illo.ac ꝑ hoc q̄ dicit unus q̄deꝫ ꝑ oībꝰ mortuꝰ ē.gº ō̄s mortuui ſūt oſtēdit feri ñ poſſe ut xꝰ moriret̄ ꝑ mortuis .ex hº.n.probauit oēs mortuos ēē q̄ ꝑ oībus mortuꝰ ē unus.q̄ gº nō̄ ī corpore reſtat ut in pec̄o eſſe mortuos ō̄s ꝑ q̄bus xp̄s mortuus ē nº neget nº dubitet qui ſe nō̄ negat aut dubitat ēē xp̄ianū quaꝑꝑ ſi nullū trahūt pec̄ꝫ ꝑuulli ñ ſūt mortui.ſi ñ ſūt mortui ñ eſt mortuꝰ ꝑ eis xꝰ q̇ nō̄ ē mortuꝰ niſi pro mortuis.Tu aūt ī priº liº tuo ꝯ nos clamās dixiſti xp̄ꝫ ēt ꝑ ꝑuul̄ mortuū.nullo gºmō̄ negare ꝑmitteris eos trahere origīale pec̄ꝫ.Redi ergo mecū ad id qd̓ ad ro.cepā dicere.Comēdat īqt deꝰ caritatem ſuā ī nobis qm̄ cū adhuc pec̄ores ēēmꝰ hº ē cū mortui ēēmꝰ.xꝰ ꝑ nobis mortuus ē.hec ſūt ſtabilimēta fidei xp̄iane q̇ ea ſubuertere nitit̄ ſtātibus illis ip̄e ſubuertet̄.hº iº Jtē augu.ī.20º de ciui.dei caº 6º. ſic ait apl̄s dicit qm̄ ſi unꝰ ꝑ oībꝰ mortuꝰ ē gº ō̄s mōtui ſūt ⁊ ꝑ oībꝰ mortuꝰ ē xp̄s ut q̇ uiuūt iā nō̄ ſibi uiuāt ſꝫ ei q ꝑ ip̄is mortuus ē ⁊ reſurexit.oēs itaq̄ꝫ mortui ſūt ī pec̄is nemine ꝓrſus excepto ul̄ origībus ul̄ ēt uoluntate additis ⁊ ꝑ oībꝰ unus mortuus eſt uiuus.i.nullū habēs pec̄ꝫ.ut q̇ ꝑ remiſſionē pec̄oꝝ uiuūt iā ñ ſibi uiuāt ſꝫ ei q̇ ꝑ oībꝰ mortuꝰ ꝑꝑ pec̄a nr̄a ⁊ reſurexit ꝑꝑ

iustificatõem nr̃am credẽtes ĩ eum q̃ iustificat ipiũ ex ĩpietate hec ille Ex qbus pz q si beata uirgo nũ quã fuisset sub culpa peccati origia lis mortua xp̃s nõ fuisset mortuus p ea q2 p solis mortuis ĩ peccõ mor tu⁹ ẽ hec tñ rõ ĩferius apti⁹ decla rabit' ĩ expositõe.9ᵉ. auctoritatis rõnis.12ᵉ.3ᵉ.uie.

Si beata uirgo origiale peccm non cõtraxisset xp̃i precioso sãguĩe nec recõcilita fuisset. Rõ.4ᵉ.

Quarta rõ tal' ẽ. Asserere be atã uirgĩez non fuisse iustifi catã ul' recõciliatã ĩ sãguĩe xp̃i est ualde ĩpiũ ~~dicere~~. Sz dicere. bea tã uirgĩez nõ ẽẽ ɔceptã ĩ peccõ ori giali ẽ asserere ipaz nõ fuisse iustifi catã nec recõciliatã ĩ sãguĩe xp̃i gᵒ rc̃. Conᵃ pz cũ maiori. q2 apo⁹. dic ad ro.3ᵒ. õs.n. peccauerũt ⁊ egent gl'ia dei iustificati gratis p sãguĩez Jesu xp̃i. Itẽ Augu.ĩ.13.de tri. cõ mẽdat ĩqt apo⁹ caritatẽ suã de⁹ ĩ nobis qm̃ cũ adhuc peccores ẽem⁹ xp̃s p nobis mortu⁹ ẽ m'to magis iustificati nũc in sãguĩe ei⁹ salui ui uim⁹ ab ira p ip̃m. Adhuc addit ⁊ dicit. si. n. cũ adhuc inimici ẽem⁹ recõciliati sumus do p mortẽ filii eius m'tomagis salui erim⁹ ĩ uita ipius. quos peccatores dixit prius hos postea dixit inicos ⁊ quos p⁹ iustificatos ĩ sãguine yesu xp̃i eos posterius dix recõciliatos per mor tẽ filij dei. hec ille. mior uᵒ pbat'

per augustinum in.13.de trinita te qui post uerba p̃dicta stati sub iungit iustificari quippe dicimur ĩ sãguĩe xp̃i q2 ĩ remissionẽ peccoꝝ nr̃oꝝ ĩnocẽs iᵉ sanguis effusus est solus ei2 ip̃e a debito mortu⁹. Justi ficamur gᵒ ĩ xp̃i sãguine cũ per re missionẽ peccatorũ eruimur de po testate diaboli Tũc ei2 sãguis ille qm̃ ei⁹ erat q nullũ habuit oĩo pec catũ ad remissionẽ nr̃oꝝ fusus est peccatoꝝ ut q2 õs diabolus merito tenebat quos pecĩ reos ɔditõi mor tis obstrinxit. hos p eũ merito di mitteret quẽ nulli⁹ pecĩ reũ ĩ me rito pena mortis affecit Et hoc ẽ q apo⁹. ait Gratias agamus do q eruit nos de potẽte tenebraꝝ ⁊ trãstulit ĩ regnũ caritatis filij sui ĩ qᵒ hẽm⁹ redẽptionẽ p sãguinem ei⁹ ĩ remissione peccatoꝝ hec ille. Ex qᵒ pz q nemo iustificari dz in xp̃i sãguine nisi p remissionẽ pecca toꝝ ⁊ iõ si beata uirgo nũq̃ fuissz sub peccato ñ posset dici p xp̃i san guinẽ iustificata Jtẽ beat⁹ Ber. ĩ q̃dã epistola qua scribit ɔ quẽdã hereticũ dñtem q fili⁹ di nõ erat ĩcarnat⁹ ut p sãguinẽ suũ hoĩes peccatores redimeret d potẽte dia boli sic dicit Omnes doctores no stri post ap'los sic ɔuẽrũt dicẽtes q dñiuz dyabolus et potẽtẽ habe bat s' hoĩẽ ⁊ iure eũ possidebat q2 hõ ex libertate arbitrij peccan do spõte dyabolo ɔsẽserit. aiũt nã q2 q si aliqs aliquẽ uicerit uictus iure seruus uictoris ɔstituit' Jdeo

hac neccessitate incarnatus ē filius
dei ut homo qui alr̄ liberari nō po
terat per morte ̄inocētis iure a di
aboli iugo liberaret̄ .sed ut tibi
uī heretice nec diabolus unq̄ȝ ius
aliquod habuit in hoīe nec filius
dei ut hōinē liberaret carnē asūp
sit qd in his uerbis ītollerabilius
iudiceȝ blasfemiā an arrogāciā. nō
ne oīuȝ in se merito ꝓuocat man⁹
cuius manus sūt cōntra ōs. Oēs in
quit sic sed non ego sic sētio quid
ergo tu q̇ melius affers quid subti
lius īueīs quid secrecius tibi reuel
latū iactas ꝙ tot preterierūt sanc
tos effugierit sapiētes. Si nō cōfite
ris tu nec cognoscis cognoscūt et
cōfitēt̄ q̇ redēpti sūt a dn̄o quos
redemit de manu inīmici n̄ potes
grās agere cū redēptis q̇ redēptus
nō es. Nā si redēptus esses redēp
torē utiq̄ȝ cognosceres nec redem
ptorē negares. Nō eīȝ querit redi
mi q̇ se captiuū esse nō cognoscit.
Qui aūt sciuerūt clamauerunt et
do⁹ exaudiuit eos et redemit eos d̄
manu inīci. Fidel̄ s̄mo et ōi accep
tione dignus qm̄ cuȝ adhuc pec
catores essemus recōciliati sumus
deo p̄ sanguinē filij ei⁹ ubi recōci
liatio ibi pec̄oꝝ remissio. Nam si
dn̄te scriptura pec̄a nr̄a seperant
int̄ nos et deū n̄ est recūciliatio ni
si fiat pec̄oruȝ remissio. In quo est
hec remissio peccatorum hic est
inq̇t calix noui testamēti ī meo san
gui̇e q̇ pro uobis effūdet̄ in remis
sionē pec̄oꝝ. Itaq̄ȝ ubi recōciliatio

ibi ē pec̄oꝝ remissio. ⁊ quid ip̄a ni
si iustificatio. siue igit̄ recūciliatio
siū iustificatō siue redēptio a uīcul̄
diaboli ē a q° ꝑp pecc̄ȝ captiui tēba
mur. sȝ incedēte morte unigeīti li
beratione obtinem⁹ iustificati gra
tis ī sāguine xp̄i⁹. In quo sic apo⁹
ait. hēmus redemptionem per san
guinem eius ī remissionē peccatoꝝ
hec ille. ❡ Ex q̇bus pȝ ꝙ iustifica
tio recōciliatio et redēptio p̄sup-
ponūt captiuitatē peccati. Et ideo
dīe. b. uirginē nūquam fuisse sub
pec̄o ē dīe eā p̄cioso sāguine yesu
xp̄i nō fuisse recōciliatā nec iustifi
catā qd̄ erat probādū.

Quinta ratio est talis. Asser̄e
xp̄ȝ nō assūpsisse carnē huma
nam ad reꝑatione. reformationeȝ
et saluationē oīum hoīnū ē ualde
īpiū. Sȝ dīe. b. uirginē nō fuisse cō
ceptā i pec̄o originali ē asserē xp̄m
nō assūpsisse carnē humanā ad re
ꝑatione et saluationē oīum hoīuȝ
ergo ⁊c̄. Con⁹ pȝ cū maiori. Qr dīr
in sinbolo. Qui ꝑp nos homines
et ꝑp nr̄am salutē descendit de cel̄
⁊c̄. Et beat⁹ Leo papa ī p° s̄mone
natiuitatis Do⁹ inquit nr̄ peccati
mortisq̄ȝ destructor sic neminem a
reatu liberū reꝑit ita pro oībus li
berādis uenit hec ille. Et in 7° s̄
mone eiusdē. Aliter inq̄t ab etne
mortis uīculo nō possemus absolui
nisi dei filius ī nr̄is fieret humilis
q̇ omnipotēs ꝑmanebat i suis. Et
in ep̄la ad flauianū. Nō iq̄t posse

mus supare pcci et mortis aucto rez nisi naturā nrāz ille susciperet et suā faceret quē nec pecz cōtaīare nec mors potuit detinere . hec ille Et in epl'a ad leonē īpatorē. uicu la inquit nr̄e origīal' captiuitatis aliter resolui nō poterāt nisi dei fi lius sine peco humanā naturā susci peret ꝛ inmaculato sāguīe suo cyro graphū letale dillueret. Unde nisi uerbū digāret' caro fieri nll'a pos set caro saluari hec ille. Minor u° pbat' p Aug. ꝯ tertiaz blasfemiā sic dicētē in tātum. n. estis o hētici pellagiani ī pfūdū stulticie demēr si ut ñ credatis. d. yesū ad nr̄az re peratōem reformatōez saluatōnez et redēptōez formā serui suscipere uoluisse qd. n. opus erat deo si sta tus ītegēr n° hu° maneret carnez suscipere nr̄az ꝯtumelias sustinere et p cruce a iudeis ppeti mortē. q̄ utiq3 oīa p nr̄a salute ac repatōne dignat° ē sustinere dn̄s bon° ꝛ mi sericors p seruis īpiis ꝛ malis li ber pro captiuis iustus p īiustis ui ta p mortuis spes p desperatis re cōciliatō p offēdētib° sicut de eo di cit Jo. apl's īpe ē recōciliatō p pec catis nostris nō nr̄is aūt tm̄ sz eti am p toti° mūdi Et Pe. Apl's qui peca īqt nr̄a īpe ptulit ī corpe suo sup lignū ut pecis mortui iustie ui ueremus cuius liuore sanati sumus hec ille Jtem in libro de pfectōne iustie. Si potuisset inqt hō sñ peco esse nō mitteret deus filiū suū sine peco qui sanaret hoīes a peccatis

Sic eīz nō est opus sanis medicus. sz ma° habentibus ita nō est op° liberis liberator sed seruis. ut ei dicat gratula° libertatis. Saluā fe cisti de necessitatibus aīam meam. hec ille. ¶ Ex quibus patet q, si. b. uirgo ñ fuisset aliqñ sub peco xp̄s nō assūpsisset carnē humanā pro eius iustificatione saluatione et re ptione qd̄ erat probādū.

Sexta rō est talis. Asserere. b. uirginē nō ptinere ad ppl'm xp̄i de quo dī. i. pe. 2° Uos estis ge nus el'cm regale sacerdotiū. gēs sc̄a ppl's acquisitionis ut ennarretis uirtutes eius q̄ aduocauit uos d̄ te nebris ī admirabile lumē suū qui alī nō ppl's nūc aūt ppl's. Ad hūc g° ppl'm dicere beatā uirginē nō ptinuisse nec pro ea xp̄m ī mūdū uenisse ut diceret' īpius saluator est ualde impiū. Sz dicere beatam uirginē nullū unquaz habuisse pec catū ē asſere eā nō pertinuisse ad ppl'm dei nec xp̄m eius saluatorez fuisse g° ꝛc̄. Con° pz cū maiori qr beata uirgo eū appellat saluatorē cū dicit Et exultauit spiritus me° ī deo salutari meo. Et ecclesia can tat. Jesu saluator omniū. ꝛc̄.

¶ Minor uero pbat' per augu. ī 2°. de nup. et ꝯcu° sic dn̄tez. Uerū qr credit pellagi° qr per iesum facta sūt omnia cōcedat etiam iesum par uulis oībus esse iesum et sicut per eum facta esse omnia fatet' p id qd̄ est uerbum dei: ita etiam necesse

est ut puulos ab eo saluos fieri fa teat p id quod e yesus si ul't catho lic' ee xpian'. sic. n. scriptu e et uo cabut nome eius yesuz ipe. n. saluu faciet populu suu a pecis eoru. Jo g° yesu qm yesus. latie saluator est Jpe. n. saluu faciet ppl'z suuz a pec catis eoru. Jn quo populo sut uti q3 puuli sut et i puulis peca origia lia pp que yesus. i. saluator possit ee ipoxu hec ille. Jte Augu. in li° de natura et gra. os inquit peccaue rut ait apl's et eget gl'ia dei iusti ficati gratis p saguiem ipius. qui cuq3 aut no putat ptinere ad hos os qui peccauerut et eget gl'ia dei pfecto nulla necessitate habet ut xpiani fiat quia no e opus sanis me dicus. sed egrotatibus. unde no ue nit uocare iustos s3 peccatores ubi iustos utiq3 sanos peccatores aut appellat egrotos no. n. frustra dic tum e uocabis nome eius yesu ipse .n. saluu faciet ppl'z suu a pcis eoz quo. n. saluu faciet ubi nulla e egri tudo peci. et ideo bn dic apl's fide lis sermo et oi acceptoe dignus q2 xps uenit i huc mudu pecores sal uos facere. hec ille. Ex quibus p3 q si beata uirgo nuq3 habuiss3 ori giale pecm non ptineret ad ppl'm dei nec xps fuiss3 ei necessarius nec opus erat ut fieret xpiana Jgit' et c

SEptia ro tal' e. Asse re beataz uirgi. n itrasse regnu celloru est ualde ipiu. sed dicere ea no fuis se coceptam in originali peccato e asserere ipaz non itrasse regnum celloru. g° et c. Con° p3 cum maiori q2 ecclesia catat q e exaltata super choros agelo2uz ad celestia regna Minor uero pbat' q2 nullus pot intrare regnu celloru nisi pri' nas cat' et postmodu renascat' q2 ut ip se saluator dicit Jo. 3. nisi qs nat' fuerit. denuo no pot uidere regnu dei. sed si. b. uirgo no fuiss3 i origi nali peco 9cepta nuq3 fuiss3 rena ta g° et c. Hac roem tagit augusti. in 2° de bap° paruuloru sic igt ge neratoe carnis origiale pecm tra hut os q ab ada carnaliter gerat' sic generato spus gratie p unu ye su xpm ducit os ad iustificatoez ui te eterne q eo modo predestinati regenerat'. q° cc sicut ho q no ui xerit mori no pot et q mortu' no fu rit resurgere no pot. ita q natus n fuerit renasci no pot. ex quo cofite ret' nemine in suo pete renasci po tuisse no natu. 03 aut ut pri' nat' postmodu renascat' q2 nisi qs nat' fuerit denuo no pot uidere regnu dei hec ille. Jte augu. in primo de nup. et 9cupi. Ex hac igt 9cu' caris quod nascit' mudo utiq3 nascit' no deo. deo aut nascit' cu ex gra spus sacti renascit'. Huius aut cocu° re atu sola spualis regerato dimittit que carnal' gerato trahit. g° q gera tu e regerat' q2 no al'r fieri pot ut quod tractu est remittat'. No. n. dubitat fides xpiana qua noui he tici ipugnare ceperut eos q nuduz sut spuali regeneratoe redepti et

26

puulos filios redēptoꝝ sub dyabo li potātē esse captiuos nisi xpi grā redimātur. ad ōs nāqꝫ ptinere nō dubitemus etates illud de q° apl's dicit benefitiū dei q̄ eripuit nos de potātē tenebraꝝ ⁊ transtulit nos ī regnū filij sui hec ille. Itē au° ī 2° de nup. ⁊ ɔcu° dicim⁹ iḡt eos q de cōmixtione maris et femine nascūt̄ trahere pecm̄ origīale eos qꝫ de pētibus q̄libuscūqꝫ nascāt̄ ñ negamus adhuc esse sub diabolo nisi renascantur ī xpo q de eadem sexsus ɔmixtione nasci noluit ut p ei⁹ gratiā de potātē exuti tenebra rū ī regnū illi⁹ trāsferāt̄ hec ille. Itē ī encheridion c°. 27. dicit il lud unū pecm̄ qd originalr̄ totum genus dānauit humanū nō soluit̄ nec dilluit̄ nisi p unū mediatorē dī ⁊ hominū xpꝫ iesū q̄ so⁹ potuit ita nasci ut ei opus ñ essꝫ renasci hec i°. Itē idē ī li° ɔ̄ pscia ad dar danū. Ista iḡt duo q̄ ī uno fiūt ho° uꝫ nasci ⁊ renasci ad duos hoīes ptinēt unū ad illū pmū adā. alīum ad secūdū q dr̄ x⁹. sꝫ ñ pri⁹ ait apo stol⁹ qd spirituale sꝫ qd aīale pmū postea qd spirituale pm⁹ hō ɔ̄ ter ra terren⁹ Secūd⁹ hō ɔ̄ ce° cel'tis Qual' tren⁹ tales ⁊ treni ⁊ q̄l' cel' tis tales ⁊ cel'tes: p unū hoīeꝫ mōs ⁊ p unū hoīeꝫ resurectio mortuoꝝ Sic ī adā ōs moriūt̄ ita et ī x° ōs uiuificabūt̄. Nō eiꝫ moreremur. nisi p carnalē ppagationē ɔ̄ mbris illi⁹ nasceremur nec uiuerem⁹ nisi p spiritualē ɔnexionē mbra isti⁹ ef ficeremur. Jō nobis opus fuit nasci et renasci illi aūt pp nos tm̄ nasci Nos eiꝫ a peco ad iustitiā renascē do trāsim⁹ i° aūt a nullo peco ad iustiāꝫ transitū fecit. Ne° eiꝫ nas citur nisi operātē ɔcu° carnali que tracta ē ex p° ho° q̄ ē adā et ne° renascit̄ nisi opāte gr̄a spirituali q̄ data ē p secūdū hoīeꝫ q̄ ē xps q̄ sīi ɔcu° carnali cōcept⁹ ē. Sic eim̄ p unius delictū ait apl's ī ōs hoīes ad cōdemnationē ita p uni⁹ iusti tiā ī ōs hoīes ad iustificationē uite Qua pp sicut ad illū nascen° pti nem⁹ et adhuc renascen° nec rena sci q̄sq̄ꝫ pōt nisi pus sit natus pfec to ille sing^r natus est cui renasci opus nō fuit q nō ex peco ī quo nū quā fuit ad iustiāꝫ trāsitū fecit nec ī iniq̄tate ɔcept⁹ ē nec ī peccatis eū mat' ei⁹ in utero aluit qr̄ ex spiritu sancto cōcepit iō qd natū est ex ea sanctū uocatur filius dei hoc g° ex cepto lapide angl'ari nō uideo qūo hedificet̄ hoīes ī domo dei ad ha bēdū ī se hitatorē deū nisi cū fue rint renati. qd ñ pn̄t esse ān̄qꝫ nati hec ille. Ex qb⁹ pꝫ q. nemo pōt intrare regnū dei nisi renascat̄ ɔ̄ peco ad iustiāꝫ nō pōt aūt renasci nisi pus fuerit ī peco natus. Si g° .b. uirgo ñ fuissꝫ ī peco ɔcepta. nō fuissꝫ renata ⁊ p ɔ̄ns nō fuisset re gnū celoꝝ igressa qd erat pbādū.

Octaua rō tal' ē. Dicere xpm ñ fuisse necessariū uirgini marie ē ualde ipiū. Sꝫ dic̄e. b. uirginē nō

fuisse cōceptā ī peccō origīali ē dice
re xp̄m ei nō fuisse necessariū g°
⁊c̄. Con^a pz cū maio. Mi u° pbat᷑
p Augu. ī 3° de pa° puulorū sic di
cētez. nūqd ēt illud ābiguū ē nisi q̇
reātus fuerit ex spū sācto n̄ pōt in
troire regnū dei. nūq̇d et illud uo
cabis nomē eius yesū. ip̄e. n. salluū
faciet populū suū a peccis eorū. nū
quid ēt illud ābiguū ē qꝛ nō ē op^a
sanis medicus sz egrotātibus. hoc ē
qꝛ nō ē necessarius yesus eis q̇ non
hn̄t peccz sz eis q saluādi sūt a pec
cato. h° i°. Si ergo. b. uirgo nō ha
buit peccz n̄ fuit ei necessari^a yesus
Jtē Augu. ī p° de bap° paru. cre
damus īquit ⁊ cōfeciam^a auctorita
ti sacre scripture q̄ nescit fali inec
fallere ⁊ ōs hoīes natos sub peccō
esse q̇ p unū hoīem ītrauit ī mū
dum ⁊ ī ōes ptrāsiit a quo n̄ libe
rat nisi dei gr̄a p yesū xp̄z minīe
dubitem^a cuius medicīalis aduēt^a
nō ē necessarius sanis sed egrotan
tib^a qꝛ n̄ ueīt uocare iustos sz peccō
res ī cui^a regnū n̄ ītrat nisi q reāt^a
fuerit ex gr̄a spūs sācti. ab hoc pec
cato ab hac egritudīe cui^a naturalr
filii ire sūt pueri q̇ et si p etatē n̄
hn̄t ppū trahūt tn̄ origīale peccm
nō liberat nisi agn^a dī q̇ tollit pec
cata mūdi nō nisi medicus q̇ n̄ ueīt
pp sanos sz pp egrotos nō nisi sal
uator de quo dictuz ē toti humāo
gēri natus ē nobis saluator. n̄. nisi
redēptor cuis sāgīe delet᷑ debituz
nr̄m. nā qs audeat dicere nō ēē xp̄z
infātū saluatorē ⁊ redēptorē. unde
aūt eos saluos faciet si nl̄la ī eis sit
egritudo pecci negāt īfātes liberari
atq3 saluari q̇ eos sub peccō ēē nolūt
ɔfiteri h° i°. Jtē idē ī. 2. d̄ bap. pu.
ait Jpse namq3 xp̄s saluator est
puulorū atq3 maiorum de quo dixe
runt āgeli natus est nobis saluator
et de quo dictuz ē ad uirgīez uoca
bis nomen eius yesuz. ipse. n. saluū
faciet pplz suum a peccis eorū. ubi
apte mōstratū ē h° no° quo appel
latur iesus pp salutē quā nobis tri
buit nominari iesus quippe dicit᷑
saluator. Quis ē igit᷑ q audeat di
cere dn̄z xp̄z tantum maioribꝰ ⁊ n̄
ēt puulis esse yesum qui ueuit in si
militudīe carnis peccati ut euacua
ret corpus peccati. uenit. n. q̄rere ⁊
saluū facere quod perierat nec ei^a
aduētus est opus sanis sed egrotā
tibus. hec ille. Ex quibus pz q̇ si
beata uirgo nō cōtraxisset peccatū
origīale non fuisset ei neccessarius
Jesus.

Bona ratio est talis. Asserere
beatam uirgīem fuisse īgratā
suo saluatori est ualde impium. sed
dicere ip̄am nō fuisse cōceptā ī pec
cato originali est asserrere eā fuis
se ingratam suo saluatori ergo ⁊c̄.
Con^a patet cum maiori quia bea
ta uirgo gratias retulit suo salua
tori dicendo. Magnificat anima
mea dominum ⁊c̄. Minor uero
probatur per augu. in quodam par
uo tractatu exponētē auctoritatē
apl̄i qui sic dicit. Fidelis sermo et

27

ōi acceptōe dign⁹ q₂ yesus xp̄s ue
nit ī hūc mūdū pec̄ores saluos face
re. Quid ē igt o apl'e fidelis sermo
ings ⁊ omni acceptōe dign⁹. q̇s est
iste sermo q₂ dn̄s ueīt ī hūc mūdū
pec̄ores saluos facere quorū p̄mus
ego sū. q̇ dicit ego nō sū pec̄or ul' n̄
fui igratus ē saluatori. nullus. n. ho
minū fuit nemo ē nec erit ī illa q̄
fluit ab adā massa mortali nō egro
tus origīali pec̄o nullus sn̄ gr̄a xpi
sanat⁹. nemo g°. nobis īsinuet doc
trinas alienas ⁊ fl'as h° ecclesia sē
per habuit et tenuit h° a fide ma
iorū p̱cepit hoc usq₃ ī finē p̱seuerā
ter custodit q̄m nō ē opus sanis me
dicus s₃ egrotātibus. q̱d necessariū
hēt īfās xp₃ si nō egrotat si sanus
ē q̄re medicū q̄rit. q₂ non ē opus sa
nis medicus s₃ egrotantib⁹ h°. i°.
Jtē idē ī li° de n°. ⁊ gr̄a. q̇cūq₃ in
quit sine pec̄o humanā naturā i ali
quo sine pec̄o esse asserit creatorē
defēdēdo nō attēdit q̱ ipa₃ natu
ram sn̄ pec̄o ēē dicēdo celestis me
dici repellit medicinā Jp̄e nāq₃ ē
creator eius qui et saluator ē eius
Nō g° sic debemus laudare crea
torē ut cogamur imo cōuīcamur di
cere sr̄fluū saluatorē. naturā itaq₃
hoīs dignis laudibus honoremus
eas laudes ad creatoris gl'iam refe
ram⁹. sed q₂ nos creauit ita simus
grati ut n̄ simus q₂ n̄ra uicia sanat
īgrati hec ille. ¶ Ex. quib⁹ p₃ q̱ q
cūq₃ dicit se esse sn̄ pec̄o ingrat⁹ ē
saluatori. Si g°. b. uirgo dixiss₃ se
sn̄ pec̄o esse fuisset īgrata suo salua
tori qd' erat probandū

DEcima rō tal' ē. Asserere xp̄₃
p̱ sanguinē suū nō ap̱uisse ia
nuā regni celestis oībus hominib⁹
et etiam matri eius est ualde im
pium. sed dicere. b. uirgīem non
fuisse cōceptā in peccato originali
est dicere iannā regni celestis non
quā sibi fuisse clausā et p̱ cōsequēs
per xpi sanguīem nō sibi fuisse ap̱
tam ergo ⁊c̄. Con°. patet cū maiori
p° q₂ cātat. ecclesia. O uere digna
hostia per quā fracta sūt tartara
redempta plebs captiuata redita
uite premia. Consurgit cristus tu
ml'o uictor redit de barat°. tyrā̄p
nū trudēs uicl'o ⁊ refās p̱adisū.
¶ Jtem beatus Augu. in 3°. li°. de ec.
dog. qui dī manuale. c. 20. Sanguis
inquit xp̄i reserauit nobis ianuam
uite eterne An̄ ei₃ ascensionē xp̄i
omnes sanctorum anime ī inferno
tenebantur. Post uero ascensionē
xp̄i ascendunt in gloria quia cyro
graphū illud a domino per suam
pasionem iam deletum est ⁊ nos li
berati sumus de seruili cōditione
hec ille. ¶ Jtem Jnnocentius. 3⁹.
ex̄. de baptis. paruuloru₃ Regnū
inquit celo℞ usq₃ ad mortem xp̄i
fuit omnibus obseratum cuius ia
nuam sanguis xp̄i fidelibus suis
misericorditer ap̱puit. quod uide
tur zachar̄ dixisse. Tu quoque in
sanguine testamēti tui eduxisti uic
tos de lacu. h°. i°. ¶ Et ad hebre.
cū dicit apl's xp̄s assistens pōtifex

futurorū bonorū ꝑ propꝰ sanguí
nē ītroiuit semel in scā etna redēp
tiōe īuēta hᵉ iᶜ. Et ad hebr̄.10. Ha
bemꝰ iqꝫ fiduciā ī introitu scōꝝ .s.
celestiū ī sāguīne xp̄i. Et ad colˀ.2ᵒ
Expoliās iqꝫ ꝑncipatꝰ ⁊ potātes.s.
īfernales auferēdo ysaac ⁊ iacob ce
terosqꝫ iustos eo.i. lōge ab hoc re
gno tenebraꝝ ad celū duxit Et hᵒ
signatˀ numeri.35. ubi dr̄ ꝙ hoīci
da manebit ī cītate refugij donec
sacerdos magnꝰ ꝗ oleo scō unctꝰ est
moriatˀ quo mortuo poterit in do
mū suā redire. Et auꝰ in ſmōe de
passiōe dn̄i xp̄s iqꝫ ad infernū de
scēdēs oēs iustos ꝗ originali peccō
astricti tenebātˀ absoluit ⁊ regni
celestis aditū oībꝰ reſauit hec ille
hoc ēt pꝫ qꝛ ōs doctores dicunt ꝙ
ianua ꝑadisi an̄ mortē xp̄i erat oī
bus clausa ⁊ ꝑ mortē eius fuit ap
ta. ¶ Minor uero ꝓbatur qꝛ dicit
glosa magr̄i ad ro.3. sr̄ iᵒ iustifica
ti ī sāguīe ipsius. Totalˀ īquit clau
sura regni celestis ē origīale pecm̄
qꝺ ōs ex adam seīalr̄ ꝓpagati tra
hūt. ¶ Itē. S. To. ī 3ᵃ ꝑte.q.48.
Inhibebātˀ inquit hoīes ab īgres
su regni celestis ꝑꝑ pecc̄ꝫ qꝛ ut dr̄
ysa.35. uia iᵃ scā uocatˀ et nō trā
sibit ꝑ eā polutus Et sap 7ᵒ nihil
inqnatū ītroibit ī illā.s. cītatē celˀ
tem. Et apōc.21. Nō ītrobibit in
eā aliqꝺ coīqnatū ēt faciēs m̄daciū
Et ad hec sigificādū post pecc̄ꝫ ꝑm
ꝑētis expulit deꝰ hoīeꝫ de ꝑadiso
⁊ collocauit ibi cherubī flameū gla
diū hn̄s atꝫ uersatilē ad custodiēdū
uiā ligni uite hᵉ iᶜ Itē auꝰ ī 3ᵒ. li.
de ec.dog.cᵒ.15. Quia iqꝫ filii ma
tris ecclesie sumus ꝑfecto credimꝰ
ꝙ adā nisi peccassꝫ nō moreretˀ.sꝫ
sine morte corporis cū oībus filijs
ad gloriā regni celestis translatus
fuissꝫ. Sꝫ qꝛ inobediēs fuit cecidit
⁊ traxit secū oēm posteritatē suam
in mortem ac regni celestis exules
effecit hec ille. ¶ Ite augu.ī liᵒ de
nā et gr̄a. Si quis īquit ī aliq̄ gēte
reꝑiatur sn̄ peccō ēt si sibi latuerit
fides sanguinis xp̄i de ꝑmio debet
esse securus hoc ē de uita eterna.
Nō.n. īiustus est deꝰ ꝗ iustos frau
det mercede sua sed cū natura huᵃ
nō reꝑiatˀ sine peccō ideo nemo ho
minū iustificari et redimi ab ira
dei iustissima ulloᵒ pōt nisi per fi
dē et sacramētū sāguinis iesu xp̄i.
Oēs eīm peccauerūt siue ī adā siue
in se ipsis ⁊ egēt gloria dei hec iᶜ.
¶ Ex qbus patet ꝙ si beata uirgo
nullum unquam habuisset peccatū
quod ianua celestis nunquaꝫ fuissꝫ
ei clausa et perconsequens nō fuis
set sibi per xp̄i sanguinē aperta.

Undecima ratio talis.ē Illud
quod derrogat digītati xp̄i n̄
est pie tenendum sed dicere beataꝫ
uirginem fuisse conceptam sine pec
cato origīali derogat dignitati xp̄i
ergo beatam uirginem fuisse con
ceptam sine peccato originali non
est pie tenendum. Conᵃ patet cuꝫ
maiori qꝛ cū xp̄s sit rex regum et

28

dn̄s dnātiū plen⁹ ōi grā ⁊ uirtute
nil̾ dȝ ei⁹ dignitati derogare. Mi
noꝛ uº ꝓbat̄ qꝛ ad digītatē xp̄i ꝑti
net ꝙ oēs hoīes ab adā ſeīalit̄ pro
pagati fuerīt ei⁹ ſāguine redēpti
und̄ dꝛ apoca. 5. ꝙ ſc̄i ī laudem xp̄i
cātāt. Redemisti nos dn̄e de⁹ ſan
guine tuo ⁊ fecisti nos deo nr̄o re
gnū ſȝ ſi .b. uirgo nō fuiſſȝ in ori
ginali pec̄o ɔcepta n̄ eſſēt ōs hoīes
xp̄i ſanguine redēpti gº dicere .b.
uirginē fuiſſe ſn̄ pec̄o ɔceptā dero
gat dignitati xp̄i. ¶ Itē ad dignita
tē xp̄i ꝑtinȝ ꝙ ip̄e ſolus liber et n̄
debitor mortis ſit mortuus ſicut
ad dignitatē uirginis ꝑtinȝ ꝙ ip̄a
ſola ſn̄ coꝛruptōe carnis filiū cōce
pit. un̄ dicit augu. ī liº ɔ̈. 5. hēſes. ſi
cut xp̄s nat⁹ ē ſolus īter moꝛtuos
liber ſic iſti⁹ de q̈ nat⁹ ē pudor ſo
l⁹ ē īteger ſic gº drogaret digitati
uirgīs dicere fuiſſe aliā q̄ ſn̄ uirili
ſeīe filiū ɔcepiſſȝ ita deꝛogat digni
tati xp̄i dicere ꝙ aliqs ali⁹ fuerit
q̇ n̄ debitoꝛ mortis ſit mortu⁹. ſed
ſi bª uirgo nō fuiſſȝ ɔcepta ī pec̄o
origīali fuiſſȝ mortua non debitrix
moꝛtis gº dicere. b. uirgīeȝ n̄ fuiſſe
ɔceptā ī pec̄o origīali derogat di-
gnitati xp̄i. ¶ Itē magis ꝑtinȝ ad
dignitatē xp̄i generał̄ īfluētia ſue
bonitatis q̈ȝtū ad collatōeȝ boni ⁊
remotōeȝ mali q̈ȝ illud ꝙ ꝑtinȝ ad
dignitatē cuiuſcūqȝ pͤ ſibi attinē
tis ſ̄ȝ carnē. ſȝ uł̄is redemº oīum
hoīuȝ nullo excepto ⁊ liberaº oīuȝ
a mōte ⁊ oēs īdigere huiuſmōi libe
ratōe ꝑtinȝ ad generalē īfluētiā bo
nitatis xp̄i q̈ȝtū ad colatōeȝ boni
et remotionem mali. uirginē aūt ɔ
ceptā fuiſſe ſn̄ pec̄o ꝑtinȝ ad digni
tatē pͤ ſibi attinētis ſm̄ humaīta
tē Et hº deꝛogat generali īfluͤ ei⁹
q̄ ſibi cōuenit ſ̄ȝ dīnitatē. igit̄ ⁊c̄.
¶ Itē ad dignitatem xp̄i ꝑtinȝ ut
nullus ſit ſibi eq̈ł̄ ī laude qꝛ deus ē
maioꝛ omni laude ut dī̄ ec. 43. Et
ad phił̄. 2º dicit ꝙ deus exaltauit
xp̄m et dedit illi nom̄ qd̄ eſt ſr̄ ōe
nom̄ ⁊c̄. ¶ Et ad ephi. i. dī̄. deus
ſuſcitauit xp̄m a mortuis cōſtituēs
illū ad dexterā ſuā ī celeſtib⁹ ſr̄ oēȝ
ꝑncipatū ⁊ potātē ⁊ uirtutē ⁊ dn̄a
tionē et ōe nomē ꝙ noīat̄ nō ſolū
ī hoc ſeculo ſȝ etiā in futuro ⁊ oīa
ſubiecit ſub pedib⁹ ei⁹ ⁊ dedit illū
caput ſr̄ oēȝ eccł̄iaȝ q̄ eſt coꝛp⁹ ei⁹
hͤ iͤ. ¶ Ex quo pȝ ꝙ cū x⁹ ſit de⁹
et hō ex ſpiritu ſc̄o ɔcept⁹ ⁊ caput
oīuȝ ſāctoꝝ n̄ debȝ habere aliquē
uł̄ aliquā ſibi eq̈lē ī laude q̈ntū ad
ɔceptōeȝ ſed ſi bª uirgo fuiſſȝ ſn̄
origīali pec̄o ɔcepta fuiſſȝ eq̈ł̄ fiº
dei ī laude quātū ad ɔceptōeȝ. ⁊ ſic
x⁹ n̄ eſſet maioꝛ oī laude. ¶ Itē de
rogat dignitati xp̄i ut alꝛi atribua
tur honoꝛ q̇ ſoli ſue ɔceptōi debet̄
qꝛ unuſqſqȝ ſ̄ȝ dignitatē ſuā p̄ ce-
teris ē honorād⁹. ⁊ honoꝛ ē ad euȝ
ſtatū ⁊ excellētiā ꝑueīre ad quam
null⁹ alius ꝑueīt. 16. q. i. cº ſic uiue
et de ɔſe. di. 5. cº n̄ mediocrit̄ Et ī
cº graue de p̄bēdis Et yſaͤ qꝛ. glo
riā meā alꝛi n̄ dabo ſȝ ſoli ɔceptōi
xp̄i que fuit de ſpiritu ſc̄o debetur
hic maxi⁹ honoꝛ ꝙ foꝛmalit̄ fuerit

scã τ sine peccõ ergo hoc attribue re uirgini derogat digñitati xpi .cõ sequẽtia pʒ cũ maiori. minor uº pbatˀ per Bernardũ in eplã ad lugdu.quanuis inquit paucis uel quibusdã filiorũ hominũ datũ sit cum sãctitate nasci nulli tñ donatũ est cũ scitate ɔcipi ut uni sane sci huaretˀ progatiª ɔceptᵒ q̃ õs scificaret solusqʒ absqʒ peccõ ueniẽs purgatione faceret peccoꝝ hec ille. ¶ Et bᵒ. Leo papa ĩ s͞mone de passione.solᵒ igr xps ɔceptus ẽ absqʒ delicto.ut ĩ eo pfecta esset innocẽtia hᶜ iᶜ. ¶ Itẽ augu.ĩ liᵒ de fide ad pe. Caro iqt quã dei uerbũ sibi uñre digñatᵒ ẽ sñ peccõ ɔcepta ẽ.Et hec ẽ carnis illius excellẽtia singulˀris hᶜ ille. ¶ Sexto et ultiᵒ arguitˀ sic maior honor τ laᵒ maior ac dignitas est xº si sola eius ɔcepᵒ fuerit scã et sñ peccõ formalˀr q̃ si alt̃ius ɔceptio ẽt fuerit scã ac sñ peccõ qr iᶜ honor est maximᵒ ad quẽ nullᵒ aliᵒ põt puẽire xps aũt cũ sit optimᵒ ẽ maior oĩ laude qr ut dicit philo.in pº ethi. optimorũ ñ ẽ laus sʒ aliqd oĩ laude maiᵒ.tõ hic honor et hec dignitas soli xº ẽ attribuẽda τ non uirgini ne derogetur dignitati eiᵒ et ñ glorietˀ ĩ cõspectu eius oĩs uiuẽs.

¶ Si.b.uirgo nullũ ũq̃ peccʒ habuisset eq̃lˀ xº ĩ puritate fuissʒ.Rõ 12ª

Duodecĩa rõ est talˀ. Asserere uirginẽ esse eq̃lˀ puritatis τ inocẽtie cũ xº ẽ ualde ĩpiũ.sʒ dicere.b.uirginẽ ñ fuisse ɔceptã ĩ peccõ originali ẽ asserere ipaʒ esse equalis puritatis cu xº gº dicere.b.uirginem nõ fuisse ɔceptam ĩ peccõ originali ẽ ualde impiũ. Conᵃ patet cũ maiori qr dicit Augu.in.5º contra iulianũ Sine dubio caro xpi ñ fuit caro peccati.sed similitudo carnis pecci quid restat nisi ut intelligamᵘ ea excepta omnem reliquã carnem humanam carnem esse peccati.Et hinc appet illam cõcupiscẽtiam p quã xᵒ ɔcipi noluit fecisse in humano genere ppagationem pecci. quia marie corpᵒ lʒ ex tali ɔcuᵃ uẽrit ñ tñ traiecit ĩ corpᵒ qd ñ ide ɔcepit Ceterum corpus christi inde dictũ ẽ in similitudine carnis pecci qr oĩs aᵃ hominũ caro ẽ caro pecci.quisqʒ hec negat τ carnẽ xpi ita cõperat carni ceterorum hominum nascentium ut utramqʒ asserat esse equalˀ puritatis detestandus hereticus inuenitur hec ille. ¶ Minor uero pbatˀ qr puritas de qua nunc loquimur et ĩnocẽtia attẽditˀ penes recessũ a ɔrio qd ẽ imũdiᵃ pecci.si gº beata uirgo nũquaʒ in se habuissʒ pecm eq̃lˀr fuisset ĩ ea recessᵒ ab immũditia sicut ĩ xº et per cõsequẽs fuisset equalis puritatis et innocẽtie cũ xº. ¶ Itẽ augu.sr̃ Jo.xps iqt singulariter dicitur innocens quia solus fuit sine peccõ solus sine macula non cuius macule absterse sint sed cuius macula nulla fuit hec ille ¶ Item Augusti. sr̃ Jo.solus inqt xps innocens conceptus est qi nec

29

ĩ pcĩs ↄceptus ē nec ĩ delictis euȝ mĩ eiꝰ ĩ utero aluit hᵉ iᵉ. Item. b. leo pa. in ſmõe .5ᵒ. de natiuitate Solꝰ ĩqt ĩter filios hoĩuȝ dñs yesꝰ ĩnocēs ē natꝰ qꝛ solꝰ ſñ carnalꝭ cõ cupĩe pollutõe ē cõceptꝰ hᵉ iᵉ. Itē idē ĩ ſmõe de paſſiõe dñi Solꝰ ĩqt uirgĩs filiꝰ cõceptꝰ ē abſqȝ delicto ut ĩ eo pfc̃a eſſȝ ĩnocēcia hᵉ iᵉ. Ex qbꝰ pȝ ꝙ tota cā q̃re xp̄s dꝛ. habu iſſe pfc̃aȝ ĩnocēciaȝ ⁊ puritatē eſt qꝛ cõceptꝰ fuit ſñ pcc̃o. Si ergo be ata uirgo fuiſſet concepta ſñ pec̃o fuiſſȝ xp̄o eq̃lꝭ ĩ puritate ⁊ ĩnocēcia ꝙ auꝰ. dĩc eſſe hereticũ. Sȝ ad hãc rõnē aduerſarii dʳ rñdt. primo qꝛ dato ꝙ beata uirgo nõ fuerit con cepta ĩ pec̃o originali habuit tamē potēciaȝ peccãdi quam non habuit xp̄s iõ nõ fuit equalis puritatis cũ xᵒ. ❡ Secũdo qꝛ dato ꝙ uirgo nõ fu iſſȝ cõcepta ĩ pec̃o originali tñ nõ eſſet equalꝭ puritatis cũ xᵒ qꝛ ñ ha buit plenitudinē gr̃e quã habuit xp̄s. ❡ Sȝ pᵒ rõ nĩl ualet qꝛ poſſe peccare ñ ē hr̃e pec̃m nec facit ho minē ĩpurũ nec ĩmũdũ. ſic poſſe ēē nigrũ nõ facit hoĩeȝ nigrũ. Et iõ ſicut poſſe eſſe nigrũ ñ opponitur puritati albedĩs ita poſſe peccare nõ opponitꝰ puritati ſpirituali Iõ ſi beata uirgo nullũ unq̃ȝ habuiſſȝ pec̃m dato ꝙ potuiſſet peccare fuiſ ſet eq̃l puritatis cũ xᵒ. ❡ Secũda ēt rõ non ualet qꝛ puritas de qua lo quitꝰ augu. eſt ĩmunitas a peccato. nã puritas dicitꝰ p receſſũ a ↄ̃io. et ideo ſi beata uirgo nullũ traxit nec admiſit pec̃m eq̃lꝭ receſſit a pec̃o ſicut xᵒ ergo ĩ ea fuit eq̃lis puritas cũ xᵒ. Dignitas autem et perfectio attēditꝰ penes acceſſũ ad terĩnũ. uȝ ad deũ q̃ eſt ſũme perfectus. Et iõ plenitudo gr̃e non arguit maioreȝ puritatem ſed maiorem perfectio nem et dignitatem. Nam ſtat ꝙ aliquis ſit maioris perfectionis et dignitatis et tamen ſit minoris in nocentie et puritatis Sic beatus Franciſcus dũ adhuc uiueret erat maioris perfectionis et hēbat ple niorē gr̃am quam hēat puer unius diei baptiȝatus tamen puer iᵉ erat maioris puritatis et innocētie quã eſſet batꝰ frãciſcꝰ qꝛ beatꝰ frãciſcꝰ forte tũc hēbat aliquot pec̃m uenia le quod nõ hēbat puer. Addũt ue ro alii terciã rõnem dñtes ꝙ xp̄s hũit illã puritatē ut nllm haberet pec̃m p naturã. ſed beata uirgo ha buit eãdē puritatem p ſcĩficatiõis gr̃aȝ. ſed hãc rõeȝ excludit auꝰ ĩ 2ᵒ liᵒ. de ec. dog. q̃ dꝛ. manuale cᵒ. 12ᵒ ſic dñs. Caro nãqȝ xp̄i ſcĩficatiõe di uĩe gr̃e p donũ ſp̄s ſcĩ ita forãta ē ⁊ ĩ uitate pᵉ filii dei abſqȝ ulla ori ginalꝭ pcc̃i ſorde ita ē aſſũpta ut ex ĩpa ↄceptiõe ſcĩficata ⁊ dei uerbo ſubſtãcialꝛ unita nllm poſſet dein ceps repetire pec̃m Intm̃ ei ſcĩfica ta eſt ut dĩa ē caro effecta ut nõ ſo lum hõ iᵉ pec̃m non poſſet habere uertm etiam ⁊ in aliis poſſet pec̃a purgare. Nam ceteri homines ad hoc ſanctificantur ut peccatis ca reãt q̃ p̄us hēbãt hõ aũt iᵉ dñicus

ad hoc sanctificatus ē .ut pecꝫ ī se
nullū reciperet ⁊ pec̄ores ex poᵃ.
diuinitatis uiuificaret. Cōfitemur
eīꝫ illū et ī carne.⁊ ī aīa et in alijs
que ad ueritatē huᵉ nᵉ pertinent
nobis fuisse cōformē.sꝫ in pec̄i ma
cula tm̄mō nobis fuisse difformeꝫ
hec ille. ¶ Ex quo pꝫ ꝙ xp̄s fuit
sāctificatus alꝛ tñ q̄ꝫ beata uirgo.
Nā aīa xp̄i cū nō esset sc̄a facta est
sc̄a p sanctificationē q̄ sil̄ fuit cum
creatōe eius.sed aīa beate uirginis
cū nō esset sc̄a facta ē sancta per p̄
mā sanctificationē per haꝫ uero sc̄i
ficatōeꝫ iam sancta facta est magis
sancta. Et hoc est qd̓ dicit augu.ꝙ
xp̄s sc̄ificatus ē.ut nullū ī se pec̄m
reciperet. alij uero sanctificant̄ ut
pec̄o careant quod p̓us hēbant ¶
Addūt alij. 4.R̸ōes dñtes ꝙ aīa
beate uirginis fuit ita pura sic aīa
xp̄i sed caro.b.uirginis q̄ fuit ex
uirili semīne formata ñ fuit ita pu
ra sic caro xp̄i q̄ fuit ex spiritu sc̄o
ꝯcepta dñt igit̄ ꝙ īpiū ē dicere ꝙ
caro ceterorū hoīuꝫ sit eq̄l̄ purita
tis cū carne xp̄i qꝛ caro ceterorum
hoīum ē caro pec̄i.i.ex seīne uirili
formata.Caro uero xp̄i fuit sil̄itudo
carnis pec̄i.i.de sp̄u sacto cōcepta
⁊ sic ītellexit Augu. ut dicūt ī auc
toritate predc̄a.Sꝫ hᵉ rō nulla est
primo qꝛ augu.ī auctoritate p̄dicta
arguit contra iullianū qui dicebat
ꝙ licet pueri cōcipiāt̄ ex uirili se
mine nō tñ ꝯhūt origīale pec̄m.iō
nullā dicebat esse carnē pec̄i. ꝯtra
quā arguit aug.dic gᵒ q̄so mihi q̇d
ē sil̄itudo carnis pec̄i si nulla sit ca
ro pec̄i .Xᵒ inquit apl̄s missus ē ī
similitudinem carnis pec̄i.sꝫ hanc
apostolicā snīam me nō ītellexisse
dixisti nec tñ eam exposuisti ut te
docēte diceremus qūo aliqua res
possit esse sil̄is rei q̄ nō ē.qd̓ si de
mētis ē dicere⁊ sñ dubio caro xp̄i
nō ē caro pec̄i sꝫ similitudo carnis
pec̄i q̇d restat nisi ut ītelligamᵒ ea
excepta omneꝫ reliquā carnē huma
nā ēē carnē pec̄i.⁊ postea subiūgit
ea que dicta sūt ī auctoritate p̄dic
ta.ex quo pꝫ ꝙ ꝑ carne peccati ñ ī
telligit auᵒ carnē ex seīe ꝑpagatā
qꝛ Julianᵒ ñ negabat hᵒ sꝫ ītell̄it
carnē ī peccato origīali ꝯceptā acci
piēdo ptē ꝑ toto ꝙ negabat iulia
nus. Vñ dicit glo.au.ad ro.8.misit
deᵒ filiū suū ī sil̄itudinē carnis pec
cati.i.ñ ī carnē peccatrice sꝫ pecca
trici sil̄em p passibilitatē. Cetera
hoīuꝫ caro pec̄i ē.i.peccatrix.sola
illiᵒ ñ ē caro pec̄i.i.peccatrix qꝛ ñ
eum mī ꝯcuᵗ sed gratia concepit
licet ergo eiusdē nature sit eius ca
ro et nr̄a non tamen ista facta ē in
utero sicut nr̄a.Est eīꝫ sanctificata
in utero matris et concepta sine.
peccato et ip̄e in illa nūquam pec
cauit.Jn peᵗ gᵒ eius caro est simil̄
carni nr̄e sed nō ī qualitate peccati
hec ille ¶ Jtē au.ꝯ iulia.P̄rni īqt
delicti cyrographo nascūt̄ obnoxij
ōs carnal̄ꝛ de carᵉ nati ab hoc de
bito eius solo sāguine liberādi q̄ in
carᵉ ñ carnal̄ꝛ sed de spiritu sc̄o ē
ex uirgine natus.De spiritu sancto

Ite aug.ᵒ ī pᵒ de bap. par. similitudo igitur carnis pecti
ē illa ī qua fuit pena sine culpa. Caro uō pecti
ē ī qua culpa fuit et pena. hec ille

30

quidē ē natus ne esset in illo caro
peci. Et de maria uirgine cōcept⁹
ē ut esset ī illo silitudo carnis peci
Et iō illi cyrographo x⁹ natus ē
īnoxius et ab illo ōs absoluit obno
xios hᵉ ille. ¶ Itē augu. ī p° ꝺ bap.
puu. Do⁹ inqt iesus in carne sua
pecc͞z nō transtulit sʒ tātū trāstulit
mortē ut essʒ ī similitudine carnis
peci peᵃ sñ cl'pa unde ī carne peci
culpa soluerer ꝛ pena. ¶ Itē aug.
ī epᵃ ad marcelinū. Post pecc͞z īqt
pmi hoīnis ꝯstat ceteros hoīes na
tos nasci in carne peci cui sananᵉ
uenit x⁹ ī silitudine carnis peci.
Itē ī p° de bap°. pu. Una īqt ē ca
ro peci ī q̈ ōs ad damnationē nas
cant et una ē solū similitudo car
nis peci p quā ōs a damnatōe libe
rāt hᵉ iᵉ. ¶ Itē au. ī 2° ꝺ bap. pu.
ꝛ hī de ꝯse. di. 4. c° p bap. xpi id
agit ut caro peci euacuet. Nō sic
aūt euacuatur ut ī carne ꝯcuᵃ iā in
nata ñ sit sʒ ne obsit hᵉ iᵉ. ¶ Item
augu. de bap° pu. ꝛ hī de ꝯsec. di.
4. c° Si baptizata ē caro xpi q̄ sñ
peco erat pp exemplū imitationis
quāto magis baptizāda ē caro peci
pp euitādū iudiciū dānationis. hᵉ
iᵉ ¶ Itē Mᵣ in 3° sē. di. 3ᵃ Assūp
sit īqt uerbū carnē ñ peccatricē sʒ
peccatrici silēʒ ī pena ꝛ ñ ī culpa
cetera uero oīs caro hoīuʒ ē caro
peci. i. peccatrix. ¶ Itē aug. ꝯ pmā
blasphemiā ī ypōn. Quid ē īqt fi
liū dei uenisse in similitudine carīs
peci nisi ñ hñs caro eius ullū pecc͞z
sicut nr̄a. Dicēdo eīm ī similitudīe
carnis peci illā absq; peco nr̄am
aūt peccatricē oñdit hᵉ iᵉ. ex qb⁹ pʒ
q; fʒ ītētionē augu. caro peci idē ē
q; caro peccatrix q̄ alñ fuit obnoxᵃ
peco et liberāda ac sananᵃ erat p
xpʒ q̄ p bap. euacuat ut nō sit ī ea
pecc͞z. ¶ Un p carnē peci ñ ītel'git
augu. alterā ptē hoīs sʒ ponit ptē
pro toto hoᵉ sicut dī uerbū caro
factū ē. Et recordatus est q2 caro
sūt et caro ꝯcupiuit aduersus spiri
tū. Et oīs caro corruperat uiā suā
Et iō si beata uirgo nō ꝯxissʒ ori
ginale pecc͞z qꝺ īest aīe ex ꝯiūctione
ad carnē nō possʒ dici caro peci sʒ
sil'is carni peci qꝺ ē ꝯ augu. Si g°
bᵃ uirgo fuit caro peci oʒ dicere q;
aīa eius alñ fuerit īfecta peco ꝛ p
ꝯñs ñ fuerit eq̄l' puritatis cū xpo.

¶ Si beata uirgo nullū unq; pecc͞z ha
buisset nō solus xps illam pꝛogati
uā singularē quā sci sibi soli attri-
buūt habuisset rō. 13ᵃ.

Terciadecimā rō tal' ē Illud q;
sci doctores ī signū sigl'aris
pꝛogatiue ꝛ excelētie soli xpo at-
tribuunt iniquum impiū ꝛ nepha
rium est uirgini marᵉ ul' alteri ho
mini attribuere. ut ñ gl'et in con
spectu eius oīs caro. et ne excellen
tia capitis alijs menbris attribua
tur quia gloriam meam alteri nō
dabo. sed fuisse immunem a peco
originali in sui ꝯceptōe ōs sancti

doctores soli xº attribuūt ī signū sī
gularis excellentie ⁊ ꝓrogatiue gº
ipiū ē hº uirgini attribuere.ꝗ uꝫ
sit concepta sñ pecō origīali.Conͣ
pꝫ cū ma.minor uº ꝓbat̃ īductiͤ ⁊
et rōe. Primū pꝫ īducēdo p aucto
ritates scōꝝ. ¶ In ꝑmis nāqꝫ bea
tus augu.ī liº de fide ad pe.circa
ꝑncipiū sic dicit lꝫ eīꝫ caro xp̄i ⁊
oīuꝫ hoīuꝫ uniꝰ eiusdēqꝫ nͤ sit.hͤ
tñ quā ds uerbū ex uirgīe sibi unire
dignatus ē sñ pecō ꝯcepta ē ⁊ sine
pecō nata ē. Et hͤ ē carnis illius
excellētia singularis hͤ iͤ ¶ Item
augu.ī expoītōe tituli psalmi.140.
uꝫ.Doͤ cla.ad te ⁊c̄.sic dicit.xp̄s
uere dcs ē agnꝰ īmaculatꝰ. In quo
soº ñ ē īuētū pecꝫ ꝗ solus uerissīe
dicere potuit. Ecce uenit ꝑnceps
huiꝰ mūdi.⁊ ī me nil̃ īuenit nullā
culpā nullū reatū q solus ꝗ non ra
puit exsoluebat.q solus īnocētē sā
guinē fudit hͤ iͤ ¶ Itē augu.sr̃ ps
50.Tibi soli īqt peccaui qr tu solꝰ
sñ pecō es.solus eīꝫ īter hoīes ueꝝ
dicere potuit hō deus.Si ī me īue
nistis pecꝫ dicite qr ī eo solo pecm̄
nullū fuit. ¶ Itē ī eodē psalmo.so
li inqt xº dauid ī spiritu loquēs ꝓ
phetie.peccasse se dicit qr hūc solū
īter hoīes sñ pecō uidit hͤ ille.
Itē ī eodē p̄s.Diffinita īqt ē sñia.
qr uꝫ ōs ī adā peccauerūt.Soꝰ īfās
iͤ īnocēs ēē potuit ꝗ de eo natus ñ
fuit hͤ iͤ ¶ Itē augu.sr̃ p̄s.108. xꝰ
īqt dñs īterpellat ꝓ nobis tanqꝫ sa
cerdos ītrās sancta sanctoꝝ ī secre
ta celoꝝ ille solus ñ hñs pecꝫ iō sa

cile mūdās nos a pecīs hͤ iͤ. ¶ Itē
augu.ī pº liº ꝺ bapº.puuloꝝ.solus
inqt xp̄s sñ pecō natus ē quē sñ ui
rili cōplexu ñ ꝯcupꝰ carnis.sꝫ obe
dientia mtis uirgo cōcepit hec ille
ibi ⁊ ī ſmone de natiuitate. ¶ Itē
augu.sr̃ psalmum 50. Tibi inquit
dauit soli peccaui.quia tu solus sine
peccato es.ideo iustus punitor.ille
enim iuste punit qui non habet ꝗ
in illo puniatur.ille iustus repre
hensor qui non habet in se quod
reprehendatur.hic est inter hoīes
solus xp̄s de quo dicit ysa.Qui pec
catum non fecit nec dolus inuentꝰ
est in ore eius hec ille Item in eo
dem.Tu inquit solus iuste iudicas
quia tu solus iustus es in cuius con
spectu astra non sunt munda quia
tu solus sine pecō es hec ille. ¶ Itē
in eodem.Dauid inquit solum xpꝫ
iustum inter omnes homines uo
lens ostendere personam totius ge
neris humani in se suscipiens sub
didit dicens. Ecce enim in iniqui
tatibus conceptus sum.quia uidelꝫ
in omnibus hoībus trahit̃ iniqtas
ex adā et uinculū mortis. Neº eīꝫ
nascit̃ nisi trahēs penā et meritū
peͤ nisi tu solus q ꝺ spiritu scō cō
ceptꝰ es.ꝗ ēt ī hijs īputas pecꝫ ꝗ
nullū pecꝫ actuale comisūt.In oībꝰ
eīꝫ hoībꝰ sūt uīcl'a pecī ⁊ ꝓpago
mortis tu ōs uīcis q de sp̄u scō sñ
pecō cōceptꝰ es hͤ iͤ ¶ Itē augu.ī
2º de bapº puu.uerū īqt qui nullū
pecꝫ unqꝫ hūit hītur ue sit inter
natos filioꝝ hoīum nisi unū solum

31

mediatorē yesū xp̄z nullū ēē uł fu
isse uł futurū ēē certissimū ē h᷑ i᷑
Jtē in eodē solus g᷒ ille ēt hō fc̄s
manēs de⁹ pec̄z nullū unq̄ꝫ habu
it nec sūpsit carnē pec̄i q̄ꝫuis de ma
terna carne pec̄i hec ille . ❡ Jtem
in eodē ex quo īqt pec̄z p unū ho
minē ītrauit ī mūdū nullus extitit
hō de quo in hac uita ꝯstituto ue
racitez dici possit ꝙ nłłuz ūq̄ꝫ pec̄z
habuerit excepto uno mediatore q̇
nos creatori recōciliauit p remissi
onē pec̄orū hec ille . Jtē in eodem
teneam⁹ inquit īdeclinabilez fidei
cōfessionē solus unus ē q̇ sine pec̄o
natus ē ī siłitudine carnis pec̄i sīn
pec̄o mortu⁹ ē pp pec̄a nr̄a h᷑ i᷑.
Jtē ī eo. nr̄z īqt cor⁹ mortuū ē pp
pec̄z. xp̄i aūt corp⁹ solū mortuū est
sine pec̄o ut fuso sāguīe sine culpa
oīum culparū cirogropha deleret᷑
quib⁹ credētes ī eū diabolo ātea te
nebāt᷑ h᷑ i᷑. Jtē in eodē. nec dubi
tādū est inq̇t eis q̄ dīas scripturas
fideliter legūt fideliter audiūt fi
deliter tenēt ꝙ ab illa p᷒ carne q̄
uolūtarie est facta caro pec̄i p suc
cessionē trāseūte ī oēs circūscriptō
ne iniq̇tatis et mortis caro sit pro
pagata pec̄i excepta una siłitudīe
carīs pec̄i q̄ tñ nō ēēt nisi oīs a᷒ es
set caro pc̄i. h᷑ i᷑. Jtē Augu. sup
Jo. xp̄s inquit singulariter dicit᷑
agnus solus sine peccato sol⁹ sine
macula non cuius macule absterse
sunt sed cuius macula nłła fuit Si
gułr. hic ē agn⁹ q̄ singłr solo hui⁹
agni sāguīe hoīes redimi poterūt

hec ille . Jtē idē omeł. 5. sup Jo.
Ecce īq̇t agn⁹ dei si xp̄s ē agn⁹ dei
g᷒ ē Jnnocēs ⁊ Jo. ē agn⁹ dei nū
q̇d ⁊ ip̄e ē īnocēs si q̄s īnocēs ex i᷒
tāduce ueīt ⁊ i᷒ ꝓpagatōe ꝺ q̄ cātat
gemēs dauid. ecce ī iniq̄tatib⁹ ꝯcep
tus ⁊ ī pec̄is me ī utero mr̄ mea a
luit. Solus g᷒ i᷑ agn⁹ dei īnocēs ē
q̇ nō sic ueīt sicut ceteri nō. n. ī ini
q̇tatibus cōcept⁹ ē nec ī pec̄is eū ī
utero mater ei⁹ aluit quem uirgo
ꝯcepit . qui g᷒ nō asūpsit ꝺe mas
sa nr̄a pec̄m ip̄e ē q̄ tollit nr̄z pec̄z
Non habet iste radicē de adaz q̄r
carnē tm̄ sūpsit de adā nō aūt pec̄z
h᷑ i᷑. Jtē sup Jo. homeł. 8. quis ī
q̇t głiabit᷑ mūdū se esse a pc̄o sol⁹
. n. xp̄s mūꝺus ⁊ liber ē a pec̄o. et
iō sol⁹ ip̄e de pec̄o nos libeāre pōt
q̄ ueīt sine pec̄o ⁊ factus ē sacrificiū
ꝓ pec̄o hec i᷑. Jtē Aug. ī li᷒ ꝺ uer
bis do. oīs īq̇t hōis caro ex cōcu᷒
genita pec̄i caro ē. sola illius caro
pec̄i ñ ē quē nō eū mr̄ eius ꝯcu᷒ sꝫ
gr̄a ꝯcepit h᷑ i᷑. Jtē Au. ī 2᷒ de ci
dei. ōs īqt mortui sūt ī pec̄is neīne
ꝓrsus excepto ⁊ ꝓ oībus mortuis
uiuus mortuus est unus nullum ha
bens omnino peccatum hec ille
Jtem Aug. in ēcheri. capitulo. 27.
Peccatum inquit aꝺe quod totum
genus dāpnauit humanū ñ soluit᷑
nisi p unū mediatorem qui solus
ita potuit nasci ut ei opus non es
set renasci hec ille Jtem Augusti
in . 12᷒. de trinitate solus īqt xp̄s
a ꝺbito mortis liber ē mortu⁹ Jtē
in eodē ꝺs īqt asūpsit hominez ex

uirgine cuius cõceptus ſpiritus nõ
caro fides nõ libꝰ ꝑuenit nec inter
fuit carnal' ↄcuꝰ p quã ſeiant' et
cõcipiunt' õs alij qui trahunt ori
ginale peccatũ hec iͤ. ¶ Jtẽ ĩ eodẽ
Naſcebat' inqt ex uirgine nõ trãſ
greſſionis uiciata natura ſed oĩum
uicioꝝ ſoꝰ medicina. Naſcebat' in
quã hõ nullum hñs nec habiturus
pecm.p quẽ ſolũ renaſcerẽt' libe
randi a peco q naſci non pñt ſine
peco hec ille. ¶ Jtẽ augu.ĩ liᵒ ypo
noſticon ↄ̃ prima blaſfemiã uicium
inquit ꝓthoplauſti ĩ õs trahit'.q̇
ab eo ſeĩal'r ꝓpagãt' qꝛ ex natura
peco uiciata nõ niſi nã naſcit' uicio
ſa ſolus aũt dñs ieſus xp̃s abſꝫ ſe
mine ex uirgine factus eſt hõ et ex
pers delicti natꝰ ẽ deus et hõ.
¶ Jtẽ ĩ eodẽ Nos ĩqt peco morimur
uicti ſolus aũt xp̃s ĩnocẽs mori uo
luit ut moriẽdo mortẽ nr̃aꝫ capti
uaret hec iͤ. ¶ Jtẽ Augu.ĩ liᵒ de
nã et gratia Cu ĩquit aliquotiens
ĩueniamus ĩ ſcripturis hoĩes dc̃os
ſñ q̃rela. Nemo ĩuenit' q ſit dc̃s ſi
ne peco niſi unꝰ ſolus de qᵒ dc̃m ẽ
qꝫ nõ nouerat pecꝫ.⁊ exptus ẽ oĩa
ſñ peco.ĩ illa.ſ.carne q̃ hẽbat ſimi
litudinẽ carnis peci q̃zuis nõ eſſet
caro peci hec iͤ. ¶ Jtẽ augu.ĩ pᵒ d
nuptijs.⁊ ↄcuꝰ. Sñ carnis ↄcuꝰ xꝰ
ↄcipi uoluit q futurꝰ erat ac ſñ peco
ut huic ẽt doceret omnẽ carnem q̃
de cõcubitu naſceret' carnem eſſe
peci qñ q̇dẽ ſola iꝰ q̃ nõ ĩde nata ẽ
nõ fuit caro peci hͤ iͤ. ¶ Jtẽ ĩ eodẽ
Ex hac ĩqt carnis ↄcuꝰ q̃cunqꝫ na

ſcit' proles originali ẽ obligata pec
cato niſi in illo renaſcat' quẽ ſine
ↄcuꝰ uirgo ↄcepit ꝓpea qñ ĩ carne
naſci dignatꝰ ẽ ſolus ſñ peco ẽ na
tus hec iͤ. ¶ Jtẽ auꝰ.ĩ 2ᵒ de nup.⁊
ↄcuꝰ. Oẽs ĩqt ſub peco naſcũt'.⁊ p
unũ ſolũ q̇ ſine peco ẽ liberamur.
Jtẽ ĩ eodẽ dicimꝰ ĩq̇t eos q̇ d ↄmix
tione maris ⁊ feĩe cõcipiũt' trahe
re originale pecꝫ eoſqꝫ de pẽtibꝰ
q̃libuſcũqꝫ naſcãt' ñ negamꝰ adhuc
eſſe ſub diabolo niſi renaſcãt' ĩ xᵒ
q ſolus ſñ peco cõceptꝰ ẽ qꝛ ex illa
ſexuũ cõmixtione natꝰ ñ ẽ hec ille
¶ Jtẽ augu.ĩ liᵒ de pfectiõe iuſtĩe
Aliud ẽ inq̇t eſſe ſñ peco qd de ſo
lo xp̃o ĩ hac uita dc̃m ẽ ⁊ aliud ẽ ẽẽ
ſñ q̃rela qꝫ de multis ẽt ĩ hac uita
dici potuit.legit' ſane hõ ſñ q̃rela
legit' ſñ crĩe ut Job.⁊ zacharias ⁊
helyſabeth.ſꝫ ñ legit' ſñ peco hõ
niſi unꝰ filiꝰ homĩs idẽqꝫ dei filiꝰ.
Quis eĩꝫ mũdus ẽ a peco Nec ĩfãs
cuiꝰ ẽ unius diei uita ſr' terrã. Oĩs
hõ m̃dax hͤ iͤ. ¶ Jtẽ ĩ eodẽ Quiſ
qs eſſe ĩq̇t ul' fuiſſe hoĩeꝫ ul' hoĩes
putat excepto uno mediatore dei
et hominũ q̇bꝰ neceſſaria ñ fuerit
remiſſio pecoꝝ ↄ̃iꝰ ẽ ſcripture dĩe.
ubi apoꝰ ait.p unũ hoĩeꝫ pecꝫ ĩtra
uit in mũdũ ⁊ ita ĩ õs hoĩes ptrã
ſijt ĩ quo õs peccauerũt hec ille.
¶ Jtem auꝰ.ĩ liᵒ ↄ̃ iullianũ pñi ĩqt
delicti cyrographo naſcuntur ob
noxij. omnes in carne nati ab hoc
debito eius ſolo ſanguine liberan
di qui in carne non carnaliter ſed
de ſpiritu ſancto ex uirgine maria

est nat⁹. De spiritu scō qdē ē nat⁹
ne esset ī illo caro peccati et de ma
ria uirgine cōceptus ē ut esset ī illo
similitudo carnis peccī Et iō illi cy
rographo xp̄s nat⁹ est innoxius.
etab illo omnes absoluit obnoxios
hec ille. ¶ Itē augu. in 2° ꝯ Jullia
num sic dic Sñ du° caro xp̄i nō est
caro peccī sed similitudo carnis pec
cati et qd restat nisi ut ītelligam⁹
ea excepta oēm reliquā humanaꝫ
carnē esse peccī. Et hinc appꝫ illaꝫ
carnalem cōcupiscētiā p quam xp̄s
cōcipi noluit fecisse in humano ge
nere ꝓpagationem peccī qꝛ mat̄ᵉ
corpus licet ex tali ꝯcupiᵃ uenerit
nō tñ peccatū traiecit ī corpus qđ
nō ex tali cōcuᵉ ꝯcepit hec iᵉ. ¶ Itē
in eodē inquit corpus xp̄i ex hoc
dcm̄ ē ī similitudinē uenisse carnis
peccī. qꝛ oīs reliq̄ hominū caro est
caro peccī Quisqs h° negat et car
nē xp̄i ita ꝯpat carni ceterorū na
scētium hoīnū ut utrāqꝫ asseueratāt esse
equal̄ puritatis detestād⁹ heretic⁹
inuenitur hec ille. ¶ Itē augu⁹. in
2° li° ꝯ iulliauū beat⁹ inq̄t ambro
sius in libro quem de archa noe
scripsit. Per unū ait deū salus uē
tura nationibus declaratur qui so
lus potuit iust⁹ ēē ꝯ oīs generatio
hominū erraret nisi natus ex uir
gine generationis obnoxie uincul̄
mīme teneretur hec ille. ¶ Itē in
eodem. Solū īquit xp̄m a uinculis
generationis obnoxᵉ beat⁹ ābro⁹
excepit ceteris oīb⁹ ex adā sub ori
ginali obligatione nascētibus hec

ille. ¶ Itē ī eodē beat⁹ īqt ambro
sius sine peccō natū dicit solū filiū
uirginis et ōs alios sub peccī origi
nal̄ obligatione cōcludit hec ille.
¶ Itē in eodē Ecce inq̄t fūdamētū
eloquētie fl'gide ac pspicuū flumē
beatus ambrosius dicit q̄ ōs sub
peccō nascimur. ⁊ ipe ort⁹ nr̄ ī uicio
est dicit unū solū mediatorē dei et
hominū eo q̄ natus sit ex uirgine
nō sensisse nascēdo peccm̄ nec gene
ratioīs obnoxie uīculis nullo mō
teneri. Oēs autem hoīes dicit sub
peccō nasci quoꝝ ipse ortus ī uicio
est qꝛ ꝯcuᵉ uoluptate cōcepti prius
subierūt ꝯtagia delictoꝝ. q̄ꝫ uital'r
de hoc aere spiritū duceret hec iᵉ.
¶ Itē augu. ī 3° ꝯ iulianū. Ego in
quit ꝑꝫ sanā fidē ex eadē cōcuᵉ uo
luptate cōceptū cū peccō ēt ysaac
d° ex q̄ hoīes ceteri cōcipiūt uno
solo excepto ab hoc malo p quē ōs
liberamur a ma° hec ille. ¶ Item
Augu ī. 5° ꝯ Julliauū. Peccm̄ inqt
ꝓthoplausti ī ōs hoīes original'r
transijt qm̄ per ꝯcupiscētiā transit
in illam aūt solā carnē transire ñ
potuit quā nō per illā uirgo conce
pit hec ille. ¶ Itē ī eodē lꝫ inquit
nā hōis xp̄i nr̄e nᵉ sil'is fuerit in
uicio tñ nr̄o dissil'is extitit iste qp
pe sñ uicio nat⁹ ē hō a quo uicio ali
enus nullus alius īuētus ē hō hec
ille. ¶ Itē in eodē nullus inqt hoī
num pter xp̄m fuit qui peccm̄ ī sue
infantilis etatis exortu ñ habuerit
hec ille. ¶ Itē ī fiᵉ secūdi ꝯ iullia
nū Oēs īquit dioꝝ elloqoꝝ clarissi

pertractatores ĩ hãc catholicã ueri
tatẽ ꝯueĩunt ut pecõ illiꝰ ꝑmi hõi
nis õs hoĩes nasci credant̃ obnoxij
 Uñ ab hac gẽrali sñia nemo exci
pit̃ nisi solus ille quẽ sñ lege pecĩ
repugnãte legi mẽtis uirgo ꝯcepit
hec ille. Jtẽ Ambrosius sup lucaꝫ
ptractãs illud quod.n.ex te nascet̃
sanctũ et sic dicit ut ẽt allat̃ a .b.
augu. de grã ⁊ pecõ origĩali.nõ.n.
inquit uirilis coitus uulue uirgĩa
lis secreta reserauit.sed ĩmaculatũ
semen ĩuiolabili utero sps scs in
fudit.solus.n.p oĩa ex natis de fe
mina scs dñs yesus qui terrene cõ
tagia corruptelle ĩmaculati ptus
nouitate nõ senserit.hec ille. Jdem
super ysa. cuius uerba recitat au
gu.in ꝑmo et ꝯo libro de nup. et
ꝯcu.sic dicẽs .b.Ambrosius episco
pus cuius sacerdotali misterio la
uacrũ gẽratõis accepi sic breuiter
est locutus cũ exponẽs ysay. carna
lem christi natiuitatẽ ĩsinuaret iõ
ingt et q̈i hõ p uniuersa tẽptatus
est et in similitudine hominũ cũc
ta sustinuit.sed qꝛ de spiritu natus
abstinuit a pecõ.oĩs.n.hõ mendax
et nemo sine pecõ nisi unus solus
deus. seruatũ est igit̃ ut ex uiro et
muliere.i.p illã corporũ.mixtioneꝫ
nemo exps sit delicti.qui aũt exps
est delicti exps ẽ ẽt et huius cõcep
tõis hec ille. Jtẽ Augu. in ꝯo de
nup.⁊ cũcupi.dixit ĩqt beatissime
memorie ambrosius episcopus. Jõ
christũ exptẽ ẽẽ delicti qꝛ cõceptꝰ
eius utriusqꝫ sexus ꝯmixtionis ẽ ex
pers.nullũ aũt hominũ ẽẽ sine de
licto q de illa ꝯmixtione ꝯceptus ẽ
Jtẽ amb.sup beati ĩmaculati ĩ uer
su ⁊ ne aufferas de ore meo uerbũ
ueritatis.uiderat ĩqt ecclesia uel
aĩa iusti christũ psalletẽ sic hynuꝫ
sup mõtes et eminẽtẽ sup rethia
bene eminẽtẽ uidit qꝛ ipse solus ẽ
quẽ rethia nõ ĩuoluũt pecõrũ õs ĩ
tra rethia erãt .ꝓmo adhuc ĩtra
rethia sumus qꝛ nꝰ sine pecõ nisi
solus iesus quẽ nõ cognoscẽtẽ pec
catũ sacrificiũ ꝓ nobis fecit pater
uenit dñs yesus ⁊ in carne q̄ pecõ ĩ
pentibus fuerat obnoxia militiã
uirtutis exercuit hꝰ ille ❡ Jtẽ. bꝰ
ambrosius Erraui ĩquit dõ sicut
ouis q̄ pierat qꝛ neꝰ sñ pecõ .ẽ Ne
gare hoc sacrilegiũ ẽ. solus eiꝫ ds
sñ pecõ ẽ. Cõfiteri hꝰ ĩpunitatis re
mediũ ẽ hec ille Et iõ bñ dicit .b.
petrus Eramꝰ sicut oues errantes
sed cõuersi sumus ad pastorẽ ⁊ sal
uatorẽ aĩaꝝ nr̃aꝝ. ❡ Jtẽ ambrosiꝰ
ĩ quodã ꝯmone de natiuitate. Tal
inquit fuit omniũ a ꝑmis ducta ge
nitoribus cã mortaliũ ut origĩali
pecõ trãseũte p postos nullꝰ penã
damnationis euaderet nisi uerbuꝫ
caro fieret ⁊ peccati cõtagiũ non
haberet ut aũt reparet oĩuꝫ uitaꝫ
accepit oĩuꝫ cãm ⁊ uĩ ueteris cyro
graphi.qd solus ĩter õs hoĩes nõ
debuit ꝓ oĩbus soluẽdo euacuauit
ut sic p unius reatũ õs facti fuerãt
pecõres sic per unius ĩnocẽtiã oẽs
fierẽt ĩnocẽtes. hec ille. ❡ Jtẽ Am
brosiꝰ in exameron. Scs ingt doꝰ

iesus sup oēz creaturā s̄z corporis
susceptōem q2 solus sine pec̄o solus
sine uanitate. oīs autem creatura
uanitati subiecta. hec i᷒. Jtē Jero:
sup psal. tibi soli peccaui ⁊ malum
corā te feci. tibi. n. deliquit unusqs
que cū peccat q2 tu solus sine pec̄o
existis. ōs aūt nos ɔplices sumus ī
pec̄is ī origiali saltē pec̄o cōicātes
Jō nō unus hō cōtra alterū peccat
sed deo et xº ei⁹ q̄ sol⁹ sn̄ pec̄o fuit
Jtē idē sup illū ps. erue a framea
animā meā ⁊ de manu canis unicā
meā. unica iq̄t fuit aīa xp̄i q̄ sola si
ne pec̄o fuit. h᷒ i᷒. Jtē Jero. super
can. in. 3ª homel'. Laqi iq̄t tēptatō
nū et decipl'e isidiarum diaboli re
thia appellāt'. nullus. n. alius fuit
nisi xp̄s q retbia ista supare potu
erit. omnes enim peccauerūt sicut
scriptum est ⁊ iterum nemo mun
dus a sorde nec si uiu⁹ dei uita ei⁹
erit sup terram solus gº dn̄s ⁊ sal
uator nr̄ yesus xp̄s ē q pec̄m nō ha
buit. ueīt gº ad ista retbia s̄z iuol
ui ī eis sol⁹ ipse n̄ potuit solus. n.
ipse ē q fuit iter mortuos liber hec
ille. Jtē Jero. ī ep̄la ad algasiam
auctoritatē inq̄t sequmur scriptura
rum ⁊ sine ābiguitate dicimus q
nullus hō est absq3 pec̄o. s̄z ɔclusit
deus oīa sub pec̄o ut oībus misere
at' excepto eo solo q̄ pec̄m nō fecit
nec dolus inuētus ē in ore eius h᷒
ille. Jtē beat⁹ grego. ī. 11º mora.
circa finē. b. iquit Job. icarnatōem
intuit⁹ redēptoris solū unū uidit
ī mūdo hoiēz de imūdo seīe n̄ esse
ɔceptū q sic in mūdū uenit ex uir
gine ut nil' hēret ꝺ imūda ɔcepōe
solus ergo ille. ī car᷒ sua mūdus a
pec̄o extitit q carnis delectatōe tan
gi n̄ potuit nec p carnalē huc ꝺl'ca
tōez uenit hec ille. Jtē grego. in
12º liº mora. c. 8. Null⁹ iquit sine
pec̄o fuit nisi ille q ī hº mūdo ueīt
sn̄ pec̄o. Et q2 ōs ī culpa ligamur
ipa amissione iustitie morimur h᷒
ille. Jtem idem in. 18. liº. c. 45.
Nos quippe et si sancti efficimur.
non tamen sancti nascimur quia ip
sa nature corporalis condtione cō
stringimur ut cū propheta dicam⁹
Ecce eniz ī iniquitatibus cōceptus
sum et ī peccatis me mater mea in
utero aluit. Jlle ergo solus sanct⁹
est natus ueraciter qui ut ipsam cō
ditionem nature corporalis uince
ret ex cōmixtione carnalis copule
cōceptus nō fuit hec ille. Jtē gre
go. ī 8. omel'. sup ezebi. sic dicit in
solo sibi redēptore nr̄o deus pater
cōplacuit q2 ī eo solo pec̄m nō iue
nit hec ille. Jtē beat⁹ Leo papa
in 2º sermone de natiuitate dn̄i. si
ne iquit uirili seīe editus est xp̄s
ex uirgine quā nō humanus coyt⁹
s̄z spirit⁹ sanct⁹ fecūdauit. Et cū ī
oībus mr̄ibus nō fiat sine pec̄i sor
de cōceptio hec inde purgationem
traxit unde ɔcepit. Qº eiz pr̄ni se
minis transfu᷒ nō puenit pec̄i se il
lic origo nō imiscuit hec i᷒. Jtē
idē ī ꝯmone 5º. Nisi iq̄t ī cōionē
creature creator ipe descēderet. ⁊
uetustatē humanā ad nouū p̄ncipiū

sua natiuitate reuocaret regnaret
mors ab adam ⁊ sup ōs ꝯdēpnatio
indissolubilis ꝑmaneret cū de sola
ꝯditōe nascēdi una cūctis esset cau
sa peūdi. solus inꝗꝫ īter filios hōi
nū dn̄s yesus īnocēs ē natꝰ qꝛ solꝰ
sine carnal̄ cōcupiꝭ polutōe ꝯceptꝰ
factus ē hō nr̄i gēris ut nos dīe nꝭ
possimus ēē ꝯsortes. hꝭ iꝭ. ¶ Item
beatus leo in ep̄la ad flauianuꝫ qꝛ
inꝗt īuidia diaboli mors introiuit
in orbē terre ⁊ captiuitas hūa alr
solui nō potuit nisi cāꝫ nr̄aꝫ ille su
sciperet ꝗ sine maiestatis sue dāp
no et uerus hō fieret ⁊ solus peci
cōtagiū nō hēret. filius dei formā
serui ⁊ sil̄itudīeꝫ corporis peccati
asūpsit. asūpta ē. n. ex matre natura
nō culpa hec ille. Itē ī eadē episto
la fides īꝗt catholica ⁊ singl̄aris
in illo solo acꝗrit salutē ī quo solo
hō se īuenit īnocētē. hec ille. Item
in sermone tercio natiuitatis dn̄i
Terra īꝗt carnis huꝭ ꝗ ī ꝑma fue
rat preuaricatōe maledicta. In hꝰ
solo bāte uirgīs ꝑtu germē edidit
benedictū ⁊ a uicio sue stirpis ali
enū hꝭ iꝭ. Iteꝫ idē ī priꝰ sermone
natiuitatis ꝗ incipit saluator nr̄ sic
dicit. dei nāꝗꝫ filius ad recōcilian
dū nos auctori nostro naturā gēris
asūpsit hūani mortalitatis ꝗdē nr̄e
ꝑticipē sꝫ pecītotiꝰ exparteꝫ. alienū
quippe ab hac natiuitate ē ꝙ ď ōi
bus legit̄. nemo mūdꝰ a sorde nec
infās unius diei cuius uita ē super
terram. nihil ergo in istā sīgl̄arem
natiuitatē de carnis cōcuꝭ trāsiuit
nihil de pecī lege mañauit. hec ille
Item in sermōe: 8. in totius īꝗt hu
mani gēris strage cōi unū solū fuit
remediū sub dīe rōis occl̄to quod
oībus posset subueīre ꝓstractis si
aliquis filioꝝ adā original̄ ꝑuarica
tionis alienus atꝗꝫ īnocēs nascere
tur. qui ceteris exēplo ꝓdessꝫ. ⁊ me
rito sꝫ. qꝛ hꝭ natural̄ generatio n̄
sinebat nec poterat uiciate radicis
esse ꝓpago sn̄ seīe de qꝰ scriptu
ra dicit. ꝗs pōt facere mūdū de in
mūdo ꝯceptū seīe. nō ne tu ꝗ solus
es. Doꝰ deus fc̄s est fiꝰ dei et de ꝑ
missi generis fructu ꝓles orta ē sn̄
uicio cui īnerat deitas ad miracu
la opū. ⁊ uera humanitas ad tolle
rātiā passionū hꝭ iꝭ ¶ Itē ī ſmōe
8. pasceue. dei filius formā ſui nil
pecī hn̄tis accepit ut ꝑ ipꝫ ageret
oīuꝫ cā ī qꝰ solo erat oīuꝫ natura
sn̄ culpa hꝭ iꝭ ¶ Itē ī ſmōe 12ꝰ de
passione ī die pasceue. Qꝛ īꝗt ꝑmi
hoīs uniuersa posteritas. uno sil̄
uulnere sauciata corruerat nec ulla
scoꝝ merita ꝯditōeꝫ poterat illate
mortis euīcere. Uenit e celo sīgula
ris medicꝰ ⁊ naturā nr̄aꝫ sn̄ ꝯtagi
one antiꝗꝫ ꝑuaricatōis assūpsit So
lus eīꝫ. b. uirgīs natꝰ ē filiꝰ absꝗꝫ
delicto nō extraneꝰ ab hoīuꝫ gene
re sꝫ alienus ab hoīuꝫ crimine in
quo illius ad ymagīeꝫ ⁊ similitudi
nem dei cōditi et ꝑfecta esset inno
cencia et uera natura hec iꝭ. Itē in
eodē unus inꝗt de eadeꝫ ꝓpagatōe
solus extitit in quo diabolus quod
suū diceret nō inuenit qui dū ī eū

seuit quē sub peccī lege ñ tenuit ius impie dñatōis amisit .effusio.n.sā guis iusti ꝑ iniustis tā potēs fuit ut si uniuersitas captioꝝ in redē ptōem suū crederet nullū tiranica uīcula retineret .hec ille. Itē in ser mone .12.inter filios hoīnum solus dñs nī yesus extitit in quo ōs cru cifixi ōs mortui ōs ēt sūt suscita ti de qbus ipe dicebat cū exaltat⁹ fuero oīa trahā ad me ipm.i.totā causā humani generis agā ⁊ olim ꝑditā integrā renouabo naturā ī me oīs īfirmitas abolebit ī me oīs plaga sanabit hec ille. Itē ī eodem Fides īqt uera iustificās impios ⁊ creans iustos a nature sue tracta ꝑticipe ī 1° acqrit salutē in q° solo se īuenit īnocētem. Et q̄ un⁹ ē me diator dī ⁊ hoīuꝫ xp̄s ies⁹ p cōionē sui generis ad pacē ꝑuenit deitatis hec ille. Itē ī ꝑmōe 14°.xp̄s inqt sua passione oēs nos redemit ⁊ p ipaꝫ naturā naturalr̄ ē repata libertas p quā generalr̄ fuerat illata captiui tas. Omnes eīꝫ īfirmitates nr̄as q̄ ueniunt de peccō absq; peccī coīone suscepit ut ⁊ famis ⁊ sitis ⁊ somp ni ⁊ lassitudinis meroris ac fletus affcōib⁹ nō careret doloresq; seui ssimos usq; ad mortis extrema pa teret q̄ nemo possꝫ laqis mortali tatis absolui nisi ille ī q° so° inno cēs erat nā oīuꝫ sineret se īterfici maib⁹ ipioꝝ hec ille. Itē ī ꝑmōe.16. Inimicus inquit humani generis mortificate in ipsa origine uniuer sitati letale uulnus īulerat nec

poterat declinare ius ferreū dedi cieū semīs captiuata ꝓgenies. Un de cū ī tot gēratōib⁹ mortali sibi lege subiectis. Unū uideret īter ho minū filios. Cui⁹ uirtutē īter oēs totius tp̄ris miraret excellere in ipsum contra iustitiā ī preiudiciū suū seuit ⁊ dū putat aliqd sibi de bere quē potuisset occidere non ui dit libertatem sīgularis īnocētie similitudinē ꝓsequēdo nature. Nō eīm errabat ī genere. sed fallebat ī crimine nā malignitati eius hoc magis potuisset prodesse si ꝑceret ei p quē oīuꝫ soluen⁹ erat captiui tas ⁊ repanda libertas hec ille. Itē Jo.criso.sr̄ io. Admiran⁹ est ingt xp̄i singularis excellentia ut null⁹ hoīuꝫ ueracit dīe potuerit.qs ex uobis arguet me de peccō nisi so lus ipse q̄ pecꝫ nō fecit hec ille. Itē Theophilus sr̄ lucā. Quanuis eim multe sācte mulieres fuerit.q̄ tñ nulla extitit q̄ ꝓlē nō īquinatā pec cato genuerit.iō singularit uirgini marie dictū ē bñdicta tu inter mu lieres et bñdictus fructus uentris tui.q̄ ipa so⁹ filiū bñdictū hec est sñ peccō cōcepit hec ille. Itē gre. uissen⁹. Tabulas īgt nr̄e nature q̄s culpa ꝯfregerat. denuo uerus legis lator de terra nr̄a sibi dolauit dū humanā naturam solus absq; peccō suscepit hec ille. Item origēs sr̄ matheū uenit īquit filius hoīs.ut uitā suā in mortēꝫ daret redempti onem ꝓ multis qui.s.credūt ī eum sꝫ qm̄ ipse solus erat īter mortuos

liber ⁊ fortior oĩ potestate mortis
oẽs seq̃ se uolentes liberauit a mor
te hec ille. Itẽ orige. sup. Io. Whẽt igt
ĩ toto genere humano hõ xp̄s iesus
magnã fidutiã ut nus hoĩuz ueracit
dicere possit. Quis ex uobis argu
et me de pec̄o nisi solus dñs nr̄ qui
pec̄z nullus hũit hec ille. Itẽ uẽrabil
beda ĩ omelia sc̄i Andree apl̄i. Cũ
nouit xp̄z p̄cursor suus ip̄m agnũ dī
uocauit q2 uocauit eũ p̄ceteris mor
talibus singular ĩnocẽtẽ hoc ẽ ab oĩ
pec̄o mũdũ cognouit. hec ille. Itẽ ber.
ĩ epl̄a ad lugduñ. Quãuis inq̃t pau
cis. uel qbusdã filiorum hoĩuz datũ sit
cũ scĩtate nasci nulli tñ donatũ est
cũ scĩtate ↄcipi ut uni sane seruare
tur p̄rogatiua cõceptus q̇ oẽs scĩfica
ret solusq3 absq3 pec̄o ueniens pur
gatõez faceret pec̄orum hec ille. ❘ Item
in eadẽ epl̄a. Solus igt dñs iesus de
sp̄u sc̄o ẽ cõceptus q2 solus ⁊ añ ↄcep
tũ ⁊ ĩ ip̄o ↄceptu sc̄s. Quo excepto
de ceteris uiuersos respicit ex adã
natos illud q, unus de semetipso
huilit ⁊ ueracit ↄfitet̄. Ecce eĩz in
inigtatibus ↄceptus sũ ⁊ ĩ pec̄is cõce
pit me mr̄ mea. hec ille. ❘ Itẽ idẽ in
sermone circũcisionis dñi. quẽ igt
nemo arguere põt de pec̄o ip̄e pec̄i
remedium sine necessitate suscepit
nec cl̄trũ lapideũ repellit in quo so
lo uetus illa que eraderet̄ rubigo
nõ fuit. hec ille. ❘ Itẽ Bernar. in
s̄mone beati Ioha. ba. q̇cũq3 iq̃t de
massa preuaricatrice mũdũ ĩgredi
mur pestẽ origĩalis pec̄i nobiscum
trahimus. solus ille q̇ pec̄z ñ fecit
excipit̄ quẽ uirgĩalis aluus ignorã
te uiro terris effudit. sic quippe de
cebat ut pec̄m nesciret q pec̄a tolle
bat ⁊ ut sil̄itudinez carnis pec̄i su
scipet nõ aũt pec̄z hec ille. Itẽ in
eodẽ cũ igt õs hoĩes ĩ iniq̇tatibus
ↄcepti sint neĩez unq3 mortaliũ in
tra materna uiscera legimus sãcti
ficatũ p̄ter Ieremiã ⁊ Io. ba. q3q3
de singl̄ri uirgine nulla sit ãbigui
tas qm̄ et ip̄a maternis circũspec
ta uisceribus sublimiori sanctifica
tõis gr̄a mundata sit utpote sacra
rium illud ĩ quo dei filius carnem
erat suscepturus. hec ille. ❘ Item
Ber. ĩ s̄mone 18. sup cãtica Nemo
iq̇t filiorum hoĩnũ ĩtrauit ĩ hãc uitã
sine general̄ ↄfusiõis uelamĩe. Uno
sane excepto q̇ ingredit̄ sñ macl̄a
q uenit ĩ sil̄itudinẽ carnis pec̄i ut
de pec̄o dãpnaret pec̄z ĩ carne hoc
uno excepto de ceteris unus oĩbus et
p oĩa ĩtrohitus ẽ elc̄is dico et repro
bis. Nõ eĩz ẽ distĩctõ õs eĩz pecca
uerũt. ⁊ õs uerecũdie caputiũ por
tãt hec ille. ❘ Itẽ sc̄s Eusebius emis
senus ĩ s̄mone 2o natal̄ dñi sic dicit
A pec̄i eĩz ueteris nexu nullus in
munis extitit s3 nec ip̄a genetrix re
dẽptoris. Solus xp̄us l3 ↄ debitrice nas
cat̄ legis tñ uetis debito ñ tet̄ hec
ille ❘ Itẽ Clemẽs papa ĩ s̄mone. erũt
sigña in sole ⁊c̄. nõ hr̄e iquit pec̄m ẽ
solius xp̄i sigulare p̄uillegiũ. hec ille
❘ Itẽ. b. hyllarius pictarieñ ep̄s ut
recitat. b. aug. ĩ lio ↄ iulianũ. ⁊ ad
claudiũ. c. 4o sic dicit. Oĩs caro ex
cepta illa q sñ pec̄o uenit in sil̄itu

35

c3

carnis peccati sub peccati origine et sub peccati lege nata est. Cuius vox est Ego in iniquitatibus conceptus sum et in peccatis concepit me mater mea hec ille. Item petrus ravenas Et Jeremias igitur et Jo. bap. et mater domini in peccatis concepti sunt. Solus autem xpistus de spiritu sancto sine peccato fuit conceptus. ¶ Item Cassiodorus super psalmum Domine probasti me Et vide igitur si via iniquitatis in me est etc. Istud nullus alius potest de se dicere nisi qui et illud ait Ecce venit princeps mundi huius et in me nil inveniet. Solus enim absque peccato esse dignoscitur qui tulisse etiam peccata hominum comprobatur hec ille. Item grecus doc. probatissimus super lucam. solus igitur xpistus benedictus fructus dicitur quia solus ipse sine peccato concipitur. hec ille. Ex predictis igitur auctoritatibus patet inductive quod nullum habuisse peccatum sancti doctores soli xpisto attribuunt in signum singularis prerogative. probatur etiam illa minor tali ratione Decens et congruum fuit ut singularis conceptio singulari privilegio dotaretur sed conceptio xpisti fuit singularis quia fuit de spiritu sancto sine virili semine. conceptio vero b. virginis non fuit singularis sed fuit modo communi secundum rationem seminalem ex parte concubitu. ergo decens et congruum fuit conceptionem xpisti de spiritu sancto factam singulari privilegio dotari. hoc autem singulare privilegium est ut sola sua conceptio sine peccato originali fuerit ut dicunt Amb. augu: grego. et Ber. et omnis alia conceptio fuerit cum peccato. Igitur etc. Consequentia patet cum maiori minor vero probatur per augu. ad dardanum sic dicentem perfecto xpistus singulariter conceptus est cui renasci opus non fuit qui non ex peccato in quo numquam fuit ad iustitiam transitum fecit nec in iniquitate conceptus est quia spiritus sanctus supervenit in matrem et spiritus altissimi obumbravit eam. hoc excepto lapide angulari non video quomodo hedificentur homines in domo dei nisi cum fuerint renati quod non possunt esse antequam nati hec ille. Hanc etiam rationem tetigisse videtur Augu. in 4° libro contra Julianum Ego inquit beati Ambrosii expressam sententiam tibi opposui qua dicit xpistum non aliter expertem esse potuisse delicti nisi expers fuisset illius conceptionis quam commixtio viri et mulieris operatur hec ille. ¶ Ecce quod secundum ambrosium xpistus non potuisset esse sine peccato originali nisi eius conceptio caruisset commixtione virili sed conceptio b. vir. non caruit commixtione virili. ergo non potuit esse sine peccato originali. ¶ Ad omnes autem istas auctoritates dicunt quidam quod doc. intelligunt quod solus xpistus per naturam fuit conceptus sine peccato beata autem virgo per gratiam fuit sine peccato concepta et preservata. ¶ Sed ista non est responsio sed evasio contra quam nunc arguitur sic. Nam sic sancti doctores dicunt solum xpistum fuisse sine peccato ita dicunt solum illum in sui conceptione fuisse sanctum si autem b. virgo per gratiam fuisset a peccato preservata tunc etiam ipsa in sui conceptione fuisset sancta et sic non solus xpistus in sui conceptione fuisset sanctus quod est contra Amb. augu. greg. et Ber. nec potest dici quod solus xpistus fuerit sanctus per naturam et beata virgo per gratiam. quia ut dicunt Augu. et sanctus Tho. et alii doc. xpistus inquantum homo non fuit sanctus per naturam sed per gratiam cre

taz aīe sue īfusam ī instāti sue con ceptōis. Secūdo q̄r dīc Ambro. q̄ ideo solꝰ xp̄s fuit sine originali pec cato q̄r eius cōceptō uirili ɔmixtōe caruit nec aliter potuisset expers esse delicti. si gͦ beata uirgo fuissꝫ expers delicti p grāz oportuissꝫ q̄ eiꝰ con ceptio uirili ɔmixtione caruissꝫ q̄ ē falsissimū gͦ ⁊c̄. 3ͦ. q̄r dicit auᵍ. q̄ q̄r solus xꝰ sn̄ pec̄o cōceptꝰ ē. iō solus ipse ita ē natꝰ q̄ ei opus non fuit renasci. oībus aūt alijs hoībꝰ opus fuit renasci postq̄ȝ fuerūt sal tem ī ute͂o nati. Si aūt. b. uirgo per grāz fuissꝫ cōcepta sn̄ pec̄o tūc uir gini n̄ opus fuisset renasci. q̄r ut di cit augu. ī. 2ͦ de bapͦ. pu. sicut qui mortuꝰ n̄ fuit resurgere n̄ pōt ita q̄ natꝰ nō fuit n̄ pōt renasci. Ex quo cōficit̄ nemiē ī suo pēte renasci potuisse nō natū. oꝫ aūt ut priꝰ na tus postmodū renascat̄ q̄r nisi q̄s natus fuerit denuo nō pōt uidere regnū dei hͤ iͨ. Si aūt bͤ uirgini nō opꝰ fuit renasci tūc ꝓpō augu. esset falsa uidelꝫ q̄ soli xͦ. nō opus fuit renasci q̄ ē absurdū. ergo ⁊c̄. 4ͦ. arguit̄ sic Qn̄cūq̄ȝ aliqua pua tio ul' aliquod cōe uniuocū. ɔīt dua bꝰ ꝑsoīs falm erit dīe. demūstrata una illaꝝ. tu sola habes talē priua tionē ul' tale unicum dato q̄ uni cō ueniret p naturā ⁊ alīi non uerbi gr̄a si ōs hoīes essent ceci exceptis duobꝰ q̄ hērent uisū. sꝫ unus hr̄et uisū naturalr̄ ⁊ alius sr̄naturalr̄ p diuinā gratiā. sicut erat iͨ cecꝰ quē illuminauit xp̄s tūc demonstrato

uno illoꝝ falm essꝫ dīe. Tu solus ca res cecitate ul' tu solꝰ es īmuis a ce citate l' ōs te excepto. sūt ceci ul' tu solꝰ es uidēs. Sʳ si duo hoīes essēt ceci unus a natiuitate ⁊ p nāz aliꝰ uero n̄ p naturaz sꝫ p aliq̄ȝ pcussu rā ul' q̄r statiꝫ natꝰ eruūt̄ sibi ocl'i falm essetᵈ dīe demōstrato uno illoꝝ tu solus es cecus ul' tu solus cares uisu. Jta ē ī ꝓposito. Si eiꝫ ōs ho mines ab adam ꝓpagati erūt ceci pec̄o originali excepto xͦ. ⁊ bͣ. uir gine sꝫ xꝰ careret iᵃ cecitate p nāz ⁊ bͣ. uigo p grāz tūc falm esset dīe solus xp̄s caruit cecitate pec̄i ori ginal' ī sui cōceptōe uel solus xp̄s hūit uisū q̄ opponit̄ cecitati ī sui cōceptōe q̄ uisus spiritual' ē gr̄a q̄ ē lum̄ aīe. Sꝫ sc̄i doctores dn̄t q̄ so lus xꝰ fuit sn̄ pec̄o ī sui cōceptōe. ⁊ q̄ solꝰ xꝰ fuit sanctꝰ. i. hūit uisū spi rituale p lum̄ gr̄e ī sui ɔceptōe. Si gͦ bͦ ɔueniat bͤ uirgini p grāz se qt̄ q̄ sc̄i dixerit falm. q̄ ē ualde ab surdū Jgit̄ absurdū ē dīe q̄ beata uirgo ī sui ɔceptōe p grāz fuerit si ne pec̄o. 5ͦ. arguit̄ sic Nā beatus augu. ɔ iulianū dn̄tem Et lꝫ pueri paganoꝝ et īfideliū ɔhāt origīale pecꝫ pueri tn̄ xp̄ianoꝝ ob xp̄i reue rētiā n̄ ɔhūt originale pecꝫ. sꝫ ab ipo p grāz ꝑuāt̄. aduersꝰ quē au. sēp assūmit istas duas ꝓpōes. oēs ab adā deriuati ɔhūt origīale pecꝫ Et solus xp̄s fuit sn̄ pec̄o ꝑ naturā Si gͦ itelligeret̄ q̄ solus xp̄s fuit sn̄ pec̄o p nām ⁊ n̄ absolute ut dīc Rꝫo data tūc argumētū augu. nihil

ɔcluderet ɔtra iulianū q2 iulianus etiā fatebat᷑ ꝙ pueri xpianoꝝ nā sunt filij ire ut dicit apl's ſ3 ex gr̄a ſpali ob xp̄i reuerētiā dicebat eos naſci ſn̄ pec̄o. Et ideo ſi argu. au. debeat cōcludere ɔtra Julianū o3 dicere ꝙ au. intelligat ſimpliʳ ſolū ⁊ abſolu᷒ ſn̄ pec̄o fuiſſe. Et ſic p3 ꝙ p̄dc̄a R̷o fauet hr̄ſi. Juliani cōdēpnate.

Incipiunt rōnes tercie uie ſūpte p ɔpatōz ad ſp̄z ſc̄m Et p̄mo ſi beata uirgo originale pec̄z n̄ ɔtraxiſſ3 de ſp̄u ſc̄o cōcepta fuiſſ3 Rō p̄ma.

Expletis igit᷑ que p 2ᵃ uia m̄ dūa uidebāt᷑ Nūc ad tertiā uiā p̄cedēdū ē ut p cōpōez ad ſp̄m ſc̄m catholicā eccl'iā regētē atq3 ſāctificātē Cui᷒ ēt iſpiratōe ſc̄i locuti ſūt doctores luce clari᷒ demōſtrem᷒ Jmpiū fore ac temerariū b. uirginē dīe ī pec̄o origīali pec̄o n̄ fuiſſe cōceptā Sit igiʳ h᷒ 3ᵉ. uie hᵉ p̄ma rō Aſſerere b. uirginē ex mr̄e uirgīe ul' de ſp̄ū ſc̄o fuiſſe ɔceptā ē ualde īpiū S3 dīe b. uirginē fuiſſe ɔceptam ſn̄ pec̄o origīali ē aſſerere ipſā ex mr̄e uirgīe ul' de ſp̄ū ſc̄ō cōceptā fuiſſe gᵒ ⁊c̄. ɔn̄a pat3 cū maiori tū q2 eccleſia ten3 ſolū xp̄m de ſp̄ū ſc̄o ex mr̄e uirgīe cōceptū fuiſſe tū q2 au᷒ dīc ī li. de 5ᵉ. heſerib᷒ ꝙ ſicut ſol᷒ xp̄s nat᷒ ē īter mortuos liber ſic mr̄is ex q̄ natus ſolus pudor ī cōcipiēdo fuit īteger hᵉ ille. Et pp hōc de ipſa cātat eccl'ia. nec p̄mā ſil'em uiſa ē n̄ec hr̄e ſequētē3 Et ſr̄. gn̄. ad lit. dicit au. ꝙ. b. uir. p rōne3 ſeīalē de carnis p̄pagatōe uenit Et ī. 5ᵒ ɔ̈ iulianū dīc. b. uirginē ex carnis ɔcu᷒ fuiſſe cōceptā tū ēt q2 dīc b᷒ grego. ī 2ᵃ omel'. ſr̄ eze. p mbrum īgt qd̄ circūciōē maria uirgo deſcēdit q̄ poſtmodū dn̄3 ī utero ſn̄ uirilis carnis admixtiōe cōcepit hᵉ iᵉ Minor u᷒ p̄batur q2 dicit au. ꝙ ōs hoīes quoꝝ mr̄es nō pn̄t cōcipe nec parere niſi pri᷒ amittāt uirginitatē ɔcipiunt ī origīali pec̄o. Un̄ ſic dicit ī liᵒ de fide ad pe. dei fili᷒ ut carnem hoīs aīamq3 mūdaret ſuſceptōe carnis atq3 aīe īcarnat᷒ ē q̄ ut illud pec̄m ꝙ in ɔcubitu carnis generatio hu᷒ traxit auferret ɔcept᷒ ē nouo mō ſine coytu uiri ⁊ ſine libidine concipiētis uirginis ut p deū hoīe3 quē ſn̄ libidīe cōceptū īuiolat᷒ edidit uirgīs uterus ablueret᷑ pec̄3 qd̄ trahūt ōs hīes q̄bus tal' ē naſcēdi cōditio ut mr̄es eoꝝ fecūditatis op᷒ īplere n̄ poſſit niſi p̄us uirgītatem carnis amitāt. ſolus iᵉ igit᷑ abſtulit pec̄m cōceptiōis hu᷒ ꝙ dū cōcipet᷑ ueritatē carnis accepit ex uirgīe ⁊ dū naſceret᷑ ītegritatē uirginitatis ſeruauit ī mr̄e hᵉ iᵉ Jtē idē ī pᵒ de bapᵒ pu. ſolus inquit iᵉ ſn̄ pec̄o nat᷒ ē quē ſn̄ uirili cōplexu. n̄ ɔcu᷒ carnis ſed obediētia mr̄is uirgo cōcepit hᵉ ille ſi gᵒ beata uirgo concepta fuiſſet ſn̄ pec̄o oporteret ꝙ ſine uirili cōplexu ex uirgīe cōcepta fuiſſet. Jtē augu. ī. 13. de trini. dei

filius īgt ut uniuersū genꝰ humanū
origīe uiciatū q̄ ꝑ unū diabolus te
nebat a ſuitute liberaret ex uirgīe
tm̄ naturā aſſūpſit humanā cꝰ con
ceptū ſp̄s n̄ caro. fides non libido
p̄ueīt nec īterfuit carīs cōcuᵃ ꝑ quā
ſemināt̄ ⁊ cōcipiūt̄ ceteri qui tra
hūt originale peċ. ſ3 ea penitꝰ re
motiſſīa credēdo n̄ ꝯcubenᵒ ꝑ ſpiri
tu3 ſcm̄ ē fecūdata uirginitas ut il
lud qđ naſcebat̄ natura3 tm̄mō ex
propagine p̄mi hoīs accipet. Non
aūt uitiū ex origīe traheret ut na
ſceret̄ homo nullum habens uł ha
biturus oīo peċ3 ꝑ quē renaſcerēt̄
liberandi a peċo qui naſci non pn̄t
ſine peċo hec ille. ¶ Itē Augu. in
5ᵒ ꝯ iulianū. Peċ3 īquit p̄mi ꝑētis
in ōs homines per ꝯcupiſcētiā con
ceptos trāſit in illā aūt ſolā carnē
trāſire nō potuit quā nō ꝑ ꝯcupi
ſcētiā uirgo cōcepit hec ille. ¶ Itē
Bernardꝰ ad lugdun̄ loquēs de con
ceptione uirginis ſic dicit An for
te īter cōplexꝰ maritales ſcītas ſe
ipſi conceptioni immiſcuit ut ſił
ſcīficata fuerit et ꝯcepta. Sed hoc
quod non admittit ratio. Quomᵒ
nāq3 aut ſcītas ſn̄ ſpū ſcō ſcīficāre
aut ſpūi ſcō ſocietas cu3 peċo fuit
aut peċ3 n̄ fuit niſi ubi libido n̄ de
fuit niſi forte qs dicat eā đ ſpū ſcō
⁊ n̄ de uiro cōcepta3 fuiſſe ſ3 iſtud
hactenꝰ inauditū eſt Lego deniq3
ſp̄m ſcm̄ nō cū ea ueniſſe dn̄te āge
lo Sp̄s ſcs ſuꝑueniet in te Et ſi l3
loq̄ q̄ ecċa ſētit ⁊ ueꝝ eſt qđ ſentit
Dicēdo gł'ioſa3 uirginē de ſpū ſcō
ꝯcepiſſe nō aūt cōceptā fuiſſe dico
uirginē peꝑiſſe n̄ aūt a uirgīe ꝑtā
fuiſſe Aliogn ubi erit prerogatiua
mr̄is dn̄i qᵃ ſinglŕir exultare credi
tur ⁊ munere ꝑlis ſn̄ peċo cōcepte
⁊ ītegritate carīs ſi tm̄dez dederis
mr̄i ipiꝰ. Nō ē hᵒ uirginē honora
re ſ3 eius honori detrahere hᶜ ıᶜ.
Ex qbus p3 q̄ ſi. b. uirgo ſn̄ peċo
fuiſſ3 ꝯcepta fuiſſet de ſpū ſcō ſine
ꝯcupiſcētia carīs generata. ¶ Ite3
Ber. inſmone ſci Jo. bap. Ineffa
biliori inq̄t modo q̄3 ī ceteris ī ute
ro ſcītatis ſp̄s ſcs ſr̄uenit ī uirginē
quā tota diuitatis pleītudo ſn̄ mē
ſure diſcretōe ꝑfudit ut totū caꝑet
q̄ totū fecit. Ut nō ſolū a peċis ab
luta repleta ſpu ſ3 etiā de ſp̄u ſcō
cōcepiſſe credat̄ q2 q̄ ī ea natū eſt
de ſp̄u ſcō ē. Inde ē q̄ ſinglari p̄
rogatiua fides catholica filium dei
natum de uirgine conceptum de
ſpiritu ſancto confitet̄. Uides gᵒ.
quam remotiori priuillegio ſpecio
ſus forma p̄ filijs hominū ab alijs
ī ꝯceptione diſcretus eſt. Illi ei3 de
peċis ⁊ ī peċis et de corruptione
concepti ſūt. Ipſe aūt in ſpiritu et
de ſpiritu ſācto ex uirgine concipi
tur hec ille. ¶ Ex quibus patet ue
ritas maioris ⁊ minoris propoīs
aſſumpte.

¶ Beatam uirginem fuiſſe ſine origi
nali peccato concepta3 caret omni
ueritate. Rō 2ᵃ.

Ecūda rō tal' ē. asserere illud quod caret ōi ueritate ē ualdʼ impiū. sʒ dicere beatā uirginē fuis se cōceptā sñ originali peċo ē asse rere illud q̄ caret ōi ueritate gº ꝛc. Conⁿ pʒ cū maiori q2 dicit au. ut hēt' ī glo. i. ad coꝛ. 15. perhoꝛrē duʒ ē fl'i aliq̄d de deo dicere ēt'si ad laudē ei⁹ uideat' ptinere q2 nō minori sed maiori foꝛtasse scel'e in deo laudat' falsitas q̄ʒ uitupet' ue ritas hꝰ iꝰ. Et alia glo. dicit deus eiʒ de sua fl'a laude uehemēt' irasci tur. ¶ Et Bernard⁹ uirgo inq̄t re gia fl'o ñ eget hōre libēter eiʒ hoc hōre carebit qº l' peċʒ hōrari uel fl'a uideat' īduci scītas hꝰ iꝰ ¶ Mi noꝛ uº pbat' duplici rōne p nunc Priª ē tal' ī quocunqʒ fuit fomes peċi in eo fuit peċm q2 effect⁹ non pōt esse sine causa. sʒ ī. b. uirgīe fu it fomes peċi ergo in ea fuit peċm Conⁿ pʒ cū minoꝛi primo q2 luc. i. dicit ei Angelus spirit⁹. s. supueiet in te ꝛ uirt⁹ altissī obūbrabit tibi q̄ exponētes Ambro. dama⁹. Beda grego. hu. de sanctouictore. Ber nardus sanctus Thomas et Nico laus de lira dn̄t q̄ spirit⁹ s⁹ sr̄ueit' ī mariā ut eam a fomite peċi purga ret atqʒ mūdaret. Et Mʳ in. 3º sē. di. 3ª dic̄ sp̄s sc̄s sr̄ueniēs ī mariā eā a fomite peċi liberauit atqʒ mū dauit l' fomitē ipʒ totalr̄ euacuādo ul' sic extenuanº ut ñ fuerit ei post modū occasio peccādi hꝰ iꝰ Itē au. illud dc̄ʒ exponēs ī pº li. ꝯ maximi. ita dic̄ nō eiʒ ds ībitat hoieʒ quē ñ ātea sp̄s sc̄s scificauerit atqʒ pur gauerit deniqʒ ꝛ ad mariā illā. b. uirginē dicebat'. sp̄s sc̄s sr̄ueiet in te. utiqʒ ad scificādū ꝛ ad purgañ. a fomite. s. peċi hꝰ iꝰ Itē au⁹ eā se pi⁹ applīat carnē peċi hꝰ iꝰ i. hñtē fomitē peċi. Maioꝛ uº pbat' p. b. ambro. dicētē ut recitat au⁹ ī pº ꝯ Julianū Qm̄ īq̄t ōs sub peċo nasci muꝛ ꝛ ipse nr̄ oꝛt⁹ ī uicio ē. Jō pau li caro coꝛ⁹ moꝛtis sic̄ ipse ait. quis me liberabit de coꝛꝰ moꝛtis huius hec ille ¶ Ex qº patet q̄ cū q̄re fo mes sit in carne nr̄a ē q2 ī peċo nas cimuꝛ et nr̄ oꝛt⁹ ī uicio ē. Pro de claratōe isti⁹ rōis ē sciēdū q̄ ī iusti tia originali q̄ gratis fuit pº p̄ti colata p se ꝛ p tota sua posteritate erat aliq̄d formale et aliquid mate riale. Foꝛmale q̄dē ī ipsa erat recti tudo uolūtatis et rōnis ad deū. Et q̄tū ad hº opponit' sibi culpe de foꝛmitas q̄ ē ī peċo origīali Mēle aūt erat ipse ordo rectitudīs imp̄s sus uirib⁹ īferioꝛib⁹ ꝛ q̄ntū ad hº opponitur sibi fomes peċi ul' ꝯcuꝰ Sicut ergo in statu īnocentie ordo rectitudinis impressus uiribus in ferioꝛib⁹ cābat' ex ordine uolūta tis ad deū et erat posterioꝛ iº ita ī statu nᶜ coꝛrupte oʒ dicere q̄ hitu alis īoꝛdina° uiriū inferioꝛum. que fomes appellat' causetur ex deordi natione uoluntatis in qua consistit formaliter peccatum. et sit natu raliter posterior illa quia per ha bitum iudicium est sumendum de priuatione per maxime cum

talis ordo in primis ꝑentibus de
scripus sit ĩ quorũ lapsu tal' ꝑsistit
ordo. nã primo fuit deordinatõ uo
lũtatis a deo demũ subsecuta ẽ in
obediẽtia inferiorũ uiriũ ⁊ rebel
lio ad rõez. dñte ambro. ⁊ ponit'
in glo. ad ro. 7. legiptĩe factũ ẽ ut q
nõ obediuit suo supiori ei non ser
uiat suum inferius. Justissime fac
tũ est ut ex quo ratio se subtraxit
a deo inferiores uires rebellẽt rõi
hec ille. Talis g° ẽ ordo in cõtrac
tõe origĩal' peccĩ ut primo ĩtelligat'
uolũtas deordĩata a deo ĩ quo stat
formale ⁊ prĩcipale ip̃ius peccĩ ori
gĩal'. Secũdo. tãq̃ȝ effectus ĩtelliga
tur rebellio ĩferiorũ uiriũ ad rõez
q̄ fomes dĩ in q° stat materiale ip
sius peccĩ. 3° ut intelligat' inobedi
encia corporis ad aĩam in quo fun
dat' necessitas moriẽdi que ẽ pena
necessario ꝯñs pecc̃ȝ. In quocũq̃ȝ g°
repit' fomes uel reat⁹ siue necessi
tas moriẽdi oportet ꝙ ĩ illo sit ul'
fuerit formal'r pecc̃ȝ qd ẽ cã istorũ
duorũ. sed in beata uirgĩe fuerunt
illa duo sicut dc̃m ẽ. g° in. b. uirgĩe
fuit formal'r origĩale pec̃m. Secũda
rõ ẽ tal' illud cuius oppoĩtũ põt el
lici uel hẽri ex sacra scriptura uel
ex dictis sactoruȝ caret oĩ ueritate
sed oppoĩtũ ei⁹ ꝙ dicũt illi q asse
rũt. b. uirgĩeȝ fuisse ĩ sui cõceptõe
immunẽ a pecc̃o origĩali põt hẽri
ex sacra scriptura et dictis sãctorũ
g° ⁊c̃. Minor ꝓbat'. nã Job. 3° de
tenebris peccĩ. sic dĩc. obscurẽt' stel
le in caligĩe noctis expectet lucẽ ⁊
nõ uideat nec ortũ surgẽtis aurore
Hãc auctori. exponẽs glo. et Ber.
⁊ sãctus Tho. dñt ꝙ a caligine noc
tis peccati dñr obscurari stelle qr
ẽt sãcti splẽdẽtes uirtutibus reli
quias illius noctis secũ trahũt ex u
tero nati. expectet lucẽ. i. xp̃m q ẽ
lux uera ⁊ nõ uideat qr nihil illius
noctis traxit. nec. or. sur. au. i. nati
uitateȝ. b. uirgĩs qr ortus eius ⁊ ñ
cõceptus fuit ĩmunis a peccato ori
gĩali. õs g° sãcti q̃ȝtũcũq̃ȝ sublimes
cõcepti sũt ĩ origĩali peccato ⁊ nati
cũ illo uel cũ fomite peccati nõ liga
to sed soluto. solus aũt xp̃s nec con
ceptus nec natus cum peccato fuit
. b. aũt uirgo fuit cõcepta in pecca
to origĩali sed nata fuit sine ip̃o ⁊
cũ fomite peccati ligato qr ãteq̃ȝ na
sceret' fuit purgata a macl'a pecca
ti et fomes peccĩ fuit oĩo ligat⁹ sed
ĩ ꝯceptõe filii dĩ fuit postmõȝ tota
l'r extĩct⁹ Itẽ ec̃. 7. dĩ. uirũ de mille
repi unũ. mlierẽ aũt ex õibus ñ in
ueni. ubi dĩc glo. d. hugo. cardĩalis
et magistri Garicii ꝓfũdissimi the
ologi et. d. Jacobi epi lausañ. ꝙ hẽ
scriptura sic intelligit' Ex oĩbus
hoib⁹ q̃ȝtũcũq̃ȝ ꝑfectis q signant'
ꝑ millenariũ q ẽ nuer⁹ pfect⁹. uirũ
unũ. s. xp̃ȝ solũ ab oĩ sorde peccĩ mũ
dũ reperi. unde ĩ cãticis dicit' dil
lectus meus candidus ellectus ex
millibus. Ex omnibus autem muli
eribus nullam sine peccato inueni
qr nnlla mulier fuit absq̃ȝ origĩali
pecc̃o unde et. b. uirgo ĩter õs muli
eres sc̃issima fuit in origĩali pecc̃o.

concepta hec ille. ¶ Item prouer. 25. Aufer rubiginē de argēto ⁊ egredietᷣ uas purissimū. Hāc aucto. exponētes .d. Gilbertꝰ ⁊ .d. Iaco. lansañ. dicūt ꝙ illud argētum fuit beata uirgo q̄ ī sui aīatione que cōceptio dicitᷣ. rubiginē originalꝰ pecti ꝯxit sꝫ igne scī spūs fuit postmodū purgata ⁊ ex tūc uas illud purissimum remāsit quia nec lutū mortalꝰ nec puluerē uenialꝰ pecti postmodū hūisse creditᷣ. hec ille. ¶ Itē beatus Eusebiꝰ emissenꝰ ī 2ᵒ ꝑmōe natiuitatis Ā pecti ueteris īqt nexu. nullus īmunis extitit sꝫ nec ipsa genitrix redēptoris. ¶ Itē auꝰ ī 2ᵒ de pabpꝰ pu. sic dicit. Ex qᵒ eiꝫ ꝑ unū hoīeꝫ pecꝫ ītrauit ī mūdū ⁊ ꝑ pecꝫ mors ⁊ ita ī ōs hoīes ptrāsijt usqꝫ ī finē carnalꝰ generatōis nullus extitit hō de qᵒ ī hac uita ꝯstituto ueracitē dici possit ꝙ nullū habuerit oīo peccatū excepto uno mediatore q̄ nos creatori nr̄o ꝑ remissionē recōciliauit pecoꝝ. hec ille. ¶ Ex qbꝰ pꝫ ꝙ dicere. b. uirginē nullū oīo huisse pecꝫ caret oī ueritate sic ēt inferiꝰ diffuse ꝓbabitᷣ.

¶ Dicere. b. uirginē fuī pecō fuisse ē sacre scripture ꝯdicere. Rō. 3ᵃ.

Tercia rō talꝰ ē. Cōtradicere sacre scripture est ualde īpiū. sꝫ dīe. b. uirginē fuisse cōceptā īn peccato origiali ē ꝯdicere sacꝰ scripture gᵒ ⁊c. Conᵃ pꝫ cū maiori q̄r dicit auꝰ. ī epᵃ ad hyero. ⁊ hetᷣ ī decretis. di. 9. c. Ego solis illꝰ scripturaꝝ libelis q̄ canonici appellātᷣ didici hūc hōreꝫ deferre. ut nullum auctorē eoꝝ scribenꝰ errasse aliqd firmissīe credā. Hꝰ idē dī eadē di. c. qs nesciat ⁊ c. si ad sacras et. cᵒ Ut ueterū. Et. 24. qᵉ 3ᵃ. cᵒ Quidā et. c. qui ī ecclesia et. c. quid īquinatius. et. cᵒ heresis. ¶ Minor uero probatur. Nam ad ro. 3ᵒ dicitur. ōs peccauerūt. et. cᵒ 5ᵒ. ꝑ unū hominē pecm̄ ītrauit ī mūduꝫ ī qᵒ ōs peccauerūt. quas auctoritates exponit auꝰ. ī ypōn. et ꝯ iulianū dicens ꝙ apls dicendo ōs nullum excepit quinīmo totū genꝰ declarauit humanū sub pecō esse illū solū excipiens. Cuius gr̄a ōs alij egent ut saluentᷣ. ¶ Et ī liᵒ de natura et gr̄a. omnes inquit ī adam peccauerunt et antiquos et recentiores et nos et posteriores nostros sentētia ista complectitur hec ille. ¶ Sacra ergo scriptura dicit omnem hominez ex adam carnaliter natum contraxisse originale pecm̄. Et de cōse. di. 4. c. placuit et. cᵒ. quisquis dicitur ꝙ hec est firmissima ⁊ antiqua. fidi catholice regula per generale concilium aprobata quod omnes paruli ex cōmixtione carnis concepti cōtrahunt originale pecm̄ Et idē dicitᷣ. in. cᵒ. Firmissime. sed dicere. beatam uirginem n̄ ꝯxisse origīale pecꝫ est cōtradictoriū illius igitur ⁊c. Unde Augusti. hanc rationem

tangēs ī libro de pfectōe iustīe sic dicit. Quisqs esse ul' fuisse aliquem hoīez ul' aliquos homines putet ex cepto uno mediatore dei et hoīum qbus necessaria nō fuerit remissio pecōꝝ ɔ̄dicit scripture diē ubi apo⁹ ait. p unū hoīem pecm̄ ītrauit ī mū duz ⁊ p pecz mors ⁊ ita ī ōs ptrā sijt ī quo ōs peccauerūt hec ille.

Qui. b. uirginē sī̄ originali fuisse pecō asserūt fidei fūdatissime resis tunt. Ratio. 4ᵃ.

Quarta rō talis ē. Resistere fidei fūdatissime ē ualde īpiū qꝛ ē resistere spiritui scō. sz dicere b. uirginē fuisse ɔceptā sī̄ origiali pecō ē resistere fūdatissime fidei g° ⁊c̄. Conᵃ. pz cum maiori qꝛ dicit at hana. ī synbolo. Quicūqꝫ ul't salu⁹ esse añ oīa op⁹ ē ut teneat catholi caz fidē. Quā nisi qsqꝫ ītegrā iuio latāqꝫ suauerit absqꝫ du° ī eternū pibit hᶜ ille. Minor u° pbat' p augn. ī li°. 5°. ɔ̄ iulianū dicētē oēs hoīes ul'neratos esse pecō pthopla sti apo⁹ pbat cū dicit oēs eīz pec cauerūt. ⁊ egēt gl'ia dei dūo ōs nul lū excepit sz totū declarauit gen⁹ humanū. Peccauerūt eīz oēs. Cum ex uno pecōre ōs nascant' pecōres Uos aūt dū aliquē excipitis resisti tis fūdatissime fidei ubi apl's ait. p unū hoīez pecz ītrauit ī mūdū. ⁊ p pecm̄ mors. ⁊ ita ī ōs ptrāsijt ī q° ōs peccauerūt. Et ita ōs peccas se ī adā oz ītell'i. nūqd hᶜ falsa sūt Quis audeat h° dīe nisi diuinorū ellocqorū aptissim⁹ inīc⁹ hᶜ ille. Sz dicētes. b. uirginē origīale pecz ñ ɔ̄xisse aliquē excipiūt ergo fidei re sistūt. Itē au⁹ ī epᵃ ad optatum de origine aīe illud īquit ubi pma xime fides xpiana ɔsistit ē ut creda mus q̄ p unū hoīez pecz ītrauit ī mūdū ⁊ p pecz mors ⁊ ita in ōs ho mines ptāsijt ī q° ōs peccauerunt. Neminē igit' nasci ex adā nisi uin culo damnatōis obstrictū neīnemqꝫ iñ liberari nisi rēascat' p xp̄z tā īcō cusse tenere debem⁹. ut sciam⁹ euz q hoc negauerit n° m° ad xp̄i fidē ptinere hec ille. sz dicētes. b. uirgi nē ñ ɔ̄xisse origīale pecz negāt illā ul'ez ppositōez. igit' ⁊c̄. Itē au⁹. in eadē epᵃ. Illa īgt sit sana fides qᵃ credim⁹ nulluz hoīez siue pue siue maioris etatis liberari posse a ɔta giōe mortis ātiq̄ ⁊ obligatōe pecī q̄ pᵃ natiuitate ɔ̄xit nisi p unū me diatorē dei ⁊ hoīuz. Ille eīz un⁹ ē uñ uitiatū ē totū gen⁹ humanū. ⁊ unde pecz ueīt ī mūdū. ille ēt un⁹ ē q ñ solū illud unū. sz ⁊ ɔcta abstlit q sīadita īuenit hec ille.

Qui. b. uirginē sī̄ pecō originali. fuisse asserūt. fūdamta xpiane fidei subuertere conāt'. Rō. 5ᵃ.

Quinta rō tal' ē. Subuertere fū damta xpiane fidei ē ualde ī piū. Sz dīe. b. uirginē ɔceptā sine pecō origīali ē subuertere fūdam ta xpiāe fidi g° ⁊c̄. Conᵃ pz cū ma iori p. c. hīsis. 24. q. 3. ⁊. c. Quidā.

39

Minor uero probatur per augu. in primo li. contra iulianum ubi inquit homines illorum primorum peccato nascuntur obnoxij. hic qui negat xpiane fidei fundamenta subuertere conatur. una est eius omnium catholicorum fides qua per unum hominem peccatum intrasse in mundum et per peccatum mortem. et ita in omnes homines pertransisse in quo omnes peccaverunt uno corde credunt uno ore fatentur et uestras nouicias presumptiones catholica antiquitate subuertunt hec ille. Item in .6. contra iulianum xps inquit pro solis peccatoribus mortuus est et nusquam legis in omnibus auctoritatibus mortuum esse xpm etiam pro eis qui nullum habuerunt omnino peccatum Apostolus eius dicit xpm mortuum esse pro omnibus. et omnes mortuos esse pro quibus mortuus est xps Nemo hoc neget. nemo de hoc dubitet nisi qui se dubitat aut negat esse xpianum hec sunt stabilita fundamenta fidei xpiane Qui ea subuertere nititur statibus illis ipse subuertetur hec ille Item in primo contra iullianum hoc inquit de quo nunc agimus ad fidei xpiane fundamenta pertinet ut omnes homines illius primi parentis peccato nascantur obnoxij et quisquis uult in xpiana fide labefacere quod scriptum est per hominem mors. et hominem resurrectio mortuorum et sicut in adam omnes moriuntur. ita in xpo omnes uiuificabuntur conatur destruere et qui negat per unum hominem peccatum in mundum intrasse et in omnes homines pertransisse totum quod in xpo credimus molitur auferre hec ille Item augustinus in epistola ad optatum de origine anime. Te igitur carissime frater admoneo ne hominibus nouam minus cautus incurras quod antiquissime fidei stabilita molitur fundamenta conuellere aduersus dei gratiam disputantis quam dominus iesus pusillis et magnis ineffabili bonitate largitur. cuius morte mortuis ab adam omnibus nobis introducte atque transmisse uniuerse anime illud propagine contractum cyrographum rumpitur in quo quilibet omnino natorum antequam per eius gratiam liberetur tenetur obnoxius In his uerbis tam clara atque fundata est catholica fides. ut nephas sit de illa dubitare xpiano hec ille Item augu. in ypon. hec est inquit fides nostra fatemur incontactere originale peccatum in paruulos. et per peccatum mortem pertransire. In omnes eius homines pertransijt quibus dum contigerit mori propter peccatum quod in eis utinam concepcione pertransit moriuntur hec ille Ex quibus clarissime patet quod fundamentum unum fidei nostre est firmiter credere quod omnes homines ab adam seminaliter propagati contrahunt in sui conceptione originale peccatum. qui autem dicit .b. uirginem non contraxisse originale peccatum illud fundamentum destruit. ergo etc.

Qui .b. uirginem sine originali peccato fuisse dicunt horrenda peruersitate xpiane religioni infesti existunt. Ratio sexta.

Sexta ratio talis est. Esse infestum horrenda peruersitate xpiane religioni est ualde impium. Sed dicere .b. uirginem non conceptam in originali peccato est esse infestum horrenda peruersitate xpiane religioni. ergo etc. Consequentia patet cum maiori per .c. excomunicamus extra de hereticis et in clementina et in sexto Minor uero

probat̃ per augu.in .6.ꝯ iullianuz dicentem oẽs ad mortẽ p adã oẽs ad uitã p xp̃z q₂ sicut i adã oẽs moriũt̃ ita ⁊ i xp̃o oẽs uiuificabunt̃ .ex pma origine generis humani nemo ad mortẽ nisi per adã neq₃ ad uitã nisi per xp̃m.uos aũt dũ non oẽs sed multos siue per adã cõdemnatos.siue p xp̃m liberatos uultis intelli. horrend₉ puersitate xp̃iane religioĩ estis ĩfesti hec ille. Sz q̃ dñt beatam uirginẽ ĩ originali pecõ nõ fuisse ꝯceptã hñt dicere ñ oẽs hoĩes p adã cõdemnatos nec oẽs p xp̃z liberatos sz multos tm̃.ergo tales sic dñtes sũt horrend₉ puersitate xp̃iane religioni infesti.

Si beata uirgo se sñ pecõ esse asseruisset se ipsam decepisset dicendo falsum. Rõ.7ᵃ.

Septima rõ tal' est. Asserere beatã uirginẽ se ipaz decepisse dicẽdo fl'm ẽ ualde ĩpiũ.sz dĩe.b. uirginẽ sñ originali pecõ ꝯceptã ẽ dicere quod se ipsã decepit igit̃ ⁊c. Cons₉ pz cũ maiori q₂ oẽs pdet oẽs q loquũt̃ mdaciũ.Et apoc.i. Nihil introibit ĩ illã faciẽs mdaciũ. Et omne mdaciũ ẽ pecz admin₉ uenia le qd nᵒ mᵒ est uirgini attribueñ. Minor uᵒ pbat̃ p augu.in 2ᵒ de bap.ᵒ pu.Teneam₉ ĩqt ĩdeclinabilẽ fidei ꝯfoez. Solus un₉ ẽ q sñ pecõ nat₉ ẽ ĩ silitu.ᵉ carnis peci sñ pecõ mortuus ẽ pp nr̃a peca. Non declinem₉ nec ad dexterã nec ad sinistrã In dexta eiz declinare ẽ se ipz decipe dicẽdo se esse sñ pecõ.uias eiz q̃ a dextis sũt nouit dñs q̃ solus ẽ sñ pecõ. ⁊ oĩuz nĩz põt delere peca hec ille Itẽ Au₉.sr̃ ps 140.Sol₉ xp̃s ẽ ĩ quo nullũ ĩuẽtũ ẽ pecz.q̃ so₉ uerissime potuit dicere Ecce uenit pnceps mũdi et ĩ me nullã cl'pã nullũ reatũ ĩueuit q̃ solus ĩnocẽtẽ sanguinez fudit. Itẽ sr̃ ps.50.solus xp̃₉. iter hoĩes uere dicere potuit si ĩ me ĩuenistis pecm dicite q₂ in eo solo pecz nullũ fuit. Itẽ Jo..criso.ad mirãda ẽ ĩqt xp̃i singl'ris excellẽtia ut nullus hominũ ueracit̃ dicere po tuerit. Quis ex uobis arguet me de pecõ Nisi solus ĩpe q̃ pecz ñ habuit hec ille. Et origẽs sr̃. Jo. de uerbo ad uerbum.

Dicere beataz uirginem sñ pecõ fuisse.Sc̃i doctores dñt esse erroneũ Ratio.8ᵃ.

Octaua rõ ẽ tal'. Attribuere uirgini id q₉ sancti dñt esse erroneũ.p̃sũptuosũ.⁊ sr̃sticiosũ ẽ ualde ĩpiũ.Sz dicere.b.uirginẽ esse ꝯceptã sñ pecõ est huiusmõi gᵒ ⁊c. Cons₉ pz Et minor pbat̃ per Ber: Cũ ĩqt uirgo beata in originali fuerit pecõ concepta que nam erit ratio festiue conceptionis.quo pacto ĩquã aut scs assereret̃ ꝯcept₉ q de

40

spiritu sácto nõ ē sʒ de pecõ ē aut
festus habetur q̃ minime scs ē. libē
ter uirgo regia hoc hõre carebit
q° ul' pecm hõrari ul' fl'a induci
uʒ sáctitas. Nll'a eĩm ei rõe place
bit ꝯ ritū ecclesie p̄sūpta nouitas
mater temeritatis filia ſrstitõis.
soror leuitatis hec ille ¶ Itez. b.
ambrosius. Ne° inqt sñ pecõ ē ne
gare hoc sacrilegiū ē solus eiʒ de⁹
sñ pecõ ē. Cõfiteri hoc ĩpunitatis
remediū ē hec ille ¶ Itē augu. in
p° ꝯ iulianū. una ē ĩquit oĩum ca
tholicoꝝ fides q̃ uno corde credūt
ꝛ uno ore fatēt' õs hoĩes illoꝝ pri
moꝝ pētū pecõ nasci obnoxios et
uãas nouicias presūptiones catho
lica antiquitate subuertūt hec ille
¶ Itē. S. Tho. ĩ 4. q. de malo arti
culo. 6. Erroneū ē ĩquit dicere. q
aliq̃s ab adã seĩal'r deriuet' absq̃
originali pecõ sic eĩʒ aliquis hõ es
set q̃ nõ indigeret redemptõe fcã
p xpm. ¶ Itē in. 4° sen. di. 43. q.
1. arti. 4°. ad. 3. Erroneū ē inquit
dicere q aliquis sñ pecõ originali
cõcipiat' pret xpm q tal' ñ indige
ret redemptõe facta p xpm. Et sic
xps ñ esset oĩum hominū redemp
tor ꝛ iõ non põt sñ errore poni q
aliq̃s sñ pecõ cõcipiatur hec ille.
Itē p² 2° q. 81. arti. 3°. fm ingt fi
dē catholicã firmiter ē tenendū q
õs hoĩes preter solū xpm ex adam
deriuati pecm originale ꝯhūt. Ali
oquin redemptõe nõ indigerēt q̃
est facta p xpm qd ē erroneū h° i°
¶ Itē eadē q° arti. 1. fm fidē ingt
catholicã ē tenendū q pmū pecm
pmi hominis origi^r trãsit in poste
ros ꝯtrariū autem ē hẽsis pellagiana
hec ille.

¶ Beatã uirginē ĩ originali pecõ fuis
se cõceptã ducētiquinquagita doc
tores tenēt famosissimi Rõ nona.

Nona rõ talis est. Asserere op
positū eius quod fere õs doc
tores famosi tenēt ē impium et te
merariū. sed beatam uirginem non
fuisse conceptã ĩ pecõ originali est
oppositū eius q fere õs doctores
famosi tenēt g° dicere beatã uirgi
nem nõ fuisse cõceptã ĩ peccato ori
ginali ē impiū et temerariū Con⁹
pʒ cū maiori q ut dicit philo. ĩ li°
de som. et uig. qd ab oĩbus ul' plu
ribus dĩ fidem hēt q ita sit. Et in
. i. ethi. Fama ĩquit quã õs famant
uel exclamant nõ põt esse ĩ toto fl'a
hec i°. ¶ Itē hyro⁹ sr ecclesiastē
. c. ulti° Maioꝝ ĩquit seq̃re uestigia
et ab eoꝝ auctoritate ne discrepes
alioquin occurrent tibi multa que
te ad errorez ptrahēt hec ille. Et
iõ qd a pluribus et maxime sapien
tibus dĩ firmit' tenēdū est et illud
negare est temerariū ꝛ presūptu
osū ¶ Minor uero probat' ¶ Nam
Bernard⁹ ĩ epl'a ad lugdun. rephē
dēs illos q cõceptõis festū celebra
bãt. Miramur inqt qd uisū fuerit
hoc tpre qbusdã urm uoluisse muta
re colorē optimū nouã ĩducēdo ce
lebritatē quã ritus eccl'e nescit non

ꝓbat rõ non cõmẽdat ãtiqua tradi
tio Nũqd pꝛĩbꝰ doctiores aut deuo
tiores sumꝰ ꝑiculose ꝓsumimꝰ qcqd
ĩ talibꝰ eoꝝ prudẽtia ꝓtermit Nec
uꝰ id tale ẽ qꝫ nisi ꝓtereũdũ fuerit
ꝓruũ querit diligẽtia ꝓterisse h̃ꝰ iͤ
Ex qbꝰ pꝫ qꝫ rõ nõ ꝓbat nec ãtiq̃
doctoꝝ traditio cõm̃dat beatã uir
ginẽ nõ ꝯtraxisse originale peccm q̃n
ĩmo cõdẽpnat ut ĩ toto ꝓcessu illiꝰ
epl̃e bẽr. oñdit. Itẽ auꝰ ĩ 2° li. ꝯ̃
Julianũ cũ p diuersas auctoritates
dem̃rassꝫ oẽs hoĩes ab adã seĩal̃r ꝓ
pagatos cõtrahere originale peccm
statĩ subiũgit dicẽs Habes ꝯtra te
o Juliaͤ nõ solũ occidẽtis ueꝝ etiã
⁊ oriẽtis epõs. Oẽs enĩ uno eodẽqꝫ
modo credũt p unũ hoĩez peccm in
trasse in mũdũ ⁊ p peccm mortẽ et
ita ĩ oẽs ptrãsisse ĩ qꝰ oẽs peccaue
rũt. q modꝰ hic ẽ ut p̃co illiꝰ ꝑ hoĩs
oẽs hoĩes nasci credant̃ obnoxii
Unde ab hac sentẽtia nemo eruit̃
nisi iͤ quẽ sñ lege peccĩ uirgo ꝯcepit
h̃ꝰ iͤ itẽ ex ꝯcilio numidie celebrato
cui ĩterfuit auꝰ. cũ ꝯxx q̃nqꝫ epĩs. hec
epl̃a Jnnocẽtio pape post fuit scrip
ta. Dño meritoqꝫ uenerabili ⁊ in
xp̃o hoñ. pape Jnnocẽꝰ: Siluanus
Ualẽtinꝰ Aurelius Donatus Uic
tor Felix Petrus Restitutꝰ Seuerꝰ
Maurẽtiꝰ Leo Licorius Crisconus
Processꝰ Faustinꝰ Quadratꝰ An
toniꝰ Presidus Lucianus Possidiꝰ
Fastinianus Profuturus Terenciꝰ
Sabinus Possidonius Honoratus
Lãpadiꝰ Augustiꝰ Malchus Delfi
nus Restitiꝰ Fortunatꝰ Honorius
Secũdꝰ Seruius Lucilus Gigãtius
Uictor Allipiꝰ Pascẽtiꝰ Ponticanꝰ
Lucius Assiaticꝰ Faustus Gresco
nius Saturninus adeodatus Ruffi
nianus Spantius Nouatꝰ Nedi
brius Jnnocẽciꝰ Bonifacius Et alii
pñtes ex ꝯcilio Numidie salutẽ ĩ do
mino Noua quippe heresis ⁊ ꝑni
ciosa inĩcoꝝ gr̃e xp̃i nouit̃ ĩsurrexit
q̃ puulos sñ originali peccõ asserunt
ꝯcipi ⁊ etiã si nullis ĩnouãt̃ gr̃e sa
cramẽtis habituros uitã eternã ꝓ̃
sũptuose affirmant euacuantes qꝫ
apostolꝰ dicit Per unũ hoĩez pec
catũ ĩtrauit ĩ mũdũ ⁊ p peccꝫ mors
⁊ ita ĩ oẽs hoĩes ptransiit in quo
oẽs peccauerũt Et sic̃ in adã oẽs
moriũt̃ sic ⁊ ĩ xp̃o oẽs uiuificabũt̃
et sic originale peccꝫ traduci ĩ puulos
negãtes Totuꝫ oĩo qđ xp̃iani scimꝰ
nitũt̃ euertere Hec igitur scitati
tue de ꝯcilio numidie scripta dixe
rimꝰ imitãtes cartagiñ. ecc̃e epõs ad
sedẽ apl̃icã quam b̃ts illust̃s de
hac cã scripsisse ꝯpimꝰ Uale h̃ꝰ iͤ
Nõ solũ aũt ãtiq doctores sꝫ etiã
posteriores tenuerũt ⁊ ĩ scriptis re
liquerũt qꝫ b. uirgo ⁊ oẽs hoĩes ꝑ̃t
xp̃ꝫ ĩ sui cõceptiõe originale peccꝫ cõ
traxerũt sic̃ pꝫ ĩductiue Et primo
ĩncipiẽdo a sũmis põtificibus ⁊ a
scĩs doctoribꝰ.

Pontifices sũmi

IN ꝑmis q̃dem beatꝰ Jnnociꝰ
ꝑmus q ĩ ꝯcilio cartagiñ. dãp
nauit Pellagiũ ⁊ Celestium ⁊ Ju-

lianũ cõplices erroris ipius pella
gij. q dicebat pueros nõ ɔ̃here ori
ginale pecm. Iste Innocẽti⁹ deter
minauit ꝙ oẽs hoĩes ex adaꝫ seĩalr
propagati ɔ̃hunt originale pecm
nec aliquẽ posse ĩtrare regnũ celo
rum nisi p gratiã xpi a culpa et a
reatu pene solutus renascat̃. ut di
cit augu. ĩ epl'a ad optatum de ori
gine anime.

Idẽ tenet b⁹. Zozimus papa q
etiã determinauit ꝙ oẽs pueri ex
qbuscũqꝫ pẽtibus seĩalr nati ɔ̃hũt
originale pecm ut dicit. b. augu. in
epl'a ad optatũ de origine aĩe.

Idẽ tenet b⁹. Leo papa in mul-
tis suis sermonibus.
Idẽ tenet beatus Grego. papa in
moralibus ꝛ s̃r eze. 4°.

Idẽ tenꝫ. b. Inno. 3⁹. q cõposuit
multas decretales ꝛ librũ de mi
s̃ia cõdoĩs hu⁹ ꝛ cõposuit multos
sermones. Un̄ in s̃mone purificõis
et natiuitatis. b uirgĩs dĩc eã exp̃s
se originale pecm ɔ̃xisse.

Idẽ tenꝫ. b. Inno. 5. in 3° sen
tentiaꝝ. di. 3ᵃ

Idẽ tenꝫ ali⁹ Inno. q scripsit s̃r
decretales in ti° de fez. c°. cõq̃stus
allegãs glo. decreti de cõsecra. di.
3ᵃ. c° prouidẽdũ.

Idẽ tꝫ. b. Clemẽs papa ĩ s̃mone
Erũt signa in sole ꝛc̃.

Idẽ tꝫ Bonifaci⁹ . 9. q ĩ puilsio
uisitatioĩs b⁹ uirgĩs dĩc ꝙ xp̃s as
sũpsit humanã naturã ut mõte sua
dãnatioĩs s̃niaꝫ ꝛ peci maclaꝫ quaꝫ
p reatũ p̃mi hoĩs uniuersa posteri
tas generis humani ĩcurrerat abo
leret hec ille.

Idẽ tꝫ Eugeni⁹ papa 4⁹. in cõ
ci°. Florentino.

Doctores s̃cti.

Idẽ tꝫ. b. hyrene⁹ ut augu. dĩc ĩ
2° ɔ̃ Julianum.

Idẽ tꝫ. b. Retic⁹. ut augu. dicit
in 2° ɔ̃ iulianum.

Idẽ tꝫ. b. Cyp̃anus ut augu. dĩc
in 2° ɔ̃ iulianum.

Idẽ tꝫ. b. Olympi⁹ ut aug. dicit
in 2° ɔ̃ iulianum.

Idẽ tꝫ. b. hylari⁹ ut augu. dicit
in 2° contra iulianum.

Idẽ tꝫ. b. Ambro⁹ s̃r lucã ꝛ s̃r
ysaiã ꝛ ĩ li° de archa noe. ꝛ s̃r bea
ti ĩmaculati. ut ẽt augu. dicit in p°
et 2° contra iulianũ.

Idẽ tenet. b. Grego. nazãzenus
ut augu. ĩ 2° cõtra iulianũ.

Idẽ tꝫ. b. Inno⁹. ut augu. dĩc in
2°. cõtra iulianũ.

Idẽ tꝫ. b. Jo. Criso⁹. s̃r Jo. ꝛ ma
the. ut augu. dicit cõtra iulianũ.

Idẽ tꝫ. b. Basili⁹. ut augu. dicit
ĩ 2° cõtra iulianũ.

Idẽ tꝫ. b. Jero. s̃r ps. ꝛ s̃r canticã
ut augu. dicit ĩ 2° ɔ̃ iulianũ.

Isti xj. doctores ut dicit augusti.
uno corde credũt et uno ore fatẽt̃
oẽs hoĩes ab adã descẽdẽtes origĩa
le pecm ɔ̃here nec ullũ excipiũt nisi
solũ xpm quẽ s̃n lege pec. uir. ɔ.

Idẽ tꝫ. b. augu. in 10° s̃r geñ. ad
lit. ꝛ s̃r ps. ꝛ s̃r Jo. ꝛ ĩ li° ɔ̃ iulianũ
Et ĩ li° de bap° puu. et de nup. et
ɔ cu⁹. Et de nã et gĩa ꝛ de p̃fectiõe

iustitie ⁊ de origīe aīe Et ī ypon
Et ↄtra. ϛ. hīses Et ī li°. de ci. dei
Et ī li°. ad dardanū Et de tri. ⁊ ī
bēchiri. ⁊ de gratia ⁊ peco origina
li ⁊ ī ꝑmoib⁹ ⁊ in mltis aliis locis
¶ Idē tenʒ b. ysydor⁹ ī ꝑmoᵉ nati
uitatis dñi q̇ icipit Natal' dies
¶ Ideʒ tenet beatus Grecus doc
tor approbatus sž lucā exponēs il
lud benedcs fruct⁹ uētris tui.
¶ Idem tenet beatus Gregorius
nicenus sr̄ lucā ꝓmo ⁊ secūdo c°
¶ Idē tenʒ b. Jo. Cassianus in ulti
ma collatōe scoꝝ pr̄um.
¶ Idē tenʒ beatus Tytus sr̄ lucaʒ
queʒ sepius allegat scus Thomas ī
opus aureum.
¶ Idē tenet beatus Fulgētius in
ꝑmone natiuitatis dñi.
¶ Idē tʒ beatus Johānes damasce
nus 3° li°. suaꝝ sententiaꝝ.
¶ Idem tenet beatus Eusebius e
missen⁹. ī ꝑmōe. 2°. natiuitatis dñi
¶ Idē tʒ beatus Maximus ī ꝓmo
ꝑmōe 40ᵉ ⁊ ī ꝑmōe assūptiōis
¶ Idē tʒ. b. Cassiodor⁹ sr̄ ps. dñe
ꝓbasti ⁊ in tractatu de origine aīe
¶ Idē tʒ. b. Theophyl⁹. sr̄ lu. ⁊ Jo
¶ Idē tenʒ. b. Cyrilus sž lucam.
¶ Idē tenʒ. b. Remigius sr̄ cātica
⁊ sup spalmū. 21.
¶ Idē tenʒ . b. Seuer⁹ sr̄ matheū
¶ Idē tenʒ. b. ⁊ uenerabil' Beda sr̄
lucā ⁊ ī omelia uigi. sci Andree
¶ Idē tenʒ. b. Seuerinus dcs Boe
tius ī li. de duabus naturis ⁊ una
ꝑsona xpi.
¶ Idem tenʒ. b. Merardus epus ⁊
mar. ī ꝑmōe natitatis. be. uirgīs
¶ Idē tʒ. b. hyldefōs⁹ eps tolletan⁹
in li. de ꝑpetua uirginitate beate
marie
¶ Idē tenʒ b⁹ Anselmus cātuariē
sis epus ī li. Cur de⁹ hō ⁊ de ↄcep
tu uirginali ⁊ ī ꝓsologion
¶ Idē tʒ Origenes sr̄ Jo. ⁊ sž ma.
¶ Idē tʒ. b. Ber. ī epl'a ad lugdun.
Et ī ꝑmōe. b. uir. ⁊ in ꝑmōe sci Jo.
bapᵉ ⁊ mltis aliis locis
¶ Idē tʒ. b. Tho. de aq̇no ī 3ᵃ pte
⁊ ī 4° ↄtra gen. ⁊ in 3° sētē. ⁊ in
4° de ma°. ⁊ ī 2° ⁊ 4° setē. et in
compendio theologie.
¶ Idē tʒ. b. Uincēti⁹ de ualētia in
multis sermonibus suis.
¶ Itē. b. katerina de senis dixit si
bi reuellatum fuisse q̄ bᵃ uirgo fue
rat ī originali peco cōcepta sicut
refert b⁹. Antonin⁹ archieps flo-
renten⁹ in cronica sua.

¶ Doctores sacri ordīs p̄dicatorū:

IDeʒ tenēt Infrascripti doc:
de sac° ordīe p̄dicatoꝝ. Et p°
Do⁹ Albert⁹ magn⁹ ī toto traꝝ
orbe clarissimus doctor pisieñ. et
eps Ratispoñ. sr̄ lucā et in 3° sen.
¶ Idē tenet. d. hugo cardinal' doc
tor pisieñ. totius biblie ꝓm⁹ post
lator sr̄ lucā ī 1° passu spiritus scs
supueniet ī te ⁊c̄.
¶ Idē tenet. d. Petrus de tarāta
sio Doctor perisiēsis famosissimus
qui ob sui excellentiam primo fuit
eps lugduñ. et postea cardinalis

42

hoſtienſis ⁊ tādē ſumꝰ pontifex in 3°. ſen. di. 3ª. ⁊ ſr̄ p̄s.

Idē tenet do. hugo gallicꝰ cardinal̄ hoſtieñ. ī 3° ſētē. di. 3ª

Idē tenet do. Durādꝰ magiſter piſieñ. ⁊ ep̄s meldeñ ī 3° ſē. di. 3ª

Idē tenet do. Petrus de palude doctor piſieñ. ⁊ patriarcha ieroſolitanꝰ ſr̄. 3° ſen. di. 3ª.

Idē tenꝫ do. Jacobꝰ de uoragīe archiep̄s ianueñ ī ml̄tis ſmonibus ſuis ⁊ in mariali ſuo.

Idē tenꝫ do. Jacobꝰ de lauſana doctor piſieñ. ⁊ ep̄s lauſañ. ī tercio ſen. di. 3ª. ⁊ ſup eccleſiaſtē

Idē tenꝫ do. Gulielmꝰ ep̄s lugduñ q̄ fecit ſūmā de uiciis ⁊ de uirtutibꝰ ⁊ ī ſmōe natiuitatis b. uir.

Idē tenet do. Martinꝰ ep̄s polonus ⁊ pniarius pape q̄ ↄpoſuit cronicas ī ſermōe natiuitatis

Idē tenꝫ do. Hernꝰ doctor piſienſis eximiꝰ general̄ magiſtr̄ tociꝰ ordīs p̄dicator̄ in 3°. ſen. di. 3ª ⁊ ī quolibetis piſius ſoll̄r diſputatis.

Idē tꝫ. d. ulricus. ep̄s argētinꝰ ī ſūma ſua li. 5. c° 27.

Idē tꝫ. d. Jo. lictīber ep̄s ratiſpoñ. ī ſmone natiuitatis. b. uirgīs.

Idē tꝫ. Mr. Jo. de neapoli doc. piſieñ. ī quolibeto ſuo. q° xiª

Idē tꝫ. Mr Thomaſinus piſieñ doctor ī 3°. ſen. di. 3ª

Idē tꝫ. Mr. Johānes piſieñ. doctor in 3°. ſen. di. 3ª

Idē tꝫ. Mr. Bernardꝰ de claro mōte doc. piſieñ ī iquol3°. 15. q. 13ª

Idē tꝫ. Mr. Gulielmꝰ d̄ alcono doctor piſieñ. ſr̄ eccleſiaſtē. c. 7°

Idē tꝫ. Mr. Jo. ſterligatij doc. piſieñ. ī 3° ſē. di. 3ª

Idē tꝫ. Mr. hugo. de argētina in ſuo theologie cōpendio.

Idē tꝫ. Mr. Nicolaus traueth. āglicꝰ uir magnꝰ ī ſuo t̄tio quol3°

Idē tꝫ. Mr. Robertꝰ olchot anglicꝰ ſr̄ librū ſapīe l̄cōe. 163ª.

Idē tꝫ. Mr. Thomas anglicus doctor ſoll̄is ſr̄ p̄s. 17.

Idē tꝫ. Mr. Petrꝰ de polonia ī poſtila ſuper lucā. c°. i°

Idē tꝫ. Mr. Nicolaus gorrā in poſtila ſr̄ lucā c°. i°.

Idē tꝫ. Mr. uincētius hyſtorial̄ ī tractatu gl̄ioſo quē de laudibꝰ. b. uirgīs ītitulauit ī. c. de ſcīficatiōe.

Idē tꝫ. Mr. Tho. de ſuetoīa galicus in ↄpēdio theologie ī. 4. li. c. 3.

Idē tenet Magiſter Jacobus de bnuēto in ſermone natiuitatis beate uirgīs.

Idē tꝫ Magiſter Johāes de uerdiaco in poſtila ſup cātica.

Ideꝫ tenet Magiſter Jo. de biblia in quolibeto ſuo. q. 13. ⁊. q. 29.

Idē tenet Magiſter Jaco. de puſio in ſermone natiuitatis q̄ īcipit orietᷓ ſtella ⁊c̄.

Idem tenet Magiſter Jacobus de loſona in ſermone purificatōis ⁊ natiuitatis. b. uirgīs

Idē tenet Magiſter petrus galdini in ſmōe aſūptōis ⁊ in ſecunda feria poſt paſca

Idem tenet Magiſter Oldornādinus de tuſcanela in ſermone uirgi

lie natiuitatis domini ⁊ infra octa
uas natiuitatis
¶ Idē tenꝫ magiʳ Angelus de bo
nonia ī 3º ſen. di. 3ª
¶ Idē tenet fr̄ Io. balbus ianueñ.
ī ſuo catholicō ī uocablᷓo uirtus
¶ Idē tenꝫ magiʳ. Raymūdus cō
pillatoꝛ decretalium q barchinōe
ſepultꝰ claret multis miraculᷓ in ſū
ma ſua in titulo de feriis
¶ Idē tenet magi. ⁊ bꝰ. Albertus
de brixª cui appuit beꝰ. auꝰ cū beº
Thomª dicēs ei Thomas m̄ par eſt
ī glᷓa uirgīali pñās mūditia In ſū
ma ſua ī liº. 3º tractatu 46. cº. 6.
¶ Idē tenet magi. Io. theutonicus
ī ſūma ꝯfeſſ. liº pº titulo 12º ī pn
¶ Idē tenet mag. Bartholomeꝰ de
piſis in ſūma ſua uocabulo ferie
¶ Idem tenet mag. Rayneriꝰ de
piſis ī 2ª. pte ſue ſūme.
¶ Idē tenet fr̄ Iohāes de ſc̄o gemi
niano in ſmōe natitatis ⁊ aſſump
tionis beate uirginis.
¶ Idē tenet do. Io. doīnici de ra
guſio cardinalᷓ ī tractatu glᷓioſo q̄ꝫ
de conceptione cōpoſuit qui incipit
Reſecāde ſūt putride carnes
¶ Idē tenet do. Antoniꝰ archiep̄s
florētenus ī mlᷓtis ſmōibꝰ ſuis et
in pma ⁊ 3ª. pte cronice.
¶ Idem tenet do. Io. de turrecre
mata mag. piſienſis famoſiſſimus ⁊
ecc̄e ſc̄e cardinalᷓ titlᷓi ſc̄i ſixti qui
poſtilauit totam bibliam et ſcrip
ſit ſr̄ totū decretū et cōpoſuit ſum
mam ſollempniſſimā de cōcepōe in
qua clariſſime demōſtrat quod oꝫ

ſm fidē catholicam firmiteꝛ tēneꝛe
. b. uirginē fuiſſe cōceptā in origi
nali peccato. Idem declarat de cō
ſecra. di. 3ª cº pronūciandum. et
di. 4ª c. firmiſſie. hic ob excellētiā
ſue doctrine et ob zelum fidei fer
uētiſſimū fuit a papa pio 2º factus
uniuerſalis protectoꝛ fidei. Primꝰ
fuit ī hac dignitate et foꝛte ultimꝰ
¶ Ideꝫ tenet. Mʳ Iacobus de Cat
halonia. uir famoſiſſimus magiſter
ſacri pallacij in tractatu glorioſo
quē de cōceptione compoſuit.
¶ Idem tenet. Mʳ. Iohānes de
montenigro in tractatu quem de
cōceptione cōpoſuit di. 7ª
¶ Idem tenet. Mʳ. Raphael de
poꝛnaſio doctor piſienſis ī tracta
tu de prerogatiua ſaluatoris.
¶ Idem tenet. Mʳ. Petrus Iere-
mie in multis ſermonibus ſuis.
¶ Idem tenet. Mʳ. Leonardus de
utino in ſermone natiuitatis uir
ginis et ī alijs ſermonibus.
¶ Idem tenet Frateꝛ dominicus ꝺ
Cathalonia ī quodā puo tractatu
de conceptione.
¶ Omnes doctores prenominati
ex ſacro ordine predicatorum te
nent beatam uirginem fuiſſe cōcep
tam in pec̄o originali.

¶ Idem tenēt infraſcripti doctores
Sacri ordinis minoꝝ.

IN primis Alexandeꝛ de ales
doctoꝛ piſieñ q pro excellētia

43

docťne ſue dc̄s eſt doctor irrefraga
bil' ĩ 3ª pte ſũme ſic dicit. Si beata
uirgo maria nõ fuiſſȝ ↄcepta ĩ pec
cato origĩali ñ fuiſſȝ obligata pec̄o
nec pene nec hũiſſet reatũ p̄ec̄i ſȝ
ꝗ nõ habȝ reatũ pec̄i nõ ĩdiget re
dēptiõe q2 redēptio ē ſolũ ꝑpt̄ ob
ligatiõeȝ pec̄i ul' pene ⁊ ꝑpt̄ reatũ
pec̄i ergo beata uirgo nõ ĩdiguiſſȝ
redēptiõe fc̄a p xp̄m ꝙ nõ ē ſm̄ ca
tholicã fidē ponēdũ h̄ꝭ iꝭ.

Idem tenet ĩ. 3º. ſen. di. 3ª. ⁊ ſr̄ p̄s.
45. ⁊ in ſuo materiali.

Idē tenet do. Bonauentura doc
tor piſieñ ⁊ ec̄c̄e ſc̄e cardinal'.

Idē tenet do. Reginaldus ep̄s
rotomageñ ĩ 3º ſen. di. 3ª ſic dicēs
Si beata uirgo ſñ origĩali pec̄o cõ
cepta fuiſſȝ hoc derogaret dignita
ti xp̄i filij ſui ⁊ ideo nõ ē ei hic ho
nor attribuēdꝰ q2 ĩ ueritate nõ eſt
honor nec decentia hec ille.

Idē tenet do. Ricardꝰ de media
uilla doctor piſieñ in 3º ſen. di. 3ª.
dicēs aĩa beate uirgĩs ex ſui uniõe
ad carnē origĩale pec̄m ↄtraxit ſic̄
dicit Anſelmus ĩ liº cur deus hõ
Et auꝰ. ſr̄ geñ. hec ille.

Idē tenȝ do. Gulielmus ocham
doctor ſubtil' qui ut fertur ſubtili
elemēto purgatꝰ uitã finiuit hic in
2º ſentē. di. 3ª ĩ rõe. 6. arg. ſic dicit
dico ꝙ beata uirgo fuit cõcepta in
origĩali pec̄o. tũ q2 gloſa ad ro. 5º
dicit ꝙ oēs hoĩes ab adã ſeĩalit̄ ꝑ
pagati ſũt ſub pec̄o origĩali geniti
iuȝ q2 dicit auꝰ. ꝙ oēs ꝗ fuerunt p
xp̄m uiuificati fuerãt p adã ſpũalit̄
mortui. tũ q2 auꝰ ⁊ mͬ dicũt ꝙ ori
gĩale pec̄m oēs hoĩes trahũt ꝗ p cõ
cupiſcētiã uiri ⁊ mľris naſcũt̄. tũ
q2 nõ fuiſſet redēpta nec ĩdiguiſſȝ
medico ĩmo ſi xp̄s nõ fuiſſet natus
nec mortuus regnũ celoꝝ intraſſet
q2 ſp fuiſſet iuſta. tũ etiã q2 mori nõ
debuiſſet ſicut ꝓbat anſelmꝰ ĩ liº
cur deus hõ. Nec dicãt ꝙ ĩ talibus
coĩbꝰ locutioĩbꝰ ſp excipiat̄ uirgo
maria q2 pi rõne poſſemꝰ excipere
Jeremiã ⁊ Johanem baptiſtã cum
de illis ſit ſcriptũ ꝙ fuerũt ĩ utero
ſcĩficati hoc etiã qꝺ dñt eius dero
gare dignitati nõ eſt ueꝝ q2 ita de
berēt ↄſequēter dicere ꝙ derogat
eius dignitati ꝙ fuerit cõcepta ex
uirili ſemine ⁊ cũ libidine parētũ
ĩmo pertinet ad eius dignitatē et
offitiũ ꝙ de tam humili ſtatu qua
lis eſt ſtatus noſter in ſui cõceptio
ne qui eſt ſub ſeruitute pec̄i ſit ad
tantam excellentiam per mortem
filii ſui ſaluatoris noſtri perducta
quod ſit ſuper omnes angelos exal
tata hec ille.

Idem tenet dominus Aluarus
hyſpanus ep̄s ſiluauenſis in libro
ſuo quē de plantu eccleſie intitula
uit ſic dicens Beata uirgo maria fu
it concepta in peccato originali ſic̄
expreſſe tenent. Auguſtinꝰ Tho
mas Halexãder Bonauentura Ri
chardus ⁊ alii doctores antiqui li
cet quidam noui theologi a ſenſu
cõmuni eccleſie recedentes in deuo
ti re uera domine noſtre eius de
uoti apparere nitãt̄ quoꝝ opinio

noua ⁊ fantastica sit penitus a fide
lib' canzellata qꝛ sc̄ificatōez uirgi
nis negat ꝯtra idq̄ tenet ecc̄a Si
enim ī pec̄o orīgiali nō fuisset con
cepta q̄ cōtrahit' in infusione ani
me ut notat' de cōsecra. di. 4ª. c°.
Nō ex eq° ī glosa tūc sc̄ificatio et
necessaria non fuisset sicut nec xp̄o
Et ideo romana ecc̄a festū concep
tiōis nō agit sed tollerat nō tamē
approbat qꝛ q̄ pmittit' nō appro
batur ut habetur di. 4ª. c° deniq3
⁊ . 3i. q. i. c° hac rōne Unde istud fe
stū debet referri ad sc̄ificatōez ⁊ ñ
ad cōceptōez ut dn̄t doctores. Et
ita dicit oīo q̄ dicitur in hoc festo
rome in sc̄a maria maiori. Deus q
sc̄ificatōez uirginis marie ⁊c̄. sicut
uidi ⁊ audiui cū ibi de ista sc̄ifica
tōe p̄dicarez ī festo isto
Idem tenet do. Nicola' de lira
doctor pisieñ q̄ super lucā exponēs
illud. Sp̄s sc̄s s̄rueniet ī te sic dicit
Bene dixit s̄ueniet ī te qui prius
uenerat sp̄us sc̄us sup uirginez ad
huc ī utero mr̄is exñtez eam ab ori
gīali pec̄o purgando ut ꝯmunit' dici
tur Sz ī cōceptōne filii dei s̄uenit
idest iteꝝ ueīt ad cōferēdā uirgini
marie gr̄e plenitudinem.
Idē tenet. do. Bertrādus de tur
re cardinal' in sermone natiuitatis
beate uirginis.
Idem tenet do. Johānes ricardi
eps dyacoñ in cōpendio theologie
li° 4° de sc̄ificatiōe.
Idem tenet Ma'. Thomas de
ales in tractatu de laudibus beate
uirgnis ī c° de ꝯceptiōe
Idem tenet Ma' Nicolaus de
bauquilla in sermone assūptōis ⁊
natiuitatis beate uirginis.
Idē tz Magister Ubertinus de
casali ī li° qđ intitulauit arborez
crucifixi.
Idem tenet. M'. Franciscus de
ast in sermone 3ᵉ. dominice post
trinitatem.
Idem tenet. M'. Bindus in ser
mone de cena domini in qua die il
lo āno fuit festum anūciationis.
Idem tenet. M'. Egidius zamor
reñ hyspanus in sua sūma in ca°
de maria uirgine.
Idem tenet. M'. Johannes de
Rupella in sermone natiuitatis
beate uirginis.
Idem tenet. M'. Rubertus con
cio in. 9ª. q. tercii sñiaꝝ
Idem tz. b. Luchas qui padue
sepultus in prin° claruit multis mi
raculis intm̄ q̄ extingui uidebat'
nom̄ beati ātonii de padua ī cuius
capella erat sepult'. pp qđ gn̄alis
fratrū minoꝝ stans ad sepulcrū ei'
mandauit ei ut de cetero miracula
nō faceret. factūq3 est ut mortuus
obediret uiuo ⁊ a faciendis miracu
lis cesaret. Hic ī s̄mone natiuita
tis. b. uirginis dicit Natiuitas be
ate uirginis tota fuit generosa qꝛ
ueluti sc̄uarium qđdam adhuc in
uentre matris existens mundata fu
it ab originali peccato hᶜ ille. Idē
etiam dicit in sermone de baptis-
mo xp̄i q̄ īcipit. hic ē fili' me' ⁊c̄.

44

Idem tenet Mar Jacobus picta uiensis in ꝑmone annunciatōnis et natiuitatis uirginis marie.

Idem tenet .Mr. Bertholome⁹ de pisis in sermone facta sunt en cenia ꝛ cetera

Idem tenet Mar. Geraldus de odonis in libro de figuris in c⁹ ubi agitur de stella.

Idem tenet Magr. Jacobus de cala. in tractatu quē fecit de cōcep tione beate uirginis.

Idem tenet Frater Corad⁹ saxo: in sermone natiuitatis beate uir ginis

Idem tenet Frater Johānes gal licus ī suo sūmario sollepni quod incipit In prīcipio creauit deus ce lum ꝛ terraꝫ in sermone anuntiati onis ꝛ natiuitatis beate uirginis dicit ꝙ beata uirgo ī utero matris fuit scificata ꝛ a peccato purgata

Idē tenet Mar Johānes scotus qui a minoribus appellatur doctor subtil in 3º senten. di. 3ª q. 1ª. ubi q̄rit Utꝝ beata uirgo fuerit cōcep ta in peccato originali Deductis ar gumētis ꝑ utraqꝫ pte Tādē ī corpe q̄stionis sic dicit ad q̄stionē dicēdo Quod deus potuit facere ut beata uirgo nūqꝫ fuisset in pecō origīali potuit etiam fecisse ut ipsa tm̄ in u no īstāti fuisset in peccato potuit etiam facere ꝙ per temp⁹ aliquod esset in peccato ꝛ in ultimo instā ti illi⁹ tēporis purgaret Et decla rata suo modo possibilitate istoꝝ triū subiūgit Quod aūt hoꝝ triū que ostēsa sunt esse possibilia sit factum circa beatam uirginem de us nouit. Si autez auctoritati eccle sie uel scripture non repugnat ui detur probabile quod excellenti us est attribuere marie hec ille. Cum ergo pmum repugnat aucto ritati ecclesie ꝛ scripture igitur ꝫ eius oppinionē non est uirgini at tribuendū.

Idem tenet frater Jacopponus uir deuotissimus ꝛ acerrimus uici orum corrector q antequā ordinē minorum ingrederet fuit utriusqꝫ iuris doctor Unde in una laude ad beatam uirginem cuius deuotissi mus erat uulgari ꝑmone sic dicit

O uirgine piu che femina Sancta maria beata. Piu che femina dico Ognuꝫ nasce nemico. Stādo nel uē tre chiusa Poi lanima ti fo īfusa. Potēcia uirtuosa. Si ta scificata La diuina uctōe. Si te scificone. De ogni cōtagiōe reānisti illibata Lo origiale pecō. Che adā a seiato Ognū cū quelo e nato. Tu sei de q̄ lo mūdata.

Hos igitur doctores de ordine mi norum adducere uolui quatenus cū eis sic agerē ut ratione ac māsuetu dine prouocati seq nos uellint nō fugere ut ex eorū codicibus ōsten

dentes q dicimus eos ad sinuz ma tris ecclesie possimus deo adiuuan te cõuertere ut gratianus ait.

Idem tenent infrascripti doctores sacri ordinis heremitarum.

In primis quidem.d. Egidi[9] de Roma.archiepiscopus bi tricen.in.6°.quolibeto sic dicens. Beata uirgo sine dubio originale peccatum in sui conceptione cõtra xit qr augstin[9] i libro de baptismo puulorũ uult quod solus xps origi nale peccatũ ñ habuerit Cuius ra tionem dat quia non ex carnali li bidine nec ex complexu maritali eius caro concepta fuit. Et subdit quod xps ex carne uirginis non uul nus preuaricationis.sed medicamẽ tum uulneris non q sanaretur.sed per quod sanaret assumpsit. unde concludit ibi q solus xps fuit sine peccato τ nullum eius membrum sine peccato fuit. Dicere ergo bea tam uirginem non fuisse conceptaz in peccato originali ẽ dicere quod non fuerit orta ex libidine carnis nec ex concubitu maritali.cum oẽs sic nati sint in originali peccato cõ cepti. Est etiam dicere q ipsa non fuerit membrũ xpi.cum Augustin[9] asserat ñullum membrum xpi fuis se sine peccato. beata ergo uirgo quia concepta fuit ex libidine. τ ex complexu maritali sicut ceteri est in originali peccato concepta. Co mẽdemus itaqz beatam uirginem sed non sic q negemus ipsaz fuisse mẽbrum xpi.immo ad magnum ip sius excellentie priuillegium per tinet q sola fuit que filium conce perit sine ullo peccato. Sed si bea ta uirgo fuisset sine peccato origia li concepta hoc priuillegium non solum sibi sigulariter competeret. sed etiam beate Anne matri eius conueniret.

Idem tenet magister Augustin[9] de anchona super epistolis pauli in pluribus locis

Idem tenet magister Geraldus de senis in quodam suo quolibeto.

Idem tenet magister Facinus de ast in 3° sententiaꝝ di.3ª.

Idem tenet magister Jacob[9] de uiterbio in quodam suo quolibeto.

Idem tenet magister Gregori[9] de arimino in 2° sen.di.30.q.2ª. dicens quod secũdum auctoritatem sacre scripture τ Augustini τ Am brosii τ Anselmi firmiter tenẽdũ est beatam uirginem in originali peccato fuisse cõceptã hec ille.

Idem tenet do.Bernard[9] cliue ri episcopus dartucenẽ τ magist. pisien in 6°.quol3°.q. penltima.

Idem tenet magister.Johães theutonicus in postilla super lucã τ in ꝑmone natiuitatis.b.uirgis

45

Idem tenet. M^r. Jordanis theutonic^9 in sermone conceptionis et prime dominice aduent^9.
Idem tenet. M^r. Johannes steriga2ij in 3°. sen. di. 3^a.
Idem tenet. M^r. Henricus de urimario i sermone natiuitatis beate uirginis.
Idem tenet. M^r. Johannes diuchot de saxonia i 3°. sen. di. 3^a.
Idem tenet. Mr Ugolinus de urbe ueteri in 2° sen. di. 30. q. 3^a.
Idem tenet. M^r. Henricus de uri. in sermone natiuitatis beate uirginis.
Idem tenet. M^r. Albertus de padua in sermone ferie tertie post dominicam de passione.
Idem tenet. M^r. Johannes gallicus in suo sumario quod incipit Erunt signa in sole rc. In sermone natiuitatis beate uirginis quod incipit in noua signa r imuta mirabilia sic dicit Beata uirgo fuit concepta cū aculeo peccati originalis sed per ignem sancti spiritus fuit ab ipso originali peccato per sanctificationem in utero mundata et purgata hec ille.

Omnes isti .xvi. doctores sacri ordinis heremitarum tenent beatam uirginem fuisse in originali peccato conceptam.

Idem tenent infrascripti famosi doctores sacri ordinis carmelitarum.

In primis. d. Guido Eps maioricen p^o et postea eps aluanen. in 3°. quolibeto. q. 13. sic dicit Sequendo rōnes et auctoritates canonum r sāctorū salua puritate uirginis teneo q beata uirgo fuit concepta i originali pecō. Et post alegationem multarū auctoritatum apli et augu. contra iulianū subdit Ex quo inquit ab uniuersali sententia oms in adā peccauerūt. sci doctores neminem excipiūt nisi xpm nec ego aliquē l aliquā auderē excipere Et si dicā q beata uirgo fuit pŝuata r formalit nō ɔtraxit originale peccatū forsitan dicet michi unus ali^9 qd Johānes baptista q^o maior xpo teste int natos de muliere corrupta nō surrexit r pŝuat^9 fuit r formalit originale nō cōtraxit quāuis magis alique adaptatōes humane possint de beata uirgine induci quā de alio Sed absit q humanā suasionem preferā auctoritatib^9 r sētētiis scōrum doctorum Et ptērea si sic dicerē timerē ne au^9. me sic hereticū deuitādū diceret q ait Firmissime tene r nullatenus dubites hec ille.

Idem tenet Ma^r. Paulus de perusio in 3°. senten. di. 3^a. sic dicens Firmit tenēdū ē. b. u. fuisse i originali

peccato cōceptā.tū qr fuit concepta p cūcubitū uiri ⁊ mulieris tū qr so lus xp̄s fuit cōceptus sine pec̄o.ut Augu.⁊ Jero.dn̄t tū qr traxit me ritū mortis ⁊ habuit debitū morte di ut dīc aug.tū ēt qr fuit redēpta per mortē xp̄i ut ceteri hec ille.

Idē tenēt īfrascripti de ordīe cartusien̄ doctores.

IN p̄mis ip̄e sacerrimus ordo cartusiēsiū q p totū orbem fe stuz hoc nō celebrat nisi sub noīe scificationis dicēs in p̄ma oratiōe: Supplicationē famulo℞ tuo℞ deus mi serator exaudi.ut qui ī scificatiōe dei genitricis et uirginis ↄgrega mur.⁊c̄.

Idem tenet eiusdē ordinis dn̄s Raudulfus qui ī libro de uita xp̄i sic dicit beata uirgo fuit ī origina li pec̄o cōcepta a quo quodā sigŕri p̄uillegio ī matris uētō fuit purgata sicut dicit Bernardus.

Idē tenet.d.Johānes calcar.in libro qd̄ spica℞ collectionē ītittula uit in 3.s̄mone natiuitatis beate uirginis.

Idē tenet.d.Johannes mocachꝰ in 3º sua℞ sētentia℞ di.3ª

Idem tenet ue.p̄r Socrꝰ noīatꝰ in s̄mone natiuitatis.bē uirginis.

Idem tenent infrascripti doctores Sacri ordīs cistercīensium.

In p̄mis do.Odo abbas murmi ūden̄ ī omel.sup euāge.Stabat iux crucē mater ihesu sic dicēs Ecce de uirgine mr̄e domini dicit̄ stabat. Et nō incōgrue.Ex quo eni a pec̄o originalit̄ cōtracto ī utero scificata est ab omni deīceps peccato īmuīs p̄mansit sicut egregius doctor auꝰ ait hec ille.

Idem do.Hanibaldus super 3º sentē.di.3ª sic dicens beata uirgo post animatōez fuit ī uētō matris scificata ⁊ a peccato origīali mūda ta hec ilie.

Idem tenet do.Johānes angli cus de monasterio Sāc̄te marie de fontibꝰ in suo triptito super canti ca cuiꝰ p̄ricipiū est Tres sunt qui dant testimoniū ubi sic dicit. Bea ta uirgo in utero matris fuit mun data a macla pec̄i origīalis ⁊ ante conceptionē filii dei fuit a fomite pec̄i purgata hec ille.

Idem tenet eiusdem ordinis q daz doctor cuius nomen nō īuenit ī liº.de laudibus beate uirginis.

Idē tenēt infrascripti doctores p̄s biteri seculares ī sciētia famosissī.

IN p̄mis.d.hugo de s̄co uicto re ī libro de sacramentis liº 2º.p̄te 2ª cº.5º.

Idē tenet.d.Ricardus.de sācto uic.exponēs illud spiritus sanctus superueniet in te.

Idem tenet Dn̄s Petrus lōbar dus episcopus pisien̄.in suo 3º liº senten.di.3ª

46

Idem tenet.d.Petrus comestor magister hystoriarũ ĩ sermone natiuitatis beate uirginis.
Idem tenet dñs Gulielmus altisiodoreñ.doctor pisieñ.antiquus ĩ summa sua circa materiam tertij sen. dicẽs q̧ beatã uirgo contraxit originale pec̃m.Et propẽ hoc Mauriti⁹ eps pisieñ ꝓhũit ne festũ conceptionis eius celebraret̃ parisius hec ille.
Idem tenet .d.henricus de gandauo doctor pisieñ.i.15.quolibeto q.13ª
Idez tenet.d.Gulielmus canzellarius antiqu⁹ uniuersitatis pisieñ in summa sua.ĩ mã de uirginitate
Idem tenet dñs Prepositus doctor pisieñ antiquus in sũma sua in materia de scificatione uirginis.
Idem tenet.d.Gulielmus durandi in.Rõali dĩnoꝝ officioꝝ in c°. de purificatione.
Idẽ tez.d.Johannes dẽ poliaco doctor pisieñ.antiquus in 3° quolibeto.q.3ª sic dicẽs Mihi.uidet̃ q̧ non possit ꝑ opinione teneri.sz potius.ꝑ heresi reputari q̧ bẽata uirgo ñ cõtraxerit originale pec̃m cũ hoc sit cõtra scripturam ⁊ sanctos doctores.Et post allegationẽ multorũ dictorũ sacre scripture adiũctis multoꝝ sc̃oꝝ dictis subdit dicẽs Cõ g° illud q̧ est ͻ̃ sacram scripturam nõ possit ꝑ oppĩoe probabilr teneri ĩmo talis sic tenẽs dz hẽtic⁹ reputari.Quis erit tãte ꝑsumptionis.et audatie ut contra testimonia tantoꝝ doctorũ presumat dicere beatam uirginem nõ fuisse cõceptã ĩ originali pec̃o:Certe nullus. qui si aliquis homo presumeret nõ argumẽtis sed alr ͻ̃ eũ esset procedẽdu;.u; cum igne hec ille
Idem tenet .d. Gulielmus eps Antisiodoreñ.ĩ su.de di.of.c°.de natiuitate uirgĩs.
Idez tenet domin⁹ Armachan⁹ eps ybernie in 3°.sen.di.3ª et in sermone beate uirginis.
Idem tenet Dominus Garicus in postilla super ecclesiastẽ c°.7.et sup epistolam ad ro.c°5°.
Idez tenet dñs Jo.ualeti ĩ su.de di.of.ĩ c° de cõceptõe
Idem tenet Dominus Alanus ĩ expositione simboli athanasij.et ĩ sermone purificatiõis ⁊ assumptionis beate uirginis.
Idem tenet. Dñs Jo.cliukot saxo in 3° sen.di.3ª.
Idem tenet Dominus Porchetus de saluaticis ianueñ.ĩ li°.ͻ̃ pfidiã iudaycã c°.17°.
Idem tenet magister Johannes de alba uilla in sermone purificationis ⁊ annũ.b̃e uir.⁊ assũp. ei⁹.
Idem tenet magister Adam Anglicus in 3°.sen.di.3ª.
Idem tenet magister Johannes de uilla abbatis in sermone assũp. beate uirginis.
Idem tenet magister Stefanus doctor parisieñ in postilla super epistolã ad ro.5.⁊.7.

Idē tenȝ magr. Michael de fin? in sermone
Idem tenȝ magr. Richardus radulfi de hisbernia canzelarius uniuersitatis cironeñ. i su? sua theologica q̄ sic īcipit Prīcipiū oīum ꝛc. In 3°. li°. dic. q. caro xpi ī. b. uirgīe fuit obligata peco origīali sȝ añq̄ᷓ uniret̄ uerbo fuit ab ōi ↄtagione peci purgata h° i°.
Idē tenȝ magr Guido portogalen. ō arbona ī ꝑmōe natiui. be. uir.
Idē tenȝ magir. Petrus de parma ī ꝑmōe de passio° do. ꝛ natiuitate. be. uirginis

Idē tenēt Infrascripti doctores Canoniste

In pmis do. Gratianus cōpillator decreti de cōsecratōe di. 3ª et 4ª ca. per totum
Idē tenȝ do Jo. theutonic⁹ glosator decreti de ↄsecrōe di. 3ª. c°. pnūciādū. ꝛ di. 4ª sī c°. p bap. ubi sic dicit Festū cōceptionis uirgīs marie celebrādū nō ē q̄ꝛ fuit concepta ī peco sic ceteri sancti excepta unica pª xpi
Idē tȝ. d. hugutio sī c° firmissīe de cōse. di. 4ª
Idē tȝ. d. bertholomeus brixieñ in appatu suo. sī. c. pnūciādum de cōsecracione 3ª di.
Idē tȝ. d. hugo glosator decreti sī c° pnūciañ. de cōse. di. 3ª
Idē tȝ. d. Bernardus glosator decreti sī c° pnidēdū di. 3ª
Idē tȝ. d. Petr⁹ Mediolañ. sī c° firmissīme de cōse. di. 4ª.
Idē tȝ. d. Guido archidiacon⁹ bononieñ. ī Rosario sī c°. firmissīe
Idē tȝ. d. Jo. cōpillator sūme canonice q̄ īcipit qui iuste iudicat. sī c° firmissīme de cōse. di. 4ª
Idē tȝ. d. Jo. gallicus in appatu suo sī totū decretū qō sic īcipit. ad decorē spōse. sup c°. pnidēdū de cōse. di. 3ª sic dicit de festo cōceptōis b° marie uirgīs nihil hic dī q̄ꝛ nō est celebrādū licet ī q̄busdā locis celebret̄ sic ī anglia. Et hec ē rō. fuit eīm ↄcepta ī peco sic ceteri scī. excepta unica pª xpi. Et sī. c. firmissime de cōse. di. 4ª sī uerbo oēm hoīem sic dicit ergo et bª uirgo. et Jere. et Jo. bapª cū originali peccato sūt nati cū costet eos p cōcubitum masculi et femine esse ↄceptos sed due natiuitates sūt. s. in utero et ab utero pdicti eīm scī cū originali peco nati sūt ī utero et iō b° marie cōceptio ñ dȝ celebrari quia fuit ī peco cōcepta h° ille ad litraȝ
Ideȝ tenet. d. Gulielm⁹ ī speclo iuditiali ī ti. de feriis.
Idem tenet dñs Jo. Andree doctor bonoñ. sī c° conquestus extra de ferijs.
Idē tenet. d. hostieñ. ī sūma sua ti° de pe. ꝛ re.
Idem tenet dñs Johannes caldinus doctor bononieñ. sī. c. conq̄stª extra de ferijs.

3

¶ Idē tenet.d.petrus.de bruco in
suo reptorio in l'ra.cōceptionis.
¶ Idē tꝫ.d.Gulielm⁹ eṗs meteñ.
In appatu sr̄ su.Raymūdi ti° de
ferijs.
¶ Idē tenet.d.Compilator speculi
Juris q̇d dicitur sūma sūmaꝝ ī ti°
de feriis.q.8ª.
¶ Idē tꝫ.d.uulierm⁹ ī summa sua
in ti°.de feriis.
¶ Idē tꝫ.d.Gilbertus porretan⁹
in expōe boecii.de duabus naturis
et una pª.xp̄i.
¶ Idē tꝫ.d. Petrus capñan⁹ ī sum
ma quā fecit de trinitate in c°.de
incarnatione uerbi
¶ Idē tꝫ.d.Petrus Rauenas ī ser
mone beati Johānis bap.ᵉ sic dicēs
Et Jere. ⁊ Jo.bapª. et mr̄ dn̄i in
pec̄is cōcepti sūt.xp̄s aūt ī sp̄u sc̄o
et de spiritu sācto cōcipit̄.
¶ Idē tꝫ auctor libri q̇ dr̄ collecta
ri⁹ ex̄ de ferijs c°. cōq̄stus. Festū in
quit ɔceptiōis uirgīs marie ñ dꝫ
celebrari q̄r ip̄a ī pec̄o origīali cō
cepta ē sic̄ dixi sr̄i⁹ sup c°.Firmit̄
ex̄ de sūma trinitate hec ille.
¶ Idē tꝫ.d.Gilbert⁹ doc.famosus
in postilla sr̄ pu.ª salōis.c.25.
¶ Idē tꝫ.d.dn̄ic⁹ de dominicis de
cretoꝝ artiūq; doctor.Ac sacᵉ the
oloᵉ sollempnissimus ac famosissi
mus Mʳ Ep̄s brixiñ.et toti⁹ curie
Romane lum̄ et iubar splēdidissi
muꝫ in ope suo gl'ioso sr̄ magnifi
cat ⁊ ml'tis aliis s̄monibus suis.
¶ Idē tꝫ.d.Laurēti⁹ calcanus ciuis
brixieñ.utriusq; iur̄ doctor famos⁹

et accutissim⁹ ⁊ Miles aureatus ī
quodā libello mirabili quē de ho
nore ⁊ ueneratione ac laudibus
beatissime uirgīs ellegātissime cō
posuit quē ī quatuor ptes diuisit.
In pª. adducēs rōnes ꝑ pte negati
ua.in 2ª. u°. rōes ꝑ pte affirmatiua
In 3ª solués rōnes ꝑ pte negatiua
in 4ª. agens de reuerētia exhibēda
ymagī uirgīs marie et ministeriis
quorūdā uellaminū qb⁹ hec ymago
tegit̄ in quadā capella. ¶ In 2° g°.
.c.hui⁹.4ᵉ. ptis sic dic̄ Et lꝫ dixe
rim q̄ beata uirgo fuerit sēp a pec
cato p̄seruata ita ut nūquā morta
liter nec uenial'r peccauerit. Nō tñ
intelligas.q̄ ñ fuerit ī origīali pec
cato cōcepta īmo origīale pec̄m de
facto et ex debito contraxit nec fu
it ab eo p̄seruata q̄r si ab illo fuissꝫ
p̄seruata nō fuissꝫ p xp̄ꝫ redēpta.
q̄r p̄serua°. tollit redemptionē. Et
hāc opinionem. tenent sc̄i doctores
quorū quidā ad uicariat⁹ xp̄i digni
tatē ascenderūt.uꝫ.b.grego.papa
sr̄ eze.et in libro mora.b.Leo pa
pa ī sermonib⁹ de natiuitate.Cl'ens
papa ī sermōe et Inno.5. Et.b⁹.
Augu.in multis locis.beatus An
selmus.b.Bernardus.beatus Tho
mas.Albertus magn⁹.⁊ dn̄s Bona
uētura et ml'ti alii doctores.et post
multas allegationes sacre scriptu
re et canonis.et sanctorum doctoꝝ
quibus probat beatam uirginem
in originali peccato conceptam fu
isse.Tandē sic cōcludit Luꝫ inquit
sētētia doctorum fundantium se in

auctoritatib⁹ noui ⁊ ueťis testamti sit uera ⁊ pferen⁹ qbuscūqꝫ opio nib⁹ ⁊ determiatoib⁹ ⁊ alioꝝ docto rū etiā pape ⁊ ꝯcilij sicut pꝫ p glo sā in c° de.libelľ di.2ª.q allegat textū 26.q.ultima ⁊.c.ultimo ubi dicit̃ ꝙ auctoritas b.Jeroni.q fun data erat ī sacra scriptura plata fu it auctoritati toti⁹ cōcilij.Cū igit̃ opio q dicit beatā uirginē ī origia li peco fuisse ꝯceptam sit fūdata ī auctoritatib⁹ noui et ueteris testa mēti et ī auctoritatib⁹ canonis.et scoꝝ doctoꝝ ac sūmorū pōtificū iō hᶜ opio tanqꝫ uerior et a sūmis pō tificib⁹ et a scis doctoribus qꝫ pli mis aprobata.et ex auctoritatib⁹ noui et ueteris testamti cōmunita et cōfirmata ē ab oib⁹ eligen⁹ licꝫ qdā pauci doctores n̄ tn̄ sci nec sū mi pōtifices uideant̃ disputan° op positū tenuisse.Sēp eiꝫ 1ª opio est eligēda quā tenēt doctores sancti et maioris auctoritatis ēt si essent numero pauciores mlto magis qn̄ sūt numero ples et scitate et scia: et dignitate et auctoritate.ut ē p ueritate huius opinionis determi nationis.et sn̄ie ꝙ.bª.uirgo fuit ī originali peco cōcepta p q ēt sūt fortissie rōes.Jō ista ē poti⁹ eligē da qꝫ aª si eiꝫ ī istis opinioib⁹ essꝫ pitas respectu numeri scitatis auc toritatis et dignitatis tūc excusarē tur tenētes quācūqꝫ illaꝝ opionū sed sic n̄ ē ī proposito iō illa opio uel melius sn̄ia q dicit beatā uirgi nem ī origiali peco fuisse cōceptaꝫ tāquā tutior ē tenēda hec ille:

Dicere.b.uirginē fuisse cōceptā sn̄ peco origiali ē asserere oppositū eius qd ē deťiatū p ꝯci⁹ generalia Ratio x⁹.

Decima rō taľ est. Asser̄e op positū ei⁹ ꝙ ē determinatū p sedē aplicā uľ p cōcilia generalia ē ualde impiū.sed dicere.b.uirginē nō fuisse cōceptā ī peco origiali est asserere oppoitū eius qd ē deter minatū p sedem apostolicā et ꝯci⁹ generalia. Con⁹ pꝫ cū maiori p illud qd hēť ī symbolo .Credo in unā scam catholicā et aplicā eccliā. et di.15ª.c°.Sca romana ecclesia. et di.2ª c° de libellis Jtē augu.de ec.dog. Decreta inquit pōtificum et cōciliorū q uniuersalis ecclesie documētū et tutamētum sūt laudo suscipio et ueneror et p scire meo et posse cōtra hostes conor defēde re.Omēꝫ aūt doctrinā que ecclesi astico canoni nō ꝯit nꝫ cōsētit non solum non suscipimus.sꝫ ueluti ali enam a fidei ueritate amputamus hec ille.Jtē damasus papa ut hēť 25.q.1ª c°.uiolatores canonū gra uiter a sanctis patribus iudicātur et a spiritu sancto cuius instinctu ac dono dictati sūt damnātur hec ille. Minor uero probatur in ductiue. Et p° p illud ꝙ determiatū fuit ī ꝯci° milenitano ꝯ pellagiaōs

48

ꝙ oēs pueri ex cōmixtiōe maris ⁊
feīe cōcepti trahunt origīale pecm
Et ꝗ dicit oppositū ē hereticꝰ Et
hᵉ ēminatio hētur de ꝯse.di.4.cᵒ.
placuit ut quicūqꝫ ꝑuulos recētes ab
uteris mr̄uz dicit nl̄ ex adā trahe
re origīal pecī anathema sit Quī
nō alr̄ itelligēdū est quod ait apl̄s
Per unū hoīez pecm ītrauit ī mū
dū ⁊ ꝑ pecm mors et ita ī oēs ho
mines ꝑtrāsiit ī qᵒ oēs peccauerūt
nisi quēadmodū ecc̄a catholica ubi
qꝫ diffusa sēꝑ ītellexit Per hāc eī
regulaz fidei etiā ꝑuuli ꝗ nl̄ peco
rū īsemet ipis adhuc comittere po
tuerūt ideo ī remissionē pecoꝝ bap
tizāt ut ī eis regeneratōe mūdet
quod generatione traxerūt hᵉ in
cōciᵒ. Miletano ¶ Itē ī eadē di.cᵒ.
Quisqꝫ ex cōcuᵃ. ⁊ inobia carnis
generat regenerari spūalit habz
opus ut n̄ solū ad regnū dei ꝑduca
tur sz ut etiā a pecī dāpnatōe libe
ret Sicut eī ꝑ ꝑmū hoīez in peco
⁊ morte nascunt sic ⁊ p xp̄m in iu
stitia ⁊ uita etna renascūt hᵉ iᵉ. ⁊ ī
ꝯciᵒ ꝯ pellagiaōs ¶ Itē ī eadē di.cᵒ.
firmissime dic. mr̄ ecc̄a firmissime te
ne et nl̄latenꝰ dubites oēm hoīez
q̇ ꝑ cōcubitū maris et femine cōci
piūt cū peco originali nasci ⁊c̄ Itē
in ꝯcilio carthagiñ. ꝑ beatū Inno.
⁊ postea ꝑ beatū zozimū papaz de
teriatū fuit ꝙ oēs pueri ex ꝯcupi
scētia generati trahūt origīle pecz
sicut .b.auꝰ. recitat ī epl̄a ad opta
tū de origīe aīe ubi sic dicit Te aūt
carissīe fr̄ admoneo ne hēsiz nouā

minꝰ cautꝰ īcurras q̄ antiqssīe fidei
stabl̄ita mollit fūdamēta ꝯuellere
aduersus dei grāz disputādo quaz
dn̄s iesꝰ pusillis ⁊ magis ineffabili
boītate largit cuiꝰ auctores cū Ce
lestius ⁊ Pelagius extitissz ꝯciliorꝝ
ep̄aliū uigilātia in adiutorio salua
toris q̇ suā tuet ecc̄az a duobꝰ ueñ.
antistibꝰ apl̄ice sedis papa Innoᵒ.
et papa zozimo toto xp̄iano orbē
dāpnati sūt nam ut iā uerbis utar
q̄ in ipa epl̄a beati zozimi legunt
Nll̄s iqt nisi ꝗ pecī huus est liber
efficit nec redēptꝰ dici potest nisi
ꝗ uere ꝑ pecm fuit añ captiuꝰ Sic
scriptū ē Si filiꝰ uos liberauit ue
re liberi eritis ꝑ ip̄m eī spūaliter
renascimur ꝑ ipsum crucifigimur
mundo. Ipsius morte mortuis ab
adam oībus nobis introducte atqꝫ
trāsmisisse uniuerse aīe illud ꝓpa
gatōe ꝯtractū cirogrophū rumpit
in quo q̇libz oio natoꝝ añqꝫ ꝑ xp̄i
grām liberetur tenetur obnoxius
In his uerbis apostolice sedis tam
antiqua atqꝫ fundata certa ⁊ clara
ē catholica fides ut nephas sit de
illa xp̄iano dubitare Neminē igit
nasci ex adam nisi uīculo delicti ⁊
dāpnatōis obstrictū neīemqꝫ inde
liberari nisi renascēdo ꝑ xp̄m tam
incōcusse tenere debemus ut scia
mus q̇ hoc negauerit nll̄o modo ad
fidem xp̄i ⁊ ad eā q̄ ꝑ xp̄m dat pu
sillis et magnis dei gratiā ꝑtinere
Mediatoris tñ aīam nullū traxisse
ex adā pecm dubitare nephas est.
quia eius caro absz uirili seīe ueīt

ex uirgine ⁊ nõ ex libidine ꝯcepta est Illa igit̃ sit fides salua qua cre dimus nll̃m hoīum siue maioris si ue ꝑuule q̃ꝫtalꝫ ⁊ recētis etatis li berari posse a ꝯtagiõe mortis ātiq̄ ⁊ obligatõne peċi ꝙ ꝑma natiuita te cõtraxit nisi ꝑ unū mediatorem dei ⁊ hoīum xp̄m iesū h̃.i̇̃.

¶ Idē .d. Eugeni⁹ papa ī generali cõcilio florētie celebrato Anno do mini .1441. ī quo sedatū est scisma quod ānis octingētis uł̃ circa dura uerat quo uidelicꝫ tres natõnes ge nerales ab ecc̄a Romana p̄cise ꝑ inobediēciaꝫ fuerāt pl̃ibus errori bus inuolute Uꝫ Grecorū Arme norū ⁊ Jacobinoꝝ Quib⁹ sigillatī data sūt ꝑ sacrū cõciliū certa decre ta credere ⁊ tenere de necessitate salutis tenerēt Inter decreta aūt q̄ Jacobis q̇ sub p̄riarcha alexādri no degūt per ip̄m papaꝫ sacroꝫ ap probate cõcilio data fuerunt istud tale habet̃ sub hac uerboꝝ forma

¶ Firmiter credit ꝓfitet̃ ⁊ docet Sacrosc̄a Romana ecc̄a neīeꝫ unq̄ꝫ ex uiro feīaq̄ꝫ ꝯceptū a diaboli do minatu fuisse liberatū nisi ꝑ fidem mediatoris dei ⁊ hoīum ihesu xp̄i dn̄i nr̄i q̱ sine peċo cõcept⁹ natus ⁊ mortu⁹ humani generis peccata delendo sol⁹ sua morte ꝓstrauit et regni celestis introitū ꝙ p̄m⁹ hõ peċo ꝓp̄o cū omni successione ꝑdi derat reserauit h̃.i̇̃.

¶ Item au⁹ in ꝑmo cõtra Julianū Oēs inq̄t ho mines illoꝝ ꝑmoꝝ pentū peċo nas cūt̃ obnoxii, hoc eī q̇ negat xp̄iāe fidei fūdamēta subuertere conat̃ una est eīm oīum catholicorū fides qui uno corde credūt et uno ore fa tentur ꝑ unū hominem peċm ītras se ī mūdū. ⁊ in omnes ꝑtrāsisse in quo omnes peccauerūt et uestras nouitias presumptiones catholica antiquitate subuertūt hec ille.

¶ Ex omnibus istis et singulis aucto ritatibus hēt̃ hec uł̃is propositio formalit̃ oēs hoīes ab adā seīalr̄ ꝓ pagati cõtraxerūt originale peċm Cuius oppositū est ista. b. uirgo nõ cõtraxit originale peċm.

¶ Itē ut dicit. S. Tho. ī. 4°. ꝯ gentiles. c°. 24°. In determinatõne .5. cõcilii sic hēt̃ Seq̄mur ꝑ oīa scōs p̄res et doctores ecclesie athāsiū hyllariū basiliū gregro. theologos gregoriū uissenum ambrosiū augu. theofilū Johānem cõstantinopol̃. Cirilum Leonē. Proculū et suscipiꝫ⁹ oīa q̄ de ipsa fide. et condemnatione he reticorū exposuerunt: hec ille.

¶ Manifestū est aūt ꝙ basilius gre gori⁹ Johānes Theophil⁹. hylari⁹ augu. et Leo papa multa exposue rūt de recta fide ⁊ cõdemnatione hereticoꝝ uidelicet Pellagianorū. Et int̃ cetera dn̄t oīs ex adā semi naliter ꝓpagatos ꝯxerūt origīale peċm. Et ꝙ solus xp̄s fuit sn̄ peċo q̄r nõ fuit concept⁹ ex carnali cõcu piscētia sic alii qui ꝯcipiūt̃ in ori ginali peċo.

¶ Itē augu. ī li. de fid̓ ad petrū postq̄ꝫ ꝯposuit i⁹. 40⁹ ca: ad fidem ꝑtinentia. Inter que ꝯt̃ Illud firmissime tene uolēs ondere

ꝙ. tenemur credere quolibꝫ illorū
capl'oꝝ de necc̄itae salutis ī fine li.
sic dicit Hec igit᷑. 40. capl'a ad re
gulā uere fidei firmissime ptinētiā
Fideliter crede fortit᷑ tene patien
ter defende. Et si quē ꝯria hiis dog
matizare cognoueris tāq̄ꝫ pestē fu
ge ⁊ tāq̄ꝫ hereticū abice. Ita eī ista
q̄ posuim⁹ fidei catholice cōgruūt
ut si q̄s nō solū oībus sꝫ etiā singu
lis uoluerit ꝯdicere ī eo ꝙ singl'is
hoꝝ ꝯtumacit᷑ repugnat ⁊ hiis cō
traria docere n̄ dubitat heretic⁹ ⁊
fidei xp̄iane inimic⁹ atqꝫ ex hoc om
nib⁹ catholicis anathematizādus
appeat h^c. i^c. ¶ Cum ergo in illis
capl'is cōtineat᷑ ista uniuersalis p
positō Omnis hō ex ꝯmixtiōe ma
ris ⁊ feīe ꝯcept⁹ cōtrahit originā
le pecꝫ pꝫ ꝙ q̄cūqꝫ dicit beatā uir
ginem ex cōmixtiōe uiri ⁊ ml'ieris
cōceptā nō cōtraxisse orgiāle pecm
cōtradicit illi capl'o ergo oīs tal' ē
heretic⁹ ⁊ fidei xp̄iane inimic⁹ Et
uere sic ē Igit᷑ nō est hoc dicēdū
¶ Pro declaratōe isti⁹ rōis ē scien
dum ꝙ aliq̄d potest esse ab ecc̄a de
teriatū 4^r. modis Primo si illud
habeat᷑ exp̄sse in sacra sriptura q̄
in oīb⁹ suis pūctis ⁊ clausul' ex de
termiatōe ecc̄e ē de ueritate tenēda
ut habetur di. 9^a. c^o. Ego sol'. ⁊ c^o.
Quis nesciat ⁊ c^o. Si ad sac̄. ⁊ c^o.
Ut ueterū. ¶ Secūdo si illud habe
at᷑ ex ꝯmuni doctrina ⁊ traditōne
scōꝝ doctoꝝ ab ecclesia approbato
rū p̄cipue ꝯcurētib⁹ ad id doctori
b⁹ posteriorib⁹ scolasticis p maio
ri ⁊ saniori pte ut habetur di. 15°.
c^o. Sc̄a romana ecc̄a et di. ro^a. c^o.
de libell'. et habet᷑ extra de su^a. t.
⁊ fide ca. c^o. 6°. Fideli ⁊ ē dc̄m gre.
io. ī ꝯcilio lugdun̄. Et clemens pa
pa ī ꝯcilio Uianen̄. ut hēt᷑ in cle. d
su^a tri. ⁊ fi. ca. Et idē dicit leo pa
pa ī epl'a ad leoné augstū. ¶ Certō
cū illud ponit᷑ ī corpe iuris cano.
cōformātib⁹ glosatorib⁹ ⁊ cōcurrēte
ad id maiori ⁊ saniori pte sūmaꝝ
⁊ postillatoꝝ iuris canonici ut ha
betur di. 14^a. c^o. Sicut ⁊ di. 11^a. c.
Nolite errare ⁊ c^o. Catholica ecc̄a
Et. 25. q. i. Oīa decretl'ia ¶ Quar
to cū illud appet ex aliq^o pticulari
dcreto sūmi pōtificis ad quē ptinꝫ
declaracio dubioꝝ ⁊ p̄cipue appro
bāte aliq^o generali cōcilio ut habe
t᷑ di. 20. c^o. de libell' ¶ Hec autem
ppō oēs hoīes ab adā seīalit᷑ ppa
gati ꝯcepti sūt ī pec̄o origīli ē deter
miata ill' 4^or modis. Primo nāqꝫ
hēt᷑ ī sacra sriptura ad ro. 3°. Nō
eī ē distīctio oēs peccauerūt ⁊ egēt
gl'ia dei Et ut dicit au⁹ do^o oēs nul
lum excepit q̄nimmo totū declara
uit gen⁹ huanū h^c i^c. ¶ Et ad ro.
5°. Per unū hoīeꝫ pecm ītrauit ī
mūdū ⁊ ita ī oēs ptrāsiit ī q^o oēs
peccauerūt Et ad gal'. 3°. Cōclusit
scriptura oīa sub pec̄o ut oīb⁹ misre
at᷑ et. i. ad thy. 2°. xp̄s dedit semꝫip
sū redēptōeꝫ p oīb⁹ et. 2. ad cor̄. 5.
xp̄s p oīb⁹ mortu⁹ ē g^o oēs mortui
sūt. s. spūalit᷑ Secūdo eadē ꝯcl'o ha
bet᷑ ex communi traditione scōrū
doctorum Un̄ au⁹. ꝯ Julianū pter

hãc iq̃t catholicã ueritatẽ ſci ac cla
riſſimi ſacdotes Hyrene⁹ Lipan⁹
Retici⁹ Olipi⁹ Hylari⁹ Ambro.
Grego. Inno. Johã. Baſili. ⁊ Jero.
aduerſ⁹ uos ꝓferũt de oĩuz hoĩum
peccõ ori. obnoxia ſucceſſiõe ſñiaz
hoc etiã pz per auctoritates adduc
tas ĩ. 13ª. rõe. 2ᵉ. uie ⁊ ĩ. 9ª. rõe 3ᵉ
uie ⁊ iteꝝ. magis patebit p aucto
ritates adducẽdas ĩ rõe 11ª ⁊ 12ª ⁊
. 13ª. h⁹. 3ᵉ. uie. Eſt ẽt detmĩata. 3º
mõ ut cõſũ ẽ ĩ. 9. rõe h⁹. 3. uie ĩ qª
cõſũ ẽ ꝙ oẽs fere canoĩſte tenẽt ꝙ
õs hoĩes ab adã deſcẽdẽtes excepto
ſoº xp̃o ↄtraxerũt ori. pecc̃z hr̃ ẽt in
corᵉ iuris de ↄſe. di. 4ª. cº firmiſſi
me ⁊. cº. placuit ⁊. cº. qſqs. Eſt ẽt
detminata 4º mº uz ex ↄciº mille
nitaº ex ↄciº cartagineñ ⁊ ex ↄciº
Florẽteº ſic patuit ĩ iſta rõe ↄ igit
aſſerere. b. uir. ñ ↄtraxiſſe ori. pec
catum ſit oppoſitũ illi⁹ uľis ꝓpo
ſitõis Igit h⁹ aſſerrere ẽ Impiũ ⁊
etiã hr̃ticũ.

Qui dicit b. uirginẽ ſñ peccõ ↄceptã
affirmat ꝙ ſci negãt ⁊ negat ꝙ ſci
affirmant. Rõ. 11ª

UNdecima rõ talʼ ẽ Affirmare
ꝙ ſci negãt uľ negare ꝙ ſci af
firmãt ẽ ualde impiũ Sz dicere b.
uir. ñ fuiſſe ↄceptã ĩ peccõ ori. ľ ab
eo fuiſſe ĩmunẽ ĩ ſui ↄceptõe ẽ nega
re ꝙ ſci affirmãt ⁊ affirmare ꝙ ſci
negãt gº hº ẽ ualde ĩpiuz. Mi. pz
qr hoĩes ſcõs q̃zdiu ſũt ſci d⁹ pſer
uat ab õi errore ƀm ꝓmiſſionẽ xp̃i
ſcãz diſcipulʼ ⁊ aliis ſcis Jo. 14. Pa
raclit⁹ iq̃t ſp̃s ſcs quẽ mittet pr̃ ĩ no
mine meo ille uos docebit oẽm ue
ritatem. ſ. ptinẽtẽ ad pietatẽ fidei
⁊ bonos mores Et mat. 10. Nõ eñ
ĩqt uos eſtis q loqmĩ ſz ſpũs pr̃is
ur̃i q loq̃t ĩ uobis. ⁊ p̃ᵉ pet. p̃º ſpũ
iq̃t ſcõ ĩ ſpirati locuti ſũt ſci dei hõs
Jtem hormiſda papa ut hẽt. 25.
q. 1. cº. p̃mo ſal⁹ ẽ recte fidei reglã
cuſtodire ⁊ a ↄſtitutis pr̃um nllʼte
nus deuiare Jtẽ b. Zozim⁹ Cõtra
ſtatuta pr̃um aliqt ↄdere uel muta
re nec qdez h⁹ ſedis poteſt auctori
tas Apud eĩ nos ĩↄuulſis radicib⁹
uiuit ãtiq̃tas cui dcã patꝝ ſãxerũt
reuerẽtiaz hᵉ 1ᵉ 25. q. 1. cº. ↄ̃ ſtatuª
Jtẽ au⁹ de ec. dog. Tractat⁹ inqt il
los ⁊ ƀmones ſilʼqz ↄmẽtatores oẽs
quos a catholicis noĩatiſqz auctori
bus nouimus elaxatos grauiter le
go ⁊ ſpũm ſcũm ĩ eis loquẽtem at
tonitus aure cordis pcipio hec 1ᵉ
Doctrine igit ſcõꝝ q̃ eſt p illuĩa
tiõez ſpũs ſcĩ eſt fimiter adheren
dũ qr ei nõ poteſt ſubeſſe flʼm Et
ideo negare talẽ doctrinã ẽ ualde
impiũ qr ut dicit ſaluator Qui uos
ſpnit me ſpnit ⁊ qui uos audit me
audit Unde beatus Leo ut habet
in decretis. 24. q. 3ª. cº. Quid aũt
ſic dicit Quid aũt iniq̃us q̃z ĩpie ſa
pere ⁊ ſapientiorib⁹ doctioribuſqz
nõ credere ſed in hãc ĩſipientiam
cadũt q cũ ad cognoſcẽdũ ueritatẽ
aliquo ĩpediunt obſcuro ñ ad ꝓphe
ticas uoces nõ ad ap̃ľicas litteras
nec ad euangelicas auctoritates
ſed ad ſemet ip̃os recurrũt et ideo

magr̃i erroris existũt q2 ueritatis di
scipuli ñ fuerũt hec i.e. ¶ Et beat᷑
Ber. ad lugdũ. Nũquid p̃ribus
nr̃is doctiores aut deuotiores su
mus piculose p̄sumimus. quicquid
ĩ talibus eorũ prudẽtia preteriuit
¶ Idẽ ẽt dicit Jero. ut hẽt̃ .24. q.
.3ª. c°. Trãsferũt. Et .11. q. 3ª. dicit̃
quicũq3 cõtristat doctorẽ ueritatis
ei ñ acquiescẽs peccat in xp̃m ⁊ pa
trẽ oĩu3 exacerbat deũ pp qđ ⁊ ui
ta carebit h.e. i.e. Ex quibus p3 qꝫ p
iculosũ ẽ negare dicta sãctorũ p̃ru3
et maxime ab eccl'ia approbatorũ
Minor u° pbat̃ ĩducẽdo dc̃a scorꝝ:

¶ .pª auctoritas p̃ncipal'.

¶ In pmis nãq3 augustinus ĩ li. x:
sup gen̄. ad litterã quid ĩgt coĩgna
tius illo utero uirgĩs cuius caro et
si de pec̃i propagõe uenit ñ tñ de
pec̃i propagatõe cõcepit ut ne ĩ ip
sum quidẽ corpus xp̃i ea lex seuerit
que in m̃bris posita corporis repu
gnat legi mẽtis hec ille ¶ Nota qꝫ
augu. tria ĩ hac auctoritate dicit
¶ Primo dic̃ qꝫ caro uirginis de
pec̃i propagatõe uenit et accipit p
tem pro toto sic̃ accipit̃ Jo. pmo
ubi dicit̃ uerbũ caro factum. ¶ Et
ad gal'. 5. caro. cõcupiscit aduersus
spiritũ. Et ysa.e. 40. uidebit omnis
caro salutare dei. In q̃bus locis ac
cipit̃ ps pro toto ho.e. ut dicit au
gu. ĩ. 13. de ci. dei. ¶ Secũdo dicit qꝫ
uirgo ñ cõcepit xp̃m de propagatõe
pec̃i. 3. dicit qꝫ pp hoc ñ seuit ĩ cor
pus xp̃i illa lex m̃brorũ que repu
gnat legi mẽtis. ¶ Ex q̃bus sequit̃

ʒm ĩntẽtionẽ augu. qꝫ ĩ omne3 car
nem q̃ de pec̃i propagatõe uenit
seuiat lex m̃broꝝ alias nõ esset ue
ru3 qꝫ iõ beata uirgo ñ de peccati
propagatione concepit ne in xp̃m
seuiret lex membroru3 Cũ igit̃ ca
ro beate uirginis de peccati pro
pagatõe uenerit necesse ẽ dicere qꝫ
lex m̃broꝝ seuerit in eã lex aũt illa
dicit̃ fomes ul' habitual' ɔcu.ª que
est fi.ª peccati original' ʒm augu. ĩ
pmo li. de nup. et ɔcu.ª et iõ tal' lex
m̃brorũ nõ põt esse ĩ aliquo nisi ĩ
illo p̄fuerit origĩale peccatũ a quo
cãta ẽ. Idẽ g° ẽ dicere. b. uirgine3
uenisse de propagatõe pec̃i et ipsã
fuisse cõceptã ĩ peccato q2 uenisse
de propagatõe peccati ẽ cõceptam
fuisse ex ɔcu.ª carnis. Sed q̄l3 ples
ex tali ɔcu.ª cõcepta ɔ̃hit originale
peccatũ ut dicit augu. in li. de nup.
⁊ cõcu.ª ergo. b. uirgo ʒm ĩtẽtionẽ
augu. traxit originale pec̃m.

¶ .2ª. Auctoritas p̃ncipal'.

¶ Itẽ ĩ eodẽ li. sr̃ gen̄. sic dic̃ pro
inde corpus xp̃i q̃muis de carne fe
mine assũptũ sit q̃ de i.ª car̃is pec̃i
ppagatõe cõcepta fuerat tñ q2 nõ
sic ĩ ea cõceptũ ẽ quõ fuerat i.ª con
cepta iõ ip3 ñ fuit caro pec̃i s3 sil'i
tu.° car̃is pec̃i nõ ei3 accepit ĩde re
atu3 moriẽdi q̇ appet ĩ motu carnis
ñ uolũtario aduersus quẽ spũs con
cupiscit s3 accepit iñ ñ qꝫ cõtagiõi
p̄uaricatõis s3 qꝫ exsoluen.e ĩdebite
morti ⁊ oñden.e pmisse resurrectõi
ɔiret h.e. i.e. ¶ Nota qꝫ augu. dicit
qꝫ q2 x.ᵒ ñ fuit cõcept᷑ đ ppagatõe

carnis peĉi ſicut caro marie Jō pp hoc qa nō fuit caro peĉi nō habuit reatū moriēdi q̄ appet ī motu carnis nō uolūtario. ex quo dat ītelligere a ɔ̄rio ſenſu q̄ qꝛ. b. uirgo cōcepta fuit de ꝓpagatōe carnis peccati. i. hn̄s pec̄m q̄ habuerit reatū moriēdi q̄ nō pōt ɔueire niſi ei qui habuit pec̄m. ¶ Nota q̄ Au° p carnē intelligit totū hominez a pte deſignatum qꝛ ut ip̄e dicit in li. de bapti. puu. ⁊ ī. 13. de ciui. dei ca°. 2°. ſacra ſcriptura ſepe ip̄z hominē. i. naturā hoīs carnem appellat a pte deſignās totū ut eſt illud Ex opibus legis n̄ iuſtificabiť oīs caro peccatris uel hn̄s pec̄m ſicut ip̄e dicit in li. ypono. ɔ̄ p̄mā blaſfemiam. qd ē inquit filiū dei ueniſſe in ſiľitudie carnis peĉi niſi n̄ hn̄s caro eius ullū pec̄m dn̄te petro apoſtolo q̄ pec̄m n̄ fecit. i. nō habuit ⁊c̄ dōo. n. in ſiľitudine carnis peccati illā abſq; peco nīam u° carnē peccatricē oñdit hec ille ⁊ ī p° de bap. pu. una eſt īquit caro peĉi in q̄ oēs ad damnationē naſcunť ⁊ una ē ſimilitudo carnis peĉi p quā ōs a damnatione liberanť hec ille.

¶ Et in eodē li° et heť de ɔſe. di. 4. et ī. 2°. ſen. di. 31. p bap. inquit id agiť ut euacueť caro peĉi. hec ille. unde uene. Beda ī omeľ. circūciſio nis xp̄s īquit q̄ abſq; oī proꝛſus labe polutionis appuit. et q̄ in ſimilitudine caris peĉi n̄ aūt ī carne peccati aduenit remediū quo caro peccati cōſueuerat mūdari non reſpuit hec ille. ¶ Ex qbus pȝ q̄ ſȝ augu. caro peĉi ē hōť nā̄ hoīs hn̄s ī ſe peccatū qd̄ p bap. tolliť cū g° ſȝ augu. b. uirgo. fuerit caro peĉi ſequiť q̄ ſȝ ip̄z. b. uirgo habuerit aliī pec̄m

¶ Jtē ſi. b. uirgo habuit reatū moriēdi. i. obligatōez ſiue debitū moꝛtis ſeqť q̄ ipa hūerit peĉz origiale qꝛ taľ obliga° ē pe° peĉi. ut dic au. ɔ̄ p̄mā blaſfemiā ubi ſic dicit. Nos eiȝ pp peĉz debitores moꝛtis moꝛimur uicti. xp̄s aūt īnocēs mori uoluit ut moꝛiēdo moꝛtē captiuaret Jgiť ut moriāť hōies pe° eſt peĉi hec i°. Et ī. 13. de tri. pp peĉz īqt: qd̄ a p̄mis pētib° ɔ̄hiīm° moꝛti obligati ſum° x° aūt p nobis ſoluēs q̄ n̄ debebat nos a debitis ⁊ p̄nis et ꝓpriis liberauit. h° i° ¶ Ex qbus pȝ q̄ cū b. uir. ſȝ augu. habuerit reatū moriēdi qd̄ ēt ſȝ ip̄m hūit peĉz p qd̄ ī currim° reatū ⁊ obligationem moꝛtis.

¶ 3ᵃ auctoꝛitas p̄ncipaľ.

¶ Jtē au°. ī. x. ſŕ gn̄. cū īqt ſit ī ſeīe ⁊ uiſibiľ coꝛpuletia ⁊ inuiſibiľ rō utrūq; curꝛit ex abram ł ēt ex adā uſq; ī coꝛ° marie. qꝛ ip̄z eodem mō cōceptū ē ſic coꝛp° alioꝝ x° aūt uiſiľez caris coꝛpulētiā de uirgis carne aſſūpſit rō u° ɔceptiōis n̄ a ſeīe uirili. ſȝ lōge alꝛ ac deſŕ aduenit. uuln° aūt puaricatōis ade p oēz carnem ab ipſo ſeīali rōe ꝓpagatam tranſcribiť ſiue trāſfūdiť hec i°. Notā q̄ agu. dic q̄ peĉz ade trāſfūdiť ī oēz carnē ab ip̄o ſeīali rōe ꝓpagatā dic ēt q̄ coꝛ° uirginis m°

No.

51

fuit ab adā ſeīali rōe ꝓpagatuȝ g°
ſeqꝰ ꝙ ī.b.uir.pecīȝ ade fuerit trāſ
fuſū. ¶ 4ª auctoritas ꝑncipal.
¶ Jteȝ auguſtiꝰ ī.5°.li.ꝯtra Julianū
¶ Quid.n.īqt ꝙ magnis argumenta
tōibus laborās pueīre ad īpietatis
abruptū ut qꝛ xp̄i caro de maria na
ta ē q̄ ex adā ſicut ceteri hoīes fuit
ꝓpagata pp h° nil diſtat a carne
pecī ⁊ credis ſine ulla diſtictione
aplz dixiſſe xp̄z fuiſſe miſſū ī ſilitu
dine carnis pecī ymmo potiꝰ īſtas
ut nulla ſit caro pecī.ſȝ dic q̄ſo qd
ē ſilitudo carnis pecī ſi nulla ē caro
pecī.ſȝ hāc aplicā ſniaȝ me nō ītel
lexiſſe dixiſti nec eam tn̄ expoſuiſti
ut te docēte diſceremꝰ quō aliqua
res poſſit eſſe ſilis rei que nō ē.qꝺ
ſi demītis ē h° dicere ⁊ ſn̄ du° caro
xp̄i n̄ fuit caro pecī ſȝ ſilitudo car
nis pecī qd reſtat niſi ut intelliga
mus ea excepta oēȝ reliquā carneȝ
hūanā ēē carnē pecī ⁊ hīc appet
illā carīs cōcupiſcēciā p quā xp̄s cō
cipi noluit feciſſe ī hu° gēre ꝓpa
gatōeȝ pecī qꝛ marie corpus q̄uis
ex tali cōcuª uenerit nō tn̄ illā tra
iecit ī ꝓlē quā n̄ īn̄ ꝯcepit. ceterum
corpus xp̄i īn̄ ꝺictū ē ī ſilitudīe car
nis pecī qꝛ oīs alia hoīuȝ caro ē ca
ro pecī.q̄ſqs h° negat ⁊ carnē xp̄i
ita cōpat carni ceterorū hoīuȝ na
ſcēciū ut utrāqꝫ aſſerat ēē eq̄l pu
ritatis deteſtādꝰ hēticus īueīt h°
ī. ¶ Nota ꝙ iulianꝰ uolēs oñdere
ꝙ nō ōs puuli cōtrahūt a pētibus
origīale pecīm ſic arguebat.ſi puu
li ꝯherēt a pētibꝰ origīale pecīȝ ſe
queret ꝙ xꝰ ꝯxiſſȝ origīale pecīm
qꝛ fuit cōceptus ex maria uirgīe cu
ius caro fuit ab adā ꝓpagata.ſicut
caro ceterorū hominū. ¶ Ad h° ar
gumītū rn̄dēs augu.ſex p ordinem
ponit. ¶ P° namqꝫ ꝯfirmat aplica
ſnia ꝙ caro xp̄i n̄ fuit caro pecī ſed
ſilitu° carnis pecī qꝛ dīc ad ro.8.ꝙ
deus filiū ſuū miſit in ſimilitudine
carnis pecī. ¶ 2° dīc ꝙ apls ī uer
bis predcīs n̄ ſolū uoluit dicere ꝙ
caro xp̄i n̄ eſſet caro pecī.ſȝ cū h°
ēt ītellexit ꝙ oīs aª hoīuȝ caro eſſȝ
caro pecī. ¶ 3° aſſignat cāȝ q̄re ar
gumīta iuliani nō cōcludūt dīc ꝙ lȝ
xp̄s cōceptus fuerit de.bª.maria n̄
tn̄ fuit caro pecī qꝛ n̄ fuit cōceptus
ex carnali cōcupª q̄ ī humano gene
re ē cā pecī original' Et lȝ inqt bª
uirgo cōcepta fuerit ex tali cōcupª
ſicut ceteri homines n̄ tn̄ illam tra
iecit ī xp̄i corpꝰ qꝺ ſn̄ tali ꝯcuª cō
cepit. Cā ergo ſm augu.ꝙ oēs alij
hoīes ab adaȝ ꝓpagati cōtrahant
origīale pecīȝ ē qꝛ ex carnali cōcuª
ꝓpagātꝰ.b.aūt uir.fuit ab adaȝ ex
carnali ꝯcuª ꝓpagata ſic ceti hoīes
iō ipa ſic ceteri ꝯxit origīale pecīȝ.
4°.ꝯcludit ex h° oēm humanā car
neȝ excepta car° xp̄i eſſe carnē pecī
ideſt peccatricē ſiue hēre pecīȝ ſic.s
fuit expoſitū. ¶ 5° dicit ꝙ quiſqs
h° negat uȝ ꝙ nō oīs caro huma
na excepta carne xp̄i ſit caro pecī.
cȝ ꝙ aſſerat carnē illā q̄ nō ē caro
pecī eſſe eq̄l' puritatis cū car° xp̄i
accipiēdo carnē p toto ho° 6° dīc
ꝙ i° q̄ negat aliquā humanā carnē

esse carnem peci ꝛ per ꝯñs asserit
illã ẽẽ eq̄lis puritatis cũ carne xpi
ꝙ tal' detestãdus hr̃ticus ẽ dicẽdꝰ
ẽt iõ illis ualde timẽdũ ẽ q nõ solũ
dicũt.b.uirgĩem ñ fuisse ĩ peco ori
giali ꝯceptã sed ꝛ hᵒ ipm r̃lis ar
gumẽtõibus conãt' deffẽdere.tales
.n.ad ĩpietatis abruptũ festinãtes
hñt dicere ꝙ ipa nõ fuit caro peci
sꝫ sĩl'itudo carĩs peci ꝛ per ꝯñs ꝙ
ipa fuerit eq̄lis puritatis cũ xpo
cũ puritas de q̃ loq̄mur attẽdat' pe
nes recessũ a cõtrario ꝙ ẽ peccatũ
ita ꝙ q̇ eq̄l'r recedũt a peco sũt eq̄
lis puritatis ꝛ iõ tales nõ sũt hr̃
tici detestãdi solũ sꝫ ẽt heresiarce
sunt hñdi qr hr̃siꝫ ptinaciter defẽ
dũt.dr̃.n.in decretis .24.q.3. qui
aliorũ errorem defẽdit multo est
dãnabilior illis q̇ errãt qr nõ solum
ipe errat sed ipe aliis offẽdicl'a er
roris pparat ꝛ cõfirmat.uñ qr mʳ
ẽ erroris ñ tm̃ ẽ hr̃ticus sꝫ ẽt hr̃si
archa ẽ dicẽdus hec ibi et ẽ dictuꝫ
urbaĩ pape. ¶.5.auctoritas pnci.
Itẽ Augu.ĩ.2ᵒ de bap.pu.nõ ẽ in
q̇t ĩ filiis hoĩum nec fuit nec erit q̇
nullo unq̃ꝫ peco fuerit obstrictꝰ aut
ad iusticiã nõ ex peco puenerit ex
cepto uno mediatore p quẽ finitis
pecorũ inimicitiis reconciliamur
deo.solus igit' ille ẽt hõ factus ma
nẽs ꝯs pecꝫ nullũ unq̃ꝫ hũit.nec sũ
psit carnẽ peci q̃ꝫuis ꝺ mãna carᵉ
peci.qꝺ eiꝫ in suscepit illud pfco
suscipiẽdo mũdauit hᵉ iᵉ Nota ꝙ
au.tria dic pᵒ dic ꝙ ñ ẽ nec fuit.
nec erit unq̃ꝫ aliq̇s hõ excepto xᵒ ꝗ

nũq̃ꝫ fuerit sub peco.l'ñ añ hũerit
pecꝫ q̃ꝫ fuerit iustꝰ. 2ᵒ cõcludit ex
hᵒ ꝙ solꝰ xp̃s nullũ unq̃ꝫ hũerit
pecꝫ actuale nec assũpsit carnẽ pec
cati.i.nãꝫ ꝯ peco origiali q̃ꝫuis nãꝫ
assũpserit de mãna carᵉ peci.i.ꝺ car
ne siue nã mr̃is q̄ fuerat sub peco
origiali.3ᵒ Rñ't cuidã tacite qõi pos
set eiꝫ aliqs dĩe ꝙ si xꝰ assumpsit
nãꝫ humanã ꝺ carᵉ mr̃is q̄ fuit sub
peco uidet' seq̇ ꝙ etiã caro xpi fue
rit caro peci Hãc dubitatõeꝫ remo
uẽs auꝰ.ꝺic ꝙ illud carĩs qꝺ ex car
ne mr̃is xꝰ suscepit illud suscipiẽdo
a fomite mũdauit.Et iõ illud lꝫ in
mr̃e caro iᵃ fuerit sub fomite peci
ĩ xᵒ tñ nõ fuit sub fomite peci.qr ṗ
us fuit mũdata q̃ꝫ fuerit xpi caro.
ꝛ hᵒ ẽ qꝺ dic mʳ in.3ᵒ sen.di.3ᵃ.sa
ne inq̄t credi oꝫ iux̃ scõꝝ attestatio
nis cõuenietiã ipaꝫ carnẽ filij dei
añq̃ꝫ cõcipet' peco fuisse obnoxiã ĩ
marᵃ sic ꝛ reliq̄ uirgĩs caro. Sed
postmõꝫ spiritꝰ sc̃i opõne s̃ueniẽn
te ita mũdatã fuisse. ut ab oĩ peci
cõtagiõe ĩmunis uniret' dei uerbo
peᵃ tm̃ ñ de necessitate.sꝫ uolũtate
assumtis remanẽte.Mariam quoqꝫ
totã spũs scs s̃ueniẽs a peco prsus
mũdauit.ꝛ a fomite ẽt peci libera
uit l' fomitẽ ipꝫ penitꝰ euacuãdo ut
qbusdã placet.l' sic debilitãdo ꝛ ex
tenuãdo ut ei postmodũ peccãdi oc
casio nullatenꝰ extiterit hᵉ iᵉ.ex qꝰ
pꝫ ꝙ ĩtẽtiõis au.ꝛ alioꝝ pr̃uꝫ ẽ ꝙ
caro xpi añq̃ꝫ assumeret' fuerit obno
xia peco sic reliq̄ uirgĩs caro.sꝫ añ
q̃ꝫ assumeret' fuit a fomite peccati

52

tolꝫ mūdata. 6ᵃ.auctoritas pnci.
¶ Itē aug.sup ps.34. exponēs il lud. Ego aūt cū molesti eēnt īdue bar cilicio sic dic cilicium forte ap pellat sue carīs mortalitatē q̄re ci liciū pp silitudieꝫ carnis pecī apl's .n. dicit misit.n.de⁹ filiū suū ī sili tudie carīs pecī ut de peco dānaret pecꝫ nō q̄ pecꝫ eēt nō dico ī uerbo dei sꝫ nec ī ipa qdē aīa scā ⁊ mēte scā hoīs quā sibi ad uitatē pᵉ uer bū dei coaptauerat sꝫ tm̄ silitudo carnis pecī erat ī dño qꝛ mors nō ē nisi de peco ⁊ utiqꝫ corp⁹ xp̄i mor tale erat ⁊ iō sic dī mors pecꝫ q̄ facta ē pp pecꝫ sicut dr̄ ligua gre ca ligua latia nō ipꝫ mbrū carnis sic g° pecꝫ dr̄ illud qd̄ factū est de peco. ⁊ qꝛ xp̄s carnē asūpsit de ma sa ipa q̄ mortē meruerat ex pecca to dicta ē caro eius silitudo carnis pecī. ⁊.n.ut clari⁹ dicā adā mortu⁹ ē pp pecꝫ maria ex adā mortua est pp pecꝫ ⁊ caro dn̄i ex maria mortu a ē pp delēda peca h° cilitō īduit se dn̄s ⁊ iō n̄ ē agnit⁹ qꝛ sub cilitō latebat. hᶜ iᶜ. Nota q̄ aug. duo di cit de. b. uir. pmū ē q̄ caro uir. ex q̄ xp̄s carnē assūpserat mortē me ruerat pp pecꝫ. 2m ē q̄. b. uir. mor tua fuit pp pecꝫ. ex qb⁹ clarissīe seq tur. q̄ ɔxit origiale pecm̄. meritum .n. mortis ē pp pecm̄ ⁊ mors ē pe na pecī. pmū declat̄ nā augu. ī plu ribus sue doctrine locis dic q̄ so lus xp̄s fuit liber a debito siue a merito mortis q̄ ē peccatuꝫ sub q° nūqꝫ fuit. un̄ sup ps. 55. sic dic da uidisse ɔceptū ī iniqtatibus dic qꝛ in ōibus trahit̄ iniqtas ex adam ⁊ ipm uinculū et debitū mortis. ne mo. n. ex illo nascit̄ nisi trahēs pe nā ⁊ meritū pene nisi tu solus qui de spū sācto ɔceptus es ¶ Itē ī. 13. de tri. qdam inqt iustīa dei ī pote state diaboli traditū ē gen⁹ hūanū peco pmi hoīs ī ōs utriusqꝫ sexus ɔmixtione nascētes origial'r trāseū te ⁊ pentum pmorū debito uniuer sos obligāte. solus aūt xp̄s a d̄bito mortis liber ē mortuus. Et qꝛ ōs hōies diabolus merito sub sua po testate tenebat quos pena reos cō demnatōe mortis obstrinxit iustū fuit ut p xp̄m quē nullius pecī reū merito pena mortis affecit ōs de bitores quos merito tenebat libe ros dimitteret credētes ī eū quē si ne ullo debito occidit. hec ille.
¶ Ex quib⁹ pꝫ q̄ meritū siue d̄bitum mortis 2m augu. ē ipm pecm̄ ūde dicit alibi. q̄ pena qꝛ bo⁹ ē dicit̄ esse a deo meritū aūt peᶜ qꝛ culpa ē nō ē a deo. Cū igit̄ 2m ipm ī b⁹ uirgine fuerit meritū mortis igit̄ in ipa fuit aln̄ culpa. ¶ Secūdū et patet. Nā augu. ī li. ad sabinū co mitē xp̄s iqt mortu⁹ ē p peco nō suo sed alieno quisqꝫ aūt nr̄um nō alioꝝ pecoꝝ sed suo hᶜ iᶜ. ¶ Itē au. ī. 13. d̄ tri. quāuis iquit et ipa mors carnis de peco pmi hominis origi nal'r uenerit tn̄ bonus eius us⁹ glo riosissios martires fecit et iō non solū ipa sed et omnia que seculi h⁹ ma⁹ dolores laboresqꝫ hominum

quãq₃ de pecõrũ ⁊ maxīe de pecī o
rigīal meritis obstricta tñ ⁊ remis
sis pecis reãnere debuerũt cũ qb⁹
hõ ꝑ ueritate certaret hẽ iẽ.nota
ꝑ declaratõe hui⁹ auctoritatis et e
orũ q̄ sequũt̄ ꝙ pe⁹ põt trip'r ↄsi
derari uno mõ ꝓut pena ē alio mõ
ut ē satisfactoria.3°.mõ ut ē medici
nalis.si cõsideret̄ p° mõ sic de rõe
eius ē ꝙ sit inuolũtaria ⁊ h° mõ ñ
īfligit̄ nisi ꝑ culpa q̄ īest.⁊ iõ dīc
grego.ī orõne nulla nobis nocebit
aduersitas si nulla dñet̄ iniq̄tas.⁊
Jero.qcq̄d īq̄t patimur peca nostra
meruerũt Et Job.4.dī q̄s inocẽs
ꝑiit aut qñ recti deleti sunt q̄n po
ci⁹ uidi eos q opãt̄ iniq̄tatē flan
te deo ꝑisse.⁊ augu.dicit ī p° li° re
tractatõnũ ꝙ oīs pena iusta ē ⁊ ꝑ
peco aliquo īpendit̄ hec ille.pena
g° ut pena ē sẽp ordinē hẽt ad cl̄pã
ꝓpriam uel actualē uel origīalem
actu existẽtē in eo q patit̄.Si uero
ↄsideret̄ secũdo mõ sic pena põt
cõueīre alicui ꝑ peco ꝑterito.nam
macula pecī tolli nõ põt nisi uolun
tas hũana ordinem dīe iustīe accep
tet ut.s.uel ipe penã spõtane⁹ assũ
mat in recõpẽsatõe₃ culpe cõmisse
uel illã a deo uel ab hoīe illata₃ pa
cienter sustineat Ad ordinē.n. dīe
iustīe ꝑtiet ꝙ ille q pl̄ uolũtati sue
indulxit q̄₃ debuit cõtra mãdatum
dei agẽs talis patiat̄ aliq̄d uel spõ
taneus uel iuitus quod simpl'r non
uelet.⁊ hoc mõ põt pati aliq̄s nõ
solum pro peco suo ꝑterito s₃ ēt ꝑ
peco alterius.Si uero cõsideretur
pena ut medicīalis sic põt pati hõ
ēt si nullũ hẽat uel habuerit actua
le pecm̄ s₃ patiet̄ ꝑ cõsuatõe g̃re
uel augumẽtatõe uirtutis uel ma
nifestatõe glorie dei sicut mľti sãc
ti hoīes postq̄₃ satisfecerũt de oīb⁹
pecis iterũ uolũtarie assũpserunt
mľtas penalitates austerã uitã du
cẽtes ut g̃ra₃ reparatã cõsuarẽt et
de uirtute in uirtutẽ ꝓficerẽt sicut
fecit.b.Jo.ba.b.paul⁹ hẽmita ⁊.b.
Antonius ⁊.b.Jero.⁊.b. bñdict⁹
⁊.b.dñicus q nũq̄₃ peccauerũt mor
tal'r multas austitates ⁊ peñlitates
uolũtarie asũpserũt ad ꝑfectũ uir
tutis .huiusmodi tñ medicīales pe
ne reducũt̄ ad pecm̄ origīale sicut
ad cãm q̄r h° ip₃ ꝙ o₃ hu⁹ nẽ me
dicīas penales exhibere ad ꝑfectũ
uirtutis ꝓueīt ex corruptõe nẽ q̄ ē
pena pecī origīal'.ī statu.n.īnocẽcie
ñ op⁹ fuiss₃ aliq̄uẽ īducere ꝑfectu₃
uirtutis ꝑ peñlia exercitia.uñ hoc
ip₃ ꝙ ē peñale ī talib⁹ q̄r null⁹ uel
let ita simpl'r pati sed uolũtarie solũ
asũpsit ea īq̄₃tũ sũt ad ꝑfectũ uirtu
tis reducit̄ ad cl̄pã origīalẽ sic̄ ad
cã₃ si.n.nẽ hu⁹ ñ ẽet ꝑ origīale pc₃
infecta nl'ã molestiã ul' defectũ pro
augumẽto uirtutis pateret̄ .Hec
sanctus tho. in p⁹.2ᵉ.q.87. articu
lo.6.⁊.7.⁊ ī.2⁹.2ᵉ.q.108 articulo
.4.⁊ ī.2° sen.di.36. arti.4.⁊ in
3° cõtra gẽtilles ca°.14.Et h° ē
quod dicit augusti. in .2° de bap.
paruulorum Non est inquit dubi
tandum mortem non esse uentu
rã hoī nisi ꝑcessisset pecm̄ cui⁹ tal

pena cõseq̃retur. post et remissionẽ peccatorũ dñs eã fidelib⁹ euenire pmisit ut ei⁹ timore uicen⁹ exerce atur fortitudo iustitie. caro eĩm que p⁹ facta ẽ nõ erat caro peĉi. et q: noluit hõ iter delitias suare iusti tiã statuit deus ut post ei⁹ peĉz ca ro ꝓpagata peĉi ad recipiẽdã iusti tiã laborib⁹ ⁊ molestijs niteret hͤ iͤ. Ex q⁹ pz ꝙ mors et alij defeĉs sũt pe^a peĉi et ꝙ post remissionem peccoꝝ dñs pmittit hͤ fidelib⁹ eue nire ad ꝑfectũ uirtutis Sz ꝙ ex ta libus laborib⁹ ꝑficiãt ĩ uirtutibus ꝓuenit ex peĉo origiali. Itẽ au. ĩ 2⁹ de bap⁹. pu. apl's ĩgr sĩ ambigui tate locut⁹ ẽ dicẽs ꝑ hoĩez mors ⁊ ꝑ hoĩez resurrectio mortuoꝝ. sic in adã õs moriũt ita ⁊ ĩ xp⁹ õs uiuifi cabũt. Nr̃m g⁹ corp⁹ mortuũ ẽ ꝑ pt̃ peĉz. xp̄i aũt corp⁹ solũ mortu um ẽ sĩ peĉo ut fuso sãguine sĩ cul pa oĩuz cl'paꝝ cyrographa deleret quib⁹ debitores q ĩ eũ credũt dya bolo antea tñbãt. Jõ ait hic ẽ san guis me⁹ q ꝑ uobis efũdet ĩ remis siõe peccatoꝝ. hͤ iͤ. Ex q⁹ pz ꝙ caro siue corp⁹ dñi mortuũ ẽ sĩ pec cato ut deleret culpas oĩuz q̃ non moriũt nisi ꝑt peccatũ. Itẽ ĩ eo. li. sic dicit Sic g⁹ mortẽ corporis et ꝑꝑ peĉz ds hõĩ ĩflixit ⁊ post remis sionẽ peccoꝝ ꝑꝑ exercẽdã iustiaz nõ ademit. teneam⁹ g⁹ ĩdeclinabilẽ fi dei ꝯfõez. solus unus est q sĩ peĉo nat⁹ ẽ ĩ silituͤ carnis peĉi sĩ peĉo mortu⁹ ẽ ꝑꝑ nr̃a peca hͤ iͤ. Itez augu. ĩ 3⁹. de bap. pu. ubi ẽ inquit

mors acule⁹ tu⁹. acule⁹ eĩz mortis ẽ peĉm quo cũcti ita uenenati sum⁹ ut ẽt ĩ nr̃is corpib⁹ mors fieret et ea tã lõgo tempore possideret. pec cauim⁹ ĩ uno õs ut mereremur in uno õs hec ille. Itẽ ĩ eodẽ li. Ne mo ĩgr de hac re fallat ul' fallat õs adimit atq3 aufert istius scripture manifest⁹ sẽsus ãbages queãdmodũ uidelz trahit origine mors sic ⁊ origine trahit peĉz ĩ hac carͤ pec cati ꝑꝑ qd sanãduz qd ẽ ꝓpagĩe at tractũ ⁊ qd ẽ uolũtate actũ atq3 ip saz carnẽ resuscitãdã q̃ mortua ẽ ꝑꝑ peĉz ueĩt medic⁹ ĩ silituͤ carĩs peĉi qui nõ est opus sanis sed egrotãti bus nec uenit uocare iustos sed pec catores hec ille. Jtem augu. con tra p̄mã blasfemiã mors ĩquit ꝑter peĉm ĩ orbẽ terrarum et deo iusto iudice permissa ẽ pro pena in pec catore dñari oĩbus eĩm hõĩb⁹ tam iustis q3 iniustis ꝑꝑ peccatum ade qd nascentes traxerunt corporalis mors ista debet hͤ iͤ. Ex qb⁹ pa tet ꝙ tã iustis q3 iniustis corporal' mors nõ debet nisi proter pecca tum qd nascẽtes traxerũt beata g⁹ uirgo maria mortua est proter pec catum qd nascendo cõtraxit. Ces set igitur illa distĩ que dicit ꝙ ali quis põt mori proter peĉm dupli citer uel propter peccatum positi ue ⁊ sic moriũtur iniusti ul' propter peccatum priuatiue et sic moriun tur iusti Hec distinctio est uana et friuola: Primo quia exponit unũ oppositum ꝑ alio opposito uz

pecm ꝑ gr̃a que ei opponit᷑. ¶ 2°
q̄ꝛ dicit augu. ꝙ oībus hominibus
tā iustis q̄ꝫ ĩiustis pp pecm qđ tra
xerūt mors ista debet᷑. Itē augu. ꝯ
secūdā blassemiā si inqt pecꝫ ꝑmoꝝ
pentū solis illis nocuit quomō que
ĩ illis ꝑ peccato lata ē sñia ĩ nos ꝑ
trāsiuit si ĩ nos non ꝑtransiuit et
culpa nisi forte ꝫ uos ĩiustus est
deus q̇ expс eoꝝ delicti pass⁹ ē eoꝝ
pe̅ colligari h̵ᶜ iᶜ. ¶ Ex quo pꝫ ꝙ
si mors q̄ ē pena pec̄i ꝑmoꝝ pentū
trāsiuit ĩ uirginē ⁊ nō pecꝫ seq̄tur
ꝙ iniqu⁹ ē deus qđ ꝑphanū ē dice
re ⁊ hereticū. Unde aug. ꝯ. 5. blas
femiā ubi inqt pecm ñ fuit mors
utiq̄ꝫ esse ñ debꝫ nisi ꝫm errorem
urm̃ iniqu⁹ sit de⁹ ut mori patiat᷑
ñ hñtē pecꝫ ꝑ qđ possit uita priua
ri Nō eiꝫ me figēte. sꝫ aplo ꝑdicā
te dictū ē pp peccatū mors. ⁊ stipē
dia peccati mors hᶜ iᶜ. ¶ Itē ĩ eodē
hᶜ ē fides nr̃a Fatemur ĩcōctanter
pp pecꝫ qđ nascētes traxerūt mor
teꝫ ĩ puł'os ꝑtrāsisse nō eiꝫ morrē
tur nisi ceno pec̄i necarēt᷑ qđ uti
na cōcepcōe traxerit. hᶜ iᶜ. Clarissia
g° appet sñia augu. ꝙ si. b. uirgo ē
mortua pp pecꝫ et hūit meritum
mortis ex quo seq̄t᷑ de necessitate
ꝙ ipsa alñ fuerit sub pec̄o ñ actuali
ergo originali.

¶ 7ª. auctoritas ꝑncipal.

¶ Itē au. ꝯ ꝑmā blassemiā ĩ li. ipōn.
xps ĩqt apl's de pec̄o damnauit pec
catū ĩ carᵉ q̄ꝛ de hu⁹ uꝫ carᵉ pecca
trice ut dixi suscipiēs absq̄ꝫ cl'pa ⁊
hāc ĩnoxā crucifigētes: pecꝫ qđ nos
dānauerat ꝑ ĩobīaꝫ ĩ adā terreno ĩ
adā celesti ꝑ obīaꝫ damnat᷑ hᶜ iᶜ.
Ecce ꝙ. b. uir. appll'at peccatricem
carnē g° ipsa habuit alñ pecm.

¶ 8ª. auctoritas ꝑncipal.

¶ Itē augu. sr̃ ꝑs. 7. Fili⁹ ĩquit dī fc̄s
ē fili⁹ hoīs ut nos eficeremur filij
dei caro fc̄s ē ex maria uirgīe unde
mª uirgo. Ex adā. g° ex i° p° capti
uo bª uirgo ⁊ caro ĩ xp̄o de massa
captiuitatis accepta fuit hec iᶜ. Si
g° bª uirgo fuit massa captiuitatis
g° sub pec̄o aliquādo fuit.

¶ 9ª auctoritas ꝑncipal.

¶ Itē augu. ꝯ maximi. hereticū li° i°
c°. 21. Nō ĩquit de⁹ habitat ĩ hoᶜ
quem nō ante spiritus sāctus sācti
ficauerit atq̄ꝫ purgauerit deniq̄ꝫ ad
mariam illā beatam uirginem di
cebat᷑ sipiritus sāctus supueniet ĩ
te utiq̄ꝫ ad sāctificādū. ⁊ ad purgā
duꝫ eā hec ille. Fuit ergo purgata
fomite pec̄i ꝑ spiritū sāctū g°. ⁊c̄.

¶ 10. auctoritas ꝑncipal.

¶ Item augu. ĩ sermone assumptio
nis qui incipit. Sācta atq̄ꝫ gloriosa
descēdit inquit Filius dei ĩ uirgi
nem sicut pluuia ĩ uellus purgauit
pretiosam margaritā. ⁊ uirginitas
eius nō sēsit aliquā iacturā. Et dñt
manichei dominum iesū non potu
isse per feminam nasci. Non enim
dignum est inquiunt ut tanta maie
stas per sordes. ⁊ squalores femīe
trāsire credat᷑. Sꝫ dicit tibi mani
chee deus creator hominum filius

54

bois quid est q te pmouet in nati uitate mea? Nō sum libidinis con ceptus cupiditate ego matrē de q̄ nascerer feci ego uiā meā itineraui pparaui atq3 mūdaui hec quā despicis manichee mr̄ ē mea s3 manu fabri cata ē mea Si potui inqnari cū ea3 facerē potui inqnari cū ex ea nasce rer Sicut trāsitu meo illi9 nō ē cor rupta uirginitas ita mea ibi nō ē maclata maiestas. Si solis radius cloaca3 sordes siccare nouit τ eis inqnari nō ualet quāto magis splē dor lucis eterne ī quo nichil īqnati incurrit quocunq3 radiauerit mū dare potest τ ipse pollui non po test Sic ergo ille nat9 est sol9 iter mortuos liber sic isti9 ex q̄ natus est pudor solus est integer hec ille Et idē ad litterā dic. ī li. de. 5. heresib9 q̄ icipit Debitor sum fate or τc. Ex qbus patet q̄ sm̄ itēti onē Au. b. uirgo fuit alī sub peco Lu3 p° q2 dicit eā fuisse purgata3 purga° ei3 psuponit sordes Lū 2° q2 dicit eā fuisse mūdatā τ pparatā q̄ nō posset nisi pri9 fuiss3 sub imū ditia Lu3 3° q2 dicit xp̄m solū fuis se īf mortuos libe3 sicut solus pu dor uirgīs ī pturiēdo fuit integer cū g° ul'is eccl'ia teneat q̄ sola uir. et nulla a. hūit hāc progatiuā q̄ ei9 pudor ī pien° fuerit iteger q2 de ipa cātat. o uirgo uirginū quō fi et istud q2 nec pmā silem uisa est nec hēre sequētē seqt̄ q̄ solus xp̄s hūit illā progatiuā u3 ut sol9 ipse τ ū alius fuerit liber iter mortuos

qd ñ ē nisi p īmunitatē peci unde dic augu. sr̄ ps. 40. liber x9 ē mor tu9 q2 sñ peco ē mortu9 hec ic q̄re seqt̄ ex auctoritatib9 pdcis quas ego ōs uidi ī locis ppis ut ī libris autēticis q̄ itētiois augu. ē q̄ .b. uirgo fuerit ī peco cōcepta.

.11. auctoritas pncipal'.

Itē augu. ut allegat' in pharet9 origialiū scoꝝ ī c° de. b. maria Cre dim9 igt. b. uir. ī uto mrīs scificatā τ ab oī orgiali peco fuisse mūdatā hec ille.

.12. auctoritas.

Itē augu. ut allegat' a qbusdā in sermone assumptionis Eximere in quit uirginē gloriosā ab originat' peci ɔctione temerariū dicimus. li cet hoc deum potuisse facere non negemus hec ille has duas ultimas auctoritates nō uidi in originalib9 sed tm̄ in duobus libellis sic allega tas reperi.

.13. auctoritas pncipal'.

Item beatus ambro. sr̄ lucā sic. dicit spiritus sāctus supueniens in uirginem mētē3 ipsius ab omni ui ciorum sorde castificauit hec ille.

.14. auctoritas pncipal'.

Item idem super beati inmacula ti in uia. Nemo īquit sine peccato fuit nisi solus iesus quem nō cogno scentem peccatum sacrificium fecit pro nobis pater uenit dominus ie sus τ ī carne que peccato fuerat ob noxia militiam uirtutis exercuit. hec ille.

.15. auctoritas pncipal'.

¶ Itē scūs Eusebi⁹ emissenus ī 2°
ꝑmōe natiuitatis dn̄i q̄ īcipit Nos
tis carissimi loquēs ad .b. uirginē
sic dicit. Iniciator oīum rex abste
iniciatꝰ ⁊ sāguinez ꝓ mūdi uita fū
dēdū de corpe tuo accepit ac de te
assūpsit unde etiā ꝓ te soluat a pec
cati ei ueteris nexu nl̄ls extitit īmu
nis nec ip̄a geītrix redēptoris sol⁹
xp̄s lz de debitrice nascatꝰ legis tn̄
ueteris debito nō ten etꝰ.

¶ .16ᵃ. auctoritas ꝑncipal.

¶ Itē beat⁹ Leo papa ī epl'a ad flaui
anum de cui⁹ auctoritate dicitꝰ di.
.15ᵃ. c° Sc̄a romaᵃ eccl̄a Recipim⁹
opuscula beati leonis pape ad fla
uianū ep̄m destinata ī cōci° calce-
don̄. cuius text⁹ si q̄s ad unum iota
disputauerit. et nō euz ueneranter
acceptauerit anathema sit hec ibi
In epl'a aūt p̄fata sic dicit Qr cap
tiuitas humana solui nō poterat.
nisi cāz nr̄am ille susciperet hic sin̄
maiestatis sue damno uerus hō fie
ret ⁊ solus pec̄i cōtagiū non hēret
Ingreditꝰ h⁹ mūdi īfima dei fili⁹
celesti sede descēdēs noua aūt nati
uitate generat⁹ ē qr īmaculata uir
ginitas cōcupiscētiā nesciuit caris
mār̄z ministrauit assūpta ē ex m̄re
natura non culpa fides aūt catho
lica singularis atq3 uera ī illo solo
acquirit salutē in quo solo homo ī
uenit se īnocētē. hec ille. ¶ Nota
q̄ dicit p° q̄ solus xp̄s pec̄i cōtagiū
nō habuit. 2° dic q̄ de uirgine ma
ria natura assūpta ē nō culpa. 3° q̄
in solo xp̄o se hō innocētē īuenit.

Ex istis tribus ꝑpositionibus ī cō
cilio niceno ⁊ calcedon̄. cōfirmatis
sequitꝰ propositum g° ⁊c̄.

¶ .17ᵃ. auctoritas ꝑncipal.

¶ Itē idē ī ꝑmōe. 4. natiuitatis dn̄i
qui īcipit semꝑ quidez dilectissimi
Terra inquit carnis humane que ī
ꝑma fuerat preuaricatione male
dicta ī h° solo beate uirgīs partu
germē edidit bn̄dictū ⁊ a uitio sue
stirpis alienum hec ille.

¶ .18ᵃ. auctoritas ꝑncipal.

¶ Itē idem in. 2°. ꝑmone natiuita
tis q̄ īcipit Exl'tem⁹ in dn̄o dilectis
simi sic dicit sine uirili semine edi
tus est xp̄s ex uirgine quā nō huma
nus coytus sed spiritus sanctus fe
cūdauit Et cum in omnibus matri
bus non fiat sine pec̄i sorde cōcep
tio hec sola īn̄ purgationem traxit
unde cōcepit. Q° eīz pr̄ni seīs trās
fusio non ꝑuenit pec̄i s̄z illic origo
nō īmiscuit. hec ille.

¶ .19. auctoritas ꝑncipal.

¶ Itē beatus Grego. sr̄ eze. omel.
8ᵃ. quid īquit lūbor nos nisi pro
pago mortalitatis exp̄mitꝰ de lūbis
eīz abrae uirgo maria exijt. In cu
ius utero unigenit⁹ pr̄is ꝑ spiritū
sāctū īcarnari ē dignatus. hec ille.
Nota q̄ ꝑ propagationē mortali
tatis ītelligit gregori⁹ origīale pec
catū un̄. 25°. mora. c°. i. qr īq̄t ꝺ mor
talitatis ꝑpagīe nascimur radicis
amaritudinē q̄i ī uirgulto retinem⁹
Et augu. omel. 4ᵃ. sr̄ Io. n̄ īq̄t xp̄s
ꝯcept⁹ est ī iniq̄tate qr n̄ ꝺ morta
litatis ꝑpagīe ꝯcept⁹. ¶ Et contra

fastū libro p° caro īqt xpi ñ erat caro peci q2 ñ de radice mortalitatis ex maria p masculū uenerat h. ic

Ex qbus p3 q. rō q̄re aliqs trahat originale pecm ē q2 ueīt ex propagine mortalitatis seqtur q. ipsa originale pecm cōtraxit.

.20ª auctoritas pncipal.

Jtē idē sr eze.omel.2ª.Per mēbrū inqt qd circūciditur mortalis ppago generatur decedētium et succedētiū numerus auget. Per hoc mbrū mr uirgo descendit q̄ dūm in utero sū uiril carnis admixtione concepit hec ille. Qd aūt p hoc q. dicit .b. uirginē descēdisse per illud mbrū ītelligat ipsā ī originali peco fuisse ɔceptā manifeste p3 si uerba hugōis de sco uictore q̄ dictū gregorij exponūt adducāt ī medium Nā ī p° li.de sacramētis sic dicit ut autē inobīa manifesta fieret. unū ī corp humano mbrū a puritate aīe subtraxit p qd posteritas in carne seianª fuit ut ōs q p illud generant se filios iobie intllant.et ex sua origine q̄les et ex qbus generāt. Quia g° ī hoc mbro p qd humana ppago trāsire debuit signū ī obīe positū ē manifeste oñdit q. ōs q̄ p illud mbrū generāt .qm cum culpa iobīe cōcipiūt. hec ille cum g° beata uirgo fuerit ut dicit gre. p mbrum mortis generata seqt q. fuerit ī originali peco cōcepta.

.21ª Auctoritas pncipal.

Jtē.b.anselmus ī li° 2° cur deº hō c°.15° Nam licet ingt ipsa xpi cōceptio munda sit et absq3 carnal delectationis peccato uirgo tamen ipsa. Unde assūptus est ī iniquitatibus cōcepta est et in peccatis concepit eam mater eius.⁊ cū originali peccato nata ē hec ic

.22ª auctoritas pncipal

Jtem in eodē li°.ītroducēs discipulū suum loquentem Quero ingt qualiter de massa peccatrice idest de humano genere quod totū erat infectū peccato hominem de peco q̄i azimū de fermēto deº assūpsit Rt anselmus postq3 inquit constat hominem illum deū esse et peccatorum recōciliatorē dubiū nō est illum oīo sine peccato esse hoc aūt esse nō ualeret nisi de massa peccatrice esset assūptus hec ille.

.23ª.auctoritas.

Jtē ī eodē uirgo inqt iª de qua hō ic assūptº ē de ill fuit q̄ añ natiuitatē eiº p eū sūt mūdati a pecis et ī ipa eiº mūditia de iª assūptº ē h. ille. Nota q. fomes qui ē materiale ī origiali peco ⁊ effectº eiª a sāctis doctoribus appellat pecm et remanet ēt post bap.⁊ scificatione3 ī scificatis. Uñ apls iā baptizatus dicebat de se ipso ad ro.7° Nūc aūt iā ñ ego opor illud s3 qd hītat ī me peccatū.glo.i.fomes uel carnal ɔcuª Jtē augu.ī quodā smone aduētus loquēs de Jo.bapª sic dicit Ego īquit Johānes a te debeo paptizari et tu uenistad me Agnouit seruus dominū agnouit uincul originalis peci obligatus ab omni

nexu peccati liberū. hec ille. ¶ Item glo. iterlinialis q̄ dr̄ Bede. Ego in
quit Johannes a te debeo baptiza
ri. i. a peccō origīali mūdari. hec ille
Et ideo dn̄t doc. hoc itelligēdū ēē
rōe fomitis q̄ ē effectus peccati ⁊ in
Johāne remāserat post scificatōem
et q2 in. b. uirgīe post primā sācti
ficatōem remāsit fomes pecī lz liga
tus q̄ postea ī scā scificatōne totalr
ablatus ē ꝓpꝫ hoc dic ansel. q beata
uirgo cū origīali peccō nata ē. i. cuz
fomite pecī ponēs effectū ꝓ causa.
¶ .24a. auctoritas pncipal.
¶ Itē ansel. i eodē lio. co 19. loquēs
de morte xpi sic dicit Uere namqꝫ
mortuꝰ erat qm̄ si uere mortuus nō
fuisset nō uera fuisset fides mortis
eiꝰ ꝑ quā ⁊ ipa uirgo de q̄ natꝰ est ⁊
multi alij mūdati sūt a peccō hec ille
¶ .25a. auctoritas.
¶ Itē i. c. sequēti sic dicit. Deniqꝫ
uirgo maria. q2 ꝑ fidē mūdata est
ut de ipa dei filius carnem assumere
posset nequaqꝫ credidit ipsū ēē mo
riturꝝ nisi q2 ipse uellet hec ille.
¶ .26a. auctoritas
¶ Itē i ꝓslogion loquens deo sic
dicit aīam gloriose uirgīs marie in
macula ctpe origīal creasti sz ꝯnr
eādē pmaria labe purgasti. ⁊ amic
tu mūditie decorasti. ⁊ in scitatis
puritate postea cōfirmasti. hec ille.
¶ 27a. auctoritas pncipal.
¶ Itē idē i lio de cōceptu uirginali
co. 18. Decebat inquit ut illius hoī
nis cōceptio de mr̄e purissima fie
ret. Nēpe decens erat ut uirgo quā

deus unigenito suo ṗparauit ī mr̄em
ea puritate niteret q̄ sub deo ma
ior neqt intelligi Qualr aūt uirgo
eadē ꝑ fidē an̄ xpi cōceptionez mū
data sit dixi ubi aliā rōez de hoc ip
so de quo hic agit̄ reddidi hec. ille
¶ Nota q anselmus dicit q beata
uirgo postqꝫ fuit ṗparata ut esset dei
mater tūc fuit purissima et ipa puri
tate decebat q̄ maior sub deo neqt ī
telligi q2 ꝑ secūdā scificationē ꝑ qꝫ
fuit preparata ut esset mr̄ dei fuit in
ea fomes totalr extictꝰ ⁊ eiꝰ libe
rū arbitriū ī bono cōfirmatū ut n̄
possz decetero peccare. sz bene po
terat ī boo ꝓficere. ¶ Et iō ex tunc
eius puritas excessit puritatē ade.
et angeloꝝ anteqꝫ essent beati quia
illi poterāt peccare sic q̄dā eorum
de fcō peccauerūt hec uero peccare
nō poterat. ¶ Et ne forte aliquis
crederet q beata uirgo sēꝑ sub hac
sūma puritate fuisset addidit. Qua
lir aūt per fidem mūdata sit a peccō
et a fomite pecī ut in tali puritate
fieret dixi alibi uidelicet in libro
cur ds. hō q2 postqꝫ ꝑ fidē credidit
angelo spiritus scūs superuenit ī eaz
et ipsaz ab omni fomite mundauit
et in illa tali munditia dei filiꝰ ex
ea incarnatus est. ¶ Et ideo ut di
cit. S. Tho. in primo senten. di. 17.
. q. 2a articulo. 4. ad. 4. beata uir
go ꝑ depurgationem a peccō per ṗ
mam sāctificationē et a fomite pec
cati per secundam sanctificationez
ꝑueīt ad sūmū gradū puritatis sub
do Jō ex tūc fuit īmunis ab omni

peco actuali et originali q2 p talez
scificatione tota plcra et splēdida
fuit τ nichil impuritatis in ea re
mansit

Auctoritas pnl.28.

Item beatus Johannes damaꝰ
in suo 3°.sen.li°.exponēs illud Ec
ce ācilla dñi ita dīt. Post ɔsēsū aūt
uirginis spiritꝰ sāctꝰ preuenit in
ipsā fz uerbū domini qd dixit an
gelus purgās ipsā et po⁹ deitatis
uerbi receptiuā tribuens sil' et ge
neratiuā hᵉ ie. Uñ aD'.sen.i.3°
di.3ª.allegās uerba predicta stati
subiūgit. Ex his inqt pspicuū sit
qd añ diximꝰ totā uirginē spiritu
sco puenīēte ab omni peci labe fuis
se castificatā hec ie. Sriꝰ eiz di
xerat Mariā eim totā spiritꝰ sāctꝰ
in eā supueniēs a peco prorsus mū
dauit τ a fomite peccati liberauit
hec ille.

29ª Auctoritas

Itē uenerabil' Beda i omel'.sup
missus ē.Sr̄ueniēs īquit sps scs in
uirginē duobꝰ modis ī eā dīe po⁹
efficatiā ōndit q2 mētez eiꝰ ab ea
quā humana fragilitas patit' ui
tioz sorde castificauit.ut cel'ti eēt
digna partui et ī utero illiꝰ scm ac
uenerabile redēptoris corpꝰ sola
sui opōe creauit.i.nullo uirili īter
ueniēte tactu carnē de carᵉ uirgīs
sacrosāctā formauit obūbrauit aūt
b.uirgī uirtꝰ altissimi.q2 spiritꝰ
scs cor eiꝰ impleuit.τ ab omni estu
carnalis ɔcuᵉ tēpauit atq3 mūdauit
ac donis celestibus mtem illius sil'
et corpus ɔsecrauit hec ille. Itez
beatꝰ Jo.crisoꝰ sr̄ mathe. Quāuis ī
quit xps nō esset peccator naturā
tñ de peccatrice suscepit hec ille.

30ª. Auctoritas principal'.

Itē.b.seuerinus dcs boeꝰ ī li°.
de duabus naturis τ una p⁹ xpi sic
dicit Alia qdē qō ab aliis inferri
pōt q2 xpi corpus humanū ex marᵉ
utero gigni uidet'. Dīt eīm Si ex
hoᶜ sumptum est xpi corpus homo
uero oīs ex p⁹ puaricatione.nō so
lum peco τ morte tenebatur. Uerū
etiā affctbꝰ peccatorū erat implica
tus. Cur ī xpo nec pecm fuit nec uo
lūtas peci. Ubi glo.dicit Ingre
ditur pfūdissimā τ utilissimā qōez
uz quō xps sñ peco ēē potuit cū ex
maria uirgine corpus suscepit q̄ in
p⁹ pētis puaricatione peccatrix fu
it sīc τ genꝰ humanū hec glo.ē gil
berti porretani. Ad hāc qōez res
pondens Boeꝰ dicit q̄ triplex fuit
status. Primꝰ dicit' statꝰ īnocē
tie ante pecz ade. Secūdꝰ ē statꝰ
puaricationis post pecm ade. 3°.
est status beatitudinis. Xꝰ īquit de
statu preuaricationis ñ recepit pec
catū sz mortalitatē corporis ut ab
humano genere pecm τ mortez fu
garet hec ille ī sētētia.

31ª.auctoritas pncipal'.

Itē.b. bernardus eps τ martir
in quodā sermone bᵉ uirginis. O fe
lix inqt puella q̄ ɔcepta ī peco puri
ficat' ab oī peco et cōcepit dei filiū
sñ peco.hec ille.

32.auctoritas.

Jtem bernardꝰ beate uirginis de
uotiſſimꝰ capellanꝰ ĩ ſmone aſſũp
tionis q incipit ĩtrauit ieſus ĩ quo
dam caſtellũ. Forte ĩquit curioſius
qſq₃ reqrat cur ĩ pñtı euangelica
lectione nulla ꝑſus lazari mtio fi
at. Arbitroꝛ qdẽ ſane nõ is a pro
poſita ſilı̃e deſidere uirginalem ⁊
eiꝫ domũ ĩtelligi uolens. ꝑ caſtelũ
ſpiritus ſanctꝰ ſiluit non incõgrue
pñiaꝫ q̃ malum utiq₃ actuale cõco
mittat̃. abſit eiꝫ ut ꝓprij qcq₃ ĩq
nati domꝰ hec aliqñ hũiſſe dicatur
ut ĩ ea ꝓinde ſcopa lazari querere
tur. Qđ et ſi originalẽ a pẽtibꝰ ma
culam traxit ſed nõ magis a Jereᵃ
ſcĩficatã aut nõ magis a Jo. ſpiritu
ſãcto repletã credere ꝓbꝫ pietas
xp̃iana nec eiꝫ feſtis laudibꝰ naſcẽs
honoraret̃ niſi ſc̃a naſceret̃. Poſt
remo cũ oĩodis cõſtet ab origĩali
cõtagio ſoᵃ dei gr̃a mũdatam eſſe
mariam quippe cũ ⁊ nũc in baptiſ
mate ſola hãc maculam lauet gr̃a.
⁊ ſola eã olim rabit petra circũciſi
onis ut oĩo pium ẽ credere ꝓpꝫ
marᵃ delictũ nõ hũit Jõ ab ĩnocẽ
tiſſimo corde eius pñia lõge fuit ſic
gᵒ lazarus apud eos quorũ neceſſe
eſt conſcĩas ab operibus mortuis
emũdari ſecedat inter uulneratos
dormientes ĩ ſepulcris ut ĩ talamo
uirginali ĩueniat̃ martha. ⁊ marᵃ
tm̃ hec ille. Nota ꝙ Bernardꝰ
pecm̃ actuale apellat ꝓpꝫ delic
tum q2 propria uolũtate comittit̃
pñia aũt q̃ ꝑ lazarũ ſignificat̃ reſ
pic̃ actuᵉ pec̃ꝫ. Petra uᵒ circũciſiõis
et aqua baptiſmatis ⁊ gr̃a ſcĩficati
onis reſpicit originale pec̃m. Et iõ
dicit ꝙ q2 maria nıl̃ ꝓprii delicti
uel proprii ĩquinamẽti hũit. i. nullũ
actuale pec̃ꝫ comiſit ꝑꝑ hoc ſcopa
pñie ab ea longe fuit q2 tñ origĩa
le pec̃m ꝯxit nõ minꝰ a Jereᵃ ul̃ a
Jo. ĩ utero matris ſcĩficata fuit un
de dicit augu. ĩ li. de fide ad pe. et
hĩ de cõſe. di. 4ᵃ. lꝫ ĩquit pueri pec
catũ ꝓpᵉ actionis ñ hẽant origina
lis tñ pec̃i damnationem carnali cõ
ceptiõe ⁊ natiuitate traxerũt hᵉ iᵉ
Et ĩ liᵒ ꝓpõn õs pueri q̇bus cõtĩ
git mori ꝑꝑ pec̃ꝫ quod ĩ eis nõ ꝓ
pria actõe ſꝫ uterina cõceptõe ꝑtrã
ſiit moriũt̃ hᵉ iᵉ. Jtẽ ĩ libro de
bap. pu. Alia ĩqt ſũt ꝓꝑa pec̃a in
quibus tm̃ peccãt illi quorũ pecca
ta ſũt ⁊ aliud ẽ illud unũ ex qᵒ õs
peccatores cõſtituti ſũt hec iᵉ. Jtẽ
in ꝑmo libro ꝯ Jullianũ q̇ allega
bat Jo. Criſo. dicẽtẽ ĩfãtes baptiza
mus q̈₃uis pec̃a nõ hñtes. dicit au
gu. ꝙ hᵒ ĩtelligẽdum ẽ ꝙ ꝓꝑa pec
cata nõ hñt ſꝫ bene hñt originale
pec̃m. b. ergo uirgo nõ habuit ꝓ
priũ delictũ ſꝫ bene origĩale pec̃ꝫ
.33ᵃ. auctoritas ꝑncipal̃.
Jtem bernardus ĩ ſmõe. b. Jo. ba.
attẽde ĩq̇t obſecro dilligẽter q̈₃ or
dĩata diſpoĩtõe ſp̃s ille multiplex
Jeremiã ſãctificat replet Jo. ⁊ ſu
pueĩt in mariã. et Jeremie qdem
admirãda ſãctificatõ q2 ⁊ ſi ĩ pec
cato ꝯceptus ẽ naſcit̃ tñ ſine pec̃o
Johanẽ uero lõge glorioſior uirtꝰ
repleuit qm̃ ſanctificatꝰ eſt a pec̃o

et ita dominãte spritu s̃rĩfusus ut purgat⁹ exeat ꝛ replet⁹. ĩeffabiliori aũt mõ spiritus s̃cs s̃ruenit ĩ uirginem quã tota dĩtatis plenitudo s̃ñ mſe discretione pfudit ut nõ solũ a peccatis abluta et repleta spiritu s̃ ꝛ de spũ s̃ãcto. Uides q̃ꝫ remotiori puillegio spetiosus for⁹ p̃filijs hominũ ĩ ꝯceptõe ab alijs discret⁹ sit illi et eiꝫ ĩ pec̃is ꝛ de pec̃atis cõcepti sũt. hic de spũ et ĩ spiritu s̃co cõcipit̃. hec ille.

.34ᵃ. auctoritas pncipal.

Itẽ Ber. ĩ epl̃a ad lugduñ. ĩ q̃ repbẽdit illos q̃ celebrabãt festũ cõceptionis sic dic circa finẽ epl̃e. uñ ẽ inq̃t iᵃ ꝯceptiõis s̃citas:· an forte dicit̃ s̃cificatiõe preuẽta q̃ten⁹ iam s̃c̃a ꝯciperet̃ ac p̱ hoc s̃cs fuerit et cõceptus queãdmodũ s̃cificata iam in utõ dĩ ut s̃cs seq̃ret̃ ꝛ ort⁹:· sed nõ ualuit añ s̃c̃a esse q̃ꝫ eẽt. Siq̃deꝫ ñ erat añq̃ꝫ cõcipet̃ an forte ĩter amplex⁹ maritales s̃citas se ipi cõceptiõi ĩmiscuit ut siml̃ ꝛ s̃cificata fuerit ꝛ ꝯcepta:· Sꝫ nec h⁰ q̱dẽ admittit rõ. Quõ nãq̃ꝫ aut s̃citas s̃ñ spiritu s̃ãcto s̃cificãte aut spũi s̃ãcto societas cũ pec̃o fuit aut pec̃m ibi ñ fuit ubi libido ñ defuit:· Nisi q̇s dicat eã de spiritu s̃co ꝛ ñ de uiro cõceptã fuisse. Sꝫ id hacten⁹ ĩauditũ lego nãq̃ꝫ spũꝫ s̃ãctũ ĩ eã ꝛ nõ cũ ea ueĩsse. Et si lꝫ loq̱ qđ eccl̃ia s̃ẽtit ꝛ uerũ ẽ qđ s̃ẽtit dico uirginẽ mariã de spũ s̃ãcto ꝯcepisse ñ aũt de spritu s̃co ꝯceptã fuisse. dico uirginẽ pepisse ñ aũt a uirgĩe p̱tã fuisse. alioquin ubi erit p̃rogatiua matris dñi q̃ singl̃r credit̃ exultare ꝛ munere procul ꝛ ĩtegritate carnis si tãtũdem dederis ꝛ m̃ri ei⁹. Nõ est hoc uirginem hõrare sꝫ honori eius detrahere si igit̃ añ cõceptũ s̃cificari mĩme potuit q̃m ñ erat. sꝫ nec ĩ ip̃o quidẽ cõceptu p̱p̱ pec̃m qđ ĩerat restat ut post cõceptũ in utero iã exñs s̃cificationẽ accepisse credat̃ que excluso pec̃o s̃ãctã fecerit natiuitatẽ nõ aũt cõceptõem quã ob rem ꝛ si quibusdã uel paucis filiorũ hoĩuꝫ datũ sit cũ s̃ãctitate nasci nõ tñ cũ s̃ãctitate cõcipi ut uni sane seruaret̃ s̃ãcti p̃rogatĩa ꝯceptus qui õs s̃ãctificaret solus q̃ꝫ absq̃ꝫ pec̃o ueĩens purgatõeꝫ faceret pec̃orũ. Sol⁹ itaq̃ꝫ dñs Jesus de spirtu sancto cõceptus qui solus ꝛ ante cõceptũ s̃ãctus quo excepto de ceteris pec̃m uniuersos ex adã natos respicit quod unus hũiliter de semet ip̃o ueraciter cõfitet̃ dicẽs ecce in iniq̃tatibus cõceptus suꝫ ꝛ ĩ pec̃is ꝯcepit me mater mea. Cum hec itaq̃ꝫ se hẽant q̃ nã iã erit rõ festiue cõceptõis. quo pacto inq̃ꝫ aut s̃ãct⁹ asseret̃ ꝯceptus q̇ de spũ s̃co nõ ẽ ne dicã q̇ de pec̃o ẽ aut festus hẽt̃ qui minime s̃ãctus est libẽter uirgo regia h⁰ honore carebit q⁰ uel pec̃m honorari uel f̃l̃a ĩduci uidet̃ s̃ãctitas alioquin nulla ei rõe placebit cõtra ritũ ecclesie p̃sũpta nouitas mater temeritatis soror sup̱stitõis filia leuitatis. hec ille.

.35. auctoritas.

Itē.b. Inno.papa 3ꝰ.ī ope ſuo ſol
li ſmonū qd incipit Inno. ſuꝰ ſuo
rum dei. Dil'co fiº ſuo arnaldo ab
bati Ciſtercieñ.⁊c̄. In ſmone puri
ficatōis.b. uirgīs exponens illud
ſpūs ſc̄s ſr̄ueniet ī te ſic dicit ſpiri
tus ſc̄s ꝑus q̄dē ī uirginez uenerat
cū ī utero mr̄is aīaz eiꝰ ab origīali
pec̄o mūdauit ſ3 poſtea ſr̄uenit in
eā ut carnē eius a fomite pec̄i mū
daret q̈tenus eſſet ſñ ruga proꝛſꝰ
⁊ macula hec ille.

.36.auctoritas.

Itē.b. Clemēs papa ī ſmone qd
incipit Erūt ſigna ⁊c̄. Dico inquit
hº unū eſſe clarū qd.b.uir.ſ3 ſētē
tiā ſc̄oꝝ doctoꝝ fuit ī origīali pec̄o
cōcepta. Rō aūt hꝰ eſt q2 fuit ex li
bidine ⁊ cōcubitu uiri ⁊ mulieris
cōcepta. Ideo pec̄m origīale ī ſui
cōceptione cōtraxit qd ñ cōtraxit
filius q̇ ñ ex uirili ſemīe ſ3 miſtico
ſpiꝛamine fuit cōceptus et iō nō ha
bere pec̄m origīale ē ſolius xp̄i ſin
gulare ꝑuillegiū hec ille.

Sequūt̄ lr̄e papales comdātes et
approbātes doctrinā ſc̄i Thoꝭ de
aquino ordinis p̄dicatoꝝ.

Itez.S. Thomas de aquino doc
tor clariſſimus uniuerſitatis ꝑiſi
eñ. Iubar ſingulariſſimū ac totius
eccleſie lumē ſplēdidiſſimum cuius
doctrinā nō dubito.ſ3 firmiter cre
do igne ſc̄i ſpiritꝰ fuiſſe exaīatam
ī multis ſue dīe doctrine libris te
nuit ⁊ docuit beatā uirginē fuiſſe ī
originali pec̄o cōceptā. Uerū an̄q̄3
eiꝰ ſciſſima dc̄a ferāt̄ ī mediū priꝰ
teſtimoniū inducere uolo qd Sūmi
pōtifices ⁊ uniuerſitas ꝑiſieñ. de
ſua dīa doctrina ꝓtulerūt. Et pº
uideamꝰ qd dicat Urbanꝰ ī bulla
tranſlationis corpoꝛis ſc̄i Thome.
Cuius tenor talis eſt.

Littere Urbani pape.

Urbanus ep̄s ſuus ſuorum dei
ueñ.ep̄o tolosañ. ⁊ dil'cis filiis Cāze
lario eccleſie toloſañ. uniuerſiſq̄3
magiſtris ⁊ doctoribꝰ ī cītate ⁊ ꝓ
uincia toloſana cōmoꝛātibus ſalutē
⁊ ap̄l'icā beneditionē. Sane cum ſa
crum ⁊ uenerabile corpꝰ beati tho
me de aquino ordīs fratrū p̄dicato
rū toloſam de ꝑxiº trāſferēdū ſit
Nos attēdentes quāta a deo ſc̄ia
dotatus ordinē fratrū p̄dicatorum
et ul'em eccleſiā illūſtrauit ac beati
augu. ueſtigia īſequēs eādem eccle
ſiaz doctrinis ⁊ ſc̄iis q̄3 pl'imis ad
ornauit uolēteſq̄3 ꝓpterea idē cor
pus ſpeciali hōꝛificētia attolli uni
ueꝛſitatē .n. requirimꝰ et ortamuꝛ
in dn̄o ieſu xp̄o nihilhominꝰ per a
poſtolica ſcripta mandantes quate
nus dictum corpus cū ad ꝑtes eaſ
dem traſferet̄ benigne et honorifi
ce ſuſcipientes eumq̄3 deuote ac ue
nerabiliteꝛ pertractantes facietis
ab aliis quantum in uobis eſt cum
debita honorificētia ac deuotione
ſuſcipi et tractari. Uolimus inſupeꝛ
et tenore pꝛeſentium uobis iniū
gimus ut dicti beati Tome doctri
nam tanq̄3 ueridicam et catholicaz

sectemini eaq3 studeatis totis uiribus ampliare. Dat. apud mōtem flasconē. 2°. Kl. septēbris pōtificat⁹ nr̄i. anno. 6°.

Commdatio Innocētii pape d̄ eodē.

Innocēti⁹ papa ī s̄mone beati thome q̄ īcipit Ecce plq̄3 salon. sic dic h⁹ doctoris sapiā p̄ceteris excepta canonica hēt p̄prietatē uerborū. modu3 dicēdorū: ueritatē sn̄iaꝝ ita ut nūq̄3 q̄ eā tenuit īueniat a tramite ueritatis deuiasse ⁊ q̄ eā īpugnauit sp̄ fuit de ueritate suspect⁹ hec ille

Littere uniuersitatis p̄isieñ. doctrinam scī thome de aquino ordinis predicatoꝝ approbātes.

Ad perpetua3 rei memoria. ad laudē et honorē ⁊ gloriā beati thome de aq̄no ordīs p̄dicatorū. nouerit uniuersi has litteras īspecturi Q̄d nos Stefan⁹ p̄missione diā p̄isieñ. eps̄ una cū uenerabili. decano ⁊ ca° eccl'ie nr̄e ac uiginti tribus magistris ī theologia. ⁊ triginta noue bachalariis ī theologia sic ueritatis zelatores attendētes q̄ sacrosc̄a romana eccl'ia ita magnificauit sāctum suum Thomā bn̄ dictū et colēdū dederit uniuersis. Cupiētes gloriosum deum ī sāctis suis apud fideliū deuotionem ī terris gloriosius exaltari ac sanctissime matris nostre desiderantes uestigia sancta pro uiribus imitari. Dictumq3 confessorem apud terrigenas deuotius ac celerius honorari presertim cu3 fuerit et sit uniuersalis ecclesie lumem prefulgidum gemma radians clericorum. flos doctorū uniuersitatis nostre perisieñ. speculum clarissimum. ⁊ insigne claritate fame uite ⁊ doctrine uelud stella splendida ⁊ matutina refulgens. Et cum inueneri mus luce clarius eū nūq̄3 sensisse docuisse seu scripsisse qd̄ sane fidi uel bonis moribus aduerset proque tam mirifica ⁊ īsignia ⁊ laudabilia de predicto sācto inuēta eum sancta romana ecclesia sāctorum cō fessoꝝ cathalogo felicit̄ assignauit Nos cū tota uniuersitate p̄isieñ. ut predictum est et cum sigillis nostris huic approbationi appensis inter summos ecclesie doctores locum habere feliciter approbamus datis p̄isius. 1324.

Alie littere prefate uniuersitatis quandam condennationem contra doctrinā beati thome anullātes.

Stephanus p̄missione diā p̄isieñ. eps̄. uniuersis p̄ntes litteras inspecturis salutem in omniu3 saluatorē. Magr̄a reꝝ expientia certis iudiciis euidenter demonstrat multa quibusdam temporibus ordinata nouis emergentibus causis succedē tibus temporibus in contrarium

debere cõsulti⁹ imutari.dudũ q̃dã
p̃decesores nr̃i quosdã articulos ne
forte eos male itelligẽtes caderent
in errorẽ tã q̃ erroneos p excomu
nicatõis sñiaz dãpnauerũt quorum
non nulli eximii doctores.b.tho⁹
de aquino doctrinã tãgere a q̃bus
dam asserũt quã articulorũ cõdẽp
natõez Ven.uiri decanus ⁊ capitu
luz eccl'ie nr̃e pisieñ sicut ueritatis
zelatores intimius cõsiderãtes nec
ñ doctrine ac fame beati thome in
iustã denigratõez ⁊ s̃acte romane
ecclesie aliqualẽ dehonoratõez sup
plicauerunt q̃tenus uocatis oĩbus
sacre theologie doctoribus cũ aliis
q̃ de talibus scire possũt ueritatez
uiã apirem⁹ p quã i p̃dcis articul'
inq̃stũ doctrinã.b.thome tangere
possũt ⁊ s̃acte romane ecclesie ⁊ p̃
dicti s̃acti honorez ⁊ reuerẽciã ser
uaremus Nos ergo attẽdẽtes cuz
eis q, s̃acta roãna ecc^a fideliũ oĩuz
mr̃ et magistra i firmissima petri
xp̃i uicarii cõfessiõe fũdata ad quã
uelut uniuersalẽ regulã catholice
ueritatis ptinet approbatõ ⁊ re
probatõ doctrinarũ declaratõ du
biorũ determiatõ tenendorũ ⁊ con
futatõ errorũ p̃factũ doctorẽ uene
rabilem cuius doctrina fulget eccle
sia ut sole luna nup s̃actorũ cõfesso
rum cathologo ascribẽdũ decreuit
diligenti discussione ⁊ exaĩatione
prehabita sr̃ uita ipsius et doctria
ip̃z q⁹ ad uitã purã et doctrinã sa
lubrem orbi terre p̃dicauit comẽ
dabilem.Cupiẽtes deũ i s̃actis suis
exaltari ac sacratissime mr̃is eccl'ie
desiderantes p uirib⁹ s̃ca uestigia
imitari.Dictumq; confessorem fe
liciter i cel' regnãtem apud terrige
nas deuoti⁹ et celebrius honorari
p̃sertim cũ fuerit ⁊ sit uniuersalis
ecclesie lumen prefulgidũ uniuersi
tatis nr̃e pisieñ speculũ clarissimũ
uite fame et doctrine ueluti stella
splendida et matutina refulgens
p uenerabiles ⁊ dilectos consilia
rios nostros fideles iquisitione fc̃a
sr̃ dictis articulis apud doctores
theologice facultatis in eorũ cõgre
gatione generali regentium ⁊ non
regẽtiũ secl'ariũ et regulariũ ad h⁹
special'r cõuocatos.cõp̃to p dei gra
tiaz prefatũ doctorem scz nil' unq̃
sensisse docuisse seu scripsisse quod
sane fidei aut bonis moribus ad
uerset' de cõsi⁹ ueñ.uiro⁊ decani
et totius capl'i.pisieñ.⁊ uẽrabilis
p̃ris.d.Gulielmi archiepi uieñ. sa
cre theologie pfessoris.⁊ aliorum
xxiij.in theologia magistroruz una
cum reuerendo p̃re predicto in lit
teris sub sigill' per prefatos cõmis
sarios nobis missis nec nõ et.39.
bachalariorum in theologia super
hoc per litteras eorũ proprijs sub
scriptionibus et sigillis cõmunita
tis nobis super hoc cõsulentium ⁊
rogantium humiliter et deuote ⁊
aliorum discretorum solenni ⁊ ma
turo consilio super hoc habito su
pradictam articulorum cõdennati
onem et excomunicationis sentẽtiã
iquantũ tangunt uel tãgere asserũt'

59

doctrinā bea. Thome p̄dicti ex cer
ta sciētia tenore p̄sētiū total'r anll'a
mus In cui⁹ rei testimoniū sigillū
nr̄m est p̄ntib⁹ appēsū Dat. apud
gētilicū .1324. Die Iouis añ cine
res sacros

Incipiūt dc̄a sc̄i Thome de aqno ex
plicātia btām uirginē fuisse ī origi
nali pec̄o cōceptā. 37. auctoritas.

In p̄mis nāq; dicit b. Thomas
in. 3º sen. di. 3ª ar°. p°. Beata
uirgo ī originali pec̄o cōcepta fuit
ppt̄ quod. b. Ber. scribit ad lugdun̄
cōceptionē illi⁹ celebrādam n̄ esse
q̄uis ī qbusdā ecc̄is ex deuotōne ce
lebret̄ n̄ cōsiderādo cōceptōez sz po
tius sanctificatōnez que quando de
terminate facta fuerit incertū est

.38. auctoritas.

Item ī eodem articulo Sancti
ficatio inqt be. uirgis non potuit
esse decēt añ īfusionē aīe q2 nūdū
gr̄e capax erat sz nec ī ip̄o instanti
infusionis ut. s. p gr̄az tūc sibi īfu
sā p̄seruaret̄ ne culpā origīalē īcur
reret. naz xp̄s hoc singularit̄ ī hu
mano genere habuit ut redēptōe
nō īdigeret q2 caput nr̄m ē sz aliis
oībus ꝯuenit redimi p ip̄m. h° aūt
esse nō possz si aliq̄ alia aīa inueni
ret̄ q̄ nūq; pec̄i macl'a īfecta fuissz
Et ideo nec be. uirgini nec alicui
alteri sc̄oꝝ p̄t̄q; xp̄o h° cōcessū est
hec enī sūma puritas soli hōi deo
debebat̄ ut ip̄e q̄si uniuersal' redēp
tor humani generis nll'a unq̄ pec̄i
s̄uitute teneret̄ cui cōpetebat oēs
a pec̄o redimere unde nō hāc puri
tatem xp̄i sz maxīaz sub hac uirgo
mr̄ ei⁹ debuit habere h° ille

.39ª. auctoritas

Item idem ī sequēti artic'lo Du
plex inqt sc̄ificatio uirgīs fuisse dig
noscit̄ Prima qua ī utero sc̄ificata
fuit sc̄ūda ī ꝯceptōne fuit saluatoris
Et q2 sc̄ificatō emūdationē a culpa
dicit q̄ sn̄ gr̄a esse nō potest gr̄e aūt
est firmitatē quādaz efficere Ideo
eff̄c̄s sc̄ificatōis est duplex uz emū
dare 7 cōfirmare Quātū aūt ad u
trūq; eff̄c̄m secunda sc̄ificatio p̄mā
excessit In p̄ma enī ut cōmuīter ab
oībus tenet̄ ab originali fuit pur
gata pec̄o q̄tū ad reatū 7 maculam
p̄sone fomes aūt pec̄i etiam post p̄
mam sc̄ificatōz p essētiaz remansit
in ea sed ligat⁹ 7 īpeditus p gr̄am
sc̄ificantē ne in pec̄z declinaret aut
a bono retraheret Per secūdaz aūt
sc̄ificatōz fomes ille essential'r sub
stract⁹ est Prima aūt uirgīs sc̄ifica
tio alioꝝ sc̄ificatōibus excellentior
fuit. qd̄ sic patet nā in sc̄ificatōne
generali q̄ fit per legem cōmunem
in sacramentis tollitur quidē cul
pa sed remanet fomes solutus incli
nans ad pec̄m mortale 7 ueniale In
aliis uero in utero sanctificatis nō
manet solutus fomes ut ī clinat ad
mortale remanet tn̄ solut⁹ ut ī cli
net ad ueniale pec̄z sicut patet in
Iohanne baptista 7 Ieremia qui
peccatum ueniale habuerūt sed nō
mortale In santificatione uero uir
ginis fomes remansit ligat⁹ quātū
ad īclinatōez ad peccatū mortale 7

ueniale et q̄ plus ē gr̄a ſāctificatō
nis ut dicit̄ nō ſolum repſſit mot⁹
illicitos in ip̄a ſed etiā i aliis effica
tiaʒ habuit ita ut q̄uis eſſʒ pulcra
corꝑe a nullo unq̄ʒ cōcupiſci potue
rit. ¶ Et ideo ſicut in p̄ma ſanctifi
catione uirginis q̄dam fuit emūda
tionis inchoatio remoto originali
peccato quātū ad culpā ita etiā fuit
in ea q̄dam inchoatio cōfirmatōis
quia ꝑ gratiā ſanctificātem īmuni
tateʒ a peccato deinceps cōſecuta
eſt q̄ q̄deʒ imunitas a tribus cauſa
bat̄ Primo ex ligatōne fomitis q̄
ad malū eam nō incitabat Secun
do ex inclinatione gratie que eam
in bonū ordinabat quāuis per eaʒ
nūdum eſſet eius liberum arbitriū
in fine ultimo ſtabilitum ſicut eſt ī
beatis qui ad finē ultimū ꝑuenerūt
.3° cābat̄ ex cōſeruatōe diē ꝓui
dentie que eā intactā cuſtodiuit ab
ōi pec̄o ſicut et ī p̄mo ſtatu hoīem
ab ōi nociuo ꝓtexiſſet. In ſecunda
uero ſanctificatōe et emūdatio et
cōfirmatio in bono que in p̄mo fue
rat inchoata quodāmō cōſumata ē
ſecūdū ꝑfectōeʒ uie ſed in aſſūptōe
eius cōſumata ē ſʒ perfectōeʒ pa
trie quod ſic patet. nā in p̄ma ſācti
ficatōe ablata fuit inclinatio fomi
tis remanēte eſſentia eius. In ſecū
da uero ſubtractus fuit ille fomes
totali remanētibus adhuc penali
tatibus ex pec̄o cauſatis a q̄bus ōi
b⁹ plene liberata ē ꝑ gloriā aſump
tōis. ſimilr̄ ex altera parte in p̄ma
ſanctificatōe collata fuit gratia in
clinās liberū arbitriū efficaciter
ad bonū q̄uis nō eſſet ſufficiēs ad
tollēdū eius flexibilitatē in maluʒ
quam flexibilitatem etiam homo
in ſtatu īnocētie habuit et āgeli an
teq̄ʒ eſſent beati. In ſecūda u° ſāc
tificatōne gratia ſuꝑaddita fuit que
potētiā liberi arbitrii īpleuit ut ī
malū decetero flecti nō poſſit non
quidē liberū arbitriū tollēdo ſʒ ei⁹
defectū aufferēdo. In aſſūptōe uero
ipſius ꝑ gr̄aʒ ꝑfectā in gloriam trā
ſeūtem ultimo fini cōiuncta ē ex q°
immobilitas cāt̄ liberi arbitrii.

¶ 4o. auctoritas p̄ricipalis.

¶ Itē in ſolutōe articulorū. ſi inq̄t b.
uirgo āte xp̄i paſſionē mortua fuiſ
ſet ad dei uiſionē ñ fuiſiſſet admiſ
ſa ſic nec alii ſācti patres. quāuis. n.
in illis remotus fuiſſet reatus ad ꝑ
ſonaʒ pertinens remanebat tamen
reatus nature qui per chriſti paſſi
onem ſublatus eſt. ⁊ ideo ēē ſine
peccato dicitur eſſe propriū chriſto
qui nec originali nec actuali pec̄o
unq̄ʒ fuit infectus uirgo autem ma
ter eius fuit quidem originali pec
cato infecta a quo antequam naſce
ret̄ fuit mūdata ſed ab actuali pec
cato omīo fuit immunis quam im
munitatem conſecuta eſt per ligatō
nem fomitis et gratiaʒ ſanctifican
tem et per cuſtodiam diuine proui
dencie ſine qua etiam fomite om
nino extincto peccare potuiſſet ſi
cut et adā peccauit qui fomitem ñ

60

habebat. In secũda uero sãctifica
tõe ablata ē potẽtia peccãdi. sed ē
sciendũ ꝙ potentia peccandi põt
dupliciter auferri uno modo qꝛ li
berũ arbitriũ ultimo fini cõiũgi
tur qui ipꝫ supimplet ut nullus in
eo defectus remaneat ⁊ hoc modo
potẽtia peccãdi tollitˀ ꝑ gloriã con
sumatã ⁊ iõ in nullo uiatore poni
tur potentia peccandi hoc modo
¶. Alio modo tollitur po
tẽtia peccãdi ꝑ hoc ꝙ alicui tanta
grã ĩfũditur q̃ omnes defcꝫ auffert
aliquo ar°. Et hoc mõ ĩ beata uir
gĩe qñ ɔcepit filiũ ablata ē po^a^ pec
cãdi q̃uis ĩ statu uie remaneret.

¶. 41^a^. Auctoritas.

¶Itẽ ĩ 3ª ꝑte. q. 27^a^. ar°. 2°. Scĩfica° ĩ
q̃t b^e^ uirgĩs añ aĩatõez ei^9^ ĩtellĩ ñ
põt duplici rõe. P° q̇d q̇a scĩfi° d
q^a^ loq̃mur ñ ē nisi emũdatio a pec
cato origĩali Scĩtas. n. ē ab õi imũ
dicia ꝑfcã ⁊ ĩmaclata mũdi^a^ ut dic
dyo^9^. 12°. ca°. de di. no. Culpa ãt nõ
põt emũdari nisi ꝑ grãz c^9^ sbiectũ
ē so^a^ creatura rõal iõ añ ĩfusionẽ
aĩe rõalis b^a^ uirgo scĩficata ñ fuit
2° qꝛ cũ so^a^ creatura rõnal sit susce
ptiua culpe añ ĩfusionẽ aĩe ꝓles nõ
ē clpe obnoxia ⁊ sic quocũq3 mõ b^a^
uirgo añ aĩationẽ scĩficata fuisset
nũq3 ĩcurrisset maculã origĩal clpe
⁊ tũc ñ ĩdiguisset redemptõe ⁊ sal
uatõe fcã ꝑ xp̄m de q̃ dicitˀ Math.
p°. Ipe saluũ faciet pplꝫ suũ a pecĩs
eoꝝ. Ho° ãt ē ĩcõueniẽs ꝙ x^9^ nõ sit
saluator oĩuz hoĩum ut dicitˀ p^e^ ad
thy. 4°. Uñ relinqtˀ ꝙ scĩfi° uirgis

fuerit post ei^9^ aĩatõem. h^e^ i^e^.

¶. 42^a^. Auctoritas.

¶Item in eodem articulo in rñsione
secũdi ar. Si ĩquit aĩa b^e^ uirginis
nunq̃3 fuisset originalis peccati cõ
tagio ĩquinata hoc derogaret di
gnitati xp̄i fꝫ quã ē oĩuz hoĩuz sal
uator ul̃is. Et iõ sub x°. qui saluari
nõ indiguit tanq̃3 ul̃is saluator ma
xima fuit puritas b^e^ uirginis nam
x^9^ nõ ɔtraxit peccatũ originale sed
ĩ ip̄a sui cõceptione fuit scẽs fm illd
lu. p°. Quod. n. ex te nascetˀ scm̃ ⁊c̃.
Sed b^a^ uirgo ɔtraxit q̇dem origĩa
le pecm̃ sed ab eo fuit mũdata añ
q̃3 ex utero nasceretˀ. Et. hoc signi
ficatˀ Job. 3° ubi de nocte origĩal
peccati dicitˀ Expectet lucẽ. i. xp̄m
⁊ ñ uideat qa nil ĩquinatũ ĩcurrit
ĩ illũ. ut dicitˀ sap. 7°. nec ortum
surgẽtis aurore. i. b^e^ uirgĩs que in
suo ortu ab origĩali peccato fuit ĩ
munis.

¶. 43^a^. Auctoritas.

¶Itẽ idem ĩ Rñsione ad quartum
argumẽtũ dixit. ē ĩquit sanctificatio
una uꝫ toti^9^ na^e^ fm quã tota hu^a^
natura. ab õi corruptione culpe ⁊
pene libatˀ ⁊ h^e^ erit ĩ resrectõe.
Alia u°. ē scĩficatio ꝑsonal q̃ nõ trã
sit ĩ ꝓlem carnalr genitã qꝛ talis
sanctifi° nõ respic carnẽ sed mẽtẽ
Et iõ lꝫ ꝑentes b^e^ uirginis fuerit
ꝑ talẽ scĩficationẽ mũdati ab origi
nali peccato nil̃ominꝰ tñ b^a^ uirgo
ex ip̄is genita originale peccatum
contraxit qꝛ fuit cõcepta per carnis
ɔcupiscentiã ex ɔmixtione ꝑentum

que ē cā originał pcc̄i i ꝓle dic̄. n.
Augᵒ i pᵒ de nup. ⁊ ꝯcuᵃ. Omnem
carnē que de ꝯcubitu nascit̄ carnē
esse peccati. hᶜ iᶜ.

.44ᵃ. Auctoritas.

Itē. q. 27. arᵒ: 3. ꝑ ṗmā īgr̄ scītifica
tōez q̄ fuit ī uťo n̄ sblata fuit uirgīs
fomes pec̄i ƀz ēēnciā sz remāsit ī ea
ligatꝰ nō q̇dē ꝑ actū ꝛōis sue sicut
in uiris sc̄is q2 ꝓtūc ip̄a nō hūit u
sum liberi arbitrii hᵒ. n. fuit sp̄ale
ṗuillegiū xp̄i ɋ in utero m̄ris ꝑfec
te usū liberi arbitrii hūit sz hᵒ fu
it ꝑ habūdāciā gr̄e quā in sāctifica
tōe recepit ⁊ ꝑ diuinā ꝓuidētiaz
sēsualitatē eius ab ōi motu īordia
to ꝓhibētē. Postmōz uero ī ip̄a cō
ceptōe carnis xp̄i ī qua primo de
buit refulgere īmunitas pec̄i credē
dū ē ɋ ex ꝓle redūdauerit ī mr̄ez
totał2 fomite fublato ⁊ hᵒ signifi
cat̄ eze. 43. ubi dī. gł͞ia ısr̄ł īgre
diet̄ ꝑ uiam orietalē. i. ꝑ. b. uir̄. et
terra. i. caro ip̄ius splēdebit a ma
iestate eius. i. xp̄i hᶜ iᶜ

.45. auctoritas

Itē eadē. q. arti. 5. ad. 2. argumē.
dicit ɋ sicut ī reb⁹ nālibus īueit̄
triplex ꝑfectō. pᵃ quidē est ꝑfectio
dispoītōis puta qn̄ mā ē ꝑfecte dis
poita ad formā. 2ᵃ ē ꝑfectō forme
iam adepte q̄ ē potior et ꝑfectior
q̄3 illa que disponebat ad formam
ignis. 3ᵃ aūt ē ꝑfectō finis ultimi
iam cōsecuti sicut ignis tūc habet
ꝑfectissime suas q̄litates cuz ad lo
cū suū ꝑuenerit: sil2. n. in. b. uirgi.
fuit triplex ꝯsideratō gr̄e. pᵃ q̄dez

q̄i dispositia ꝑ quā redebat̄ idonea
ad hᵒ ɋ eēt mater xp̄i. ⁊ hec fuit
ꝑfectō scīficatōis ī utero 2ᵃ uᵒ ꝑfec
tio gr̄e fuit ex p̄sencia filii dei ī eiꝰ
utero īcarnati. 3ᵃ uero ē ꝑfectō fi
nis quā hūit qn̄ asūpta fuit ī gł͞ia
Quod aūt ƀa ꝑfectō sit potior pᵃ
et tercia q̄3 ƀa pz dupł2 uno q̇dem
mō ꝑ liberatōez a malo. nā ꝑ ṗmā
sāctificatōez fuit liberata a culpa
origīali ī ꝯceptōe aūt filii dei fuit
totał2 liberata a fomite pec̄i. ī sua
uᵒ glorificatōe fuit ēt liberata ab
ōi penalitate ⁊ miseria Alio modo
hoc pz ex ordine ad bonū. nā ī pᵃ
sui sāctificatōe adepta ē gr̄az incli
nātē ad bonū in ꝯceptōe uero filii
dei collata est ei gratia confirmās
eā in bono in sui uero glorificatō
ne confirmata ē eius gr̄a ꝑficiēs eā
in fruitione omnis boni hec iᶜ. hᵒ
. n. dicit articulo. 4. ad ṗmū. ⁊ ar.
. 6ᵒ. dicit quod pᵃ sāctificatio eius
maior fuit q̄3 Jeremie ⁊ Johannis
baptiste Idem dicit in. 4. sen. di.
. 6ᵃ. q̄stione prima arti. pᵒ.

.46. auctoritas

Item idem in compēdio theologie
qđ incipit eterni patris filius caᵒ
. 231. sic dicit q2 igit̄ maria uirgo
beata facta est mater filii dei de
spiritu sācto concipiēs decuit ut ex
cellētissima puritate mūdaret̄ ꝑ
q̄3 ꝯgrueret tāto misterio ⁊ iō ēdđ
est eā ab ōi labe pec̄i actuał fuisse
īmunē n̄ tm̄ mortał sz ēt uenialis
qđ nulli sc̄oꝝ cōuenire pōt post xp̄z

cuz aplΆs Johēnes dicat. Si dixeri
mus qm pecm ñ hēmus nos ipsos
seducim⁹ ⁊ ueritas i nobis ñ ē Sz
de beata uirgīe mr̄e dn̄i ītelligi po
test qđ ī cāticis dicit᷑. Tota pulcra
es amica mea et macula ñ ē ī te nec
solū a peccō actuali īmunis fuit sed
et a peccō origīali speciali ꝑuillegio
mūdata. Oportuit siqdē ut cū peccō
originali conciperet᷑ utpote que
ex utriusqꝫ sex⁹ ꝯmixtione cōcepta
fuit. ¶ Hoc eiꝫ ꝑuillegiū sibi soli
ꝓuabat᷑ ut uirgo cōcipet filiū dī Cō
mix⁹ aūt q̄ sñ libidine esse nō pōt
post peccꝫ ꝑmi ꝑētis trāsmittit ori
ginale peccꝫ ī ꝑlē. ¶ Sʳ etiā q᷑ si cū
peccō origīali cōcepta nō fuissꝫ nō
indigeret ꝑ xp̄m redimi ⁊ sic xp̄s ñ
esset omniū hoīnū uniuersal᷑ redēp
tor quod derogat dignitati christi
Est g° tenēdū q̄ cuꝫ peccō origīali
ꝯcepta fuit sꝫ ab eo quodā sp̄ali mo
do purgata uł mūdata fuit ut dictū
est ¶ Quidā eī a peccō origīali pur
gāt᷑ post natiuitatē ex utero sicut
q̄ in baptismo scificāt᷑ ¶ Quidā aūt
quodā ꝑuillegio gr̄e et ī maternis
uteris sāctificati legūt᷑ sic de Je͞r
et Johanne bap͞t dī. Qđ aūt ꝑstitū
est xp̄i ꝑcursori et ꝓphete denega
tum esse credi nō debet m̄ri ipsius
Et iō creditur ī utero scificata añ. s.
q̄ꝫ ī utero nasceret᷑ Nō aūt talis sā
ctificatio precessit īfusionē aīe. sic
eīꝫ nūq̄ꝫ fuisset ī origīali peccō sub
iecta et redēptōe nō īdiguisset nō
eīꝫ subiectuꝫ peccī esse pōt nisi crea
tura rōal. ¶ Sʳ. ⁊ scificatōis grā ꝑ
pri⁹ in aīa radicat᷑ nec ad corpus
pōt ꝑuenire nisi ꝑ aīaꝫ. Et iō post
īfusionē aīe credēdū ē eā scificatam
fuisse. ¶ Ei⁹ aūt scifica° amplior
fuit q̄ꝫ alioꝝ ī utero scificatorū. alij
nēqꝫ ī utero scificati sūt ab origīali
peccō mūdati nō tñ eis ꝑstitū ē ut
possit ñ peccare uł saltēꝫ ueīaliter.
Sꝫ b͞a uirgo maria tāta habūdātia
grē sanctificata fuit ut deinceps
ab oī peccō ꝓuaret᷑ īmunis ñ solum
mortali sꝫ ēt ueniali. Et q᷑ actuale
peccꝫ īterdū ex ꝓreptōe cōtigit ex
hoc. s. q̄ aliqs mot⁹ īordinatus cō
cu° īsurgit aut alteri⁹ passionis ꝑ
ueniēs rōeꝫ. Et ob hoc ꝑmi motus
dicūt᷑ esse pecca ꝯñs ē ut q᷑ be͞a ma
ria uirgo nūq̄ꝫ uenialiter peccauit
q̄ īordinatos pasionū mot⁹ nunqꝫ
sēꝓit Cōtingūt aūt huiusmōi mot⁹ ī
ordinati ex h° q̄ appetit⁹ sēsitiu⁹
q̄ ē hoꝝ passionū subiectū ñ sic sub
icit᷑ rōi qn ī aliqd īterdū ꝑter or
dinatiōeꝫ rōis moueat᷑. Et qñꝫ ē ꝯ
rōeꝫ ī q° cōsistit actus peccī ¶ Sic
igit᷑ fuit ī b͞a uirgīe appetit⁹ sēsiti
uus rōi subiect⁹ ꝑ uirtutē grē ipaꝫ
scificātis ut ꝯ rōeꝫ nūq̄ꝫ moueret᷑.
poterat tñ hēre aliquos mot⁹ sub
iectos ñ ꝑordinatos a rōe. In do°
aūt iesu x° aliqd ampli⁹ fuit sic eī
īferior apetit⁹ ī eo rōi subiciebat᷑.
ut ad nił moueret᷑ nisi ꝓ ordīeꝫ rō
nis ꝓꝫ. s. q̄ rō ordinabat ł ꝑmitte
bat appetitū īferiorē moueri ꝓpo
motu hoc autem uidetur ad ītegri
tatem primi status pertinuisse ut
inferiores uires totaliter rationi

subderet q qdē subiectō p pecm primi pctis ē sublata nō solū i ipo sʒ ēt in aliis q ab ipo seiat descen dētes contrahūt originale pecʒ. In qbus ēt postq ab originali clpa mū dāt p gre sacramētū remāet rebel lio ul inobediēcia iferiorū uirīū ad rōem q dicit fomes peci q in xpo nullatenus fuit secundnʒ predicta sʒ q in.b.uirgie nō erant iferio res uires totalr rōi subiecte ut.s.n̄ hērent a rōe nō pordiatū ullū mo tū tn̄ sic cohibebāt et reprimebant p uirtutē gre ut nullo modo 9 rōeʒ mouerent pp qd solet dici q in.b. uir.post pmā sactificatoēʒ remāsit qdē fomes peci fʒ substāciā sʒ liga tus. si aūt p primā sactificatoēʒ sic fuit 9 oēʒ motū peci munita multo magis et creuit gra et fomes peci ē debilitatus uel ēt totalr sublatus spū.s.in ipaʒ fʒ uerbū angeli sup ueiente ad corpꝰ xpi ex ea forman dū.uñ postq ē facta sacrariū sps s. et hitaculū filii dei nefas ē credere nō solū aliquē motū peci i eā fuis se sʒ nec ēt caral 9cupiscēcie delecta tōeʒ fuisse expertā sicut dic claudius hec ille.

Quid sit fomes peci et qlr.b.uir. ad istū fomitē se habuerit et qlr xꝰ
.47.auctoritas.

Notādū ē p declaratōe pcedēciuʒ q sicut dicit.s.tho.i.3ª pte.q.27. arti.3º. q fomes ē habitual cōcuꝰ inordiata appetitus sēsibil.dī aūt 9cuꝰ sēsibil iordiata qñ repugāt rōi quod qdē fit iqtū iclinat ad malū et difficultatē facit ad bonū de q dicebat apꝰ uideo alterā legē re pugnātē legi mētis mee et captiuan teʒ me i lege peci et nō qd uolo bo nū facio sed qd nollo malum ago pōt ēt itelligi q p secūdā sanctifi catōem totalr sublatꝰ fuerit fomes a.b.uirgie hꝰ mō q pstitū fuerit beate uirgini ex habūdātia gratie descendētis ul supueientis in ipsā ut talis ēēt dispoitō uiriū anime i ipa q inferiores uires nunq mo uerent sine arbitrio uel imperio rationis sicut dictū ē fuisse i xpo quem constat fomitē peccati nō ha buisse et sicut fuit in adam āte pec catum per originalem iustitiā ita q quantum ad hoc gratia secunde sanctificatōis i uirgine habuit uiʒ originalis iusticie quam pp pecm adam sibi et posteris suis amisit Sicut aūt cōcupisētia illa idordiata pmum fuit in pº preuaricatore et postea ad alios p ipʒ deriuata est ita imunitas dāptōis ade secundū carnem debuit pmo apparere i xpo qui nos a prima dāpnatōe libera uit. et ideo sicut āte imortalitatem xpi resurgētis nullus adeptꝰ fuit inmortalitatem carnis et propter hoc dicitur primogenitus mortuo rum ita ēt satis cōueiens ēē uidet q añ xpi carnē i q nullū fuit pecʒ q nullius hominis caro fuerit absq fomite quia dicitur lex carnis siue

62

m̄broꝝ. Sic̄ ei adā peccāte p° ī ip̄o uita mortal' ꝛ rebellio carnis siue fomes pec̄i appuit ita ī xp̄o ꝑ eius pec̄o sacrificāte debuit ꝑmo immortal' uita ꝛ obediētia carnis siue carētia fomitis appere ut sicut ꝑ primū dicit' ꝑnceps siue ꝑmogenitus mortuoꝝ ꝛ ꝑmitie dormiētiū ita ꝛ ꝑ secūdū diceret' scūs scōꝝ hec in snīa.

48. auctoritas

Itē ī expōne salutatōis angelice sic dicit scūs Thomas Beata uirgo excessit angelos ī trib⁹ Et ꝑmo in plenitudine gr̄e q̄ maior fuit ī beata uirgine quā ī aliquo angelo Et ad h° īsinuādū angl's ei reuerētiā exhibuit dicēs Aue gr̄a plena q̄si dicēs ideo tibi exhibeo reuerētiā q² me excelis ī pleītudīe gr̄e Fuit eī plena gr̄a quātū ad duo Nā gr̄a datur ad malū euitādū et ad bonū opandum. Et quantum ad hec duo pfectissimā gratiā hūit beata uir. Nā ip̄a ōe pec̄m magis euitauit q̄z aliq̄s sc̄s post xp̄m. Pec̄m eīz aut ē originale et ab isto mūdata fuit in utero aut mortale aut ueniale et ab istis libera fuit unde ī canticis dicit' tota pulcra es amica mea et macula nō est ī te Et augu. in li°. de natura et gratia Excepta īquit hac uirgine gloriosa si omnes sācti et sancte cōgregati possēt et ītero garent' an pec̄m hērent unā uoce clamarēt. Si dixerimus q̄m pec̄m nō hēmus ꝛc̄ Sz xp̄s excessit. b. uirginem ī hoc q̄ sine pec̄o originali cōcept⁹ ꝛ nat⁹ ē. b. aūt uir. in originali pec̄o cōcepta fuit sz nō nata Ip̄a ēt oīuz uirtutuz opa exercuit Alii. n. sācti spetialia hn̄t dona q² alius hūil' alius castus alius misercors ꝛc̄. ꝛ iō ip̄i dāt' nobis ī exemplū sp̄aliū uirtutū. sicut beatus Nicholaus ī exēplū misercordie. beatus Job in exēplū paciētie ꝛ apl'i in exēplū cōstācie ꝛ sic de aliis. sz . b. uirgo ꝑpoit' in exēplū oīuz uirtutū q² ī ea reperies exēplū humilitatis lu. 2°. respexit hūilitatē ancile sue. Itē exēplū uirgītatis q̄m uirū non cognosco. et fidei. beata q̄ credidisti. et exēplum spei ꝛ oīum uirtutū eccle. in me oīs spes uite ꝛ uirtutis. ꝛ sic. b. uir. fuit plena gr̄a q̄tuz ad aīaz ex reōtōe mali et ex opatōe boni. Ꝯo fuit plena gr̄a q̄tū ad refluēciā aīe ad corpus. naz magnū ē ī sāctis hēre tm̄ de gr̄a q̄ sāctificet aīaz sz aīa. b. uir. ita fuit plena gr̄a q̄ refudit gr̄az ī carne ut ab ip̄a extirparet ꝛ extīgueret foītē ꝛ de ip̄a filiū dei ꝯcipet. Et iō dic hugo de scouic. q̄ ī corde ei⁹ amor sc̄i sp̄ūs sing'r ardebat. iō ī carne eius mirabilia faciebat itm̄ q̄ de ea de⁹ et hō nasceret'. sic g° plēa ē gr̄a. b. uir. q² sic̄ dic Jero. ī aliis scīs di gr̄a ꝑ ꝑtes diuisa ē ī ma⁴ aūt se tota īfudit pleītu° dītatis ꝛ ꝑꝑ h° excessit āgelos ī pleītu^e gr̄e ꝛ iō ꝯueīent appellat' maria q̄ īterp̄tat' illuīatīa ī se et illuīatrix q̄tū ad alios. unū assilat' soli ꝛ lune. pulcra ut luna el'ca ut sol. Ꝯo excessit. b. uirgo angelos ī familiaritate diuina ꝛ iō hoc

designans angelus dixit dñs tecuȝ q̄i dicat. Jō tibi exhibeo reuerentiaȝ qꝛ familiarioꝛ deo es q̄ȝ ego. nā dñs ē tecum Do⁹ īquit pꝛ tecū ē ut idē sit filius tu⁹ et dei patris lu.p⁹ Qđ eiȝ ex te nascet᷑ sanctum filius dei uocabitur qđ null⁹ āgel⁹. nec aliqua creatura unq̄ȝ hūit dñs aūt filius tecū ē qꝛ ī utero tuo illū cōcipies. ysa⁹ Exulta et lauda habitatio syon qꝛ magnus in medio tui scs isrl. Et ecce uirgo pariet. ⁊ concipiet filium. ⁊ eē dñs aut spus scs tecū sic ī tēplo unde dicit᷑ tēplū dñi sacrariū spus scī qꝛ cōcepit de spū sancto lu.p⁹ spirit⁹ sāctus sup ueniet i te ⁊c̄. sic g⁹ familiarior ē beata uirgo cū deo q̄ȝ angelus qꝛ cū ipa dñs pꝛ do⁹ filius dñs spūs scs tota trinitas. Et iō de ea cātatur. Toti⁹ trinitatis nobile tricliuium. unde bñ sibi cōuenit h⁹ nomē maria qđ īterpťat᷑ dñā. s. angeloꝝ ⁊ hoīuȝ 3⁹ excessit āglos puritate fuit eiȝ pura q̄ntū ad culpā ut dc̄ȝ ē. ⁊ q̄ntū ad penā. Tres eīm maledictiōes date sūt hoīb⁹ pp pecͦ. P⁴ data ē mlꝛi q̄ cū corruptōe cōcipet. ⁊ i grauamīe fetū portaret. ⁊ ī dolore pareret. Sȝ ab hac maledictōe b⁴ uirgo fuit īmunis qꝛ sñ corruptōe ɔcepit ī solatio portauit ⁊ cū gaudio pepit. ysa⁹ Germinās germinabit letabūda ⁊c̄. 2⁴ data ē hōi q̄ ī sudore uesceret᷑ pane suo ab hac fuit īmunis b⁴ uirgo. qꝛ soli deo uacabat. ⁊c̄. 3⁴ fuit coīs oīb⁹ ut ī puluerē reuerteret᷑. Et ab hac

fuit īmuns qꝛ cū coꝛᵉ ascēdit ī celū sic igit᷑ īmunis fuit ab oī maledictione. Jō bñdicta īter mulieres. hec. S. Tho. ubi. s̄.

.49. auctoritas.

Jtē ī qoib⁹ de ma⁹. q. 4. arti. 6⁹ sic dic. Erroneū ē dicere q̄ aliq̄s sc̄ā lr̄. i. p ɔcubitum maris ⁊ feīne ab adā driuet᷑ absq̄ȝ origīali pecō. sic eiȝ aliq̄ hoīes essēt q̄ ñ īdigerēt redemptōe facta p xp̄ȝ h⁹ ie Nota q̄ dic erroneū. qꝛ ē ɔ̄ illud p⁹ thy. 4. xp̄s est saluatoꝛ oīuȝ hoīuȝ maxime fidelium. oīuȝ suffnʳ. fidelium effnʳ. Jtem ī. 4⁹. sen. di. 43. q. i⁴ arti⁹. 4⁹ ad. 3. sic dic. Erroneum est dicere q̄ aliq̄s sñ pecō origīali cōcipiat᷑ pter xp̄m. qꝛ talis nō idigeret redēptione q̄ est facta p xp̄m ⁊ sic xp̄s nō est oīuȝ hominū redēptoꝛ et iō non pōt sñ erroꝛe poni q̄ aliquis sñ pecō cōcipiat᷑ hec ille.

.50⁴. auctoritas.

Jtem in prima .2ᵉ. q. 81. articulo primo sic dicit secūdū fidem catholicam ē tenēdū q̄ p̄mū pecm̄ p̄mi hominis originalꝛ trāsit ī posteros Cōtrariū aūt ē hr̄sis pellagiana. Et eadem. q. articulo. 3⁹. dicit secūdum fidem catholicam firmiter est tenendū q̄ ōs hoīes p̄ter solū xp̄m ex adaȝ deriuati peccatum origīale cōtrahunt. Alioquin redemptione non indigerent que est facta per xp̄m. q̄ ē erroneum.

.51⁴. auctoritas.

63

Itē idē sr̄ p̄s.45.exponens illud
flumīs īpetus letificat. ci.d.sic dic
ciuitas dei ē. b.uirgo ī q̄ ds habi
tauit ip̄az aūt uirgīez fluis īpetus
.s.sp̄s.s.letificauit qn̄ ip̄az sāctifica
uit ī utero matris sue postq̄ȝ forma
tū fuit corpꝰ ⁊ creata aīa tūc pº op
uit glīa dn̄i taberāclu̇z ut dr̄ exo:
.40º.⁊ differt sāctificatō uirgīs a
sāctificatōe aliorū scōrū qꝛ aliī sic
scīficati fuerūt ut decetero n̄ pecca
uerīt mortalꝛ tn̄ uenialꝛ peccaue
rūt sic dicit̄ Jo.pº si dixerimꝰ qm̄
pec̄z nō hēmus ⁊c̄.b.aūt uirgo nec
mortalꝛ nec uenialꝛ unq̄ȝ peccauit
iō pōt dici de ea illud cant.4. tota
pulcra es amica mea ⁊ macl̄a non
ē ī te.⁊ iō dicit nō ꝯmouebit̄ nec
mortali nec ueīali pec̄o.⁊ hº iō qꝛ
adiuuabit eā dn̄s mane dilliculo.i.
adhuc existētē in utero:⁊ iō bn̄ dr̄
auxiliatus ē ei dominus ī ip̄o ortu
matutino hᶜ iᶜ. ¶ 52ª.aucto.
Item idē quolȝº.6.q.4.arti.pº.
Est īq̄t cōsiderādū q̄ unusq̄sq̄ȝ pec
catū origīale cōtrahit ex hoc q̄ fu
it in adā bȝ seīalē rōez sic dic Au.
.10.sup geṅ.ad litterā.ōs aūt illi ī
adā fuerūt bȝ seīalē rōez q̄ nō solū
ab eo carnē acceperūt sȝ ēt bȝ na
turalē modū origīs ab eo sūt ꝓpa
gati sic aūt ꝓcessit ab adā.b.uir:
qꝛ nata fuit p̄ ꝯmixtionē sexuū sic
et ceteri.⁊ iō ꝯcepta fuit cū origīali
pec̄o ⁊ īcludit̄ ī uīuersitate eorum
de qbꝰ apl̄s dic ad ro.5.in quo ōs
peccauerūt a qua uīuersitate solus
xꝰ excipit̄ q̄ ī adā nō fuit secūdum
seīalē rōez alioq̄n si hº alteri ꝯue
niret q̄ȝ xp̄o nō indigeret redēptōe
facta p̄ xp̄ȝ.et iō nō tm̄ debemꝰ da
re matri q̄ aliq̄d subtrahat̄ hōri
filii q̄ ē saluator oīuȝ hoīum ut dic
apl̄s.jᶜ.ad thim̄.4. quāuis aūt.b.
uirgo ī origīali pec̄o cōcepta fuerit
credit̄ tn̄ ī utero sanctificata an̄q̄ȝ
nata.⁊ iō circa celebratōez concep
tōis eiꝰ diuersa cōsuetº eccl̄iaꝝ inole
uit romana.n.eccl̄ia ⁊ plurime alie
cōsiderātes cōceptōem eiusdē uir.
in origīali pec̄o fuisse festū ꝯceptō
nis nō celebrāt.alique uero cōside
rātes sāctificatōem eius ī utero cu
ius tēpus ignorat̄ celebrant cōcep
tōem credit̄.n.q̄ q̄ȝcito post com
ceptōem et anime īfuxionem fuerit
sanctificata.unde illa celebritas n̄
est refferenda ad cōceptōem rōne
cōceptōis sȝ potiꝰ rōe sāctificatiōis
Sic gº nō ē celebrāda cōeptio pre
dicta qꝛ fuerit sine pec̄o originali
cōcepta sȝ qꝛ fuerit in utero statiȝ
post cōceptōez sāctificata non.n.p
hoc tollit̄ quin fuerit specialius ce
teris sanctis preparata quia in ip
sa sāctificatione copiosius ceteris
munus gratie accepit ut non solum
purgaret̄ a peccato originali sȝ ut
tota eius uita rederet̄ īmunis ab
omni peccato tan mortali q̄ȝ uenia
li ut dicit Anselmus ⁊ ber.hᶜ iᶜ
Itē in expoītōe dn̄ice orōis capitu
lo.6.⁊ sup psalmum.14.dicit nul
lus hō preter christū ⁊ .b. uirgīez
fuit immunis a pec̄o origīali a quo
per sāctificatōem mūdata fuit.53.

Itē ĩ qōib⁹ de ueritate.q.24.arti.
.9.ſic dīc Aliqͣs pōt cōfirmari ĩ bo
no dupliciter uno modo ſimplr ita
ꝙ hēat ĩ ſe ſue infirmitatis ſuffici
ens prĩcipiũ ꝙ oīo peccare nō poſ
ſit ⁊ hoc modo beati ſūt cōfirmati
in bono. Alio modo dr̄ aliqͣs cōfir
mari in bono per hoc quod ei datᷣ
aliquod munus grē quo ita ĩclinatᷣ
in bonũ ꝙ nō de facili pōt a bono
deflecti nō tñ ita per hoc retrahi
tur a malo quin oīo peccare nō poſ
ſit niſi diuina ꝓuidēcia cuſtodien
te ⁊ protegēte ſicut aliqͣs dicitᷣ in
mortalis dupliciter uno modo qr
hēt aliquod ſufficiēs pncipiũ in ſe
ĩpo p quod pōt ꝓtegi ab ōĩ exteri
ori nociuo ⁊ hoc mō poſt reſurec
tōem beati erūt ĩmortales.alio mō
per hoc quod cōfertur ei aliquod
munus p quod dīa prouidēcia me
diāte cuſtoditᷣ ab exteriori leſiuo
ſicut dicitur de ĩmortalitate ade q
dicitᷣ fuiſſe inmortal nō ꝙ hēretᷣ
aliquod principiũ intrinſecũ p qđ
protegi poſſet ab ōĩ exteriori mor
tifero ut pote ab ĩciſione gladii et
aliis huiuſmodi a qͣbus tñ diuina
ꝓuidētia protegebatᷣ ⁊ ↄſuabatur
p° mō xp̄s fuit ↄfirmat⁹ ĩ bono.ſo
mō.b.uirgo poſt ṗmā ſācṫificatōez
fuit cōfirāta ĩ bono ut decetero ñ
peccaret.Et idō ꝗ̄uis hũana n⁴ nō
ſit digĩor āgelica tñ alicui hōĩ col
lata ē maior grā ꝗ̄ alicui āgelo ſic
.b.uir.cui ↄfirmatō ĩ bo° ↄpetebat
qr mr̄ erat dīe ſapīe ĩ q̄ nil ĩgnatũ
ĩcurit.ut dr̄ ſapīe.7.hᶜ iᶜ..54.

Itē.q.25.arti.7.ſic dīc corruptio
ſēſualitatis q̄ dr̄ fomes curari nō
pōt niſi p miraclʼuz cui⁹ rō ē qr il
lud quod ē nāle ñ pōt pmutari niſi
a uirtute ſupnāli ſz corruptō ſēſuali
tatis qua ĩferiores uires tēdūt ĩ ſu
um obiectũ p̄ter ordinē rōis ē quo
dāmō nālʼ hōĩ ergo talʼ corrup° nō
pōt remoueri niſi miraculoſe ſina
turali uirtute h° faciente ſicut hō
ad ĩmortalitatē reduci nō pōt niſi
miraculoſe ⁊ idō ꝙ. b.uirgo libera
ta fuerit a fomite miraculoſe fuit
hᶜ iᶜ.Ubi nō parũ utile ē ↄmemo
rari ꝙ tāte deuotōis fuit doc. iſte
ad uirgĩez glʼioſaz ꝙ ſepe ut ĩ eius
hiſtoria legitᷣ ĩpius matris dei fa
miliari demlʼcebatᷣ elloqͦ.crucifx⁹
ēt bina uice eũ ē allocut⁹ dicēs.bñ
ſcripſiſti de me tho⁴.Et paul⁹ apo
ſtolus ſibi appēs dix ꝙ ſuas eplʼas
ita bñ ĩtellexerat ſicut uiatori poſ
ſibile erat.Itē Io.papa.22⁹ ĩ epi
ſtola canonizatōis eius q̄ ĩcipit re
dēptōez miſſit dñs pplʼo ſuo ĩter a
lia q̄ de ſua doctrina dīc tria tāgit
p°.n.dicit ꝙ thema qđ ꝓ prĩcipio
aſſūpſit doctor iſte ſāct⁹ ĩ ſuo ma
giſterio uz rigās mōtes de ſupiori
b⁹ ſuis de fructu opũ tuaꝝ ſaciabr̄
terra de eo ueriſſīe ĩpletũ ē.2° di
cit ꝙ ea q̄ ſcripſit doctor iſte ñ ſiñ
dīe grē illuſtratōe ſcripſit.3° dīc ꝙ
lacrimis ⁊ orōibus mira deuotōis
dulcedīe a deo ĩpetrabat q̄ ĩ ſcho
lis poſtmōz legebat hᶜ iᶜ. Plane
mirũ ēēt ꝙ ſic hac ſñia cōceptōis
doc.iᶜ ſcs honori uirgīs derogaſſz

64

ꝙ ipa uirgo ul' xp̄s l' petrus et pau
lus q sepius cū ipo familiariter lo
quebāt' eū nō auisassēt ⁊ īstruxissēt
Et iō firmissime tenēdū ē uerū ēē
qđ doctor ille deuotissim⁹ uirgīs de
eius cōceptōe sēsit uidelicet ꝙ sit
cōcepta in pec̄o origīali.

¶ 55. auctoritas.

¶ Jtē hugo de sāctouictore litteris ⁊
in religīone clarissimus in suo li°
sēten. ī materia īcarnatōis sic dic
caro xp̄i ꝓus in uirgīe maria fuit
obligata pec̄o sicut augu. dicit sed
in ipa asūptōe ꝑ spūm sāctū mūda
ta fuit. hec hugo Ecce ꝗ̄ clare loq
tur doctor ille eximius ⁊ ēt asserit
beatū augu. huius fuisse sñie.

¶ 56. auctoritas.

¶ Jtem idem in li° de sacra. ꝑte. 2ª.
ca°. 5. catholice īgt ueritatis diffi
nitō asserit filiū dei q ꝑ pec̄orib⁹
natus ē de carne obnoxia pec̄o car
nē asūpsisse liberā a pec̄o iō liberā
qꝛ liberatā nō qꝛ sub illo uūquā fu
erit sꝫ qꝛ sub illo ēē aliqñ cessauit
qñ. n. asūpta ē tūc mūdata ē ⁊ mo
dicū infra factū ē ꝑ grām ut caro il
la a pec̄o sub quo ab origine erat
mūdaret' ⁊ mūdata a filio dei q̇ li
ber ab ōi pec̄o in ea futurus erat
a pec̄o libera asumeret' : hec ille.

¶ 57. auctoritas.

¶ Jtē idē sup magnificat Et exultauit
inquit sp̄s meus ī deo salutari meo
de saluatōe inq̄ꝫ quam humano ge
neri preparari uideo totis p̄cordiis
exulto. uideo nāqꝫ de me assūmi qđ
credo de me debere offeri. hᵉ ille

¶ 58. auctoritas.

¶ Jtem ricardus de sāctouictore sic
dicit. supueīente sp̄u sācto in mariā
et obūbrāte ei uirtute altissimi il
lud solum remāsit in ea ꝙ erat ad
penā illud totū recessit qđ erat ađ
cl'pā uiciositas oīs recessit penalitas
remāsit. hᵉ iᵉ.

¶ 59. auctoritas.

Jtem uenerabil' pr̄ ⁊ multe sapīe
ac religionis. d. odo abbas fama p̄
clarus ordīs cistertinēsis in quadā
omel'. deuotissima sup euāgelio. Sta
bat iusta crucem mater iesu sic ait
Ecce de illa dī stabat ⁊ nō īcōgrue
ex quo. n. a pec̄o origīal'r ꝯcto ī uto
sanctificata ē ab ōi deinceps pec̄o
inmunis ꝑmāsit sicut augu. doctor
egregius ait cū de pec̄atis agit' ⁊c̄.
hec ille

¶ 60. auctoritas.

¶ Jtem uenerabil' pr̄ Mr Petrus co
mestor Jstoriarū magister ī quodā
ſmone. b. uirgīs q̇ incipit ꝓmo tē
pore alleuiata ē terra zabl'on sic
dicit uide ꝗ̄ potēter terra zabl'on
ē maria appellata sed quodāmodo
aleuiata. Ecce oīs caro humana se
cū trahit ī cōceptōe duo pondera
culpā uidelicet ⁊ penā. Fuit g° hec
uirgo cū culpa ⁊ pena ꝯcepta. ⁊ iō
eius cōceptō nō ē celebrāda sꝫ tñ ī
utero sanctificata ⁊ ab origīali pec
cato mūdata. unde eius natiuitas ē
hoᵉ in eccl'ia celebrāda ⁊ iō dici
mus ꝙ supueīente in ea grā sp̄s. s.
sic ab omni pec̄o fuit mondata ut
credamus fomitem pec̄i in illa oīo
fuisse extinctū qꝛ tñ remansit pena

culpe ꝑꝑ hoc dicit̃ aleuiata ⁊ nõ
exonerata tũc.n.aliq̃d exoneratur
cũ ex toto põdus subtrahit̃ ſʒ alle
uiat̃ cũ una ꝑs subtrahit̃ ⁊ altera
relinq̃t̃ hec ille

.61.auctoritas.

Item idẽ dicit Mr sen.Pe.lõbar
dus ĩ li.3º di.3ª sicut dictũ fuit su
perius in expositõe q̃nte auctorita
tis augu.

.62.auctoritas.

Iteʒ.d.⁊. b. Alb. magnus doctor
famosissimus et in toto terrarum
orbe clarissimus ep̃s ratispoñ. or
dinis p̃dicatorũ ĩ.3º sen.di.3ª sic
dicit Nos dicimus ꝙ.b.uirgo nõ
fuit s̃cificata añ aĩatõeʒ ſʒ post di
cere aũt oppoĩtũ ẽ hẽsis cõdẽpna
ta a.b.Ber.⁊ a magĩis õib᷑. q̃re
aũt deus prius uoluerit eã aĩari q̃ȝ
s̃cificari multe sũt cãe quarũ una
est q2 al̃r gr̃e susceptibil̃ non᷑ fuissʒ
.2ª q2 al̃r liberatõe q̃stũ ad aĩam
nõ indiguisset.h᷑ iᶜ.

.63.auctoritas.

Itẽ idẽ in suo mariali sic dicit pu
ritas bõis dei ẽ pecʒ originale non
hẽre nec habuisse maior puritas
post illã ẽ origi. q̃deʒ peccʒ hũisse
ſʒ stati ab iº mũdatũ fuisse.gº.b.
uir. debuit q̃dẽ ĩ pec̃o origi. ↄcipi
ſʒ stati ab eo penitus mũdari ut
iuxta Anselmi sñiaʒ illa puritate
nitteret̃ qua maior sub deo hoĩe
neq̃t ĩtelligi hec ille.

.64.auctoritas.

Itẽ dñs et.b. bonauẽtura cardĩal̃
eccl̃e sancte dei q̇ ob nimiaʒ cari
tatẽ dicit̃ doctor ſaphic᷑ sacri or
dis minorũ in.3º.sẽ.di.3.q.1.ar.2º
sic dicit Si.b.uirgo nõ fuisset con
cepta ĩ pec̃o tunc caruisset merito
mortis ⁊ sic uel iniuste uel mortua
nõ fuissʒ ul̃ dispẽsatie ꝑ salute hu
mani gẽris.ꝑmũ facit ad contume
liaʒ dei.ſʒ derogat xp̃o. Itẽ si pec
catũ nõ hũisset si mortua fuisset añ
xp̃i passionẽ tũc regnũ cellorũ cõ
secuta fuissʒ.hoc aũt ẽ fl̃ʒ gº ⁊c̃.
Iteʒ xp̃i morte redẽpta nõ fuisset
qđ ẽ ĩpiũ et nephariũ dicere.⁊ iđ
ẽ dđ ꝙ.b.uirgo fuit ↄcepta ĩ pec̃o
originali ⁊ qđ eius sanctificatio cõ
secuta sit pec̃i original̃ ↄctionẽ hic
aũt dicẽdi mod᷑ ẽ coĩor ⁊ rationa
bilior ⁊ securior Coĩor inq̃ȝ quia
õs fere doctores id tenẽt.Cũ id ap
pareat ex multiplici ei᷑ penalitate
et morte quã ñ ẽ dicere eã passam
fuisse ĩiuste nec ꝑꝑ alioꝝ redempti
onem igit̃ ꝑꝑ pec̃i cõtractionẽ.

Rõnabilior ẽt est q2 esse nature p̃
cedit esse gr̃e ul̃ tp̃re ul̃ natura .et
propt̃ea dicit augu.ꝙ ꝑus ẽ nasci
q̃ȝ renasci sic prius ẽ esse quã bene
esse igit̃ prius ẽ aĩaʒ uniri corpo
ri q̃ȝ grãm sibi infũdi.Si igitur ca
ro iª infecta fuit et ex sui ĩfectiõe
nata erat aĩaʒ culpa originali ĩfice
re nec̃m est dr̃e ꝙ antea fuerit in
ea origĩal̃ pec̃i ĩfectio q̃ȝ gr̃e ĩfusio
ul̃ q̃ȝ s̃cificatio.Securior ẽt est q2
magis cõsonat fidei pietati et s̃ácto
ruʒ auctoritati s̃coꝝ q̇deʒ auctori
tati magis cõcordat pro eo qđ s̃ci
coĩter cu de hac materia loquũtur

65

I

solũ xp̄z excipiũt ab iª gnālitate q̄
dr̄ õs in adā peccauerũt. nullus au
tē iueīt dixisse de his quos uidi
mus ⁊ audiuimꝰ auribus nr̄is uir.
mariā fuisse ab origīali peccͦ ī sui
ↄceptōe īmunē. pietati ēt fidei ma
gis ↄcordat ꝑ eo ꝙ si mr̄ .bn̄da sit
in reuerētia ⁊ magna erga ip̄am
sit bn̄da deuotio mľto tn̄ maior ē
bn̄da ad filiũ ex qͦ ē ei oīs honor
et gloria. et qr hoc spectat ad excel
lētē dignitatē xp̄i ꝙ ip̄e solus ē oī
um saluator et redemptor ⁊ ꝙ ip̄e
oībus aperuerit ianuaʒ paradisi ⁊
ꝙ ip̄e unus ꝓ oībus mortuus ē li
ber nullatenus ab hac gēralitate
uirgo maria ē excludēda ne dũ ma
tris excellēcia āpliat̄ filii gl̄ia mi
nuat̄ ⁊ sic ꝓuocet̄ q̄ uult magis fi
liũ suũ honorari et extolli q̄ȝ se ip
sam utpote creatorē q̄ȝ creaturam
huic gͦ poītōi adherētes pp honoꝛ
rem Jesu xp̄i q̇ ī nullo p̄iudicat ho
nori matris cũ filius īcōpabiľr ma
trē añcellat teneamus hȝ ꝙ cōis
opinio tenet sāctificatōeȝ eius fuis
se post origīalis pecc̄i ↄ̄ctōeȝ. unde
rōes hͦ ꝓbātes cōcedēde sũt qr ue
rũ cōcludũt hec ille. Ecce q̄ȝ aptis
sima testimoīa sāctorũ patrum ac
doctorũ excellētissimoruʒ q̇ ōs uno
ore cōfitēt̄ .b. uirgīeȝ ī origīali pec
cato fuisse cōceptaȝ Certe ualde ti
mēdũ ē his q̇ ꝑtē tenēt oppoītam
uide glo. ordi. sup .15. ca. li. sapi. q̄
illos appellat hr̄ticos q̇ a sn̄ia sanc
torum patrũ discedũt sic. n. dicit
glo. illa .Tanq̄ȝ hr̄tici fugiēdi sunt
illi qui sn̄ias scōꝝ patꝝ spnunt et
errores nouos quasi ludos uanos
ꝓpter fauorē humanũ ac terrenũ
lucrũ ↄfingũt errātes ip̄i ⁊ ī erro
rem alios trahentes. hͤ ibi. Ne
ergo trāsgrediamur t̄minos quos
p̄res nr̄i. possuerũt dicamus ꝙ bª
uirgo fuit in originali peccͦ ↄcepta
tenere aũt oppositũ ē a patrum sē
tentijs declinare.

Beatā uirginē ī originali peccato
fuisse cōceptā clare ⁊ efficacit̄ ↄclu
dit̄ ex .9. auctibus. Rō .12ª.

QUodecima rō talis ē. illud qđ
clare aꝑte euident̄ ⁊ efficaciter
pōt ↄcludi ex auctibus sacre scrip
ture impium ꝓphanũ ⁊ hereticũ
ē negare. Sed dicere beatā uirginē
nō fuisse ↄceptā ī originali peccato
ē negare illud quod clare ⁊ effica
citer pōt ↄcludi ex auctibus sacre
scripture ergo dicere beatam uir
ginem nō fuisse ī peccato cōceptam
est impium. Conª pȝ cũ maiori qa
qui negat cōclusionē q̄ seq̇t̄ ex auc
toritate scripture sacre negat ↄn̄r
auctoritatē scripture quia qui ne
gat conclusionem negat p̄missam
ex qua sequit̄ quia falsũ nō sequit̄
nisi ex falso ut dicit phūs ī liͦ po
sterioꝝ. Negare aũt sacrā scriptu
ram est ualde impium ut habetur
in decretis di. 9. caͦ Ego solis ⁊ cͦ
Quis nesciat. ⁊ cͦ Si ad sacras. ⁊
cͦ ut ueteꝝ. Item urbanus papa
.25. q. i. cͦ. Sunt quidam. Ubi inq̇t

ap̲te do⁹ uel eius apl̄i et eos seq̄n
tes sancti patres sentētialr̄ aliq̄d
diffinierūt nouā legem Romanus
pontifex dare nō pōt sed poti⁹ q̄d
p̄dicatū estꝗ; ad aīam ⁊ sanguīe;
ꝯfirmare debet. Si enim quod do
cuerunt apl̄i destruere quod absit
niteret̄ nō sn̄iam dare sed magis
errare ꝯuinceret̄. hec i͛. Jtē Au⁹.
de ec. dog. Nouū inquit ⁊ uetus te
stamētum cū ōi humilitate suscipi
mus cōtrarios aūt scāꝝ scripturaꝝ
sensus nō solum fugimus ueꝝ etiā
anathēatizamus ⁊ oēm doctrinā
que sc̄e non cōsentit scripture ue
luti alienā a fidei ueritate dampna
mus. h͛ i͛ ergo negare illud quod
clare ⁊ efficaciter cōcludit̄ ex auc
toritatibus sacre scripture ē ualde
impium. Minor uero ꝓbatur īduc
tiue per nouem auctoritates sacre
scripture.

¶ pͣ auctoritas.

¶ Prima auc̄tas hēt̄ ad ro. 3°. que ē
talis. Justitia dei ē per fidem iehsu
xp̄i ī oēs ⁊ super ōs qui credunt ī
eum. Oēs enim peccauerūt ⁊ egēt
gloria dei iustificati gratis per gra
tiā ip̄ius ⁊ ꝑ redemptionē que ē ī
xp̄o iesu quē posuit deus ꝓpitiato
rem ꝑ fidem ī sanguine ip̄i⁹ ut sit
ip̄e iustus ⁊ iustificans eū qui ē ex
fide iesu xp̄i. hec i͛. ¶ Ex hac auc
toritate pōt cōcludi ꝓpositū du͛.
Primo sic Oēs homīes qui credi
derūt ī x°. peccauerūt q2 dic apl̄us
n̄. n. ē distinc° eoꝝ. s. q̊ crediderunt
ōs. n. peccauerūt sed bͣ uirgo cre
didit ī xp̄o. luc. 2°. bͣ que credidi
sti. ergo beata uirgo ē de numero
eoꝝ qui peccauerūt nō peccato ac
tuali. ergo peccato originali quod
ī sua ꝯceptione ꝯtraxit. ¶ 2° sic.
Oēs hoīes iustificati ꝑ grām xp̄i ⁊
per sanguinē suū redempti pecca
uerūt. h͛ ꝓpō p3 quia cū apl̄s pre
misisset ōs peccauerūt statī subiū
git iustificati gratis per grām ip̄i⁹
⁊c̄. sed bͣ uirgo fuit iustificata ꝑ
grām xp̄i et redempta ꝑ ip̄m quia
uenerabil̄ Beda ī omel̄. de assump
tione loquēs ad beatā uirginē sic
dicit. Qui creauit te ip̄e ē qui iusti
ficauit te ⁊ redemit te ⁊ carnem
assumpsit ex te. hec i͛. g° bͣ uirgo
fuit aliq̄n sub pec̄o. ¶ Hanc aūt auc
toritatē exponit Aug⁹ ī li°. ypōn.
ꝯ secūdam blasfemiā sic dicēs. Oēs
enī; hoīes uulneratos esse pec̄o ꝑ
thoplausti uas electionis ꝓbat. cū
dicit Nō ē distīco. oēs. n. peccauerūt
et egēt gl̄ia dei. dōo ōs nullū exce
pit q̄nīmo totū declarauit genus
humanū. Peccauerūt. n. omnes cū
ex uno pec̄ore ōs nascant̄ pec̄ores
⁊ egent gl̄ia dei. i. gr̄a dei ꝑ xp̄m q̄
ē gl̄ia dei qui uenit a sede p̄ris q
rere ⁊ saluū facere q̄d ꝑierat. hec
i͛. ¶ Jtem idem ī li° de nͣ ⁊ gr̄a
Oēs inquit apo⁹ peccauerūt ⁊ egēt
gl̄ia dei iustificati gratis ꝑ sangui
nem ip̄ius. Quicūq; aūt nō putāt̄
ꝑtinere ad ōs hos qui peccauerūt
et egēt gl̄ia dei ꝑfecto nullā necc̄i
tatē hēnt ut xp̄iani fiāt q2 n̄ ē op⁹
sanis medicus sed egrotātib⁹. Un̄

nō uenit uocare iustos sed peccores ergo huᵃ nᵃ iustificari ꝛ redimi ab ira dei iustissima. hoc ē a uindicta nullo mō pōt nisi ꝑ fidem ꝛ sacrm sanguīs iesu xpi. Natura quippe hoīs ꝑmitus īculpata ꝛ sine ullo uicio ē creata. Nā uero ista hoīs q̄ unusq̄sq; ex adam carnalr̄ nasceret̄ iā medico īdiget q2 sana nō ē. Deᵒ aūt q̄ diues ē ī miseria ꝑ multā di lectionē suā qua dilexit nos cū esse mus mortui delictis cōuiuificauit nos ī xp̄o cuiᵒ gr̄a sumus sanati ꝛ salui facti. hͨ igʳ xpi gr̄a sine qua nec īfantes nec etate grādes salui fieri p̄nt nō meritis reddit̄ s; gra tis dat̄ ꝓpter qd̄ gr̄a noīat̄. Unde illi q̄ n̄ ꝑ illā gr̄am qᵃ gratis iusti ficamur liberant̄ salui nō fiunt a pec̄o uel qd̄ originalr̄ traxerūt uel q̄ malis moribᵒ addiderūt. Oēs eī pecauerūt siū ī adā siū ī se ipīs ꝛ egēt gl̄ia dei. hͨ iͨ Itē idē ī.13ᵒ. de tni. Oēs enim peccauerūt ꝛ egēt gl̄ia dei iustificati ꝑ sanguinē ipiᵒ. Iu stificamur.n. ī xpi sanguīe cū ꝑ re missionē peccatoꝝ eruimur d̄ pote state diaboli iustificati plane ī eo q̄ simus a pec̄is oībᵒ libati. libati āt sumᵒ a pec̄is oībus qm̄ pro nobis ē dei fiᵒ qui nullū hēbat peccatū oc cisus. iͨ ille. ¶ Item glo. ordinaria magistri sentētiaꝝ sic dicit. Oēs eī homines peccauerūt uel in se ipis uel in adam quia sine peccato non sunt uel qd̄ originaliter attraxerūt uel quod malis operibus addider̄t Peccatum enim pmi hominis nō

solum ip̄m sed ꝛ omne genus īfecit humanum et egēt gloria dei quia oēs peccatores īdigēt gr̄a xpi qui solus sine pec̄o uenit sine qua nec ī fantes nec etate grādes salui fieri p̄nt. Omnes ergo peccauerūt ꝛ ī digēt gl̄ia dei.i. īdigent oēs īdul gentia ꝛ uenia pec̄oꝝ Uñ gl̄iosus apparet ds iustificati gratis .i. nō meritis n̄ris sed sola gr̄a iustificati fc̄i qui prius ipii fueramᵒ ꝑ redēp tionem .i. ꝑ p̄tium ꝑ nobis datum a xp̄o iesu de quo petrus apl̄us dic̄ Nō corruptibili auro uel argento redempti estis sed pretioso sangui ne agni īmaculati. hͨ ille. Ex q̄ bus ɔcludit̄ q̄ bᵃ uirgo sit ɔcepta ī originali peccato.

¶ .2ᵃ auctas.

¶ 2ᵃ auctas hēt̄ ad ro. 5ᵒ. ubi dicitʳ ꝑ unū hoīem pec̄m ītrauit ī mūdū ꝛ ꝑ pec̄m mors ꝛ ita ī oēs ꝑtrāsiit ī quo oēs peccauerūt hͨ iͨ Ex qua aucte arʳ sic. ¶ Oēs hoīes ab adam seminalr̄ ꝑpagati peccauerūt ī ip̄o adam sed bᵃ uirgo fuit ab adam se minalr̄ ꝑpagata ut dicūt doctores gᵒ ꝛ ip̄a peccauit ī adam ī quo oēs peccauerūt. ¶ Hāc auctem expoīt Augᵒ. ī 2ͦ li. de bapᵒ. pu. sic dicēs Ex quo ꝑ unū hoīem peccatū ītra uit ī mūdū ꝛ ꝑ peccatū mors ꝛ ita ī ōs hoīes ꝑtransiit usq; ī finē car nalis gnātionis ꝛ corruptibil̄ secl̄i cuius filii gnānt ꝛ gnānt̄. nullus extitit hō de quo ī hac uita ɔstitu to ueraciter dici possit q̄ nullum hūerit pec̄ꝫ excepto uno mediatore

qui nos creatori nr̄o per remissio
nē recōciliauit peccoꝝ. hec ille. ¶ Itē
idē ī enchi. c. 34. Hic eīm adā post
peccatū exl' fc̄s stirpē quoqꝫ suā q̄
peccādo ī se tanq̄ ī radice uiciaue
rat pena mortis ⁊ dampnatiōis ab
strinxit ut quicq̄d ꝑlis ex illo ⁊ sil'
dampnata cōiuge ꝑ carnalē cōcupi
scentiā nasceret' traheret origina
le pec̄m per unū hoīez īquit apl's
peccatū ītrauit ī mūdū per mūdū
intll'ns totū genus humanū hec ille.
Ecce q̄ dicit quicq̄d ꝑlis ex adam
et eua carnal'r ꝑpagat' ꝯhit origi
nale pec̄m. Beata aūt uirgo est ab
adā carnal'r ꝑpagata igr ⁊c. ¶ Itē
idem ī li° de na ⁊ grā. Per unum
hoīem īquit apl'us pec̄m ītrauit in
mūdum ⁊ ita ī ōs ꝑtrāsiit ī quo ōs
peccauert' ⁊ antiquos ⁊ recētiores
⁊ nos ⁊ posteriores nr̄os sentētia
ista complectit'. Peccauerūt enim
oēs q2 ex uno pectore oēs nascunt'
peccatores. hec ille. ¶ Itē ī li° de
nup. ⁊ ꝯcu. Per unū hoīem pec̄m
ītrauit ī mundū ⁊ ī ōs ꝑtransiit ī
quo oēs peccauert' ꝑ uniꝰ illiꝰ uolū
tatē malā ōs ī illo peccauert' qn̄ oēs
hoīes ille unꝰ fuerūt. ideo dico ho
mines exꝑtes nō esse delicti quia
de illa ꝯmixtione sunt nati q̄ sine
pudēda libi° nō pōt ēt q̄d honestū
ē opari. Dixit eīm beatissime me
morie Ambrosius ep̄s. iō xp̄m exꝑtē
esse delicti q2 ꝯceptus eiꝰ utriusqꝫ
sexus ꝯmixtionis ē exꝑs. nullū aūt
hoīuz esse sine delicto qui de illa ꝯ
mixtione cōceptus ē hec ille. Cum
gº ba uirgo de illa ꝯmixtione ꝯcep
ta sit igr ⁊c.

¶ 3a auctas.

3a auctas hēt' ad ro. 5°. que sic
dic. Sic ꝑ unius hoīs delictū ī oēs
hoīes ī ꝯdempnationē ꝑcessum est
suple sic ⁊ ꝑ uniꝰ iustiāz ī ōs hoīes
ī iustificatiōem uite. hec ille. Ex qua
ar' sic oēs hoīes qui ꝑ xp̄i iustiam
sunt iustificati priꝰ ꝑpter delictum
ade fuerāt ꝯdempnati. sed ba uirgo
ꝑ xp̄i iusticiā iustificata fuit ut dn̄t
Aug. Beda. Eusebiꝰ ⁊ Maxianꝰ gº
prius ꝑ ade delictū fuit ꝯdempna
ta nō aūt a° cōdempnatōe q̄ pec̄i
origīal' gº ꝯxit originale pec̄z. Hāc
auctem exponit Aug. ī epl'a ad ob
tatū de origīe aīe sic dn̄s. Illud. n.
ubi ul' maxīe fides xp̄iana ꝯsistit ē
q̄ ꝑ hoīem mors ⁊ ꝑ hoīem refec°
mortuoꝝ ⁊ sicut ī adam oēs moriū
tur ita ⁊ ī xp̄o ōs uiuificabūt'. Et
hº q̄ ꝑ unū hoīem pec̄m ītrauit in
mundū ⁊ ita ī ōs ꝑtrāsiit ī quo ōs
peccauerūt. et q̄ iudiciuz q̄dem ex
uno ī cōdempnatōem. grā āt ex mul
tis delictis ī iustificatōem. Et q̄ ꝑ
uniꝰ delictū ī ōs hoīes ad ꝯdemp
nationē ⁊ ꝑ uniꝰ iusticiaz in omnes
homines ad iustificationem uite.
Et si qua a° silia testio° q° decl'ant
neīem nasci ex adā nisi uinculo de
licti ⁊ dampnatiōis obstrictū nemi
nēqꝫ iñ libari nisi renascat' ꝑ xp̄m
tā īcōcusse tenere debemꝰ ut sciamꝰ
eū q hº negauerit nullo mō ad xp̄i
fidē ⁊ ad eā q̄ ꝑ xp̄z dat' pusill' ⁊ ma
gnis dei grāz ꝑtinere hec ille. ¶ Ecce

67

q̄ Au⁹. dic q̄ i⁹ auctas d'clat neiez nasci seminal'r ab adã nisi uinculo delicti ⁊ dampnatiõis obstrictũ. Et q̄ in hoc fides xpiana maxĩe ↄsistit ⁊ q̄ hoc negat nullo mõ ptinet ad fidem xpi sed b⁹ uirgo ẽ nata seia lit ab adam g° fuit obstricta uinclo peci originat. Item idẽ ĩ li° de nã ⁊ grã sic dicit. Nam sic cũ dcm ẽ sicut p uni⁹ delictũ ĩ ōs homies ĩ ↄdẽpnationẽ ut n⁹ pretmitteret sic ⁊ ĩ eo qd dcm est p uni⁹ iustiaz ĩ ōs hoies ĩ iustificationẽ uite n⁹ ptermissus ẽ q̄ nemo iustificat nisi q̄ xps iustificauerit. Vñ ⁊ si fuisse ul esse ↄsciam hoĩes sine peccato q̄ pfectã habuerit ul hẽant caritatẽ nullo tñ mõ potuisse ul posse esse sine peco cõfit° nisi grã dei a peco iustificatos p xpm iesum . d. n. hec i⁹. Item glo. ordinaria accepta ex dcĩs Au. ĩ epl'a ad optatũ sic dicit. Illa. n. sana ẽ fides q̄ credimus nullũ siũ maioris siũ pue etatis libari posse a cõtagiõe mortis antiq. ⁊ ab obligõe peci qd p⁹ natiuitate ↄxit nisi p unũ mediatorẽ dei ⁊ hoĩum Ille. n. unus ẽ uñ uiciatũ ẽ totũ genus humanũ. Iste ẽt uere un⁹ ẽ q̄ nõ solũ illud unũ sed ⁊ ↄcta abstulit q̄ addita ĩuenit. Ecce ośsum ẽ qũo xpi gra ad delictũ sfrat q̄ non solũ origiale ab adã ppagatũ. sed ẽt actualia sfradita soluit ⁊ iustiaz ⁊ uitã pstat ⁊ d' ĩpio piũ fac h' ibi.

4ª auctoritas.

4ª auctas hẽt ad gal'. 3° que sic dic. Cõclusit scriptura oĩa sub peco ut pmissio ex fide iesu xpi daret credentib⁹. Ex hac aucte arg'. sic. Oẽs hoies pret xpz ↄclusit scriptura sub peco sed b⁹ uirgo ẽ de numero oĩum hoĩum ⁊ ẽ alia a x°. g° ⁊c. Con⁹ pz cũ minori a° r aũt habet ab aplo formal'r. Exceptio u° hẽt cũ subdi' ut pissio ex fide iesu xpi daret credentibus. Hanc aucteз expoit Au⁹. ĩ 3°. li° de bap°. pu. sic dicẽs. Peccauim⁹ ĩ uno oẽs ut moriremur ĩ uno oẽs conclusit scriptura o⁹ sub peco. Sz deo grãs qui dedit nobis uictoriã p dñm nostrũ iesum xpm ut ubi habũdauit pecm suphabundaret ⁊ grã atq3 ut pmissio ex fide iesu xpi daret credentib⁹ ⁊ uincerem⁹ mortẽ p ĩmortalitatẽ ac resurectõem ⁊ acculeũ ei⁹ hoc ẽ pecm p gratuitã iustificationem. Nemo de hac re fallatur ⁊ fallat Omnes adimit atque aufert isti⁹ scripture manifestus sensus ambages. Queãdmõz uз origie trahit mors corpore mortis hui⁹ sic ⁊ origie trahit pecm ĩ hac car͞e peci ppt q̄ sanãdũ qd ẽ ppagie attractũ ⁊ qd ẽ uolũtate actũ. Uenit medic⁹ ĩ silitudine carnis peci q̄ ñ ẽ opus sanis sed egrotãtib⁹ nec uenit uocare iustos sed pecores h' i'. Item Iero. ad Algasiã Auctem igr sequmur scripturaz ac sine ambiguitate dicimus q̄ n⁹ hõ ẽ absq3 peco sed cõclusit de⁹ ōs hoies sub peco ut oĩbus misereat excepto eo solo q̄ pecm nõ fecit nec dolus ĩuentus est ĩ ore ei⁹ h' i'. Idẽ ẽt dic m' sñiaz ĩ

glo. quā ppt̄ breuitatē omitto.

5ª auctoritas.

5ª. auctas hēt pº ad thim̄. pº fidelis ſmo ⁊ oī acceptōe dignus qꝛ xp̄s ueīt ī hūc mūdū pecores saluos facere hᶜ iᶜ sed uenit saluā facere uirginem mariā ergo ipa fuit peco originali peccatrix.

6ª auctoritas.

6ª. auctas hēt Lu. 19. ubi sic diʳ. ueīt filiꝰ hoīs q̄rere ⁊ saluū facere qd̄ pierat sed ueīt q̄rere btāz uirginem. Absit. n. q. omisserit eā q̄rere. gº ipa pierat uz peco originali sicut alii quos q̄rere uenit.

7ª auctoritas.

7ª auctas hēt math. 9. que sic dic nō ē opus sanis medicus sed maᶜ hn̄tibus sed xp̄s fuit medicus aiaꝝ neciꝰ hᶜ uirgini gº ipa fuit aliqñ egrota peccato uz originali. Has aūt auctes exponit btūs Aug. ī quodam paruo tractatu sic dicēs Quid gº o aplē fidelis ſmo iquis ⁊ omni acceptione dignus. quis ē iste ſmo Quia uenit dominus ī hūc mundū pecores saluos facere quoꝝ primus ego sum. Qui dicit ego nō sum uel nō fui pecor īgratus ē saluatori. Nullus hoīum fuit nec ē nec erit ī iª que fuit ab adam massa mortali nō egrotus originali peco. Nullꝰ sine xp̄i grā sanatus Nemo gº nob īsinuet doctrinas alienas ⁊ falsas hoc eccl'ia semp̄ tenuit hº a maioꝝ fide percepit hoc usqꝫ ī finē pseuerāter custodit qm̄ nō est opꝰ sanis medicus sed egrotantibus q̄ uenit ad xp̄m hēt aliq̄d qd̄ ī eo sanet. q aūt nō egrotat nō hēt necm̄ xp̄m. hᶜ iᶜ Item idem ī 3º li. de bapº pu. Nō ē inquit opus sanis medicꝰ sed maᶜ hn̄tibus hoc ē qꝛ nō ē necessariꝰ xp̄s eis qui nō hn̄t pecz sed eis qui saluādi sunt a peco hᶜ iᶜ Expositōnes istaꝝ auctatū hēs s. ī rōe. 6ª ⁊ 8ª ⁊ 9ª ſe uie uide ibi

8ª. auctoritas.

8ª auctas. hēt .i. ad thim̄. 2º que sic dicit Unus ē meºʳ dei ⁊ hoīuz xp̄us iesus qui dedit semet ip̄m redemptorē p oībꝰ Ex hac auctoritate arʳ dʳ. et pº sic Xp̄s n̄ ē meºʳ nisi eoꝝ qui p pec̄m aln̄ fuerūt diuisi a deo sed xp̄s ē meºʳ oīum hominū ut dic apl's gº ōs homines aln̄ p pec̄m fuerūt dīsi a deo. Consª pz cū minori. Maior aūt pbat̄ per Aug. ī pº de bapº pu. sic dicentem Uniuersa. n. tz eccª oēm hominem separi a deo qui p mediatorē xp̄m recōciliat̄ dō nec separi queq̄z nisi pec̄is īterdudentibꝰ posse hᶜ ille; 2º arʳ sic oīs hō qui redemptꝰ est per xp̄m fuit aln̄ sub ſuitute peccati sed beata uirgo fuit redempta a xp̄o qui dedit semet ip̄m redemptorem pro oībus gº ⁊c̄. Hanc auctoritatē expōit Aug. ī iº. li. de nup; ⁊ ɔcuª sic dicēs Nō enim dubitat fides xp̄iana quā noui hr̄tici impugnare ceperūt eos qui p xp̄i grām regnānt̄ redimi de diaboli potestate ⁊ eos qui nundz tali regnātōe redempti st̄ ēt puulos filios redēptoꝝ sub eiusdem diaboli potestate

68

ēē captiuos nisi et ipi xpi gr̄a redi
mat̄ Ad ōs nāq3 ptinere nō dubita
mus etates illud de quo apl's log̃
bn̄ficiū dei q̄ eruit nos de potāte
tenebrar͡ h^e ille. Itē augu.in.13.
de trini.h^o ē inqt q͡ ait apl's grās
agimus deo q̄ eruit nos de potesta
te tenebrarū et trāstulit nos in re
gnū caritatis filii sui in quo habe
mus redēptōez in remissionē pecca
torū in qua tāq3 p̄ciū p oībus no
bis datus ē sāguis xpi hec ille. Itez
idē in ep̄la ad optatū nll'us inqt
nisi qui peccati seruus ē liber effi
cit̄ nec redēptus dici pōt nisi q̄ ue
re p peccatū fuit añ captiuus Itez
idez i.3° ↄ̄ iul'.ubi.n.redēptio so
nat intelligit̄ et p̄ciū p̄ciosi sāgui
nis agni immaculati qui effusus est
i remissionē pecor͡.h^e i^e. Item
b^o.Greg. ↄ hēt̄ i decretis. 12.q.
.2.c.cū redemptor noster toti^o con
ditor creature ad hoc p̄piciatus uo
luerit hūanā naturā assuēre ut dini
tatis sue gr̄a dirupto quo teneba
mur captiui uincl'o fuitutis nos p̄
stine restitueret libati. salubriter
agit̄ si hoīnes quos ab initio nā li
bos ptulit ↄ i^o gētiū iugo substitu
it fuitutis ei libtati i q̄ nati fuerāt
manumittētis bn̄ficio redd͡āt atq3
ideo hui^o pietatis ituitu nos mōta
nā at thomā famulos s̄ce romane
ecc^e liberos ex hac die ciuesq3 ro
manos efficim^o h^e i^e. Ex quibus
omnibus p3 q͡ redemptio p̄suppo
nit captiuitatem sed xp̄us redemit
beatam uirginem ergo fuit aliqñ
sub captiuitate pec̄i. Hec auctas
ēt exponit̄ p multas auctes induc
tas i ratione p̄ma ↄ 2^a ↄ 4^a ↄ 5^a
2^e nie ↄ i sol'one rōnis.17^e ↄ.18^e p
tis opposite ↄ i R̄nsione.16^a.uide
ibi.

.9^a.auctoritas.

Nona auctas hēt̄ 2^e ad cor. 5°.
ubi sic dici^r. Caritas xp̄i urget nos
existimātes hoc q̄m si unus p oīb^o
mortuus ē. ergo omnes mortui sūt
ↄ pro omnibus mortu^o est xp̄s ut ↄ
qui uiuūt iam non sibi uiuāt. sed ei
qui pro ip̄is mortuus ē ↄ refrexit
hec ibi. Ex qua ar^r sic. pro quo
cunq3 xp̄s corporali morte mortu^o
ē ipe sp̄uali morte mortu^o est. sed
xp̄s mortuus ē corporal'r p beata
uirgine q2 p omnibus mortuus est
g^o beata uirgo fuit mortua sp̄u^r.
Con^a p3 cū minori. Maior uero ha
bet̄ p p̄mā ptem auc̄tis qua dicit̄
si unus pro omnib^o mortuus g^o ōs
mortui sunt. Nō pōt aūt itelligi
de morte corporali q̄a ml'ti adhuc
uiuūt corporal'r g^o o3 itll'i de mor
te sp̄uali q̄ ōs i adā peccauerūt ↄ p
origīle pec̄m sp̄ual'r mortui sūt g^o
ↄc. Hanc auctem expoīt Au^o.i.6°
li.ↄ̄ iul.dicēs nusq3 legis i dīs aucti
bus mortuū esse xp̄m p his q nll'm
hūerūt pec̄m.tu dicis xp̄m ↄ p pec
catorib^o mortuū Ego uero d^o non
nisi p pecorib^o mortuū ita ut r̄n
dere cogaris si n^o peco puli obstri
cti sūt n̄ ēē xp̄m p puul' mortuū dic
enim apl's ad cor̄. Q̄m unus p oī
bus mortu^o ē g^o ōs mortui sunt ↄ

ꝓ oībus mortuus ē xp̄s. Nullo mō
hoc negare ꝑmittis nō nisi ꝓ his q̇
mortui sunt mortuū fuisse iesum.
Quos igʳ hoc ī loco ītelligis mortu
os. Nunq̄d eos qui de corᵉ exierūt
Quis ita desipiat ut hᵒ sapiat. Eo
mō itaq; ītelligimus mortuos ꝓ q̇
bus oībus mortuus ē xp̄s q̄uo alibi
dīc. Et uos ꝯ essetis mortui ī delic
tis uiuificati estis cū illo Ac ꝑ hoc
ꝙ dīc unus quidē mortuꝰ ē ꝓ omni
bus ergo oēs mortui sūt ondit fie
ri nō posse ut xp̄s moriret̃ nō nisi
ꝓ mortuis ꝯn̄s iʳ uoluit esse ut ōs
ītelligant̃ mortui si ꝓ ōibus mor
tuus ē xp̄s Q2 gᵒ nō in corᵉ restat
ut ī peco eē mortuos oēs ꝓ q̇bꝰ xp̄s
mortuus ē asseramus Nemo hoc ne
get nemo de hoc dubitet qui se nō
negat aut dubitat xp̄ianum. q̄ꝑꝑ si
nlł'm trahūt pecc̄ꝫ ꝑuuli n̄ sṫ mortui
iʳ nᵒᵒ. negare ꝑmittis eos trahere
originale pecc̄ꝫ hᵉ sṫ stabilimt̃a fidei
xp̄iane q ea subuerťe nitit̃ statibus
eis ip̄e subuertit̃ hᵉ iᵉ. ❡ Ex p̄dicta
auc̃te pōt sic argui xp̄s mortuꝰ ē ꝓ
sol' mortuis pec̄oribꝰ sꝫ mortuꝰ ē ꝓ
bᵃ uirgie gᵒ ī se hūit aln̄ peccatū
aᵒʳ ē aug. q dīc ꝙ ꝓ sol' pec̄oribꝰ
mortuꝰ ē bᵒʳ ē apl'i q dīc ꝙ ꝓ oībꝰ
mortuꝰ ē iʳ ⁊c̄. Itē Auꝰ. ī li. 2. de ci.
dei. c. 6. sic dicit hn̄t et. n. aīe mortē
suā ī ip̄ietate atq; pec̄is ꝺ q̈ morte
ait apl's. si unꝰ ꝓ ōibꝰ mortuꝰ ē gᵒ
ōs mortui sṫ ut q̇ uiuūt iā n̄ sibi ui
uāt sꝫ ei q̇ ꝓ ip̄is mortuꝰ ē ⁊ resurrexit:
ōs iq; mortui sūt ī pec̄is neīe pror
sus excepto siue originalibus siue ēt

uolūtate aditis et ꝓ oībꝰ mortuis
unus mortuus ē uiuus. i. nullū hn̄s
oīo pecc̄ꝫ ut qui ꝑ remissionē pecca
torū uiuūt iā nō sibi uiuant sꝫ ei q
pro oībus mortuus ē hᵉ ille Itē in
secūdo de nup. et cōcu. q̄uo inquit
ꝑuuli rei n̄ sūt ꝓ q̄bꝰ mortuꝰ ē xp̄s
iudicet gᵒ xp̄s ⁊ cui rei mors eiꝰ ꝓ
fecerit dicat ip̄e hic ē inq̇t sāguis
meus q ꝓ mł'tis effūdet̃ in remis
sionē pec̄orū iudicet et apl's clamat
. n. de deo p̄re q2 ꝓprio filio nō pe
percit sꝫ ꝓ nob̄ oībus tradidit ipꝫ
Et q̈re pro nobis oībus traditus
ē xp̄s. traditus ē inq̇t xp̄s ꝑꝑ delic
ta n̄ra et resurexit ꝑꝑ iustificatōeꝫ
n̄raꝫ hn̄t ergo ꝑuuli pec̄a originalia
ꝓ q̄bus traditus ē xp̄s hn̄t ꝙ in eis
sanet̃ q2 ut ip̄e ait n̄ ē opusᵃ sanis
medicus sꝫ egrotātibꝰ hn̄t cur eos
saluos faciat q2 ueīt in hūc mūduꝫ
peccatores saluos facere hn̄t ꝙ in
eis remittat q2 sāguiem se fudisse
testat̃ in remissionem peccatorum
hec ille. Ex q̇bus pꝫ ꝙ si. b. uirgo
nūquā habuit aliquod peccatū xp̄s
non est mortuus ꝓ ipsa nec sāgieꝫ
efudit pro ipsa ❡ Igit̃ si deductio
Augustini sit uera oportet dicere
ꝙ beata uirgo contraxit origina
le pecc̄ꝫ multe aliē auctoritates sacre
scipture possent aduci ex q̄bus de
necessitate cōcludit̃ ꝙ beata uir
go fuit concepta in originali pecca
to que cā breuitatis ommito.
❡ Bt̄aꝫ uirginē ī originali pec̄o ꝯceptā
clare et efficacit̃ ꝯcl'dit̃ ex auc̃tibꝰ
sc̄orꝫ ab eccᵃ approbatorꝫ Rō. 13ᵃ

69

TErciadecima rõ ē talis negare id q̄ clare ⁊ efficaciter pōt cō cludi ex dictis sāctorū ē ualde impi um sed dicere.b.uir.nō fuisse con ceptā ī origīali pec̄o ē negare illud quod clare pōt cōcludi ex dictis sāc torū ergo ⁊c̄ Con.ª pꝫ cū maiori ꝑ id quod hēt̄ in determīatōe quinti ↄcilii ut dicit sāctus thomas in.4. cōtra gētiles caº.24.ubi sic dicit̄ sequimur ꝑ oª scōs pr̄es ⁊ doctores eccᵉ athanasiū hylariū basiliū gre. theophilū gregoriū nissenū ambro siū aug.Johēꝫ cōstantinopolitanū ieronimū cyrillū theophilū leonē ꝓculum ⁊ suscipimus q̄ de ip̄a fide ⁊ ↄdempnatōe hr̄ticoꝝ exposuerūt Minor uero ꝓbat̄ īductiue. nam Auᵒ.ī 2º liº ↄ̈ iul̄. sic dic̄ ōs hoīes illoꝝ p̄moꝝ ꝑentū pec̄o nascunt̄ ob noxii hoc eīꝫ q̄ negat xp̄iane fidei fundamēta subuertere conat̄.Una ē eī oīum catholicoꝝ fides qui per unū hoīem pec̄m ītrasse in mundū uno corde credūt uno ore fatent̄ ⁊ nr̄as nouicias p̄sumptōes catholica antiquitate subuertūt. hēs.n.ↄ̈ te n̄ solū occīntis ueꝝ ēt̄ oriētis ep̄os q̄ uno oēs eodē mō credūt ꝑ unum hoīeꝫ pec̄m ītrasse ī mūdū ī quo ōs peccauerūt qui modᵒ hic ē ut pec̄o illiᵒ hoīs p̄mi ōs hoīes nasci credā tur obnoxij hᵉ iᵉ. Ex quibᵒ argʳ sic ōs hoīes ſm fidē oīum catholi coꝝ nascūt̄ obnoxij. sed.b.uirgo fuit hō gº pec̄o nata fuit obnoxia. Itē idē ī pº de nup.⁊ ↄcuª Ex hac īquit carnis ↄcuª tanq̄ꝫ filia peccati quecunq̄ꝫ nascitur proles origīali ē obligata peccato nisi ī illo rena scat̄ quē sine ista cōcupiscētia uir go cōcepit ꝓpterea qn̄ in carne na sci ē dignatus soᵒ sin̄ pec̄o ē natus hᵉ iᵉ

.2ª auctoritas.

Ex quibᵒ argʳ sic.quecūq̄ꝫ ꝓles ex ↄcuª carnis nascit̄ ↄtrahit origina le pec̄m sed.b.uirgo nata fuit ex cō cupiscētia carnis ergo ↄ̈xit origina le pec̄m. 2º argʳ sic.solus xp̄s sin̄ pec̄o ē natus q̄r n̄ ex ↄcuª ē ↄceptᵒ sꝫ bª uirgo n̄ ē ↄcepta sin̄ pec̄o.

.3.auctoritas.

Itē ī eodē libro sic dicit ōe nuptia ruꝫ bonū impletū ē in illis xp̄i ꝑē tibus proles fides sacramētū ꝓleꝫ cognoscimus ip̄ꝫ.d.Jesū xp̄ꝫ fidem q̄r ibi nullū adulteriū sacramētuꝫ q̄r nullū diuorciū solus ibi nuptia lis ↄcubitus nō fuit q̄r in carne pec cati fieri nō poterat sine illa carīs ↄcupisētia q̄ accidit ex pec̄o sine qª ↄcipi uoluit q̄ futurᵒ erat sine pec̄o ut hic ēt doceret oēꝫ carnē q̄ ex cō cubitu nascit̄ carnē ēē pec̄i qn̄ q̄dē sola que nō inde nata est nō fuit caro pec̄i hᵉ iᵉ Ex quibus arguit̄ sic.oīs caro q̄ ex nuptiali concubi tu nascit̄ hēt in se pec̄ꝫ sed.b.uir go ē nata ex cōcubitu nuptiali gº habuit in se pec̄ꝫ.

.4.auctoritas.

Item idem in libro de fide ad pe. circa principium sic dicit dum eīꝫ sibi inuiceꝫ uir mulierq̄ꝫ miscent̄ ut filios generent non est sine pu denda libidīe parentū cōcubitus ⁊

ob hoc filiorum ex eorum carne nascenti um nõ põt esse sine peccato cõceptus ubi peccatum in paruulos nõ trasmittit propago sz libido nec fecũditas huius nec fec hoies cũ peccato nasci sz feditas libidinis quã hoies hñt ex illius primi iustissima cõdẽpnatõe peccati Jõ beatus dauid quãuis de legiptio iustoqz nasceretur cõiugio propter origiale tñ pecc quo naturaliter obstricti sũt filii ire nõ solũ filii ipsorũ sed õs ẽt qui de iustorũ sãctificata carne nascũtur exclamat dicẽs ecce.n.in iniquitatibus ɔceptus sũ et in peccatis cõcepit me mater mea. Scs ẽt Job mũdũ a sorde ẽẽ peccati nulm hoiez esse dicit nec si unius diei uita eius sit super terram. dei gõ filius ut illud pecc quod in cõcubitu mortal carnis gẽratõ huius traxit auferret cõceptus ẽ nouo more sine coitu uiri et sine libidie cõcipiẽtis uirgĩs ut per deũ hoiez quẽ absqz libidine cõceptũ inuiolatus edidit uirgĩs uterus ablueretur pecc qþ nascẽtes trahũt õs quibus talis ẽ nascẽdi cõditõ ut matres eorũ fecũditatis opus implere nõ possũt nisi prius uirginitatẽ carnis amiserit hec ille .ex quibus arguitur dupr et primo sic õs hoies q ex libidie per cõcubitum parẽtũ cõcipiũtur trahũt originale pecc sz.b. uirgo fuit huiusmõi gõ et c. 2õ sic oĩs ples concepta ex matre que ĩ cõcipiẽdo uirgitatem carnis amisit ɔhit origiale pecc sed beata uirgo fuit huiusmõi gõ et c.

Quita auctoritas.

Quita auctoritas ẽ eiusdẽ aug. in eodẽ libro cõ.23.2 hetur de cõsecra. di.4. sic dicit firmissime tene et nullatenus dubites oẽz hoiez qui per cõcubitũ uiri et mulieris cõcipitur cũ origĩali peccato nasci impietati subditũ mortiqz subiectũ et ob hoc natura nasci filiũ ire de quo dicit apls. eramus nos nã filii ire sicut et ceteri hec ille sz.b. uirgo fuit per cõcubitũ cõcepta gõ et c.

6. auctoritas

Itẽ in libro ipo. cõtra secũdã blasfemiã .oĩs inqt hõ carnaliter nascens filius ire recte dicitur qz natura est prothoplausti que prior in illo propter delictũ iraz iusti iudicis dei iuste suscepit. si. n. delictuz eius per quod ut dixi deũ ad irã prouocauit non traherem nũqz natuã filii ire dicemur Et iõ pecc eius ñ solũ ipz sz et õe genus infecit hũanũ cũ eius dãpnatõez simul et culpã suscipimus eius eiz nos delicto ulneratos esse uas ellectõis probat cũ dicit nõ ẽ distictio õs. n. peccauerũt et egent glia dei dicẽdo õs nullũ excepit qñimo totũ genus declarauit hũanũ. peccauerunt. n. õs dum ex uno pectore omnes nascuntur peccatores hec ille Ex quibus arguitur dupr et primo sic omnis homo carnaliter nascens contrahit originale peccatum quia naturaliter est filius ire sed beata uirgo fuit nata carnaliter ergo et c. Secũdo sic õs homines uulnerati delicto ade contrahunt originale peccatũ sed. b. uirgo fuit ulnerata

70

delicto ãde q2 õs peccauerũt neĩe excepto nisi xp̃o g° ⁊c̃.

¶.7.auctoritas

Itẽ in eodẽ cõtra primã blasfemiaʒ Oĩb⁹ igit hoĩb⁹ tã iustis q̃ȝ iniustis ꝓꝓ peĉʒ ade q̄ nascẽtes traxerũt mors corporalis ista debet̃ h° ille Ex qua arguit̃ sic. Oẽs hoĩes qui corporali morte moriũt̃ cõtraxerũt origĩale pecĩm sʒ.b.uirgo mortua ẽ corporal̃r ergo ⁊c̃.

¶.8.auctoritas.

Itẽ in eodẽ cõtra quĩtã blasfemiã Audi igit̃ et aliũ dei sapiẽtiã iq̄rẽtẽ ⁊ per illã mortalib⁹ ueritatem predicãtẽ. Graue inq̄t iugũ sup̱ filios adã a die exitus de uentre matris eorũ usqȝ in diẽ sepulture ĩ matrẽ oĩum quid ẽ hoc iugum graue nisi pecĩm. et quare dictũ ẽ iugũ nisi q2 ex duobus adã.s.⁊ eua uenit ĩ mũdũ uel q2 duorũ p̄mit ⁊ cõterit colla.i.masculi et feĩe maiorum uʒ ⁊ minorũ q2 in utroqȝ sexu iugũ sunt Ideo et ait gẽral̃r sup̱ filios adam dĩo sup̱ filios etates nõ discernit ul̃ sexus sed oẽs esse peccores equit preter xp̃ʒ qui sicut ceteri ex usu cõiugatorũ natus nõ ẽ. huic g° iugo.i.origĩali peĉo iũcti õs maiores atqȝ mĩores uicia ex ip̃o orta tanq̃ȝ aratrũ trahimus q̃ȝdiu sumus in mortis corpore hec ille. Ex qua arguit̃ sic. sacra scriptura ueritatem mortalibus p̄dicãs õs utriusqȝ sex⁹ natos ex usu ꝯiugatorum sub iugo peĉi origĩalis esse equauit Sed.b. uirgo fuit ex usu cõiugatorũ nata ergo etc̃.

¶.9. auctoritas.

Item in eodẽ modicũ infra sic dic paruuli itaqȝ õs ut dic apl̃s natura filii ire sũt ade.s.primi p̱ẽtis offẽsione ꝯnexi nõ.n. dicerẽt̃ filii ire nisi.irã.i.peccatũ protoplausti qui peccãdo deũ ad irã primus in nr̃o genere prouocauit traherẽt seĩati Ob hac igit̃ sola sorde peĉi quam trahit de libidĩs malo p̱uul⁹ conceptꝰ q̄sqȝ breuis uita ⁊ plenus iracõdia est. h° i° Ex q̃bus arguit̃ sic õs p̱uuli seĩal̃r gẽrati ab adã tãhũt origĩale peĉʒ sʒ.b.uirgo fuit huius mõi ergo ⁊c̃. Secũdo sic oĩs paruulus ex libidĩe ꝯceptus trahit origĩale peĉʒ sed.b.uirgo fuit ex libidĩe cõcepta ergo ⁊c̃.

¶.10.auctoritas.

Item aug̃.in.2.de nup.⁊ cõcu. sic dicit. dicimus eos qui de cõmixtione maris et feĩe nascũt̃ trahere origĩale peĉʒ eos qȝ de parẽtib⁹ q̃libuscũqȝ nascãt̃ nõ negamus adhuc esse sub diabolo nisi renescãt̃ in xp̃o q̄ de eadẽ sexus utriusqȝ ꝯmixtione nasci noluit ut p̱ ei⁹ g̃raʒ de potestate eruti tenebrarũ ĩ regnuʒ illud trãsferãt̃ h° i°.

¶.11.auctoritas.

Iteʒ idẽ modicũ infra. õs hoĩnes q̄ de sexus utriusqȝ cõmixtione nascũt̃ iõ dico exp̱tes non ẽẽ delicti q2 de illa cõmixtione sũt nati que sine pudẽda libidine non põt etiã quod honestũ ẽ operari. dixit.n. beatissime memorie ãbrosius ep̃s

cũ xp̄i corporalē natiuitatē insinua ret iō xp̄z expertē q: cōcept⁹ eius u triusq; sexus 9mixtione est expers Nullū aūt hominū eē sine delicto qui de illa sexuuz cōmixtione 9cep tus ē nā ei⁹ uerba ista sē iō inq̄tet q̄ī homo per uniuersa temptatus est ⁊ in silitudīe hoīnū cōcta sub stinuit sed q̄ī de sp̄u natus abstinu it a peccato. oīs. n. homo mēdax ⁊ nemo sine peccato nisi unus solus deus seruatū ē igit̄ ut ex uiro et muliere. i. per illā corporū mixtio nē nemo uideat̄ exp̄s esse delicti qui aūt exp̄s est delicti expers est ēt huius cōceptōis hec ille sed. b. uirgo nō fuit exp̄s cōceptōis q̄ est ex cōmixtione utriusq; g° non fuit exp̄s delicti. Secūdo sic oīs hō mē dax. i. peccator excepto xp̄o sed. b. uirgo fuit hō g° hūit aliq̄ū pecca tum.

.12. auctoritas

Item Augu. in li. 2. de gr̄a et pecō originali circa finem cōtra pelagi um et cellestinū sic dic. b. Ambro. antistes dei cuius fidē iter latine lingue ecclesiasticos scriptores pel lagius plurimū 9mēdat scribēs 9̄ nouatianos ait. ōs hoīes sub pecō nascimur et ip̄e noster ortus in ui cio est dicēte dauid ecce. n. in iniq̄ta tibus cōceptus sū ⁊ ī peccatis con cepit me mater mea h° ille s3. b. uirgo fuit hō. g° fuit sub pecō 9cep ta et eius cōceptio in uicio fuit.

.13. auctoritas.

Itē Augu. in li° cōtra iul̄ defēsorē hr̄sis pellagiane dic̄ oīa uerba se quēcia ad quorū euidētiā ē sciēdū q lib i° cōtinet sex libros ꝑtiales ī quoꝝ duob⁹ primis Au⁹ recitat q Julianus ꝑpter reuerētiā quā hē bat ad xp̄m negabat pueros natos ex baptizatis 9̄bere originale pec catū. In 3° uero recitat q ꝑpē re uerētiā q̄3 hēbat ad 9̄m negabat speāl̄r ysaac 9ceptū esse ī pecō ori ginali q: cōceptus fuit spāli mira culo ⁊ spāli dei uirtute collata ꝑen tibus ut gnāre possent. Ih° āt oīa Aug⁹ īpugnans oñdit multis aucti bus sacre scripture ⁊ multoꝝ scōꝝ testimōiis q ꝫm fidē catholicā op3 credere ōs hoīes nullo excepto p̄t xp̄m ī originali pecō cōceptos fuisse Ex q̄bus aliqua cā breuitatis īferi⁹ ponā cetera omittēdo q̄ ibi latius 9tinent̄ Dicit g° ī p° li° hec que sequūt̄ Audi Juliane excellentem dei dispēsatorē bt̄3 loq° r ambrosiū quē ueneror ut p̄rem In x° n. iesu ip̄e genuit. hic uir dic̄ eos qui bapti zati fuerīt pulos ī primordio nati uitatis sue a malīa refoamari. Dic solum in natis de femina sanctum dn̄m iesū nulla terrene 9tagia cor ruptelle īmacl̄ati ꝑt⁹ nouitate sēsis se. dic̄ q ī adā ōs morimur q: per unū hoīem pecm̄ ītrauit ī mūdum ⁊ q illi⁹ culpa mors omnium est dic̄ q ī eius uulnere ōe genus ceci disse humanum nisi samaritan⁹ i° descendens uulnera eius acerba. curasset. Dic fuisse adā ⁊ ī i° fuisse oēs ꝑisse adam ⁊ ī i° ꝑisse omnes.

41

dicit nos ōs cōtagio maculari añ
q̄ꝫ ex utero nascamur nec hūanum
cōceptū esse iniq̄tatis exorte q2 cō
cipimur iq̄t in peccō parētū 7 ī de
lictis eorū nascimur dicit diabolū
feneratore a quo eua imaculata u
suris obnoxia successionis ōe genꝰ
defenerauit hūanū dicit a diabolo
euā deceptā ut supplātaret 7 obli
garet hr̄ditatē dicit adaz ita mor
su uitiatū ēē serpētis ut ōs illo ul
nere claudicemus dicit ꝑ mixtionē
uiri 7 feīne nemīez exptē esse de
licti. q̄ aūt expers ē delicti dicit exp
tez esse 7 huiꝰ ꝯceptōis hec ille

.14. auctoritas

Itē ambrosius sup. b. immaculati ī
uersu et ne aufferas de ore meo
uerbū ueritatis sic dicit uideat ec
clesia uel aīa iusti xp̄m psaliētē sic
hynulū sup mōtes et eminētē sup
retia hn̄ eminēs ē xp̄s q2 ipe solus
est quē retia nō iuoluerūt peccōꝝ
ōs itra retia erāt imo adhuc itra
retia sumꝰ q2 nemo sine peccō nisi
solus iesus quē nō cognoscētē pecꝫ
sacrifitiū ꝑ nobis fecit pā ueit. d.
iesus et ī carne q̄ peccō fuerat obno
xia militiā uirtutis exercuit hec ic

.15. auctoritas.

Itez Jero. in. 3ª. omel. sup cantica.
laq̄i inq̄t tēptatōꝝ et disciplīne in
sidiaꝝ diaboli retia appellāt nullꝰ
alius fuit nisi xp̄s q̄ retia ista sup
are potuerit. ōs peccauerunt sicut
scriptū ē 7 rursus ut scriptura di
cit nō ē iustus sup terraꝫ q̄ fecerit
bonū et nō peccauerit 7 iterū neꝰ
mūdus a sorde nec si unius diei fue
rit uita eius. solus ergo dn̄s et sal
uator nr̄ iesus xp̄s ē q̄ peccatū non
fecit uenit ergo ad ista retia sꝫ in
uolui in eis solus ipe n̄ potuit. q̄s
aūt cōtriuit laq̄os nisi solus ille q̄
ab eis teneri nō potuit. solus. n. ip
se ē q̄ fuit inter mortuos liber hꝰ
ille

.16. auctoritas.

Itē Jero. in li. aduersus heliudium
de perpetua uirginitate. b. marie
Xp̄s iq̄t peccatū nullū fecit nec do
lus iuētus est in ore eius ad quem
uenit pricep mūdi hꝰ et ī eo pecī
nil iueīt. Qui gꝰ pecm̄ n̄ fecit ꝑ no
bis mortuus est nos autem peccaui
mus 7 nemo mūdus est ē a pecca
to nec si quidē unius diei fuerit ui
ta eius tenemur. n. rei ōs in silitu
dine pūaricatōis ade un̄ et dicēdū
Ecce. n. in iniq̄tatibus ꝯceptus suꝫ
et in peccatis ꝯcepit me mater mea
sed aduocatum habemus apud pa
trem dn̄m Jesum q̄ ē ꝓpitiatō pro
peccis nr̄is non aūt pro nostris tan
tū sed etiā pro totius mūdi hec ille
Ex qua arguit sic. omnes homi
nes peccauerūt et tenēt rei peccō
ade 7 nemo mūdus a peccato nisi
christus solus sed beata uirgo fu
it homo gꝰ 7c.

.17. auctoritas

Item Jeronimus in sermone de
tribus uirtutibus uꝫ prudētia sapi
ētia 7 tēpātia q̄ icipit Tres quodā
mō uirtutes assūmēs dei ꝓpheta 7c

Omnes īquit per pecm corruimus ī orbē terrarum. et deus qui erigit elisos eleuauit nos iacētes. In adam eī oēs moriuntur atq3 ita per pecm corruit orbis terrarum ut errectione īdigeat quatenus ōs uiuificemur. hec ille. Ex qua sic arguitur. Oīs hō per pecm corruit sed beata uirgo fuit hō ergo etc.

18ª Auctas.

Item Augus. ī p° contra Jul. Audi īquit adhuc o Juliane qd te possit amplius commouere atq3 turbare et utinā ī melius cōmutare. Ecce catholicus aduersus hereticos accerrimū defensorez uenerādum quis ignoret hyllariū gallū qui cū de xpi carne ageret. attēde q dixerit g° cū missus ē igr ī similitudinē carnis peccati non sicut carnē habuit ita hūit et pecm. sed quia ex peccato est oīs caro a p° s. adā deducta missus ē ī similitudie carnis pecti existēte ī eo nō peco sed peccati carnis silitudine. hec ille Ex qua arguitur sic. Oīs caro ab adā seialr deducta aliā fuit sub peccato. sed. b. uirgo fuit ab adā seminalr deducta ergo etc.

19ª Auctoritas.

Item ī eodem li°. Ex hac īquit lege carnis repugnāte legi mētis nihil xpi corpus attraxit quia nō ex illa eū uirgo concepit. Nemo āt alius ē qui eandē legem carnis repugnantē legi mētis p° natiuitate nō attraxit quia nō nisi ex illa cōcupiscētia carnis mlr ulla alia cōcepit. Et ideo uenerādus hyllarius ex peco esse omnē carnē conatus est dicere xpi aūt carnē esse sine peccato. hec ille. Ex qua argr sic. Omnis hō cōceptus ex cōcupiscentia carnis attraxit p° natiuitate legem carnis repugnantē legi mentis que est effectus siue mále in originali peco. sed beata uirgo fuit cōcepta ex cōcupiscentia carnis g° etc:

20ª: Auctoritas.

Item in eodem li°. dicit. Audi iam iuliane quid ēt Johēs cum ceteris canonicis doctoribus. dicat ad olympium scribens Quoniā enim adā peccauit inquit Illud graue pecm. omne genus humanuz ī cōe dampnauit. Nunquam nō dampnatus nascēretur paruulus. Et per quē nisi per xpm ab ista dampnatione liberatur. Unde etiā paruuli moriuntur si ob norii peccato illius primi hoīs non sunt. Quisquis ī xpiana fide uult labefcāre quod scriptū est per hoīem mors et per hoīem resurectio mortuorum sicut ī adam ōs moriuntur. ita et in xpo ōs uiuificabuntur molitur auferre. Omnino ergo et paruulorum omniū saluator ē xps. Omnino nisi ab illo redimātur peribunt hoc sensit hoc credidit hoc dicit hoc docuit et Johēs. s3 tu eius uerba ī urm dogma cōuertis peca dixit puulos nō hēre. s. ppa. i. eorum uolūtate cōmissa uñ illos īnocētes merito nūcupamus s3 illd qd ait apostolus. Nūdū natos nil egisse bōi seu mali. ñ h3 qd dic quia puniuntur iobiaz pecores constituti sēmlti hec ille

21ª auctas.

72

Itē Origenes sup̱ Jo. dyabolꝰ inqͥt
fuit homicida ab initio nō ꝑpter
aliquē singr tm̄ sed propṫ totū hu
manū genus qd̓ ꝑemit iq̄uātum in
adam ꝯcti moriūt̄ .

.22ª Auctoritas.

Item Gregꝰ exponens illud exo.
Omne primogenitum ⁊c̄. Sic dicit
Omnes ī peccatis nati sumus ⁊ ex
carnis delectatione ꝯcepti culpam
originalē nobiscū trahimꝰ. Hec ic.
Ex qª sic arr. Oēs ꝯcepti ex delec
tatōe carnis culpā originalē trahūt
sed bª uirgo fuit ꝯcepta ex delec
tatōe carnis gº ⁊c̄.

.23ª. Auctoritas.

Item Augꝰ ī .3º. ꝯtra Jul. Paruuli
īquit opus dyaboli s̄balr non sunt
sed ope diaboli origlr rei sunt. Ad
quē reatū soluēdū xp̄i sanguis ꝑti
net qui ī remissionē pec̄oꝝ fusus ē
a quo sanguīe illos alienos facitis
dū eos originale peccatū trahere
negatis. hec ic. Ex qua aucte sic arr
Oīs. n. qui nō ꝯtraxit origīale pec
catum fuit alienus a sanguīe xp̄i gº
ꝯtraxit originale peccatum.

.24ª. Auctoritas.

Item ī eodē. Jn ōs īquit hoīes ori
ginale pec̄m trāsit qui p̱ cōcupiscē
tiā carnis ꝯcipiūt̄. Jn eā aūt carnē
trāsire nō potuit quā nō p̱ illā uir
go ꝯcepit. hec ic. Ex qua arr. sic. Jn
oēs hoīes ex carnis ꝯcuª cōceptos
trāsiuit originale pec̄m. sed bª uir
go fuit ex ꝯcuª carnis cōcepta gº ī
ea fuit originale peccatū .

.25ª. Auctoritas.

Item Auꝰ. ī. 6º. ꝯ Jul. Oēs inqͥt ad
mortē p̱ adam ōs ad uitam p̱ xp̄m
qr sicut ī adā ōs moriunt̄ ita ⁊ in
xº omnes uiuificāt̄. Ex pª. n. origi
ne gēris huāni neº ad mortē nisi p̱
adam nemo ad uitā nisi p̱ xp̄m ⁊
neº ad xp̄m nisi p̱ uitā. Uos āt dū
nō ōs sed multos siue per adaꝫ cō
dempnatos siue per xp̄m libatos
uultis ītlli horrēda ꝑuersitate xp̄i
ane religioni estis īfesti. hec ic.

.26ª. Auctoritas.

Item Auꝰ. ī liº 3º cathoc fidei quī
dicit̄ manuale ul̄ ec. dog. caº. 13º. n̄
solū īquit mortē corporis que pec̄i
pena ē. sed ēt pec̄m qd̓ ē mors aīe
Per unū hoīeꝫ ī ōe genus huma
nū trāsisse credo ⁊ fateor sicut dīc
apoꝰ. Per unū. n. hoīem peccatum
ītrauit ī mūdū . ⁊ p̱ pec̄m mors. ⁊
ita ī ōs hoīes ꝑtrāsijt in quo oēs
hoīes peccauerūt. ꝑpter hāc regu
lam fidei ēt ꝑuulos qui nihil pec
catoꝝ ī semetipis ꝯmittere potue
rūt idō ī remisionē pec̄oꝝ baptiza
ri ī mrīe eccª ēdo ut regnātōe mū
dent̄ qd̓ carnali gnātione traxerūt
hec ille. Ex qua arguit̄ dr. Pº
sic mors corporis ē pena peccati
sed beata uirgo habuit mortē cor
poris gº habuit pec̄m 2º arguit̄
sic secūdū regulā fidei et auctorita
tem apli augu. credit et fatet̄ pec̄m
qd̓ ē mors aīe ī ōs homines ꝑtrā
sisse q̱ corporali generatione sūt ab
adā ꝑpagati sed beata uirgo fuit
ab adā carnali generatione propa
gata ergo ī ipsam originale pec̄m

secūdū regulā fidei ꝑtrāsit.

.27. auctoritas

Jtē in eodē libro caº.17.qr inquit filii matris ecclesie sumꝰ profecto credimus q, si adā nō peccasset nō mortuus fuisset sed cum oībꝰ filiis suis ad gloriam regni celestis trāslatus fuisset sed qr iobediēs fuit cecidit et traxit secū oēs posteritatē suam in mortē corporis et aīe sanguis aūt xpi reserauit nobis ianuā uite eterne añ.n. ascēsionē xpi ōs sāctorū aīe in inferno tenebant post uero ascēsionē eius ascēdūt in gloriā qr cirographū illud a dño iā deletū ē et nos de seruili cōditiōe liberati sumus hec ille. Ex qua arguit sic Adā ꝓpter inobediēciā cecidit et traxit secū oēz posteritatez suaz in mortem spiritualē sed bēata uirgo fuit de posteritate Ade ergo etc.

.28. auctoritas

Jtē in eodē libro ca.20. Nullus inquit sāctus et iustus in hoc mortali corpore uiuēs caret oīo peco sed ideo ꝑ certo credo illa uerba dominice oratōis ubi dicimꝰ dimitte nobis debita nr̄a ueraciter in hac uita in oībus sāctis dici qr in ueritate habēt quod plangant nec tñ in hoc desinūt esse iusti cū effectu aliter teneāt sāctitatē liberāt .n. a lege peci et iustificāt grā dei ꝑ iesū xp̄z dominū nr̄z hec ille.

.29. auctoritas

Jtē. b. leo papa in sermone natiuitatis dñi. saluator nr̄ peccati mortis q3 destructor sicut nullū a reatu liberū reperit ita pro oībus liberādis uenit dei nanq3 filius ad destruēdū opus diaboli et ad recōciliañ nos auctori nr̄o nāq3 gēris asūpsit huāi mortalitatis qdē nr̄e ꝑtici pē s3 peci totius exptē. Alienū q̄p pe ab hac natiuitate ē quod de oībus legit̃ nemo mūdus a sorde nec infās unius diei cuius uita ē super terrā nihil ergo in istā singularez natiuitatē de carnis concupiscēcia trāsiuit nihil de peci lege manauit filius. n. dei ꝑ quē facta sūt omnia ꝑꝑ liberādū hoīez ab etn̄a morte factus ē homo hec ille.

.30. auctoritas.

Jtē in ꝫmone.2. eiꝰ natiuitatis. dominus noua ē natiuitate gēratus qr cōceptꝰ ē a uirgīe sine pñe carnis cōcupiscēcia qr futurū hominē saluatorē talis ortus decebat ⁊ qui in se hēret hūane substātie naturā ⁊ huᵉ carnis iqnimēta nesciret. uenit. n. d. Jesus cōtagia nr̄a auferre ñ perpeti nec succūbere uiciis sed mederi ueit ut oēz lāgorē coruptōnis ⁊ uniuersa uitia sordētiū curaret aīaꝝ ꝑꝑ qꝺ oportuit ut nouo nascere͞t ordie q nouā īpolutā sicerītatis grāz hūaīs corporibꝰ iferebat xꝰ. n. nasci uoluit ex uirgīe ut u3 hūano gēri natā salutē diabolus igōraret et spāle latēte cōceptu q nō alium uideret q̄3 alios nō alr̄ crederet natū q̄3 cetos cuiꝰ enim sitēm cū uniuersis aduertit numeꝝ parē hēre arbitratus ē cū oībus cām Nec

K

73

intellexit a trāſgreſſionis uinculis liberꝫ quē ab īfirmitate mortalitatis nō īuenit alienū. Nam ſuꝑbia hoſtis antiqui nō īmerito ſibi ī ōs hoīes ius tyrānicū uendicabat. et iō nō iuſte amitteret originalem dedititii ſuitutē niſi de eo qd ſub egerat uinceretᷣ. Qd ut fieret ſine uirili ſeīe editus ē xp̄us ex uirgine quaꝫ n̄ hūan⁹ ortus ſꝫ ſpūs ſanct⁹ fecūdauit ⁊ cū ī oībus mr̄ibus nō fiat ſine peci ſorde ꝯcepō hᵉ inde purgationē traxit un̄ cōcepit quo .n. pr̄ni ſeīs trāſfuſio n̄ ꝑuenit peci ſe illic origo nō miſcuit hᵉ iᵉ

.31ᵃ auctoritas.

Item idē ī ſmone 3ᵒ eiuſdē natiuitatis. dei īquit fili⁹ ꝑ ſalute mūdi diuinitatis ītegra manēte nā uer⁹ ꝑfectuſqꝫ hō nat⁹ ex uir. tot⁹ ī ſuis tot⁹ ī nr̄is nr̄a āt dicimus q̄ ī nob ab initio creator ꝯdidit ⁊ q̄ reꝑan⁹ ſuſcepit. nam iᵃ que decepᵒʳ ītulit ⁊ hō deceptus admiſit nullū habuerūt ī ſaluatore ueſtigiū nec quia cōicatōeꝫ hūanaꝝ ſubiit īfirmitatū iō nr̄oꝝ ꝑticeps fuit delictoꝝ. Aſſumpſit formā ſerui ſine ſorde peccati ⁊ ut ad et̄nā beatitudinem ab originalibus uinculis ⁊ a mūdanis reuocaremur erroꝛib⁹ ipe ad nos deſcēdit ad quē nō poteram⁹ aſcēdere Ad auferēdū ei hoc ludibriū quo captiue mētes ſuꝑbiēti diabolo ſuiebāt nō ſufficiebat doctrina legalis nec ꝑ ſolas cohartationes ꝓpheticas poterat nā nr̄a reꝑari. ſꝫ adicien⁹ erat ueritas redemptoris mortalib⁹ īſtitutis ⁊ corruptā ab initio originē nouis renaſci oportebat exordiis offerēda erat recōciliādis hoſtia que eſſet nr̄i generis ſocia ⁊ nr̄e ꝯtamīatōis alieᵃ ut hᵒ ꝓpoſitū dei quo pecm̄ mūdi ī ieſu xp̄i placuit paſſiōe delere ad oīum gn̄ationū ſecula ꝑtineret hᵉ iᵉ.

.32ᵃ. auctas.

Item b⁹ Leo ī ſmone paſceueʳ. pᵒ ſic dict. poſt illā nāqꝫ huᵉ p̄uaricationis ꝑmā ⁊ ul'tem ruinā ex qua ꝑ unū hoīeꝫ ītrohiuit pecꝫ ī hūc mūdum ⁊ ita ꝑ pecm̄ mors ⁊ ī oēs homines ptranſiit ī quo omnes peccauer̄t. Nemo dampnationē diaboli nemo uincula dire captītatis euaderet nec cuiqꝫ aut recōciliatio ad ueniā aut reditus pateᵗ ad uitam niſi dei fili⁹ nr̄am carnē aſſumere dignareᵗ ueniēs q̄rere ⁊ ſaluū facere quod ꝑierat neqꝫ enim pr̄iarchis neqꝫ ꝓphetis neqꝫ cuiqꝫ oīo ſcōꝝ niſi ī redemptōne dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ſalus ⁊ iuſtificatō fuit q̄ ſicut ex pectabatᵗ ꝓphetaꝝ oracul' ſigniſqꝫ ꝓmiſſa ita ē etiā ipō munere atqꝫ oꝑe ꝓſecuta Talib⁹. n. uincul' tenebraꝝ ōs eram⁹ aſtricti ut niſi per hāc opem n̄ poſſem⁹ abſolui. Nos igitᵗ tanto redimimur p̄cio nos tāto curamur impēdio.

.33ᵃ. auctas.

Itē ī ſmone 4ᵒ eiuſdē. Paſſio inqt xp̄i ſalutis nr̄e ꝯtinet ſacramētum quā uo⁹ y⁹ ita. ad omnium hoīum ſuſcepit ſalutē ut īter clauos q̄bus ligno tenebatᵗ affixus pr̄em ſuū ꝓ

interfectoribꝰ supplicaret ¶ .34ª.
Item ĩ ſmone. 5º. eiusdem. hꝰ inqt
oꝫ credi q nemo hoĩuꝫ põt nisi in
xpi passione saluari Iustus ẽ ⁊ mi
ſicors deus nõ sic munere sue uolũ
tatis ẽ usꝰ ut ad reparatõeꝫ nr̃aꝫ solã
potẽtiã benignitatis exerceret. ſꝫ
qꝛ ↄñs fuerat ut hõ faciẽs peccm̃ ſuꝰ
esset peccĩ sic medicĩa egris sic recõ
ciliaº reis sic redẽptio ẽ ĩpẽsa cap
tiuis ut ↄdempnationis iuste sñia
iusto liberatoris ope solueret hᶜ
ille. ¶ .35ª.
¶ Item ĩ sermone .17º. xps iquit di
filiꝰ p sui sanguĩs effusionẽ mundi
totiꝰ captiuitatẽ soluit ⁊ ita huãõ
generi sua morte cõsuluit ut sacra
mẽtũ salutis ẽt ipis psecutoribus
nõ negauerit Qui.n.uenerat uni
uersis credentibꝰ peccã dimittere a
gnãli ĩdulgẽtia nec iudaicũ uoluit
crimẽ excludere hᶜ iᶜ ¶ .36ª.
¶ Item ĩ ſmone .19º. Suscepit inqt
xp̃s illã nãm̃ que ⁊ ppagationem
nr̃i generis a cõi tramite nõ abrũ
peret ⁊ ↄtagiũ peccĩ ĩ oẽs homines
trãseũtis excluderet ĩfirmitas sane
atq͡ȝ mortalitas que nõ peccm̃ erant
ſꝫ pẽa peccĩ a redẽptore mũdi recep
ta sunt ad suppliciũ ut ĩpenderent
ad p̃cium Qđ gº ĩ omibus hõibus
trãsfusio fuit dampnatõis .hº ĩ xº
sacramẽtũ est pietatis.
¶ .37ª. auctas.
¶ Itẽ ĩ eodẽ. collapsa ĩqt ĩ pẽtibꝰ p̃mis
huãni generis plenituᶜ ita ds crea
ture ad ymaginẽ suã facte p unige
nitũ suũ yesũ xp̃m uoluit subueire
ut nec ex naturã esset nature repa
tio ⁊ ultra ppe originis dignitatẽ
pficeret ſa ↄdicio Erutis.n.a iugo
captiuitatis antique oĩbus hõibus
hoc ẽt illis p̃stat redempº ut eam
seq posset imitatio hᶜ iᶜ.
¶ .38ª. auctas.
¶ Item Anselmus ĩ liº de ↄceptu uir
ginali.c.15. Qm̃ Inq̃t iohẽs bapª
⁊ oẽs alii qui de sterilibus nati sũt
p nãlem ppagatõem sunt ex adam
gnãti nequaq͡ȝ possũt aut debent xº
in ↄceptionis miraculo assimilari
ut ab origĩalis peccĩ uinculo absolu
ti possit oñdi hec ille. ¶ .39ª.
¶ Item ĩ eodem liº caº. 21º. ds ĩquit
assumpsit hoĩem de massa peccatri
ce sine peccõ ueluti azimũ de fermẽ
tato sicut alibi oñsum ẽ hᶜ ille.
¶ .40ª auctas.
¶ Itẽ ĩ eodem liº .c.23. Nullus iqt
põt nasci siñ peccõ ad qđ seq̃tur dãp
natio qꝛ oẽs filios ade excepto uir
gis fiº peccores ⁊ nª filios ire apl's
ĩ suis scriptis esse pnuuciat hᶜ iᶜ
¶ .41ª. auctas.
¶ Item ĩ eodẽ li.c.25. Peccꝫ ĩquit ori
ginale ĩ õibus ĩfantibus nãtr ↄcep
tis equalr esse dico sicut peccm̃ ade
qđ ẽ cã ut nascant ĩ iº ađ oẽs eq̃
liter ptinet hᶜ iᶜ
¶ .42ª. auctas.
¶ Item ĩ eodem liº.c.27. Originale
ĩquit peccm̃ nõ aliud ĩtelligo q͡ȝ id
qđ ĩ infante mox ut habet nãm ro
nalem existit qđ ppt rõnes p̃dictas
existimo ĩ oĩbꝰ ĩfantibus naturalit
ppagatis esse equalit ⁊ oẽs qui in

illo solo moriūr equalit dāpnari hc ic

43ª. auctas.

Item Bernardus i sermone. 78º sr cañ. Nemo inquit filiorum hoīum in trauit i hāc uitā sine gnālis ↄfusio nis uelamīe uno sane excepto q in greditur sine macula qui uenit i simi tudine carnis pecti ut de peco dam naret pecm i carne. hoc uno excep to de ceteris unus oibus p oīa introi tus ē electis dico de reprobis. Nō enim ē distō oēs enim peccauerūt τ oēs uerecūdie capuciū portāt hc ic. Ex his .n. quadragintatribus auctib9 manifeste claret btāz uir ginem in originali peco fuisse con ceptam. Omitto alias auctates ex quibus posset idem ↄcludi apte. sed sufficiāt iste τ que i superioib9 rōi bus adducte sunt maxime in .13ª ratione. 2e uie. Ecce q̄z clara τ apta sacre scripture τ sanctorum patrum testimonia quibus efficacissīe ↄcluditur beatā uirginē i originali fuisse peco ↄceptā. Alit enim ñ pti neret ad redēptionē pacificationē recōciliationē ac mediationē per xpm fcām qui solus sine peco fuit τ redemptōe nō idiguit Sed quidā fabricatores mēdacii sanā doctrinā nō suscipiētes ad fabulas se ↄuer tūt τ sniās smonib9 ipitis īuoluūt dicētes τ obstinata frōte pdicātes btissimā uirginem nunq̄z originali peco infectā fuisse τ tamē ad xpi re dēptōez ac saluatōez ptiere. tales p fecto scripturas sacras p nitiose de prauāt τ heresiz pellagii celestii τ Juliani suis expōnibus defendunt aduersus quos b9. Au9. i li. ypōn. fortiter exclamās dicit o malū dog ma qd pacis inimicus adinuenit. O dogma pestiferum p qd sciditur unitas mris ecclie O dogma pessi mū qd sub nomīe pietatis euerte τ mutare nititur ecclie xpi fundam ta. O dogma nephanduz cui nō mille sūt τ mille nocēdi artes qb9 euāgeliū subuertere conatur. O dog ma diabolicū qd i sui pernitiē di uersa mēdacia fingens prouocat ad mēdaciū ueritatē O ceca nrorum sen suum corda O magistratiū qd ob uolutū mortali nebula uobis dia bolus ppinauit Quis hc q̄ dicitis catholicorum sapientissimus ferat. Quis uos nō horreat potius noīa re q̄z cernere Quis unq̄z xpianorum dixit ñ esse pecti uulnere sauciatos omnes qui aduētu xpi medicinali saluantur Stulte hrtice respice ad ie sum qui pprerea uocatur iesus. i. sal uator quia ipe saluū faciet pplm suum a peccatis eorum Aditui eius ñ est inquit opus sanis medicus sed male habentibus Conticesce iam τ aduersus eum falsum noli dicere de puulis testimoniū quia nō uenit uocare iustos sed peccatores τ ei9 medicinalis aduētus nō est opus sanis sed egrotātibus Uos enim τ si xpi grām paruulis ↄferri dicatis nil tamē peccati ab eis auferri cre ditis Si enim itelligeretis q̄re di xerit xpus nō ē opus sanis medic9

ſed male habentib⁹ credeletis uti
que non eos ſanos ſed peccato uul
neratos eſſe pro quibus ſaluandis
xp̄us aduenit hec ille .que cū ita
ſint oportet ſecudū catholicā fidez
et ſanā doctrinā ⁊ ītelligētibus ꝑ
ſpicuā ueritatē fateri ꝙ nec q̇ſq̄ꝫ ſa
nari pōt nō īfirmus nec aliq̄s pōt
dici redēptus niſi fuerit ſub ſerui
tute captiuus.quod ſi q̱dē aduerſa
rii catholice ueritatis uellēt ſn̄ ꝑni
cioſō ſtudio defēdēdi errorē ſuū cū
dei timore cogitare et oculo ſin
cere ueritatis ſacras ſcripturas in
ſpicere ꝑfecto n̄ ita ſceleſtiſſīe blaſ
femarēt ut diceret naturā hūanam
poſt ade pec̄ꝫ an̄ liberā et ſanā fuiſ
ſe q̈ꝫ liberator ac ſaluator adueīret
Jta.n.errātes ita delirātes immo
ita īſaniētes ſūt ut nō aduertāt in
eo ꝙ.b.uirgīez origīale pec̄ꝫ non
ↄ̄xiſſe aſſerūt ꝙ ip̄aꝫ.ſaluatā aut
redēptam fuiſſe abnegant:natura
quippe humana ut ait Augu.ſi ma
lū eſſet creanda nō eſſet et ſi ei pec
cati nihil ineſſet .ſaluāda nō eſſet
habuit ergo originale peccatum
beata uirgo ſi pro ea ſicut pro
nobis traditus eſt xp̄s. habuit qd
in ea ſanandū erat q2 ut ip̄e ait nō
eſt opus ſanis medicus ſꝫ male ha
bētibus habuit cur eam ſaluā face
ret q2 ueīt in hūc mūdū pec̄ores
ſaluos facere habuit ꝙ in ea remit
teret qui ſāguīeꝫ ſe fudiſſe teſtat̄
in remiſſionē pec̄orum habuit ꝙ ī
ea quereret q̇ ueīt ut dicit q̄rere
et ſaluū facere quod pierat habuit

quod in ea diſſolueret filius dei q̇
uenit ut dicit Johānes ut diſſoluat
opera diaboli habuit cur recōcilia
ret̄ q2 cum adhuc peccatores eſſe
mus recōciliati ſumus deo ꝑ mortē
filii eius.habuit cur deo gr̄as age
ret q2 ip̄e eruit nos de poteſtate te
nebrarū et trāſtulit nos in regnū
caritatis filii ſui in quo hēmus re
dēptōeꝫ in remiſſionē peccatorum
tanq̄ꝫ preciū ſāguinē ſuū fudit ut
de uinculis diaboli quibus captiui
tenebamur liberaremur.et ideo ut
uerbis Augu.ī li.de natura ⁊ gr̄a
utar quicūqꝫ dei cauſam ſibi agere
uidet̄ humanā falſe defēdēdo natu
ram nō attēdit ꝙ ip̄aꝫ ſine pecca
to eſſe aſſerēdo celeſtis medici re
pellit medicinam.nō ergo debem⁹
in quoqꝫ hoīe ſic laudare creatorē
ut cogamur dicere ſuꝑfluū ſaluato
rem.Naturā itaqꝫ hominis dignis
laudib⁹ honoremus eas laudes ad
creatoris gl̄iam refferamus ſed q2
nos creauit ita ſimus grati ut non
ſimus q2 nos ſanat ingrati.hec ille
Et ideo beatus Bernardus uirgīs
glorioſe deuotiſſimus reprehēdēs
et deteſtans errorem illorum qui
dicebant beatam uirginem ſine ori
ginali peccato fuiſſe cōceptam ⁊ fe
ſtū cōceptōis celebrant zelo uerita
tis totus accēſſ⁹ dicebat.Miramur
ſatis quod uiſum fuerit hoc tempo
re quibuſdam ueſtrū uoluiſſe muta
re colorem optimū nouam inducen
do celebritatem quam rit⁹ eccleſie
neſcit nō probat ratio non commē

~:~·N·

75

dat antiqua traditio. nūquid patribus nr̄is aut deuociores sumus periculose p̄sumimus tēptātes quicquid in talibus eorum prudētia p̄teriuit. nec uero id tale est quod nisi preteūdū fuisset patrū quiuerit oīo diligētia pretermisse. ac ualde uenerāda ē inqs mater domini bene admones. sed honor regīe iudiciū dilligit. uirgo regia falso non eget honore ueris honorum titulis cumulata. honora sane integritatē carnis uite sācititatem mirare fecūditatē in uirgine prolē uenerare diuinā extolle nesciētē uel in cōcipiendo cōcupiscētiam uel in pariendo dolorem. predica reuerētiaz angelis desideratā gentibus patriarchis prophetisqꝫ precognitā. exalta deniqꝫ exaltataz sup choros angelorū ad celestia regna. quid addēduz his adhuc putamus honorib⁹. ut honoret inquiūt cōceptus q̄ honorādū preuiit partū. sed nō ē hoc uirginē honorare sed eius honori detrahere licet. n. ei donatū sit cū sanctitate nasci nō tñ cū sāctitate cōcipi ut uni sane seruaret sācti p̄rogatiua cōceptus qui ōs sāctificaret solusqꝫ absqꝫ peccato ueniens purgatōem faceret peccatorū. cum hec ita se habeāt que iam nā erit rō festiue cōceptōis quo pacto sāctus inqꝫ assereret cōceptus q̄ de spusancto ñ ē ne dicā qui de peco est aut festus habetur qui minime sanctus est. Libenter ergo gloriosa uirgo hoc honore carebit quo uel peccatum honorari uel falsa induci uidet sācitas. nulla. n. ei ratione placebit contra ritum ecclesie presūpta nouitas mater temeritatis soror superstitionis filia leuitatis. hec ille.

Explicit secunda pars libelli de ueritate cōceptōis beate uirginis in qua tribus uijs et trigita rōib⁹ probatū est. Impiū esse tenere beatā uirginem sine peccato origiali fuisse cōceptam.

Incipit tertia pars in qua adducūtur trigintaseptē rationes opinionis cōtrarie cū eorum solutōnibus Et primo quod beata uirgo non fuit ↄcepta in peccato origiali.

Ed mlta iaz mihi dixisse uideor quibus clare intelligere potuimus impiū prophanum et hereticum fore pertinaciter asserere. b. uirginem a peccato originali in sui cōceptōe fuisse immunē. uerū quia nō sufficit sapiēti ueritatis cognitionē acquirere sanamque doctrinam aliis predicare nisi et errātes corrigat infirmosqꝫ ab aduersariis ueritatis defendat. Ideo in hac postrema huius trāctatus p̄te adducēde sūt rōes q̄bus ↄtraria opi⁹ flectitur. easqꝫ falsas et friuolas esse ostendens ueritas in cordibus

fideliū magis firmiter et maioꝛ no
ſtris rōibus fides adhibeatur. ſunt
enim non nulli qui temeritate ma
gis quam doctrina fulciti de hac
materia imperito uulgo pꝛedican
tes aliis audent ediſcere quod ipi
non intelligunt ¶ Nec dignantur
diſcere quid pꝛophete quid apo
ſtoli quid ſancti doctoꝛes de hac
materia ſēſerunt ac docuerūt ſed
ueritatē ſpernētes ad fabulas ſe cō
uertūt et ad ſēſum ſuum peruerſū
incōgrua adaptāt teſtimonia qua
ſi grande ſit et nō uicioſū dicēdi
genus depravare ſcripturas et ad
uoluntatez ſuam ſacram ſcripturā
repugnare Ideo ipoꝝ detectis fal
lacijs oñdā eos fabꝛicatoꝛes eſſe mē
dacii q2 de hac materia p̄dicantes
ſententias inuoluunt ſermonibus
imperitis. Adducūt igit̄ in p̄mis
falcimētū erroris ſui beatū Anſel
mū in libꝛo de cōceptu uirginali
ca°.8. ſic dicentem decebat ut illi⁹
hominis cōceptio de matre puriſ
ſima fieret nēpe decens erat ut il
la puritate niteret qua maioꝛ ſub
deo neq̄t intelligi. maioꝛ aūt puri
tas uirginis fuiſſet ſi non contra
xiſſet et hec fuiſſet ſub deo ſicut et
ſtatus innocencie ergo nō fuit con
cepta in pcō oꝛiginali

¶ Licet beata uirgo fuerit in oꝛigīa
li peccato concepta habuit tñ illaz
puritatem qua maioꝛ ſub deo ne
quit intelligi.

Pro ſolutione huius rōnis ⁊ ſeq̄n
tium eſt ſciendum q̄ tres fuerunt
ſanctificationes uirginis marie ſic̄
poteſt elici ex dictis Sci Tho͛. in
.28. rōne ſup̱ius allegatis. p̄ma fu
it ſanctificatio ī utero poſt aīatio
nem citiſſime facta. ⁊ hoc habuit
tres effectus. uidelicet originał cul
pe expiationē grē infuſionez ⁊ fo
mitis tantā reſtrictionē qđ nō poſ
ſet in aliqđ peccatum ducere ad h͛
cuſtodia diuine p̱uidentie adiuuā
te lz tamē fomes in ipa remaneret
ſm eſſentiā ſed ligatus. ¶ 2ᵃ ſcifi
catio fuit ī ſpūs ſancti obūmbratio
ne ⁊ filii cōceptiōe q̄ trib⁹ p̄miſſis
duo ſup̱addidit uz oīmodam fomi
tis extirpationē ⁊ ī bono ꝯfirmatō
nē ut que p̄us poterat tm̄ nō pecca
re iam nō poſſz ampli⁹ peccare ita
q̄ p̱ p̄mā ſcificationē ex ligatione
fomitis appetitus ſenſitiu⁹ ita erat
rōni ſubiectus ut nūq̄ ꝯ rōnem in
aliqđ moueret̄ poterat tñ hr̄e ali
quos motus ſubitos nō p̄oꝛdinatoſ
a rōne ſed ī ſa ſcificatione p̱ extinc
tionem fomitis ſic appetitus ſenſi
tiu⁹ ī ea rōi ſubiciebat̄ ut ad nihil
moueret̄ niſi ſm ordinē ⁊ imp̱iū
rōis ſm q̄ rō ordinabat uel p̱mit
tebat appetitū inferioꝛē moueri p̱
p̄o motu ita q̄ uires īferioꝛes erāt
totał̄r ſubiecte rationi q̄ ad ītegri
tatē p̄mi ſtatus p̱tinere uidet̄ sʳ ī
p̄ma ſcificatione collata ei fuit gr̄a
effica ͬ īclinās li. arbitriū ad bonū
ſed nō erat ſufficiēs ad tollendum
flexibilitatē li. arbitrii in malū q̄3

76

flexibilitatē. ēt hō in p° statu ꝛ an
geli añ ꝯfirmationem hēbant ꝛ ꝑ
pter hoc uirgo potat nō peccare. ī
ꝑa u° santificatiōne gr̄a ēt s̄ꝫaddita
fuit q̄ potētiā li. arbitrij īpleuit ut
ī malū decetō flecti ñ posset sed ñ
q̄dem libum arbitriū tollēdo sed
ei° defectū auferēdo ꝛ ideo decetō
nō poterat peccare sic s̄cs Tho. suꝑ
ius declarauit hos duos effectus
expressit ange. Lu. p° dicēs Sp̄s s̄ac
supueīet ī te q̄ꝫtum ad ꝑmū ꝛ uirt°
altissimi obumbrauit tibi q̄ꝫtuꝫ ad
ꝑm. ¶ 3ª sanctifica° fuit ī filii dei
hītatione q̇ noue mēsibus m̄asit in
utō ei° ꝛ h° sanctifica° oīb° ꝑdc̄is
duos eff̄cs addidit un° fuit ꝙ omēs
dispōnes fomitis sublate fuerūt sic
q̄n morbus curatus ē adhuc īterdū
manēt reliq̄e curādē. ¶ 2° fuit dedi
catio totalis ad diuina ita ꝙ nec ēt
licitis usib° mūdanis .s. m̄rimonia
lib° eā adaptari esset possibile qꝛ
tūc nō solū mēs sed ꝛ corpus luce
diuinitatis resplēduit itm̄ ꝙ Joseph
nō posset ꝓpter tm̄ splendorē ī ei°
faciē inspicere. Et h° significatū
fuit eze. 43. ubi di^r Glia dei iRat.
īgredieť ꝑ uiā orientalē. i. ꝑ btām
uirginē ꝛ tra. i. caro ip̄i° resplēde
bit a maiestate ei°. i. xp̄i. ¶ Nota
ꝙ bª uirgo ī pª s̄cificatōe excessit ī
puritate ōs bap° sanctificatos qꝛ ī
baptizatis remanet fomes total'r
solutus ad peccādū. s. uenial'r ꝛ mor
talit̄ In bª aūt uirgīe fuit total'r li
gatus. excessit ēt oēs ī utō s̄cificatos
ꝛ ēt ap̄l'os post receptōeꝫ sp̄us s̄ac.

qꝛ ī illis fuit q̄dem fomes ligatus ī
q̄ꝫtum īclinat ad peccandū mortal'r
sed remansit solutus inquantum
inclinat ad peccandum uenialiter
quia de facto uenial'r peccauerūt.
In bª aūt uirgine fuit oīo ligatus
uñ nec mortalit̄ nec ue^r unq̄ꝫ pecca
uit. ex 2ª uero s̄cificatione excessit
puritatē aue ꝛ eue ꝛ ēt oīum an
geloꝝ āteq̄ꝫ essent btī qꝛ lꝫ angeli
ꝛ adam tp̄re īnocentie nō hūrint
fomitē peċi poterāt tm̄ peccare
qꝛ non erāt confirmati ī bono sic
de facto q̄dā postea peccauer̄t. sꝫ bª
uir. post ꝑam s̄cificationē nec hūit
fomitē peċi nec potat peccare qꝛ fu
it ꝯfirmata ī bo° eo m° q° s̄ri° dixit
S̄cs Tho. excessit ēt quodāmō pu
ritatē beatorū qꝛ licet ip̄i sint cū
firmati in bono ut nō possint a bo
no deficere ñ possūt tñ in bono cre
scere sed. b. uirgo nō poterat a bo
no deficere sed poterat ī bono cre
scere et ꝑficere et iō ꝑ istā s̄ctifi
catōem excessit in puritate oēꝫ pu
rā creaturā. cū. n. esse matrē dei sit
dignitas supior que pure creatu
re cōmunicari possit necesse ē grāꝫ
ad hoc disponetē esse maiorem ōi
gratia que pure creature uiatrici
cōmunicať. et ideo ꝑuillegium sue
sanctificatōis excessit in hac parte
omnem s̄cificatōeꝫ et puritatē ali
orum. et sic intelligiť dictū Ansel
mi quod pro eo tēpore quo fuit s̄ac
tificata et ꝑparata ut esset mater
dei decebat ut illa puritate nite
ret qua maior sub deo nequit ītel

ligi q2 extūc fomes peĉi fuit extinc
tus ex cuius extictõe poterat dici
immunis a peccato originali et ac
tuali. Et sic puritas eius est ma
ior que possit intelligi sub xp̄o q2
xp̄s nec originale nec actuale pec̄m
babuit. ōs aūt alii sc̄ti et origiale
et actuale pec̄z habuerūt. beata au
tem uirgo fuit infra xp̄z ꝛ sup ōs
alios q2 peccatū quidē originale
ɔ̄xit sed ab eo statim mūdata per
totaz uitam suā ab omni peccato ac
tuali immunis fuit quod nulli alte
ri inter natos mulierū credit̄ esse
concessū ut dicūt Augu. Ber. et s̄cs
Tho. Itē post natiuitatē suam pu
ritas eius fuit supra ōs et infra pu
ritatem xp̄i nā xp̄s nūquam pecca
uit actualiter nec poterat peccare
omnes aūt alii sc̄ti potuerūt pec
care et de facto peccauerūt saltem
ueialiter beata aūt uirgo post na
tiuitatē suam anteq̄ȝ esset mater
dei poterat peccare q2 nūdū erat
ɔfirmata in bono sed tn̄ actualit̄
nūq̄ȝ peccauit. Ad argu. gº dicit̄ q̄
Ansel. in illa auctoritate nō loq̄t
de puritate quā habuit b. uir. ī sua
ɔceptõe sȝ de puritate quā habuit
in ɔceptõe filii dei p̱ quo tēpe per
fectissimū gradū adepta ē q2 non
solū ab ōi peĉo sicut fuit a tēpore p̄
me sc̄tificatõis ī utero uerū et̄ a
fomite peĉi pura fuit que puritas
maior fuit quā quecūq̄ȝ alia que sb
xp̄o deo rōabil̄r possit intelligi sȝ
ex hoc nō seq̄t̄ q̄ prius originale
peccatū nō babuerit. stant. n. simul

q̄ aliquod uas aliq̄n hūerit rubigi
neȝ et tn̄ nūc sit purissimum. unde
dicit̄ puer. 25. aufer rubiginē de
argēto et egrediet̄ uas purissimū
et simil̄r stat q̄. b. uirgo in sui cō
cōptõe fuerit sub peĉo origīali et
postmodū per sc̄tificatõez mūda
ta purissi⁹ fuerit. uñ p̄pheta dauid
cū prius dixisset. ecce. n. in iniq̄ta
tibus cōceptus sū. ꝛc̄. pastmōȝ sub
iunxit Asperges me dn̄e isopo et
mūdabor lauabis me et sup niuem
dealbabor. et eccl'ia cātat de apl'is
qui prius tn̄ fuerāt origīalibus et
actualib⁹ inq̄namētis sordidi Can
didiores niue nitidiores lacte rubi
cūdiores ebore āntiq⁹. et de ecc̄ᵃ dic
apl's q̄ xp̄s tradidit semet ip̄m p̄
eccᵃ ut ip̄am sc̄ificaret mūdans la
uac° aq̄ ī uerbo uite ut exhīet̄ sibi
gl'iosaȝ eccl'iam nō hn̄tem maculā
aut rugā aut aliq̄d hui⁹ sȝ ut sit sc̄a
ꝛ imacl'ata. Et de qualȝ aīa dr̄ toᵃ
pl'cra es amica mea ꝛ macl'a ñ ē in
te. Ad h° g° q̄ aliq̄d possit dici pu
rū ꝛ imaculatū sufficit q̄ tūc ñ hē
at ī se aliquā sorditatē aut maclā ñ
āt oporteret q̄ nūq̄ȝ fuerit sordidū
l' macl'atū. ꝛ ita bᵃ uir. fuit purissi
ma q̄n ɔcepit filiū dī ꝛ tn̄ ī sui ɔce
tõe hūit sordē peĉi ori. Et q̄ hᶜ sit
iten° Ansel. pȝ si iducāt̄ o⁹ uerᵃ ei⁹
nā ī li. d̄ ɔce. uir. sic dic. q̄suis d̄ mū
dissi⁹ uirgīe fi⁹ dei uerissīe ɔcept⁹
sit ñ h⁹ ea necc̄ite fc̄m ē q̄i d̄ pecca
trice pente iusta p̱les rōnabiliter
gnāri p̱ hui⁹ p̱pagationē nequiret
sed quia decebat ut illi⁹ hois ɔcep

77

tio de mr̃e purissima fieret. Nẽpe
decens erat ut uirgo quam deus
unigenito suo preparauit ĩ mr̃em i^a
puritate nitet qua ma.^{or} sub deo
nequit ĩtelligi. Qualr̃ aũt uirgo ea
dẽ p fidem mũdata sit dixi ubi aliã
rõem de hoc ipõ de quo hic agitur
redidi. hec i^e. ¶ Ubi est aduertẽdũ
q Anselmus 4.^{or} tangit in p̃dicta
aucte. Primo dicit q de mũdissima
uirgine filius dei sit cõceptus. ¶ 2°
ĩtulit q decebat ut illius hoĩs con
ceptio de matre purissima fieret.
3.° addidit q decens erat ut illa
quã deus unigenito suo p̃parauit ĩ
mr̃em i^a puritate niteret q̃ ma.^{or}
sub deo nequit intelligi. ¶ Ex his
tribus habet̃ q uirgo maria. qñ
ↄcepit filiũ ⁊ fuit p̃parata ut esset
mater unigeniti dei tũc fuit mũdis
sima ⁊ purissima ⁊ ea puritate ni
tebat q̃ ma.^{or} sub deo neq̃t ĩtelligi
q2 tũc fuit extinctus fomes ⁊ fuit
ↄfirmata ĩ bono ut dc̃m ẽ. ¶ Et ne
aliq̃s crederet q semp fuisset ĩ isti
puritate addidit q̃rtũ dicẽs Qualr̃
aũt uirgo p fidem a pc̃o mũda sit
dixi alibi uz ĩ li.° Cur deus homo
ubi sic formalr̃ dicit uirgo illa de q̃
homo ille assumptus est de quo lo
quimur de illis ẽ qui añ natiuitatẽ
suã mũdati sunt a pc̃is ⁊ ĩ ipã ei^9
mũdicia de ea assumptus ẽ h^c. i^e.
Ecce q loq^r de i^a mũditia ⁊ puri
tate quã hũit uirgo p eo tp̃re quo
fili^9 dei ex ea carnẽ assumpsit ⁊ h^{oc}
exponũt p̃dictã aucte3 sc̃s Tho. d.
Alber. Alex^r. ⁊. d. Bonauẽ.

¶ Licet eua nõ habuerit origĩale pec
catũ nõ tñ fuit dignior nec purior
uirgine gl'iosa que fuit ↄcepta in
pc̃o originali. Rõ 2^a.

SEcundo arguũt sic qđ ↄcessũ
ẽ eue nõ fuit decẽs denegare
matri xp̃i sed eue fuit collata gr̃a
ut ĩ suo ortu esset ĩnocẽs g.° ⁊ uir
gini debuit ↄferri.
¶ Ad istud rñdet̃ p.° q eua nõ fuit ↄ
cepta nec ex a° p̃pagata sed tm̃ ex
alio creata. iõ nõ põt sibi ↄuenire
peccatum originale qđ nõ põt cõue
nire nisi his qui p carnalem origi
nem ab alio p̃pagant̃. Defectus
enim qui ↄuenit rei in p̃ncipio sui
esse ñ potest ẽẽ nisi propt̃ defectũ
agentis sicut si aliquis nascat̃ clau
dus uel cecus ẽ p̃pter defectum uir
tutis que ẽ ĩ seĩe. Et quia deus nõ
patit̃ aliquẽ defectũ sue uirtutis iõ
quicq̃d habet esse ĩmediate a deo
nõ põt habere ĩ se aliquẽ defectu3
culpe q2 deus nõ põt esse cã culpe
⁊ propt̃ hoc nec eua nec angelus
nec qđcunq3 aliud ĩmediate creatũ
a deo põt ĩ p̃ncipio sui esse haber̃
aliqđ pc̃m Si ãt b^a uirgo fuisset
ĩmediate creata a deo nõ habuisset
peccatũ originale sicut nec eua. et
ideo q eua nõ habuerit peccatum
originale nõ fuit p gr̃am uel p pri
uillegium sed p naturam sicut nec
plãte nec bestie fuer̃t create cũ pec
cato origĩali. uñ ↄpare uirginẽ eue
q̃tũ ad pc̃3 origĩale ẽ sic si ↄparẽ
sc̃m Fran. ad unum asinum. Certũ

est enim q asinus nō hēt pecm ori
giale nō tamē sequit q sit purior
uel dignior b° Francisco qr asinus
nō ē aptus habere pecm origiale
ita licet eua nō habuerit pecm ori
ginale nō tñ ser q sit dignior uel
purior b^a uirgine qr eua nō erat
nata hīe pecm ex sua origine. Pre
terea nō oz quicqd collatū fuit eue
fuerit collatū uirgini. nam eua fuit
creata de costa ade ī etate pfecta ꝛ
ī paradiso terestri ꝛ b^a uirgo non
fuit creata sed gnāta ex spmate fe
tido ī pua quātitate ꝛ ī uētre feti
do Possem^9 ēt dicere q sicut eua
statim q uidit lucē fuit sine peco
ita ꝛ uirgo ī ortu q̄primū uidit lu
cē fuit pura mūda ꝛ sine peccato
originali ꝛ ɔcepit plem sine peco
nō aūt eua qr ut dicit Au^9. ī ypōn.
Caym pmus ex Adā gnātus origia
le pecm ī uēo mřis attraxit.

Rō. 3^a sūpta ex b° q angeli fuerit
pŝuati a peccato. rō. 3^a

Tercio arguūt sic. Sicut bta
uirgo erat sup ōs angelos ex
altanda ita fuit angelicis puilliis
honorāda sed ōs angeli fuerūt ab
ōi peccato pŝuati g° ꝛ b. uir.

Rō b^a uirgo fuit pŝuata ab ōi
peccato a quo fuert angeli.

Ad b° dicit p° q a quocūq3 peco
ad qd angeli hēbant possibilitatē
fuerūt pŝuati b^a ēt uirgo fuit pre
seruata Angeli āt nō habuert po
sibilitatem ad ɔhendū pecm origi
nale qr fuerūt ōs īmediate creati a
deo ꝛ nō per originē seialit ppa
gati sicut b^a uirgo sed bene habue
rūt possibilitatē ad peccādū actua
lit ꝛ ideo nō fuerūt pŝuati a pec
cato originali sed ab actuali qr p
seruatio a malo psupponit possi
bilitatē ei^9 qui preseruat ad illd
malū q̄stum est in se Alioquin pos
set dici q asinus ꝛ lupus ꝛ planta
essent preseruati a peccato origia
li qd ē absurdum Et iō sicut ange
li bti fuerūt preseruati ab ōi peco
actuali ita ꝛ b^a uirgo ipa tam ī sui
ɔceptione ɔxit originale pecm qd
nō pot̄ant angeli ɔhere. 2° dir ne
gando ɔñam qr b^9 Francisc^9 sm er
rorē ipoꝝ ē exaltat^9 sup oēs ange
los ꝛ sedet ad dexta3 xpi ꝛ b3 ueri
tatē exaltatus ē sī aliquos angelos
qui fuerūt preseruati ab ōi peccato
origiali ꝛ ueiali ꝛ mortali nō tñ
ser q b^9 Frā. fuerit pŝuat^9 a peco
origiali ꝛ actuali cū īn legēda ei^9
dicat q usq3 ad uigesimū etatis sue
annū tps suū uane uiuēdo ɔsump
sit ꝛ post iuuenilē lasciuiā ad dm
se ɔuertit igr ꝛc.
Rō 4^a ex. hoc sumpta q filius de
buit mřem honorare.

Quarto arguūt sic. q ɔdidit le
gē oz legē obseruare s3 xps
ɔdidit legē hōia pr̄em tuū ꝛ mřez
tuam ergo debuit hanc legem ob
ŝuare qd ñ fecisss nisi mře3 a peco
originali pŝuasset g° uirgo fuit ab

78

originali peccõ preſuata .

Ad h° di[r] pmo q rõ illa nil facit ad ppoſitũ qr cũ b[ta] uirgo tpre ſue cõceptionis nõ eſſet mater filii dei nec pro tũc ĩcarnatio filii dei ſit ex ea facta ideo ptũc nõ currebat lex de honore pentum qñ enim uirgo cõcepta fuit nõ erat maẽ dei. iõ filius dei nõ obligabat ad illud p ceptum. 2° dicit q eodem modo poſſet dici de auis ꝛ pauis et aliis pentibus ex quib[us] deſcendit xpus q totalr debebãt honorãri ſicut dic Bernardus ĩ ep[l]a ad lugdun. ſi. n. derogaret dignitati xpi q mater ei[us] ſit ĩ originali cõcepta ita derrogaret uirgini q mater ei[us] fuiſſz ĩ originali ɔcepta. Di[r]. 3°. q tali hõie. b. uir. hõrare ñ decuit. mlti. n. honores decent regi q̃ non decẽt regine . unde dicit Bernardus q honor regine iudiciũ diligit uirgo regia falſo nõ eget hõre ueris honoꝝ titulis cumulata . hor[ta] ſane ĩtegritatẽ carnis uite ſanctitatẽ mirare fecũditatẽ ĩ uirgĩe plẽ ueneraꝛe dñam extolle neſcientẽ uel cõcipiendo ɔcupiſcentiã ul ĩ pariendo dolorẽ magnifica grẽ ĩuentricẽ mediatricẽ ſalutis reſtauratricẽ ſcloꝝ pdica uenerandã angelis deſideratã gentib[us] pſiarchis pphetis pui ſam Exalta deniqȝ exaltatã ſuper choros angeloꝝ ad celeſtia regna. Sed ĩmunitatẽ a peccõ ĩ ſui cõceptione nõ ei attribuam[us] qr hoc non eſſet uirginẽ honorare ſed ei[us] honori detrahere Libenẽ uirgo glioſa hoc honore carebit quo uel pcꝭz honorari ł falſa uideẽ induci ſanctitas h[c] ille. Nam ut dic Bonauẽ: non oĩs honor qui attribuiẽ filio attribuend[us] ẽ mři qr ſic non eſſet filiũ honorare ſed poti[us] ei ɔtumeliã facere dũ honorẽ ſibi ſoli debitũ attribuim[us] aliis. hic aũt honor uz eſſe imunẽ ĩ ɔceptione a peccato originali ſolius filii dĩ ẽ qr ſolus ipe ɔceptus ẽ de ſpu ſancto ꝛ nat[us] de uirgĩe. iõ talis honor nõ eſt attribuẽdus uirgini q̃ ɔcepta ẽ ex cõmixtione ſexuũ ſicut ꝛ ceti . lz. n. uirgo maria bẽnda ſit ĩ deuotione ꝛ reuerentia maior tamẽ ſecundũ fidei pietatem ꝛ honor ꝛ deuocio erga filiũ bẽnda ẽ ex quo ẽ ei oĩs honor ꝛ gl[ori]a. Ad ſingularẽ ãt dignitatẽ xpi ptiet q ipe ſol[us] ſit ſine peccõ ꝛ q ipe ſolus oĩbus aperuit ianuã regni celeſtis. iõ h[c] dignitas nequaqȝ uirgini attribuẽda ẽ nedum mřis excellẽtia ampliaẽ filii gl[ori]a minuaẽ ꝛ ſic maẽ pnoceẽ q̃ magis uult filiũ extolli qȝ ſe ipaz utpote creatorẽ qȝ creaturã . ſufficiũt eiz uirgini alie dignitates qs ſibi filius cõtulit ꝛ dedit ĩ qbus ſſexcedit õs huãnas laudes ꝛ deuotiões iõ ñ oz nouos hõies ɔfingere quia ipa nõ indiget noſtro mẽdatio que tantũ plena ẽ ueritate. dico g° q nõ decuit aliquã purã creaturã lege cõi ɔceptã imunẽ eſſe ab originali peccõ ĩ ſui ɔceptõne ſed iſtud

priuilegiū reſuari debuit ſoli xº deo et hōi qui ñ lege cōi ſʒ de ſpū ſācto ɔcept᷒ ē ut ñ gl'ıet' i ɔſpectu ſuo oīs caro ſed ſibi ſoli ſit honor iſte et gl'ia in ſec'la ſec'orū hec ille Uñ ſcs thomas in.3º.ſen.di.3ª ēē inq̄t ſine pecō ut dic augu.ē ꝓpuʒ xpi q̄ ipe nūq̄ȝ origiali nec actuali pecō infectus fuit ſʒ uirgo mr̄ ei᷒ fuit qdē infecta origiali pecō ī ſui cōceptōe a quo emūdata fuit añq̄ȝ ex utero naſceret' ſʒ a pecō actuali oīo immuīs fuit quā ſecuta ē per li gatōeȝ fomitis et gr̄e ſāctificātem ⁊ ꝑ cuſtodiā diē ꝓuidētie.poſtmo dū uero in ipa ɔceptōe carnis xpi in q̄ pº debuit refulgere imuītas pecī.credēdū ē ꝙ ex prole redūda uerit in mr̄em grā tāta q̄ fomitem total'r extigueret et peccādi poten tiaȝ aufferret.ſicut.n.adā peccāte pmo in ipo uita mortalis ⁊ fomes pecī apparuit ⁊ poſtmōʒ ꝑ ipʒ ad poſteros deriuata ē.ita et in xpo ꝑ ei᷒ pecō ſatiſfaciēte debuit pmo immortalis uita et carētia fomitis apparere ut ſicut per primū dicit' pīceps uel primogenitus mortuo rū et pmitie dormiēciū.ita ⁊ ꝑ ſm diceret' ſactus ſcorū a quo pº ma ter que eū geſtabat ī utero ſāctifi caret' ⁊ fomes ⁊ potētia peccādi ab ea total'r auferret'. et iſte ē p mus honor queʒ exhibuit filius ma tri ſue hic ē honor et hec ſūma pu ritas q̄ ſoli hōi deo debebat' ut ipe q̄ uniuerſalis redēptor totius hūani gēris nulla unq̄ȝ peccati ſer uitute teneret' cui ɔpetebat oēs a peccati ſeruitute redimere ⁊ ideo nō hāc xpi puritatem beata uirgo debuit habere ſed maximā ſub hac q̄ȝprimum fuit mater xpi decens fuit ut haberet Poſtq̄ȝ ergo fuit ma ter xpi eam ſumme honorauit ⁊ a fomite peccati mundauit ac ab ōi peccato preſeruauit Hec ı̄ᶜ ī ſñia. Idem dicit .d. Alber.

Rō.5ª.ē aſſumpta ex hoc ꝙ ꝑ pec catū homo ē odibilis do ⁊ deputa tus eterno ſupplicio.

Quinto arguūt ſic Si.b.uirgo fuiſſet ɔcepta ī pecō originali ſeq̄retur ꝙ ipa aliū fuiſſʒ ī indigna tione filii ⁊ ī obligatione ſupplicii ⁊ ī excluſione ɔſortii beatoꝝ cū per pecm̄ originale pª dicat' fı̄ª ire ⁊ cōdempnet' ad perpetuā carentiā die uiſionis ſed hᵉ oīa ſunt abſur da de gl'ioſa mr̄e dei gº ⁊c̄.

Rñſio Licet bª uirgo fuerit ī pecō concepta fuit tamē a filio ſuo ſup oēs creaturas dilecta.

Ad hāc rōem dicit' pº ꝙ beata uir go fuit ī indignatione filii dei ⁊ in excluſione conſortii beatoꝝ ñ fina liter et cū effectu finali ſed ſecun dum preſentem ī iuſtitiam peccati originalis ſub qua fuit in inſtanti ſue conceptionis a quibus tamē ōi bus fuit ꝑfecte libata ꝑ ſcificatōeʒ cām poſt aiationem ⁊ conceptiōeʒ

79

6 vñ loquendo de dilectione quantum ad affectum deus ab eterno
plus dilexit virginem quam ideam puram creaturam et numquam
cum odio habuit. sed quantum ad effectum hanc dilectionem
cepit [illegible] post sanctificationem et cum [illegible] glorificationem

suam et passionẽ xp̄i seq̄ntẽ dicere
g°. b. uir. fuisse ĩ ĩdigãtõe filii dei
cũ effectu fiali ẽ ualde absurdũ sꝫ
dicere ip̄aꝫ fuisse in tali ĩdignatõe
ꝑ modicũ tẽporis ⁊ postmõꝫ fuisse
liberatã nõ ẽ ĩcõueĩens ꝑmaxie cũ
talẽ nõ incureret uolũtate ꝓpria
sꝫ uolũtate p̄mi p̄ncipii nature q̄d
suo pec̄o totã naturã infecit et eaꝫ
odiosam d̄o reddidit. 2° dĩ q̄ esse
odiosũ deo uł ĩ ĩdigãtõe filii d̄i põt
ↄtĩgere. dr. u°° ꝑ actũ ꝓp̄e uolũta
tis ⁊ ex merito ꝓp̄e actõis. ⁊ h° ẽ
ualde absurdũ credere de uirgĩe
A° mõ nõ ꝓp̄a actõe sꝫ uteria ↄcep
tõe ꝑ ꝑ ĩordĩatã uolũtatẽ p̄mi ꝑẽtis
a q° seĩalr ꝑ ꝓpagat ⁊ h° ñ ẽ ab
surdũ sꝫ nec̄iuꝫ credere de uir. hãc
.n. nãlẽ irã. b. uirgĩeꝫ ĩ utero m̄ris
ↄ̄xisse sc̄i afirãuere doc. ꝑ h° nił di
gnitati eius pł derogãtes q̄s si di
cerẽt eã ex illo corupto seĩe nr̄i pri
mi ꝑẽtis fuisse cõceptã. lꝫ. n. oĩs fi
deliũ turba firmit̃ tẽat. b. uir. ex sĩ
gulari p̄uilegio hãc digitatẽ obtĩe
re q̄ nũq̄ actuali cłpa aut deordĩa
tõe uolũtatis ꝓp̄e odiosa ł haboĩa
bilis d̄o extiterit ip̄aꝫ tñ origĩalẽ
culpã uterĩa cõceptõe ↄ̄xisse neces
se ẽ cõfiteri si ĩtegra sacre scripture
et sãctorũ doc. ꝑuari debeat aucto
ritas. ⁊ si xp̄s redemptor ablutor
medicus saluator mediator et recõ
ciliator. b. uir. ⁊ toti9 hũani gẽris
sit cõfitẽdus. Dicitur. 3°. q̄. b. uir.
postq̄ fuit m̄r dei uł postq̄ fuit ex
utero nata nunq̄ fuit deo odiosa
uel ĩ indignatõe filii sꝫ sẽꝑ fuit ab
eo dillecta et amica eius quod nul
li alteri credit̃ ẽẽ cõcessũ.

Rõ. 6. sũpta ex eo q̄ ꝑ pec̄ꝫ aĩa dr̃
adultera ⁊ fornicatrix.

Sexto arguit̃ sic. Si. b. uirgo fuisset in origĩali pec̄o cõcep
ta seq̄ret̃ q̄ xp̄s fuisset filius adul
tere fornicatõis et corupte. h° aũt
sũt nephãda. g° ⁊c. añs ꝓbat̃ q̄r
pec̄ꝫ ꝑ quod hõ seꝑatur ab eo est
adulteriũ fornicatõ et coruptõ nõ
solũ sp̄ual sed ẽt corporalis. si g°
beata uirgo hũit pec̄ꝫ origĩale per
quod nõ ẽ dubiũ hoĩeꝫ a deo seꝑa
ri seq̄t̃ q̄ ip̄a fuit adultera fornica
trix et corupta nõ solũ mẽte sꝫ ẽt
corpore.
Beata uirgo fuit pura et casta et ĩ
corupta licet ĩ origĩali pec̄o fuerit
cõcepta.

Ad h° dr̃ p° q̄ si hec rõ cõlude
ret seq̄ret̃ q̄. b. frãciscus et õs fra
tres mĩores essent filii adultere ⁊
fornicatricis et sic õẽs essent sp̄u
rii quod tamen ipsi non libenter
concederent. ꝓbat̃ ↄñ q̄r matres
eorũ sũt cõcepte in pec̄o origĩali
Secundo dicit̃ q̄ antecedens ẽ
falsũ. et ad ꝓbatõeꝫ dicit̃ q̄ non
omne peccatũ est adulterium uel
fornicatõ sp̄ualis sed solũ pec̄ꝫ mor
tale nec ẽt õe pec̄ꝫ mortale sꝫ solũ
pec̄ꝫ idolatrie ĩ sac̄ scriptura appel
lat̃ adulẽriũ ł fornicatõ sp̄ualis. uñ
osee. 4. dicit̃. sp̄s fornicatõnuꝫ dece

pit eos et fornicati sunt a deo suo
sup capita mõtiū sãctificauerūt et
sup colles accēdebāt timiama ideo
fornicabūt filie uestre et spõse ue
stre adultere erūt qm̄ cū meretri
cibus cõuersabāt et cū effemīatis
sacrificabāt. Solū ergo pecz mor
tale pcipue idolatrie dr adulteriū
siue fornicatō spual. rō aūt huius
qz adulteriū psuppoīt mrimoniuz
et despõsatões. et iō ubi nullū pre
cessit matrimõiū nullū pōt seq a
dulteriū sz ipaz cõceptõem hõis p
quā ɔhit origiale pecz nullū pces
sit mrimoniū cū deo uel despõsatō
q fit p fidē ⁊ gĩaz qz añ ɔceptões
hõ nõ erat. pecz aūt actuale quod
ppria uolūtate cõmittit mrimoiuz
et despõsatō spualis cū deo pōt p
cedere qz p baptismū et fidē que
possūt precedere pecz mortale et ñ
pecz origiale frāgit mrimoniuz et
despõsatões factā cū deo. Itē forni
catō saltē prima psupponit itegri
tatē sz in hoīe añ ɔceptões nulla
precedit integritas qz añ cõceptões
hõ nõ ē ⁊ p ɔñs nõ ē integer sz añ
quā hõ peccet mortalr iō p pecm
mortale et nõ p pecz origiale hõ
pōt dici foricari spualr. 3º qz forni
catō et adulteriū ɔcomittūt p ac
tū pprie uolūtatis ñ aūt pecz ori
giale sed bñ pecz mortale cõmitit
p propuz actū uolūtatis eius ī quo
est pecz iō pecz mortale et nõ ori
giale pōt dici adulteriū ⁊ foricatō
spualis lz ergo. b. uirgo fuerit con
cepta in pcō origiali qz tñ nunq̄
peccauit actualr iō xᵖ nunq̄ fuit fi
lius fornicatõis et adulterii. quod
uero addūt q pecz origiale est co
ruptio mentis et carnis dico q co
ruptio pōt capi duplr uno mō per
oppositū ad uirgitatē mētis et car
nis secundū quā psona ult expiri
uel de facto expit delectatõem ue
nereaz ⁊ isto mō absit. b. uirgiem
fuisse corruptā qz ipa fuit uirgo pu
rissima añ partū in ptu ⁊ post ptū
Alio mō pōt capi corruptō priuatīe
p priuatõe alicuius habitus ul p
fectõis secūdū q pᵒ dicit corrup
ta qñ caret habitu uel pfectõe quā
ē apta nata hēre sicut hõ dr corrup
tus qñ caret uisu ⁊ hᵒ mō nᵃ huᵒi
dicit corrupta qz ē puata iustīa ori
gīali que fuerat ditᵃ primo pent
collata pro se et tota sua posterita
te et hᵒ mō ɔcedit q. b. uir. fuit ī
sui ɔceptõe corrupta. i. puata origīa
li iustīa sicut et alii ab adā seialr
ppagati ⁊ hᵒ nõ ē absurduz imo
necessariū ē ⁊ oppoītū eius ē im
piū et hēticū ut ex supioribᵒ pz.
Rō. 7. opīonis ɔrie. licet. b. uir. fue
rit ī pcō ɔcepta fuit tñ uir. imacu
lata ⁊ pfulgida.

SEptio arᵉ sic. b. uirgo fz ori
ginē dr mr itacta mr imacu
lata spõsa xpi speciosa sñ macla stel
la pfulgida ⁊c. sz ista ñ uz posse di
ci de ea si in macula et tēbra pcī
origial ɔcepta fuiss dic. n. apls ad
cor. 6. q pticipaᵒ iustīe cū iniqtate
aut q societas lucis ad tenebras ⁊c
Respõsio.

80

Ad hoc dicit negando ꝯñam ⁊ rõ
bui⁹ ẽ q꜡ ista nõ ꝯdicũt imo stant
simul pri⁹. s. i cõceptione habuisse
maculã originał peci et postmodũ
sanctificatione suscepta spõsã ⁊ pu
rissimã ⁊ sine õi macula fuisse ꝫm
illud ꝓuer. 25. Aufer rubiginẽ de
argento ⁊ egredieť uas purissimũ
qꝺ gilbertus exponẽs dĩc habuit
si qdem b. uirgo in sui ꝯceptione
rubiginẽ originał peci que ꝯhiť ꝺ
uetustate cłpe ade sed postmõꝫ igͤ
sci spũs purgata fuit ⁊ ex tunc pu
rissimũ illud uas ꝑmãsit q꜡ nec lu
tũ mortał nec puluerẽ uenial peci
postmõm hũisse crediť hͨ. iͨ. Itẽ
stãt simł ꝗ pᵒ aliquis tenebris pec
cati obnoxius fuerit ⁊ postea grã
sanctificõnis suscepta nõ solũ stella
prefulgida sed lux esse dicatť ꝫꝫ il
lud ad eph. 5. Fuistis alñ tenebre
nũc aũt lux ĩ dño. Et de scis doc
toribus dıʳ daniel. Qui erudiunt
multos ad iustitiã q̃i stelle ĩ ꝑpetu
as eternitates erũt. Et de bto fran
cisco qui ꝑ pecm mortale fuit tene
brosus ⁊ inimicus dei dıʳ ꝗ fuit ꝑ̄
fulgida gẽma ⁊ amicissim⁹ dei. Et
iõ stãt simł ꝗ b. uirgo ĩ cõceptiõe
sua fuit fiª ire ⁊ sub macula culpe
⁊ postmõm scificatioĩs bñdcõne su
scepta nõ solũ stella ꝑ̄fulgida sed ẽt
lux esse dicatť et filia dei ⁊ sponsa
xpi dulcissima sine õi macula. ¶ Vñ
⁊ aĩe elcõꝝ lꝫ pecm originale ⁊ ẽt
actuale habuerit dicũť tñ sponse
xpi ꝫm illud ad cor. iiᵒ. despõdi. n.
uos uni uiro uirginẽ castam exhĩre
xp̃o. ¶ Et de qualꝫ uirgine cantat
eccã ueni spõsa xpi accipe coronam
⁊c. ¶ Et de bta agnete cãtat ecclia
elegit sibi agnus imaculatus famu
lã imaculatã. ¶ Et de qualibet aĩa
b. cãtat eccª tota pulcra es amica
mea ⁊ macula nõ ẽ in te. ¶ Et illꝺ
sine macula stãt aĩe añ tronũ dei.
Et de bonis uiris beati imaculati
ĩ uia qui ambulãt ĩ lege dñi. ¶ Et
illud q ĩgrediť sine macula ⁊ opať
iustitiã. ¶ Et de aplis cantat Can
didiores sunt niue nitidiores lacte
⁊c. ¶ Et dauid aspges me ysopo ⁊
mũdabor lauabis me ⁊ sup niuem
dealbabor. et tamen omẽs illi fue
rũt ꝯcepti ĩ pcõ originali. ¶ Sic
igiʳ b. uirgo qñ fuit mať xpi fuit
stella ꝑ̂fulgida ⁊ spõsa speciosa et
sine omni macula sꝫ qñ ꝯcepta fuit
habuit maculã peci originalis ¶
Et lꝫ ꝺs nõ possit facere ꝗ nõ ha
buerit maculã poĩto ꝗ fuerit cõcep
ta in pcõ originali põt tñ facere
ut nõ hẽat maculã. ¶ Ad hᵒ enim
ꝗ aliq̄d sit puꝝ ⁊ sine macula non
exigiť ꝗ nunq̃ꝫ fuerit sordidũ uel
maculatũ sed sufficit ꝗ nunc nõ sit
turpe nec maculatũ. ¶ Ad illud ãt
qꝺ ĩduciť ex aplo ꝗ nõ ẽ ꝑticipa⁹
iustitie cũ iniq̄tate diciť ꝗ nõ ẽ ad
ꝓpositũ ut de se pꝫ cũ ꝯria eidem
subiecto ꝑ eodẽ tp̃re sił ĩesse non
possint diuersis tñ tp̃ribus succĩue
ĩesse põt. ¶ Ceteꝝ lꝫ nõ ꝯueniret ꝗ
futura mať dei ex merito prop̃e ac
tionis aliqꝺ pecm ĩ se hr̃et qꝺ uitu
ꝑabile ẽ ⁊ odiosum ꝑ ꝯptiõnem ad

que tale pecc̃ h̄et nõ tñ derogare
uidet̃ dignitati eius quod p̱ origi
nale pecc̃ attraxit ⁊ sub eo p̱ modi
cam morulã fuerit et p°ª excellẽtis
sime mũdata fuerit ut sp̄uali nitore
õs creaturas excesserit.
Ratio octaua. b. uirgo fuit p̄suata
ab originali q̄ ab actuali.

Octauo arguũt sic. beata uirgo
fuit presuata a pecõ ueĩali q̄d
est minus malũ g° debuit p̄serua
ri a pecõ origiali quod ẽ mai°. Cõ
sequẽs patet. ꝯsequẽtia p̱batur q̄
peccato ueĩali debet̃ tm̃ pena tem
poralis pecõ aũt origiali debet̃ pe
na eterna.

R̷o beata uirgo licet sit p̄seruata
ab actuali nõ tñ ab originali.
Ad quod r̃ñdet̃ negãdo ꝯñaz. Et
ratio huius ẽ q̄ pecc̃ ueĩale ẽ pecc̃
p̱sone p̱cedẽs ex aliqua inordiãtõe
uolũtatis eius cui tale pecc̃ attri
buit̃. pecc̃ aũt origiale ẽ pecc̃ na
ture p̱cedẽs nõ ex actu p̱p̄e uolũta
tis eius qui cõcipit̃ sed ex inordĩa
ta uolũtate eius in quo fuit natura
eius primo ĩtegra unde ꝯ̄bit ex ac
tu quo natura p̱pagat̃. decuit au
tem ut ea que in matrem dei erat
elligenda omni peccato persone
careret et q̄ tota eius uita ab õi
actuali inordinatõe proprie uolun
tatis esset immunis nõ aũt decuit
eam carere in sui cõceptõe pecõ na
ture quod cõtrahit̃ per p̱pagatõ
nez carnalem nature absq3 actuali
deordinatõe prop̄e uolũtatis eius

qui cõcipit̃ p̱p̱ rões assignatas. cũ
uero adõit̃ q̄ si deus p̄suauit eam
a minori malo debuit ẽt presuare a
maiori. dicit̃ p° q̄ ꝯñã nihil ual3
q̄ cõstat q̄ minus malũ est dolor
p̱tus a quo. b. uirgo fuit p̄suata q̄3
mors a qua nõ fuit p̄suata. Jtẽ s̄m
ipsos. b. Jo. ba. fuit p̄seruatus a ue
niali et tñ nõ fuit p̄suatus ab ori
giali Jtẽ dñs presuat multos ab in
firmitatibus corporalibus quos nõ
preseruat a morte corporali nec
sp̄uali. Jtem scõs Jnnocẽtes et ali
os q̱ moriunt̃ añ baptismum p̄sua
uit a peccato ueĩali quos tñ ñ p̄ser
uauit a pecõ origiali. Jtẽ multos a
dulteros ⁊ foricatores ⁊ sacrilegos
et hereticos presuauit ab igne tẽ
porali quos tñ nõ p̄suauit ab igne
eternali. Jtẽ eadẽ rõ ẽ de p̄suatõe
a malo ⁊ d̄ p̄uẽtione collatõis boni
Modo sicut deus ante x̄pi concep
tõez preueĩt. b. uirgiez mĩori bono
sc̄ificãdo p̱ gr̃az et ligãdo fomitez
g° s̄3 hãc ꝯñaz debuit eã p̄uenire
maiori bono beatificãdo p̱ gl̃iaz et
uisionẽ diuinã quod tñ nõ est factũ
Jõ ꝯñã illa nulla est. Non. n. fuit
neccesse p̄suare. b. uirginẽ a pecca
to origĩali siue actuali siue accipia
tur neccessitas absoluta de qua cla
rũ est q̄ q̄cq̱d deus agit adex̃ libe
re agit et nõ de necessitate q̄ põt
illud nõ agere siue accipiat̃ neces
sitas ex suppõne finis ut. s. ex ea x°
poss3 ꝯcipi sine pecõ ori. dato. n. q̄
beata uirgo fuisset ꝯcepta in pecõ
origiali sicut de facto fuit et dato

4

81

ē τ quod peccass3 mortali quod ne
pharīū ē dicere adhuc xᵒ dei filius
de ipa cōcipi potuiss3 sn̄ origi. pec
cato. licet aūt pśuatio ab actuali
peco nō fuerit neccia fuit tn̄ decēs
et ɔgrua Unde dic Ansel. in li. de
ɔcep. uir. q̄uis de mūdissima uir.
filius dei sit uerissime ɔceptᵒ n̄ tn̄
hoc ea necessitate factū ē q̄i de pec
catrice parēte iusta ples iōabit̄
gērari p huiᵒ ppagatōne3 neqret
s3 q2 decēs erat ut illius hoīs con
ceptio de m̄re purissima fieret. dī
.2ᵒ. q. fl3 ē q. pec3 ueiale sit minᵒ
malū q̄3 originale q2 ut dic. S. Tho.
in. 2. sen. di. 33. q. 2. arti. j. ad. 2. In
ter oīa peca mīmū ē origīale pecm
eo q. mīmū hēt de uolūtario nō. n.
ē uolūtariū uolūtate istiᵒ pᵉ s3 uo
lūtate pncepii nᵉ tm̄. pec3 aūt ueia
le est uolūtarium uoluntate pᵉ ī
qua est τ iō mio2 pena debet ori
gīali peco q̄3 ueiali. nec obstat q. o
rigīale nō ɔpatit secū gr̄a3 sicut
ueīale. pūatio. n. gr̄e nō hēt iōem
culpe s3 pene nisi in q̄tū ē uolūtaᵒ
ūn ubi minus ē de uolūtario minᵒ
est de cl̄pa. Sʳ ēt nō obstat q. pec
cato ueiali tm̄ pena tēporal debet
q2 hᵒ ē p accidēs in q̄tū decedens
ī peco uentali tm̄ hēt gr̄a3 uirtute
cuiᵒ peᵃ purgatia ē. Si āt ueniale
pec3 sine gr̄a in aliquo esset talis
decedēs in peco ueīali ppetua3 pe
nam hēret et sēsus τ dāpni. hec iᵉ
Et ī eodē liᵒ. di. 42. q. 1. arti. 5. ad
.7. dic q. si p īpossibile aliqs sine
gr̄a decederet cū peco ueiali tātū
talis puiret peᵃ etna sēsus ēt dāp
ni. Si aūt decedat cū origīali tātū
talis n̄ hēbit nisi penā dāpni etnā.
Uñ ī pᵃ. 2ᵉ q. 87ᵃ dic q. pena etna
debet origīali rōe sb̄ci puati gr̄a
Idem dic ī. 3ᵒ sen. di. 19. ar. 3ᵒ q. 1ᵒ
Et ī oībus sue doctrīe locis tenet
q. pecm ueniale ɔpatum cuicūq3 pᵉ
ē grauius q̄3 origīale q2 hēt plᵒ de
uolūtario ut habet ī. q. de malo
.q. 5. arᵒ. 1. ad. 9. τ arᵒ 2ᵒ ad. 8.
Rō. 9ᵃ q. iᵉ qui hūit pecm n̄ pōt
uenire ad gr̄am sr̄ angelos.

Pono arguūt sic. si bᵃ uirgo
nō fuisset pseruata a peco ori
ginali tūc nō potuisset puenire ad
sūmā gr̄am. pʳ ɔᵃ q2 nō ē ɔgruū ut
gr̄a ifundat nisi sm̄ dispōnem sub
iecti. magis aūt uidet esse subiec
tū dispositū q̄to ē puriᵒ. si āt mat
dn̄i ɔxisset originale pecm tūc puri
ores eēnt āgeli q̄3 ipa gᵒ gr̄a eiᵒ n̄
excederet gr̄am angelo℞ gᵒ τc̄.
Rn̄sio. Licet bᵃ uirgo fuerit in ori
giali peco ɔcepta ōs tam̄ angelos
excessit ī gr̄a.
Ad hᵒ rn̄det q. si ista ɔᵃ ualeret
seqret q. sc̄s iᵉ τ faphicus Fran.
eēt ifra ōs angelos q2 fuit ɔceptus
ī peco origīali τ p ɔn̄s minᵒ puriᵒ
q̄3 angl̄i gᵒ minᵒ hūit de gr̄a q̄3 an
geli τ p ɔn̄s minᵒ de gl̄ia qd tn̄ n̄
ē ɔcedēn nec ipi ullo mō hᵒ ɔcede
rēt. b. Frā. esse ifra ōs āgelos quē
dicūt sedere ad dextam xpi. b̄ ergo
Frā. ē s̄. m̄ltos anglos q̄uis hūerit
pecm originale τ actuale a fortio
ri bᵃ uirgo pōt esse s̄. ōs āgelos

q̄ solū origīale hūit. ſo dr̄ q̄ gr̄a hoībus nō dat̄ ſm maiorē ul̄ mīorez puritatē cū ōs pueri q̄bus īfundit̄ ſint equales ī puritate ſed oībus pueris merito paſſionis xp̄i ſꝫ bn̄placitū diē uolūtatis gr̄a īfunditur poſtmōm ꝑ actus uirtuoſos ſm maiorē ⁊ minorē conatū auget̄.
Un̄ bt̄a uirgo. poſtq̄ꝫ hūit uſū rōis quolꝫ actu merebat̄ augmētū gr̄e uſq̄ꝫ ad mortē ſuā ⁊ ſic ꝑ ꝯtinuum augumentū exceſſit gr̄am oīum angeloꝝ. Et ſr̄ dr̄ de bō Fran. ⁊ d̄ aliis ſcīs. Nō tn̄ credas q̄ bt̄a uir. dum eſſet ī uia hūit maiorē gr̄am q̄ꝫ angeli ī p̄ria qꝛ hō ē falſū. ſed maiorē q̄ꝫ ipi hūerint dū eſſēt uiatores ſed poſt mortē hūit maiorez gr̄am q̄ꝫ angeli ī p̄ria.

Rō. 10ᵃ ſumpta ex eo. q̄ ille q̄ peccauit nō pōt ꝑuenire ad ſūmā īnocentiam. Ratio 10ᵃ

Decimo arguūt ſic. ſi bt̄a uir. nō fuiſſet pſeruata a pec̄o orīginali nō ꝑueniſſet ad illā ſummā īnocentiā ad quā ꝑuenit qꝛ īnocentior ē ille qui nūq̄ꝫ fuit pec̄o obnoxius q̄ꝫ ille q̄ poſtq̄ꝫ fuit obnoxius recōciliatus ē. Priᵒ āt īnocentia fuit in adam ⁊ eua ⁊ angelis q̄bus ē īnocentior uirgo gᵒ ⁊c̄.

Si bt̄a uir. fuerit ī originali ꝯcepta ad ſūmā tn̄ puritatē ſub d̄o ꝑueīt.

Ad hō dr̄ q̄ ꝯn̄a nulla ē. Priᵒ qꝛ claꝝ ē q̄ pueri q̄ poſt baptiſmū añ uſum rōis moriunt̄ ſūt magis īnocētes q̄ꝫ bᵗ. Fran. qui peccauit actu aliī ⁊ tn̄ nō ꝯcederēt q̄ illi pueri eēnt ſ. ſcm̄ Fran. 2ᵒ dr̄ q̄ beata uirgo ad ſummū gradū puritatis ꝑuenit ꝑ depurationē ab oī pec̄o qꝛ poſtq̄ꝫ fuit ſc̄ificata nullo unq̄ꝫ pec̄o ꝑſonali fuit obnoxia. Unde a quocūq̄ꝫ pec̄o angeli fuer̄t pſeruati ēt uirgo glīoſa fuit pſeruata. An geli āt fuer̄t preſeruati a peccato actuali ⁊ nō ab originali qꝛ ñ hn̄t potentiā ꝯhendi originale pec̄m. ut dc̄m eſt ſupius. Ideo ⁊ bt̄a uir. fuit p̄ſuata a pec̄o actuali. Et iō q̄ꝫtum ad hoc fuit īnocentior ⁊ purior qualꝫ creatura qꝛ ꝑ uirtutem gr̄e pueīt ad tantā puritatē ut nll̄ā ī ſe pec̄i maculā h̄ret nec ēt adhuc uiatrix exn̄s peccare poſſet q̄ nulli creature unq̄ꝫ fuit ꝯceſſum.

Rō. 11ᵃ. ex eo ſumpta q̄ qui peccauit deū nō pōt pfecte diligere.

Undecimo arguūt ſic. Ille q̄ nūq̄ꝫ peccauit plꝰ diligit d̄m q̄ꝫ ille qui peccauit quātūcūq̄ꝫ peccatū ſit ſibi remiſſum ⁊ ꝑ ꝯn̄s plꝰ diligit̄ a deo ⁊ aᵒʳ gr̄a ei ꝯfert̄ ⁊ glīa Si ergo bt̄a uirgo aliñ peccaſſꝫ minus diligeret deū q̄ꝫ angeli. ⁊ ꝑ ꝯn̄s h̄ret minorē glīam q̄ꝫ angeli. Cōfirmat̄ iſta ꝯn̄a qꝛ iᶜ q̄ peccauit tenet̄ h̄re dolorē ⁊ triſticiā d̄ peccato ⁊ q̄ꝫdiu ē ī iſta triſtīa affectus eiꝰ minus tendit ī d̄m ⁊ ꝑ ꝯn̄s miorem ēt glīam ꝯſeʳ.

Ro bt̄a uirgo licet fuerit ī pec̄o cōcepta plus tn̄ dilexit d̄m q̄ꝫ q̄cunq̄ꝫ alia pura creatura.

82

Ad hoc rñdet p° negãdo maiorẽ q2 clarꝫ est q̃ b° Fran. peccauit actu alit ꝛ multi ꝑuuli inocentes ꝛ an geli nunq̃ peccauerũt mor^r. ꝛ tñ nõ ɔ cederet q̃ b°. Fran. minus dilexerit deũ ꝛ minorẽ grãm ꝛ gl'iam conse cutus fuerit q̃ illi ꝑuuli. Itẽ õs apl'i ꝛ beata mar^a mag^a peccauert mortalit ꝛ tñ hũndantiorẽ grãm habuerũt q̃ multi qui nunq̃ pecca uerũt mor^r. Unde xp̃s i euãgelio d̃ mar^a mag. dicit cui plus dimitit plus diligit Et apl's pau. ubi inq̃t hũndauit delictũ ibi suphũndauit ꝛ gr̃a. 2° di^r q̃ b^a uirgo nunq̃ peccauit ul' hũit peĉm de quo tene ret hr̃e ɔtritionẽ q2 ɔtritio solũ ẽ de illis pec̃is q̃ ex duritia nr̃e uolũ tatis i nos ꝑueniũt qualia sũt pec cata actualia Peĉm ãt originale nõ nr̃a uolũtate iductũ est. sed ex ori gine nature uitiate ɔtractum. ideo de ipo nõ põt esse ɔtritio sic dic sc̃s Tho. i. 4° sen. di. 17^a. q. 2. ar. 2°.

Dicit ulteri^9 q̃ q̃uis caritas sit nũc cã dolẽdi de peĉo actuali ex cu ius tñ dolore hõ meret augumẽtũ gr̃e cũ sit actus uirtutis tñ in p̃ria sc̃i ita erũt ꝑfusi gaudio q̃ dolor i eis locũ hr̃e non poterit ꝛ ideo de peĉis ñ dolebũt sed poti^9 gaudebũt de diuina mi̾icordia qua eis sunt peĉa relaxata sic dicit sc̃s Tho. in 4°. sen. di. 43^a ar. 5. q. i. ad. 3.

Rõ. 12^a ex h°q̃ meli^9 uidet ñ esse q̃ i peĉo esse.

Undecimo arguũt sic. si bt̃a uirgo fuisset i originali peĉo ɔcẽpta melius fuisset ei nõ esse uel dampnatã esse q̃ ɔceptã ẽẽ ꝛ ꝑõns q̃ mr̃em dei esse. Hec aũt sunt ne pharia g° ꝛc̃. Probat assumptuꝫ ꝛ p° q̃ meli^9 fuisset ei dampnatã esse q2 malũ pene est minus q̃ ma lum culpe. Sed dampnatũ esse est malũ pene ꝛ ɔceptum esse i peĉo ẽ malum culpe g° ꝛc̃. Item ꝓbatur quantũ ad aliã ꝑtem uꝫ q̃ melius fuisset ei nõ esse q̃ ɔceptam esse i peccato q2 melius ẽ nõ esse q̃ i pec cato esse ẽm illud. Math. 20. bonũ erat ei si natus nõ fuisset homo i^e g° si beata uirgo hũit peĉm i sui ɔceptõe meli^9 erat ei nõ ẽẽ ul' dãp natã esse q̃ ɔceptã ẽẽ.

Rñ^o et si bt̃a uirgo ꝑ modicũ fue rit i originali meli^9 tñ ei fuit esse q̃ nõ ẽẽ ꝛ q̃ dampnatã esse.

Ad hoc respõdet q̃ ñ esse ul' dãp nãtũ esse põt ɔperari ad esse i pec cato dupliciter ẽꝫ q̃ o^r põt intelli gi aliq̃s esse in peĉo. Uno modo ẽẽ in peĉo absolute ꝛ ꝑseuerãter sine fine. Alio modo nõ absolute nec ꝑseuerãter sꝫ pro paruo tẽpore ẽẽ in peccato ꝛ postmõꝫ semꝑ esse in gr̃a ꝛ gl'ia. hec presupposito dico q̃ dato q̃ ɔcederet q̃d tñ nõ ɔcedo q̃ nõ esse ul' dampnatũ esse ẽ mai^9 malũ q̃ i peccato ẽẽ per tp̃e modi cũ ꝛ postmõm esse sine peĉo i gr̃a ꝛ gl'ia Alioquin oporteret dicere

q̄ melius fuiſſet b⁹ Fran. ⁊ oĩbus frĩbus minorib⁹ q̄ nunq̄ȝ fuiſſent uł q̄ dampnati fuiſſent cũ ŏs ↄcep ti ſint ĩ pecõ originali. qđ ẽ manife ſte abſurdũ ⁊ ĩcõueniẽs. Itẽ illud qđ dꝛ meli⁹ erat illi ſi natus non fuiſſȝ hõ iꝰ b⁹ Jero. expoĩt de 2ᵃ na tiuitate que ẽ ex utero ⁊ nõ de pᵃ que ẽ ĩ utõ Si enim mortuus fuiſſȝ ĩ utõ mr̃is poſtq̄ȝ fuit aĩatus penã dampni tm̃mõ hũiſſet ⁊ nõ penaȝ ſenſus ꝑpter pecȝ originale ſed ex eo q̄ tradidit xpȝ ↄſecut⁹ ẽ penã dampni ⁊ ſenſus ⁊ ideo nõ hũiſſet tm̃ malũ ſi mortuus fuiſſet ĩ utero mr̃is ⁊ nõ natus ex utero uiu⁹ ſic hũit. Item falſum ẽ q̄ meli⁹ ſit ñ ẽẽ q̄ȝ ĩ pecõ originali ẽẽ q̄ʒ claꝝ ẽ q̄ pueri decedentes cũ pecõ origi nali laudãt ⁊ bñdicũt dñm qui crea uit eos ⁊ poti⁹ deſiderãt eſſe q̄ȝ nõ ẽẽ uel dampnati eſſe. Ipi. n. nolẽt eſſe dampnati q̄ʒ hñt penã ſẽus ⁊ dampni. Uñ Aug. ĩ liᵒ de li. ar. dicit Cõſidera q̄ȝtum bonũ ſit eſſe qđ miſeri ⁊ bt̃i uolũt. Maius. n. bonũ ẽ eſſe ⁊ miſeꝝ eſſe q̄ȝ oĩo nõ eſſe. Si q̄s ãt dicat uellem nõ eſſe magis q̄ȝ miſeꝝ Rñdebo. mẽtiris q̄ʒ cũ miſeꝛ eſſe nolis eſſe tamẽ uis hec ille. Unde dampnati non ap petũt nõ eſſe ꝑ ſe ſed ſolũ ꝑ accñs ĩquãtũ ẽ ablatiuũ pene. ideo poti⁹ uellẽt eſſe ſub pecõ ĩſempitnum dũ mõ nõ hñt penã q̄ȝ nõ eſſe ſicut alibi declaraui. Itẽ ẽt illud qđ addit q̄ melius fuiſſet beate uir gini nõ eſſe uel dampnatã eſſe q̄ȝ ĩ peccato eſſe ñullo mõ ẽ ueꝝ nẽc ẽt ſequit dato ⁊ ↄceſſo q̄ melius foret non eſſe uel dampnatã eſſe q̄ȝ ĩ pec cato eſſe q̄ʒ quãdo fuit mater dei ñ erat ĩ peccato. ſed ab eo totaliter fuerat purgata nõ ſolũ adueniente maternitate dei ſed etiã anteq̄ȝ ex utero naſceret:

Ratio. iȝᵃ ex eo q̄ ille q̄ peccauit nõ põt eſſe ſpẽale hitaculũ dei.

Terciodecimo arguũt ſic. Spe ciale hitaculũ dei debet ſpãli mõ ꝑpari ſed bt̃a uirgo fuit ſpẽa le hitaculũ dei tam ſm corpus q̄ȝ ſm animã ergo ſpãli mõ debuit ꝑ pari ſed ſi ↄcepta fuiſſet ĩ origĩali peccato nõ fuiſſȝ ſpẽali modo pre pata ergo ⁊c. ·Nõ·

Rñ⁹ Licet uirgo hũerit originale pecm̃ fuit tñ ſpãle hitaculum dei prepatum.

Ad hoc rñdet q̄ beata uirgo fuit ſpẽale hitaculum dei ſingulari mõ ꝑparatum dato q̄ ĩ pecõ originali ↄcepta fuerit q̄ʒ ꝑceteris ſc̃is ſpẽa lius fuit ab originali pecõ mũdata In ſua enim ſc̃ificatione copioſius ceteris munus g̃ře accepit ut nõ ſo lũ purgaret a pecõ originali. ſed ut ẽt tota eius uita redderet ĩmu nis ab omni peccato actuali tã mor tali q̄ȝ ueniali qđ nulli alteri ſc̃oꝝ fuit unq̄ȝ ↄceſſuȝ Et ideo ei⁹ ſancti ficatio exceſſit ſc̃ificationẽ alioꝝ ⁊ q̄ȝtũ ad celeritatẽ q̄ʒ citiſſime poſt

83

animationem fuit scificata Et q̄stū ad magnitudinem q̄ maius donū gr̄e suscepit sic dicit scs Tho. i. 6°. quol3° ⁊ .d. Bonauē. Un̄ beatus Bernardus i s̄mone sci Johannis b̄te dic. Cum. n. o͞s hoi͞es i iniquitatibus ɔcepti sint neīem unq̄ mortaliū legimus itra m̄rna uiscera scificatum p̄ter Jeremiā ⁊ Jo. bap. quanq̄ de singulari uirgie nulla sit ambiguitas q̄m ⁊ ip̄a m̄nis circūscepta uiscerib⁹ sublimiori⁹ scificationis gr̄a mūdata sit utpote sacrariū illud i quo deus ⁊ dei filius carnē erat suscepturus Inefabiliori. n. mō sp̄us scs sup̄uenit i uirginem q̄3 i aliis q̄ eā tota dinitatis plenitudo sine mensure discretiōe p̄fudit ut nō solū a pec̄is abluta ⁊ repleta sp̄u sed de sp̄u sc̄o ɔcepisse credat̄ h̄ i° Et ad lugdun̄. Ego i q̄t puto q̄ copiosior scificatiōis bn̄dictio i eā descenderit que nō solū exclusō pec̄o ip̄ius scificaret ortuz sed ⁊ totā uitā deinceps ab omni pec̄o custodiret imunē q̄d nemini alteri i natis q̄dem mulieꝝ credit̄ esse ɔcessum h̄ i°. Un̄ Inno. papa 3°. i op̄e suo solēpni q̄d icipit Innocētius s̄uus s̄uoꝝ dei Dilecto filio suo Arnaldo abbati cistercien̄ salutē ⁊ ap̄licam bn̄dictionē. Prophetica auctoritas ⁊c̄. In s̄mone purificationis beate uirginis qui icipit. Ecce ego mitto angelū meū ⁊c̄. sic dicit Oportuit prius uirginē prepa rari anteq̄ dei uerbum ɔciperet. Cum enim angelus admirāti uirgini modum ɔceptōis ⁊ ordinem iudicasset statim i° summo desiderii fragrātis ardore ɔsensit dn̄s Ecce ācilla dn̄i fiat m̄ s̄3 uerbū tuū Stati aūt sup̄uenit sp̄us sanctus i eam. Pri⁹ q̄dem uenerat i eam cū i utero m̄ris aīam eius ab originali pec̄o mundauit sed ⁊ tunc sup̄uenit i eā ut carnē eius a fomite peccati mūdaret q̄tenus esset sine ruga p̄rsus ⁊ macula. Tyrānum itaq̄ carnis langoreȝ nature fomitē pec̄i sicut opinor i ea p̄rsus extinxit ut de cetero nō posset i mēbris eius isurgere motus ex lege pec̄i ɔtra legem iustitie neq̄ caro ɔcupiscere possit aduersus spiritū i qua pax dei que exupat oēm sensum debebat corporalit̄ h̄itare Hac igit̄ mūdatione carnis b̄a uirgo a sp̄u sc̄o sic p̄parata mox de purissimis sanguibus eius sp̄us scs corpus redemptoris sp̄ali quadā op̄one formauit ⁊ sine tp̄is iteruallo nouā aīam ifundendo creauit quā una cū corpore uerbū assumpsit h̄ i°. Ex quibus patet q̄ nō obstāte q̄ b̄a uirgo fuerit cōcepta i originali pec̄o fuit tn̄ sp̄alr̄ preparata.

Ro. 14ᵃ sumpta ex hoc q̄ qui p̄seruat̄ a miori ma⁹ debet p̄uari a maiori. 14ᵃ.

Quartodecimo arguūt sic a maiori obprobrio magis debuit preseruari q̄3 a minori. sed maius obprobriū ē humane nature pec̄m

originale q̄ꝫ ĩcineratio ſed ab inci
neratione fuit preſeruata ut dicit
Aug⁹.ergo ⁊c̄.

Rn⁹ nõ opꝫ ꝙ ſi beata uirgo fuit
preſeruata ab ĩcineratione fuerit ꝑ
ſeruata ĩ ſui ꝯceptione .

Ad h⁹ rñdet̃ p⁹ ꝙ nõ oꝫ ſi b⁹ uir
go fuit preſuata a minori malo ꝙ
ẽt fuerit preſeruata a maiori quia
mors ẽ maius malũ q̄ꝫ doᵒʳ ꝑtus
⁊ tñ fuit preſuata a doʳᵉ ꝑtus ⁊ ñ
a morte. Et hoc iõ fuit q2 pere cũ
dolore ẽ maledc̃io data mulieribuſ
ex uirili ſeĩe ꝯcipiẽtib⁹ Bt̃a ãt uir
go nõ ex uirili ſeĩe ſed miſtico ſpi
ramĩe ꝯcepit iõ fuit exẽpta a doʳᵉ
ꝑtus q2 ubi nõ fuit cã nõ dꝫ eſſe ef
fectus. Uñ dĩc ſc̃s Maximus ĩ ſmo
ne aſſumptionis bt̃e uirgis Tunc
ſeq̄ret̃ doʳ ꝑtum ſi ꝑceſſiſſet libi⁹
ꝯceptũ hec i⁹ Sed mors ẽ maledi⁹
⁊ pena pec̃i data oĩbus qui ſeĩal r
deſcẽdunt ab adam ⁊ iõ a tali pena
nõ debuit uirgo eſſe exempta ſicut
nec a cã talis pene . Et ſi fuiſſet a
tali cã preſeruata fuiſſet ẽt a tali
pena exempta. Dicit̃ 2⁹ ꝙ ñ oꝫ
ſi bt̃a uirgo fuit preſeruata ab ĩci
neratione ꝙ ẽt fuit ꝑſeruata a pec
cato originali q2 ut dicit ſc̃s Tho.
in. 4⁹.di.45ᵃ a multis pie credi
tur ꝙ bt̃s Johãnes ſtatiꝫ poſt mor
tem reſurectionis gl̃ia ⁊ ĩmortali
tatis fuerit dotatus nõ tam̃ opꝫ ꝙ
ſi ab ĩcineratione fuit preſeruatus
ꝙ ẽt ab originali fuerit ꝑſeruatus

Item Augu. ĩ 2⁹ de bap⁹ ꝑu.dicit
hoc deniqꝫ q̇buſdam ĩ fine largie
tur ut mortẽ iſtã repentinã cõmuta
tione nõ ſentiãt ſed ſimul cũ reſur
gentibus rapiant̃ ĩ nubibus obuiã
xp̄o ĩ aera. ⁊ ſic ſemper cũ domĩo
uiuãt hec ille. Unde Magʳ.ſen.
⁊. S.doc.in.4⁹.ſen.di. 43ᵃ.dicit
ꝙ illi qui inuenient̃ ĩ fine mundi
ſtatim reſurgẽt poſt mortẽ ⁊ nũq̄ꝫ
ĩcinerabunt̃ ĩ tantum ꝙ propter
iſtud breuiſſimũ tp̄us quidam ſeq̄n
tes Jero .dixerunt ꝙ nunq̄ꝫ moriẽ
tur De q̇bus tamẽ ꝯſtat ꝙ pec̃m
originale habuerũt igit̃ ꝯñа illa
nulla eſt.

Ratio.15ᵃ. Q2 beata uirgo fuit ꝑ
ſeruata a macula carnis debuit ꝑ
ſeruari a macula aĩe.

QUintodecimo arguũt ſic Ma
gis debuit beata uirgo preſ
uari a macula aĩe q̄ꝫ a macula cor
poris ſed ne macularet̃ ĩ carne cõ
cepit ⁊ peperit ſine corruptõe uir
ginitatis ergo ne mac̃laret̃ ĩ aĩa
debuit ꝯcipi ſine pec̃o originali.

Beata uirgo fuit ꝑſeruata a corru
ptiõe carnis nõ tamẽ fuit ꝑſeruata
a macula mẽtis. Rñſio.

Ad hoc Rndetur ꝙ maior forte
haberet ueritatem ſi beata uirgo
fuiſſet preſeruata ab omni macula
uel ab omni obprobrio corporis :
Hoc nõ eſt uex̃ q2 penalitates cor

porales que sunt obprobria huma
ni corporis ut sunt fames sitis et
mors bt̄a uirgo sustinuit ⁊ iō nō oȝ
ꝙ fuerit p̄seruata ab omni obpro
brio aīe Si aūt maᵒʳ ītelligatᵘʳ nō
de preseruatione ab omni obpro
brio sed ab aliqᵒ ꝑticl'ᶦ tūc maior ē
ↄcedenda sed tamē nō sequitᵘʳ ꝙ sit
preseruata ab originali sed sufficit
ꝙ sit p̄seruata ab actuali Quare
aūt nō ab originali sicut ab actuali
dico ꝙ cā ē q̄r sanctificaᵒ que fit ꝑ
grām naturali ordine p̄cedere pōt
omne pecīn quod ↄmittitᵘʳ per ac
tum ꝓprie uoluntatis eius qui pec
cat Et iō pōt grā tam copiosa con
ferri alicui que ita īclinabit li. ar
bitriū ī bonū ut nullo mō flectatᵘʳ
ī malum sicut fuit gratia sanctifi
cationis beate uirginis sed gratia
sanctificationis nō potest p̄cedere
unionem aīe ad corpus ex libidino
so semine ꝓpagatum sed semꝑ se
quitᵘʳ talem unionem ut dicūt sācti
⁊ quia aīa ex unione ad corpus sic
ꝓpagatum inficitᵘʳ ¶ Ideo per sancti
ficationem nō pōt anima p̄seruari
a peccato originali sicut preserua
tur ab actuali quia gratia p̄cedere
pōt actū quo ↄmittitᵘʳ pecȝ actuale
nō āt p̄cedere actū qᵒ ↄ̈bitᵘʳ origīale
peccatum Unde sicut nō fuit prese
uata ut ↄciperetᵘʳ ex semine fetido
⁊ tamē fuit p̄seruata a corruptione
uirginitatis ī cōceptu et partu quia
grā potuit precedere actū quo amit
titur uirginitas ex qua grā potuit
mereri ut esset ↄgrua mater dei.sȝ

gratia nō potuit precedere cōcep
tionem . ita q̄r gratia p̄cedit actū
quo cōmittitᵘʳ peccatum actuale.
¶ Non aūt precedit quo ↄtrahitᵘʳ pec
catum originale ¶ Ideo fuit preser
uata a peccato actuali ⁊ a corrup
tione uirginitatis ⁊ nō fuit p̄serua
ta cōceptione passiua corrupti ⁊ fe
tidi seminis nec a ↄ̈ctione peccati
originalis. ¶ Item ꝭm istam cōse
quentiā omnes hoīes cū preseruati
sint a corruptione carnis sequere
tur ꝙ preseruati fuissent a corrup
tione mentis ⁊ perↄn̄s nullū unq̄ȝ
hūissent pecīn qd' ē h'ticum.

¶ Ratio .16ᵃ. sumpta ex hoc ꝙ deus
potuit uirginem preseruare ab
omni peccato.

SExtodecimo arguūt sic. Qd'
potuit ⁊ decuit a deo fieri
circa cōceptionem beate uirginis
illud ē factū. sed potuit ⁊ decuit a
deo fieri ꝙ ipa sine originali pec
cato ↄciperetᵘʳ ergo ita factum est.
Minor uero probatᵘʳ p̄mo ꝙ potue
rit quia quicq̇d pōt deus ab aliquo
remouere pōt et illud nō infundere
sed peccatum originale pōt deus
postq̄ȝ inest a quolibet remouere
ergo potuit anteq̄ȝ īesset illud non
infundere. ¶ Item ista obligatio
dependet ex sola uoluntate diuina
que hāc legem instituit ut aīa que
unitᵘʳ corpori seminaliᵗʳ ab adam ꝓ
pagato ↄtrahat originale peccatū
Cum ergo diuina uoluntas ea que

sunt ad extra ɔtingenter et libere causet potuitꝰ aĩa beate uirginis originale pec̃m nõ causare suspendendo legem suam. ¶ Et iste sunt ꝓbationes Francisci de maronis. Quod aũt decuerit probatᷣ qꝛ decẽtius est uas deputatũ altari uel ad custodiã corporis xp̃i preseruari a macula q̃ȝ postea emũdare qꝛ nunq̃ȝ post maculã erit ita mundũ sicut priꝰ sed beata uirgo fuit uas ad recipiendũ deitatem ⁊ ad recipiendũ corpus ergo ab omni malo debuit preseruari.

¶ Rñdeo de poᵗ ordinata nõ potuit nec decuit fieri ut uirgo preseruaretᷣ a peccato originali.

¶ Ad hoc rñdetᷣ negando minorẽ q̃ȝ tum ad utrãq̃ȝ ꝑtem. Et pᵒ q̃ȝ potuit fieri a deo licet.n.de poᵗ absoluta deus potuisset preseruare beatã uirginẽ a peccato originali cuȝ hoc nõ implicet ɔ̃dictionẽ qꝛ nõ ĩ possibile erit apud deũ omẽ uerbũ nõ tamẽ potuit de potentia ordĩaria que ɔsideratᷣ circa ordinem a diuina sapientia institutũ ẜm quẽ ordinatũ fuit ut xp̃s esset oĩum redemptor ⁊ saluator. ¶ Ut autem clarius inotescat adducã .S. Tho. in.3ᵒ sententiaꝝ .di.i.q.2ᵃ artiᵒ 3ᵒ ubi querẽs an pater potuerit assumere carnem. Rñdit dicens Quod cum ĩ agentibus ex libertate uolũtatis executio potentie sequatᷣ uoluntatis imperiũ ⁊ ordinẽ rõnis ɔsideradũ ẽ quãdo poᵉ diuine attribuitᷣ aliq̃d Utrum attribuatᷣ poᵉ ẜm se ɔsiderate qꝛ tũc illud dicitur posse de poᵗ absoluta ulᷣ attribuatur sibi ĩ ordine ad sapiam uel presciam ⁊ uoluntatẽ eius qꝛ tũc illud dicitᷣ posse de poᵗ ordinaria. unũ simpl'r ɔcedendũ ẽ q̃ȝ pater ⁊ sp̃s sc̃s potuit carnẽ assumere de poᵗ absoluta cũ hoc ɔ̃dictionem nõ implicet nec ĩcarnatio defc̃m aliquẽ ĩ ꝑsona ĩcarnata ponat sȝ nõ potuit ĩcarnari de poᵗ ordinaria ꝓpter aliũ ordinẽ a diuina sapientia istitutum hec ille. ¶ Illud ergo quod potuit deus facere de potentia ordĩaria circa uirginẽ illud factum ẽ sed non illud quod potuit fieri de poᵗ absoluta. Alias oporteret q̃ȝ fecisset eã sine semine ⁊ q̃ȝ fecisset eã beatam et cum corpore ĩmortali ⁊ glioso qꝛ hoc facere potuisset de potentia absoluta iõ bene dictũ ẽ q̃ȝ de poᵗ absoluta deus potuit btãm uirginẽ preseruare ab origiali peccato sed nõ potuit de poᵗ ordiaria ꝑpẽ aliũ ordinẽ a ðĩa sapiᵗ institutũ ẜm quẽ ordinatũ ẽ ut ipe dei fiꝰ existeret oĩum boĩum redẽptor saluator medicus ⁊ recõciliator. Sȝ si fuisset preseruata nõ ĩdiguisset redemptione sanatõne ablutione et reconciliatione facta per xp̃m sic q̃ȝ preseruatus esset ne captitatem incurrisset non indigeret solutione pretij ad sui redemptionem. Et qui preseruatus essȝ ab omni egritudine curatõe medici opꝰ ñ hreti

Et qui preſuatus eſſet ab oī turpi
tudine lotōne nō īdigeret. et ꝗ pre
ſeruat⁹ eſſ3 ab īnimītia alicui⁹ re
cōciliatione nō īdigeret Cum ergo
a deo fuerit ab eterno predeſtinatū
ut xp̄s ꝑ ſanguinē ſuū tanq̄ꝫ ꝑ p̄ciū
ſolōnis debitoꝝ nr̄oꝝ a captiuita
te diaboli ōs hoīes redimeret. Et
ꝑ ip̄m ōs hoīes tanq̄ꝫ ꝑ medicinā
ſalubrem ab īfirmitate ſanaret. Et
ꝑ ip̄m tanq̄ꝫ ꝑ lauacrū nr̄e regnā
tionis oēs hoīes a pec̄is ablueret.
ac deo nos recōciliaret. iō nō fuit
poſſibile btām uirginē nec alium
puꝝ hoīem a pec̄o originali preſer
uari loquēdo de po. ordinaria.
Et de h⁹ mō īpoſſibilitatis uidet
loq̄ Aug⁹. ī li° de fi. ad pe. ubi dicit
dum ſibi adīuicem uir ⁊ mlr̄ er mi
ſcent ut filios generēt nō ē ſine li
bidine ꝑentum ɔcubit⁹ ⁊ ob hoc fi
lioꝝ ex eoꝝ carne naſcentiū nō pōt
eſſe ſine pec̄o ɔceptus hec i°. Itē3
ī li° de ꝑfcōne iuſtitie circa p̄nci.
Si inq̄t potuiſſet hō ſine pec̄o eſſe
nō mitteret de⁹ filiū ſuū ſine pec̄o
qui ſanaret hoīes a pec̄is aliud. n.
ē eſſe ſine q̄rella qđ de multis ē ī
hac uita dc̄m ē Et aliud ē eſſe ſine
pec̄o qđ de ſo° unigenito dici potu
it h° i°. Itē ī ench. ſolus dn̄s y⁹
potuit ita naſci ut ei op⁹ nō eēt re
naſci h° i°. Itē ī. 13° de tri. naſce
bat x⁹ nllm hn̄s nec hiturus oīo
pec̄m ꝑ quē renaſcerent͛ lıbandi a
pec̄o q̄ naſci ñ p̄nt ſine pec̄o. Itē ī li.
de nr̄a ⁊ gr̄a dicl3 eum fuiſſe l' eſſe
ɔſentiā hoīes ſiñ pec̄o ꝗ ꝑfc̄tām hn̄t
ul' hūerūt caritatē dei n° tn̄ mō po
tuiſſe l' poſſe eē ſiñ pec̄o ɔfir° niſi
iuſtificatos a pec̄is gr̄a ꝑ ieſū xp̄m
.d. n. h° i°. Ad p̄mā āt ꝓbōem dr
p° ꝙ p̄ſupponit unū qđ ē hr̄ticum
u3 ꝙ pec̄m īfundat͛ ſiue īp̄mat͛ aīe
a deo qđ ē nephādiſſimū q2 ut dic
Au⁹. deus ñ ē cā ei⁹ cui⁹ ē ultor ē
āt ultor pec̄i iō nō pōt eſſe cā ei⁹ ⁊
tn̄ ſm rōem tuā p̄ſuppo^r ꝙ ds̄ im
p̄mat ul' īfundat pec̄m ī aīa. nā tu
ſic dicis. q̄cq̄d pōt ds̄ ab aliquo re
mouere potuit illud nō īfūdere. ſ3
deus potuit pec̄m originale remo
uere a uirgine g° potuit illud ei ñ
īfundere Et ſic [illegible] deteſtāde cū
ɔclōnem [illegible] defendere conaris
ī aliā hr̄ſi3 īcurris ⁊ ds̄3 eē cā3 pec̄i
aſſerere nō uereris. 2° dr ꝙ q̄d
quid pōt deus remouere ab aliquo
poſtq̄ꝫ ei illud īfundit potuit ds̄ po.
abſoluta illud nō infūdere ſ3 nō de
po. ordinata quia p̄ſuppoſito ꝙ il
lud īfunderit mihi aīam fuit ordi
natum ſm ſuam ſapientiā ut illam
mihi infunderet. ⁊ ſic per compa
rationē ad ſuam ſapientiā non po
tuit nō infundere Deus ei3 nō fac
omnia que pōt facere ſed ſolum ea
que ordinauit ſm ordinē ſapientie
ſue uelle facere et q2 ordinauit ſm
ſuā ſapiētiā ut. b. uirgo nō p̄ſuare
tur a pec̄o origīali iō l3 de potētia
abſoluta potuiſſet eā p̄ſuare nō tn̄
eā p̄ſeruauit et iō dr non potuiſſe
de potētia ordīata. Ad aliā rōe3 di
cit͛ ꝙ hr̄ticū ē dicere pec̄3 origīale
eſſe legē a uolūtate diuina ordiatā

qꝛ deus nō ordinauit nec instituit
pecȝ cū sit summuȝ bonuȝ ⁊ oīa tra
hat et inclinet ad se ipȝ. pecȝ autē
est ꝑ sepatōeȝ et diuisionem a deo
Peccīm igitᷣ originale nō ē a deo sȝ
ē a primo parēte ꝑ carnalē ꝓpaga
tōeȝ. pena aūt huius peccati bñ ē
lex instituta a deo ut quicūqȝ ē ꝑti
ceps culpe ꝑmi pētis sit et ꝑticeps
et pene sicut ī ꝑma ꝑte huiꝰ trac
tactus ē declaratū. secūdo dicitᷣ ꝙ
dato ꝙ deus potuisset eā ꝑſuare n̄
tū eā preseruauit qꝛ n̄ decuit qꝛ hᵒ
derogaret dignitati xp̄i cui ꝑ singu
lari ꝓrogatiā sācti attribuūt ꝙ so
lus fuit sine peco ut dictū fuit in
.13. rōe secūde uie nō.n. oīs honor
qui attribuitᷣ filio attribuēdus est
matri qꝛ hoc nō esset uirgineȝ ho
norare sed eius honori potius de
trahere dū honorē filio soli debitū
alti attribueremꝰ ut dicit bonauē
tura. sufficiūt.n. uirgini alie digni
tates quas sibi filiꝰ cōmunicauit et
dedit in q̄bus supexcedit ōs hūa
nas laudes et deuotōes ⁊ iō nō oȝ
nouos honores cōfigere ad honorē
uirgīs que non indiget nostro mē
dacio. hūc.n. honorē non debuit de
us alteri attribuere uel cōcedere
nisi ei qui singl'ari modo ɔceptus
est ut eius cōceptō singl'ari ꝑuile
gio dotaretᷣ .uȝ dño Jesu xp̄o per
quē oīum salus et redēptō facta ē
ut nō glorietᷣ nec iustificetᷣ in con
spētu eius oīs uiuēs sȝ sibi soli sit
honor iste et gl'ia ista in secula secu
loꝝ . sub hac aūt xp̄i puritate de
cuit ut uirgo gloriosa maiorē puri
tatē hēret quā alius qꝛ ut dicit An
selmus decebat ut illa puritate ni
teret qua maior sub deo hōie neqt
intelligi. decuit ergo ut eiꝰ puritas
esset sub puritate xp̄i. si aūt fuisset
a peccato originali preſuata eius
puritas non fuisset sub puritate
xp̄i sȝ fuissȝ equal' ei gᵒ n̄ decuit eā
preſuare a peco ori. Ad exēplū aūt
quod adducitᷣ de uase dr̄ pᵒ ꝙ nō ē
ad ꝓpoītū ꝓꝓ tria. pᵒ q̇dē qꝛ uas
ex n̄ᵃ sue factōis nō hēt ꝙ fiat cum
macl'a hoc aūt ex n̄ᵃ sue carnalis cō
ceptōis hēt quod cōcipiatᷣ et gēre
tur cū macula peci origīalis secun
dū statū ī quo n̄ᵃ nūc ē et fuit post
peccatū primi ꝑētis . secūdo qꝛ non
est ordiatū a deo quod quodlibet
uas materiale ad eius ſuitiū depu
tatū ul' ad custodiā corporis xp̄i an
teq̄ȝ de facto ad illud applicetᷣ ꝑus
purgetᷣ et mūdetᷣ a deo miraculose
sicut fuit ordīatū a deo ab eterno
ꝙ .b. uirgo anteq̄ȝ de facto applica
retᷣ ad receptōeȝ corporalē dītatis
et ɔceptōeȝ xp̄i miracl'ose purgareᷣ
et mūdaretᷣ a peco originali quod
natural'r q̄si cōtraxit ⁊ sic purgata
et mūdata diuinitatē reparet. Zᵒ
qꝛ nō ē ordīatū a deo ꝙ uasa inmū
da ab ip̄o mūdarētᷣ sicut fuit ordi
natū a deo ꝙ ōs q̇ macl'aȝ origīalē
ɔxērt ꝑ xp̄i passionē redimātᷣ ⁊ lib
entᷣ. ⁊ iō ꝓꝓ hᵉ tria silitudᵒ n̄ ualȝ.
si āt hec tria essēt ī exemplo de ua
se tunc similitudo careret sed ma
ior ꝓpositō essȝ falsa qꝛ tūc decētiᵃ

esset uas nō ꝓſuari et postea pur
gari quā ipsū preseruari. dī. 2º ꝙ
si illud uas materiale post maculā
ita ꝑfecte mūdaretᷣ ⁊ purgaretᷣ ꝙ
nullum aliud de facto esset ita mū
dum et purum et pulcrū sicut ip
sum tūc illud uas decētius depura
retᷣ ad ſuitiū altaris quā quodcun
ꝗ aliud dato ꝙ alia uasa nūꝗ fuis
sent maculata sꝫ nūc esset pulcerri
mū sine omni macula quā pulcritu
dinē decetero non posset amittere
uerbigratia accipio decē uasa argē
tea nūꝗ maculata q̄ tñ possūt ma
clari demū accipio unū uas argen
teū maclatū sꝫ ꝑ ignē ul' artificiuꝫ
ita depuratᷣ et ornatᷣ ac ab ipo oīs
rubigo auffertᷣ quod supexcedit in
pulcritudine decore ac puritate oīa
alia uasa. Et hāc pulcritudinē nō
pōt decetero amittere. certū ē ꝙ
decētius esset rē ꝓtiosā ut corpus
xpi collocari in tali uase sic mūdo
et puro ꝗ in aliis q̄ nō sūt ita pul
cra dato ꝙ nūꝗ fuerīt maclata. sic
est in proposito qꝛ. b. uir. lꝫ fuerit
cōcepta in macula peci originalis
tñ ꝑ sāctificatōem fuit ita perfecte
mūdata ꝙ in pulcritudine excessit
mūditiā et puritatē cuiuslibꝫ pure
creature. uñ si fuissēt accepti ōs ā
geli et adā et eua in statu īnocētie
ex una parte et. b. uir ex alia parte
postꝗ fuit sāctificata ut esset mr̄
dei. pulcritudo ⁊ mūditia. b. uirgi.
quā nō poterat decetero amittere
excessisset in cētuplo pulcritudinē
naturalē quā hēbāt illi et eā ēt po

terant amittere et iō decēti⁹ fuit
ut diuinitas collocaretᷣ in utero. b.
uirgis ꝗ in quocūꝗ alio. Ipa. n. fu
it illud uas de quo dī ꝓuer. 25. au
fer rubiginē de argēto et egredie
tur uas purissimū. dicitᷣ tertio ꝙ si
illa rō esset efficax sequeretᷣ ꝙ ñ
decuisset xpꝫ cōmunicasse stigmata
corporis sui immaculati ⁊ ꝓtiosissi
mi. b. frācisco qꝛ corpus eius fuit
maculatū et deturpatū fetore luxu
rie et inquinamentis et sordibus
multoꝝ pecoꝝ [illegible] aliū Igitᷣ ſm ꝓ
dictam ꝯñam illas quinꝗ ꝓciosas
margaritas ñ debuit collocare ī tā
deturpato ⁊ fetido corpore sꝫ poti
us in corpore p[illegible] cādore uir
gineo decorato quale fuit corpus
multoꝝ. Et tamē hoc nō libenter
ꝯcederent īmo predicant ꝙ nulli al
teri ꝗ Beato Francisco. ille pretio
se margarite unꝗ fuerunt cōicate
quod tamē falsum est. Dicimus
ergo ꝙ licet corpus beati Franci.
ante. 20. etatis sue annū fuerit de
turpatū tamē postmōm igne carita
tis ⁊ penitentie fuit ita ab omni
sorde depuratū ut meruerit illas
pretiosas margaritas recipere. sic
⁊ beata uirgo post sanctificationē
fuit ita mūdata ut digna esset ī se
ipsum filiū dei recipere.

Ratio. 17ª. sumpta ex redemptiōe
xpi perfecta.

DEciosep⁹ arguūt sic. decuit ꝙ xp̄

ſingulari et nobiliori modo mřem
redemerit et liberauerit q̄ȝ alios
ſȝ nobilior mod⁹ redēptōis fuiſſet
ſi pſuata ēēt a peco q̄ȝ ſi cōtraxiſſȝ
⁊ poſtea liberata fuiſſet g° ⁊c̄. Mi
nor pbat̄ p ex̄ᵐ. pmū ē q̄ ſi aliquiſ
pſeruat̄ ne ſeruitutē incurat nobi
liori modo redimit̄ q̄ȝ ſi ſeruitutȝ
incurriſſet de facto ⁊ poſtea redi
meret̄. Secūdū exēplū ē de caſuro
in lutū q̄ nobiliori modo liberat̄
a caſu et macl'a ſi pbibeat̄ ne ca
dat q̄ȝ ſi poſt caſū et maculā elleue
tur et purget̄. Tertiū exēplum eſt
de ſanatōe q2 ille q̄ pſuat̄ ab infir
mitate nobiliori modo ſanat̄ quāȝ
ille qui īfirītatȝ īcurrit ⁊ poſtea
ſanat̄ g° ⁊c̄.

℞o. Si uirgo fuiſſet ab origīali p̄
ſeruata xp̄i p̄tioſo ſāguīe nō fuiſſȝ
redēpta.

Ad hoc rn̄det̄ q̄ ille ſinglaris mo
dus redēptōis pōt intelligi dupli
citer. uno modo ex pte ultimi effec
tus redēptōis q̄ ē glia ⁊ h° mō .b.
uirgo fuit nobiliori mō redēpta q̄ȝ
alius. q2 p redēptiōeȝ ꝯſecuta eſt
ampliorē gr̄aȝ et glīā q̄ȝ qcūq̄ȝ ali⁹
et iſte ē effectus poītiuus ip̄i⁹ gr̄e
Alio modo pōt capi redēptio q̄tū
ad effectū eius puatiuū q̄ ē libera
tio a ſeruitute ⁊ hoc mō ōs eq̄l'r
redemit nec nobiliori mō redemit
.b. uirginē q̄ȝ alios q2 a ſeruitute
peci origīal' ōs eq̄l'r redemit. pſua
tō. n. a captītate tollit redēptionē
de qua loq̄mur. licet. n. extēſa ppe
tate uocabuli redēptō poſſet dici

reſpectu mali nūdū habiti ſȝ poſ
ſibil' heri. redemptō tn̄ q̄ q̄s dr̄ re
dēptus p̄tioſo ſāguīe xp̄i de q° mō
redēptōis nūc loq̄mur nō pōt dici
de eo q̄ nūq̄ȝ ſeruituti ſubiect⁹ fu
it. nō. n. p p̄tiuȝ aliq̄d redimit̄ niſi
illd̄ fuerit pus ſuū et mō abſit alie
natū. rē. n. q̄ nunq̄ȝ fuit mea p pre
tiū dicor emere et nō redimere. rē
uero q̄ ſep fuit mea dicor poſſide
re et ptegere ac cōſuare non aūt
emere uel redimere. rē uero q̄ ſep
fuit mea ⁊ poſtea alieāta a me di
cor ppe redimere. Un̄. b. Ambroſi.
ſup illud ad Ro. 3°. Juſtificati gra
tis p redēptōem q̄ eſt in xp̄o ieſu
Notādū igr̄ q̄ x⁹ recte dr̄ nos re
demiſſe et nō emiſſe. ip̄ius. n. ātea
fueramus p naturā ſȝ ab eo aliena
ti fuimus p culpā. quapp cū homo
qui nunquam fuit ſub peccato alie
natus nō fuerit a deo non poteſt
dici nec ēptus nec redēptus a deo
ſȝ tm̄ poſeſſus et protectus ab ipſo
Item precium redemptionis non
datur niſi pro his qui ſeruitutem
incurrūt de facto uel obligati ſunt
ad ſeruitutē ſed Chriſtus per paſſi
onem ſuam dedit ſāguinem ſuuȝ in
pretium redemptionis omniuȝ q2
ut dicit apoſtolus. dedit ſemet ip
ſum redēptōeȝ pro omnibus. Et
apoſtolus petrus non auro inquit
et argento ſed pretioſo ſanguine a
gni īmaculati redēpti ſum⁹. g° ōs
qui redempti ſunt per ſanguinem
Chriſti de facto ſeruitutem incu
rerūt. unde beat⁹ leo papa ī ſmone

natiuitatis xp̄i . Agnoscam⁹ inquit misericordiā nr̄i redēptoris ꝑ quā solā resolui captiuitatis hu⁹ uincula potuerūt quib⁹ p̄mū hoīez oēzq3 ei⁹ posteritatē male suasus uictor peccati obstrixerat et ꝓpagīez dediticiā origīali sibi p̄iudicio uēdicabat h⁹ il⁹. ⁊ ī epl'a ad leonē īpatorē. nā captiuitatis nr̄e inquit resolui origīalis iura nō poterāt nisi redēptor nr̄ ad nos ueiens existeret hō nr̄i gēris quē nūi peccati uincl'a n̄ tenerēt ⁊ ꝗ īmacl'ato sāguīe suo cirographū letale dilueret h3. n. ꝓmissionē oīa secl'a p̄currētē mūdus ē deo recūciliat⁹ in xp̄o ut nisi uerbū dignaret̄ caro fieri nl'la possz caro saluari. hec ille . Itē si ꝑ solo nē p̄cii aliq̄s p̄suet̄ a s̄uitute oz ꝙ solutio p̄tij precedat p̄suatōez a s̄uitute pecci ꝑ p̄ciū redēptōis datū a xp̄o ī sua passiōe nisi illa q̄ seq̄t̄ passionē ⁊ effusionē sāguīs xp̄i. cū igit̄ cōceptō. b. uir. nō sit secuta effusiōez sāguīs sed eā p̄cesserit admi nus ꝑ. xl. ānos iō ꝑ passionē xp̄i et sāguīez eius effusū tāq3 p̄ciū nr̄e redēptōis n̄ pōt dici p̄suata a s̄uitute. si g° scriptura sit uera q̄ dīc ꝙ x⁹ dedit semet ipsū in redēptōem ꝓ oībus et ꝙ ꝑ sāguīez suū effusū ōs redimerit oz de necessitate dicere ꝙ si. b. uirgo fuit redēpta ꝙ de facto s̄uitutē incurit ⁊ sic a captiuitate fuit liberata sicut ⁊ ceteri Un̄. b. zozimus papa ↄdēpnās errorez pellagii et celestiī negātiū ꝑuulos ↄhere origīale pecc̄z qui tn̄ concedebāt eos ꝑ xp̄i sāguīez redēptos

q2 h° dicit scriptura utit̄ hac maxima ꝓpoitōe dicens nullus. n. nisi ꝗ pecci s̄u⁹ ē liber efficit̄ nec redēptus dici pōt nisi q̄ uere ꝑ pecc̄z fuerit antea captiuus h⁹ il⁹. Et. b. gregorius. oīs inquit q̄ redimit̄ ab aliqua captiuitate liberat̄ nec ullus redēpt⁹ dicit̄ si prius sub cl'pa captiuus n̄ fuit h⁹ il⁹. Ex quibus p3 ꝙ ꝗ dicit beatā uirgīez ab origiali pecc̄o fuisse p̄suatā euacuat ī ea nomē et rōez redēptōis facte ꝑ sāguinē xp̄i q2 p̄seruatō oppōit̄ redēptōi nā p̄suatō ē cōseruare custodire ⁊ ꝓtegere a malo redēptō uero ē eripere et liberare a malo sub quo aliq̄s existit actualr sicut p3 in decretis . i2. q. ii. ca° cū redēptor ⁊c̄. Un̄ nec in tota scriptura nec in toto iure canonico uel ciuili unq3 inueit̄ ꝙ p̄suatō a seruitute noiet̄ redēptō uel cēseat̄ noīe redēptōis s3 redēptōez sēꝑ accipit ꝓ liberatōe a seruitute de facto nā sacra scriptura q̄ dicit xp̄z ōs hoīes redimisse dicet illū nos recōciliasse et pacificasse sed recōciliatio p̄supponit inimicitiam et pacificatō p̄supponit discordiam g° redēptō p̄supponit s̄uitutem sicut declaratum fuit ī prima ratione et in quarta ⁊ in quinta secunde uie et in expositione octaue auctoritatis. Unde beatus leo papa ad leonem imperatorem Effusio inquit iusti sanguinis tam fuit diues ad pretium ut si uniuersitas captiuorum in redemptorem suum christum crederet nullum diaboli

uincula retineret illi⁹ eim sumus
morte recōciliati. illius oēs sumus
sanguine redempti qui tradidit se
met ip̄m pro nobis oblatōem ⁊ ho
stiam deo ī odorē suauitatis. Q̄uis
enim multoꝝ scōꝝ ī ɔspectu dñi pre
tiosa mors fuerit nulli⁹ tñ occisō re
demptio fuit mundi. sꝫ unus solus
dei ⁊ hoīuꝫ mediator fuit ī quo ōs
crucifixi oēs mortui ōs sepulti oēs
ēt sunt suscitati. Fides .n. uera iu
stificās impios ⁊ creās iustos ī i⁹
acq̄rit salutē ī quo solo se iueīt hō
īnocentem. nō ē.n. aliud nomē sub
celo datū ī quo oporteat nos salua
ri nisi ꝑ mediatorē dei ⁊ hoīum
iesum xp̄m nec esset redemptio cap
tiuitatis humane nisi sanguis eius
effunderet᷑ q̄ dedit semet ip̄m ī re
demptōem hᶜ iᶜ

Exemplum de ḃuitute.

Ad p̄mū iʳ exēplū iductū dīʳ q̄ iᶜ
q̄ p̄seruat᷑ ne ḃuitutem icurrat hu
manā nō pōt dici redempt⁹ sed cu
stoditus ⁊ ꝓtectus nō ab eo q̄ seʳ
talem p̄seruationē sed tm̄ ab eo q̄
p̄cedit illā Pa⁹ aūt xp̄i ⁊ sanguis
effu⁹ subsecuta ē ɔceptionē uirgīs
.i. ꝑ sanguīem iō ꝑ sanguinē xp̄i ñ
pōt dici preḃuata peco sed ꝑ ip̄am
pōt dici redempta si fuit sub ḃuitu
te peci. Ad aliud dicit᷑ q̄ iᶜ qui p̄
seruat᷑ a cāu non ꝓprie liberat᷑ a
cāu sed bene custodit᷑ ⁊ defendit᷑ a
cāu ab illo qui p̄cedit dispōn i⁹ ad
casum ⁊ nō ab eo qui seʳ illā dispō
nem. Ad t̄cium dīʳ q̄ ille qui p̄ser
uat᷑ ab infirmitate nō sanat᷑ qꝛ sa
natio presupponit īfirmitatē de fa
cto. ⁊ de tali sanatione loquebat᷑
xp̄s cū dixit nō ēst op⁹ sanis medi
cus sed male hn̄tib⁹ nec ueni uoca
re iustos sed peccores. Et iō dicit
Au⁹. sr̄ Jo. qui inq̄t siñ peco ē me
dico nō idiget nec ei sp̄ualis medi
cina neccīa ē Ne⁹ āt ex uirili seīe
natus ē q̄ celesti medico nō idigeat
h⁹ iᶜ. Propt̄ea si ista rō ɔcluderet
seq̄ret᷑ q̄ ōs infantes ⁊ multi uir
gies q̄ fuerūt p̄seruati a peco morta
li fuissent nobiliori mō redempti
q̄ꝫ b⁹. Fran. q̄ usqꝫ ad uigesimū eta
tis sue ānū lasciue uiuen⁹ ī multis
pecoꝝ mortaliū sordib⁹ se īplicauit
⁊ tñ h⁹ ñ ɔcederēt libent᷑. Dicam⁹
igʳ sic dīc Augu. i. 3⁹ de bap⁹ pu.
ad ōs nāqꝫ ꝑtiere nō dubitam⁹ eta
tes illō de q⁹ apl's loʳ bn̄ficiū dei
q̄ eruit nos de potātē tenebraꝝ. ⁊
.13. dē tri. h⁹ ē igr̄ qd̄ ait apl's. grās
agam⁹ deo q̄ eruit nos de ptāte te
nebraꝝ ⁊ trāstulit ī regnū filii sui
ī q⁹ hēm⁹ redēptōēꝫ ī remissiōeꝫ
pecoꝝ ī q̄ redēptōe tanq̄ꝫ p̄tiū ꝑ oī
bus nob̄ dat⁹ ē sanguis xp̄i h⁹ iᶜ ⁊
b⁹. Leo papa ī 3⁹ ḃmo⁹ natitatis
ad auferēn̄ igr̄ uīclū captiuitatis huᶜ
q⁹ p̄m⁹ hō ɔ ei⁹ uli posteritate dia
bolo ḃuiebat dī fi⁹ assumpsit formā
ḃui siñ sorde peci. ñ ei sufficiebat
doctrīa legal' nec ꝑ solas cohorta
tōes ꝓpheticas potat nostra nāre
pari. sed adiicienda ʳerat ueritas
redemptoris mortalibus institu
tis ⁊ corruptā ab initio originem
nouis renasci oportebat exordiis.

Offerēda erat p recōciliādis ho
stia que eēt nr̄i generis socia ⁊ nr̄e
ↄtaminatiōis alie⁹ ut hoc ppositū
dei quo pec̄m mundi ī iesu xp̄i pla
cuit passione delere ad oīum gnāti
onum secula ptineret h^c ille. Et
ī.4°. ẜmōe nisi inqt dei fili⁹ ad re
parationem ⁊ redemptōem nr̄aꝫ car
nē humanā assūmere dignaret̄ n⁹
queq̄ꝫ spes iustie ꝺ captiuitate dia
boli ⁊ a pfundo eťne mortis erue
ret. sed ↄdempna⁹ ex uno ī omnes
cuꝫ pec̄o transiēs pmaneret ⁊ leta
li ulnere labebefcā nā nullū reme
diū repiret. Qui ē pmus hō dya
bolo credidit nō solū ipe sed uiuer
sa ī i° posteritas cecidit. iō ad hui⁹
mōi pec̄i ⁊ mortis uiculū resoluen̄
dei fili⁹ humanā ī se nām suscepit
h^c i^e. Ecce q̄ redemptio n̄ fit nisi
p pec̄oꝝ remissionē.
Rō.18. sūpta ex pfc̄a mediatōe xp̄i

Ecimooctauo arguūt sic Per
fectissim⁹ mediator hr̄e debꝫ
pfectissimū actū mediandi circa p
sonā p qua max^e mediat sed xp̄us
fuit pfectissim⁹ mediator g° hūit
pfectissimū actū mediādi circa .b.
uirginē p qua max^e mediauit sed
actus pfectissim⁹ mediādi reqrit p
ẜuationē ab oī pec̄o ī p^a p qua ma
xime mediat g° b^a uirgo fuit pẜua
ta ab ōi pec̄o originali ⁊ actuali.
Ꝝo lꝫ xp̄s mediator pfectissimus
uirginis fuerit nō tamē eā ab origi
nali pec̄o pseruauit. Ꝝo.
Ad h° rn̄det̄ p° q̄ si hec rō esset
efficax sequeret̄ q̄ nullus ali⁹ ↄtra
xisset originale pec̄ꝫ qđ ē hereticū
dicere. q̄ aūt hoc sequeret̄ probo
p formā pcedētis argumēti sic. pfec
tissimus me°r hūit pfectissimū actū
mediandi circa psonā pro qua ma
xime mediat. sed xp̄s ē pfectissimus
me°r. g° hūit ēē psonas erga quas
mediauit pfectissimū actū ⁊ possi
bilem illis p quib⁹ mediauit. sed
tal' pfectissimus actus mediādi req
rit ī illis pro q̇bus mediatio fit p
seruationē ab oī culpa ēt originali
Cū g° x⁹ fuerit pfc̄issim⁹ me°r int
ōm ⁊ ōs hoīes se^r q̄ ōs hoīes pẜua
uerit a pec̄o Si ergo rō i^a ↄclude
ret de b^a uirgīe ↄcluderet ēt de oī
bus aliis hoībus qr mediatio xp̄i
q̄ꝫtum ē ex pte sui fuit pfecta ⁊ q̄
tuꝫ ē de se max^e circa ōs mediauit
qr dei pfecta sunt opa ut dicit^r de
uto.33°. ¶ Itē sicut ex pte uirgīs
fuit possibile q̄ preẜuaret̄ ab oī cl'
pa originali sic ēt possibile fuit ex
pte alioꝝ hoīum Et iō si argumē
tū fcm̄ pro b^a uirgine de uirtute
sua ↄcluderet piter ēt de alijs con
cludere deberet sed de aliis nō cō
cludit. ergo nec de b^a uirgine. Et
iō ad hāc rōeꝫ rn̄dens M^r adā an
gelicus dic q̄ hec rō nō magis con
cludit de uirgīe q̄ꝫ de quolꝫ alio pe
catore qr fuit xp̄s ita pfectus media
tor īter deū ⁊ quēlꝫ peccatorē sic
int̄ deū ⁊ mr̄em suā Et propt̄ hoc
posset dici q̄ ōs pec̄ores pẜuauerit
a pec̄o qr hic pfc̄ior actus mediādi
fuisset q̄ꝫ si dicam⁹ eū ita mediasse
q̄ pec̄ores p baptismū ipi⁹ purga

uerit. ¶ Et addidit q ita posset
argui q btā uirgo fuit ↄcepta btā
sicut aīa xp̄i q̄ iste mo⁹ esset pfcōr
mediatio q̄ȝ q mediauerit ut an̄ scā
esset q̄ȝ ↄciperet̄ si pfectissimus ac
tus pfectissimo mediatori sit attri
buendus. ¶ Item posset dici ex hac
rōne q xp̄us nō fuerit pfectissim⁹
mediator uirginis q̄ pfectior medi
atio ē ista qua quis preseruat̄ a cul
pa ꝛ a pena q̄ȝ ista qua quis p̄serua
tur a culpa tm̄. Si ergo xp̄s debuit
saltem circa uirginē hr̄e pfectissi
mū actū ul' effectū mediādi debuit
eā preseruare ab omni pena sed hoc
nō fecit g° nō fuit pfectissim⁹ me°r
Est igr̄ aduertendū q iste rōes ōs
ꝛ dialetice fundant̄ ī ↄsideratōne
soli⁹ po° dīe que multa potuit fa
cere que nō fecit nō ↄsiderata nā
rez ꝛ ordine uniuersi ac debito ēt
iustitie ꝛ ↄgruentie que oīa ut dīc
Aug⁹ ↄsiderari debēt ī opibus dī
qui oīa facit ī numero pondere ꝛ
mēsa. ¶ Possemus.n.facilit̄ argue
re a sili. Si deus ē optim⁹ creator
dȝ saltē appere ī aliq̄ creatura op
tim⁹ mo⁹ creādi pfcōr āt mo⁹ creādi
eēt q aliq̄d crearet ↄ īdefcibl'itate
sine quocunq̄ȝ defectu ꝛ sic oporte
bit dare aliquē angelū īpeccabilē
uel aliq̄d aīal īmortale uel lum̄ sol'
īclipsibile ul' hoīes fame ꝛ siti nō
subiectos q̄ hic pfcōr creandi mo⁹
fuisset. Et breuit̄ nihil ē fcm a dō
quin p siles rōnes possit ↄcludi q
al'r factū sit q̄ alr̄ potuit facere qd
ē ualde risibile ¶ Tenēdū ē illū

oīa bene fecisse q̄ oīa ī sapīa fecit
Est g° solida ꝛ doctrīa scōꝝ doctoꝝ
q nil a cōi lege ꝛ a cōi cursu pp
nīas fātasticas eximam⁹ nisi h° nob
ↄstet ul' auctis sac° scripture ꝛ sāc
toꝝ doctoꝝ. ergo a cōi lege ꝛ cursu
ↄcepōis humane nullū debem⁹ exi
mere nisi quē sac̄a scriptura ꝛ sācti
doctores eximūt quin poti⁹ eā sub
lege cōi ↄtineri ī hac parte dicunt
igr̄ nec nos eā debem⁹ eximere.
¶ Minus enim dubitandū erat de cō
ceptione filii dei q̄ȝ de cōceptione
matris tn̄ hoc nō obstante scriptu
ra ꝛ sci docto. euȝ excipiūt ab ista le
ge Oēs ī adam peccauert̄ g° si btā
uirgo sub ista lege cōi nō ↄtineret̄
ipam ēt excipissent eā aūt nō ↄexci
punt ergo ꝛ ipa ↄtinet̄ sub ista lege
cōi. ¶ Est ergo dicendū q ille ē p
fectissimus medi°r nō qui mediat
ut mediare pōt. sed qui mediat ut
mediare dȝ. Cōstat.n. q xp̄s p suā
mortē ut dīc Au⁹. potuisset ita me
diare īter dm̄ ꝛ hoīes pecores ut
nullus deinceps saltē actur̄ pecca
ret nec corporal'r moreret̄ nec tn̄
ppter hoc dicēdus ē īpfectus me°r
si hoc nō fecit q̄ hoc facere nō de
buit q āt nō debuerit facere debe
mus firmit̄ tenere ex h° q nō fecit
q̄ deus nil fecit frustra ꝛ q̄ deus
nil fecit qd facere n̄ debuit nec ali
q̄d facere ōmittit qd facere debeat
ꝛ ita ē ī pposito q̄ n̄ debuit uirgi
nē p̄seruare igr̄ nō p̄suauit ppter
rōes tactas. 2° rn̄det̄ negādo illā
minorem tanq̄ȝ falsam ī qua dicir̄

ꝙ actus ꝑfectissimus mediãdi req̄
rit preseruatõez ab õi peĉo origia
li ⁊ actuali ĩmo qui talē ꝑpõem as
serũt ut dĩc Jo. de poliato ignorãt
quid nom̃ mediatoris ĩportet. Me
diatio enim ē ĩter inimicos siue di
uersos ⁊ discordes Amici.n.⁊ ꝯcor
des nõ ĩdigēt arbitris neqꝫ media
tore mediũ.n.nõ ē nisi ĩter extre.
ut dici^r ĩ.io°.meth.Et iõ nõ ē op^a
mediatore ĩter deũ ⁊ creaturã nisi
ĩpa habeat discordiã ⁊ sit diuisa a
deo ꝑ peĉm ƀm illud ysa^e. 54.ini
q̄tates nr̄e diuiserũt ĩter nos ⁊ d̄m
nr̄m. ¶ Un̄ b^s leo papa in ep̄la ad
Leonē imꝑatorē Deus ĩquit ap̄ls
erat ĩ xp̄o mundũ recõciliãs sibi que
aũt recõciliatõ esse posset qua uni
uerso generi humano ꝑpitiaret
deus nisi oĩum cã mediator dei ⁊
hoĩum carnem suscepissꝫ ¶ Qua u°
rõne ueritatē mediatoris ĩpleuit
nisi ĩ for^a dei manens humanã fra
gilitatē assũmeret ⁊ peĉi uĩculum
unius p̄uaricatõe ꝯctum ĩpius mor
te nil ĩ se peĉi hñtis dissolueret h^c
i^c Et iõ glo.dĩc ad ro.5.Cõmēdat
deus caritatē suã ĩ nobis ¶ Jam igr
nos diligēti deo recõciliati sumus
cũ quo ꝑ peĉm inimicitias hēbam^a
nõ ergo opus esset mediatore nisi
ꝑ peĉm hõ a deo diuisus fuisset un̄
n̄ fuit aliqs meditor ĩter d̄m ⁊ an
gelos stantes. ¶ Patet g° ꝙ p̄ser
uatio a peĉo tollit mediationē sic
suꝑius diffuse oñsum ē ĩ 2ª rõe 2^e
uie ubi ē dĉm ꝙ uniuersa tenet ec
c̄lia oēz hoĩez seꝑari a deo q ꝑ me
diatorez xp̄m recõciliat deo nec se
ꝑari queqꝫ nisi peĉis ĩterclude̅tib^a
posse ut dicit Aug.uide ibi.
¶ Rõ.19^a.sumpta ex hoc ꝙ ĩter q̄lꝫ
extrema ui^r ꝙ possit dari mediũ.

Decimonono arguũt sic Aliq̄d
põt se hr̄e ad peĉm originale
tripl^r ul̄ ꝙ n̄ possit ꝯtrahere nec cõ
trahat uel quod possit ꝯhere ⁊ cõ
trahat ul̄ me° m° ꝙ possit ꝯhere
⁊ nõ ꝯtrahat Jn p° gradu ē xp̄s q
nõ potuit ꝯtrahere nec ꝯxit peĉm
Jn 2° sumus nos õs si ergo b^a uir
go sit.s̈.nos ⁊ infra xp̄m oꝫ ꝙ me°
m° se habuerit uꝫ ꝙ potuerit ꝯhe
re ⁊ nõ ꝯtraxerit.pꝫ ꝯ^a q2 positis
extremis dꝫ ꝑoni mediũ sꝫ extre^a
sũt posita g° dꝫ poni mediũ.
¶ Rõ ĩter xp̄i ꝯceptionē ⁊ alioꝝ ho
minũ n̄ cadit alia ꝯcep° me^a.
¶ Ad h° r̄ndet.ꝺ. Egidius de roma
ĩ.6° quolꝫ° dicēs ꝙ tale mediũ n̄
ē ĩtelligere n^e dare. Nam q̄cũque
ꝯcipit uia n^e ex uirili seĩe ⁊ tunc
põt ꝯhere ⁊ ꝯtrahit ul̄ ꝯcipit s̈.
naturã nõ ex uirili seĩe sed opere
diuino ⁊ tunc nõ põt ꝯhere nec ꝯ
hit Et q2 nõ ē dare aliq̄d mediuꝫ
ĩter ꝑmũ modũ ꝯcipiēdi ⁊ ƀm q2 n̄
ē dare mediũ ĩter affirmationē ⁊
negationē. Jdeo cũ solus xp̄s ꝯtine
at sub 2° m̄bro necesse ē dicere ꝙ
oēs hoĩes alij a x° nõ solũ peĉꝫ po
tuerũt ꝯtrahere sed ꝙ et̄ de facto
ꝯtraxerũt h^c i^c ¶ Non enim oꝫ ꝙ
ĩter quecũqꝫ extrema det medium
q2 qñ unũ extremũ ĩcludit negatio
nē alti^a tũc ĩt ĩ^a extre^a n̄ põt dari

mediū q₂ ut dicit Aristo.in p° po
steriorū. Cōtraditō q̄ ē inter afir
matōez et negatōez est cuius nō est
mediū secūdū se.nā posset sic argui
de creatōe.aliq̇d est qđ pōt creare
et creat et aliq̇d nō pōt creare nec
creat ut creatura g° oportet ꝙ sit
aliqđ mediū qđ possit creare ⁊ nō
creet quod ē impossibile ergo ⁊c̄.
Ad idē rn̄det.d.Bonauētura dicēs
ꝙ positis extremis ponit᷑ mediuȝ
qn̄ mediū ē aptū natuȝ ↄfici ex ex
tremis ẜȝ debitū ordīeȝ et ↄgruen
ciā nō aūt sic est in proposito .nam
ponere causaȝ sine effectu et effec
tuȝ sine causa n̄ est congruū nec de
cet.nā ↄcupisētia carn̄ gnāntis ē cā
pec̄i origīalis in prole iō n̄ pōt po
ni tal̄ causa nisi ponat᷑ tal̄ effectꝰ
Itē mors et aliį defectus sūt pena
pec̄i ideo non pn̄t primo in aliquo
inesse de necessitate sine pec̄o. Et
ad argumētū dicit᷑ ꝙ puritas uir
gīs fuit infra puritatē xp̄i et supra
puritatē aliorū q₂ sāctificatio sua
excellit sanctificatōeȝ aliorū q̄ȝtum
ad magnitudinē q₂ maiorē gr̄aȝ re
cepit quā alii et quātū ad celerita
tem q₂ solū ꝑ tēpꝰ paruū et q̄i impꝑ
ceptibile sub pec̄o fuit et statiȝ po
stea fuit sāctificata hec ille. Itē xꝰ
nec origīale nec actuale pec̄ȝ habu
it omnes alii post usuȝ liberi arbi
trii habuerūt actuale cū origīali cō
tracto.b.auteȝ uirgo origīale ↄ̄xit
sed nūq̄ȝ actualiter peccauit. Item
xp̄s nūq̄ȝ peccauit actual̄r nec pecca
re potuit oēs alii sancti post usuȝ

liberi arbitrii potuerūt peccare ⁊
de facto saltē ueīal̄r peccauerūt.b.
aūt uirgo anteq̄ȝ esset mr̄ xp̄i potu
it quidē actual̄r peccare sed nūquā
actual̄r peccauit sicut dictū fuit in
prima solutōe.

Ratio.20.sūpta ex hoc ꝙ Augu. n̄
uult habere questionem de peccato
circa uirgīeȝ.

Uigesimo arguit᷑ sic secūdum
auctoritatē augu in libro de.nª
et gr̄a ubi dicit.excepta uirgīe mª
đ q̄ ꝑꝑ honorē dn̄i cū de pec̄is agit᷑
nullā uolo prorsꝰ hēre q̄stionē ⁊c̄.
R̷o .b.uirgo licet secūdū augusti.
nō habuerit peccatū actuale habu
it tn̄ ẜȝ ipȝ pec̄ȝ origīale .

Ad hoc dicit᷑ ꝙ Augu.loq̇t᷑ de pec
catis actualibus q̄ in n̄ra potesta
te fuisse ne acciderēt confitemur
loq̇t᷑ .n.ↄtra pellagiū qui nullatenꝰ
admittebat pec̄ȝ origīale ab aliq°
contrahi sed pec̄a actualia ↄcede
bat q̇busdā ↄmissa fuisse sȝ quos
dā sāctos quos infra ↄmemorat ac
tual̄r nūq̄ȝ pecasse asserebat.Cōtra
hoc mltū arguēs augu.sic dicit ad
uersus hūc morbū nimiū ꝑiculosū
et exiciabilem ualet ↄmemoratio
peccatorum in que iusti sanctiq̄ȝ
ꝑlapsi sūt sed pellagius accute ur̄
interogare qūo istos sc̄os de hac ui
ta abiisse credēdū sit cū peccato ā
sin̄ pec̄o.ut si responsū fuerit cum
pec̄o putet᷑ eos secuta fuisse damp
natio qđ nephas ē credere.si aūt
sine pec̄o dictū fuerit eos exiisse ꝑ
bet hoīe saltē appropiquāte morte

ĩ hac uita fuisse sine peccõ ubi ꝑum
attendit cum sit acutissimus non
frustra ẽt iustos ĩ orõne dñe dimit
te nob debita nr̃a ⁊c̃. dñm̃qꝫ iesũ
cũ hãc orõnem dicendo expleuisset
ueracissime subdidisse Si.n.dimise
ritis peccã hominibus dimittet uob
pater uester peccã ur̃a Per h° eniꝫ
cottidianũ ⁊ spũale quodãmõ ĩcen
sum qđ añ deum offerim⁹ ĩ altari
cordis ꝙ sursum hr̃e monemur in
fert̃ qđ ⁊ si hic nõ uiuat̃ sine pec
cato lꝫ tamẽ mori sine peccõ dũ sub
inde ueĩa delet̃ que subiñ ignorã
tia uel ĩfirmitate cõmittit̃. Demũ
pellagius ꝯmemorat eos qui nõ mõ
nõ peccasse uerꝫ ẽt iuste uixisse re
ferunt̃ Abel. enoch. melchisedech
abram ysaac iacob. ioseph iesunaue
finees samuel natam elyam eliseuꝫ
micheã danielez anauiã azariã mi
sael ezechielẽ mardocheũ symeon
ioseph Johẽm baptistam. Adiũgit
etiã feĩas. Delboraꝫ annã samuel
mr̃em Judith. hester aliam annã fi
liam phanuel. helysabeth ⁊ ẽt sal
uatoris nr̃i mr̃em quã dicit ẽt sine
peccõ ꝯfiteri necesse ẽ pietati. Huic
obiectioni Aug⁹ R̷ndens statim sub
iungit. Excepta ig^r uirgine maria
de qua ꝓpter honorẽ dñi nullã pr
sus cũ de peccĩs ag^r hr̃e uolo qõnẽ
Jñ eĩm scimus ꝙ ei plus grẽ colla
tũ fuerit ad uincẽdũ oĩ ex ꝑte pec
catũ que illũ ꝯcipere ⁊ parere me
ruit quẽ ꝯstat nullũ huisse pecm̃
hac ergo uirgine excepta si omnes
illos scõs ⁊ sanctas quos pellagius
enumerauit ꝯgregare possemus. ⁊
ĩterrogare. Utrũ essent sine peccõ
quidem fuisse r̃nsuros putam⁹ utrꝫ
ꝙ ipe pellagius asserit An qđ Jo
hãnes dicit rogo uos q̃ntalꝫ fuerit
ĩ hoc corpore excellẽtia sanctitatis
si de hoc ĩterrogari potuissent una
uoce clamassent Si dixerim⁹ qr pec
catũ nõ hẽmus ipos nos seducim⁹
⁊ ueritas ĩ nobis nõ ẽ An id humi
lius fortasse r̃nderẽt q̃ꝫ ueri⁹ sed
huic iam placet ⁊ recte placet lau
dem hũilitatis ĩ ꝑtem nõ ponere
falsitatis Jta hoc si uerꝫ dicerẽt ha
berent pecm̃ Si ãt hoc dicẽdo mẽ
tirent̃ nihilomin⁹ hẽrent peccatũ
qr ueritas ĩ eis nõ esset Peccauer̃t
ergo illi sed non potuit scriptura
oĩum ꝯmemorare peccã. ¶ Qđ eiꝫ
ad hoc pellagius dixerit queso attẽ
dite hoc ĩquit recte dici posset de
his quorꝫ nec bonorꝫ opum nec ma
lorꝫ scriptura sit memor De illis
uero quorꝫ iustitie memĩt ⁊ peccõrꝫ
sine dubio memĩsset si que eos pec
casse sensisset ¶ Hãc ãt r̃nonem eli
dens Aug. statĩ subiũgit dicat ergo
pellagius ad iustitiã ñ ꝑtinuisse tã
tam illorꝫ fidem ꝙ magna multitu^e
ꝑcedentes ⁊ sequẽtes dñm ĩ asello
sedentẽ laudibus ĩter fremẽtes ini
micos q̃re hoc facerẽt clamabãt O
sana filio dauid ⁊c̃ Audeat g° iste
pellagius dicere neĩem fuisse ĩ tan
ta multitu^e qui nullũ hr̃et oĩo pec
catũ Qđ si absurdissimũ ẽ dicere
cur nulla eorꝫ peccata scriptura cõ
memorat que tñ bonũ fidei eorꝫ ꝯ

memorare curauit Sed hoc ēt ipse forsitam uidit ⁊ subiecit. Sed esto q̄ aliis tp̄ibus ꝓpter turbe nu͞osi tatem oīum dissimulauerit pec̄a cō texere ī ip̄o statim mūdi p̄mordio ubi nō nisi 4.or erāt hoīes dicem⁹. Cur nō oīum uoluerit delicta me morare Certe īquit p.o ītp̄e Adā et eue ex quibus caym ⁊ abel nati sūt 4.or tm̄ hoīes esse referūt Pec cauit eua scriptura hoc prodidit Adam quoq₃ deliquit scriptura ēt nō tacuit Sed ⁊ caym peccasse ip̄a quoq₃ scriptura testata ē Quoꝝ n̄ modo peccata uex ēt ⁊ pec̄oꝝ indi cat qualitatē Qd̄ ⁊ si abel peccass₃ h.o sine dubio scriptura dixisset. s₃ nō dixit g.o nec i.e peccauit quin y.o et ip̄₃ fuisse iustū ōndit. Hec dc̄us pellagius paꝝ attēdit q̄ paulo an̄ dixerat ia₃ exorta multitudine ge neris humani turbe nu͞ositate po tuisse scripturā dissi͞lare oīu₃ pec̄a ɔtexere h.o.n.si satis attēdisset ui deret ēt ī uno hoīe turbā ⁊ multi tudinē leuiū peccatoꝝ ul' nō potuis se ul' n̄ debuisse ɔscribi ea quippe scripta sunt quibus ⁊ mo⁹ ab͞hnd⁹ fuit ⁊ paucis exemplis ad multa ne cessaria lector essꝫ īstruēdus Non eim ɔmemorandū fuit si abel q̄uis merito iust⁹ appellatus est paululo al̄n īmoderatius risit ul' animi re missione iocatus ē uel uidit aliq̄d ad ɔcupiscēdu₃ ul' al̄n īmoderatius poma discerpsit l' poculo cibo cau delior fuit uel cū oraret cogitauit aliqd̄ un̄ eius ī aliud aduocaret in

tentio Et quotiēs illi ista uel silia multa subrepserint an forte peccata nō sunt de q̄bus gnāl' ⁊ cauēdis atq₃ cohibēdis amonemur p̄cepto apl'i co ubi dicit nō g.o regnet pec̄m in n̄ro mortali cor.e ad obediēn desi deriis eius h.e ille. ❡ Ex q̄bus pat₃ q̄ nō nisi de actualib⁹ pec̄is loqui' Aug. ī p̄dicta auc̄te a quib⁹ bt̄a uirgo semper fuit īmunis. P₃ etiā idem ex uerbis ip̄ius auc̄tis Pri.o dicit q̄ plus gr̄e ei collatū ē ad ui cendū ex oī p̄te pec̄m Clax.n.ē q̄ solū actualia pec̄a sūt que pugnan do uincunt' ⁊ nō originale Itē dic̄ si eos īterrogare possem⁹ De illis g.o pec̄is lo' que ɔmittunt' ab his qui īterrogati r̄ndere p̄nt. Et sunt actua.a ❡ Item si loqueret' de origi nali falsū esset qd̄ dic̄ q' si b⁹ Jo. bb̄a ⁊ multi alii dū adhuc uiuerent īterrogati fuissēt an pec̄m origīale h̄ēnt potuissent dr̄e q̄ nō q̄a qui libet baptizatus ul' circūcisus an̄ xp̄m ē īmunis a pec̄o originali. ❡ Jt̄ illā auc̄te₃ Johīs Si dixerim⁹ q̄m pec̄m nō h̄emus ⁊c̄. exponēs Au⁹. ī li.o de p̄fc̄oe iustitie dicit q̄ inte' solū de pec̄is actualibus. Hoc etiā dicūt .S. Tho. Albert⁹ Alex' Bo nauen'a ⁊ Egidius q̄ lo' de pec̄is actualib⁹. ❡ Sed m' sen. ī. 3.o. li.o di. 3.a dicit sane credī o₃ iux̄ sc̄oꝝ atte stationis ɔuenientiā ip̄am carnem uerbi an̄q₃ ɔcipet' pec̄o fuisse obno xiam sicut ⁊ reliq.a uirgīs caro sed sp̄ūs sc̄i op̄oe ita mūdatā fuisse ut ab oī pec̄i ɔtagiōe īmunis uniret'

91

uerbo pena tm̄ nō necītate sed uo
luntate assumētis remanēte Mariā
quoqꝫ totā spūs scs ī eaꝫ supueniēs
a peccō prsus mundauit ⁊ a fomite
pecī ēt liberauit ul fomitē ipm eua
cuando uel sic extenuando ⁊ debili
tando ut ei postmodū peccandi oc
casio nullatenꝰ extitit Et post pau
ca subiūgit Qꝺ āt ex tūc beata uir
go īmunis fuerit ab oī peccō Aug.
euident oñdit ī li° da nª ⁊ grā in
quiēs Excepta igr itaqꝫ uirgīe scā
de qua ⁊c̄. Ex quo pꝫ qꝫ ītelligitur
auctas iª de pecīs actualibꝰ ⁊c̄.

Rō. 21. sumpta ex auctē Aug. ī li°
ꝯtra ꝗnqꝫ hrses.

Uigesimopᵒ adducūt Aug. ī li°
5. 5. hrses qui ut aiūt sic dic
si potuit īquinari mat mea cū ipaꝫ
facerē potui īquinari cū ex ea na
scerer hec ille.

Rnᵒ qui hāc ppōem sicut stat auᵒ
attribuūt heresim sibi trissime im
ponunt.

Ad hoc dir qꝫ puerse hec auctas al
legat qꝛ nō ꝯtinet sanā doctrinaꝫ
Nam añs illiꝰ ꝯdcōalis ē ueꝝ sm
ōs doctores ꝯñs tm̄ ē falsū ⁊ hrticū
g° tota ꝯdcōalis ē falsa ⁊ hrtica.
Iteꝫ si añs ponat ī esse sm doctri
nā quā refero ē uerissimū ⁊ tm̄ ꝯñs
ē impossibile ⁊ hrticū g° tota iª
ꝯdcōalis ē falsa Uidi g° ego origīa
le ī smone ꝯ. 5ᵉ hrses ꝯ ttiam hr
sim que erat manicheoꝝ ubi ītro
ducit filiū dei ī pª pª ꝯ manicheū
loqntem ⁊ sic dicētem Dicit tibi

manichee deus creator hoīum filiꝰ
hoīs Quid ē qꝫ te pmouet ī natiui
tate mea. Non sum libidīs ꝯceptª
cupiditate ego mrēm de qua nasce
rer feci. ego uiā itineri meo ppa
raui atqꝫ mūdaui Si potui īquina
ri cū eam facerē potui īquinari cū
ex ea nascerer. Hoc idem dic ī ser
mone assumptioīs quē ego uidi in
libris uetustissimis sicut dcm̄ fuit
s. ī. xi. rōe. 3ᵉ uie ī. 9ª. auctē Aug.
ibi īducta eam uide.

Rō. 22. sūpta ex auctē Ambrosij ī
smōe de gabaonitis.

Uigesimosecūdo adducūt Am
brosiū ī smone de gabaonitis
dicentē. Hec ē uirga Jesse ī qua
nec nodus originalr nᵉ cortex ueīa
lis culpe fuit.

Rnsio. Auctas iª nō est Ambrosii
⁊ bene ītellecta nō militat ꝯ nram
ueritatem.

Ad hoc rñdet qꝫ auctas iª nō bn̄
ꝯcordat cū sñiis ambrosii p beatū
Aug. ī p° ⁊ ī 2° li° ꝯ Julianū quas
adduxi ī. 13ª rōe se uie ⁊ ī. xi. ⁊. 13ª
rōe. 3ᵉ uie. Et iō dicimꝰ qꝫ ista
uerba nō sūt ambrosii nec alicuius
doctoris scī sed fuert ab aliis mali
ciose ꝯficta. Et si ī dcīs eiꝰ īueniā
tur uerba hᵉ dico qꝫ ītellnda sunt
post natiuitatē ul scīficatōem suaꝫ
qꝛ extūc nec originale nec actuale
pecm̄ ī ea fuit. Quare expedit ut
hāc auctem allegātes originale pro
ducant ī medium ut uideant añce
dentia ⁊ ꝯñtia qꝛ tantus doctor n̄

debuit sibi ipi ɔ̄dicere ī hac re tā graui. Signū aūt q̄ h⁹ est ficticiū ē q̄ multi eoꝝ ī hac auc̄te allegāt Jero. ad gabaonitas Alii uero Ambrosium g⁹ ꝛc̄.

Rō. 23ᵃ sūmpta ex auc̄te Cyrilli ɔtra nestorium.

Ugesimotertio adducūt Cyrillū ī tractatu ɔtra nestoriū dicētē temerariū ē ponere ī uirgine mᵃ maculā uel pec̄m aliqd̄ h⁹ iᶜ

Ro auc̄tas Cyrilli si ītegra adducat̄ nō militat ɔ̄ nos.

Ad h⁹ rn̄det̄ q̄ Cyrillus ɔ̄ nestoriū afferentē beatā uirginē post ɔceptionem filii alios filios ex uirili semine ɔcepisse ꝛ ēt peccasse sic dicit post ɔceptū filiū temerariū est ponere ī uirgīe maria maculā aliquā l pec̄m h⁹ iᶜ Uñ nihil aliud ītēdit nisi ɔ̄ nestoriū oñdere q̄ post ɔceptum filiū bᵗᵃ uirgo semp fuit ītacta ꝛ imaculata nec unq̄ꝫ uirginitatē amiserit nec pec̄ꝫ aliqd̄ cōmissit cuiꝰ oppositū Nestoriꝰ asserebat. Et iō auc̄tas illa si integra adducat̄ nō suffragat̄ errori eoꝝ sed magis ē ɔ̄ eos.

Rō. 24ᵃ sumpta ex auc̄te Bernardi ī s̄mone assumptōis.

Ugesimoq̄rto adducūt Bernardum ī sermone assumptionis dicentem. caro marie ex adam sūpta maculas ade ñ admisit h⁹ iᶜ.

Ro h⁹ uirgo lꝫ originale peccatū ɔtraxerit illud tñ pec̄m ꝓpa uoluntate ñ admisit.

Ad hoc rn̄det̄ q̄ beatus Bernardꝰ uult dicere q̄ beata uirgo nō admisit. i. nō ꝓpa uolūtate cōmisit maculas .i. pec̄a ade q̄ nunq̄ꝫ actualr peccauit ꝛ originale qd̄ in sua cōceptione ɔ̄xit nō sua sed primi parētis uolūtate comissum ē.

Rō. 25ᵃ. sumpta ex auc̄te Anselmi de exordio humane salutis.

Ugesimoq̄nto adducūt Anselmum in libro de exordio humane salutis sic dicentez Si quid originalr peccati in propagine dei matris extitit illud propagantiū nō ꝓpagate pl̄ fuit h⁹ iᶜ

Rñsio. Liber de exordio humane salutis nō fuit beati Anselmi nec auc̄tas iᵃ eoꝝ errori suffragat̄.

Ad hoc dicit̄ q̄ liber ille non est Anselmi canturieñ. quia Uincentiꝰ hystorialis qui eius libros enumerat in libro. 26⁹ capᵒ. 71ᵒ. hunc ñ ponit Item nō ē Anselmi laudeñ. sicut patet ex eodem libro .27⁹. c. uigesimosecūdo. Dicit̄ .2ᵒ q̄ sit cuiuscūq̄ꝫ illa auc̄tas Anselmi nihil aliud insinuat nisi q̄ si pro q̄ aliquid peccati ī propagine dei mr̄is extitit illud nō fuit uoluntate ꝓlis propagate sed libidine propagantiū ɔtractū. Et hoc uex ē quia ut dicit Aug. de fide ad pe. pec̄ꝫ ī puulos nō transmittit propago sed libido gentuz nec fecunditas huāe

nature facit hoīes cum peccō nasci.
sed fetiditas libidinis quā hoīes
habēt ex illiꝰ primi iustissiᵃ 9 dēp
natiōe peccati hec ille uult ergo di
cere ꝙ pecīm originale ꝙ uirgo cō
traxit nō fuit ex ꝓpria uoluntate
uirginis cōmissum. sed ex libidine
ꝑentum 9tractum.
Rō.26ᵃ. sumpta ex auctē bt̄i dn̄ici
ordinis p̄dicatoꝝ ducis.

Uigesimosexto adducūt: b.dn̄i
cum ducem p̄dicatoꝝ uerita
tis pugilem ī liº quē fecit de corꝑe
xp̄i 9tra albigenses sic dicentē Sic
primꝰ Adā fuit ī agro damasceno
de terra uirginea ⁊ īmaculata for
matus sic ꝯs Adam uz xp̄us fuit de
carne uirginea ⁊ īmaculata 9ceptꝰ
hec ille.

Rō .liber iˢ nō fuit a bt̄o dn̄ico 9
positus ⁊ illa auctas eoꝝ nō suffra
gatᷣ errori.
Ad hoc rn̄detᷣ ꝙ uincentius hysto
rialis liº 3º cº 96. hystoriam reci
tat illius libelli qui inter flām̄as
proiectus ter exiuit illesus penitꝰ
sed predicta ratōne uel auctē quod
esset liber de corpore xp̄i. nullam
penitꝰ facit mētionem. un̄ eadem
facilitate 9tempnetᷣ auctas iˢ qua
adducitᷣ Item nunq̄ȝ fuit reputatū
hr̄ticū tenere. b. uirginem fuisse cō
ceptam ī originali peccato Ideo
nō opꝰ erat ut ꝑ illā auctēm. b. do
minicus īpugnaret hr̄ticos Attam̄
ne subterfugisse deꝑhēdamur libel
lus ipē ī mediū ꝓferatᷣ ut quē nll's
retroactis tp̄ribus ex predicatoꝝ
ordine uel saltez inspexit nūc eidē
tanq̄ȝ p̄nis reliquiis reuerentiaȝ
fidemq̄ȝ p̄bemus At cum libellus iˢ
nec ab eisdem proferri quē natura
nesciuit minime possit aut ostendi
q̄ȝ illd̄ m̄daciose 9texerit luce clariꝰ
ē manifestū Est.n.ridiculum ut ho
mūtio hexfnus subfoderit id qd̄ tā
antiqua tam numerosa tā sacra tā
q̄ȝ sui ꝑentis solertissima ⁊ inclita
ꝓles a nullis maioribꝰ eiꝰ posteris
memorādam colēdā hauserat. Anti
quꝰ sermo ē ⁊ ī ꝓuerº dicitᷣ mēda
ces faciūt ut nec uera dicētibꝰ cre
datᷣ. Sed esto ꝙ liber ille a beato
dn̄ico fuisset 9scriptus totū qd̄ ibi
dicitᷣ 9cedimus Nullus.n.ex nr̄is
negauit unq̄ȝ quin beata uirgo ⁊ ī
maculata acᷣ ab oī peccato īmunis
extitit ꝓ eo tp̄re quo dei filiꝰ ex ea
carnem assumpsit cū hoc tamē stat
ꝙ ī sua 9ceptione origīale peccatū
9traxit.
Rō.27ᵃ. b.uirgo pura ⁊ īmaculata
fuit qn̄ xp̄s ex ea carnē assumpsit

Uigessimoseptimo adducūt. b.
Andreā ap̄lm quem ferunt
dixisse ut in eius hystoria legᵗ qꝛ
īquit de īmaculata tra fc̄s fuerat p̄
uaricator cōgruum fuit ut de īma
culata uirgine nasceretᷣ recōcilia
tor hec ille.
Rn̄sio Bt̄a uirgo pura ⁊ īmacula
ta fuit qn̄ xp̄s ex ea carnē assūpsit.

Ad hoc di^r q illa uerba nihil alid
pretēdūt nisi q decebat ut uirgo
sine macula esset quādo xp̄s fuit ex
ea ɔceptus quod ɔcedimus quia p
illo tp̄re fuit ī ea fomes extinctus
ut ab omni macula ⁊ impuritate
īm unis redddere t.

Rō.28. sūpta ex auctoritate sancti
thoͤ in p̄mo sen. q. b. uir. immu
nis fuit a pec̄o origīali

Vigesimooctauo quasi applau
dentes garriunt sanctū Tho.
doctorem angelicū idipsuz in p°
sen. libro sensisse et q qn̄z senserit
qr in eodē li° di. 44. q. 3. dicit bea
ta uirgo fuit immunis a pec̄o origi
nali et ab omni pec̄o actuali. hec
ille

Rō. b. uirgo postq̄ȝ incepit dei mr̄
esse sēper immunis ab ōi pec̄o ori
ginali et actuali fuit.

Ad hoc dicit q h° dixit doctor sc̄s
et uerū est quod dixit qr beata uir
go pro eo tēpore quo incepit ma
ter dei esse et deinceps usq̄ȝ in per
petuū fuit immunis a peccato origi
nali cum hoc tn̄ uere stat q fuerit
ɔcepta in peccato origīali. nam ōs
xp̄iani sūt īmunes a pec̄o origina
li et tn̄ fuerūt cōcepti cum peccato
originali nō. n. dicit doctor sanct^a
q. b. uir. fuerit immunis ī sui ɔcep
tōe a pec̄o origīali sed dicit q fuit
immunis a pec̄o origīali qn̄. s. p̄pa
rata fuit ut esset mat dei. Et q h^e
fuerit mēs ei^a pȝ ex cāis dicēdis. n̄
. n. ibi q̄rit an. b. uir. fuerit ɔcepta
in pec̄o originali sed an. b. uirgīe
aliquid melius de^a facere potuerit
Et arguit q nō per auctoritatem
Anselmi dicētis. decuit ut uir. quā
deus unigenito p̄parauit in matrē
illa puritate niteret q̄ maior sub
deo neq̄t ītelligi sed deus nihil po
test facere quod sibi in bonitate ⁊
puritate equet g° uide^r q nihil me
lius beata uirgīe facere potuerit
In respōsione principali dicit quod
sicut quolibȝ bono creato eo quod
finitū est esse pōt aliquit meli^a in
bono increato eo q īfinitū ē nihil
melius esse potest. et ideo bonitas
creature dupliciter pōt cōsiderari
uno modo secūdū se et absolute ⁊
sic qualibet creatura aliquid meli^a
esse pōt Alio modo per comperatō
neȝ ad bonū increatū et sic digni
tas creature recipit qnādā infini
tatem ex infinito cui comperat si
cut humana natura in christo inq̄ȝ
tum fuit unita deo et beata uirgo
īq̄ȝtū est mater dei ⁊ gratia inquan
tum coniungit deo. Sed tamen in
istis cōperatōnibus ē duplex ordo
Primo quia quāto aliquid nobilio
ri cōperatōe in deū refferτ nobili^a
est et sic hūana natura in xp̄o no
bilissima ē qr p unionē ī p^a ɔpat
ad deū ⁊ post eā. b. uir. de cui^a ute
ro caro unita diuinitati asūpta est
Secūdo qr quedam istarū compatō
nū est secundū respectum tm̄ sicut
beata uirgo ɔpat ad deū secūduȝ
respectū mr̄is ad filium et ideo ex
dignitate talis cōpatōis nō pōt sū

mi iudiciū bonitatis de re absolu
te ut dicat᷑ ꝙ beata uirgīe nō pōt
esse melior mater nec aliqd pōt esse
melior mater ꝗ̄ꝫ uirgo .sed quedaꝫ
cōparatō ē secūdū unioneꝫ et secūdū
esse et tūc ex dignitate illius talis
cōparatōis iudiciū pōt sūmi simplr
et absolute de re sic deo unita ut
dicat᷑ ꝙ xp̄o homine nihil pōt esse
melius . ¶ Ad argumētum uero di
cit ꝙ puritas intēdit᷑ per recessū
a cōtrario. Jō pōt aliquod creatum
inueniri quo nihil purius in rebꝰ
creatis esse pōt si nulla cōtagione
peccati inqnatū sit ⁊ talis fuit pu
ritas.b.uirgīs que a peccato ori
gīali et actuali īmunis fuit tñ hec
puritas fuit sub deo inq̄ꝫtū erat in
ea potētia ad peccādū sed bonitas
attēdit᷑ per accessū ad terminū q
in infinitū distat a creatura uꝫ sū
mū bonū.unde quolibet finito bo
no pōt aliqd melius fieri .hᵉ.Scs
tho. Ex p̄dictis gᵒ pꝫ ꝓpositū nr̄ꝫ
Primo q2 dicit ꝙ post xp̄ꝫ .b.uir
go ē nobilissima inq̄ꝫtū est mater
dei et ex eius utero caro dītati uni
ta asūpta ē gᵒ de ea nobilitate et
puritate loqt᷑ quā habuit qñ uer
bū carnē ex ea asūpsit ꝑ illo tp̄re
fuit purissima inter ōs creaturas
et immunis totalr ab ōi pecō et o
riginali et actuali et a fomite pecī
q2 ab ea tūc fomes fuit totalr extic
tus ut nō posset amplꝰ de cetero
peccare.2ᵒ q2 dicit quod puritas ī
tēdit᷑ per recessum a contrario .iō
pōt inueīri aliquod creatum quo
nihil purius esse potest si nlla pec
cati inquinatum sit contagione.
Nota quod dicit si nulla cōtagio
ne peccati inquinatum sit ⁊ non di
dicit inquinatum fuerit ad denotā
dum quod non repugnat maxime
puritati quod aliquid fuerit inqui
natum sed sufficit quod pro eo tē
pore quo purissimū dicit᷑ non sit
aliqua contagione peccati origīal
inquinata quia tamen quando con
cepit filium nihil inquinamenti in
se hēbat.iō pro tunc et deinceps
fuit purissima .3ᵒ dr̄ ꝙ.b.uir. fu
it ita pura ꝙ nihil ea purius in re
bus creatis inueīri pōt.clarū ē ꝙ
beata uirgo habuit maiorem puri
tatem qñādo cōcepit filiū q2 secun
dū ōs docto.fomes pecī fuit in ea
tūc totalr extictꝰ ꝗ̄ꝫ qñ fuit ↄcepta
Si ergo loqueret᷑ de tp̄re ↄceptio
nis falsa esset sententia Anselmi ⁊
sancti Thoᵉ q2 maior puritas po
terat ītelligi ī beata uirgine esse ꝗ̄ꝫ
illa quā habuit ī sui ↄceptione Et
poterat ī rebus creatis aliqd puri
us esse q2 uidelꝫ ip̄a fuit purior in
ↄceptione filii dei. ¶ Pro eo ergo
tp̄re quo fuit prep̄ata ut esset mat᷑
unigeniti filii dei fuit immunis a
peccato originali et actuali ⁊ ea
puritate nituit qua maior sub deo
nequit ītelligi. ¶ Attendendū est
aūt ꝙ dicit beatam uirginē fuisse
īmunem a peccato originali ⁊ actu
ali Si .n.loqret᷑ ꝑ tp̄re ↄceptōnis
esset loquutio abusiua Tūc enim ꝓ
prie aliqs ē īmunis a pecō actuali

quãdo non habet peccatum actua
le et protunc est aptum natum
habere illud. unde ante usũ liberi
arbitrii puer nõ dr̃ ꝓpe ĩmunis a
peccato actuali alioqn posset dici
ꝙ asinus et plãta sũt ĩmunes a pec
cato originali ꝛ actuali ꝑ eo gº tem
pore quo. b. uirgo habuit usũ liberi
arbitrii fuit ĩmunis ꝓpe a peĉo ori
gĩali et actuali. Et ꝙ hec sit ĩtẽtio
sãcti tho. pꝫ qr in eadẽ di. 17. q. 2.
arti. 4. ad. 4. ubi adducit eadẽ uer
ba Anselmi dicit ꝙ cũ puritas at
tendat ꝑ recessũ a ↄ̃rio iõ. b. uir.
ꝑ deputatõeꝫ ab õi peĉo ꝛ a fomi
te peĉi ꝑuenit ad sũmũ gradũ puri
tatis sub deo. hec ille. Ecce ꝙ bea
ta uirgo nõ sẽꝑ habuit sũmã puri
tatẽ sed ꝑ depuratõeꝫ a peĉo origi
nali et a fomite peccati qui uirtua
liter ↄtinet omnia peĉa meruit ad
sũmũ graduꝫ puritatis perueĩre ꝛ
tũc ꝓpe fuit immunis a peĉo origĩa
li et actuali. s. per depuratõeꝫ iam
factã. ꝛ ĩ. 3ª. ꝑte. q. 27. arti. 2º ad
secũdũ ubi rñdit ad eãdẽ auctori
tatẽ Anselmi dicit ꝙ sub xp̃o qui
saluari nõ indiguit marĩa fuit puri
tas beate uirgĩs. naꝫ xp̃s ullo mõ
ↄ̃xit originale peĉꝫ sed in ipsa sui cõ
ceptõe fuit sãctus sed beata uirgo
ↄ̃xit quidẽ origĩale peĉꝫ sed ab eo
fuit mũdata anteq̃ꝫ ex utõ nasceret
ꝛ hº significatũ fuit Job. 3º. ubi ꝺ
nocte peĉi origĩal' dicit. Expectet
lucẽ. i. xp̃ꝫ et nõ uideat qr nihil in
ꝗnatũ incurrit in illũ ut dr̃ sapĩe
7º. nec ortũ surgẽtis auroꝛe. i. b.

uirgĩs q̃ in suo ortu ab origĩali pec
cato fuit immunis. hec ille. ¶ Ex
quibus pꝫ q̃lr in pº sen. intellexit
. b. uirgĩeꝫ fuisse immunẽ a peĉo o
rigĩali nõ q̃dẽ in sui cõceptõe sꝫ in
suo ortu. i. in sua natĩtate. nõ igit
sanctus doctor sibi ↄ̃dicit ut q̃dam
falsi conãt aserere sꝫ ꝙ in uno lo
co succinte dixerat in alio difuse
trãq̃leq̃ꝫ declarauit. demũ hec duo
simul uera sũt. b. uirgo fuit cõcep
ta in peĉo origĩali et fuit ĩmunis
a peĉo origĩali in sua natiuitate
sed nõ in sui cõceptõe. maĩfesta est
igit falsitas et fictõ eorũ q̃ hãc fic
tionis maculã sĉo et catholico ĩpo
nũt doctori nec excusãt a grauissĩo
delicto. si. n. uolẽtes de origi. pecca
to p̃dicare cupiũt scire quid de hº
sãctus thomas sẽtiat debẽt legere
et studere ubi de origĩali peĉo et
sãctificatõe. b. uirgĩs ꝺifuse ꝑtrac
tat et nõ ad scartabellos recurrere
uel q̃rere in primo sen. ubi de ꝑo
tentia dei tractãs aliqua uerba de
origĩali peĉo interserit secũdum ꝙ
argumẽta exigebãt. O scartapacia
q̃ꝫ dãpnosa quot et quãtis referta
erroribus que audẽt aserere doc
torem grauissimũ et omniũ errorũ
debelatorem infatigabilẽ tenuisse
id quod erroneũ fideiq̃ꝫ aduersa
tissimum in pluribus sue doctrine
locis clare apteq̃ꝫ diffuse mõstãuit
Sed cum hec scartapacia rusticana
sũme ĩbercie ac igõrãcie nutritĩa
nõ nisi apud ignaros ueritatisq̃ꝫ
indagãde tardissimos repiũt agre

94

sti calamo trãseamus.

Rõ. 29. sũpta ex eo q festũ non fit nisi de re sancta.

Vigesimonono arguũt sic. Festũ nõ celebrat nisi de sancto sed de õceptõe uirgis festũ celebratur g° õceptõ uirgis fuit sãcta et p ons sine peco.

Rõ p° magistri Alberti de brixia Festũ cõceptõis ñ refert nisi ad sãctificatõez.

Ad hoc rñdet. b. et mag. Albertus de brixia qui tã in philoso° q̃z in theologia mlta cõscripsit et tertiã partẽ sãcti thome cõpleuit cui beatus Augu. apparẽs cũ sãcto thoma dixit Thomas m̃ par ẽ i glia uirgiñi prestãs mũdia. hec i sũma utilissima quã fecit de instructõe õfessor. quã in tres libros õscripsit distixit in libro tertio trac. 46. cap° 6° loquẽs de festo cõceptõis. b. uirginis sic dicit. sciẽdũ ẽ q quãuis. b. uirgo in origiali fuerit cõcepta peccato credit tñ in utero matris sue sanctificata fuisse añq̃z nata ex utero et ideo circa celebratõez õceptõis ei° diuersa cõsuetudo ecclesiarũ fuat. Nã romana eccl'ia cõsiderãs beatã mariã fuisse in origiali cõceptã nõ celebrat festũ õceptõis eius Alique uero ecclesie cõsiderãtes sanctificatõez eius in utero matris sue post animatõez factũ tollerãte romana ecclesia festum õceptõnis eius celebrant. unde illa celebritas nõ ẽ referẽda ad cõceptõez rõe cõceptõis sed rõe sanctificatõis eius in utero facte post cõceptõez cui° sãctificatõnis festũ in die õceptõis celebratur q2 quo tẽpe sãctificata fuerit ignorat. hec ille. Ex qbus patet solo argumẽti q2 istud festũ nõ ẽ cõceptõis sed sãctificatõis in die cõceptionis et sic festũ fit de sãctitate et ñ de peco. Unde sãct° thomas in. 3°. pte. q. 27. arti. 2°. ad tertiũ dicit nõ. n. pp hoc q festũ õceptõis celebrat dat intelligi q i sua õceptõe fuerit sc̃a sz q2 quo tp̃re sãctificata fuerit ignorat celebrat festũ scifica tõis ipi° poti° q̃z õceptõis i die õceptõis hec ille. Item i quolibeto. 6° sic dictũ fuit in rõe. xi. tertie uie idem dicit.

Ratio secũda clemẽtis pape.

Ad idẽ rñdet. d. clemẽs papa i sermone erunt signa in sole &c. sic dicẽs uidet mihi q de ista uirgis cõceptõe non debeat festũ celebrari primo auctoritate Ber. qui in epl'a ad lugduñ grauiter illos reph̃edit q2 hoc festũ celebrabãt. Secũdo q2 festi celebratõ nõ ẽ nisi in reuerencia sãctitatis eius de quo celebrat Cõceptõ aũt. b. uirgis ñ fuit sancta sz cũ peco origiali ut pz p dc̃a multor sãctorũ doctorũ. iõ nullo mõ est celebrãda sub festiuitate q. n. b. uirgo origiale pecz õxit clarũ ẽ et causa et rõ huius est q2 fuit ex õcubitu uiri et mulieris cõcepta. et iõ pecz origi. i sui õceptõe habuit qd non habuit eius filius qui non ex uirili semine sed mistico spiramine

est cōceptus et iō nō hēre pecꝫ ori ginale ē soliꝰ xpi sigl'are priuilegiū quidā.n.dūt q̄ in eodē instāti bea ta uirgo fuit in culpa et in grā ſm diuersa signa nature.sed hoc est sa tis impossibile cū instās sit indiui sibile Alii dnt q̄ solū per instans fuit in culpa et in alio īstāti fuit in grā sꝫ hoc ētē impossibile q² inter quelibet duo īstātia sēp cadit tēpꝰ mediū.Et ideo alii dnt et melius q̄ ipa fuit sub peccato ꝑ modicam morulā et stati postea fuit sāctifica ta q² secūdū eos q̄to citius sāctifi cari potuit sāctificata fuit. decuit .n.utea puritate niteret qua ma ior sub celo neq̄t intelligi et certe rōabiliter filius debuit quātū po tuit matrē honorare.et hāc oppini onē credo esse uerā.

℟o.3ª.que ē.d.Jo.An.bonōiēsis.
Ad idē rn̄det.d.Jo.Andree in.c.cū questus extra de feriis dicēs licet festū passiue cōceptōis .b.uirgīs ī mltis locis ex deuotōe nō īprobanda celebret Tu tn̄ dicas ɔceptōem illam nō esse uenerādam q² fuit ex hūano semīe facta et hoc est tenēdū q² fuit in orīgiali pcō cōcepta ut notat de cōscra.di.3.c.i. post cō cetpōeꝫ uero immediate sanctificata ē et ob hoc collit eccl'ia festū natiuitatis eius.

℟o.4.d. Guidonis archidiaconi bononiēsis.
Ad idem rn̄det Guido Archi.ī ro sario suo.c.firmissime de cōsecra. di.4.dicēs q̄ due sūt natiuitates una uidelicet in utero alia ex utero beata aūt uirgo et Johānes baptista et Jeremias cū origiali pcō nati fuerūt in utero et hoc ult' dicere littera ī pricipio capituli oēꝫ hominem etc̄.unde cōceptō.b. uirginis nō debet celebrari sed natiuitas ex utero celebrat etiaꝫ sancti Johannis baptiste q² fuerunt sācti ficati in utero et eis dimissū fuit o rigīale peccatū.

℟o qnīta Johānis teutonici.

Ad idē rn̄det Jo.theutonicus glo sator decreti de cōsecra.di.3.c ap° pronūtiādū dicēs cōceptōis festum non ē celebrādū sicut fit in multis regionibus et maxime in anglia.et hec rō est q² in pcō origiali cōcepta fuit sicut ceteri sācti excepta uni ca ꝑsona xpi.

℟o sexta .d. Bertolomei brisieñ.

Ideꝫ dicit ad litterā Bertholomeꝰ brixiensis ī apparatu suo suꝑ eodē ca° de ɔse.di.3ª.

℟o.7ª ſm oēs canonistas de n̄ cele brādo ɔcep.

Ideꝫ dicūt fere ōs canoīste q̄ festū ɔceptōis n̄ ē celebrādū q° ītll'nduꝫ ē rōe ɔceptōnis sed rōe sctificatōis ul' pꝰ ɔcepte celebrari pōt.

℟o.8ª que ē .d. Egidii de roma.

95

Ad idem R. t. d. Egidius de roma ī 6° quolz.° dicens q̄ beata uirgo fuit mūdo ɔcepta ſm carnem qn̄ ei aīa fuit infu.ª ⁊ originale pecm ɔ̄xit fuit āt ɔcepta deo ſm ſpm qn̄ p° aiationem grā ei colla ē Feſtū aūt non fit de ɔceptione qua ɔcepta fuit mūdo ſm carnē q2 talis fuit cū pecō ſed fit de ɔceptōe qua ɔcepta fuit deo ſm ſpm q2 talis fuit ſācta ⁊ ſine pecō. Nam ſic dicit de mlt̄is feſtiuitatib° facim° octauā utz de natiuitate dn̄i ⁊ ꝑ totā octauā dicim° hodie xp̄s nat° ē .i. tali die celebram° natitatē xp̄i ſic ēt dicere poſſum° hodie beata uirgo ɔcepta ē deo ſm grām. ſ. hac die celebram° feſtum talis ɔceptionis q̄uis ī tali die nō fuerit ɔcepta ſm grām. Sic .n. ī die q° xp̄s natus nō ē celebramus feſtum natitatis ei° dicētes hodie xp̄s natus ē ita ī die ɔceptionis uirgis ſm carnē in qua nō ē cōcepta ſm grām poſſum° celebrare feſtū ɔceptionis ei° referēdo ad ɔceptionē ſm grām Nam de mltis ſcis celebrat̄ feſtū depoſitiōis non ī die depoſitiōis ul̄ q2 ignorat̄ tp̄s hoc ul̄ ꝑpt̄ aliq̄ȝ alia cām. Et hoc nō obſtāte poſſum° dicere ho.ͤ ſc̄a ē depoſitio corporis talis ſci. i. hodie colit̄ ⁊ celebrat̄ dies ī qª ſc̄a eſt depoſitio corporis talis ſancti. Uel poſſum° dicere ut quidā dicūt ⁊ bn̄ q̄ ſicut ꝑmo genito regis an̄q̄ȝ ſit rex fit excellentior honor q̄ȝ aliis filiis regis q2 expectat̄ q̄ ſit ī tāte excellētia dignitatis ſic etiā q2 bª uirgo ɔcepta mūdo ſm carnem debebat ɔcipi deo ſm tantaz grē excellentiā ꝑpter hoc cellebrare poſſumus ɔceptionē eius ſm carnem nō quia tali ɔceptione fuerit ɔcepta ſancta ſed q2 futurum erat ut eſſet ualde ſancta ut nō fiat celebratio alicuius niſi ſanctitatis rōe Tanta enim fuit excellētia ſanctitatis eius ut anteq̄ȝ eſſet ſancta rōe tāte excellentie ſanctitatis que ī ea fieri debebat reuerentia ei poterat exhiberi. Non enim reprobarem° ſi qui reuerentiā exhiberēt ueſtib° quibus uſus fuiſſet aliqs ſanctus ēt anteq̄ȝ fuiſſȝ ſcs dū tn̄ h.° ad ſanctitatem referat̄ h.ͤ iͤ.

R. o. 9ª. d. Gregorii de arimino.

Ad idē rn̄det grego. de arimino ordinis heremitaruz in. 3°. ſen. di. 3ª. feſtū inqt̄ cōceptōnis celebrari pōt hn̄do reſpectū nō ad eius corporalē ɔceptōeȝ ſed ad ipi° uirginis cōcepte proximā ſāctificatōem credēdū eſt. n. q̄ citiſſime poſtquā aīa corpori fuit unita ipa fuit per ſāctificatōeȝ ab ōi reatu peci mundata hec ille.

R. o. 10. Ricardi de mediauilla.

Ad idē rn̄det Ricardus de mediauilla in tertio. ſen diſtictio. tertia dicens quod feſtū conceptionis celebrat̄ n̄ hn̄do reſpectū ad origiale pecȝ ſȝ ad ſāctificatōeȝ ꝑ quā ab origiali pecō mūdata fuit q eadem die poſt aiatōneȝ credit̄ eſſe facta

hec ille.
R/o.xi^a. Gulielmi ocham.
Ad idem rñdet Gulielmus ocham
in.2° sen.di .30ª dicēs q̧ b^a uirgo
modico tpre τ q̄ꝑ istas fuit ī pec
cato originali τ postea sine medio
scificata Et ppter hoc ille dies in
quo fuit ɔcepta celebrat᷑ festus nō
rōne ɔceptionis sꝫ rōe sanctificati
onis τ ꝑtus ɔcepti Et lꝫ ƀm usū lo
q̄ndi uocet᷑ festū ɔceptionis melius
tñ uocari deberet festum sanctifica
tionis h^c ille.
R/o.12^a.d.Aluari epī siluenēsis.
Ad idē R/t.d.Aluarus siluenen̄ ep̄s
dicēs q̧ q: b^a uirgo fuit ī origīali
peco ɔcepta Jō ecc^a festū ɔceptōis
nō celebrat sed illud ī aliq̄b^9 ꝑtib^9
tollerat ñ tñ approbat q: qđ ꝑmit
tit᷑ nō approbat᷑ di.4^a.c°.deniqꝫ
Et.31.q.1.c.hac rōe ł dicim^9 q̧ illđ
festū tollerat᷑ īq̄ꝫtū refert᷑ ad scifi
catione uirginis ɔcepte τ nō ad cō
ceptionē ei^9 τ ita dicit orō q̄ dici^r
ī h° festo rome ī sc̄a m^a maiori đs
q̄ scīficationē uirgīs marie τc̄. sic
uidi τ audiui cū ibi de ista sanctifi
catione p̄dicarē h^c i^c
R/o.13ª que ē saphici docto.d. Bo
nauē.roāne ecc^c cardialis:
Ad idē rñdet deuot^9 τ saphic^9 doc.
Bōauē.ī.3°.sē.di.3^a ar° 1° dicēs q̧
soli^9 filii dei ɔcepōēz τ nulli^9 alti^9
celebrat ecc̄a q: sol^9 ip̄e scs ɔcept^9
ē Sꝫ tñ aliq̄ qui ex spāli deuotione
celebrāt ɔceptionē b^c uirgīs quos
nec oīo laudare nec simp^r audeo
uituꝑare Non audeo q̄dē laudare
q: sācti pr̄es qui alias sollēnitatēs
b^e uirgīs spū sc̄o donāte statuerūt
q ēt magni amatores τ ueneratores
uirgīs fuerūt eius ɔceptionē cele
brare ñ docuerūt. Beatus ēt Ber
nardus p̄cipuus uirginis amator τ
ei^9 honoris maxim^9 zellator rep̄
hēdit illos qui festū hui^9 ɔceptōis
celebrabāt: statuta ēt eccīastica de
scōꝝ celebritatib^9 oīa fundata sūt
s̄.sanctitatē ut nullo die ꝑ aliquo
scō solliꝫet ī quo uł ꝑ quo ꝑ^a sācta
ñ fuerit cui honor i^c defert᷑ Cū i^r
nec añ īfusionē nec ī infusione sācti
tas ī b^a uirgine fuerit q: ī origīa
li peco ɔcepta fuit nō uidet᷑ usque
q̄qꝫ secuꝝ ɔceptiōis illi^9 festū cele
brare. Non ēt audeo illos oio
rep̄hendere p° quia ut q̇dam dñt
h^c sollēnitas celebrari īcepit ex di
uina reuellatione Sed q: hoc autē
ticū nō ē credere non ɔpellimur.
2° q: potest esse q̧ illđ festū qđ ip̄i
celebrāt referūt poti^9 ad diē sācti
ficatiōis ip̄ius q̄ꝫ ɔceptiōis. Q: .n.
dies ɔceptōis fuit certa dies uero
scificatiōis fuit īcerta ideo ñ irrōa
bił sollēitas diei scificatōis statui po
tuit ī die ɔcepōis. q̄ꝫuis.n.ɔcepōis
diē non debeam^9 celebrare ꝑ eo q̧
scitas non fuit ī ɔceptu pñt tñ irre
p̄hensibilł aīe deuote i° die gaude
re ꝑ eo q̧ tūc īchoatū ē fundamē
tū ex quo nr̄a salus futura erat.
Et.n.si fili^9 regis claudus nascat᷑
qui a claudicatione ī ꝑximo sit li
berād^9 ñ ē de claudicatione dolen
dū sed poti^9 ē de natitate gaudeñ

et ꝑ hūc modū si q̲s in die ꝯceptō
nis uirgīs solēpnizet nō attēdens
ad p̄sētē cōceptōis defectum sed
magis ad sāctificatōez post ꝯtrōez
peccī futurā non uī dign⁹ redargui
Et ideo dixi ꝙ istos laudare nec
uituꝑare audeo nec huic obuiāt dic
ta Ber. potius. n. Ber. intēdit exclu
dere errorē ne q̇s credat uirginem
nō esse in origīali pec̄o ꝯceptā uel
in sui cōceptōe fuisse sāctificatam
q̄ꝫ erga uirgīez nr̄az minuere de
uotōez cui nullus nimis potest esse
deuotus ita tn̄ ꝙ nihil credat de
ea ꝙ sit cōtra ueritatē sacre scrip
ture et fidei xp̄iane q̄ oēz deuotio
nem nr̄az tā erga deū q̄ꝫ erga ma
trē eius ꝑcedere dꝫ hec ille.

Rō. 14. magistri gulielmi altisiodo
rēsis.

Ad idē r̄ndet magister gulielmus
altisiodorēsis doctor ātiquus ꝑisiē
sis in sūma sua dicēs ꝙ q̄r. b. uirgo
in sui ꝯceptōe ꝯtraxit origīale pec
catū iō festū sue ꝯceptōis nō ē cele
brādū. Et pp̲ hoc mauritius ep̄s
ꝑisiēsis cum tota uniuersitate ꝓhi
buit ne festū cōceptōis celebraret̄
parisius hec ille.

R℞o. 15. quorūdā aliorū.

Ad idē r̄ndet quidam alij dn̄tes ꝙ
eadē die ⁊ hora q̄ aīa. b. uir. fuit
carni infusa eadē et hora sꝫ nō eo
dēz momēto fuit ꝑ grāz sāctifica
ta ⁊ a pec̄o iā ꝯtcto mūdata. In eadē
g° hora fuit cōcepta et sāctificata
sed illius hore ꝑ modicū ⁊ q̄ꝫ ꝑ im
perceptibile tēpus fuit sub pecca
to et statiꝫ post modicū fuit ꝑ sanc
tificatōez ab eo mūdata. dn̄t ergo
ꝙ cōceptō pōt capi dupl'r uno mō
pro sola aīatōne et sic de ea non
debet fieri festū q̄r in tali ꝯceptōe
aīa ꝯxit origīale pecc̄z. Alio mō pōt
capi cōceptō ꝓ tota illa ꝯtinua mu
tatōe q̄ facta est in tota illa hora
q̄ ꝯtinet duas ꝑtiales mutatōnes
uidelicet infusionē anime ī carne ⁊
grē in aīa ⁊ hoc modo licitū ē face
re festū de tali cōceptōe nō quideꝫ
rōe totius sꝫ rōe ꝑtis uꝫ sāctifica
tōis que secuta ē aīatōnez. et acci
piēdo cōceptōez primo mō intelli
gūt oēs canoniste et. b. Ber. ꝙ erro
neū sit celebrare festū ꝯceptōis. ac
cipiendo ꝯceptōez secūdo modo tol
lerabile ē ut fiat festū ꝯceptōis.

Rō. 30ª ex hoc sumpta ꝙ miracu
la nō pn̄t fieri nisi a sanctis.

Trigesimo arguūt sic. Miracu
la nō pn̄t fieri nisi a scīs sꝫ cō
cep° uirgīs fecit ⁊ ꝯtinue facit mul
ta miracula que ꝯtinue recitant̄ a
p̄dicatorib⁹ g° 1ª ꝯcep° fuit scā.

R℞o miracula nō semꝑ ondūt ho
minē esse sanctū.

Ad hoc r̄ndet̄ p° ut dicit. S. Tho:
ī 2ª 2ᵉ q. 17. ar°. 2° ꝙ miraculoꝝ
aliqua q̲d nō sūt uera miracula sꝫ
fātastice fc̄a q̇b⁹. s. ludificat̄ hō ut
uideat̄ ei aliq̇d ꝙ nō ē ut quotidie
fieri cernim⁹ ꝑ icantatōes Quedā
sūt uere fc̄a sed nō uere hn̄t rōeꝫ
miraculi q̄r fiūt uirtute cāꝝ n̄āliuꝫ
Et h̲ᵉ duo possūt fieri per demōes

et per malos hoĩes in uirtute de monis sicut legit̄ ĩ uita beati Bertholomei de astaroth q̃ curabat ĩ firmos. et ēt uidemus ꝙ incātato res suis carminibus sanāt multas infirmitates et huiusmõi forte sūt miracula que fiūt per cõceptõnem q2 uidelicet demon ut diuisionem ponat inter seruos dei et errorem nutriat in ecclesia deo ꝑmitente ut qui ĩ sordib9 ē magis sordescat ad inuocatõez cõceptõis sanat ali quas infirmitates per quasdā uir tutes naturales inuisibiles ⁊ ocul tas preter cõez modū nature. ⁊ iõ uidet̄ facere miracula sed in rei ueritate nõ sūt miracula. sꝫ uera miracula sunt qñ aliqd fit supra na turam puta ꝙ sol stet uel mortuus suscitet̄. uel cõtra naturā qñ. s. fit aliquis effectus remanēte ꝯtraria dispositõe in natura ut quod pueri nõ sint cõbusti in igne remanente uirtute actiua in igne et passibili tate in pueris uel ꝙ aque maris ru bei diuise in murorū spēꝫ ꝯgella ue rūt et aque iordanis retrorsū cõuer se fuerūt remanēte ĩ eis grauitate uel preter naturam uidelicet qñ ef fectus q ñ põt fieri ꝑ naturaꝫ fit su bito a causis supnaturalib9 puta ꝙ aqua subito sit cõuersa in uinū. ta lia. n. miracula fiūt a solo deo ⁊ nõ fiūt per cõceptõez. Secūdo dicitur ꝙ miracula principal2 fiūt a deo ꝑ fidē et deuotõez quā hēmus ad ip sum qua ēt credimus exaudire peti tões suorū sāctorū et ideo qñꝫ cõti

git ꝙ aliquis in aliqua necessitate uel infirmitate cõstitutus ex fide ⁊ deuotione quam habet ad deum imploret uoto uel orõe auxiliū ali cuius dāpnati quē credit esse sanc tum et amicū dei et tūc deus respi ciēs ad fidē et deuotõez quā ĩhabꝫ uouēs ul orās ad ipsū a quo ꝑncipa liter sperat liberari exaudit eū et liberat eū a sua infirmitate et tūc deus ē qui facit miraculū et non dampnatus. unde legit̄ ĩ legenda beati martini ꝙ cuidaꝫ latroni gē tili interfecto xp̄iani cõstruxerunt altare credētes ipsum pro xp̄i fide fuisse occisū ad cuius sepulcruꝫ un diqꝫ infirmi cõcurrebāt et sanabā tur. cum aūt beatus martinus illuc semel aduenisset uidissetqꝫ altare cõstructū plenū ūdiqꝫ uotis ⁊ ima ginibus ignoraretqꝫ nomen uitaꝫ qꝫ et cõditõez eius qui pro sancto uenerabat̄ rogauit intēte dñꝫ ut sibi dignaret̄ reuelare nomē ⁊ me rita illius et dum staret in oratõe apparuit sibi umbra squallida di cēs. Ego miser ille suꝫ q pro sācto ĩ hoc loco ueneror ⁊ eternis suꝫ sup pliciis deputatus q2 siccari9 et ho micida fui et latrocinia sēp exercui et tādeꝫ in ipso actu latrocinii fui occisus quē xp̄iani inueientes erro re decepti credētes me pro xp̄i fi de occisū usqꝫ ad hāc horā tāqꝫ mar tirem uenerati sūt Et ad huc sēsū dicit. b. augu. ꝙ multa corpora ue nerāt̄ in terris quorū anime cruci ant̄ in inferno. et hoc mõ dicim9

ꝙ nō uirtute ꝯceptōis que cū peccō
fuit sed uirtute diuina propter fi
dem quā hēmus ad ipsū miracula
fiūt ut dicit sāctus thomas de potē
tia dei. q. 6. Dicit tertio ꝙ cōtin
git aliqñ ut propter deuotōez quā
quis habet ad deū uel amicos dei
opet aliquod leue malū. et tūc de
us remunerabit illū ꝑꝑ deuotōem
que est bonū opus et nō ꝑꝑ maluz
inde secutū. Sic exo. secūdo dicitur
ꝙ cū pharao ꝑcepisset obstetricib⁹
ut masculos mulieꝝ ebreaꝝ īterfi
cerēt. timuerūt obstetrices deū ⁊ ñ
fecerūt iux̄ ꝑceptū regis sz mares
reſuabāt qb⁹ ad se accersitis rex
rep̄hēdit illas qꝛ eius ꝑceptū ꝑter
misant. Que mētiētes rñderūt ꝙ
hebree mulieres ꝓus pariebant q̄ꝫ
uenirēt ad ipsas. Et statim subiun
git scriptura dicēs Bñ gº fecit de⁹
obstetricibus ⁊ qꝛ timuerūt deum
edificauit ill' domos. Dicunt gº
doctores ꝙ ex magª ꝺuotōe ⁊ dilec
tiōe quā obstetrices hēbāt ad deū
⁊ ad ppl'z dei ꝓcessū ē ut dicerent
mēdaciū pharōi ⁊ iō nō fuerūt pre
miate ꝑꝑ mēdaciū ꝙ dixerunt sed
ꝑꝑ deuotionē ⁊ dilectionē quā ha
buerāt ad ppl'm dei ex q̄ processuz
est ut dicerēt mēdaciū. Et iō dicit
scriptura ꝙ bñfecit eis qꝛ timuerūt
deū. Ita in proposito pōt contin
gere ꝙ ex deuotione magna quam
aliqs hēt ad uirginē gloriosam cre
dat aliquod fl'z de uirgine puta ꝙ
sit cōcepta sine peccato uel ꝙ sit
concepta de spiritu sancto ⁊ in ne
cessitate positus faciat uotū ad uir
ginē quā credit sic cōceptā ⁊ tūc di
co ꝙ deus illū exaudit nō ꝑꝑ illud
fl'z quod credit de uirgīe sz ꝑꝑ illā
magnā deuotōez quā hēt ad uirgi
nem ex qua procedit ut credat oīa
que cedūt in laudē uirgīs et licet
sint falsa credit tñ illa esse uera. uñ
nō est ꝯceptō q̄ facit miraculū sed
beata uirgo nec anūtiatio facit mi
raculū sz uirgo anūciata nec nati
uitas nec asūptō facit miraculum
sed uirgo nata et asūpta ꝑꝑ deuo
tōem quā hēmus ad ipsam facit mi
racula. Beata siquidē uirgo atten
dens ad fidē et deuotōez quam ha
bemus ad ipsaz ex qua procedit ut
credamus hāc fl'itatez ꝙ sit ꝯcepta
sine peccato exaudit uota nr̄a non
propter fl'itatē quā credim⁹ sz ꝑꝑ
deuotōez quaz ad ipsā hēmus ita
dūtaxat ꝙ illā fl'itatez simpl'r cre
damus nec nobis oppositū ꝯstet ꝑ
auctoritates scripture nec sāctoruz
doctorū. unde illi quib⁹ ꝯstat ꝑ auc
toritates scripture uel sanctorū ꝙ
beata uirgo fuit ꝯcepta in peccato
origīali si ipsā inuocarēt in nomīe
sue cōceptōis ñ exaudirēt nec sana
rēt ab infirmitatibus qꝛ nescit diui
na iustitia patrociniū ꝑstare crimi
nibus nisi forte ꝑꝑ eoruz malitiam
deo ꝑmittēte ut magis in suo erro
re sordescerēt uirtute demonis sa
narēt ut. s̄. dictū ē. Dr̄. 4º. ꝙ illa
miracula q̄ a talibus ꝑdicatorib⁹
dr̄t nō sūt uera sz mēdaciose ꝯfic
ta et iō illis nō ē fides adhibenda

donec ſint bene examīata iuxta de
bitā formā diu ab eccleſia obſuatā
in canonizatōe ſāctorū ꝑſertiꝫ cuꝫ
talia nimiū ꝑiudicēt auctoritati
bus ſacre ſcripture et ſcoꝝ patrū
ſupius allegatis. nō. n. credēdū eſt
ꝙ ſps ſāctus uirtute cuius miracu
la fiūt qui ē principal' auctor ſacre
ſcripture et ſanctos doctores illu
ſtrat ſibi ꝯtrarius apparere uolue
rit faciēdo miracula q̄ repugnent
ſcripture et auctoritatib' ſāctorum
q ab ipſo inſpirati locuti ſūt dicen
tes beatā uirgīeꝫ in origīali peċo
fuiſſe cōceptam.

Rō. 31. . ꝙ ꝑ ꝯciliū baſilīēſe deter
mīatuꝫ fuit feſtuꝫ cōceptōnis fieri
debere.

TRigeſimopᵒ arguūt ſic. illud
ꝙ eſt determīatuꝫ ꝑ eccl'iam
eſt firmiter tenēduꝫ. ſed beatā uir
ginē fuiſſe cōceptā ſine peccato ori
ginali fuit determīatuꝫ ut dicunt
ꝑ eccleſiaꝫ ī cōcilio baſilieñ. gᵒ ꝛc̄.
Ad hoc rñdet. d. Jo de turrecre
mata cardinalis ſancti ſiſti in lec
tura ſua ſuꝑ tertia parte decreti
de cōſecra. di. . 3ᵃ. caᵒ ꝓnūtiadum
ꝯſum inq̄t eſt ꝙ baſilīēſis cōgre
gatō tēpore quo cōcilii nomē et ue
ritatē habuit aliq̄d circa materiā
cōceptōis diffinierit aut inſtitue
rit q2 preſētes ſēꝑ ibi fuim' hñtes
in mādatis ab ipſa ſinodo ut colli
geremus ea q̄ inducūt' a doctorib'
pro parte afirmatiā uꝫ ꝙ. b. uir.
fuit cōcepta in peċo origīali quod
et fecimus ſꝫ rōnē facere nō potu
imus q2 inſurexerunt q̄dā uiri dia
bolici et hoſtes eccleſie q̄ cōcilium
ꝑturbauerunt ꝑꝑ quod neceſſariū
fuit pape inde trāſferre cōcilium.
Poſtq̄ꝫ igit' ꝑ ſancte memorie Eu
geniū papā. 4. cōcilium trāſlatuꝫ
eſt in ferrariā et tādē in florētiaꝫ
et ꝑſidētes pape iā receſſerāt ꝺ ba
ſilea predicta congregatō que ibi
remāſerat tanq̄ꝫ ſiſmatica ſacrile
ga et heretica fuit cum ſinodo ſua
per eūdē eugeniū cōdēpnata et ex
comunicata intelleximus ꝙ ꝑdc̄a
ꝯgregatō una cū ſuo antipapa feli
ce tēptare et diffinire aliquid cir
ca iſtā materiā preſūpſit. ſꝫ nihil
per illos actuꝫ hēt aliq̄d auctorita
tis ſicut ꝑ homines a deo auerſos
et hoſtes eccleſie ſācte dei et fabri
catores mēdaciorū ac peruerſoruꝫ
dogmatum cultores. hec ille. Jdeo
credere uel aſertiue predicare ꝙc
quid in illo concinabulo determi
natum eſt dicitur hereticuꝫ. Pre
terea papa non poteſt terminare
aliquid cōtra ſacrā ſcripturaꝫ ul' cō
tra dicta ſāctorū patruꝫ in ſcriptu
ra ſacra ſe fundātiuꝫ. Unde dicit
beatus zozim' papa. 25. q. 1. c. con
tra ſtatuta patruꝫ cōdere aliq̄d ul'
mutare nec quidē huius ſedis pōt
auctoritas. hec ille. Et beatus Ur
banus papa. 25. q. i. caᵒ. ſūt q̄dā ꝛc̄
ubi inq̄t apoſtoli et eos ſequentes
ſancti patres aliquid diffinierunt
nō pōt nouā legē romanus pōtifex
dare ſꝫ potius ꝙ ab ipſis preteritū
eſt debet uſq̄ꝫ ad aīaꝫ et ſāguineꝫ

cõfirmare. si. n. q. illi docuerũt de
struere quod absit niteret nõ sẽtẽ
tiam dare sȝ magis errare cõuĩcere
tur hᵉ iᵉ. cũ ergo. b. uirginẽ ñ fuis
se cõceptã in peccõ originali ꝯdicat
sacre scripture et dictis sanctorũ
patrũ ut ostẽsũ est. iõ ille antipa
pa felix nõ potuit hoc determiare
maxime cũ antiq romani põtifices
cõtrariũ docuerĩt.

Rõ. 32. sũpta ex hᵒ q. festũ ꝯceptõ
nis fuit diuinitus reuellatum.

Trigesimosecundo arguũt sic
Illud qd ẽ p angelum reuella
tum ẽ firmiter tenẽduȝ. sed beatã
uirginẽ fuisse cõceptã sñ peccato
fuit a deo per angelum reuelatum
gᵒ ꝛc. Minorem pbãt qꝛ dicũt bea
tum Anselmũ cãtuarieñ epȝ refer
re in quadã epistola quã asserunt
scripsisse ad coepos anglie de cele
brãda cõceptõe. b. uir. multas reuel
latões factas. quarũ pma ẽ de hel
sino abbate remẽsis cenobii qui cũ
in mediis occeani fluctibus piclita
ret apparuit ei angelus dicens q
si uoluisset ãnuatiȝ celebrare cele
brãdãqꝫ predicare cõceptõeȝ beate
uirgĩs a naufragio liberaret. at il
le cũ se hoc facturũ pmisisset stati
sedata tẽpestate saluus cuȝ uniuer
sa cõmittiua reuersus ẽ in patriaȝ
Secũdo refferre dicit de quodam
clerico ordine leuita regis ungarie
germano quẽ de nuptiis inmacula
ta uirgo reuocans admonuit cele
brare celebrãdaȝqꝫ pdicare suam
ꝯceptõeȝ. 3ᵒ refferre dr de quodã
psbitero quẽ puitõe ppetrati adul
terii submersuȝ inmaculata uirgo
post triduuȝ redidit uiuũ sibiqꝫ p
recũpẽsatõe suscepti bñficii iniun
xit ut suã annuatiȝ celebraret con
ceptõeȝ celebrandamqꝫ predicaret
hec ille.

Rñsio reuellatões ille nõ sũt autẽ
tice pp nouẽ rões infrascriptas.
Ad hᵒ rñdet pmo q ut dicũt Ber:
et Bonauẽ. ac gulielmus in suo ra
tõnali illa reuellatõ nõ ẽ autẽtica
ideo nullã facit fidẽ nec illaȝ crede
re tenemur. uñ Ber. ad lugduñ. mi
hi inqt facile psuadeo scriptis tali
bus nõ moueri qbus nec rõ suppe
ditare nec certa fauere iueĩt auc
toritas. Dicit secũdo q frãȝ est bea
tũ Anselmũ eplaȝ illaȝ scripsisse
quod ex multis colligit. pᵒ ex tpre
quo pdicta reuellatõ dicit esse fac
ta cum quo nõ uidet posse cõcorda
re tenor prefacte eple. nã ut hẽtur
ex illa epla. reuellatio predcã facta
fuit tempore Gulielmi ducis nor
mãdie qꝛ regnũ ãglie dicit cõqsiuis
se cuius tẽpore fuit ẽt beatus An
selmus ut pȝ ex uicẽtio histotiali
libro. 26. caᵒ. 36: ubi colligit q be
atus Anselmᵘ fuit Anno dñi. 1027.
quo ẽt tpre fuit predictus Guliel.
ut ibidẽ dicit uicentius. hoc igitur
presupposito manifeste apparet ex
principio epistole q beatus Ansel
mus ñ fuit auctor eius. dĩ. n. ĩ pnᵒ
epistole Anselmus ꝛc. Conceptõ ue
nerãda genetricis dei Fratres dil
lectissimi quẽadmodũ p multa ex

perimēta signorū ī āglia et ī frācia
ceterisq; climatibus celebrāda oliz
sit declarata me narātez audiat di
lectio uestra. tēpore autez illo quo
placuit diuine uolūtati Anglorum
gētem de malis suis erroribus cor
rigere sueq; seruituti cōfiti⁹ arti⁹
q; stringere gl'iosissimo normanoꝝ
duci Gulielmo eādē p̄riaz debellā
do subegit qui comperto q̄ dacij
sup̄ hoc indignati essent Elsinum
quēdā abbatē in daciam direxit
ꝛc̄. Clarissimū igit̄ accipit̄ argumē
tū ex forma loquēdi q̄ res hec de
qua loq̄t̄ multo tēpore p̄cesserat
ipsū scribētē sed cum beatus ansel
mus fuerit tēpore p̄fati ducis igi
tur ē maīfestū q̄ ip̄e nō fuit auctor
huius ep̄le. nō. n: dixisset illo tp̄re
q̄ istis nr̄is tēporibus uel dieb⁹ ꝛ
cū res illa esset noua debebat esse
quasi ōibus nota et ideo non opus
erat tali stillo suis cœp̄is narrare
Secūdo idē colligit̄ ex stillo et for
ma loquēdi auctoris illi⁹ ep̄le. stil
lus. n. eius n̄ ē cōformis sed multū
difformis stillo quo usus ē beatus
Anselmus in suis libris q̄r still⁹ an
selmi ē ualde grauis. stillus autem
illius ep̄le est ualde leuis et grosus
Ideo beatus anselmus nō fuit auc
tor eius. Tertio idē colligit̄ ex cō
trarietate ad beatū Bernardū qui
multo posterior fuit. b. Anselmo ꝛ
tn̄ rep̄hēdit lugdun̄. q̄r nouaz indu
cebāt festiuitatē quaz rit⁹ ecclesie
nescit nō probat rō nō ꝯmēdat an
tiqua traditō. Auctor uero illi⁹ epi

stole asūpsit cōtrariū tā in p̄ncipio
epistole quā in p̄ncipio tractatus
qui de cōceptōe uirgīs sibi ascribi
tur dicit quod cōceptō beate uirgi
nis multis in locis recollit̄ q̄ tn̄ p̄
scis tēporibus frequētiori usu fuit
celebrata ꝛc̄. et in principio ep̄le
dicit q̄ cōceptō. b. uirgīs fuit olim
declarata ut celebrari deberet in
frācia et in anglia et in ceteris cli
matibus. Ecce maīfesta cōtradictō
Bernardus dicit q̄ ē noua festiui
tas quā non collebat ritus ecclesie
nec cōmēdabat antiq̄ traditio. Iste
uero dicit q̄ oliz fuit ī frācia ceteris
q; climatib⁹ declarata et q̄ priscis
tēporibus freq̄ntiori usu celebra
bat̄. Et ideo magis credēdū ē q̄
aliq̄s uir parue auctoritatis episto
lam illaz ꝯfixerit q̄; q̄ isti duo doc
tores sācti in hac re tā grādi sibi
adinuicē cōtradixerint. Bernar. n.
obiit. 1153. Anselm⁹. 1027. un̄ Ber.
fuit. 126. ānis posterior et ideo si fu
it antiqua tēporē beati Anselmi n̄
debuit festiuitas illa esse noua s;
antiq̄ssima tēpore beati bernardi.
Quarto idem colligit̄ ex cōditōe
et qualitate personarū quibus fac
ta ē reuellatō predicta et eis iniūc
tū ut festū illud cellebrarēt celle
brandumq; predicarēt. Nam un⁹
illorū fuit apostata quia cum esset
ordine leuita habitū clericalē teme
rarie deposuit et matrimoniuz cū
quadā iuuencula cōtraxit sed a bea
ta uirgīe ut dicit̄ fuit postmoduz
reuocatus Alius uero dicit̄ fuisse

quidā presbiter adulter qui alte
rius nuptaȝ cōcubinaȝ tenebat et
carnali cōceptōi continue operam
dabat. Plane nō est uerisimile nec
rōnale q̄ tales uiri scelerati et in
mundi ꝯspurcitiis luxurie dedıti a
pudicissima et castissima matre uir
gine fuerint ellecti primarii pre
dicatores sue festiuitatis celebran
de. si. n. suaȝ cōceptōem celebrari
uoluisset nō hos carnales et scele
ratos uiros sȝ pudicos et castos p̄
dicatores ad hoc ꝯnūtiādū elegissȝ
Ad idē accidit q̄ ī p̄dc̄a ep̄la nulla
m̄tio fit ꝺ p̄latis eccl'e et potissīe ꝺ
sede apostolica sine cuius auctorita
te nullus debet uenerari ꝓ sancto
etiam si miracula faciat ut hēt in
ca. audiuim' ex̄ de reliqutis et ue
neratōe sāctorū. Quīto ideȝ colli
gitur ex ꝑte cāe que ibi assignatur ut
debeat tale festū celebrari que ꝑpt
sui debilitatē nō creditur a tanto
doctore q̄ꝫtus fuit anselmus ꝑcesis
se. dir. n. sic ī predc̄a ep̄la Co. mē
tis deuotione simus soliciti ut nul
lus nr̄m ita sit rebus tp̄ralibus oc
cupatus aut ꝑpis delitiis despera
tus qn̄ btīssime uirgīs marie ꝯcep
tionē pro posse suo celebret ānuatī
sic. n. ī sc̄a eccl'ia eius extollitur nati
uitas sic debet eius extolli ꝯceptio
nisi. n. conciperetur mundi ex ea re
dēptor nō nasceretur. Sed cōtra hāc
rōeȝ friuolā arguit beat' Bernar.
dicēs. honorādus ē inq̄t uirgīs cō
ceptus q̄ honorādū preiuit partū
quoniam si ille nō precesisset nec
iste esset qui honoratur. Et ꝯtra hoc
arguēs subiūgit. quid si alius prop
ter eādeȝ causaȝ etiam utriqꝫ pa
rēti eius asserat festos honores
deferēdos sed de auis et ꝓauis id
ipsuȝ posset quis pro simili cā fla
gitare et sic tenderetur in infinitū
et festorū nō esset numerus. Et in
fra quid auteȝ inq̄t ꝯōne habet ut
quoniam cōceptus natalem preces
sit sanctum propterea reputandus
est et ip̄e sanctus nullus ignorat
nunquid quia precessit eum fecit
et sanctum. Et si precessit ut essȝ
nō tn̄ ut sāctus esset. hec ille. Non
est ergo uerisimile ut epistola illa
in q̄ argumentatōes tā parue ueri
tatis ꝯtinētur a beato ānselmo dicta
ta fuerit. Sexto idem colligitur ex
eo q̄ doctrina illius epistole cōtra
dicit doctrine beati Anselmi quā
ponit tā in libro cur deus hō quaȝ
in libro de conceptu uirginali et
in libro prosologion sicut dictum
fuit superius. Septimo idē colligi
tur ex doctrina falsa que cōtinetur
in ea que nullo modo a beato An
selmo credenda est emanasse. dicit
eniȝ in predicta ep̄la. Tempus et
horam cōceptionis eius hodie cele
brare delectat qua ipse animarum
creator animam sue matris dignis
simam et sāctissimā corpori uirgi
nali angelis ministrātibus copula
uit hec ibi. Planissimum aūt est q̄
hec doctrina a theologis pro fal
sa tenetur quod uȝ aīa ratōnalis cor
pori copuletur mediātibus angelis

Doctrina.n.magistri in tertio sen tentiaꝝ di.27.et aliorū doctorum est ꝙ deꝰ inmediate creat animas et creādo corporibus infūdit.unde sanctus thomas in.4:sen.di.43. dicit ꝙ sicut anima īmediate crea ta est a deo ita inmediate corpori unit sine aliqua operatōe angeloꝝ hec ille. Octauo idē colligit ex eo ꝙ iter libros beati Anselmi quos enumerat uīcētius hystorialis liº .26.caº.17.de tali epl'a nulla men tio fit nec de aliquo libro qui ascri bit sibi de exordio humane salutis uel de ꝯceptōne uirgīs marie.qua proter certus sū et nullatenus du bito ꝙ taz epistola illa quā tracta tus predictus fuerūt per aliquem ex aduersariis ueritatis malitiose cōscripti et ascripti t'lo tāto docto ri quod nō sine grauissimo peccato fieri potuit. Nono ēt pōt colligi ꝙ predicta epl'a nō sit āselmi nec autētica qr in ea dr ꝙ Elsino q̄ren ti ab Angelo quo officio utēdum esset in hac festiuitate ꝯceptōis re spōdit Angelus mādādo ut omne officiū ꝙ dicit in eius natiuitate diceret totū in eius cōceptōne ex cepto ꝙ nomē natiuitatis mutare tur in nomē cōceptōis. hec ibi. Sz cū hec nō seruēt a celebrātibꝰ pre dictā festiuitatez ut eorū breuiaria et missalia oñdunt.manifeste cōclu dit ꝙ illa epl'a nō est Anselmi nec illa reuellatio est autentica alias notādi essēt de cōtēptu die siue au tentice reuellatōis. uel ergo isti ma litiose illam epistolaz cōfixerūt et mēdaciter eā tāto doctori ascripse runt illi tanquā sacrilegi cōtemp tores sūt diuinarū et angelicarum reuellatōnum. Elligāt quicq̄d uelīt qr sū cōtētus nisi dicāt ꝙ utrunqꝫ est uerū quod firmissime credo.

Rō.33.sūpta ex auctoritate āselmi

TRigesimotertio adducūt auc toritatem Anselmi qui in pre dicta epistola que sic dicit. Non ē deuotus nec uerus amator uirgīs qui respuit collere diez cōceptōis hec ille. ergo uidet ꝙ fuerit ꝯcep ta sine peccato origīali.

Rñsio. hec auctoritas ñ ē Anselmi nec eorū suffragat erron.

Ad hoc dicit primo ꝙ illud dictū non ē anselmi sed cōfictū ab aliqº parue auctoritatis ꝑꝑ rōes supius allegatas. Secūdo dicit ꝙ auctori tas illa nō millitat cōtra nos. mul tū q̄dē differt dicere ꝙ conceptō uirgīs sit celebrāda et dicere quod nō sit cōcepta in peccato origīali Doctores.n.catholici dñt quod cō ceptō uirgis ꝑ respectū ad sāctifi catōez sequētez celebrari pōt. ⁊ sic intelligit auctoritas illa et predic te reuellatōes si alicuius sūt aucto ritatis. Dicūt ulterius ꝙ cū bea ta uirgo fuerit cōcepta in peco ori ginali ꝙ eius cōceptō de se uel ra tōe sui nō est celebrāda tanqꝫ sacta

100

sed hec ꝓrogatiā ē coceptōis filii
dei qui solus in sua cōceptōne fuit
sanctus cuius cōceptōis festum cele
bratur in die anūtiatōis.
Rō.34. sūpta ex auctoritate Ansel
mi in libro de cōceptōe uirgīs.
TRigesimoquarto adducūt an
selmū in libro de exordio hu
mane salutis q̄ sic dicit. q̄s audeat
dicere singlare totius seculi ꝓpitia
toriū et unici filii dei unicum recli
natoriū mox in sui cōceptōnis exor
dio spiritus sancti grā destitutum
g° uī q̄ fuerit concepta sine peccō.
Rō. Liber de cōceptōe uirgīs nō
fuit ab Anselmo cōscriptus sed ab
alio malitiose cōfictus.
Ad hoc rñdet q̄ libellus ille qui
ab aliq̄b⁹ de ɔceptōe uirgīs appel
lat in quo inuenit auctoritas illa
adducta nō fuit a beato āselmo cō
positus sȝ ab aliquo uiro ꝑue auc
toritatis malitiose cōfictus et falso
tāto doctori ascript⁹. Nā ī princi°
libri sic dicit Pricipiū q° salus mū
do ꝓcessit ɔsiderare uolenti occur
rit hodierna festitas q̄ de ɔceptōe
bea. uir. mr̄is dei marie multis in
locis a q̄busdā recolit p̄scis tp̄rib⁹
frequentiori usu celebrata. hec ibi.
unde colligit ex stillo rudi illunato
q̄ nō fuerit anselmi q̄ stillū grauis
simū in suis libellis obseruat. Item
q2 hanc festiuitatem appellat anti
quā priscis tēporibus, frequentiori
usu celebratā. Beatus aūt Ber. qui
fuit. 126. ānis posterior appellat ip
sāȝ presūptuosāȝ nouitatē matrem
leuitatis filiā sup̄stitōis ⁊ sororeȝ
temeritatis et mirat quid uisūm
fuerit istis tēporibus quibusdā no
uā inducere festiuitatē quam ritus
ecclie nescit nō probat rō nō cōmē
dat antiqua traditō hec ille. Si. n.
uerū esset q̄ liber ille a beato fuis
set Anselmo cōscriptus beatus ber
nardus q̄ multū sāctū uenerebatur
nō appellasset hāc festiuitatē nouā
et sup̄stitiosāȝ et temerariāȝ con
tra ritū ecclesie nō approbatam a
patribus ātiq̄s cū tn̄ auctor illius
libelli appellet eā catholicā et an
tiquā p̄scis tēporibus frequētiori
usu celebratā et ideo auctoritas cū
libro falso ascribit tāto doctori.
Rō.35. sūpta ex auctoritate ansel
mi in li° de cōceptu uirgiali.
TRigesimoq̄nto adducunt An
sel. in libro de ɔceptu uirgi. dn̄teȝ
Nihil tibi dn̄a eq̄le nihil cōpabi
le. omne enim quod est aut supra
te est aut infra te est. quod est su-
pra te solus deus est quod īfra te
est ē ōe quod deus nō est h° i°. Sȝ
si fuisset in originali peccō cōcepta
n̄ esset supra ōs creaturas. g° ⁊c.
Rō. Licet. b. uirgo fuerit cōcepta
in peccō origīali nulla tn̄ creatura
est ei in dignitate equal. Ad hoc
dicit presupposito q̄ Anselm⁹ h°
dicat quod tn̄ nō credo adhuc auc
toritas illa n̄ millitat contra nos
quia ɔcedimus beatā uirgiē fuisse
exaltatā sup ōs puras creturas sed
hāc exaltatōeȝ nō habuit in sui cō
ceptione sȝ statim post mortem et

dūm adhuc esset uiatrix dicim⁹ illā
fuisse ī bono ꝯfirmatā ut nō posset
amplius peccare qd nulli unquam
pure creature uiatrici fuit ꝯcessuȝ
et tñ ꝯcedimus et affirmamus ipsā
in originali pec̄o fuisse ꝯceptam· et
ideo dicimus ꝙ beata uirgo habuit
quidē originale sed fuit sine actua
li pec̄o Oēs aūt alii homines habu
erunt origīale ⁊ ēt actuale postꝙ̄
ꝑuenerūt ad usum liberi arbitrii.
Jtē xp̄s nō habuit originale nec
potuit actualiter peccare .b. uirgo
habuit originale ī sui ꝯceptione sȝ
nō potuit actualiter peccare postꝙ̄
fuit mr̄ dei Oēs aūt alii hoīes ha
buerunt origīale ⁊ potuerūt actua
liter peccare. Jtē xp̄s nunꝙ̄ pec
cauit nec potuit pecare ueʳ nec morʳ
Omnes aūt angeli potuerunt pec
care mortaliter sȝ nō peccauerunt
beata aūt uirgo fuit meᵃ· q2 nec un
quā peccauit morʳ nec potuit morʳ
peccare sed potuit peccare uenial'r
an̄ꝙ̄ esset mater dei lȝ nunquā pec
cauerit. Jtē xp̄s a p̄nº sue ꝯcepti
onis sēp fuit ꝯfirmat⁹ ī boº ut nul
lo unquā tēpore potuerit peccare
nulla aūt aᵃ· creatura siue angelica
siue humana preter uirgīem ī toto
statu uie unquā fuit ꝯfirmata ī bº
ut non posset actual'r peccare Bt̄a
aūt uirgo fuit meᵃ· q2 ī aliqua ꝑte
uie uidelicet anteꝙ̄ esset mr̄ dei ñ
fuit ꝯfirmata ī bono ⁊ potuit pecca
re uenial'r lȝ ñ peccauerit. Et ī ali
qua ꝑte uie postquā fuit mr̄ dei cō
firmata fuit ī bono ut nō posset ac
tual'r decetero peccare. Pȝ ergo
ꝙ lȝ fuerit cōcepta ī pec̄o originali
nihilominus tñ fuit īfra xp̄m ⁊ supᵖ
ōs creaturas sicut dc̄m fuit ad pri
mam rationem.
Rō. 36ᵃ· sūpta ex hº ꝙ uniuersi
tas ꝑisien̄. determinauit festū con
ceptionis esse celebrandum.

TRigesiōsexto arguūt sic Jllud
quod ē determinatum ꝑ uniuersi
tatem ꝑisien̄. est firmiter tenendū
sed beatā uirginem fuisse ꝯceptam
sñ pec̄o originali ē determinatum
ꝑ uniuersitatē ꝑisien̄. gº ⁊c̄.
Rō Uniuersitas ꝑisien̄ determina
uit dum esset ī flore · hereticū esse
tenere beatam uirgīem fuisse sine
originali pec̄o.
Ad hoc r̄ntur primo ꝙ nō ē uerisi
mile ꝙ uniuersitas ꝑisien̄. determi
nauerit hoc p̄cipue cū eadē uniuer
sitas tp̄re quo maxiᵉ doctissīs ⁊ fa
mosissīs magr̄is florebat d̄termina
uerit oppositū esse hr̄eticū Pº nāꝗ
D⁹ Gulielm⁹ doctor ꝑisien̄. ātiq⁹
⁊ ep̄s altisiodoren̄. ī 3º liº sue sum
me. cº 9. sic dicit bᵃ· uirgo ī sui con
ceptōe ꝯ̄xit origīale pec̄ȝ. et iō mau
riti⁹ ep̄s ꝑisien̄. ꝓhibuit ne festuȝ
ꝯceptōis ip̄i⁹ ī ecc̄a ꝑisien̄. celebra
ret .hᵉ ieᵉ Jtē d⁹ Albert⁹ magn⁹
doc. ꝑisien̄. ī 3º sē. di. 3ᵃ· sic dic̄ bᵃ·
uir. ñ fuit scificata an̄ aīatōeȝ nec
ī ip̄a aīatione q2 ꝯ̄xit originale pec
catū. Dicere aūt oppositū ē hr̄sis
ꝯdēnata a. b. Ber. ī ep̄la ad lugdun̄
⁊ ab omnib⁹ magr̄is ꝑisi⁹ hec ille.

Ex q° pz q₃ ꝫ istos duos doctores
ꝑclaros uniuersitas ꝑisieñ. cum suo
episcopo tẽpore quo habuit magi
stros celeberrimos ꝯdẽpnauit tãq̃
hereticã hãc ꝯclusionem . uz q₃ btã
uirgo sit ꝯcepta sñ pecõ originali
Et iõ nõ ẽ uerisimile q₃ nũc deter
minauerit oppositũ qꝺ si fecissz nil
aliud dici põt nisi q₃ filij a patrum
suorum semitis degenerant ꝛ sa
cre scripture mõta transgrediũt
filij fiõs quos posuerũt patres eoꝝ
Et ideo cũ magistri ꝛ patres ãtiq̃
illius uniuersitatis fuerĩt ꝑclario
res ꝛ magis famosi ac maioris auc
toritatis q̃ꝫ moderni magri certe
illis maior fides adhibẽda ẽ quam
istis Nam ĩ decretis di. 50ᵃ c°. me
mor esto ꝛc̃. sic dicit quotiẽscũq̃ꝫ
ĩ gestis ꝯciliorꝫ discors sñia ĩuenit
illi° ꝯcili magis teneat sñia cui° an
tiquior ꝛ potior extat auctoritas
hec ibi . Cũ ergo auctoritas illorũ
doctoꝝ qui fuerũt ĩ uniuersitate ꝑ
isieñ. tẽpore Alberti magni ꝛ mau
ricii epi ꝛ scĩ thõe ꝛ alexãdri ꝛ bo
nauẽture sit ãtiq̃or ꝛ potior q̃ꝫ auc
toritas doctoꝝ modernoꝝ illius
Uniuersitatis Ideo discors ĩuenia
tur sententia inter istos ꝛ illos an
tiquoꝝ sñia que potior est firmit
teneri debet. 2° dicit q₃ uniuer
sitas ꝑisieñ. non habet auctoritatẽ
aliquid diffiniẽdi statuendi appro
bãdi seu cõdemnandi ꝯ determina
tionẽ ecclesie ꝛ apłice sedis cuius
auctoritate subsistit aut ẽt contra
sanctoꝝ doctoꝝ sententiam et iõ
cũ illa conclusio ꝯdicat sacre scrip
ture ꝛ decretis cõciliorꝫ ac sũmoꝝ
pontificum ꝛ auctoritatibus sãcto
rũ doctoꝝ ut ostensuz ẽ in 2ᵃ ꝑte
illa uniuersitas nullã facultatẽ hẽt
ut illam ꝯclusionez determinet. ma
ioris enim auctoritatis ẽ aug. ꝛ ẽt
Bernardus q̃ꝫ sit illa uniuersitas
Et iõ determinatio q̄ ẽ ꝯ doctrinam
istoꝝ doctoꝝ q̄ dñt beatã uirginem
esse ꝯceptã ĩ pecõ origiali nullius ẽ
auctoritatis sꝫ est ꝑsũptuosa teme
raria ꝛ scĩstitiosa Q°pp illi uniuer
sitati si h° fecit nulla fides est ad
hibenda .

Rõ. 37ᵃ sũpta ex hoc q₃ omnis di
gnitas ẽ uirgini attribuenda .

Trigesimo 7° arguũt sic Oĩs
dignitas q̄ ñ ẽ ꝯtra fidem est
uirgi marie attribuẽda sꝫ ñ esse cõ
ceptã ĩ pecõ origiali ẽ q̃dã digni
tas. alias x° nõ attribueret ergo
cũ h° nõ sit ꝯtra fidẽ nec ꝯ scriptu
raꝝ ẽ uirgini atribuẽdũ

Responsio . Non omnis dignitas
est uirgini attribuẽda nec derogat
eius dignitati q₃ fuerit concepta in
pecõ originali.

Ad hoc rñdet. d. egidius de ro
ma ordinis heremitaꝝ in 6°
quolꝫ° dicẽs q₃ aliq̃d ẽ laudabile ĩ
re ĩferiori qꝺ tñ nõ ẽ laudabile in
suꝑiori sicͭ esse furibũdũ est digni
tas q̃d laudalͤ ĩ cane qꝺ tñ ñ ẽ lau
dabile ĩ hoĩe. In x° eiꝫ nõ fuisset
laudabile q₃ fuissz concept° in ori
ginali quia non fuit maritali com
plexu conceptus. Sed in his qui

maritali amplexu cõcipiuntur qꝛ
non aliter fiunt mͣbra xp̄i nisi in
quātū ab originali ꝯcto mūdāt̄ ꝑ
xp̄m lꝫ esse cõceptū ī originali nō
sit ꝭm se laudabile. tn̄ ī quātū ꝑ hoc
fiūt mͣbra xp̄i ꝓut a tali pc̄o libe
rant̄ pertinet ad laudē. unde aug.
ī li° de bap° ꝑu. Nisi igr̄ pc̄o ꝑ
mi ꝑētis hō esset īfirmus ordinem
ad celestē medicū nō hēret. Et iō
negare. b. uirginē originale pc̄m
nō ꝯxisse ē negare illā ad xp̄ꝫ ordi
nem hūisse et negare illā xp̄i mͣbrū
fuisse. Cōmēdemuꝰ itaqꝫ beatā uir.
sed n̄ sic ꝙ negemus ip̄aꝫ fuisse mē
brū xp̄i īmo ad magnū eius sīgula
ris excellētie ꝓuilegiū ꝑtinet ꝙ so
la fuit q̄ pepit hominē ī nll'o pc̄o
originali ꝯceptū. sed si ēt ipa uirgo
fuisset sn̄ originali pc̄o ꝯcepta hᵉ
dignitas nō sibi singul'r ꝯpeteret
sꝫ ēt hᵉ anne ꝯueīret hec iᵉ Secū
dum gͦ egidiū negans ē m°r quia
magis ꝑtinet ad dignitatē eius ꝙ
fuerit ī pc̄o ꝯcepta ⁊ postea mūda
ta tuꝫ qͣ per h° efficit̄ mͣbrū xp̄i
tū ēt qͣ per h° ꝓuat̄ sīgularis eius
p̄rogatiua ut ipa so ͣ sn̄ pc̄o filiū
ꝯcepit. Et h° est ꝙ dic̄ Ber. ad lug
dun̄. si igr̄ uirgo sn̄ pc̄o est ꝯcepta
ubi erit p̄rogatiua mr̄is di q̄ sīgul'r
credit̄ exultare ⁊ munere ꝑl ꝯcep
te ⁊ ītegritāte carnis No ē h° uir.
honorare. sꝫ eiꝰ hōri dtrahere hᵉ
iᵉ ¶ Ad idē rn̄dꝫ. d. Ricardus ro
dulfi cāꝫellariꝰ uniuersitatis oxo
meñ. ī 2° sen. q 7ͣ ar° 2° ⁊ Guliel
mus ocbā ī ꝭo sen. di. 30ͣ. Qui am

bo hᵉ uerba formal'r dn̄t. n̄ eiꝫ dro
gat dignitati uirgīs ꝙ fuerit ꝯcep
ta ī pc̄o origiali. aliogn drogaret
ēt eiꝰ dignitati ꝙ ex uirili seīe et
cū libidīe ꝑētū fuerit ꝯcepta īmo
magis ꝯgruit sue dignitati ⁊ offiō
ꝑꝑ ꝙ fc̄a ē ut. s. sit nr̄a mediatrix
ꝙ ipa de tā humili statu q̄l' ē statꝰ
nr̄ ī ꝯceptōe sit ad tātā dignitatē
ꝑ mortē filij sui redēptoris nr̄i suꝑ
omnes angelos exaltata. ut per
hoc magis de ipsa confidamus et
ipsa per hoc maiorem occasionem
habeat interpellandi pro nobis
sui status pristini recordata hᵉ ibi
ī forͣ ¶ Ad idē R̷t m'r Ubertinus
d casali ordīs minoꝝ ī li° quē inti
tulauit arborē crucifixi sic dicēs. lꝫ
autētica n̄ repiat̄ hystorͣ n̄ tn̄ du
bitat sc̄a mr̄ eccͣ btaꝫ uirginē post
aīatiōeꝫ ī utō mr̄is fuisse sāctificatā
Scificata eiꝫ fuit ꝑ spiritū sc̄m ꝙ̄ci
to decuit. ⁊ potuit fieri ⁊ q̄ꝫtū dcu
it hōri filij cui ipa unit̄ sic mͣbruꝫ
capiti ⁊ sic redēpta suo redēptori
un̄ oꝫ firmit̄ tenere ꝙ qcq̄d hōris
decuit fieri mr̄i fc̄m ē sibi ī hac pͣ
scificatōe. Ita tn̄ ꝙ nil' attribuamꝰ
uirgini sub titulo hōris fl'i ꝙ dero
get gr̄e capitis sui. ⁊ ꝑ qd excluda
tur a bn̄fitio redēptoris hᵉ ille.
¶ Et ꝭꝫ istū soͣ dignitas uera q̄ non
derrogat dignitati xp̄i e st' uirgini
attribuenda non aūt dignitas fal
sa quia ut dicit Augustinus Per
horrendum est falsi aliquid de deo
dicere etiam si ad laudem eius ui
deatur ꝑtinere. ¶ Et Ber. uirgo igr̄

102

regia fc̄o nō eget honore ueris ho
noꝝ titulis cumulata. h̄c iˢ. hec aūt
dignitas ē falsa ꝛ ꝯdicit sacre scrip
ture et determinationibus ecclesie
et sedis ap̄lice ꝛ sc̄toꝝ doctoꝝ ut
ī secūda ꝑte ostēsū ē Jō hec digni
tas nō ē uirgini attribuēda. qꝛ ut
dicit Bernardus. libēter uirgo glo
riosa hoc honore carebit quo uel
pec̄m hōrari uel falsa īduci uidet̄
sc̄itas. Nulla eīm rōe ei placebit
ꝯ ritū ecclesie presūpta nouitas mr̄
temeritatis filia sr̄stitionis soror
leuitatis h̄c iˢ. ❡ Ad idē R̷t. dn̄s
Bonauētura ī 3°. sen .di.3.q.i.ar°
2°.ad .4. argumētū sic dicēs. Non
eīm oīs honor q̄ attribuit̄ filio at
tribuēd⁹ ē mr̄i qꝛ sic n̄ essꝫ uirginē
hōrare sed potius ꝯtumeliā facere
dū honorē soli filio debitū q̄s alti
tribueret. hic aūt honor uꝫ esse ī
munē a pc̄o origīali ꝑtinet ad ex
cellētē ꝛ sīgularē dignitatē xp̄i ꝛ
soli sibi ꝯīt qꝛ ip̄e solus ꝯcept⁹ ē de
spiritu sc̄to ꝛ de matre uirgine ꝛ
ip̄e solus ꝓ oībus mortu⁹ ē nō de
bitor mortis. Jō hic honor uirgini
nō ē attribuēd⁹ ne dū mr̄is excellē
tia ampliat̄ filij gloria minuat̄ et
sic mr̄ ꝓuocetur que uult magis fili
um honorari q̄ȝ se ip̄am utpote cre
atorē q̄ȝ creaturā. Suffitiūt eiꝫ uir
gini alie dignitates q̄s filius sibi
coīcauit q̄bus sr̄excellit ōs huma
nas laudes ꝛ deuotiones ꝛ ideo nō
oportet nouos honores uel digni
tates falsas cōfingere ad honorem
uirginis que non eget nostro men

dacio que tantum plena est ueritate
hec ille. Et hoc est q̄d dicit Bernar
dus. Quanuis inquit aliquibus ul̄
paucis filiorū hominum datum sit
cum sanctitate nasci nulli tamen
donatum est cum sanctitate ꝯcipi.
ut uni sane prerogatiua sancti ser
uaretur ꝯceptus qui omnes alios
sc̄ificaret. Solusq̄ȝ absq̄ȝ peccato ue
niens purgationem faceret peccato
rum hec ille. ❡ Et ideo hec digni
tas uidelicet esse immunem ab om
ni peccato non debuit nec decens
fuit ut ꝯcederetur nisi ei soli per
queꝫ oīuꝫ facta ē salus et redēptio
uidelicet domino iesu xp̄o ut non
glorietur in ꝯspectu eius omnis
caro. sed ipsi soli sit hic honor et
hec dignitas et gloria in secula se
culorum. Amen.

❡ Explicit tertia pars tractatus de
ueritate conceptionis beate uirgi
nis in qua clare ap̄teq̄ȝ solute sunt
.37. rationes quas aduersarii uerita
tis ꝓ sua falsitate tuēda adducunt.

❡ Incipit quarta pars in qua confu
tantur euasiones quas dant aduer
sarii ad rationes secunde partis
catholicam ueritatem cōcludentes.

SI ordinis q̄m .s̄. ɔstitui meminimᵃ. ī hac hᵃ tractatᵃ postreᵃ ꝑte euasiones q̄dā friuole ⁊ pueriles q̄s ipi aduersarii solutōes appellāt aducenᵉ sūt. qbᵃ tū ualidissis rōibᵃ tū dīs oracl'is ɔfutatis error ꝑnitio sus illoꝝ manifestᵃ appeat ⁊ ueritas nr̄a magis īpugnata clarescat.

Sciēdū ē igit̄ ꝙ rōes fere ōs clare apteq3 beatā uirgīe3 ɔcludētes ī origīali pec̄o fuisse ɔceptā ad has ꝑpōes maīfestissimas q̄ secūt̄ reduci uidet̄. Quaꝝ pª ē hec.

Pª. Oēs hoīes ab adā seīal'r ꝑpagati cōcepti sunt ī pec̄o originali.

2ª. Oēs hoīes ex libidīe ul' ex carnis ɔcuᵃ ɔcepti ɔ̄xerūt pec̄z origīaᵉ.

3ª. Oēs hoīes ex ɔcubitu ꝑentu3 ul' ex ɔmixtione sexuū ɔcepti ɔ̄xerūt ī sui ɔceptione originale pec̄m.

4ª. Nll's hō ab adā seīal'r ꝑpagatᵃ ɔceptᵃ fuit sñ originali pec̄o.

5ª. Nllᵃ hō ex libidīe l' ɔcuᵃ carnis ɔceptus fuit sñ originali pec̄o.

6ª. Nllᵃ hō ex ɔcubitu l' ex ꝑētū ɔmixtione ɔceptᵃ fuit sñ peccato.

7ª. Oēs hoīes ɔcepti sūt ī origīali pec̄o uno soº excepto u3 xp̄o.

8ª. Nllᵃ hō ī hac uita fuit semꝑ siñ peccato excepto xp̄o.

9ª. Oēs hoēs preter xp̄m fuerūt aliquando sub aliquo peccato.

10ª. Oēs hoīes preter xp̄z mortui sunt ꝑꝑ peccatum.

11ª. Nᵒ hō ꝑ̄ter xp̄m ī hac uita ɔstitutus fuit semꝑ sine pec̄o.

12. Nᵃ hō preter xp̄m mortuus est nisi habuerit prius pec̄m.

13ª. Solus xp̄s inter hoīes fuit sine pec̄o.

14ª. Solus xp̄s liber a peccato mortuus est.

15ª. Nulli homini nisi xp̄o donatū ē cū sanctitate ɔcipi.

16ª. Solus xp̄s fuit in sui conceptione sanctus.

17ª. Oibus hoībus scīs opus fuit renasci postq̄3 fuerūt nati. i. ɔcepti.

18ª. Solus xp̄s īter hoīes ita ē natus ut ei opus nō fuerit renasci.

19ª. Oēs hoīes q redempti sūt ꝑ xp̄m fuerūt aliqñ sub aliquo pec̄o.

20ª. Xp̄s dedit se m3 ip̄3 redemptorem pro oībus et deus tradidit illum pro omnibus nobis.

21ª. Xp̄s nō est mortuus nisi pro his q̄ fuerunt spiritual'r mortui.

22ª. Uirgo maria mortua ē propter peccatum.

23ª. Uirgo maria in sui ɔceptiōe ɔxit originale pec̄m.

24ª. B̄ta uirgo fuit caro peccati ⁊ ueīt de propagatione pec̄i.

25ª. Beata uir. traxit ab adā ubi tū ⁊ uicl'3 mōtis ⁊ ul'nᵃ ꝑuaricatōis

26ª. B̄ta uirgo nō fuit īmuīs ī sui ɔceptione a nexu ueteris peccati.

27ª. B̄ta uir. añq̄3 ɔcipet filiū fuit ꝑ scm̄ sp̄um purgata a fomite pec̄i.

28ª. Unica ē aīa xp̄i que sola sine peccato fuit.

29ª. Aīa bᵉ uirginis ī instāti sue creationis ɔ̄xit originale pec̄m.

30ª. Soª .b. uirgo ɔcepit ꝑlē sñ originali pec̄o

¶ 31ª Sol⁹ xp̄s fuit similitudo car
nis pec̄i .omnes aūt hoīes fuerūt
caro pec̄i. ¶ Ad has enim triginta
unam ꝓpositiones claras ⁊ mani-
festas reducūtur fere ōs auctorita
tes scripture ⁊ sc̄oꝝ ɔcludētes bea
tam uirginē fuisse ī originali pec̄o
ɔceptā ⁊ iō ad aliquas istarum pro
positionū aduersarii dāt aliq̄s f̄tlas
expōnes q̇bus credunt euadere rō
nes nostras.

Pª R̸o. dicit beatā uirginē peccas
se de debito ⁊ nō de facto.

PRimo nāq꜓ dn̄r ꝙ cū ī sacra
scriptura ł ī dictis s̄actorum
doctorū īueniunt̄ huiusmōi ꝓposi
tiōes Oēs peccauerūt ł ōs ab adā
seīal꜒ ꝓpagati ɔ̄xerūt origīale pec
catū ītił̄unt̄ de iure et debito sed
nō de f̄c̄o dicūt eiꝫ ꝙ x̄⁹ n̄ peccauit
de debito nec facto. b. aūt uir. pec
cauit ꝺ̄ debito sꝫ n̄ de f̄c̄o. Oēs aūt
alii peccauerūt ꝺ̄ debito ⁊ de facto
q꜒ q̲līꝫ fili⁹ ade natural꜒ ē debitor
original̄ iustīe sꝫ ex demerito ade
caret ea. Et ꝓꝓ h̄ᵒ ɔ̄bit de f̄c̄o pec
catū ꝙ ē carētia origīal̄ iustīe ꝺ̄bite
Beata uirgo n̄ solū peccauit de de
bito. sꝫ ēt de f̄c̄o ꝓꝓ nouē rōes. Sꝫ
ɔ̄ hāc respōsionē īstat̄ 7. rōib⁹. ⁊ pᵒ
sic Quicūq꜓ n̄ soluit debitū īiustū
fac̄ ⁊ peccat. sꝫ. b. uir. hūit debitū
peccādi q꜒ tu dicis ꝙ peccauit ꝺ̄ de
bito gᵒ bª uirgo n̄ soluēdo debitū
h̄ᵒ peccauit de f̄c̄o qꝺ̄ īplicat ɔ̄dicti
onē gᵒ iª distīctio īplicat ɔ̄dictionē
¶ 2ᵒ arguit̄ sic. Quicūq꜓ soluit de
bitū qꝺ̄ hēt iustū fac̄ et soluēdo nō

peccat sꝫ per te ōs homines ab adā
seminaliter ꝓpagati et etiaꝫ beata
uirgo habuerunt debituꝫ peccādi
q꜒ peccauerunt ex debito gᵒ ōs ho
mines ab adā seminaliter ꝓpagati
peccando de facto nō peccauerūt: et
si beata urgo peccassꝫ de facto non
peccassꝫ sꝫ iustū fecissꝫ qꝺ̄ īplicat ɔ̄
dictionē. ¶ Preterea hoc dc̄m est
ualde absurdū ꝙ hō hēat debitū ad
peccadū. un̄ au⁹ in liᵒ de nā̄ ⁊ grā
q̇s īquit nisi īsan⁹ dicat debere ali
quē peccare cū iō sit pec̄ꝫ q꜒ n̄ debꝫ
fieri hᵒ iᵒ ¶ Preterea qꝺ̄ nūq꜓ fuit
nec ē tale de facto f̄tle dꝫ tale ēt si
ex ꝺ̄bito sit tale sꝫ bª uir. ꝑ te nūq꜓
fuit nec ē peccās de facto gᵒ f̄tle dꝫ
ꝙ bª uir. peccauit etiā si ex debito
peccauerit ⁊ ꝑ ɔn̄s f̄tla erit iª ꝓpō
ul̄tis q̄꜓ poīt apo⁹ uꝫ ōs peccauerūt
qꝺ̄ nephariū ē dr̄e Conª pꝫ cū mi
nori. maior uero ꝓbat̄ ⁊ exᵒ ⁊ rōe
Primū exēplū ē de īiusto ⁊ pec̄ore
ꝺ̄ qb⁹ ɔstat ꝙ debēt ēē iusti ⁊ debi
tuꝫ hn̄t ut sit iusti. si gᵒ ex debito
essēdi tale aliq̇s absolute possꝫ dici
tale ēt si de f̄c̄o n̄ sit tale tūc hō q̇
de f̄c̄o pec̄or ē ⁊ īiust⁹ poterit uere
⁊ absolute dici iust⁹ qꝺ̄ ē ualꝺ̄ abs
dū. ¶ 2. exēplū ē ꝺ̄ īpeītēte ꝺ̄ qᵒ pos
set uere ⁊ absolute dici īpeītēs. q꜒
ꝺ̄ꝫ esse peītēs. et ꝺ̄ n̄ obſ̄uāte suā re
gulā possꝫ dici ꝙ eā obſ̄uat. q꜒ ꝺ̄bi
tuꝫ hēt obſ̄uādi eā. et ꝺ̄ n̄ obſ̄uāte
ieiuᵃ ecc̄e possꝫ dici ꝙ iª obſ̄uauit
ł ꝙ ieiunauit q꜒ ꝺ̄buit ieiunare ⁊ ꝺ̄
n̄ obſ̄uāte fidē uxori ł doᵒ possꝫ dici
ꝙ obſ̄uauit fidē q꜒ ꝺ̄buit eā obſ̄uāe

Tertiũ exemplũ ẽ de eo q debitor ẽ cõitati florenti. cui debebat soluere ĩ certo tmĩo ⁊ ñ soluit de fcõ de quo dici poterit uere ei soluisse q2 debuit soluere. et de eo q nõ audiuit missaȝ ĩ festo potit uere ⁊ absolute dici q missam audiuit q2 debuit eã audire ⁊ de eo qui nõ ẽ cõfess9 ĩ. XLª potest uere dici q sit ↄfess9 q2 ↄfiteri debuit Et de eo q nõ soluit legata pentum ĩ tmĩo statuto poterit dici ea soluisse q2 illa soluere debuit hec aũt oĩa sũt abbda. g9 ⁊c. ¶ Probat ẽtrõne sic. si ex solo debito essẽdi tale aliqd posset uere ⁊ absolute dici tale ⁊ si de facto ñ sit tale seqtur necessario q ex solo debito nõ essẽdi tale poterit uere ⁊ absolute negari ẽẽ tale ẽt si de facto sit tale q2 ĩ cãis pcisis ⁊ ppis si affirma9 est causa affirmationis nega9 debet esse cã negationis ut dr ĩ pmo posteriorȝ h9 ãt ẽ abbdum. p9 q2 tunc posset uere ⁊ absolute dici q Judas nõ tradidit xpm ⁊ q iudei nõ eũ occiderũt q2 nõ debuerũt eũ tradere nec occidere. ¶ 2° potit dici de eo qui actur peccauit q non peccauerit q2 debuit nõ peccare Et de eo qui d fcõ furat poterit dici q furtũ nõ fecerit q2 debuit furtũ nõ facere. ¶ 3° poterit dici de eo qui fornicatus ẽ q fornicationẽ nõ fecerit q2 debuit ñ fornicari Et de eo q comedit carnes ĩ quadragesima poterit uere dici q carnes nõ comederit q2 debuit nõ comedere Et de eo qui percussit clicũ poterit uere dici q eum nõ pcusserit. q2 debuit nõ pcutere Et de illis fribus religiosis q ↄ regulã suã tãgũt pecunias ⁊ ↄgregãt ĩ orrea possȝ uere dici q peccunias nõ tãgũt nec ↄgregãt ĩ horrea quia debẽt nõ tãgere ⁊ ñ ↄgregare. hec aũt oĩa sunt ualde abbda g9 ⁊c.

¶ 5°. arguit sic Tu dicis q b9 uirgo peccauit de debito. tũc qro a quo habuit hoc debitũ ⁊ hãc obligationẽ ad peccãdũ q2 l' h9 hũit a do ul' a p9 pẽte ⁊ dyabo. Nõ a deo. quia nullum malũ culpe est a deo cũ sit summe bonus nec ullũ obligat ad peccandum licet obliget ad penam propter culpam ergo tale debitum est a primo pente ⁊ dyabolo Sed omne debitum qd per propagationem habet a primo pente ⁊ dyabolo pertinet ad infectionem peci originalis ergo omnes qui habent debitum peccati originalis habent de facto peccatuȝ originale. ¶ Preterea debitum et obligatio sunt eiusdẽ generis cũ eo ad qd sũt qñtũ ad bonũ l' malũ licitũ ul' illicitũ ita q si illud ad qd aliqd obligat sit malũ ⁊ illicitũ obliga9 erit ma9 ⁊ illicita h9 pȝ ĩ iuramto et uoto ⁊ ĩ pmissiõe simplici ⁊ ĩ ↄctib9 obligatoriis. Sȝ pecȝ origĩale ẽ malũ al' ñ eẽt pecȝ g9 obliga9 ad pecȝ origĩale ẽ ma9 ⁊ illicita ⁊ p ↄñs talis obliga9 ẽ pecȝ sȝ ñ aliud qȝ origiale g9 ponẽdo q. b. uir. hũit debitũ ⁊ obligatõeȝ ad origĩale pecȝ ponitur q de fcõ hũit pecm origianle

104

7° ar^r sic si b^a uirgo habuit debitū pecī ł istud debitū habuit anq̄ʒ ɔciperet^r aut ī ipa ɔceptione aut post ɔceptionē Nō p̄mū q̄ an̄ ɔceptionē nō erat. esse aūt debitorē presupponit esse simp^r ergo hūit hoc debitū ī ɔceptiōe uł post ɔceptōēʒ Tunc a^r sic uł cū isto debito hūit pecm̄ uel gr̄am. Sm̄ nō pōt dici q̄ hēns gr̄am nō hēt debitū ad peccādum sed poti^a hēt debitū merendi g° cū i° debito habuit pecm̄ sed ñ aliud q̄ʒ originale. ergo b̄ta uirgo si habuit debitū pecī originał hūit de f̄cō origīale peccatū Et sic distīctio i^a nulla ē ⁊ p̄ ɔñs i^e. 8. p^e p̄positiones ⁊. x. ultime ɔcludūt q̄ b̄ta uirgo de f̄cō ɔ̄xit pecm̄.

Q²Rn° 2ª dicit b̄tam uirginē peccasse de lege cōi:

Adducūt p̄o aliā rōem dicētes q̄ p̄dicte p̄pōes ules ītłłunt^r de lege cōi q̄ ōs peccauerūt sed nō se extendūt ad p̄sonas p̄uilegiatas Beata āt uirgo fuit ab i^a lege cōi p̄ spāle p̄uilłium exempta ⁊ a pecō p̄seruata. ideo ille p̄pōes nō se extendūt ad uirginē:

Beata uirgo nō fuit exempta a lege cōi p̄ p̄uilłium spāle p̄pter 4°^r rationes.

Sed q̄ hec ɪ̄ſio sit friuola et puerilis ex quatuor rōib^a appet p̄ma rō est q̄ nulli se ipsū uel aliū a lege cōi exēptū assereñti credēduʒ est nec credi debet nisi priuilegiū ostēdat et de ipso fidē faciat ut hētur in decretis distin. quīta ca° ɔ̄ morē sed illi qui dicūt beatā uirginē exemptā a lege cōi ab apostolo p̄uilegiataʒ in illis propoītōib^a uniuersalib^a uidelicet ōs ī adā peccauerūt nō possūt facere fideʒ de illo priuilegio spetiali p̄ quod dn̄t. b. uir. fuisse exēptam ab illa lege cōi illis nullo mō credēdū est. Con^a pʒ cum maiori. minor uero p̄bat^r q̄ de i° priuillegio nō pn̄t facere fideʒ nisi aut p̄ scripturā sacrā aut per determinationem ecclesie aut per dicta sanctoꝝ quoꝝ uita ⁊ doctrina ē p̄ ecclesiā approbata sʒ per nullum istoꝝ inuenitur posse ostendi tale p̄uilłium sed hn̄ oppositū ei^a ut ostensum ē ī 2^a p̄te g° ⁊c. Sed dicūt q̄ lʒ p̄ i^a tria illud p̄uilłiuʒ nō possit ondi pōt tamē p̄ reuelatōem factā demōstrari ⁊ p̄ rōes humanas ɔcludi. Ad h° dicit^r p° q̄ reuelatōi facte alicui ñ ē credēdū nisi cōstet illā fuisse f̄cām a spū bono ⁊ ñ a spū malo qui qn̄q̄ʒ se transfigurat ī angelū lucis ut hoīes decipiat sicut legit^r ī collationib^a p̄riuʒ q̄ apparuit cuidā monacho ī forma angeli dicēs xp̄m ⁊ ap̄los esse ī inferno dampnatos. Moysem uero ⁊ iudeos esse ī p̄adiso Reuełłones g° quas adducūt nō sūt autētice ut dicit Bernardus ⁊ Bonauē. Tū etiā q̄ illi quibus dicit^r talis reuełłatō fuisse facta fuer̄t mali uiri uitiis carnalib^a dediti nihil spūalitatis ī se hn̄tes. Tum ēt q̄ ep̄la i^a ī qua

narrant huiusmodi revellationes
omnes non est autētica sed fuit ab
aliquo parue auctoritatis malitio
se cōficta et ꝯo beato Anselmo a
scripta sicut ostēsum est in tertia
pte in sole.32.rōis.tū ēt q2 tales
reuellatōes repugnāt sacre scrip
ture et auctoritatibus sāctorū doc
torū q̇ a spiritu sācto edocti et in
spirati oppositū locuti sūt et ideo
tales reuellatōes uel nulle sūt uel
a spiritu malo facte fuerunt non
pōt etiam istud priuilegium oñdi
rōe hūana tum q2 rationes que ad
hoc pbādū īducūt frivole sūt pec
cātes in forma et in materia sicut
in tertia pte ostēsū est tū ēt q2 te
stimoniū rōis hūane nullū est con
tra legem cōez sacre scripture et
spiritus sācti.tū q2 sacra scriptura
est supra oēz rōez humanā.tuz q2
cōtra legem hūanā positiuā q̄ mi
noris auctoritatis est q̄3 sacra scrip
tura rō hūana nō addmittit. Secū
do arguit sic.minus dubitādū erat
de xpo an in peccato originali con
ceptus ēēt q̄3 de beata uirgine q2
xp̄s cōceptus fuit miraculose sine
uirili seīe .b.aūt uirgo cōcepta est
seīal2 et modo cōi generatōis na
turalis aliorū hominū per quā cō
trahit originale pecc̄3.sed hoc non
obstāte et sacra scriptura et sācti
doctores excipiūt xp̄3 ab illa lege
cōi dicētes xp̄3 fuisse immunē a pec
cato originali in sui cōceptōe g° si
beata uirgo fuisset exēpta ab illa
lege cōi ad tollēdū oēz dubitatōez

uel sacra scriptura uel sc̄i doctores
illud priuillegiū exp̄ssissēt et dixis
sent illā nō cōtraxisse originale pec̄3
Sed hoc ñ īueit nec ī scriptura nec
in dictis sāctorū q̇ fuerūt serui dei
seduli et.b.uir. deuoti nec est du
bitādū quī reuellatū fuisset aliqui
bus sāctis qui de beata uirgīe mi
rāda scripserūt si h3 ueritatē a le
ge cōi fuisset exēpta p spale priui
legiū. Preterea si beata uir.fuisset
per spale priuilegiū exēpta ab illa
lege cōi sācti doctores puillegium
illud nō negassēt.s3 sācti illud pri
uilegium negauerunt dicētes q
beata uirgo cōcepta fuit in pec̄o
originali ⁊ q nullus homo exēptus
est ab illa lege cōi nisi solus xp̄s ⁊
q ōs homines p̄ter xp̄3 sub pec̄o
originali aliqñ fuerūt sicut ostēsum
est in secūda pte et in.13.rōe secun
de uie et in.11.rōe tertie uie.ergo
illa distīctō nulla est. Quarto ar^r
sic qñcūq3 alique due persone hñt
aliquod spale puilegiū ī aliqua cō
munitate falsū est dicere demūstra
ta una illarū tu sola hēs h° puille
giu3.sed in natura hūana x° hūit
hoc priuillegiū q nō fuit cōcept°
in peccato originali et.b.uir.secūdū
te habuit istud priuillegiū tota au
tez alia cōitas sub natura humana
ab ada3 deriuata fuit infecta pec̄o
originali.ergo fl3 erit dicere demū
strato xp̄o tu sol° ñ es ī pec̄o origi
nali cōceptus .Sed hāc propositio
nē dñt Augu. Jero. Grego. Leo pa
pa Jo.criso.et Ber. ut oñsu3 ē in

105

0

.iʒ.rōe secūde uie. gͦ isti doc. sācti
slʒ dixerūt si illud priuilegiū cōue
nitēt beate uirgini. sʒ nō ē dicēdū
ꝙ slʒ dixerit. gͦ ꝯcludēdum ē ꝙ.b.
uirgo n̄ hūit illud ꝓuilegiū sʒ sub
lege cōi continet̄ sicut alia cōmu
nitas hūana.

Tertia euasio dicit ꝙ nō ōs pecca
uerūt sed mlti.

Addūt ēt tertiā expoītōem di
centes ꝙ qn̄ in scriptura uł dictis
doctorū inueiunt̄ huiusmōi ꝓposi
tōes. ōs peccauerūt uel ꝑ unū homi
nē pecʒ trāsiuit in ōs tales ꝓpōes
exponēde sūt ut dicamus ōs. i. quā
plurimi et mlti et tūc cū ueritate
illarū ꝓpoītōuʒ stat ꝙ.b. uirgo nū
quā hūerit pecʒ.

Sacra scriptura dicēdo ōs peccaue
rūt neminē excipit nisi illuʒ cuius
grā ōs egēt.

Sʒ hec expositō ē multū ꝑuersa et
ꝑiculosa ꝯ quā arguit̄. 4ʳ et ꝑmo
sic. Jlla expō q̄ tollit ētitatē ꝓposi
tōis sacre scripture ē fl̄a et ꝑuersa
sʒ ꝑdc̄a expoīto ē huiusmōi. gͦ ⁊c̄.
Conᵃ pʒ cū maiori. Mi. uͦ ꝓbat̄
nā de rōe ꝓpōis uīuersalis affirma
tīe ē sbiectū ⁊ ꝑdicatū inq̄ʒtū ē ꝓ
positō ⁊ q̄litas affirmatōis iq̄ʒtū
ē affirātia ⁊ q̄ʒtitas uīuersalitatis
iq̄ʒtū ē uīuersalis. sic gͦ expositō q̄
tollit subiectuʒ uel ꝑdicatū destru
it ꝓpōeʒ ipsā et expō q̄ tollit q̄lita
tē affirātōis destruit ꝓpōeʒ affir
matiuam ita etiam expositio que
tollit q̄ntitatē uł̄itatis destruit ꝓ
pōnem ułem. Sed predc̄a expoītio
aufert ⁊ tollit q̄ntitatem uł̄itatis
ab iᵃ uł̄i ꝓpōe scripture Omnes
ab adaʒ seiał̄r propagati peccaue
runt ut de se pʒ. gͦ destruit entita
tē ꝓpōis siue auctoritatis sacᵉ scip
ture. gͦ ⁊c̄. Miʳ ꝓbat̄ qr ad ueri
tatem propōis ułis reqrit̄ ꝙ nihil
sit sūmere sub subiecto de qͦ n̄ di
cat̄ ꝑdicatū ut dr̄ ī ꝑmo priorum
⁊ in pͦ poste. sʒ ꝑʒ expositōeʒ ꝑdic
taʒ multa possūt sūmi sub sbo illiᵃ
ꝓpōis uīuersał de q̄bus nō dr̄ pre
dicatū ut de se patet. gͦ illa expo
sitō destruit ueritatē ułis ꝓpositō
nis sacre scripture. Tertio arʳ sic
si ꝑdc̄a expositō ēēt uera sequeret̄
ꝙ processus quē fecit Augu. ꝯ pel
lagiū et iullianū in mltis libellis
spałr in liͦ de baptis paruu. et de
nup. et cōcu. ⁊ cōtra q̄nq; blasfemi
as et ī liͦ cotra iullianū ꝓ magna
ꝑte sit nullus posuerūt. n. pellagia
ni et iullianus ꝙ Jsaac et filii libe
ratorū. i. xpianorū sūt ꝯcepti sn̄ ori
ginali peccato cōtra quos Auᵒ pro
cedit arguenᵒ ex iᵃ uīuersali ꝓpo
sitōe. ōs peccauerūt et egent glīa
dei ⁊ ꝑ unū hoīem pecʒ intrauit
in omnes hoīes. si ergo expōat̄ ōs
.i. q̄ʒplurimi sūt ꝯcepti in peco ori
gīali gͦ tał expō q̄ multū fauet hē
ticis et doctriaʒ. b. Augu. destruit
tāq̄ʒ fl̄a ⁊ ꝑuersa ē abicienda. 4ͦ
arʳ sic illa expō q̄ reprobat̄ a sāc
tis doc. ab eccᵃ approbatis ē fl̄a ⁊
ꝑuersa sʒ ꝑdc̄a expō ē huiusmōi gͦ
⁊c̄. Mi. probat̄ nā. b. Auᵒ ī liͦ 6ͦ ꝯ
Jullianū dāteʒ expōeʒ ꝑdc̄aʒ sic di

cituos aũt dũ ñ õs sed mltos siue
p adã cõdẽpnatos siue p xp̃z a pec̃o
libatos ultis ĩtelligi horrẽda puer
sitate xp̃iane religioni estis ĩfesti
hec ic. Jtẽ ĩ li° ypon̄ ⁊ ĩ. 5°. cõtra
Jullia. õs ĩq̃t hoĩes ulneratos esse
pec̃o ptholausti uas elcõis pbat
cũ dic. ñ. n. ẽ distictõ õs. n. peccaue
rũt ⁊c. dũo õs nullũ excepit q̃nimo
totũ gen⁹ declarauit hũanũ. pecca
uerũt. n. õs cũ ex uno peccatore õs
nascãt pec̃ores et egẽt xp̃o q ẽ gl'ia
pr̃is q̃ ueĩt in misericordia q̃rere ⁊
saluũ facere quod pierat. uos aũt
dũ aliquẽ excepistis resistitis fũda
tissime fidei ubi apl's ait p unũ ho
minẽ pec̃z ĩtrauit ĩ mũdũ ⁊ p pec
catũ mors ⁊ ita in õs hoĩes ptrã
siiti quo õs peccauerũt. Et ita õs
hoĩes ĩ adã peccasse oz ĩtelli. nũq̃d
hec ffa st. sz qs audeat ho dicer̃ nisi
diuĩorũ elloq̃orũ aptissim⁹ inimic⁹
hec ille. Jtẽ in li° de ñ ⁊ gr̃a. õs
inq̃t peccauerũt uel in adã uel in se
ipsis q̃r sine pec̃o nõ sũt uel quod
origĩal' traxerũt uel quod malis o
perib⁹ addiderũt et ãtiquos ⁊ re
cẽtiores et nos et posteriores no
stros s̃nia ista cõplectit. p unũ uz
hoĩez peccatũ intrauit in mũdũ et
in õs hoĩes ptrãsiiti quo õs pecca
uerũt. hec ic. Jtẽ in li° de pfec. iuс
q̃sq̃s inq̃t ẽẽ ul' fuisse aliquẽ hoĩem
uel aliquos hoĩes putet excepto u
no mediatore dei et hoĩuz q̃b⁹ nec
cessaria nõ fuerit remissio peccato
ruz ɔ̃dicit dĩe scripture ubi apls a
it. per unũ hoĩez peccatũ intrauit

in mũdũ ⁊ ita in õs ptrãsiit in quo
õs peccauerũt hec ic.

Quarta euasio dicit q beata uir.
cõtraxit pec̃z de lege statuta.

Et iõ addũt q̃rtã r̃nonem dicẽ
tes q ille ppões ul'es intelli
gũt de lege statuta nõ aũt de potẽ
tia dei absoluta. dñt. n. q sz Aug.
deus ita stricte statuit istã legẽ q
oĩs q̃ p cõcubitũ ɔciperet cõtrahe
ret origiale pec̃z q nec xp̃s a tali le
ge potuisset ẽẽ exẽptus si p ɔcubi
tũ cõceptus fuisset ut dr̃ in p° de
nup. ⁊ cõcu. sz de potẽtia dei abso
luta. b. uir. fuit ab illa lege exẽpta
Si. b. uir. ɔ̃xit origiale pec̃z de le
ge statuta oz q de facto illud for
maliter cõtraxerit Jmprobatõ.

Sz ɔ̃ hãc rõez ar' dur ⁊ p° sic uel
ds p̃suauit mr̃ez suã ne pec̃z cõtra
heret ĩ p° istãti sue cõceptõnis ⁊
sic statuit q sine pec̃o cõcipet et
p ɔñs de lege statuta fuit sñ pec̃o ɔ
cepta qd ẽ ɔ̃ te q̃ dicis q ds ita stric
te statuit ut õs cõcepti ex cõcubitu
origi. pec̃z cõtraherẽt q nec xp̃s a
tali lege fuissz exẽptus si ex ɔcubi
tu fuissz cõcept⁹ ut dic Aug. ul' eaz
p̃suauit ante istãs sue cõceptõis et
ho esse ñ põt tũ q̃r añ istãs sue con
ceptõis ñ erat iõ ñ potuit p̃suari tũ
ẽt q̃r in p° istãti sue ɔceptõis pp le
gẽ quã de⁹ ita stricte statuerat ne
cessario fuit sub culpa ir ãte illud ĩ
stãs ñ potuit ẽẽ p̃suata a peccato
post istãs sue ɔceptõis ⁊ ho ẽt ẽ im
possibile q̃r ĩ p° istãti ĩ quo ñ erat
p̃seruata pp legem statutã nec ĩo

106

erat sub culpa gº seqt̃ q̃ p̄p legem statutã i pº instãti sue ɔceptõis cõ traxit oĩgĩale pec̃z ⁊ postmõz per grãz sãctificatõis fuit ab eo munda ta. 2º. arguit̃ sic q̃cq̃d ab et̃no fu it a deo statutũ illud fc̃z ẽ uel infa lanter uẽturum ẽ sz tu dicis q̃ ẽm sn̄iãz Augu. statutũ ẽ a deo ut bea ta uir. et õs alii q̃ ex ɔcupiª carnis ɔcipiũt̃ ɔtrahãt̃ oĩgĩale pec̃z. gº ita factũ ẽ q̃ õs ĩ tali ɔcuª ɔcepti oĩgĩale pec̃z ɔtraxerũt̃ sz. b. uir. fuit ex ɔcupiscẽtia ɔcepta gº ⁊c̃. Quita euasio dic̃ q̃ solus xº p̄ na turã fuit sine pec̃o beata aũt uirgo fuit sine pec̃o p̄ grãz.

Addũt aũt alii q̃ntã r̃nsionez dñtes q̃ ille uniuersales propositio nes ĩtell̄unt̃ p̄ naturã qr õs sumus nª filii ire. b. aũt uir. fuit p̄suata p̄ grãz. Et dicũt q̃ iᶜ p̄pões exceptĩe uel exclusiue puta cũ dĩ solus xp̄s fuit sine pec̃o ĩtelligũt̃ p̄ naturam beata aũt uirgo fuit sine pec̃o per grãz sz nõ p̄ naturã.

Beata uirgo nec p̄ naturã nec per grãz fuit a pec̃o oĩgĩali imunis ĩ sui ɔceptione.

Sed hᶜ r̃nsio nulla est ideo. 7. rati onibus ĩprobat̃. et pª ratio ẽ talis nã Augu. ɔ̃ Jullianũ h̃eticũ asserẽ tẽ filios xp̄ianorũ ob reuerẽtiã xp̄i nõ ɔ̃here oĩgĩale pec̃z sz p̄ grãm a pec̃o p̄suari asũmit sẽp̄ istas du as p̄pões. õs ab adã deriuati ɔ̃xe rũt oĩgĩale pec̃z et solᵘ xp̄s sñ pec cato fuit. uñ si ĩtelligeret q̃ solus xᵘˢ sñ peccato fuit p̄ naturã et ñ ab solute tũc argumẽtuz augu. nihil cõtra iulianuz ɔcluderet qr iulianᵘ fatebat̃ et q̃ pueri xp̄ianorũ natu ra sũt filii ire sz per grãz nascũt̃ sine pec̃o et tñ si argu. Augu. debe at ɔ̃cludere oz q̃ intelligamᵘ q̃ so lus xp̄s absolute ⁊ simpl̄r fuit sine pec̃o ⁊ q̃ õs alii aliq̃ñ fuerũt̃ sub pec̃o. 2º qr sicut sãcti doctores dicunt solum xp̄z ĩter hoĩes fuisse sine pec̃o ita dñt solũ xp̄z ĩter ho mines fuisse sãctũ in sui cõceptõe. si aũt. b. uirgo p̄ grãz fuissz p̄sua ta ab oĩgĩali pec̃o tũc et ipa ĩ sui ɔceptõe fuissz sãcta ⁊ sic nõ solus xº in sui ɔceptõe fuisset sc̃s nec põt dici q̃ solus xᵘ fuit sãctᵘ p̄ naturaz et beata uirgo p̄ grãz qr ut dicũt Augu. et alii doctores sãcti xº iq̃tũ hõ ñ fuit sãctus p̄ naturã sz p̄ gra tiã creatã aĩe sue ĩfusã. 3º qr dicit bea. Augu. quod qr xp̄s solus sine peccato cõceptus est iõ solus ipse ita ẽ natus q̃ ei opus ñ fuit rena sci oĩbus aũt aliis ẽ opus renasci postq̃ fuerũt saltez in utero nati Si aũt. b. uirgo p̄ grãz fuisset sẽp̄ sine pec̃o tũc uirgini nõ fuisset o pus renasci et p̄ ɔ̃ñs illa ẽet fl̄a so li xº nõ fuit opus renasci. 4º ar guit̃ sic. q̃ñcũqz aliqua priuatõ uel aliquod cõe uniuocũ cõuenit dua bus p̄sonis fl̄z erit dicere demon strata una illarũ tu solus uel tu so la hẽs talẽ priuatõez uel tale cõe dato q̃ uni cõueiat p̄ naturaz et al teri nõ. uerbigrã si õs hoĩes essẽt

ceci exceptis duob⁹ qui hērēt uisū
quoꝝ unus illoꝝ hēret uisū per
naturā alter uero nō naturalr sed
miraculose ꝑ grāz tūc fl'z eēt dice
re demūstrato uno illoꝝ tu solus
cares cecitate uel tu solus es imu
nis a cecitate uel tu solus es uidēs
Similiter si duo hoīes eēnt ceci u
nus a natiuitate et ꝑ naturā alius
uero non per naturam sed per ali
quam percusurā uel qr statī natus
eruūt sibi oculi fl'm eēt dicere de
mūstrato uno illoꝝ tu solus es ce
cus. ita ī ꝓposito si ōs ꝓpagati ab
adaz essent ceci peċo origīali excep
to xº ⁊ .b. uir. sz si xº careret iº ceci
tate ꝑ naturā .b. aūt uirgo ꝑ grāz
tūc fl'z esset dicere solus xº fuit sñ
cecitate peċi origīal'. sz hāc ꝓpōez
dicūt sācti doctores gº si .b. uir. fu
it ꝑ grāz sine cecitate peċi origīal'
seqt̄ q sācti fl'z dixerūt sz hº ē ual
de incōueiens gº icōueiens ē dice
re q beata uirgo fuerit in sui con
ceptōe sine peċo ꝑ grāz. 5º argu
itur sic. b. Augu. in libro ad darda
nū dicit q qr solus xp̄s sine peċo
fuit. iō solus ip̄e ad iusticiā non ex
peċo trāsitū fecit. ōs aūt alii non
nisi ex peċo ad iustitiā trāsitū fece
rūt sz si .b. uir. ꝑ grāz sēp fuisset si
ne peccato tūc et ipsa ad iustitiam
nō ex peċo trāsitū fecisset ⁊ ꝑ ɔñs
propositō Augu. esset fl'a quod est
incōueniēs. gº incōueniēs ē dicere
q fuerit in sui cōceptōe sine pecca
to ꝑ grāz. Preterea dicit .b. Ber.
q nulli hōīnū nisi soli xp̄o donatū

est cū sāctitate cōcipi sz si beata
uirgo per grāz fuisset p̄seruata a
peccato origīali cū ei donatū fuisz
cū sāctitate cōcipi et ꝑ ɔñs auctori
tas Ber. essz fl'a quod ē incōueiens
Igit̄ ⁊c̄. 7º arguit̄ sic. si beata
uirgo fuisset a peċo p̄seruata ꝑ gra
tiam tūc nō fuisset a peċo mūdata
nec purgata sed sācti dn̄t q fuit a
peccato mūdata et purgata gº fl'z
est q ip̄a fuerit a peccato origīali
per grāz p̄seruata.
Sexta euasio que dicit q solus xp̄s
fuit sine peccato et materialr ⁊ for
malr beata aūt uirgo tm̄ formalr.
Alii uero dāt .6. rn̄sionē dicen
tes q sol⁹ xp̄s fuit sñ peċo for
malr et radicalr seu materialr qr
aīa eius ñ habuit carētiam iustitie
origīalis debite ī q̄ cōsistit origīa
le peċz formalr nec corp⁹ ei⁹ fuit le
ge cōi seīalr ꝓpagatū quod ē radix
origīalis peccati beata aūt uir. ha
buit origīale peċz radicalr et mate
rialr qr eius corp⁹ fuit ex uirili se
mīe lege cōi ꝓpagatū sz nō habuit
peċz formalr qr aīa ei⁹ nūq̄ caruit
iustitia origīali sibi debita. ōs aūt
alii habuerūt origīale peċz materi
alr et formalr.
Beata uirgo nō solū hūit peċz in
corpore radicalr sz ēt in aīa forma
liter.
Sz hec etiam respōsio improbat̄
octo rōibus et primo sic nā Augu.
cōtra iullianū hereticū dicētez fili
os xp̄ianoꝝ ob reuerētiā xp̄i nō cō
trahere origīale peċz quos tn̄ dice

107

bat ēē cōceptos ex uirili seie sicut
pueri gētiliū quos cōcedebat cōtra
here originale pecc̄ asummit cōter
istas duas ꝓpōes. ōs hoies ex carna
li cōmistione cōcepti ↄtrahūt ori
giale pecc̄ et solus xp̄s sine pecō
fuit q2 eius cōceptō carnali ↄmix
tione caruit. si g° ↄñsio data ēēt ue
ra tūc argumētū augu. cōtra iulia
nū nihil militaret. nā dicere potu
issz q pueri xp̄ianorū cōtrahūt ra
dicaliter et materialr pecc̄ origia
le sz nō formalr ꝑuuli u° paganorū
ↄhūt et mālr et formalr solus aūt
x° nec materialr nec formalr pecm
cōtraxit. et iō si argu. eius debeat
cōcludere oz q simpliciꝰ itelligatꝰ
q sol° x° forālr ñ hūit pecc̄ ōs aūt
alii foralr hūerūt pecc̄. Uñ i 2° de
nup. et cōcu. dic q iō solus x° i sui
ↄceptōe exꝑs fuit delicti q2 sol° cō
cept° ei° carāli ↄmixtiōe caruit. nul
lū aūt hoiuz dicit esse sine delicto
qui de i° ↄmixtiōe ↄcept° ē. et hāc
dicit esse sñiaz Ambro. dicētis suꝑ
Isa. q nemo sñ pecō nisi un° solus
deus q2 nemo ex illa cōceptus ē ex
pers delicti q̇ aūt exꝑs ē delicti ex
pers ē et huius cōceptōis. hec ille
cū igiꝰ beata uirgo ñ fuerit expers
ↄceptōis q̄ ē ex cōmixtione sexuū
g° ipsa ñ fuit exꝑs delicti et per cō
sequēs formalr in sui cōceptōe ha
buit pecc̄. Preterea Augu. allegādo
Ambro. hᶜ uerba dic dicim° ōs q̇ ꝺ
ↄmixtiōe maris et femie nascunꝰ
trahere origiale pecc̄ in sui cōcep
tōe eosqꝫ de ꝑētib° q̄libuscūqꝫ na
scāꝰ ñ negam° ēē sub diabolo nisi
renascāꝰ in xp̄o qui solus sine pec
cato fuit q2 ei° ↄcept° illa cōmixtio
ne caruit ut ꝑ ei° grāz eruti de po
testate tēbrarū i regnū illius trās
ferāꝰ. hᶜ iᶜ in. 2° de nup. et cōcu.
ex q̄ auctoritate ↄcluditꝰ trip͛ q ōs
hoies ex cōmixtione cōcepti hūe
rūt peccatū forālr. p° q2 nemo ē sb
potestate diaboli nisi hēat uel ha
buerit i aīa forālr pecc̄ sz Augu.
dicit. ōs q̇ ex cōmixtione sexuū cō
cipiūꝰ trahere origiale pecc̄ ꝑ q
sūt sub potestate diaboli. g° ōs ta
les habuerūt forālr pecc̄ sz. b. uir.
fuit ↄcepta ex illa cōmixtione g°
habuit formaliter pecc̄ origiale. se
cūdo q2 ꝑ grāz nemo renasciꝰ nisi
habuerit in aīa formaliter pecc̄ sz
Augu. dicit q solus xp̄s ē sine pec
cato ōs aūt alii hoies sūt sub pec
cato ⁊ sub potestate diaboli donec
ꝑ xp̄i grāz reāscāꝰ ergo ōs taliter
cōcepti hūerūt forālr origiale pec
catū. 3° q2 n° eruiꝰ de potestate te
nebraꝝ nisi hūerit forlr pecc̄ sed
ōs hoies ex ↄixtiōe carnali ↄcepti
sūt sb dia° nisi ꝑ grāz xp̄i eruāꝰ ꝺ
potāte tenebraꝝ. g° ōs ex ↄixtione
ↄcepti hūerūt forlr origiale pecm
cū g°. b. uir. fuerit ex ↄixtiōe car
nali concepta seqꝰ q hūerit forlr
origiale pecc̄. Preterea si Augu. ꝑ
illas duas ꝓpōes itēderet aut uel
let ondere q sol° x° ē ↄceptus sine
uirili seie et ōs alii ex uirili seie
mirū utiqꝫ ualde ēēt q tā subtilez
et acuratū ꝓcessū tenuisset in libro

cōtra iullianū et in libro ẏpōn et
de nup. et cōcu. et de bap. ꝑuu. ad
oñdēdū ꝑncipal̓r illud quod ꝯctis
fidelibus et sīplicibus notū ac per
ſpicuū ē. Plane ōs credūt ꝙ ſolus
xp̄s de ſpiritu ſācto ꝯceptus eſt et
ſciūt ꝙ ōs alii ex uirili ſeīe ꝯcipiū
tur et ꝙ. b. uirgo fuerit ex uirili ſe
mine cōcepta nullus dubitat. ⁊ hꝰ
tria iullianus et pellagius ac cele
ſtiūs ꝯ̄ quos diſputat cōcedebāt ſꝫ
negabāt ꝙ pueri cōtraherēt origi
nale pec̄ꝫ lꝫ eēnt ex uirili ſeīe con
ꝯcepti Jō. b. Aug. ꝓ iſtas duas ꝓpo
ſitōes uꝫ ꝙ ſolus xp̄s ꝯceptꝰ ē ſine
peccato et ōs alii ī pec̄o ꝯcepti ſūt
quas ſepe aſūmit cōtra p̄fatos he
reticos nō ītēdebat oſtēdere ꝙ ſo
lus xp̄s cōceptus ſit ſñ uirili ſeīe ⁊
ōs alii ex uirili ſeīe cōcepti ſūt qꝛ
hoc aduerſarii cōcedebāt ſꝫ ꝓ illas
uoluit ꝓbare illud quod aduerſarii
negabāt uꝫ ꝙ ſolꝰ xꝰ ñ hūit forʳ
peēꝫ ⁊ ꝙ ōs alii forʳ peēꝫ hūerūt
et iō illa diſtictō nulla ē preterea
Augu. aſignans cāꝫ quare ſolus xꝰ
ſine peco ꝯceptus fuit dicit hāc ēē
qꝛ eius ꝯceptus utriuſqꝫ ſexus con
mixtione caruit qꝛ aūt ōs alii ī pec
cato cōcipiāt̄ dicit hāc eſſe cām qꝛ
eorū cōceptus ex utriuſqꝫ ſexus con
mixtione fit Jō Augu. ꝓ hꝰ ꝙ dicit
ſolū xp̄ꝫ ſñ peco fuiſſe ñ intēdit oñ
dere ꝙ xꝰ ſine cōmixtione corpora
li cōceptus ſit qꝛ tūc ꝓ id quod ē a
liq̄l̓r ignotū manifeſtaſſꝫ id quod ē
ōibus notū et ſil̓r ꝓ id quod dicit
ōs alios habuiſſe peēꝫ nō ītēdit oñ

dere ꝙ eorū corpora ſint ſeīal̓r ex
ꝯmixtione ſexuuꝫ ꝯgregata qꝛ hoc ē
ōibus maīfeſtū ſꝫ dicimꝰ ꝙ ꝓ id ꝙ
erat maīfeſtū oībus et his ꝯ̄ quos
arguebāt uꝫ qꝛ ſolus xp̄s ſine ꝯmix
tione fuit ꝯceptꝰ ōs aūt alii ex car
nali ꝯmixtiōe ꝯcepti fuerūt ītēdit
oñdēre id quod ñ ē maīfeſtū uꝫ ꝙ
ſolus xp̄s ſñ peco formal̓r fuit et ꝙ ōs
alii in ſui ꝯceptōe peēꝫ formal̓r ꝯ̄xerūt
quod aduerſarii negabāt et ideo
diſtictō data nulla ē. preterea aug.
in ep̄la ad optatū de origīe aīe di
cit ꝙ ſola aīa redēptoris originali
peccato caruit ⁊. ꝙ in oēꝫ aliā aīaꝫ
origīale peēꝫ trāſiuit ſi gꝰ ſola aīa
xp̄i ſñ peco fuit gº oīs alia aīa fuit
ſub peco aīa aūt ut ipi dñt nō pōt
eſſe ſub peco māl̓r et radical̓r ſed
formal̓r qꝛ ſꝫ ipos peēꝫ ē ī corpore ma
terial̓r in aīa aūt ē formal̓r gꝰ ōs alie
aīe hūerūt peēꝫ formal̓r Jtē ꝫ. b. Jero:
dicit unica fuit aīa xp̄i q̄ ſola ſine
peco fuit. hꝰ iꝰ gº oīs alia aīa pec
catū formal̓r hūit. pterea aug. ad dar
danū ſolꝰ īq̄t xp̄s ſñ peco fuit nos
aūt ōs ſub peco naſcimur et iō no
bis opus fuit priꝰ naſci et poſtmo
dū renaſci illi aūt ꝓꝓ nos opus fuit
tātūmō naſci nos. n. a peco ad iuſti
tiaꝫ renaſcēdo trāſimus ille aūt a
nullo peco ad inſtitiā trāſitū fecit
et iō ille ſingl̓r natus ē cui renaſci
opꝰ nō fuit q̄ nō ex peco ad iuſtici
aꝫ trāſitū fecit nec in īniq̄tate con
ceptus nec in delictis mr̄ eiꝰ eū in
utero aluit hꝰ iꝰ. manieſtum ē. n. ꝙ
hō ñ renaſcit̄ ſꝫ corpus ſed ſꝫ aīaꝫ

108

neqꝫ ad iusticiā trāsitū fecit ſꝫ cor
pus ſꝫ ſꝫ aīaꝫ q̄ ē susceptiā gr̄e et
culpe g° dicēdo solū xp̄ꝫ fuisse sine
pec̄o intellexit solā aīaꝫ eius pec̄ꝫ
formalr̄ nō hūisse aīas aūt aliorūꝫ
oīuꝫ sub peccato forlr̄ fuisse. Alias
opꝰ eis nō ēēt renāsci nec ex pec̄o ad
iustitiā trāsitū fecissēt. Uñ beatus
Leo papa ī sexto sermōe natiuita
tis dn̄i ꝗcq̄d īgr hoīuꝫ ī q̄cūqꝫ mū
di ꝑte renascit̄ interciso origīalis
tramite uetustatis trāsit in nouum
hoīeꝫ renascēdo. Preterea Augu. ⁊
Grego. et Ber. dicūt ꝙ solus xp̄s
fuit sāctus in sui cōceptōe ſꝫ si. b.
uirgo nō hūisset forlr̄ origīale pec
catū tūc et ipsa fuisset sc̄a in sui cō
ceptōe et ꝑ ꝯn̄s falsū ēēt ꝙ solꝰ xꝰ
in sui cōceptōe sc̄s fuisset g° oꝫ di
cere ꝙ. b. uir. forlr̄ ꝯxit origīale pec
catū.

.⁊ª euasio dicit ꝙ. b. uir. hūit ī aīa
pec̄ꝫ māl̄r ſꝫ nō forlr̄.

Et iō alii dn̄t. ⁊. rōeꝫ dn̄tes ꝙ
in pec̄o origi. sūt duo. unū uꝫ
māle ꝙ ē carētia iuͤ ori. ⁊ aliud ē
forl̄e uꝫ ēē debitricē tal̄ iustīe di
cūt g° ꝙ aīa. b. uir. caruit origi. iuͣ
ī sui ꝯceptōe iō hūit pec̄ꝫ orig. mālr̄
ſꝫ qr ñ fuit debitrix huiꝰ iuͤ g° nō
hūit origi. pec̄ꝫ forlr̄ et hͤ ē ꝯñsio
magr̄i Julliāi de laude or. mior.

Beata aūt uirgo nō solum habuit
pec̄ꝫ origīale mālr̄ ſꝫ ēt formaliter.

Hec aūt fuga friuola ē et mltū de
uiata doc. suis. nā Jo. scotus quem
doc. subtilē appellāt in. 3°. sen. di.
tertia ubi q̄rit qr xp̄s ñ ꝯxit origi.
pec̄ꝫ dicit ꝙ hꝰ ideo fuit qr xp̄s nō
fuit natural̄ filius ade et iō nō fuit
debitor iustīe pec̄ꝫ aūt origi. ē carē
tia iustīe origīal̄ debite ut dicit
Ansel. Acceperūt. n. illi in adā iu
stitiaꝫ origīalē ꝗ ab eo erāt descē
suri ſꝫ semīalē rōeꝫ respectu uꝫ
quorum adam hūit rōeꝫ pr̄is nāl̄
ſꝫ cōeꝫ ꝓpagatōeꝫ. uñ sicut illis so
lis potuit ſuare iustitiā ita illis so
lis. potuit iustitiā ꝑdere. et iō xp̄s
si ēt fuissꝫ purus hō miraculose tn̄
formatus de uirgīe ñ seīali ꝓpaga
tōe adhuc fuissꝫ innocēs nec hūis
set origīale pec̄ꝫ ſm doctrinā Ansel
mi ī. 4. ⁊. 19. caꝰ de cōcep. uir. hͤ iͤ

Ex ꝗbus arguit̄ sic ōs illi debito
res sūt iuͤ origi. ꝗ descēderūt ab a
daꝫ secūdū seīalē rōem ut dn̄t ōs
doctores. g° beata uirgo fuit debi
trix origīal̄ iustitie. Maior patet
qr illi soli sunt debitores iustitie o
riginalis qui in adam iustitiā acce
perunt quibus uidelicet potuit o
riginalem iustitiā perdere et serua
re tales aūt fuerūt ōs illi qui secū
dum seminalem rationem ab ipso
per propagationem descenderunt
Igitur et cetera. Nota ut dictū
fuit ī prima parte huius tractatus
quod iustitia originalis fuit super
naturalr̄ collata ade ī q̄ꝫtū erat toti

us huꝰ nᵉ ab eo ĩ posteros deriuã
de Et iõ si adã ñ peccasset ex eo qꝺ
aliqs humanã naturã ab eo seĩalit
accepisset debebat sibi ut iustĩam
origĩalẽ hẽret ⁊ pp hoc dicit qꝺ
qlibet ab adam seminalit ꝓpagatꝰ
debitor ẽ iustiꝰ origĩal. Ex eo aũt
ꝙ ipse peccauit iustitiã sibi ⁊ oĩbꝰ
q̇ ab eo descẽsuri erãt ꝑ seminalẽ
ꝓpagationẽ amissit. bꝰ aũt uirgo
descẽdit ab adã ꝑ seminalẽ ꝓpaga
tionẽ iõ caruit iustĩa origĩali q̄ si
bi debebat si adam non peccasset
Carẽtia aũt iustiꝰ originalis debi
te ẽ formalit pec̃m origĩale Male
aũt ĩ pec̃o originali ẽ fomes siue cõ
cupiꝰ q̄ ẽ in pte· sẽsitiua ⁊ cãt a ꝓ
uatiõe talis iustitie et iõ tale m̃ale
⁊ ẽt debitũ iustiꝰ fuit in bꝰ uirgĩe
igit bꝰ uirgo hũit formalit origĩa
le pec̃z. Preterea si aĩa uirginis in
sui ꝯceptione caruit iustiꝰ origĩali
sequit ꝙ tũc ñ fuit sancta qꝛ sãcti
tas ñ põt esse cũ carẽtia iustĩe gº ñ
dꝫ fieri festũ de ꝯceptione uirginis
que ñ fuit sãcta. sed ꝟꝫ sñiam docto
rum post statutũ quo adã fuit spoli
atus iustĩa origĩali. i. ĩ statu nature
corrupte aĩa que ñ ẽ sub sãctitate
⁊ gr̃a oꝫ ꝙ sit sub culpa igit ⁊c̃.
Preterea si aĩa eiꝰ ñ hũisset forma
lit pec̃m tũc nõ opꝰ fuissꝫ ei rena
sci nec ex pec̃o trãsissꝫ ad iustitiã sꝫ
beatꝰ augu. dicit ꝙ soli xp̄o ñ opus
fuit renasci ⁊ ꝙ sola aĩa eiꝰ ñ ex pec
cato ad iustĩaꝫ trãsitũ fecit gº bꝰ.
uirgo hũit formalr pec̃z ĩ aĩa. Pre
terea hᶜ R̷o fauet Juliaº heretico

q̇ dicebat ꝙ pueri xp̄ianoꝝ nascebã
tur ĩnocẽtes sñ iustĩa originali ⁊ si
ne gr̃a ⁊ tñ nõ hẽbãt origĩale pec̃z
per bap. aũt dicebat gr̃am illis cõ
ferre nõ ad remoueñ pec̃m sed ad fa
ciẽdũ ut essent ydonei ĩgredi regnũ
celoꝝ. Aduersus quẽ dicit augu. ꝙ
gr̃a oĩbꝰ pueris. ab adã ꝓpagatis
seĩalit per bap. ꝯfertur ut regene
ratione peccatũ mũdet ꝙ generati
one traxerũt ⁊ ꝑ xp̄i gr̃aꝫ eruãt de
potẽtate diaboli ⁊ trãsferãt ĩ regnũ
dei hᶜ iꝰ. Si gº bꝰ uir. ĩ sui ꝯcepti
one caruit iustĩa origĩali oꝫ dicere
ꝙ tũc sine gr̃a fuit ⁊ postmõm gr̃a
sibi collata fuit nõ ad emũdãdã ip
sam a pec̃o nec ad ipsã erruendam
de potestate diaboli sed solũ ut pos
set ĩgredi regnũ dei Et hº ẽ illud
ꝙ dicebat pellagius de oĩbus pue
ris qꝺ augu. ĩ suis libris multiplici
ter ĩpbat. Preterea ꝟm ip̄os an
geli fuerunt creati sine gr̃a ⁊ sine
origĩali iustĩa ⁊ tam̃ nullo mõ pos
set dici ꝙ ip̄i fuerũt creati cũ pec̃o
Sʳ si deus crearet unũ hoĩe in su
is puris naturalibus talis q̇dem
careret iustĩa origĩali ⁊ tñ ñ posset
dici ꝙ haberet pec̃m origĩale qꝛ iu
stĩa ñ sibi debet. Cũ gº sãcti docto
res dicãt ꝙ solus xp̄s fuit sñ pecca
to ⁊ qꝺ bꝰ uirgo ⁊ õs alii habue
runt peccatũ ideo oꝫ de necessitate
dicere qꝺ bꝰ uirgo ⁊ õs hoĩes p̄ter
xp̄m caruerunt iustitia origĩali sibi
debita Qꝛ ex hoc solo qꝺ aliq̇s ca
ret iustĩa nõ põt dici qꝺ sit cũ pec
cato Als possemꝰ dicere qꝺ asinus

109

⁊ lupᵒ hñt pecꝫ q꞉ carent iustia ori
gīali De nullo gᵒ pōt uere dici ꝙ
hēat pecꝫ orgīale nisi careat iustiᵃ
origiali sibi debita. sꝫ Scī dicūt ꝙ
bᵃ uirgo hūit pecꝫ origīale. gᵒ ca
ruit iustīa origīali sibi debita. Pre
terea si bᵃ uirgo nō hūissꝫ pecm
formaliter xp̄s nō abstersisset macu
laꝫ ab ea nec purgasset eā a macu
la culpe. sꝫ sācti aug. ⁊ grego. ⁊ an
sel. ⁊ Eusebiꝰ ⁊ Ber. dñt solū xp̄m
fuisse sñ pec̄o q oīuꝫ hōinū maculas
absterſit ⁊ beatā uir. a macula cul
pe origīalis mūdauit gᵒ hūit for
malit̄ pecꝫ. Preterea ista R̸o ꝯdicͭ
pᵉ R̸ōi ī qua dicebatᷣ ꝙ bᵃ uirgo
peccauit de debito ⁊ ñ de facto sed
si pecauit de debito hūit debitum
iustīe sꝫ q̄ hēt ꝺbitū iustīe et caret
ea hēt pecꝫ formalit̄. Cū gᵒ bᵃ uir.
hūerit debitū iustiᵉ ꝑ ꝓmā R̸onē
⁊ caruerit ea ꝓpt̄ istam .7. rōnem
ergo habuit formalit̄ pecm.

8ᵃ. euasio q̄ dicit beatā uir. hūisse
pecꝫ origīale ī ꝯceptōe seīuꝫ tm̄.

ADdūt aūt alii. 8. R̸ōeꝫ dñtes
ꝙ ꝯceptō pōt capi 4ᵒʳ. Unoᵒ
ꝑ seīs suscepōe. 2ᵒ mᵒ ꝑ seminū cō
mixtione. 3ᵒ mō ꝑ corporis forma
tione 4ᵒ. mō ꝑ ip̄a aīatione corpo
ris formati Quidā aūt reducūt hāc
diuisionē ad bimbrē distīctonē dicē
tes ꝙ duplex ē ꝯceptō. Una dicitᷣ cō
ceptio q̄ ē motꝰ sāguīs ⁊ seīs ad lo
cum generatōis ⁊ hᵉ ꝯp̄hēdit tres
ꝓmas ꝯceptiones Alia ē ꝯceptio nā
rum q̄ fit qñ aīa īfūditᷣ corpori ad
ꝯstituēdū unā naturā tūc eim ex cō

iūctione duaꝝ nāꝝ corporis uꝫ et
aīe resultat una nā hūana Dñt gᵒ
ꝙ si loq̄mur de ꝯceptōe seīuꝫ ꝙ. b.
uirgo ꝯcepta fuit ī pec̄o origīali sicͭ
alii et de tali ꝯceptōe loquūtᷣ doc
tores qñ dñt eā ī origīali pec̄o fuis
se ꝯceptā. Si uero loq̄mur de ꝯcep
tione ultimo mō sic bᵃ uirgo non
fuit ꝯcepta ī pec̄o origīali.

Beata uirgo hūit origīale pecꝫ nō
ī conceptōe seīuꝫ sꝫ ī ꝯceptōe nāꝝ
Sed ꝯ̄ hāc rōnē militāt ōs ille rōes
facte ꝯ̄. 6. respōsionē qbꝰ addūtᷣ aᵉ
5ᵉ. Pᵃ talis ē Jdē ē subiectū culpe
et gr̄e q꞉ habitꝰ ⁊ priuaᵒ hñt fieri
circa idē subiectum ut dicit philo.
in postp̄dicamētis ⁊ in .5. 7. 9. ⁊
10. metaphisice sꝫ sola aīa rōnalꝭ ꝉ
creatura rōnalis ē susceptiua gr̄e
ergo sola creatura rōnalꝭ ē suscepti
ua culpe sꝫ ī illꝭ tribꝰ ꝓmis ꝯceptio
nibꝰ ñ ē adhuc aīa rōnalis in fetu.
sed solū ī ultima ꝯceptione gᵒ cl̄pa
siue pecꝫ origīale ñ pōt esse ī aliqᵒ
hōine añ ultimā ꝯceptionē sꝫ soluꝫ
in ultima sꝫ sācti doctores dñt bea
tam uirginē fuisse cōceptā ī pec̄o ⁊
hūisse ī sui ꝯceptione pecm gᵒ nō ī
ꝓmis ꝯceptionibꝰ. sꝫ ī ultima hūit
originale pecm. Preterea pecꝫ ñ
pōt esse ī aliquo anq̄ꝫ sit sꝫ añ ulti
mam ꝯceptionē bᵃ uirgo nondum
erat gᵒ añ ultimā cōceptionē pecm
nō hūit gᵒ ī ultima ꝯceptione sub
pec̄o fuit. Preterea Agu. ⁊ Jero.
dñt ꝙ sō aīa xp̄i est q̄ sñ pec̄o fuit
gᵒ oīs aᵃ aīa pecꝫ hūit sed aīa bᵉ
uir. ē aᵃ ab aīa xp̄i gᵒ aīa uirginis

aliqñ pec̄m habuit sed aīa uir. ñ ha
buit esse nisi ī ultima ɔceptōe ergo
τc̄. ¶ Preterea beatus Bernardus
dicit q̲ beata uirgo post sui con
ceptionem excluso peccato per gra
tiam sanctificata fuit sed gratia
nō pōt īfūdi ī trib⁹ p̄mis ɔceptio
nib⁹ g° τc̄. ¶ Preterea beat⁹ ansel
m⁹ ī prosolo. loquēs ad deū sic dic̄
aīam b̄e marie uirgīs ī mac̄la c̄lpe
original̄ creasti sȝ ɔn̄r eādē ī utō
a primaria labe purgasti τ amictu
mūditie decorasti. τ ī sāctitatis puri
tate postea ɔfirmasti. b̄e ī̄e g° ī ul
tima ɔceptiōe fuit sub pec̄o.
9ᵃ. euasio q̄ dicit aīam ñ deturpari
in īstāti sue creationis.

ET iō addūt. 9. R̄ōnē dicētes
q̲ fl̄m ē dicere aīam esse deturpatā
a labe pec̄i origīalis p̲ īstāti sue cre
ationis qr deus creat eā sñ pec̄o Et
iō auctoritas anselmi sic dȝ ītelli
gi q̲ aīam b̄e uirgīs deus creauit ī
macula. i. ī corpore q̲ ē radix ma
cule culpe origīalis sed eā ī utō. i.
ī ɔiūctiōe ei⁹ cū corpore purgauit
a labe p̄maria. i. a forma pec̄i origi
nalis b̄e frācischus de maronis.
Beate uirgīs aīa fuit macula ī istā
ti sue creationis s̄m Anselmum.
¶ Sed h̄e euasio certe ē nimis absda
τ extorta certe ñ illuīat⁹ doctor ē
in hac p̲te dicēd⁹ sed uerius tene
brosus ē appellādus q̲ sñias claras
τ aptas ɔfūdit. ac sermonibus ob
scuris τ iperitis īuoluit O huiusmo
di uiri pectus obcecatū. O mētem
cymerius ut aiūt tenebris attraere

Disciplinis hic fortasse ¶ Annasa
gore fuit cui niues attramenta fue
runt. O dogma dyabolicū qd̄ ī sui
p̲nitiem diuersa m̄datia fingens p̲
uertere nitit̄ ueritatē. ¶ Falsū igi
tur ē τ hereticum q̲ aīa ī instanti
sue creationis nō maculet̄ qr aīa ñ
creat̄ nisi dū corpori īfūdit̄ ut dic̄
.b. augu. ī li°. catholice fidei. et. h°
ēt ponit mr̄ ī 2°. sen. di. 17. sed ī ip
sa sui īfusione aīa maculat̄ ut ōñsū
ē ī pᵃ p̲te huius tractatus. τ p̲ ɔci
liū miletanū detmīatū ē g° aīa ī p°
īstāti sue creationis maculat̄ cū in
eodē īstāti creet̄ τ corpori īfūdat̄
Nō tñ p̲pt̄ h° seq̄tur qd̄ ds sit cā
illi⁹ macule ut ī pᵃ p̲te τ ratiōe et
exemplis ōñsū ē. uex̄ igit̄ τ catholi
cum est q̲ aīa b̄e uir. ī p° īstāti sue
creationis ex sui īfusione maculam
culpe origīal̄ ɔtraxit Uñ τ Jo. da
ma⁹ ī quadā orōne sil̄eȝ sñiaȝ cum
anselmo dic̄. aīas īq̲t p̄mox̄ p̲ētum
d̄e ī statu inocētie creasti aīam ue
ro uirgīs marie ī macula pec̄i ori
gialis creasti. ¶ Ceterum expō ē to
talit p̲uersa Quis eīm ita insipiēs
ita amēs τ sine luīe rōis existit ut
p̲ maculā culpe origīalis ī q̄ beat⁹
anselmus aīaȝ uirgīs dicit esse cre
atā dicat corpus ī quo fuit īfusa de
bere ītelligi. Quis eīm xp̄ianoruȝ
nesciat aīam b̄e uirgīs non nisi in
corpore fuisse creatam. Cū igit̄ ma
cula sit aliq̄d existēs in aīa sȝ post
aīa existit in corpore manifeste cō
cludit̄ q̲ p̲ maculā c̄lpe origial̄ ñ ī
tellexit corp⁹ hūanū q̲ est aīe s̄bm. sȝ

110

intellexit origĩale pec̃z q̃d existit ĩ
aĩa. Demũ audit et dicit ⁊ ꝯsequẽ
ter eã ĩ uẽo a ꝓmaria labe purgasti
Per uterũ inq̃t ĩtelligit Anselmus
ꝯiũctionez ipsius aĩe ad corpus ĩ q̃
fuit purgata a ꝓ maria labe. Ual̃d
puerilia sũt hec ⁊ circulatoꝝ ludo
similia quaz ꝓus ĩ corpore dixerat
esse creatã eã ꝯn̄r post creationem
asserit ĩ ꝯiũctiõe ad corpus a ꝓma
ria labe fuisse purgatã ac si ꝓus
aĩa fuisset a corpore creata ⁊ post
modũ fuisset ipsi corpori ꝯiuncta.
O subtil̃ expõ. o igeniũ accutissimũ
oĩ pistillo rotũdi⁹ peto a te o mẽs
tenebris ofuscata. Prius ẽ ne aĩa
ĩ corpore quã corpori ꝯiũgat̃. An
eꝯ ꝓus corpori ꝯiũgit̃ q̃m existat ĩ
corpore. Certe q̃libz sapiẽs ꝓus ĩ
telligit aĩaz corpori uniri ⁊ ꝯiũgi
q̃m ꝙ corpus per sui existẽtiã ĩfor
met licet ĩ eodẽ ĩstãti tẽporis fiat
utrũq̃z. Et tñ ẽm expositionẽ tuam
illuminate doctor ꝓus aĩa fuit crea
ta ĩ corpore ⁊ postmodũ ĩ sui ꝯiũc
tione ad corpus fuit a ꝓmaria labe
purgata. a qua obsec̃o fuit ĩ sui cõ
iũctione labe purgata cũ ẽz te nũ
quã maculata fuit. Clarissime igit̃
pz ꝙ sic̃ istã auctoritatẽ ꝑuertunt
ista ⁊ alias malitiose deprauant
Sic g̃o ẽ ĩtelligẽda auctoritas an
selmi Aĩa be uirginis ĩ instãti sue
creationis ex unione sui ad corpus
q̃ ꝯcep⁹ appelat̃ maculã peĉi origi
nalis ꝯ̃xit et ꝯn̄r .i. post creationẽ
siue ꝯceptionẽ adhuc ĩ uẽo m̃ris ex
istẽs fuit a ꝓmaria labe. i. a macla
culpe quam ꝓus in sua ꝯceptione
ꝯ̃xerat ꝑ ꝓmã .s. sãctificationẽ pur
gata ex qua fuit amictu munditie
spiritualis pl̃critudinis decorata ꝑ
habũdãtiã diṽe g̃re q̃ maculã exclusit
⁊ fomitẽ peĉi ligauit. et postea fuit
in puritate spiritualis mũditie con
firmata ꝑ secũdã sc̃ificatõez ex qua
fomes extict⁹ ẽ ⁊ ei⁹ liberum arbi
triũ ita fuit ĩ bono ꝯfirmatũ ut ñ
posset decetero peccare. Et hec ẽ
sñia augu. ⁊ alioꝝ doctoꝝ.
X^a. euasio dicit aĩaz be uirgĩs ꝯtra
xisse originale peĉm sed ĩ eodem in
stãti fuisse mũdatã.

Et iõ alij adducũt .x. R̃õez dñtes
ꝙ ĩ rei ueritate aĩa be uirgĩs
in ĩstãti sue ꝯceptionis ꝯ̃xit origĩa
le pec̃z formal̃r sz ĩ eodẽ ĩstãti fuit
ab eo mũdata ꝑ sãctificatõez dicũt
eñz ꝙ illud ĩstãs in quo fuit creata
habuit q̃tuor signa. In ꝓmo fuit a
deo creata pura et mũda. In 2° fuit
corpori ĩfusa siue unita. In 3°. ꝯtra
xit ex illa unione formalit̃ origĩale
peĉm. In 4°. fuit ab origĩali peĉo
iam ꝯtracto ꝑ g̃ram sanctificatiõis
totaliter mundata.

Implicat ꝯtradictionem ꝙ aĩa be
uirginis in p° instanti sue ꝯceptio
nis habuerit peĉm origĩale ⁊ ꝙ in
eodem instãti fuerit mũdata.

Hec autẽ R̃o ĩplicat ꝯtradictoria
q2 ex ea sequit̃ ꝙ ĩ eodẽ ĩstãti tem
poris aĩa beate uirginis fuit cum

pcc̄o ⁊ sñ pcc̄o cū gr̄a ⁊ sñ gr̄a ꝙ ē
ↄtradictoria esse simul uera. Prete
rea ē ēt implicatio ↄ̈dictionis ꝙ in
diuisibile diuidat᷑ q̄ꝛ tūc īdiuisibi
le esset diuisibile sꝫ īstās ē īdiuisibi
le ergo ñ pōt diuidi ī q̈tuoꝛ signa.
Preterea hᷓ R̸o nō ē ↄtra nos sꝫ
pro nobis sufficit eīꝫ nobis ꝙ bᵗᵃ
uirgo fuerit aliqñ sub pcc̄o formali
ter ⁊ ꝙ fuerit mūdata a pcc̄o qꝺ
formalit᷑ contraxit

Xiᵃ euasio dicit ꝙ ubi ponit᷑ pᵗᵃ
xp̄i cū dictiōe exclusiua intelligitur
ēt pᵗᵃ beate uirginis.

QUidā uero alii addūt .xi. respō
sionē dñtes ꝙ ubicūqꝫ ponit᷑
sola aīa xp̄i uel soᵃ caro xp̄i uel soᵃ
pᵗᵃ xp̄i ītelligit᷑ ⁊ aīa ⁊ caro ⁊ pᵗᵃ
beate uir. q̄ꝛ ptᵒ ē pars uiscerꝫ. Et
iō xᵒ ⁊ bᵗᵃ uir. de pi. currunt q̈tuꝫ
ad pcc̄ꝫ origīale. Et iō qñ sācti di
cunt ꝙ solus xᵒ fuit sñ pcc̄o ītelligi
tur ꝙ ēt bᵗᵃ uir. fuit sñ pcc̄o.
Sola aīa xp̄i sñ pcc̄o fuit quanlibet
aliam animā excludendo.

Sed hec euasio certe ē nimis absur
da. Pᵒ qdē q̄ꝛ maioꝛ ē unio dīarꝫ p
sonarꝫ int᷑ se. q̄ꝛ uniūt᷑ ī una essētia
q̄ꝫ sit unio int᷑ xp̄ꝫ ⁊ mr̄eꝫ q̄ distin
guūt᷑ pꝫ essētiā sꝫ illud qꝺ cū dc̄oe
exclusiua attribuit᷑ uni pᵉ dīe ut di
stincte ab aᵗᵃ illud negat᷑ de aᵗᵃ dīa
pᵗᵃ sic generare qꝺ attribuit᷑ soli
patri de filio negatur ⁊ de spiritu
sācto. Et generari qꝺ attribuitur
soli filio negat᷑ de pr̄e ⁊ spiritu sāc
to sꝫ esse sñ omni pcc̄o attribuit᷑
xp̄o cū dictione exclusiua ut ē distic
tus a mr̄e ⁊ ab oībus aliis. q̄ꝛ attri
buit᷑ ei inq̈tū ↄceptus ē de spiritu
sācto sñ uirili seīe ⁊ sñ ↄcuᵗᵃ carnis
gᵒ esse mūdū ab ōi pcc̄o dꝫ negari
de mr̄e xp̄i ⁊ de oībus aliis hoībꝫ
Preterea si predicta R̸o essꝫ uera
sequeret᷑ ꝙ sicut solus xᵒ ↄceptus ē
de spiritu sācto ita ⁊ bᵗᵃ uirgo Et
sic solus xᵒ mortuus ē p oīum salu
te. ita ⁊ bᵗᵃ uir. Et sicut soᵃ aīa xp̄i
ī pᵒ īstāti sue creationis ⁊ deīceps
fuit pfecte beata ita ⁊ beata uirgo
⁊ sic sola aīa xp̄i ⁊ sola caro xp̄i fu
it unita dītati ita ⁊ aīa et caro uir
gīs mr̄is eius hec aūt oīa sūt absda
⁊ heretica gᵒ R̸o iᵃ ē fl̄a ⁊ hereti
ca ꝙ quicqd dicit᷑ de filio ītelligat᷑
de mr̄e. Preterea si uerum ē ꝙ qc
quid dicit᷑ de filio ītelligat᷑ de mr̄e
cū p te. b. uirgo fuerit ↄcepta sine
pcc̄o sequit᷑ ꝙ beata anna mr̄ eius
fuerit ↄcepta. sñ pcc̄o et silr̄ ꝙ mat᷑
beate āne ⁊ mr̄ mr̄is ⁊ sic ascēdenᵒ
usqꝫ ad pmā filiā eue potit de oībꝫ
ↄcludi pꝫ R̸onē datā. ꝙ fuerīt ↄcep
te sñ pcc̄o hoc aūt ē hereticū ⁊ ab
surdū gᵒ R̸o data ē heretica. Pre
terea ē reᵗᵃ firma ī iure ꝙ illud ꝙ
de uno cū dictōe exclusiua negatur
de oībus aliis ↄcedī et qꝺ de uno
cū dictōe exclusiua affirmat᷑ de oī
bus aliis negat᷑. sed sācti doctores
dicūt ꝙ solus xp̄s nō hūit pcc̄m ⁊
qꝺ solꝫ xᵒ fuit sñ pcc̄o ergo ōs alii
fuerūt cū pcc̄o ⁊ nullus aliꝫ fuit sñ
pcc̄o. Itē dicit textꝫ ī. l. his solꝫ. C.

de revo.dona.q͛ ꝓuillegiũ ꝯcessum
matribus sol' ñ extēdit͛ ad hēdes
sec⁹ si ꝯcederet͛ mr̄ib⁹ simpʳ et ñ
diceret͛ mr̄ib⁹ sol'. Et similiter qđ
dr̄ de solo fi°. ñ extēdit͛ ad mr̄ez ut
hētur in.l.nō ambigit͛ de legibus
.ff.de ꝯdi.idebi. Cū g° nō hr̄e ullū
pecc̄z dicat͛ de so° filio dei iō nō ex
tēdit͛ ad mr̄ez q̄ nō fuit fi°. dei nec
fi°. uirgīs sȝ corrupte. Et rō istaꝝ
regulaꝝ siue legū ē qꝛ ut dicit sāct⁹
Tho.ī pª. pte.q.31.ar°. 3°.⁊.4°.et
in p°. sen.di.21.q.1.ar°.2. Et alii
ēt doctores ī eodē loco hᶜ. dictio so
lus adita subiecto excludit ōe aliud
suppositū distinctū a subiecto a cō
sortio p̄dicati qđ tali subiecto at
tribuit͛. Et iō cū dr̄ solus x⁹ fuit sī
pecc̄o ꝯceptus excludit͛ mr̄ ei⁹ ⁊ ōs
alii hoīes q̄ sūt aliud suppositum a
x°. a ꝯsortio illi⁹ p̄dicati qđ est esse
ꝯceptū sī̄ pecc̄o.uñ si solus x⁹ ꝯcep
tus ē sī̄ pecc̄o oȝ q͛ nullū aliud sup
positū humanū sit ꝯceptū sine pec
cato igitur R̷o data nulla est.

Exiiª. euasio gramaticalis.

Et iō alii addūt.12.fugā dn̄tes
q͛ qñ sācti doctores dn̄t q͛ sol⁹ x⁹
fuit sī̄ pecc̄o.ul' q͛ ōs hoīes p̄ter xp̄ȝ
hūerūt pecc̄m.ul' null⁹ hō p̄ter xp̄ȝ
fuit sī̄ pecc̄o ⁊ huiuismōi ꝓpōib⁹ lo
quūt͛ mascl'ie iō accusāt ōs masclos
de pecc̄o non aūt mulieres.

Hec dictio sol⁹ adita subiecto ex
cludit omne aliud suppositum a
ꝯsortio predicati.

Sȝ hec euasio ē ualde puerilis P°.
qꝛ sac̄ scriptura ī his ī quib⁹ mulie
res nō distingūt͛ a masclis sub ma
sculino ꝯp̄hēdit femininū ut pȝ gn̄.
.7. Ubi dn̄s dic̄. Delebo oēȝ hōieȝ
quē feci a facie t̄re.dicit glo mascl'm
et feīaȝ.lȝ masculine loquuat͛.et de
ꝯse.di.4ª. c°.quisq̄s ex ꝯcu°. genera
tur generari spiritualit͛ hēt opus
ut dic̄ glo.sub masculino ītelligit͛ fe
mininū ⁊ noᶜ. hoīs cōp̄hēdit͛ mł'r.
Et ī oīb⁹ orōnib⁹ dic̄ ecclesia .ꝓte
ge dn̄e famulos.t. Et ꝯcede nos fa
mulos tuos. Et p̄sta famulis tuis sb
masculino ꝯp̄hēdēs femininū. Et
.b.aug.⁊ leo papa dn̄t qđ filius di
carnē n̄r̄e s̄uitutis uel mortalitatis
asūpsit ut hōieȝ quē dya⁹ sb sua po
testate tenebat liberaret loquūt͛
masculine ⁊ tñ ꝯp̄hēdūt ⁊ mulieres
Preterea s̄ȝ logicos. Ista ꝓpō sol⁹
xp̄s fuit ꝯcept⁹ sī̄ pecc̄o ualet tm̄ sic̄
oīs ꝯceptus sī̄ pecc̄o ē xp̄s sȝ.b.uir.
nō ē xp̄s g°. ñ fuit ꝯcepta sī̄ pecc̄o:
Itē iª. ꝓpō sic exponit͛ xp̄s fuit con
cept⁹ sī̄ pecc̄o ⁊ nihil non xp̄s fuit
ꝯceptus sī̄ pecc̄o.uñ si ista sit uera
oȝ q͛ ēt hᶜ. sit uera nihil ñ xp̄s con
ceptus ē sī̄ pecc̄o sed bª. maria ē nō
xp̄s g°. ñ fuit ꝯcepta sī̄ pecc̄o. Pre
terea illa ꝓpō ōs hoīes p̄t xp̄ȝ con
cepti sūt ī pecc̄o ualȝ tm̄ sic̄ ista. tm̄
x⁹ ꝯcept⁹ ē sī̄ pecc̄o hᶜ. aūt ualȝ tm̄
sic̄ ista ōe ꝯceptū sī̄ pecc̄o ē x⁹ sȝ bª.
uir.ñ ē xp̄s g°. ñ fuit ꝯcepta sī̄ pecc̄o
Itē iª. ꝓpō sic exponit͛ x⁹ ñ ē ꝯcep
tus ī pecc̄o g°. ōs hoīes p̄t xp̄ȝ sunt
ꝯcepti in peccato. Et ideo si ista sit
uera oportet q͛ etiam illa sit uera
Omnis hō nō xp̄s conceptus est in

peĉo ſed beata uirgo ē hō nō xp̄s
g° fuit ↄcepta ī peĉo originali. Prete
rea hec propoſitio. nullus hō p̄ter
xp̄m fuit cocept° ſñ peĉo ualȝ tm̄ ſi
cut iſta Lm̄ xp̄s fuit cōceptus ſine
peĉo que equalet huic. Om̄e cōceptū
ſine peĉo eſt xp̄s ſed b.ᵃ uirgo non
eſt xp̄s ergo nō fuit cōcepta ſñ pec
cato. Uñ illa ꝓpō ſic exponit᷑ xp̄s
fuit cōceptus ſñ peĉo ⁊ null° hō nō
x° cōceptus fuit ſñ peĉo ergo null°
hō pret̄ xp̄ȝ ↄcept° ē ſñ peĉo ſed b.ᵃ
uirgo ē hō ñ xp̄s g° b.ᵃ uirgo ñ fu
it ↄcepta ſñ peĉo ¶ Et iō dicim° ꝙ
lȝ hᵉ dictio nullus ex ꝓprietate uo
cabuli non diſtribuat niſi ꝓ maſcu
lis ex comuni tñ uſu diſtribuit pro
maſculis ⁊ femīs. Noībus aūt utē
dum ē ut p̄les ↄiter utūt᷑ ƀȝ philo.
in li° top. Et ideo qñ dicit᷑ n° hō
pret̄ xp̄m ↄcept° ē ſñ peĉo originali
ē intelligēdū tā de maſculis quam
de femīs. ¶ Preterea ſc̄i doctores
nō ſolū dñt illas tres ꝓpoſitiones
que uniūtur poſſe capi in maſculi
no tm̄ genere ſed ēt dñt iſtas tres
Sola aīa xp̄i fuit ſñ peĉo. et omis
aīa pret̄ aīam xp̄i fuit cū peĉo. et
nulla aīa pret̄ aīam xp̄i fuit ſñ peĉo
et Aīa uirginis fuit ſub macula peĉi
Iſte aūt ꝓpoſitiones non p̄nt glo
ſari p maſculinum et femininū. Jō
illa R̸o data ē nulla.
.13.ᵃ Euaſio q̄ dicit beatā uirginē
habuiſſe peĉm quātum ad ↄ̄bendi
modum ſed non quātū ad reatum.

Alij uero addūt .13. R̸oēm di
centes ꝙ peĉm originale pōt
ad aliquē ꝑtiñere 4ᵒʳ. Uno mō quā
tum ad reatū ⁊ quātū ad ↄ̄bendi
modum. Et ſic ꝑtinet ad omnes coī
ter ex adā ſeminaliter ꝓpagatos.
¶ Alio° nec quātū ad reatum nec q̄ȝ
tum ad ↄ̄bendi modū. et ſic ꝑtinet
ad xp̄m .3° mō quātū ad reatum ſȝ
nō quātum ad ↄ̄bendi modū et ſic
pertinet ad primū hominē. ¶ 4°.
modo q̄ȝtū ad ↄ̄bendi modū ſed nō
q̄ȝtum ad reatum et ſic peĉm origi
nale ꝑtinet ad beatā uirginē Su°
enim modus ↄceptionis erat mod°
ↄtrahēdi origīale peĉm niſi ſubue
niſſet dña gr̄a que eam ꝑſeruauit a
peĉo. Et h° mō ītelligūt᷑ auctorita
tes ſanctoꝝ dicentium ꝙ beᵃ uir.
habuit origīale peĉm uȝ q̄ȝtuȝ ad
ↄtrahēdi ſȝ nō q̄ȝtū ad reatū hoc
eīm ſatis cōe eſt ī teologia ut dñt
ꝙ ꝑticipans alīius m° quaſi ꝓ eo
dem reputat᷑ ſicut ¶ Jacob cui° pil
loſe man° ſimilitudinē exp̄ſſerant
eſeu. reputat° ē eſau. geñ. 25°. Et
thamar reputata ē meretrix q² ad
modū meretricis ī buno ſedebat.
gñ. 38. Et dauit reputat° ē ſtultus
ab achis rege. q² ad modū ſtl̄ti ꝑie
tes ī pingēdo ſe hūit p.° R̸. 27. Et
xp̄s reputat° ē publicanus ⁊ peĉor
q² cū ipis comedebat. luce. 7°. ſic
g° dñt ꝙ q² fuit mo° ↄcepōis eoꝝ
q ↄ̄hūt origīale peĉȝ Jō pp h° dñt
ſc̄i doctores ꝙ ipa ↄ̄rit origīale pec
catū lȝ ī ueritate nō ↄtraxerit.

¶ B̄ta uir. hūit origīale peĉȝ q̄ȝtū ad
ↄ̄hēdi modū ⁊ quātū ad reatum.

112

Hec aūt R̄o in multis est defectuo
sa. ¶ P° quidē deficit ī .2°. mbro il
lius nouelle distōis quā sine ullo fū
damēto ponit. Nō eīꝫ uidetur bn̄
securum ponere xp̄m inter eos ad
quos originale pec̄m dicit̄ pertine
re cū ip̄e fuerit sāct⁹ sāctoꝝ ⁊ alie
nus ab omni pec̄o nā ex hoc ip̄o ꝙ
xp̄s dicit̄ nec reatum nec ɔ̈ctionis
modū habuisse pec̄i originalis ɔclu
dit̄ necessario ꝙ origīale pec̄m ad
eum nullomō ptinebat. Quapp ui
det̄ esse mltiplica° ɔ̈dictionis ī 1°.
.2°. distōis mbro. ¶ Deficit ēt ī .3°
mbro Falsū est eīꝫ ꝙ origīale pecꝫ
quātū ad reatū ptinuerit ad primū
hominē quia reatus qui fuit ī adā
nō fuit reatus pec̄i origīal̄ sꝫ pec̄i
actual̄. Origīale eīꝫ pec̄m ab origi
ne dicit̄ q̄si per originē tractū ut
dicit Anselm⁹ ī li°. de ɔceptu uir
ginali. hr̄e aūt aliquē reatū ul ali
quod pec̄m p originē p° hōi ɔire
nō pōt. Jō reatus pec̄i originalis
nullomō fuit ī adā. ¶ 3°. deficit in
4°. mbro Nō eīm uidet̄ hr̄e appē
tiam ꝙ originale pec̄m ad aliqueꝫ
pertinere dicat̄ qui nūquam reatu
pec̄i originalis fuit obnoxi⁹ quātū
cunqꝫ ppagōis moꝫ cōem habuerit
cū his qui originale pec̄m contraxe
rūt. Fl̄e eīm diceretur aliq̄s lepro
sus qui p̄seruatus fuisset ne ex cor
rupto seīe lepram ɔtraxisset quātū
cūqꝫ ex ɔditione seīs debuisset esse
leprosus sic alij qui ex tali seīe ɔci
piunt̄. S^r fl̄e diceret̄ nullus equus
q̄uis ex seīe equi sit ppagat⁹ ⁊ quā
tum ex ɔditione seminis ē debuissꝫ
esse equus. Et fl̄e feīa dr̄et̄ mascu
lus q̄uis ex seīe masculi sit ppaga
ta ex quo alii masculi propagant̄.
Ita ī pposito fl̄e diceretur aliquis
cōceptus ī pec̄o originali ꝗ nūquā
fuisset sub pec̄o originali actualiter
cōstitut⁹ quāuis simili modo esset
cōcept⁹ sicut alii qui ɔtrahūt origi
nale. Cū ergo sc̄i dicāt beatā uirgi
nem ueraciter originale pec̄m ɔtra
xisse oꝫ dicere ꝙ sub pec̄o origīali
actualiter ī sui ɔceptione fuerit. q^a
pp clarissīe pꝫ ꝙ huiusmōi distōuꝫ
adīuētiones cōficte sūt ad fugiēdū
aptissima sc̄oꝝ pr̄uꝫ testimo^a. Et iō
cū nec ī scriptura sacra nec ī doctri
na sc̄oꝝ nec ī cōi scola theologoꝝ
nec ī aliqua euidēti rōe fūdet̄ tan
quā friuole sūt abiciende. ¶ 4°. de
ficit ī hoc ꝙ dicit ꝙ auctoritates
sanctorum dn̄tiū beatā uirginem ī
originali pec̄o cōceptā intelligunt̄
solu quantū ad propagationis mo
dum hoc eīm flm ē q̄ sancti docto
res nō solū dn̄t eam seminaliter fu
isse cōceptam. sed ēt dn̄t eam habu
isse reatum moriēdi et penam et
merituꝫ pene ⁊ uullnus puaricatio
nis īcurrisse q̄ uera esse nō possēt
nisi actu sub originali pec̄o fuisset
¶ Preterea sc̄i dn̄t beatā uirginē
post sui cōceptionem a sorde uicioꝝ
⁊ a macl̄a pec̄i origīalis purgatam
⁊ mūdatam fuisse que uera non es
sent nisi fuisset actualit̄ sub origīa
li pec̄o. ¶ Preterea sancti dicunt
quod solus xp̄s fuit sanctus in sui

ↄceptione ⁊ qd̓ soli ei nō opus fuit renasci. Sȝ si p̄dicta R̷o esset uera tunc ⁊ bᵃ uirgo sācta fuisset ī sui ↄceptione nec ei opᵘˢ fuisset renasci g° ⁊c. ¶ Preterea sācti assignātes causā q̄re xp̄s nō habuit pec̄m originale nullam aliā assignant nisi qꝛ nō ex seie ↄceptᵘˢ ē. un̄ dicit augu. ꝙ si seminaliter ab adā ꝑpagatᵘˢ fuisset pec̄m origīale ↄxisset sicut et ceteri Cū g° bᵃ uirgo seīalit̄ sit ab adā ꝑpagata igit̄ fuit in originali peccato actualit̄ ↄcepta. ¶ Deficit ultimo iᵃ R̷o q̄ iducit ī ↄfirmatione doctoꝝ ꝙ satis cōe in scola theogie ē ꝙ p̄ticipās alterius mō quasi pro eodē putat̄ ꝓbans hoc per .4. exēpla dico ꝙ hoc falsū ē nisi forte ī ea schola ī q̄ sūt tales scholares sedētes aūt magistri legētes q̄les sūt illi de q̄bus exēplificat̄ uidelicet caligātes occulis sicut Isaac qui ex sĩtitudine manuū credidit Jacob esse esau quod n̄ credidisset si oculos sanos et bene apertos habuisset et de hoc fuit primuȝ exemplum. Aut forte passione libidīs nimis excecati. Sicut fuit iudas qui putauit thamar esse meretricē ⁊ libidīe accensus nō apuit occulos. ut eā subtiliter ↄsideraret de quo fuit secūdū exēplū. Aut sūt minus solertes ⁊ minus sapiētes sic fuit achis qui uidens dauid comutantem os et ī hostia porte pingētē credidit ipsū esse fatuū de quo fuit tertiū exemplū Aut sūt icreduli ⁊ pasione īuidie nimis īfecti sicut fuerūt scribe ⁊ pharisei q̄ ꝑp̄t īuidiā dicebāt xp̄m esse hoīnē deuoratorē ⁊ dyabolicū de quo fuit exēplū 4° loco inductū ¶ Ecce magistros quos in testimoniū iducūt aduersarij ueritatis ad ꝑuertēdū auctoritates sanctoꝝ ⁊ ad ostēdēdū ꝙ aliquis possit dici ↄtraxisse origīale pec̄m rōne similitudīs tm̄. si eīm hoc esset ueꝝ tūc posset dici ꝙ xp̄s fuit caro pecti qꝛ ꝑm ap̄lm hūit similitudinē carīs peti. Et tn̄ sācti negāt ipsū fuisse carnē peti igit̄ ⁊c. ¶ Preterea exēpla iducta n̄ ꝓbāt itētū sȝ potiᵘˢ oppositū nā illi de q̄bᵘˢ īducunt exempla nō loq̄bāt̄ similitudinarie sed ita ueracit̄ credebāt esse sicut dicebant. Nā ysaac ueracit̄ credidit iacob esse esau. ⁊ Judas ueraciter credidit thamar esse meretricē. g° sācti doctores dn̄tes beatā uirginē fuisse ↄceptaȝ ī origīali peīo ita ueraciter crediderūt sicut dixerūt.

14ᵃ. fuga dicit ꝙ bᵃ uirgo mortua est pp pecȝ ꝑuatiue ⁊ n̄ positiue.

Ali uero addūt .14. fugam dicentes ꝙ qn̄ augu. dicit ꝙ maria mortua est ꝑpter pecȝ ē distinguēdū qꝛ mori pp pecȝ pōt itelligi dʳ. Uno mō ꝑp̄t pec̄m poītīᵉ et hᵒ mō morit̄ latro ꝑp̄t pecȝ. ut uȝ eius pec̄m puniat̄ ⁊ opus iustiᵉ executioni mādet̄ Alioᵒ ꝑpter peccatum ꝑuatīe ut uidelicet oppositum peccati ꝙ ē gr̄a amplieт̄ et hoc mō martyres mortui sūt ꝑp̄t pec̄m ut silicet maiorē haberent gr̄am que peccato priuatiue opponit̄ et hoc

113

ſecūdo mō mori ꝑpť pecm̄ nō ē ha
bere pecm̄ ſed poti⁹ euitare pecm̄
Dn̄t ergo ꝙ adā mortu⁹ ē pp pecꝫ
p° mō. ut puniretur ei⁹ culpa. Ma
ria uero mortua ē pp pecm̄ 2°. mō
ut uidelicet magis mereret᷑ ⁊ eius
gr̄a q̄ priuatiue peco opponit᷑ am
pliret᷑ Et hͨ ē rō magiſtri iuliaī
de laude ordinis minoꝝ.

Solus xp̄s mortu⁹ ē ſine peco ⁊ be
ata uirgo mortua ē pp pecm̄ poſi
tiue et nō ꝓuatiue.

Sed hec rō fuit ſuperius impro
bata ī 4ª rōe pͨ uiͨ ⁊ ī .xiª rōe
3ͨ uie ⁊ ī ultimo c°. pͨ ꝑtis ī qb⁹
locis p .20. auctoritates aug. oñſuꝫ
eſt ꝙ mors ē pena peci ⁊ nō debet᷑
alicui niſi pp pecm̄ quod formalit᷑
habuit. Nā augu. ī li°. ẏpoñ. Oīb⁹
inquit hoībus tā iuſtis ꝙ̄ īiuſtis
pp pecm̄ ade qͦ naſcētes traxerūt
mors corporalis iſta debet᷑. Nos
eīm peco uicti. Xp̄s aūt īnocēs mo
ri uoluit ut moriēdo mortē nr̄am
captiuaret Igit᷑ ut moriāt᷑ hoīes
pena peccati ē ut reuertāt᷑ ad uitā
dn̄i mirantis hec iͨ Si g° ōs tam
iuſti ꝙ̄ īiuſti excepto xp̄o moriūt᷑
pp pecm̄ qͦ naſcētes traxerūt. Igi
tur diſtictō data nl̄la ē. qꝛ n⁹ morit᷑
ſn̄ peco. Preterea dicit augu. ī 2°
de bap. pu. Nīm g° corp⁹ mortuū
ē pp pecm̄ Xp̄i aūt corpus ſolum
mortuū ē ſn̄ peco ut fuſo ſanguine
ſn̄ culpa oīum culpaꝝ cyrographa
delerentur q̇bus debitores q̇ ī euꝫ
credūt dyabolo antea tenebāt᷑ hͨ

ille Si g° ſolū cor⁹ xp̄i mortuū ē ſn̄
peco g° nullū aliud cor⁹ hūanū mor
tuum ē ſn̄ peco et ſic diſtinctio da
ta nulla ē. Itē augu. ī eodē li° Te
neamus inq̇t īdeclinabilē fidei ꝯfeſ
ſionē ſolus un⁹ ē qui ſn̄ peco natus
ē ac ſn̄ peco mortu⁹ ē ꝑpť nr̄a pec
cata hͨ iͨ. ſi ſolus xp̄s ſn̄ peco mor
tuus ē g° nullus alius ſine peccato
mortu⁹ ē ⁊ p ꝯn̄s diſtictō data nl̄a
eſt Preterea exponere unū oppo
ſitū ꝑ alio oppoſito ē ualdͦ abſ̄dum
ſꝫ ī 1ª diſtictōe exponit᷑ unū oppoſi
tū ꝑ alio oppoſito qꝛ dicit᷑ ꝙ ma
ria mortua ē ꝑpť pecm̄. i. pp gr̄am
q̄ ꝓuatiue opponit᷑ peco igit᷑ 1ª di
ſtinctio ē abſ̄da. Et ē ſilr̄e ſic̄ ſi
dr̄em . iſte ꝯſūptus ē a calore. i a fri
gore uel iſte cecidit ꝑpť cecitatem
ideſt ꝑpť uiſū q opponitur cecitati
uel iſte peccauit ꝑpť ignorātiā . i.
pp ſciam que opponit᷑ ignorātie ul᷑
iſte peccauit pp luxuriā. i. ꝑpť caſti
tatē que opponit᷑ luxurie ul᷑ iſte in
terfcs̄ ē pp odiū. i. ꝑpť dilectionē
uel michael et gulielm⁹ ꝯbuſti ſunt
pp hr̄ſiꝫ ideſt ꝑpť fidē q̄ opponit᷑
hr̄ſi. Uel iſte damnabit᷑ ꝑpť tranſ
greſſionē ſue regule. i. ꝑpť obſ̄uan
tiam que opponit᷑ tranſgreſſioni:
huiuſmōi eīm expoſitiones ſunt ab
ſurdiſſime ergo ⁊ expoſitio data q̄
eſt ſimilis ē uana ⁊ abſurda.

15ª. Euaſio dicit beatam uirgineꝫ
eſſe mortuā ꝑpter peccatum non
ſuum ſed parentū ſuoꝝ.

Et iō alii dant .15. rōeꝫ dicē
tes ꝙ mors inuenit᷑ q̄tuor de

cāis in ſacra ſcriptura aliquibus eſ
ſe inflicta P°. ꝑ peċo comiſſo ſed ñ
ↄtracto ſicut fuit mors ade.2°. pro
peċo ↄtracto ſed nō cōmiſſo ſicut
fuit mors abel q nō peccauerat.ut
īterficeret a chaym.3°.ꝑ peċo cō
miſſo ⁊ ↄtracto ſicut fuit mors o
chozie q̄ fuit īflicta ꝓpt̄ peċꝫ origi
nale ↄ̈ctū ſed fuit accelerata ꝓpter
peċm actuale cōmiſſū .4°.ꝑ peċo
nec ↄ̈cto nec cōmiſſo a ſe ſed a ſuis
ꝑentibus ſicut fuit mors filioꝝ ge
deonis et giezi. Et h°. 4°.mō mor
tua eſt bª uirgo ꝓpter peċm nō ↄ̈c
tū nec ↄmiſſū a ſe.ſed a ſuis paren
tibus . Et hᶜ eſt R̸o franciſci de
maronis.

¶Beata uirgo mortua eſt ꝓpter pec
catū ꝙ ī ſui ↄceptione ↄ̈xit.

Sed ↄ̈ iſtaꝫ R̸ōem arguit augu.in
li°. ypoñ.ↄta.5.blaſfemiā ſic dicens
Dic g°. m̄ ſi nullū paruulus peċm
carnalit̄ natᵃ attraxit cur taꝫ bre
uis ſorte mortis aſtringit̄ q̄ꝛ ubi
peċꝫ nō eſt mors utiqꝫ eſſe nō de
bet niſi forte ſecūdū erroreꝫ ur̄m
iniquᵃ ſit ds ut mori paruulū pati
atur nō hñteꝫ ī ſe peċm per quod
poſſit uita ꝑuari Hec ē g° fides no
ſtra Fatemur ī ↄctant̄ peċm ī ōs ho
mines ⁊ p peċm mortē pertanſiſſe.
Quapp q̄buſcūqꝫ hoībus cōtigit
mori ꝓpt̄ peċm qd ī eis uterina cō
ceptiōe pertrāſiit moriūt̄.nō eīm
morirent̄ niſi ceno peċi necarent̄
hᶜ iᶜ. ¶Pretrea augu.ſr̄ pſ.55.
Dauid īquit ī iniqtatibᵃ ſe eſſe cō
ceptum dicit q̄ꝛ ī oībᵃ trabit̄ iniq

tas ex adā ⁊ ipꝫ uinculum mortis.
Ne° eīm ex adā naſcit̄ niſi trahēs
penā ⁊ meritū peᶜ. niſi xp̄s qui de
ſpiritu ſcō ↄceptᵃ ē q̇ ēt ī his īpu
tat peċm q nullū actuale comiſerūt
Jn oībus eīm ſūt uincula peċi ⁊ ꝑ
pago mortis hec iᶜ. ¶Ecce ꝙ ſm
augu. ſolus xp̄s penā mortis ſuſti
nuit ſñ merito peᶜ.i.ſñ peċo.et ōs
alii moriūt̄ q̄ꝛ traxerūt peċm qd ē
meritū mortis. Uñ apl̄s dicit ad
ro.5°.Per unū hoīem peċm intra
uit ī mūdū.⁊ p peċm mors ⁊ ita in
ōs hōīnes ꝑtrāſiit ubi glo.augu.ita
dic̄ Merito p adā ī ōs hōīes mors
pertrāſiit q̄ꝛ per eū peċm qd eſt cā
mortis ī ōs ītrauit hec ille. ¶Ex
q° patet ꝙ cā per quā ōs moriūtur
eſt peċm qd ī ipſis formaliter fuit.
Et iō bñ dicit grego.ꝙ q̇lꝫ ex adā
traxit ſacū ⁊ meritū ſacci. excepto
xp̄o qui ſaccū aſſūpſit ſñ merito.ſac
cum ē ipa mortalitas.meritum aūt
ſacci ē ipſū peċm.Pretrea dicit au
gu.ꝙ ſolus xp̄s mortuus ē ꝓpt̄ pec
catū ñ ſuū ſꝫ alienū ōs aūt alii mo
riunt̄ p peċm ſuū ⁊ nō alienū hec
ille in .13°. de tri.g°. bª.uirgo nō
eſt mortua ꝓpter peċm alienū ſed
ꝑp peċm quod in uterina concep
tione contracxit. ¶Preterea ſāc
tior fuit Abel q̇ appellatus ē iuſtus
q̄ꝫ fuerīt filii gedeonis et filii giezi
ſed abel mortuus eſt propter pec
catum ↄtractum ergo ⁊ illi mortui
ſunt propter peccatum ↄtractum
oppoſitum autem eſt hereticum. q̄ꝛ
in ↄcillio milletano determinatū ē

mortē esse penam peci ɔtracti uel cōmissi. ¶ hec et distictio fuit reprobata ī expōe 6ᵉ auctoritatis augu. posite ī xiᵃ. rōe 3ᵉ. uie ubi cñsum est ꝙ mors ē pena peci formaliter ɔtracti uel cōmissi. ¶ Ad cuiꝰ euidētiam ē sciendū ꝙ pecm origiale est pᵒ ⁊ p se īfectio nature et secūdaᵒ inficit personā secūdū ꝙ dispositō nature ī personā redūdat. Et ideo duplex peᵃ debeť peco origiali pᵃ uȝ inquantū personam īficit ⁊ bᵉ est carētia die uisionis Alia uero inquātum īficit naturam uȝ necessitas moriendi ⁊ rebelliō carnis ad spiritū. Per grām aūt baptismalem peᵃ peci tollitꝰ q̄ debeť ei iq̄tū inficit psonā nō aūt remoueť pena que debeť ei īquātū īficit naturaȝ sed hᵒ erit ī patria q̄n nā perfecte libertati restitueť. Licet ergo beᵃ maria ⁊ alii sācti ī hac uita mūdati fuerint a peccato ſm ꝙ īficit personam remāsit tñ ī eis obligatio ad mortē que ē peᵃ peci ſȝ ꝙ īficit naturā Nō eīm exigiť ad obligationem pene ꝙ aliquis habeat actualē culpā sed sufficit ꝙ aliq̄n culpā habuerit. pōt eīȝ ɔtigere ꝙ aliqs post furtū uel homicidiū uł adulteriū per petratū ɔterať ⁊ ɔfiteať pecm suū ⁊ sic remitteť sibi pecm ⁊ tñ remanebit adhuc obligatus ad penam mortis ita ⁊ bᵃ uirgo ⁊ alii sācti licet dū adhuc uiuerēt mūdati fuerint a peco qꝺ ōs ɔtraxerūt tñ adhuc obligabāť ad mortem pp reatū nature q̄ ī eis remāserat.

Qualiť aūt p mortē et alias penalitates possēt mereri ī locis pallegatis cñsū ē uȝ ī ultimo cᵒ pme ptis ⁊ ī xiᵃ rōe 3ᵉ. uie. ī expōe 6ᵉ. auctoritatis augu. ¶ Jtem sciendum est ꝙ ī peco originali sunt tria uȝ culpa reatus uisionis die ⁊ mors. primum tollebatur per circūcisionem ⁊ p grām sāctificationis 2ᵒ. ⁊ 3ᵒ adhuc remanēte donec xp̄s satisfaciendo pro peco totiꝰ nature ianuā regni celestis oībus aperiret. Per baptismuȝ aūt tolitur primū et secundum remanēte adhuc 3ᵒ. Et iō et circūcisi añ xp̄m et ī utero sācti ficati baptizati lȝ mundati sint a peco remāsit tñ adhuc ī eis obligaᵒ ad mortē q̄ ē quedā peᵃ uel q̄dam effectus peci Sicut remoto igne a clibano pōt ēt remanere calor ab igne cātus et rō huiꝰ ē qr illa tollebant soluȝ peċȝ origīale īquantuȝ ē īfectiuū pᵉet ñ iq̄tū īfectuū ē nᵉ cuius signū ē ꝙ baptizatꝰ et circūcisus et ī utero sanctificatꝰ p actum nature generando transfūdit origīale pecm ī plē ut ī pᵃ pte dictuȝ ē Jō illa tria ñ tollebāt nulli penam q̄ debeť īquātū īficit psonā nō aūt penā que debebať ei īquātū inficit naturā ⁊ tał pena ē mors. sed tñ p grām peccatū tollētē fit ut pene remanētes ñ dñenť ī psonā sed magis ei subicianť et ī utilitatem ipsius cedāt iq̄tuȝ sunt mā uirtutis exercēde ut dicit agu. ī 2ᵒ. de babpᵒ. pu. Hec sectꝰ Tho. ī s̄nia in 4ᵒ. sen. di. 4ᵃ.

6ª. R̷n̄sio que dicit q̄ bª uirgo
fuit per xp̄i passionē redempta q̄
fuit a peccō p̄seruata

Adduunt autē alii. tc. R̷ōem ad
quādā auctoritatē ap̄li dicētis
q̄ xᵒ dedit semetipsum redēptionē
pro oībꝰ. Et augu. ī s̄mone assūpti
onis. Hec īquit uirgo mirabili ⁊ in
extimabili mō oīuz ⁊ suū pepit re
dēptorē. Ad has auctoritates cn̄t
q̄ aliqs pōt redimi dʳ. Unoᵒ a s̄ui
tute quā de facto īcurrit. Alio mō
a s̄uitute futura quā īcurreret nisi
p̄s̄uaret. Pᵒmō redempti sūt alii
sed bª uirgo fuit redempta solum
2ᵒ modo. Et hoc declarāt similitu
dine et exemplis. Naz sicut p̄res
ueteris testamēti fuerunt redēpti
a peccō originali qd̄ ɔtraxerūt per
passione xp̄i ut p̄uisam. ⁊ nō exbitā
uel p p̄ciū p̄uisū et nō solutū sic di
cūt et mr̄ dn̄i fuit eodē mō p passio
nē xp̄i a deo p̄uisā ⁊ n̄ exbitaz ul' p
preciū p̄uisū ⁊ nō solutū a peccō p̄s̄
uata et p ɔn̄s fuit a peccō qd̄ ɔtraxis
set redēpta. Et hic ē nobilissimus
modus redēptionis. Et hᵒ declarāt
per illa tria exēpla adducta et solu
ta s̄rius ī. 13ª. rōe 3ᵉ ptis. Addūt
ēt hic duo aª. Primū ē q̄ dn̄s redi
mēs filios iserael de seruitute egip
ti dicit' redemisse omnez posterita
tem eoꝝ q̄uis illi posteri nō ɔtra
xerint s̄uitutē egipti. secūdū ē q̄
si quis redimat aliquē de seruitute
in qua fuit dicit' redemisse totam
eius p̄lem licet ī ea seruitute nō fu
erit. Ita et uirgo pōt dici redēpta
licet nūq̄ sub s̄uitute fuerit q̄ sub
illa fuisset nisi ab illa fuissꝫ p̄s̄uata

Beata uirgo per redemptionem n̄
fuit a peccō p̄seruata sed a peccō et
ab eius reatu liberata.

Sꝫ ⁊si hᵉ euasio q̄ sensum scriptu
re sacre deprauare molitur sit suffi
cienter improbata p primam secū
dam q̄rtam et quintam rationem
2ᵉ. uie. et per respōsionem datam
ad septimam rōnem ɔtrarie partis
tamen ut ueritas scripture magis
clarescat statui eam hic ēt īp̄bare
Pro cuius declaratione ē sciendum
q̄ an̄ xp̄i aduentū pp peccꝫ ade dup
lici s̄uituti hō obligatꝰ erat pᵒ qdē
s̄uituti pecci q̄ qui facit peccatū s̄uꝰ
ē pecci ut dī. Jo. 8. et ut dī pª petri
2ᵒ A qᵒ qs supatꝰ est huic ⁊ seruus
additꝰ ē. q̄ aūt diabolus hoīez supa
uerat ipsū ad peccm īducēdo iō s̄ui
tuti dyaboli additꝰ erat. et q̄ peccm
p̄mi p̄etis ōs posteri ab ip̄o sei̇alit'
ꝓpagati ɔtrahūt iō ꝓpt' peccm ade
totū hūanū genꝰ alienatū erat a dō
.i. a uisione faciei eiꝰ ad q̄ filii ⁊ do
mestici admittunt'. q̄ ōs filii ire na
scebant' ut dicit' ad ephesios 2ᵒ. et
quātū ad hoc totū hūanuz genꝰ ser
uitutem diaboli īcurrerat cui p pec
catū se subdiderat deo iuste p̄mittē
te ꝓpt' offēsaz ī se comissam. 2ᵒ. ob
ligatꝰ erat s̄uituti reatꝰ peᵉ eterne
Nā ad s̄uitutē ptinet q̄ aliqs pati
at' q̄ n̄ ul't. Et quātū ad hāc s̄uitu
tez erat hō p̄nʳ obligatꝰ dō tāquā
summo iudici quē offēderat ⁊ diaᵒ

N

115

tanq̃ tortori ¶ Xp̃s aũt p passionẽ suã duo fecit. P°. eĩz liberauit nos a potestate hostis ip̃z uĩcẽdo p ɔ̃ia eoꝝ q̃bus hoĩez uicerat uz p hũili tatez obiãz ⁊ austeritatez uite siue pe͛ q̃ delectatõi opponit͛. et iõ bñ dicebat Jo ¶ Nũc p̃nces h° mũdi eiciet͛ foras ¶ 2° liberauit nos ab a° huitute satisfaciẽdo p c̃tpa oĩuz nr̃z inq̃tũ posuit ĩ se ip̃o iniq̃tates oĩum nr̃um ac si ip̃e iniq̃tates illas comisisset. et per hoc deo nos ɔ̃iũc xit a quo p pec̃z eram° alienati ⁊ ð inimicis domesticos ac de h̃uis libe ros. ⁊ dei filios ẽffec̃. Nã i° plene satisfecit p offẽsa q offẽso exhibz id qð eq̃ uel magis diligit q̃ oderit offẽsaz. xp̃s aũt ex caritate uel obia patiendo exhibuit deo aliq̃d maius quã exigeret recũpẽsatio offense to tius generis hũani. ¶ P° pp̃t ma gnitudinẽ caritatis ex q̃ patiebatur Jux̃ illud Maiorẽ caritatẽ ne° hẽt ut aĩaz suã ponat q̃s p amicis suis Et illud ĩ caritate pp̃° dilexi te iõ atraxi te mis̃as. 2°. pp̃t dignitatez uite quã p satisfatiõe exposuit que erat uita dei ⁊ hoĩs q̃ maxi° uili gebat q̃ uirtuos° maxi° diligit uitã suã ut dic̃ philo. ĩ 3°. ethi. Et ideo bñ ð ĩ p° xp̃i Je°. 12. Dedi dilectã aĩaz meã ĩ manib° inimicoꝝ ¶ 3°. p̃pter generalitatẽ ⁊ acerbitatem passionis ⁊ magnitudinez doloris assũpti q excessit õs dolores iux̃ il lud ysa°. 53. uere dolores nr̃os ip̃e portauit. Et treñ. 8. Attẽdite ⁊ ui dete si ẽ doloꝝ sic̃ dolor meus. pp̃t

ista tria sacrificiũ quo xp̃s se ip̃z ob tulit fuit magis acceptũ deo q̃ fue rit odiosa offẽsa toti° generis hũa ni Jõ passio xp̃i ñ solũ fuit sufficies sed et sup habũdans satisfactio pro pec̃o toti° generis humani h̃z illud p° Jo. 2°. Jp̃e ẽ p̃pitiatio p pecca tis nostris nõ p nr̃is aũt tm̃. s̃z ⁊ p toti° mũdi. ¶ Et q̃ satisfactõ qua aliquis satisfecit p pec̃o alteri° ul̃ suo dicit͛ quoddã p̃ciũ quo se ip̃m ĩ aliũ redimit a pec̃o ⁊ a pena pec̃i h̃m illud Dañ. 4°. pec̃a tua el̃is re dime. Xp̃s aũt satisfecit pro culpa et p reatu pe° totius generis hũa ni nõ aurũ aut peccuniam dan°. s̃z semet ip̃z offerẽdo qð fuit maximũ Jõ passio xp̃i siue effusio sãguĩs ei° dicit͛ p̃ciũ redemptionis totius hu mani generis h̃z illud J°. pe. 2°. nõ corruptibilibus auro ⁊ argẽto re dempti estis s̃z p̃cioso sanguĩe agni ĩmaculati ⁊ ĩcõtaminati xp̃i iesu. et ad gal̃. 3°. dicit͛. xp̃s redemit nos de maledicto legis f̃cs p nobis ma ledictũ ĩquãtũ passus fuit p nobis ĩ ligno Et Jo. 8. Dedit aĩaz suam redẽptionẽ p multis glo. p multis .i. p el̃cis efficiẽter s̃z p oĩbus suffi cient͛ Et illud mathe. hic est sãguis meus q p multis. i. p oĩbus electis effũdet͛ ĩ remissionem peccatorum Et apoc̃. 5. redemisti nos a pecca tis nostris in sanguine tuo. ¶ Et ideo liberatio facta per passionem xp̃i habuit duas rationes redẽptio nis Jnquantum enim nos de pote state dyaboli eripuit dicitur nos

redemisse sicut rex p laborē certa
minis dicit̄ redimere regnū occu
patū a suo aduersario. Jnquātum
uero p passionē suā deū nobis pla
cauit cū quo inimicitias hēbamus
⁊ ad penā obligati eramus dicitur
nos redemisse sicut pciū nr̄e satisfac
tionis pro nobis soluēs ut a pecō
⁊ a reatu pecī. ⁊ pe° cui obligati
ōs eramus liberaremur ¶ Uterqꝫ
aūt mo° redēptionis aliquā suitu
tem psupponit. Prim° qdē suitutē
pecī Alius aūt seruitutē pe° ad q̄m
ꝯ suā uolūtatez aliqs obligat̄ uū li
cet deo fuerit posibil' alius modus
nr̄e liberationis. tn̄ quecūqꝫ alium
modū elegisset ic nō hūisset rōnem
redemptionis sꝫ liberationis tm̄. qꝛ
tal' liberatio nō fuisset facta p solu
tionē precii. Redemptio eīm suffi
ciētez satisfactionē p solutionē pre
cii importat q̄ fieri nō potuit nisi p
cristi passionē. qꝛ ut dicit augu. sup
Jo. Singl'r x° dict° ē agn°. qꝛ ipse so
lus fuit sine pecō solus sine macula
cuius solo sanguine hoīes redemi
potuerūt hc ic ¶ Jtē ī eodē O mi
serabilis īgt pecī suit° sol° de pec
cato redimere potuit q uenit sine
pecō ⁊ fact° ē sacrificiū p pecō hec
ille ¶ Ex qbus pꝫ q redēptio facta
p xpm suitutē aliquā presupponit
uel pecī uel reatus pene ⁊ ēt soluti
onem precii importat. Si igit̄ essꝫ
aliqs qui nūquā sub peccato fuisset
talis nec seruus culpe nec seruus
pene unqꝫ fuissꝫ iō talis xpi passio
ne redēptus nō fuisset sicut angeli
nō sūt redēpti cristi passione. ¶ Et
iō cū apl's dicat q xps dedit semet
ipsū redēptionē p oībus hoīb° oꝫ
dicere q ōs hoīes fuerūt sub suitu
te pecī ⁊ sub reatu pe° a q° p solu
tionē pcii pciosi sāguinis xpi redēp
ti fuerūt hec. S. Tho. in 3ª pte. q.
48. ⁊ ī 3°. sen. di. 19. Et hc oīa sūt
de m̄te augu. q ī 13°. de trini. dicit
Quadā eīꝫ iustīa dei ī potāte dya
boli traditū ē genus hūamū pecō
pmi hoīs ī ōs utriusqꝫ sex° ꝯmixtio
ne nascētes original'r trāseūte ⁊ pē
tum pmoꝝ debito uniuersos poste
ros obligāte Q° circa ōs hoīes ab
origie sūt sub pncipe potātis aeris
h°. Cū aūt diabol° ī xpo nil dignū
morte īuenerit eū tn̄ iiuste occidit
Et iō iustū ē ut debitores quos iu
ste tenebat liberi dimittāt̄ creden
tes ī eū quē sn̄ ullo debito occidit.
Solus eīꝫ a debito mortis liber est
mortu°. Et h° ē q iustificari a pec-
catis dicimur ī xpi sāguine cū p re
missionē pecorū eruimur de potāte
diaboli tūc eīꝫ sanguis ille qm̄ ei°
erat q nullum hūit oīo pecm̄ ad re
missionē nroꝝ fusus ē pecoꝝ ut qꝛ
ōs dyabolus merito tenebat quos
pecī reos uinculo mortis obstrixit
eos p illū merito dimitteret quē n°
pecī reū īmerito pe° mortis affec
hac iustīa uictus ⁊ h° uīculo uictus
est fortis ut uasa eius eripent̄ que
apud eū fuerāt uasa ire ⁊ ī uasa mi
sicordie uerterent̄. et h° ē qd ait a
pl's gīas agam° d'o q eruit nos d po
testate tenebraꝝ et transtulit nos

in regnum caritatis filii sui in quo hēmus redēptionē in remissionem pccōrū Jn hac redēptione tāquā pciū dat9 est sāguis xpi quo accep to diabolus nō ditat9 ē sed ligatus ut nos ab ei9 nexib9 solueremur. et hoc ē qd apls ait. q pprio fi9 n pe pcit sed p oib9 nobis tradidit illū Tm eiꝫ bn̄ficii de humanitate sus cepta collatū ē hoib9 ut a dei hois qꝫ fi9 mors tēporalis īdebita susci pet q° ōs hoies a sēpiterna morte debita liberaret liberati plane su mus ōs a pccis qm̄ p oib9 nobis ē dei fili9 q nullū hēbat pccm occis9 h9 i9. ¶Ex qbus pꝫ q xps p passio neꝫ suā ōs hoies a potāte dyaboli eripuit et pri suo satisfaciēdo p pci um sāguinis sui τ a pccō τ a reatu pc9 nos redemit. ¶Itē augu. ad op tatū de origie aie itroducēs detmi natione sedis aplice ɔ pellagianos q dicebāt q pueri redimūt p xpm sꝫ nō ɔhūt origiale pccm sic dicit Hec eiꝫ uerba sūt q i epla beati zo zimi romani antistitis legūt. Nul lus igt nisi q pcci seru9 ē liber effi citur nec redemptus dici pōt nisi q uere p pccm fuit añ captiu9. Jn his eiꝫ uerbis aplice sedis tā antiq et fūdata tā certa τ clara ē catholica fides. ut nefas sit de illa dubitare xpiano h9 i9. ¶Itē Augu. i 3°. ɔ Ju lianū dñteꝫ q pueri redimūt. sꝫ ñ a pccō liberātur sic dicit. Rogo te dic m̄ quō pōt itelligi ista redēptō nisi a malo redimēte illo q redimit isrl ab omnibus iniquitatibus suis

Ubi eiꝫ redemptio sonat itelligit et pciuꝫ. Et quid est h9 nisi pcios9 sanguis agni imaculati iesu xpi: de hoc aūt precio qre fusū sit qd aliū iterrogamus Redēptor ipe rn̄deat dicat ipe mercator. hic ē iquit san guis me9 q pro multis effūdet i re missionē peccatorum. hec ille. Itē batus gregorius et habetur in de cretis .12.q.ii.capitulo cum redēp tor nr toti9 ɔditor creature ad h9 ppiciatus hūanā uoluerit carnē as sumere ut diuinitatis sue grā dirru pto q9 tenebamur captiui uiculo s uitutis nos pstine restitueret liber tati salubrit agit si hoies quos ab inicio nā liberos protulit. τ ius gē tiū iugo substituit suitutis ei liber tati i q nati fuerāt manumittētis bn̄ficio reddāt. Atqꝫ iō huiusmodi pietatis ituitu nos mōtanā atqꝫ tho maꝫ falos sce romane ecce liberos ex hac die ciuesqꝫ romanos efficim9 hec ille. ¶Et uide ptotā illaꝫ qōeꝫ ubi arguit de redēptione τ manu missione q sēp psuponit seruitus de fco. Et de redēptione humani generis facte p xpꝫ dic gregro. q dirrupto uiculo suitutis q° captiui tenebamur pristine nos restituit li bertati. Itē grego. i. 18. mora. Ois iquit q redimitur ab aliqua captiui tate liberat. nec redēpt9 ullus dici tur nisi fuerit prius sub culpa cap tiuus hec ille. ¶Item beatus Leo papa i quodā sermone de passione Libertatem inquit innocentie na turalis quā pmoꝝ pctū puaricatiōe

perdidim⁹. nulla ĩquit ꝓ se scõꝝ
precedẽciũ merita receperũt q2 la
ta in trãsgresores sñia oẽz ꝓpagi
nẽ captiue posteritatis obstrixit ⁊
nemo extitit exors a dãpnatõne q2
nullus fuit liber a crĩe sed redeꝑ
tio saluatoris destruẽs opus diabo
li et rũpẽs uincula pcĩ uĩuersoꝝ
fideliũ salus ẽ facta et sãguis iusti
quẽ ꝓ recõciliatõe mũdi credimus
fussũ õs eruit de potestate tenebra
rũ et ab antiq̃ captiuitatis uincul̃
absoluit q2. n. ꝯñs erat ut homo fa
ciẽs peccatũ huus esset pcĩ sic me
dicina egris sic recõciliatõ reis sic
redẽptõ ẽ impẽsa captiuis ut ꝯdẽp
natõis iuste sentẽcia iusto liberato
ris ope solueret̃. hec ille. Jtẽ Aug.
in libro de pfectõe iusticie. sic ingt
nõ ẽ opus sanis medic⁹ sz male ha
bẽtib⁹ ita nõ ẽ opus liberis redẽp
tor sz huis ut ei dicat gratulatio li
bertatis. saluaz fecisti aĩaz meã de
necessitatibus. hec ille. Jtem Ber.
in epl̃a quã scribit ad Jnno. papaz
terciũ cõtra quẽ hereticũ dicẽtem
ꝙ homines nõ fuerãt unq̃ sub hui
tute diaboli post multa sic dicit nõ
potes grtias agere cum redemp
tis qui captiuus non fuisti non
enim querit redimi q se nescit cap
tiuũ q aũt sciuerũt clamauerũt ad
deũ et exaudiuit eos et redemit
eos de manu inimici. siue igitur re
cõciliatõ siue redẽptõ liberatõ est
de uinculis diaboli a q° captiui te
nebamur quã intercedẽte morte
unigeniti obtinemus iustificati gra
tis in sãguĩe ipsius in quo et ipse
apl̃s dicit hẽm⁹ redemptõnez per
remissionẽ peccatorũ h̃. i̇. his p̃
missis arguit̃ sic. õs q redẽpti sũt
ꝑ passionẽ xp̃i fuerũt sub captiuita
te diaboli ut dicunt auctoritates
all'te. sz si. b. uir. fuisset ab õi pcõ
p̃huata nunq̃ fuisset sub captiuita
te diaboli g° si fuisset p̃seruata nõ
fuisset ꝑ passionẽ xp̃i redẽpta. pre
terea õs q redẽpti sũt ꝑ passionem
xp̃i fuerũt obligati alicui pene sz
si. b. uir. fuisset ab õi pcõ p̃serua
ta nõ hũisset reatũ alicui⁹ pene g°
per xp̃i passionẽ ñ fuisset redẽpta
Preterea õs q redẽpti sũt a xp̃o in
digebãt satisfactõe et solutõe p̃cii
sz si. b. uir. fuisset ab õi pcõ p̃hua
ta nõ indiguisset satisfactõne ⁊ so
lutõe p̃cii q2 ubi nõ ẽ offẽsa ñ req
rit̃ satisfactio g° si fuisset p̃huata
ñ fuissz xp̃i sãguĩe redẽpta. p̃terea
õibus redẽptis xp̃i sãgui̇ fuit re
motũ obstaculũ quo p̃cludebat̃ in
gres⁹ regni celt̃is q2 ill' ianuã regĩ
celt̃is appuit sz si. b. uir. ab õi pcõ
fuissz p̃huata ñ fuisset ab ea reõtũ
obstacl'uz ĩgres⁹ regni celt̃is g° ñ fu
issz xp̃i sãguĩe redempta. Preterea
apl̃s dicit ꝙ õs hoĩes redẽpti sũt
ꝑ passionẽ xp̃i q̃to g° a te. qũo acci
piat apl̃s redẽptõez ul' g° accipit
ip̃az ꝑ p̃huatõe tm̃ ⁊ tũc i° ꝓpo
sitio est falsa quia non omnes pre
seruauit a seruitute uel accipit ip
sam pro liberatione a seruitute tã
tum et tunc cum illa ꝓpõ sit ul'is ⁊
qui dicit omne nihil excludit seq̃t

117

ꝙ.b.uirgo aliqñ fuerit sub serui
tute cl'pe et qñ xp̄s mortuus ē sub
ſuitute reatus pene.uel accipit ip
sam utroqꝫ mō ⁊ tūc eēt fl'a qꝛ non
ōs preſuauit. restat gº ut dicamꝰ
ꝙ apl's in illa ꝓpōe ul'i accipit re
dēptōez ꝑ liberatōe a seruitute l'
pecī uel reatus pene .sed si beata
uirgo fuisset ab ōi pecō p̄ſuata nō
fuisset sub aliqua ſuitute gº nō fu
isset xp̄i sanguīe redēpta. preterea
p̄ciū redimēs siue p̄ſuās aliquē de
bet p̄cedere redēptū inq̄ʒtū redēp
tū et p̄ſuatū īq̄ʒtū p̄ſuatū qꝛ oīs cā
debet p̄cedere suū effetū.sed si.b.
uirgo fuissʒ ī sui cōceptōe p̄ſuata
et redēpta tūc p̄ciū illius redemp
tōis siue p̄ſuatōis non precessisset
ip̄am ut p̄ſuatā īmo uirgo p̄cessissʒ
ipsū p̄ciū adminus p.47.ānos gº
si beata uirgo nullū unq̄ʒ pecʒ ha
buisset tūc ꝑ xp̄i passionē nec re
dēpta nec p̄ſuata fuisset.nā passio
xp̄i exhibita et nō p̄uisa est cā nr̄e
redēptōis qꝛ apl's dicit ꝙ dedit se
met ipsū redēptōez ꝑ oībus et nō
dicit ꝙ ꝓmissit uel p̄missit sed ꝙ
obtulit se ipsum hostiam et sacrifi
ciū ꝑ peccatis nr̄is et ꝙ redemit
nos a peccatis ꝑ effusionē sāguīs
eius.et iō oportet dicere ꝙ passio
christi actu exhibita precesit ōs ꝑ
ipsam redēptos cū igit' nō preces
serit cōceptōez .b.uirgis igit' .b.
uirgo nō fuit in sui cōceptōe redēp
ta sʒ fuit tp̄re passionis redēpta a
reatu pene origīal' peccati quod ī
sui cōceptōe cōtraxerat .preterea

redēptō ſʒ Ambro. sup epl'am ad
ro.quīto presupponit alienatōem
sed si.b.uirgo fuisset ab ōi pecca
to preſuata unq̄ʒ fuisset a deo alie
nata gº si fuisset preſuata ñ fuisset
christi sāguīe redēpta. unde bene
dicit Johannes de poliaco in.13º.
quolibeto.q.13ª.ꝙ preſuatō tollit
ratōem rēdēptōis qꝛ res nō redi
mit' ab aliquo nisi prius fuerit sua
et postmōʒ ab eo fuerit alienata
nā res q̄ nūq̄ʒ fuit mea nō pōt dici
a me redēpta sed ēpta res aūt q̄
semel fuit mea ⁊ ꝑ captiuitatē fuit
a me alienata si per me acquirat'
dicit' nō ēpta ꝓprie sʒ redēpta res
aūt que sēp fuit mea et nūq̄ʒ a me
alienata nō pōt dici nec empta nec
redēpta sed ꝓprie dr̄ possessa custo
dita et protecta sic ī proposito ille
qui nūq̄ʒ fuit sub pecō aliquo nun
q̄ʒ fuit captiuus nec ſuus diaboli
nec alienatus a deo sʒ sēp fuit dei
qꝛ nemo alienat' a deo nisi ꝑ pec
catū ꝑ quod fit ſuus diaboli Igit'
si aliqs preſuatꝰ esset ab omni pec
cato nō posset dici ēptus uel redēp
tus sʒ diceret' solū ꝓtectus posses
sus uel custoditus ab ipso sicut.n.
placatō presupponit offēsā et recō
ciliatō inimiciciā et pacificatō dis
cordiā ita redēptō presupponit ali
enatōez et ſuitutē iō.si.b. uir.fuis
set ab ōi peccato p̄ſuata ñ posset
dici ꝑ passionē xp̄i redēpta.gº illa
cōclusio q̄ dicit.b.uir.fuisse ab ōi pec
cato p̄ſuatā cū destruat ſſʒ ⁊ ueri
tatem sacre scripture est abicienda

Ideo bñ dicit scs Tho. iñ. 4. sen.
di. 43. arti. 4. ad terciũ. erroneũ
est inqt dicere ꝙ aliqs sine peĉo o
rigiali cõcipiat᷑ p̃ter xp̃z qꝛ tal̃ nõ
indigeret redẽptõe facta ꝑ xp̃z et
sic xp̃s ñ ẽẽt oĩuz redẽptoꝛ qꝺ est
cõtra apl̃z dicẽtez ꝙ xͦ ẽ saluatoꝛ
et redemptoꝛ oĩum hoĩnũ nec põt
dici ꝙ talis sine peĉo cõceptus xp̃i
redemptõe ĩdiguerit qꝛ pꝛestitũ ⁊
donatũ est ei ut sine peccato ꝯcipe
ꝛet᷑ hoc inq̈ȝ nõ ualet. illa. n. gratia
facta essz nõ sibi sed pẽtibꝰ ut. s. in
eis uiciũ nature sanaret᷑ quo uide
licet uicio manẽte pꝛolẽ sine oꝛigĩa
li peĉo generare nõ potuissent uel
fuisset talis gr̃a facta nature que
sanata est et iõ ipsi persone q̄ natu
rã sic sanataz ꝑ gẽꝛatõez accepit o
poꝛtet aũt ponere ꝙ oĩs hõ ꝑsona
liter et nõ solũ ꝛõe nature xp̃i re
dẽptõe indigeat alioqn nõ ẽẽt xͦ
oĩuz hominũ redẽptoꝛ liberari. n.
a malo uel a debito solui non põt
nisi qui debitũ incurꝛit uel in ma
lũ fuit deiectus et iõ nõ possẽt õs
in se ipsis ꝑsonal̃r fructũ dominice
passionis uel oꝛatõis ꝑcipere nisi
õs debitoꝛes et malo subiecti nasce
ꝛent᷑. ũde diffio debitoꝛũ et libeꝛa
tõ a malo ñ põt intelligi in aliquo
si sine debito uel immunis a malo
cõcipiat᷑ sz oꝫ ꝙ sit cũ debito con
ceptus siue natus et postea ꝑ xp̃i
gr̃az liberatus. et iõ nõ põt sine er
roꝛe poni ꝙ aliqs sine peĉo origĩa
li concipiat᷑ hec ille quasi de uer
bo ad uerbũ. ex quo pꝫ ꝙ si beata
uirgo fuissz a peĉo pꝛeſuata xp̃i re
deptõe ꝑsonal̃r nõ indiguissz qꝛ ꝛe
dẽptõ dicit liberatõnez a malo et
absolutõez a debito nec ẽt fructũ
dominice passionis in se ipsa per
sonaliter percepisset qꝛ nemo fꝛuc
tũ dñice passionis ĩ se ip̃o ꝑsonali
ter ꝑcipe põt nisi debitoꝛ et malo
subiectus nascat᷑ hꝰ aũt ẽ errone
um qꝛ tũc xp̃s nõ esset ꝛedẽptoꝛ õi
uz hominũ nec õs in se ipsis fructũ
dominice passionis et oꝛõis ꝑcipẽt
nã cũ xp̃s docuerit nos oꝛare et pe
tere deum patrẽ ut dimitat nobis
debita nr̃a et liberet nos a malo
dedit intelligere ut dicit Augu. in
. 3ͦ. liͦ catholice fidei caͦ. 20. ꝙ õs
hoĩes q̈ntũcũq; sancti et iusti sint
quãdiu ĩ hoc moꝛtali coꝛpoꝛe uiuũt
debitoꝛes sunt uel peĉi ul̃ pene ꝑꝑ
culpã cõtractã uel cõmissã iõ õs ha
bẽt aliqd ueraciter in se ipsis qꝺ
plãgãt cum gͦ. b. uir. ꝑseuerauerit
in oꝛatõe cũ apl̃is dicẽdo hãc oꝛõ
nez dñicã ideo . b. uirgo habuit de
bitum pene ꝑꝑ peccatũ ꝙ in sui cõ
ceptõe cõtraxerat aliter mẽrita fu
isset opoꝛtet ergo dicere ꝙ. b. uir.
fuit in originali peĉo ꝯcepta a quo
in utero matris mũdata fuit rema
nente adhuc reatu peͨ a quo fuit
liberata ꝑ passionẽ xp̃i sicut alii
Preterea si fuissz p̄seruata a peĉo
originali tũc fuisset sãcta ĩ sui con
ceptione nec opus ei fuisset renasci
⁊ moꝛtua fuisset sine peccato sed
Augu. dicit ꝙ solus xͦ fuit ꝯceptus
sine peccato et ꝙ solus fuit in sui

118

cōceptiōe sc̄s et q̄ solus mortuꝰ ē
sine pec̄o et q̄ ipse solus ē cui opꝰ
nō fuit renasci .Preterea apl̄s di
cit q̄ solū xp̄s mortuꝰ ē ꝑ mortuis
spūal̄r sȝ si.b.uirgo fuit p̄suata ab
omni pec̄o nō fuisset mortua spūa
liter g°. xp̄s n̄ ēēt mortuꝰ ꝑ ea q̄ȯ
est ɔtra aplm qui dicit q̄ xp̄s pro
omnibus mortuꝰ ē iustus ꝑ iiustis
g°. ꝛc̄. Pro solutōe argumētoruȝ
ē sciēdū q̄ xp̄s ꝑ passionē suam ōs
hoīes a pena eterna liberauit ōs
qnidē sufficiēter iustos aūt efficien
ter.nā pena eterna dicit̄ ꝑ opposi
tum ad uitā eternā q̄ est uisio essē
tie diuine.iō pena ꝑ quā ꝑuat̄ uita
eterna dī pe͠n eterna.hō aūt pōt
dupl̄r uitā et̄naȝ amittere.uno mo
do ꝑꝑ peccatū nature.s.origīale cu
ius pe͠n ē carēcia dīe uisionis q̄ dr̄
uita eterna. alio mō ꝑ peccatū ꝑso
nale uidelicet mortale cuius pena
tan sensus q̄ȝ dampni est eterna.
hoīes g°. aut fuerūt ante xp̄i passi
onem aut tp̄re passionis aut post
passionem ōs aūt hoīes q̄ mortui
sunt ante xp̄i passionem penam e
ternā q̄ ex peccato origīali ɔseq̄t̄
q̄ est carētia dīe uisionis incurrerāt
sȝ experiētiaȝ penā aūt et̄nā q̄ pctm
mortale ɔseq̄t̄ n̄ ōs sȝ quidā īcurrē
rāt nā si mortui erāt cū gr̄a et nō
hērēt reatū culpe ꝑsonalis ibāt ad
lībū sc̄orū patrum.q̄ ē locus hn̄tis
gr̄aȝ cū solo reatu culpe originalis
et hec pena dicebat̄ eterna īq̄ȝtum
ōibus illis qui tali pena ꝑuiebāt̄
deficiebat uirtus ad se liberādum
unde in eternū durasset nisi lebe
rator aduenisset q2 tn̄ in illis erat
gr̄a q̄ ē dispō ad recipiēdū actū si
ue effectū liberātis. Ideo licet tal̄
pena de se esset eterna termīari po
terat si liberator affuisset.si uero
mortui erāt sine gr̄a an̄ usū liberi
arbitrii ibāt ab limbū puerorū qui
ē locus nō hn̄tis gr̄aȝ cū culpa na
ture tm̄ iō tales expiebāt̄ penā dāp
ni uȝ carētiaȝ diuine uisiōis q̄ pe͠n
duplici ratōe dr̄ eterna .primo q2
illis qui sunt ad talem penam de
putati deficit uirtus ad se liberan
dum ab illa pena.Sc̄o q2 in eis nul
la ē dispō ut effectū liberātis pos
sint ꝑcipere iō talis pena nō pōt
t̄minari q2 nec gr̄aȝ hn̄t nec sūt ca
paces gr̄e cū sint ī t̄mio.Si u°. mor
tui erāt sine gr̄a post usū liberi ar
bitrii ibāt ad infernuȝ q̄ ē locus n̄
habētis gr̄aȝ cū cl̄pa ꝑsonali ⁊ re
atu pe͠c ꝑsonal̄ q̄ ē pena sẽꝰ et pe͠n
dāpni eterna tuȝ q2 illis deficit
uirtus ad se liberādū a tali pe͠n tū
q2 ī eis n̄ ē gr̄a ꝑ quā disponāt̄ ut
effectū liberantis possit ī se recipe
si u°. moriebāt̄ cu gr̄a ⁊ hērēt rea
tū cl̄pe ꝑsonal̄ ibāt ad purgatoriū
qui ē locꝰ hn̄tis gr̄am cū reatu cul
pe ꝑsonal̄ sȝ tal̄ pena nō erat eter
na q2 ꝑ gr̄aȝ poterat total̄r cōsuāri
qua cōsumata ascēdebāt ad limbū
sactorum patrū.ōs aūt hoīes q̄ tp̄re
xp̄i uiuebāt īcurrerāt penā eternā
que debebat̄ peccato origīali non
quidem secunduȝ experienciam sȝ
secundū reatum tm̄.pena autem q̄

debet peccato mortali nō ōs sȝ q
dam īcurerāt bȝ reatū tm̄ sicut illi
qui erāt in peco mortali. cristus igi
tur per passionē suā a pena eterna
que debet originali peccato quod
ōs cōtrahūt dupliciter absoluit uȝ
aufferēdo reatū illius pene q̄tum
ad eos qui uiuebāt et participes e
rant passionis eius per fidē et gra
tiaȝ. ¶ 2° auferēdo expiēciā illius
pene q̄tū ad eos qui mortui erant
ab oīb⁹ q̄dē q̄tū ad sufficiētiā sȝ q̄
tū ad efficiēciā ab illis tm̄ in qb⁹
nulluȝ īpedimētū īueīebat q.s. gra
tiaȝ hebāt uȝ qui erāt in libro pa
trū nō aūt ab his q erāt sine gra
in limbo puerorū q2 tales cū sint in
termīo sine gra ipsam graȝ recipe
nō possūt p quā uirtus passiōis xpi
ad hōieȝ deriuat. A pena aūt que
peccato mortali debet ōs q tantuȝ
reatū et nō expiēciā illius incurre
rāt absoluit pbēdo medicamenta q
bus posset reatus illius pene auffer
ri. s. ad graȝ et fideȝ se disponerēt
et uirtutē in se passionis eius reci
perēt sed illos qui iā secūdū expiē
ciam penaȝ illā incurrerāt nō libe
rauit q2 cū in termīo sint sine gra
tia nō sūt capaces gratie ut ei xpi
passio continuari possit. oēs auteȝ
hoīes futuros post passionē suā li
berauit casualr instituēs cāȝ nr̄e li
beratōis ex qua posset quecūq3 pec
cata ul p̄terita l presētia ul futura
remiti sicut si medicus faciat medi
cinā ex qua possint quicūq3 morbi
sanari ēt in futurū. et iō passio xpi
hēt uirtutē et cālitātē ꝛ sufficiētiā
ad delēdū oīa peccata futura sȝ ef
ficiētiā deletōis peccatorū nō ē nisi
postq3 a peccato cōmisso hō cōuerti
tur ꝛ p sacramēta q̄ fluxerūt a late
re xpi ipsi x⁹ incorporat ꝛ sic pas
sio xpi ei applicet sicut medicia
sufficiēs ad sanādū pbat interduȝ
anteq3 aliq̄s infirmet sed p ipsam
nullus actu sanat nisi postq3 fue
rit infirmus. xps g° q̄tū ad suffici
enciā ōs hoīes liberauit p passio
nē suā a pena eterna. q̄tū uero ad
effitiēciaȝ solū ōs illos liberauit q̄
incorporati ei fuerūt sicut mēbra cā
piti p fidē et graȝ. hec sc̄s Tho. in
.3ª pte. q. 48. et in. 3° senten. di.
decimanona.

¶ Rō ad pmū argumētum.

Ad primū ergo argrmētum dicit
q2 ex peccato originali ē duplex pe
na secuta uidelicet pena singlaris
et pena generalis. pena singularis
est infectō psone siue macula pecca
ti que ē deformatō diuine imagīs
ex parte anime. pena generalis est
mors et carētia diuine uisiōis. Am
bo. n. sunt pena peccati originalis
ut patet ex his que dicunt genesis
secundo. nam deus hominem post
peccatum de paradiso eiecit cui ā
te peccatum mortem fuerat commi
natus si peccaret sancti igitur pa
tres dum adhuc uiuerent per fidē
passionis xpi quā hūerūt liberati
fuerūt a pe⁹ penali p circuncisio
onē quidem a macula peccati origi
nal q2 circūcisio aīaȝ a mac̄la peci

119

originalis purgabat ⁊ ipsam gr͞a
et uirtutibus ornabat et ad diuinā
imaginē reformabat et per op͞a iu
stitie liberati fuerūt a reatu pec̃
actualiū peccatorū que per ꝓpriū
actū persone cōmittūt͛ sed qr xp͞i
passio nō erat ī effectu sꝫ solū ī fid͛
eorū īquātū personali actione in
xp͞m passurū credebāt id͞o illa iusti
ficatio q̄ per fidē passionis xp͞i iu
stificabāt͛ nō se extendebat nisi
ad remouēdū personale īpedimētū
īgressꝰ regni celestis qd͛ est pec͞m
siue origīale siue actuale et reatus
actualiū pec͞orū n̄ aūt se extēdebāt
ad remouēdū penā gēralē q̄ dr̄ rea
tus nature per origīale pec͞cꝫ p ac
tū nature cōtractū.nullius.n.fides
uel iusticia sufitiebat ad remouēdū
reatū pene origīal͛ p quē ōs exclu
debāt͛ a uisione diuine essēcie qa
nullus satisfacere potuit ꝓ pec͞o q̄
inficit totā naturā nisi ille cuiꝰ op͞a
tō potuit hēre efficaciaꝫ sup totam
naturā.hūc ergo reatū xp͞s p passi
onē suā amouit placādo offēsaꝫ pa
tris et pro pec͞o primi pc̄tis suffi
ciēter satisfaciēdo preciū sanguīs
sui preciosi pro oīuꝫ reatu offerenᵒ
Xꝰ ergo descēdēs ad īferos sāctos
patres qui ibi inclusi tenebāt͛ uir
tute sue passionis a reatu pec͞i ori
gīalis absoluit et aditū regni cele
lestis oībus patefecit amouēdo ob
staculū quo a dei uisione impedie
bant͛.et hoc est q̄ dicit͛ zacharie
nono.Tu aūt in sāguīe testamenti
tui eduxisti uictos de lacu in quo n̄

erat aqua.et hᵒ fuit significatū nu
meri.25.ubi dicit͛ homicida ma
nebit in ciuitate refugii donec sa
cerdos magnus q oleo sācto unctꝰ
est moriat͛ quo mortuo poterit ī do
mū suā redire.Et hᵒ est q̄ dicit a
postolus ad coll͛.2ᵒ. expoliās prin
cipatus et potestates.s. infernales
aufferēdo Isaac et Iacob et ceteros
iustos eo.i.lōge ab hoc regno tene
brarū ad celū duxit ut dicit glo.
Un̄ Aug.in s͛mone de passione do
mini.xp͞s inqt ad infernū descēdēs
ōs iustos q origīali peccato astricti
tenebāt͛ absoluit hec ille. Et bea
tus leo papa in ep͞l'a ad leonē īp͞a
torē.Non est inquid aliud nomen
datum hominibus sub celo in quo
oporteat nos saluari nisi p media
torē dei et hoīuꝫ Iesum xp͞ꝫ nec es
set redēptō captiuitatis hūane ni
si sanguis illius effūderet͛ q dedit
semet ipsum redēptorem pro oibꝰ
Iura enim origīalis captiuitatis re
solui nō poterāt nisi dei filius hu
manam naturam sine peccato asū
meret et inmaculato sanguīe suo
cirographū letale dillueret hec ille
Sācti ergo patres ante passionem
xp͞i non fuerunt redempti quia nū
dum fuerat sufficiēter satisfactum
nec precium solutum pro peccato
originali quod contraxerant et q̄ꝫ
tuncunqꝫ iuste uixissent non pote
rant liberari a reatu peccati origi.
a quo fuerūt p passionē xp͞i libati
Flꝫ est igit͛ q̄ sācti patres fuerint
ante xp͞i passionē redēpti ut dicit

aduersarius et ideo ē q2 q̃tūcūq3 sāc
tē et iuste uixissēt ñ poterāt euade
re seruitutē diaboli q2 u3 ad ĩferos
descēdebāt nec poterāt placare of
fēsā dei pro peccato totius nature
q2 adhuc remanebat in eis reatus
culpe origĩalis pp quē nō poterāt
uidere faciem dei. Et ideo dicebat
dauid Redime deus animā meā
de manu inferi cum acceperit me.
Preterea sancti patres per fidem
passionis xp̄i ⁊ p opa iustĩe fuerūt
mūdati a peccato ita tñ ꝙ fides p̄
cessit pec̄i mūdatōe3. g° si similitu
do cureret oporteret dicere ꝙ uel
beata uirgo p fidē passionis qua3
habuit anteq̃3 cōciperet̃ et anteq̃3
esset preſuata fuit a pec̄o in sui cō
ceptōe ul̃ ꝙ pa° xp̄i p̄cessit cōcep
tōe3 eius utrūq3 aūt ē absurdum
g° silitudo i° nō ualet. s3 dicim⁹ ꝙ
sicut sācti p̄es p circūcisionē et fi
dē passiōis xp̄i fuerūt mundati a
macula peccati origĩal̃ remanente
tñ adhuc seruitute reatus pene a
qua fuerūt redēpti p passionē xp̄i
ita beata uirgo per sāctificatōem
ĩ utero matris fuit mūdata a macu
la culpe origĩal̃ quā in cōceptōe cō
traxit remanēte tñ adhuc in ea
seruitute reatus pec̄ culpe origĩal̃
a q̃ fuit postmō3 redēpta p passio
nē filii sui. Ad aliud uero exēplum
in quo dicit̃ ꝙ do⁹ redimēs filios
Iserael de egipto dicit̃ redemisse
oīu3 posteritatē eorū. r̃ndet̃ p° ꝙ
dn̄s. ñ dī p̄pe redeisse ꝺ egipto illos
q nūq̃3 seruiuerūt in egipto. uñ dꝺ
dic̄ ĩ p̄s p̄res nr̄i ſuiuerūt in egip
to et redemisti eos de manu tribu
lātis. et iō cū x⁹ dixiss3 uideris. ut
hēt̃ Jo. 8. si māſitis in ſmone meo
cognoscetis ueritatē ⁊ ueritas libe
rabit uos. r̃nderūt dicētes semē A
brae sumus nemini ſuiuim⁹ unq̃3
quomō ergo tu dicis liberi eritis
Ecce quod iudei dicebāt ne͞mi uñ
q̃3 ſuiuisse q̃3uis p̄res eorū sub ſui
tute fuissēt. et ideo ip̄i nō fuerunt
redēpti de ſuitute egipti sub qua
nunq̃3 fuerūt l3 p̄res eoꝝ fuerīt ab
illa ſuitute redēpti. 2°. dī ꝙ ſuit⁹
que iure gētiū ĩtroducta ē ꝯpetit
hoĩni ſ3 cor⁹. Cor⁹ aūt fillii fuit in
patre ſ3 corpulentā substāciā et ſ3
seĩalē rōe3 et iō redēptis p̄etibus
pñt dici redēpti ⁊ filii q fuerūt ĩ ip
sis ſ3 ꝙ sb ſuic̄ fuerūt. Et q̃tū ad
h°. poss3 dici ꝙ ōs posti filiorū isr̃l
fuerūt ĩ ſuitute egipti ſ3 cor⁹ ñ q
dē ĩ actu s3 ĩ po° acti°. ⁊ iō p̄enti
bus eorū redēptis dn̄i ⁊ ipsi redēp
ti eo mō quo sub ſuitute fuerūt s3
seruitus peccati ꝯueīt hōi ſ3 aĩam
aĩa aūt filii nō fuit in patre et iō
ñ o3 ꝙ redēptis parētibus ſ3 aĩa3
ꝙ filii dicāt̃ esse redēpti alioquin
oporteret dicere ꝙ filii baptizato
rū siue redēptorū nō ꝯhāt pec̄3 ori
gĩale quod est ſuitus aĩe sicut dice
bat iulian⁹ ꝙ est h̄ticū sicut. n. ali
a gēratōe carāli nascit̃ pr̄ ⁊ a° na
scit̃ fi⁹ ita a° gēratōe spuali nasci
tur pr̄ et a° nascit̃ fi⁹ et iō nō o3
ꝙ p̄re spual̃i redēpto redimat̃ ⁊ fi⁹
ut ōnsū ē sup̄i⁹ ĩ p° p̄te l3 g° p̄etes

beate uirgīs fuissēt redēpti secūdū
animā ꝗ tñ nō fuerūt q̄ habebant
adhuc reatum pene culpe original'
ñō oȝ ꝗ beata uirgo si pec̄m nō ha
buerit fuerit redēpta.dƶ tertio ꝗ
aliquis pōt dici redēptus duplici
ter.unomō ꝑsonaliter et secūdum
ꝗ est in se ipso alio mō materialit
siue originaliter et secūdū ꝗ est in
alio.primo mō accipiēdo redēptō
nē nō pōt dici redēptus nisi ille q̄
malo fuit subiectus et de facto ser
uitutē incurrit et hoc modo nō est
uerū ꝗ ōs posteri filiorū iserael fu
erīt redēpti de egipto q̄ talis re
dēptō seruitutē presupponit in eo
qui redimit̄ ꝑ solutōez p̄cii sicut
patet ex his q̄ dicūt̄ exo.13.7.14.
et lèuitici.17.7.15.secūdo modo ac
cipiēdo redēptōez pōt dici redēp
tus ille qui sub seruitute ñ fuit ꝑ
sonaliter sȝ materialiter siue origi
naliter et hoc modo ōs posteri fili
orū Jserael possūt dici redēpti de
egipto inquātū parētes eorū in qui
bus erāt origīaliter fuerūt ꝑsona
liter de seruitute redēpti.xp̄s au
teȝ per passionē suā redemit ōs ꝑ
sonaliter et ōs hoīes indigēt per
sonaliter xp̄i redēptōe.et iō ōs ho
mines per xp̄ȝ redēptos actualiter
et in se ipsis sub seruitute pec̄i ali
qñ fuisse oȝ.nā si ds naturā hūanā
in parētibꝰ beate uirginis post pec
catum cōtractū totaliter sanasset
ac reintegrasset tunc beata uirgo
in sui cōceptōe naturā integram ⁊
sine peccato accepisset ⁊ hoc presu
posito.b.uirgo ñ posset dici redēp
ta personaliter quia natura huma
na in ip̄a nūq̄ȝ fuisset subiecta pec
cato licet parentes eius essent re
dempti et a peccato liberati sicut
etiā xp̄s licet accepit naturā huma
nam a parentibus qui fuerūt sub
seruitute peccati nō tñ dicit̄ fuisse
serruus peccati q̄ natura hūana
nūq̄ȝ in ipso sub seruitute fuit pec̄i
sil'r si ds naturā hūmanā ī oibꝰ ho
minibus presētibus perfecte rein
tegraret sicut fuit in adā ante pec
catū tūc posteri eius nascerēt̄ sine
peccato nec īdigerēt baptismo nec
aliis sacramētis nisi peccarēt et iō
tales nō dicerēt̄ ꝑsonaliter redēp
ti a xp̄o licet patres eorū fuissēt ꝑ
sonaliter redēpti ⁊ a seruitute pec
cati liberati possent forte dici re
dēpti causaliter inq̄ȝtū per passio
nē suam instituit cāȝ per quam pos
sent a quibuscūq̄ȝ peccatis liberari
si peccarēt sicut dictū fuit sup̄ius.
Et ꝑ ꝑ hoc patet respōsio ad aliud
exēplū q̄ nō oȝ ꝗ redimēs aliquē
personaliter ab aliqua seruitute di
cat̄ redimere totā eius prolē per
sonaliter sed dicit̄ eam redimere
materialiter tm̄.solet ēt aduci ali
ud exēplū q̄ aliquis dñs pōt ōs fi
lios seruorū suorū et ancilarū sua
rū redimere a seruitute anteq̄ȝ sint
nati.ergo et deus potuit redimere
beatā uirgīeȝ a peccato anteq̄ȝ eēt
nata.Ad hͤ dicit̄ primo ꝗ seruitꝰ
nō cōueīt hōi secūdū naturā quia
hoīes naturaliter sūt liberi sed ius

gẽtiũ illos iugo ſuitutis ſubſtituit
ut habet᷑ ĩ decretis di.i.c°.Jus gẽ
tiũ ⁊ .12.q.2ª c°. Cũ redẽptor uñ
ſeruitus a uolũtate dñi dependet.
Nã q̃ꝫtũ ad naturã nõ diffret ſer
uus a libero nec hꝫ ſeruus ĩ natura
ſua aliq̃d ꝙ nõ hẽat liber nec liber
hẽt aliquid ꝙ ñ hẽat ſuus.Et ideo
adhoc ꝙ aliquis efficiat᷑ liber non
oꝫ ꝙ aliq̃d remoueatur ab ĩpo uel
ꝙ aliquid imp̃matur ĩ ĩpo ſꝫ ſuffic̃
uolũtas dñi.Si aũt ſu⁹ haberet ali
quid ĩ ſe qđ nõ hẽt liber ſñ cui⁹ an
motione liber effici nõ poſſet tũc ñ
poſſet aliquis liberari a ſeruitute
niſi ṗus pſonalit̃ fuiſſet ſub ſuitu
te.ſed hoĩes poſt pec̃m ade naſcun
tur naturalit̃ ſub ſuitute pec̃i q2 õs
ſũt natura filii ire ut dicit aplus ⁊
ẽt tales ſerui hñt aliq̃d ĩ ſe qđ nõ
hñt liberi ⁊ econuerſo q2 uꝫ ſerui
hñt maculã culpe ſine grã ⁊ liberi
hñt grãꝫ ſñ macula culpe. Jõ ad h°
ꝙ aliq̃s efficiatur liber ſpirituali li
bertate oꝫ ꝙ ab eo remoueat᷑ cl'pa
⁊ illi ĩprimat᷑ grã. Et q2 non põt
hõ ĩ eodẽ ĩſtãti eſſe ſub cl'pa ⁊ grã
iõ oꝫ ꝙ hõ ṗus hẽat eſſe ſub ſuitu
te culpe ⁊ poſtea ſub grã.h̃ autẽ
duo ñ pñt ↄĩre hoĩni añq̃ꝫ ſit nat⁹
.i.aĩat⁹ aĩa rõali q2 h̃ duo ſũt ſub
iectiue ĩ aĩa rõnali.⁊ iõ ñ põt hõ
añq̃ꝫ ſit ↄcept⁹ a pec̃i ſuitute libe
rari.q2 añ ↄceptõeꝫ ñ ẽ ſeru⁹neq̃ꝫ li
ber Jn ĩpa aũt ↄceptione ẽ ſeru⁹ ⁊
tũc nõ põt eſſe liber. Jgit᷑ neceſſa
rium eſt dĩe ꝙ nullus põt a ſeruitu
te pec̃i liberari niſi poſt ↄceptionẽ

⁊ pec̃i origĩal ↄctionẽ. Dĩ 2° ꝙ fi
li⁹ ſꝫ corp⁹ ↄpat᷑ ad mr̃eꝫ ſic̃ fruct⁹
ad t̃rã Fruct⁹ aũt pñt emi abſq̃ꝫ h°
ꝙ emat᷑ terra.ſꝫ nõ ꝑṗe dñi redi
mi ab aliquo niſi ṗus fuerit ſui. ⁊
nũc ab eo ſit alienati ita ⁊ fili⁹ añ
q̃ꝫ ſit pr põt emi ñ tñ añq̃ꝫ ſit mãt̃r
⁊ tũc ſolo p̃cii p̃cedit eſſe perſonale
illi⁹ q emit᷑ ſꝫ añq̃ꝫ ſit nat⁹nõ ꝑṗe
redimit᷑ niſi forte fuiſſꝫ ſu⁹ prius
⁊ poſtea ab eo alienat⁹. Puta ſi pẽ
tes ſoꝛ.añq̃ꝫ eſſet fuiſſent a me alie
nati cũ prius mei eſſẽt tũc ſi p̃ciũ
darẽ ei ſub cuius potãte tenẽt᷑ pen
tes ſoꝛ.dicerẽt᷑ redimere ſortẽ.ñ qđ
prſꝫ mãt̃r.Sꝫ iſta ñ ↄcurrũt ĩ ꝑpo
ſito Cuꝫ q2 aĩa filii ſꝫ quã ↄpetit ſi
bi ſuit⁹ nõ fuit mãt̃r ĩ pentib⁹. Cũ
añq̃ꝫ ſit ñ ẽ ſub dñio alteri⁹ .Cũ q2
q̃libꝫ ĩdiget redẽptione xp̃i pr.Cũ
q2 pa° xp̃i exhĩta q̃ ẽ p̃cium noſtre
redemptionis nõ p̃ceſſit ↄceptionẽ
h̃ uirᷓ.ſꝫ ſubſecuta ẽ poſt.47.ãnos
Jõ iſta exẽpla nil ꝑbãt.ſꝫ uidẽt᷑ ali
qualit̃ ſuſpẽdere aĩos ĩpitoꝝ.q igno
rant quid ĩportet mom̃ redẽptoris:

Q.17.euaſio q̃ dicit angelos fuiſſe re
dẽptos lꝫ nũquã ſub pec̃o fuerint.

Et ideo alii addũt .17. euaſio
nem dñtes ꝙ beatus Bernar
dus ſup cãtica dicit angelos bonos
fuiſſe redemptos quos tñ ↄſtat nun
quã ſub aliq° fuiſſe pec̃o ergo pari
formiter beata uirgo põt dici re
dempta quãuis ſub pec̃o nunquam
fuerit.

121

Q

Redēptio āglorū differt secūdum
genus a redēptōe hōinū q2 illa nō
presupponit seruitutē pecī hec aūt
seruitutē presupponit.
Sed si uerba.b.Ber.diligēter īspi
ciāť magis militant cōtra ipos q̄3
sit pro ipsis.nā.22° sermone sup
canti.exponēs illud in odorē unguē
torū currimus adducēs auctorita
tē aplī sic dicit.b.apls ad cor.scri
bens de x° ait.Ipē.n.fact9 ē nobis
a deo sapiēcia iustīa sanctificatō 7
redēptio.deniq3 qui factus ē inqt
nobis sapiētia et redēptio a deo
et nō ait qui factus ē sapiētia iusti
cia et redēptō simplr sed q factus
inqt ē nobis q2 quod erat āglus añ
incarātōez factus ē nobis p īcarna
tōez At angelus iqēs quo nā mō re
dēptō facta sit.ñ uideo neq3.n.auc
toritas scripturarū uspiam asētire
ur aln eos aut peco extitisse captios
aut morti obnoxios ut neccessariuz
hērēt redēptorē exceptis dūtaxat
illis q supbie lapsu īremediabili
corruētes redimi deinceps ñ merue
rūt .si igiť iuxta auctoritatē scrip
turarū angeli nūq3 redēpti sūt q°
pacto dicis xp3 eis fuisse redēptō
nem.audi breuiter q errexit homi
nez lapsuz dedit stāti āgelo ne la
bereť sicut hoīez de captiuitate e
ruēs sic angelū a captiuitate defē
dēs.et hac rōe fuit utriq3 redēptō
soluēs illū et puās istū.sic g° quod
erat tm̄ angelus fcs ē nobis sapīa
uz iustīa sāctificatō 7 redēptō .liqt
igiť xp3 hc q̄tuor factum ēē pp ho
mines q pus hc quatuor tm̄mō an
gelus erat.fcs ē igiť nobis sapien
cia in p̄dicatōe iustīa in ablutōne
peccatorū sanctificatō ī ɔuersatōe
mūda quā habuit cū peccatoribus
redēptō in morte quā sustinuit p
peccatoribus .sedebas o homo ī te
nebris et unbra mortis p ignoran
ciam ueritatis sedebas uictus cate
nis pecorū descēdit filius dei ad te
in carcerem ut non torqueret sed
ut te erueret de potestate tēbrarū
Et pmo qdē ueritatis doctor depu
lit umbrā tue ignorātie luīe sue sa
piētie p iustitiā deīde soluit funes
pecoz gratis iustificās peccatorez.
quo gemino bñfitio impleuit sermo
nez illuz dauid Dñs soluit cōpedi
tos Dñs illuminat cecos Addidit
quoq3 Sce int pecores uiuere 7 sic
tradere formā uite.ut uiā oñderet
q° redires ad p̄riam.Postremo ad
cumulū pietatis tradidit in mortem
aīam suā et de pprio latere ptulit
pciū satisfactionis.q° placaret p̄rez
p qd illū uersiculū plane ad se atra
xit.Apud deū mīaicordia 7 copiosa
apud eū redēptio.prsus copiosa q2
nō guttā s3 undā sāguinis largiter
p qnq3 ptes corporis emanauit. qd
tibi o hō debuit facere et nō fecit
Illuminauit cecū soluit uictū redu
xit erroneū 7 recōciliauit reū hec
ille. Ex qbus p3 qd ista auctoritas
ē ɔ ipsos.P° q2 dicit Bernardus q
filius dei añq3 sumeret carnē hūa
nā ñ erat redēptō s3 angelus tm̄ p
īcarnationē uero fact9 ē redēptio

et iustificatio hoībus g°. an̄ icarna
tionē nullus hoium fuit p xp̄m re
dēptus sꝫ b. uirgo fuit ↄcepta per
14.ānos an̄ icarnationeꝫ xp̄i igit
nō pōt dici ꝙ fuerit i sui ↄceptione
redēpta p h° ꝙ fuit a peco p̄suata
qꝛ an̄ incarnationem erat filius dei
redemptio angelis tm̄ ⁊ p icarnati
onem fact⁹ est redemptio hoibus.
.2°. qꝛ dicit Bernard⁹ ꝙ fm aucto
ritatem scripturarū redempti ꝓpe
dn̄r q aln̄ fuerūt sub peco captiui
⁊ morti obnoxii fm quem modum
nusquā inuenit in scripturis ꝙ an
geli redēpti sint sꝫ h°. mō hoīes sūt
p xp̄m redēpti. cū g°. b. uirgo fm
auctoritatē scripturaꝝ sit p xp̄ꝫ re
dempta g°. fuit aln̄ sub peco capti
ua ⁊ morti obnoxia. 3°. dicit ꝙ re
demptio ꝓut ptinꝫ ad gen⁹ huma
num importat erectionē lapsi ⁊ li
berationē a captiuitate ⁊ solutōeꝫ
a uīculis. Et hāc redēptionem dic
xp̄m factū esse hoībus p icarnatio
neꝫ suā. redēptio uero ꝓut ptinet
ad angelos importat p̄suationem a
peco actuali ⁊ defēsionē a captiui
tate quā icurrissꝫ p illud pecꝫ qd q
dem pecm n̄ poterāt angeli hēre i
pn° sui esse sꝫ post suū esse iō a tali
peccato n̄ fuerūt redēpti siue p̄sua
ti an̄q̄ꝫ essēt nec i pn°. sui esse. sed
postq̄ꝫ habuerūt esse qꝛ p̄suatio dic
possibilitatē p̄suati ad aliquod ma
lum p eo tp̄re quo dicit p̄suari ut
supra dictū ē. Et hāc redēptionē
dicit filiū dei solū fuisse angelis an̄
incarnatiōnē. g° cū b. uirgo ↄcep

ta fuerit ante xp̄i icarnationē non
fuit tali redēptione redēpta. 4°.
explicās beat⁹ Bernard⁹ q̄lit xp̄s
p icarnationem fact⁹ sit hoibus re
dēptio dicit ꝙ hūanū gen⁹ an̄ icar
nationē sedebat i tenebris et ūbra
mortis uict⁹ cathenis peccatoꝝ sed
ipe ueniēs ad nos abluit peccatorū
sordes eruit nos de potāte tenebra
ruꝫ ⁊ soluit funes pecoꝝ. Et ad cu
mulū pietatis ꝓtulit p̄ciuꝫ satisfac
tionis q° p nobis p̄rem placaret et
nō guttā sed undā sāguinis largit
p. 5. ptes corporis effudit. Fact⁹ g°.
ē nobis redēptio qꝛ soluit captiuuꝫ
⁊ recūciliauit reū hec ille Si g°. re
demit beatā uirginē oꝫ ꝙ ⁊ ipa fue
rit captiua ⁊ rea. Pꝫ g° ꝙ fꝫ ber
nardū redēptio q ptinet ad ange
los differt genere ⁊ redēptōe q pti
nꝫ ad hoīes. p°. qdē qꝛ redēptio q p
tinet ad angelos nō p̄supponit pec
catū nec captiuitatē sꝫ possibilita
tē tm̄ ad peccādū Sꝫ redēptio ꝓut
ptinꝫ ad hoies p̄supponit pecm et
captiuitatē ⁊ mortis reatū. 2°. qꝛ
redēptio ꝓut ptinet ad angelos est
respectu peci actualis qd nō pōt ill
ↄtrahere i pn° sui esse sꝫ redēptio ꝓut
ptinet ad hoīes ē respectu peci ori
gial qd ill ine i pn°. sui esse qꝛ pec
catū originale hoīes siml cū nā ↄhūt
3°. qꝛ āgeli p̄suati sūt a peco post
q̄ꝫ hūerūt esse ⁊ nō an̄ sꝫ hoīes nō
pn̄t p̄seruari a peco origiali postq̄ꝫ
hūerūt esse qꝛ i°. dr̄ p̄suari a peco
q n̄ hēt pecm sꝫ pōt tūc illud hr̄e
sꝫ hoīes post suū ēē habēt origiale

122

pecm qd i pn°.sui esse ɔxerūt iō n pnt pservari a peco origiali post suū esse. Si g° pseruet a peco origiali oz q h° sit uel anq habeāt esse ul i pn° sui esse utrūq aūt ē iposibile qz pservatio psupponit esse simp̄r et° g pservat cū carētia peci et possibili tate ad illud pecz sz hō añ concep tionē nō pōt esse simp̄r iō tūc nō pōt pseruari. In prin° aūt sui esse hz esse simp̄r sz tūc n caret peco origi nali qz illud inē i pn° sui esse. Et si careret 1° iposibile ē q postq hō hz ēē sip̄r hēat possibilitatē ad illud hndū ⁊ iō non pnt hoies pseruari ppe a peco origiali sz bn a peco ac tuali sic angeli. 4°. diferūt qz redep tio put ptinz ad āgelos psupponit grāz i ipis āgelis redēptis qz āgeli fuerūt creati i grā ut dnt Jero°. ⁊ augu. q ds āgeloꝝ simł ɔdidit nām ⁊ largit° ē grāz. Et h° tenēt coiter doctores. Si g° fuerūt creati i grā g°. i pn° sui esse hūerūt grāz sz nō potuerūt redimi siue a peco pservari nisi postq hūerūt esse. qz pservatio dicit possiblitez ad hndū pecm p eo tpre q° res pservari dicit Angeli aūt nō potuerūt hre pecz nisi post suū esse ut i p° ⁊ 3ª. pte dictum est Igit n potuerūt redimi ul pservari nisi postq hūerūt esse ⁊ cū in pn° sui esse hūerīt grāz seqt q redep tio siue pservatio psupponāt grām in angelis redēptis. Sz redēptio put ptinz ad hoies n psupponit grāz i redēptis. Lū qz hoies nascūt sn grā redēptio aūt psupponit esse. Lu qz si hoies nascerēt cū grā tūc nō pos sēt ampli° hēre pecz origiale redē ptio aūt psupponit possibilitatē ad habēdū illud pecz a quo res pserua ri.ul redimi dz. 5°. differūt qz re dēptio put ptinet ad angelos pces sit icarnationē xpi admin° p qnq millia annos. Sz redēptio put pti net ad hoies subsecuta ē icarnatio nem xpi ut dicit Bernard°. 6°. qz redēptio put ptinet ad angelos nō est facta p satisfactionē l solutionē alicui° pcii. sz redēptio put ptinet ad hoies facta ē p solutionē sāguis agni imaculati qz ut dicit beat° pe trus Nō auro aut argēto redēpti sumus. sz pcioso sāguine agni imacu lati iesu xpi. Et apoc. 5°. dz Re demisti nos a pecis nris i sanguine tuo. Et augu. In hac eiz redēpti one tāq pciū dat° ē pciosus sāguis xpi Et Bernard° ubi igt redēptio ē ibi ⁊ pciū itelligit. 7°. differūt qz angeli p redēptionē suā statim hndicti sūt n expectata passione ⁊ morte. Sz null° hoiuz qtūcūq scs añ xpi passionē regnū celoꝝ potuit itroire qz ut dic apls ad hebz hē mus itroitū scoꝝ. s. celestiū p sāgui nez xpi si g° b° uir. redēpta sit re dēptione q ptinet ad hoies oz di cere q i pn° sui esse fuerit sn grā ⁊ sub peco origiali a quo postmodum fuit p grāz liberata remanente ad huc reatu pe° q postmōz ablat° fu it p xpi passione ⁊ tūc ppe fuit re dempta et libertati donata.

Alia Improbatio.

Dicit ulti⁹ q lȝ p̄servatio a peccō ac
tuali possit largo mō dici redēptio
ñ tñ p̄servatio a peccō origīali. Et rō
h⁹ ē q2 redemptio p̄supponit esse
cū p̄us sit esse simp^r q̄ȝ redēptū esse
MŌ p̄servatio a peccō actuali bñ p̄sup
ponit esse. preservatio aūt a peccō ori
giali ñ p̄supponit esse simp^r rei q2
peccm originale ɔ̈hit ab unoquoqȝ
hoīe ī p̄n° sui esse nec pōt ɔ̈hi añ
nec post. Jō p̄servatio a peccō actuali
pōt dici redēptio cū p̄supponat reȝ
existe cū possibilitate ad peccādū ñ
aūt p̄servatio a peccō origīali q2 ñ p̄
supponit rē hr̄e esse simp^r cū possi
bilitate ad ɔ̈hēdū origi. pecc̄ȝ. cū g°
āgeli sīt p̄servati a peccō actuali qd e
rat apti nati hr̄e post suū esse ⁊ nō
sīt p̄servati a peccō origi. q2 illud nō
sūt apti nati hr̄e. Jgit āgeli p̄nt di
ci largo mō redēpti īq̄ȝtū p ɔfirmati
onē ī bo° fuit ab eis ablata po^a ad
peccādū q̄ q̄dā fuit⁹ pōt dici Et sic
redēptō ī angel p̄supponit aliq̄ȝ fui
turē uȝ possibilitatē peccādi q̄ȝ hūe
rūt post suū esse ⁊ ñ ī p̄n° sui esse a
q^a p redēptionē fuerūt p^r liberati
Et iō si b^a uir fuissȝ ab origīali p̄
servata ñ possȝ dici p^r redēpta Cum
aūt sac̄ scriptura ⁊ sācti doctores di
cāt eā fuisse p xp̄ȝ p^r redēptā ⁊ ip̄a
appellet dm̄ salvatoreȝ suū ī cātico
necesse ē dicere q ip̄a ñ fuit a peccō
origi. p̄servata sȝ tm̄ a peccō actuali.
Cū igit mā ⁊ disputatio nr̄a sūt d̄
redaptione ñ angeloꝝ q̄ ē respectu
pecc̄i actual sȝ hoīuȝ q̄ est respectu
pecc̄i origial fc̄a p xp̄i passione de q̄
loqt apl's cū dicit q x⁹ obtulit ⁊ tra
didit semet ipsū redēptionē p oib⁹
hoib⁹ Et de q^a loqt augu. dicēs q
b^a uirgo mirabili ⁊ inextimabili
mō oīuȝ hoīuȝ ⁊ suū pepit redēpto
reȝ. b^a aūt uirgo ptinȝ ad gen⁹ hu
manū ⁊ ñ ad gen⁹ angeloꝝ Jō seqt
ex hac auctoritate bernardi q b^a
uirgo ⁊ alii hoīes q xp̄i sāguie redē
pti sūt sub captiuitate culpe aliqñ
fuerūt. Et iō auctoritas bernardi
adducta ñ ē ɔ̈ nos īmo p nobis ⁊ p
bat ꝓpositū nr̄m p̄cipue q2 ī eodeȝ
smone de x° loquēs dicit sāctitate
quoqȝ ho^c iesu sīgularit ⁊ copiosis
sime redolet tua n solū ɔuersatio sȝ
⁊ ɔcep°. Peccȝ siq̄dē ñ comisisti nec
de spiritu sc̄o ɔcept⁹ ɔ̈xisti h^c ille.
Ex quo ɔcludit fȝ Ber. q so⁹ xp̄s
fuit sīgular sc̄s q2 nec peccȝ comisit
nec peccȝ ī sui ɔceptione ɔ̈xit g° oȝ
dīc fm ītētionē Ber. q b^a uir. ⁊ ōs
alii peccȝ origi. ī sui ɔcepōe ɔ̈exrunt.
.18. evasio dicit. b. bernardum post
mortē suā oppinionem revocasse.

Et iō alii addūt. 18. evasionem
dñtes q b⁹ Ber. dū adhuc ui
ueret tenuit ⁊ docuit q b^a uirgo fu
it ī origīali peccō ɔcepta sȝ post mor
teȝ revocauit q2 ut dñt post mortē
apparuit cū macula ī pectore cuidam
monacho a q° īterrogat⁹. q̄re macu
laȝ illā gestaret ī corpore R̄ñdit q
ob hāc caȝ sic maculat⁹ erat q2 dū
adhuc uiueret tenuerat ⁊ ī scriptis
reliq̄rat q b^a uirgo fuisset in ori
ginali peccato ɔcepta.

Hereticū ē asserere q post mortem

bernardus maculam habuerit.

No.

¶ Sed hec fuga certe ē nimis absrda ac pniciosa. O summe pens q° nam hac ī tempestate tā fera tā inmani tā garula utar smone. Quib⁹ nūs q bus mediis qbusq; argumētationib⁹ hāc ipiā pphanā sacrilegāq; rnoez detestabor. Certe obtusa aure naribusq; reclusis festinādū erat nisi celum deūq; ac totā celestē curiā hec tā enormis attigisset īiuria ueteri pūerbio cūctoꝝ p ora uolitat dura ceruice ⁊ malignanti corde fortunatiorē ac beatiorē fore demētē quas ob res et cū his calamo ludēdum ē. Firment igit̄ p⁹ stabiliāt. roborētq; huiusmōi demētie uerbū pducāt testes. et qs maclatū ītuit⁹ sit Bernardū ī me⁹ afferat̄. Qua puīcia q⁹ citate qbus ue pētib⁹ natus sit edissāt. Q° lacte nutrit⁹. q⁹ doctrina īstruct⁹ q⁹ pfessione ligatus. et utrū monachus bti ambrosii ul̄ soci⁹ bti bndicti extiterit manifestēt. ¶ Ostēdam⁹ igit̄ hāc ipoꝝ ut stomacato aio ferar ebrietatē fitissimā maxīcq; mdacio fedissimā nō mō flam uerū ēt ⁊ erroneā. ⁊ ppe ī credibilē ac īposibilē fore. Peto a te o es polutissimū q hāc blasfemiā euomisti. Pecc; ne dices mortale ueniale ue aut fidei esse ōriū fati .b. uirginē ī origi. fore peco ōceptam. Certe publice pdicas ⁊ plane fatis nlt; ob h⁹ admitti delictū s; magis piū fore pte asfis tenere ōriaz. Si igit̄ nil reati ē h⁹ ipz tenere si fidei ōsonū. si qd placet fari l;. unde huic uiro deuotissimo ē hec oborta macula. Cur n̄ idē augu⁹ ōtigit q efficaci⁹ planiusq; h⁹ ipz dixit ⁊ appbauit. Cur Amselm⁹ leo grego. thomas albert⁹ Alex^r bonauetura ceti q; doctores. q hāc ueritatē aptissīe docuerūt ab hac macula euaserūt īmunes. ¶ Ceterū fallax h^c frenesis qtū a sacroscis deuiet oraclis ītuēdum ē. Fati eīm quēpiā scoꝝ deum uidētiū quātūculeuis coīqnari macula oīu; theologoꝝ eneruat disciplina quoꝝ ōcluditissima pfe⁹ h^c ē nemīem celoꝝ regno. ac uisioni admitti dīe nisi p⁹ uita pnti aut certe purgatoria pena pprias ōs ablu erit maclas. Qua de re dauid qrēti dn̄e qs habitabit ī tabnaculo tuo Ab ipo domino respūsum est Qui ingredit̄ sn̄ macula ⁊ loqt̄ ueritatem. Si ergo beatus bernardus ut profers macula coīquinatus apparuit quomodo in tabernaculum dei statim post mortem ingressus. ut eius sacra testatur hystoria habitare ibi pōt cum macula Rursum cāti. 4⁹. dicit̄. Tota pulchra es amica mea. et macula non est in te Qd dictum de qualibet anima beata sacri doctores uolunt debere intelligi. ¶ Et de illa celesti ciuitate dicitur Isa⁹. 35. Uia illa sancta uocatur et nō transibit per eā pollut⁹ ¶ Et sap. 7⁹ Nihil inquinatum introibit in illa;. et apoc. 14. sine macula sūt an̄ tronum dei. et apoc. ¶. 21. nō introibit in eā aliqt coiq

natū et faciēs mēdaciū quas ob res licet diuinis litteris ac sacris ora culis fiat cōtrariū ac aduersatissi mū fore ī quēuis sāctorū deū uiden ciū uelle maculā ↄfigere aut somia re. Ille fortassis Ber. apparuit q iuxta apl'z ñ nūq; ut hoīes decipi at ī lucis angelū se trāsformat ille inquam qui sanctissimo martino in cristi forma apparens se ab ip so adorari psuasit. Ille deniq; qui ut antiquorū cenobitarū gesta refe runt cuidā monacho tāq; pacis an gelus se ingessit ac eidē deceptore minusq; falaciter mētiēs nuncia uit xp'z cum apl'is tartareas luere penas Abraam uero reliquosq; iu deos celestes māsiones feliciter po tiri. Ille postremo hāc maculaz scis simo nr̄o Ber. intulit de quo dicit' ecclesiastici. xi. bona ī mala ↄuertēs īsidiat' et ī electis dī ponit maculā Ecce q; pspicue lex dñi inmacula ta mēdaces illos oñdit q nīm deuo tissimū maculauere Ber. qua de re eadē facilitate rñsio data cōtēpnit' ac refelit' qua probat' q; faciliter posset qlibet p quacūq; opinione sustinēda sil'e miraculū cōfingere q;tū aūt piculose sint ille. 18. rñsio nes iam date p; p Augu. in li° de eccle. doc. sanctas inqt suscipimus cū oī hūilitate scripturas pegrinis aūt et ignotis de scripturarū con tinētia fabul' ñ facile acomodam' sē sū doctrinā illā q tm̄ ī secreto sibi placet ñ solū fugimus uerū ēt ana thematizamus cōctos hereticos lē

sus nec audire nec uidere uolētes oēz doctrinā q ecliastico canoni nō ↄuenit nec cōsentit nō solū ñ susci pimus s; ueluti alienā a fidei ueri tate dampnamus hec ille.

Lix. euasio dicit Alexādrū et bona uēturā suā opinionē retractasse.

Et ideo alii addūt. 19. fugā di cētes q; et Ber. et Alexan. et Bonauen. licet uno tēpore tenue rint. b. uir. ī origīali peco fuisse cō ceptaz tamē anteq; morirēt' hoc re tractauerūt.

Absurdum ē dicere Alexādrū z bo nauētura suā opinionē retractasse. S; ī hac euasione terga uertūt z a ueritate se alienos ēē demōstrāt. et dū impudēter obstinata frōte er rorē defēsare nitūt' doctores tam famosos ac tanta grauitate refer tos leues et uerbosissimos nō uerē tur efficere audentq; rubore demis so asserere ac ēt pdicare doctores irrefragabiles suaz ante mortem reuocasse sentenciam. Si igit' quod dicunt quod predicant uerum ex titit libros primo producant auten ticos qui hanc confingunt reuoca tionem contineant et scartabellos ignorantia plenos et falsitate mul ta confectos quos continue legunt inspiciunt ac ptractāt pcul abiciāt

No

124

Ceterū manēt adhuc horū excelētis simoruȝ doctorum codices autēti ci et hecque de cōceptōe docuerūt que scripserūt depicta refuant nō abrasa cōspiciūť legit q uult ⁊ qsqꝫ studiosus intelligit beatam uirgi nem in originali peccato fuisse cō ceptaȝ cur hec si retractata si reuo cata sunt pergameno scribi inspici qꝫ paciunť. Certe alexander si ad huc uiuens et in scholis cōtinue do cens proter miraculum ut aiunt si bi factum opinionem uel sententi am de cōceptione reuocasset non u tiqꝫ tā clare tā difuse illam in sum ma sua et in .3°. sen. li° ac in maria li suo tāqꝫ memoriale sue doctrine posuisset qn potius si sñtia illa pᵃ fuisset litteris impsa eā penitᵃ ab radi fecisset. et iō f'lȝ ē et malicio se ɔfictū ꝙ doc. pfacti suā reuocaue rint sñiaȝ Jd ipȝ possȝ. n. de Aug. Grego. Ansel. ⁊ tho. ⁊ de quolȝ a lio scō ɔfigi. iō hᵉ fictio eadē facili tate ɔtēpniť q̄ aduciť. Preteᵃ cū hāc nr̄aȝ sñtiaȝ tēre pecȝ nl'ȝ sit nec fidei ɔ̈riū ut ipi fateť qd opus q̄ cā aut q̄ necessitas fuit ut pfacti doctores suā sentētiā reuocaret. qᵃ de re f'lȝ ē pfactos doc. suā sñiaȝ re uocasse ɔ ñ sbēēt reuocēdi necc̄itas

XXᵃ. fuga dicit doc. ātiquos fui se opiōnis ꝙ uirgo sit ī origiali pec cato cōcepta sed ɔ̈ria est pia.

Et iō alii addūt. xx. r̄ñsionem dñtes ꝙ in rei ueritate Ber. et ōs illi. clxxxᵃ. doctores quos sup ius adduxi tenuerunt. b. uir. ī ori gi peč̄o fuisse cōceptā opīatie qdē sed nō detmīatie. qdā uero doc. mo derni tenuerūt oppositū ēt opīati ue. ⁊ ideo dicūt ꝙ qlibet sine scru pulo cōsciēcie pōt illā opinionē q̄ magis sibi placet tenere q̄ nl'a ea rū ē ɔ̈ fidē. magis tñ ē piū tenere opinionem doctorū modernorū qꝫ opinionem doctorū ātiquorū.

Opīo doc. ātiquorū ē magis pia ⁊ se curior qꝫ opīo quorūdā modernorū Sed hec euasio ē ualde friuola et psūptuosa. p°. qdē qa si qlibet pōt sñ scrupulo ɔsciēcie ptē q sibi ma gis placet tenere cur ipi de hac ma teria pdicātes ita exardescāt ī illo q nr̄aȝ sñiā sequūť cur illos inimi cos uirgīs marie appellāt ut diffi cile sit passioneȝ cordis gestibus ⁊ nutibus nō prodere cur tot garitᵃ ullulatus et clamores in ethera mi tunt nostram ueritatem detestan do. mēciunť secundo ꝙ doctores ā tiqui opīatiue tantū et non deter miatiue nostrā partem tenuerunt nā ipi dicūt sȝ fidē catholicā ēē te nēdū. b. uir. ī origi. peč̄o fuisse ɔcep tā Oppositū aūt tenere erroneū te merariū supsticiosū ⁊ ēt hereticuȝ esse dñt ⁊ pbāt. 3°. f'lm ē ꝙ qlibȝ in hac mā possit ptē qꝫcūqꝫ tenere dato ēt ꝙ pfacti doctores locuti sit opīatiue Sēp eīm iᵃ. opīo ē tenēda q̄m tenēt doctores maioris aucto ritatis precipue si sint sancti etiā si essent numero pauciores multo magis qñ sūt numero plures ⁊ sāc titate et sciētia et dignitate sȝ pro

nr̄a opiōe uz q̄ .b.uir.fuerit ī ori
gīali peĉo ɔcepta sūt plures nume
ro doctores ⁊ plures sāctitate ⁊ di
gītate et auctoritate q̄z sint ꝓ opi
nione opposita. Jō nr̄a opio est ma
gis elligēda q̄z opio ɔ̄ria. ¶ 4° sīm
est q̄ opinio modernorū sit magis
pia q̄z opio ātiquorū doctorū .pmo
q2 ɔsūe ē p.30. rōes fortissimas q̄
opinio modernorū ē impia.2° q2
illa opio q̄ ē fūdata ī auctoritatib⁹
noui et ueteris testamēti et in auc
toritatibus canonis et in sentēciis
sanctorū doctorū et sūmorū pōtifi
cū ē magis pia q̄z illa q̄ ē solū fūda
ta in ꝑsuasionibus hūanis et ī auc
toritatibus doctorū ꝑue auctorita
tis et nullius sāctitatis s3 opio doc
torū atiquorū q̄ dicit.b.uir.ī ori.
peĉo fuisse ɔceptā ē fundata in auc
toritatibus ueteris et noui testam̄
ti et ī auctoritatib⁹ canonis ⁊ sco
rū doctorū ac summorum pontifi
cum ⁊ ɔciliorū ut uisū fuit ī.2ª p
te. opinio uero contraria est funda
ta in ꝑsuasioinib⁹ hūanis q̄ nihil
cōcludūt in hac materia ut uisum
fuit in tertia pte. Jgit̄ opio doctoꝝ
antiquorū ē magis pia q̄z opio isto
rū modernorū .Si.n.in istis opio
nibus eēt paritas respectu numeri
doctorū et respectu sāctitatis aucto
ritatis et dignitatis tūc excusarēt̄
tenētes quācūq3 opinionē sed sic n̄
est in ꝓposito.preterea illa opinio
q̄ magis ptinet ad honorē et digni
tatē xp̄i ē magis pia q̄z illa q̄ dero
gat dignitati xp̄i s3 opio nr̄a q̄ di
cit beatā uirgiēz ī originali peĉo cō
ceptaz cedit ad dignitatē xp̄i q2 ad
singularē digitatē xp̄i ptinet q̄ ip
se solus fuerit sāctus in cōceptiōe
q2 ipse ē sāctus sāctorū ⁊ q̄ ipse so
lus sit mortuus nō debitor mortis
et q̄ sit redēptor oīum hominum
accipiēdo redeptōnez ut cōiter a
sanctis doctoribus et p ecclesie de
terminatōez accipit̄ qua uidelicet
lauit quoscūq3 fideles a peĉis ī san
guīe suo et redemit eos de manu
inimici qui uere p peccatū fuerāt
ante captiui.hec aūt omnia ponit
opinio nr̄a.s3 opinio q̄ dicit q̄ bea
ta uirgo n̄ sit cōcepta in peĉo origi
nali destruit oīa illa que cedūt in
honorē xp̄i q2 dicit n̄ solū xp̄3 mor
tuū esse nō debitorē mortis et dicit
postremo xp̄3 n̄ esse redēptorē om
niū hōinū igit̄ opinio nr̄a ē magis
pia opinio uero cōtraria ē īpia Et
iō ōs q̄ meditāt̄ ueritatem tota de
uotōe nostrā debēt sn̄īaz āplecti ⁊
oppositā ptez q̄ fl'itati et īpietati
initit̄ tāq̄z pniciosam detestari ut
honor iste ac singl'aris excelētia so
li xp̄o attribuat̄ q̄ est uia ueritas
et uita in secl'a seclorū. Amen

¶ Epilogus.

Hec igit̄ sūt magifice ac gen
rose comes que de cōceptōe
uirgis gl'oriose mihi dicenda uide
bant̄ .ea.n.tum ex sacris codicib⁹
tum ex approbatis doctoribus tum
etiaz ex aliis scriptorib⁹ ecclesia
sticis quoad potui dilligenter col
legi. Scio quidem ego longe plura

lõgeq̃ digniora de his reb⁹ po
tuisse pstrĩgi at tñ certissimus suz
ea q̄ a me ꝯmemorata fuerũt ĩ maxi
mã ptẽ archana h⁹ passiui uirgĩalis
ꝯcept⁹ appuisse. Traditũ.n.ē in p̃
mis qd origĩale pec̃z importet q̄ pe
na sit eius et quo pacto in õs ho
mines ab adã ꝓpagatos seĩaliter
traducat᷑ deĩn tribus uiis rõibus
q̃ trigĩta demũstratũ ē impiũ fore
catholiceq̃ fidei aduersatissimum
credere tenere aut p̄dicare beatis
simã uirgĩez origĩale pec̃z nõ ꝯxis
se. tercio loco trigĩtaseptẽ rões q̇
bus opinio ꝯ̈ria fulciri uidebatur
clare apteq̃ solute sũt. postreõ im
probate eliseq̃ sũt euasiones uigin
ti q̇bus aduersarii terga uertẽtes
tella ac sagitas nr̃arũ rõuz ac diui
narũ auctoritatũ subterfugere uid
bãt᷑. In his.n. quatuor ptib⁹ uir
gĩalis cõceptus ueritas patefacta
est et falsitatis ĩpietas reprobata
quisq̇s igit᷑ hũc libellũ ex scoꝝ doc
torũ sentẽciis cõfectũ legere uolue
rit ñ uerborũ mediocritatẽ cõtem
plet᷑ sz fidei rõnez. et si placet ad
deũ q docet hoĩez sciẽciã gr̃as refe
rat q̇ doctores scõs quorũ dc̃a reco
legi hãc ueritatẽ cognoscere fecit
Si qua uero min⁹ pite aut parum
caute a me dicta in eo corrigẽda p
spexerit intuitu caritatis deo iudi
ce corrigat. s. his cui inẽ sensus ca
tholicus corrigendi. si aũt nihil'in
ueniẽs in eo q̄ scripture sacre aut
determĩatõi ecclie cõiq̃ doctorum
sñie aduerset᷑ inuidie fortasis zelo
succẽsus que sanã doctrinã cõficer
nunt uiciare presũpserit mecũ sta
bit añ tribunal Jesu xp̄i rõez de
his õibus rediturus. Ego si q̇dem
correctõi sancte romane ecclesie ac
aliorũ maiorũ nr̃orũ in õibus me
humiliter subicio. Et iuxta Agu:
sñiam in p̄mo de trini. libro. nõ pi
gebit sicubi ĩ hac materia hexito
querere nec pudebit sicubi erro di
scere et errorez corrigere et reuo
care. qsq̇s ergo audit hec uel legit
ubi pariter certus ē mecũ pergat
ubi hexitat mecũ pit᷑ q̄rat ubi erro
rẽ suum recognoscit redeat ad ue
ritatẽ quã sequuor et ita simul in
grediamur caritatis uiã tẽdentes
ad eũ q̇ est uia ueritas et uita qui
nr̃o nõ indiget mendacio ut ꝓ lau
de matris eius loquamur dolos sz
ueritatem sẽp meditabit᷑ guttur e
ius et labia ipsius ĩpiũ mẽdacẽ de
testãt᷑. Et in hoc sit istius nr̃e re
collecte pñcipiũ et finis ad laudem
dñi nr̃i Jesu xp̄i et uirgĩs matris e
ius cui ē honor et gloria in secula
secl'orũ. Amen.

LAUS DEO

Explicit ualde utilis libellus recol
lectorius de ueritate cõceptõis bea
te uirgĩs Marie ĩpres⁹ Mediolani
dñante Felicissimo Galiazmaria
uicecomite duce Quinto p Christo
forũ Ualdarfer Ratisponensem An
no domini. 1475.

Ueritatem meditabitur
Se se conuertant et
Propagatos
Qui beatã uirginem.

Sed etiam eis
Respicit personã
Sonam infecit
Conmixtione maris

Dictum est
Motum rediẽs
Etiam fecisset
Liberaret sine

Hac necessitate
Et ut puulos
Fuisse cõceptam
Futurorũ bonorũ

Pertractatorẽs
Sua natiuitate
Liber et forcior
Tam anime sue

Probat ratio
Iustitie et de
Lie natiuitatis
Noua et fãtastica

Ex uirgine et non
Hanc inqt catholicam
Carnis peccati sicut
Esse carnem peccati

Item Bernardus beate
Itẽm beatus Innocencius
Debere ꝯsulcius

Ueniale ⁊ quod plus est

Culpe propter hoc
Aperte dñs uel eius
Qui nos creatori nostro
Glo.quã ꝓpter breuitatẽ

Secũdum regulam fidei
Interfectoribus supplicaret
Sed male habẽtibus
Fideliũ magis firmiter

Que tale peccatum
Que solum originale habuit
Quod melius fuisset
Originale q̃ȝ icineratio

Uerit et audidit
Medium qr ut dicit
Memorare curauit
Debuit sibi ipsi

Et per malos homines
Donec sint bene examinata
Perimẽta signoru in
Doctrina.n.magistri

Narrant huiusmodi
C t ucs aũt dum
Ceci exceptis duobus
Contra Jullianum

Conceptione et q̃ soli
Carnis ĩ sacrã scriptura
.6ª.rñsio que Redemisse

Gentium illos iugo
Et iustificatio Dicit ulterius

pirenzi 1340

